Best-seller

Paul-Loup SULITZER

FEMEIA GRĂBITĂ

EDITURA MOLDOVA

PAUL-LOUP SULITZER

Femeia grăbită

PAUL-LOUP SULITZER

Femeia grăbită

Traducere şi cuvânt înainte de
MIOARA ADINA AVRAM

Editura MOLDOVA
Iaşi 1993

Pentru Alejandra,
Pentru fiicele mele,
Olivia şi Joy.

"Întreaga umanitate e pasiune"
H. de Balzac, *Comedia umană*

CUVÂNT ÎNAINTE

Autor celebru al unor cărți socotite best-seller-uri mondiale, traduse în peste 40 de țări (*Money, Cash, Fortune, Femeia grăbită, Kate, Drumurile Pekinului, Hannah, Regele verde* etc), răsplătit cu diferite premii internaționale, Paul-Loup Sulitzer pare să dețină cheia succesului: romanele sale sunt alerte, senzaționale, cu o intrigă captivantă, plină de suspans. Se poate observa existența unui scenariu à la Sulitzer: personajele sale, eroi picarești moderni, colindă lumea, mânați de un imbold neostoiț de rătăcire, pentru ei, casa lor e lumea. America de Nord, America de Sud, Europa, Asia, Australia reprezintă doar câteva etape din drumul lor (mai bine zis *goana*) spre fericire și împlinire. Autorul își plimbă personajele peste tot (în Germania lui Hitler, în Itàlia lui Mussolini, în Mexicul lui Pancho Villa și al lui Emiliano Lopez, în China lui Mao, în Rusia, în Franța, în România, pe vremea când Bucureștiul era „micul Paris” etc), prilej pentru el de a surprinde specificul local în parte. Posedând, în cel mai înalt grad, arta conciziunii, din câteva aduceri din condei, Paul-Loup Sulitzer stabilește fiziologia tipului, îl încadrează în anumite canoane. Dar, la fel de adevărat, e că eroii lui nu aparțin unui anumit spațiu geografic, ei sunt ai întregului Pământ pe care-l străbat de la un capăt la altul, angajându-se în lupta cu destinul.

Nu în ultimul rând, romanele lui Sulitzer sunt tulburătoare povești de dragoste, poate imposibile, dintre caractere la fel de orgolioase, nedispuse să accepte tihna unei pasiuni domoale. Acolo unde nu există piedici, eroii le inventează, pentru a cunoaște, în cele din urmă, bucuria depășirii lor.

Editura Moldova începe seria best-seller-urilor acestui autor francez, netradus până acum la noi, publicând prima carte dintr-o trilogie (facem cunoscut cititorilor că romanele lui Sulitzer, structurate în două sau trei volume, pot fi citite şi independent, de sine stătător) alcătuită din *Femeia grăbită*, *Kate*, *Drumurile Pekinului*.

Femeia grăbită e un roman de dragoste (al iubirii imposibile) şi de aventuri. Ea, Kate Killinger - independentă, frumoasă, singura fiică a unui magnat al presei new-yorkeze a anilor '30 - se lansează în jurnalistică pentru a-şi crea propriul ziar. El, H.H. Rourke, e reporterul evenimentelor bizare din locurile cele mai înfiorătoare, intervievatorul şi observatorul personalităţilor ce au zguduit lumea. Prin intermediul lui, autorul prezintă mersul unei istorii în continuă prefacere, al unei istorii violente care marchează destinul individual.

E un roman fascinant, cu personaje pasionante, prinse în vălmăşagul destinului.

MIROS DE MOARTE ŞI DE SÂNGE PROASPĂT

H.H. Rourke a fost martorul întregii afaceri Tegernsee. Bineînţeles că prezenţa sa la locul faptei a fost cea dintâi - şi cea mai neînsemnată - dintre bizareriile acelei nopţi de vară. Niciodată nu şi-a pus problema dacă asta s-a datorat sau nu şansei. Oricum, răspunsul l-ar fi lăsat cu totul indiferent. H.H. Rourke era de felul celor care lasă o întrebare fără răspuns, sau nici măcar nu se întreabă.

Sosi la München în penultima zi din luna iunie 1934, cu numai câteva ore înaintea măcelului.

Trenul de Berlin îl lăsă pe peron. Se îndreptă către ieşire, cu o mână ţinându-şi obişnuitul sac de călătorie englez, bine burduşit, iar cealaltă în buzunarul trenciului său de culoare neagră. În ziua aceea, nu purta pălăria lui cu panglică neagră, ci o şapcă *made in Dublin*. Cu toate că noaptea la München era cald, avea pe el trenciul: rareori se lipsea de el; peste vreo optsprezece luni şi ceva, avea să hoinărească prin Abisinia aflată în război, pe o căldură de 48° la umbră, fără măcar a-şi desface cureaua. Avea treizeci de ani pe muchie, trupul osos, mai mult slab; nu era prea înalt. Amestecul sângelui francez şi irlandez în el putea fi o explicaţie a totalei asimetrii a profilelor sale, atât de sugestivă, încât scăpa oricărui semnalment.

La capătul peronului, chiar sub ceasornic, fu oprit de doi poliţişti, din cauza trenciului său, care nu părea a fi de fabricaţie germană. Poliţiştii se legitimară cu carnetele de la Gestapo - organizat de puţin timp sub acest nume de Heinrich Himmler - şi-l întrebară dacă nu cumva e străin. Rourke confirmă, cu aerul vesel al unui căţeluş căruia i se dă voie să iasă afară - şi, spunând asta, părea că e tânăr şi nevinovat, cum tocmai voia să lase impresia. *Dacă înţelegea germana? Da, aproximativ* (citea şi înţelegea foarte bine, cu toate că vorbea prost). Mai spuse că era irlandez, student, şi pregătea o teză de doctorat despre berăriile din München socotite a fi elemente de cultură. Cotrobăindu-i prin sac, poliţiştii n-au găsit decât trei cămăşi şi trei perechi de chiloţi, nişte şosete şi şapte cărţi, dintre care un exemplar din *Mein Kampf*, cu dedicaţie din partea autorului. Acest ultim detaliu făcu impresie asupra oamenilor Gestapoului, iar H.H. Rourke se simţi mândru cu adevărat: o seară întreagă a stat şi a imitat semnătura lui Adolf Hitler, înainte de a compune chiar el dedicaţia.

H.H. îi întrebă dacă nu cumva ştiu franceza sau engleza. *Nici una, nici alta*, răspunseră poliţiştii. Le zâmbi, spunându-le în franceză:

— După părerea mea, amândoi sunteţi de neam prost.

Poliţiştii au spus *da*, la întâmplare, de vreme ce n-au priceput.

H.H. Rourke începu să hoinărească pe străzile din München, suindu-se, din când în când, în tramvaie sau troleibuze care se goleau pe măsură ce se lăsa noaptea. Era un mod de a se asigura că nu era nimeni pe urmele lui (însă de ce-ar fi fost urmărit?) şi, mai ales, de a simţi pulsul oraşului care se pregătea de culcare şi de a veni în contact cu tot ce putea fi anormal. La început, nu văzu mare lucru. La intrarea în Residenzstrasse, în spatele Felderhallei, îl zări pe corespondentul lui *New York Times* în Germania; Warren Quinn, însoţit de o femeie destul de drăguţă care îl ţinea de braţ, părea să iasă de la teatru; se vedea clar că uitase de ziaristică în clipele acelea. H.H. i-ar fi putut face semn, dar se abţinu: întotdeauna a ieşit la vânătoare de unul singur.

Se îndreptă către Schwabling unde luă masa la taverna *Brennesel*, apoi ieşi de acolo pe la unsprezece, ezitând: să treacă sau nu pe la micul hotel de pe Corneliusstrasse unde-şi lăsase sacul de călătorie? Posibilitatea ca Gottlieb să-i fi lăsat un mesaj nu era prea mare dar exista. O luă pe strada Cornelius unde, surpriză, află că sosise un plic pentru el. Îl deschise: ŞTERGE-O! scrisese Gottlieb cu litere capitale (nici măcar nu-şi dăduse osteneala să semneze). Fiindcă modul cel mai sigur de a-l face pe H.H. Rourke să rămână undeva era tocmai acela de a-l zori să plece, se întrebă ce l-a determinat pe Gottlieb Eckart să procedeze în felul ăsta, el, care-l cunoştea pe H.H., sugerându-i să vină cât putea de repede la München, promiţându-i o bombă jurnalistică.

Iată-l pe Rourke din nou la München. Străzile erau tot mai pustii, pe măsură ce se lăsă noaptea, noapte în care, de data asta nu mai era nici o îndoială, îi ajunse la nas mirosul desluşit al dramei, al sângelui şi al morţii, un iz roşu şi negru, gotic.

Pentru a treia oară de când sosise, cutreieră prin împrejurimile Ministerului de Interne al Bavariei. Nici acum n-avu norocul să dea de Gottlieb, al cărui birou de locotenent de poliţie, aflat la etajul al treilea, era luminat. Dacă la uşa principală era puţină foială, atitudinea oamenilor postaţi la intrare era bizară - cel puţin aşa i se păru lui H.H.

... Dar nu numai atitudinea lor. Rourke observă deodată un fapt straniu: printre cei treizeci de bărbaţi din prag, care stăteau ţepeni într-un mod ciudat, asemeni călătorilor pe peron în gară, erau vreo şase din trupele SS., dar nici unul din trupele SA.

Nici unul din trupele SA.

H.H. se strădui să-şi aducă aminte cum, într-adevăr, în ultimele patru ore, nici la gară, nici pe străzile pe unde a trecut, n-a zărit picior de bărbat în cămaşă maronie de-al lui Ernst Roehm.

De-a lungul umerilor îl trecu un fior pe care-l simţea de fiecare dată când descoperea vreo urmă. Iar urma asta, dacă se dovedea exactă, avea să-i dea destulă bătaie de cap. Făcu câţiva paşi înapoi, se afundă şi mai bine în umbră, nescăpând însă din ochi intrarea principală a Ministerului. Chiar în clipa aceea, luă hotărârea de a intra oricum în clădire, doar pentru a vedea ce se întâmplă acolo. Însă trenciul constituia un handicap, la fel şi şapca irlandeză, pentru că-i dezvăluiau lesne condiţia de străin. Îşi părăsi locul de pândă şi o luă la goană până aproape de *Hofbrauhaus*. Imensa berărie, în care puteau să încapă două mii de oameni deodată, încă mai era deschisă. H.H. se fofilă până la vestiar, se descotorosi de trenciul său, izbutind să schimbe şapca cu o pălărie moale, destul de boţită, asemănătoare celei pe care o purta cancelarul Hitler.

Se grăbi să-şi ia din nou în primire postul de observare, la ţanc, pentru a zări trei maşini care-şi făceau intrarea în incintă. Fu aproape sigur că-l recunoaşte, în cea de-a doua maşină, pe Schneidhuber, şeful poliţiei din Münchendar şi *Obergruppenführer* al trupelor SA. din Bavaria. Două lucruri l-au izbit pe Rourke: Schneidhuber era în halat, iar după felul cum era înconjurat pe bancheta din spate, era clar că fusese arestat.

H.H. rămase la pândă.

După aproape o oră, sosiră (însă aceştia aveau chipuri de învingător) Adolf Wagner, ministrul de Interne al Bavariei şi, mai ales, doi bărbaţi pe care Rourke i-a intervievat personal la Berlin: unul era un vechi recidivist, pe nume Emil Maurice, celălalt era Christian Weber, un hercule care, după ce s-a dedicat comerţului cu cai, a lucrat ca gunoier într-un club de noapte; cei doi erau adepţi fanatici ai lui Adolf Hitler. Emil Maurice îşi făcu intrarea în Minister, în fruntea unui detaşament de vreo treizeci de oameni, dintre care mulţi purtau brasarde cu zvastika şi insigna SS. Iar Maurice avea în mână un pistol a cărui ţeavă era deocamdată îndreptată în pământ.

H.H. Rourke făcu câţiva paşi, cu gândul să intre şi el. Îşi dădea seama de nebunie. Era foarte posibil ca Gottlieb Eckart să fi fost deja arestat. Perspectiva aceasta neplăcută îl făcu să încetinească şi să se oprească.

Trecură zece minute.

Apoi, evenimentele au declanşat, în locul lui, mersul lucrurilor. De pe o stradă din stânga se auzi zgomot de paşi şi de luptă confuză; H.H. se afundă din nou în umbră. Câţiva bărbaţi îşi făcură apariţia. Erau şase de toţi, dar patru din ei îi supravegheau pe ceilalţi doi. Unul din prizonieri se împotrivea, încercând să scape şi să fugă. La cincisprezece metri de Rourke, răsunară împuşcăturile, şapte la număr, trase în pieptul, apoi în ceafa celor doi captivi. O scurtă conversaţie avu loc între cei patru executanţi: ordinele lui Sepp Dietrich erau ca toţi cei din trupele SA să fie întemniţaţi la Stadelheim, „cu excepţia cazurilor de rezistenţă"; or, fără îndoială, acum fusese vorba de rezistenţă, aşa că stătură liniştiţi. Discutau numai ce să facă cu cadavrele. Fireşte că nu se punea problema să le abandoneze în mijlocul străzii, s-ar fi creat dezordine. Trebuiau să fie transportate până la Minister, unde avea să vină un camion să le ia, „împreună cu altele". Unul din asasini se îndreptă către Marienplatz; ceilalţi trei se apucară să târască cadavrele de picioare, trei bărbaţi ce trebuiau să ducă două trupuri. Rourke nu şovăi. Înaintă fără să intre în vorbă şi ajută la transport. Intervenţia lui fu atât de firească, încât nici unul din tovarăşii lui nu făcu altceva decât să-i arunce o simplă privire lipsită de curiozitate.

Aşa intră H.H. în Minister. Spre uşurarea lui, aici era o mulţime de oameni. Pe puţin două sau trei sute. Nimeni nu-i acordă nici cea mai mică atenţie. Faptul că a ajutat la transportarea unui cadavru era o explicaţie plauzibilă a prezenţei sale acolo. Un SS gradat le ordonă să pună trupurile într-o cameră unde se mai aflau deja patru cadavre.

Rourke o şterse de îndată ce se putu. Urcă la etaj, cu un aer preocupat, ca unul ce ştie încotro se îndreaptă.

... Ştia, dar nu era prea sigur, încât fu nevoit să străbată culoare interminabile, întâlnindu-se nas în nas cu alţi oameni ce nu se plimbau ca el, înainte de a nimeri biroul lui Gottlieb - unde nu venise decât o singură dată, cu ani în urmă. Numele lui Gottlieb era scris pe uşă.

Camera era goală. După ce-şi puse în gând să se aşeze la birou, preferă totuşi să se strecoare într-o cămăruţă alăturată, unde nu se aflau decât o masă, un scaun şi nişte cataloage de arhivă. *Dacă Gottlieb a şi fost împuşcat, o să-mi vină foarte greu să dau socoteală pentru ce mă aflu aici.* Se aşeză la masă şi citi circularele. După vreo treizeci, patruzeci de minute, pe când era la a noua ţigară, uşa biroului se deschise şi intrară câţiva bărbaţi. Recunoscu vocea lui Gottlieb Eckart.

... După un minut, se hotărî. Alese cei mai potrivit dintre cataloagele ce se găseau acolo cu sutele, trecu în birou, puse catalogul pe masă, în faţa lui Gottlieb, şi luă vag o poziţie rigidă, cu un aer de-a dreptul tâmp. Recunoscându-l, Gottlieb nu reacţionă decât cu o clipire din pleoape. Privirea sa albastră se înfipse în aceea a lui H.H. În cele din urmă, spuse în germană:

— Ţi-am cerut dosarul Ackerman, nu mai ştii să citeşti?

Rourke luă dosarul, se întoarse în cămăruţă, izbi cu piciorul câteva cataloage ca să le facă să cadă, reuşi, se aşeză la masă şi-şi aprinse a zecea ţigară. Aştepă.

Se auzi zgomot de paşi şi de uşă.

— La naiba, ce cauţi aici?

— Am văzut lumină şi am intrat. Salut, Gottlieb, ce mai fac Mathilda şi copiii?

Erau numai ei în birou.

— Eşti nebun de legat, spuse Gottlieb. Cum ai intrat?

— Ducând un cadavru. Nu era Sepp Dietrich cel care a intrat adineaori?

— Ba da. Te-a văzut cineva?

Amândoi vorbeau în franceză, de mai bine de zece ani, de când au stat împreună într-o cameră de pe strada Saint-André-des-Arts, la Paris, şi, mai ales, din noaptea în care H.H., cu bună ştiinţă, l-a făcut pe Gottlieb să-şi piardă virginitatea în braţele unei căpcăune pe nume Irma.

— După cum am văzut eu în noaptea asta, spuse Rourke, Hitler al tău e pe cale să lichideze trupele SA ale lui Roehm. Asta era bomba ta?

— Da.

— Faci parte din trupele SA, Gottlieb?

— Nu.

— Poate din SS?

— Nici atât.

Gottlieb spuse că nu era decât un polițist german de importanță mijlocie, care se tot întreba de ce-a intrat în poliție în loc să se facă avocat. Începu să explice cum îl va scoate repede pe H.H. Rourke din Minister: o să-l aresteze. *Doi oameni de-ai mei, în care am cât de cât încredere, au să te însoțească și, odată ajunși afară, au să se uite în altă parte în timp ce tu îți iei tălpășița. Te întorci imediat la hotel, unde trebuie să mă aștepți, iar noi o s-o ținem una și bună, că nu te-am văzut... Pălăria ta e ridicolă.*

H.H. zâmbi.

— Am auzit ce ți-a spus Sepp Dietrich adineaori. Cine e persoana importantă care vine cu avionul la München și pe care trebuie s-o escortezi?

— Cară-te de aici! spuse Gottlieb închizând ochii. Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă!

Rourke se duse la fereastră și privi afară.

— Cine e?

Era trecut de 4,40' dimineața, când Gottlieb Eckart și H.H. Rourke se uitau pe fereastră cum erau aduse alte trupe SA făcute prizoniere, dar și prizonieri care nu aparțineau grupărilor lui Roehm, cum era părintele Bernhard Stempfle, călugăr din ordinul Eremiților, ce fusese scribul lui Adolf Hitler la redactarea lui *Mein Kampf* (Stempfle avea să fie găsit peste vreo douăsprezece ore, într-o pădure din împrejurimile Münchenului, cu ceafa zdrobită și trei gloanțe în inimă.)

... Mai târziu, în timp ce Gottlieb îl implora pe H.H. să plece, cu tot mai puțină convingere, văzură în sfârșit apărând un șir de mașini, din una din ele coborând cancelarul Adolf Hitler, cu spume la gură.

... Bineînțeles, Rourke declară că ar fi nespus de încântat să facă parte din escorta cancelarului Germaniei, oriunde se va duce acesta, *cu atât mai mult, cu cât avem pălării la fel. Gottlieb, îți jur că n-o să deschid gura, și apoi, n-ai de ales, știi bine. Mă cunoști, știi că o să-l urmăresc pe Hitler cu orice preț, nu poți să mă împiedici sau să mă bagi la închisoare. S-ar descoperi că tu ești acela care m-ai făcut să vin la München...*

— Chiar că sunt de neam prost, spuse Gottlieb, amărât din cale-afară.

H.H. îl consolă, îi spuse că nu, nici vorbă, lumea întreagă era de neam prost, dar nu el, H.H. Rourke, nici vreunul din prietenii săi, iar

Gottlieb Eckart era unul din cei mai dragi.

Convoiul format din vreo treizeci de vehicule părăsi Münchenul în zorii zilei de sâmbătă, 30 iunie 1934, în timp ce sute de oameni erau duşi la închisoarea Stadelheim unde urmau să fie de îndată împuşcaţi, în prezenţa lui Sepp Dietrich.

H.H. Rourke se afla în cea de-a doua maşină, însoţit de trei bărbaţi, dintre care unul era Gottlieb Eckart. Era neînarmat, ca şi cancelarul Hitler, aflat în urmă cu două maşini.

Convoiul se îndreptă spre sud, către Alpii Bavariei şi Kitzbuhel, lăsând în dreapta drumul spre Salzburg, iar în stânga, pe cel către Innsbruck.

Cei doi poliţişti care călătoreau cu H.H. şi Eckart nu vorbeau deloc. Poate bănuiau ceva în legătură cu identitatea reală şi adevărata profesiune a lui H.H. Rourke. În orice caz, tăceau. Rourke şi Gottlieb se închiseră şi ei într-o muţenie ermetică, aşa că întregul traseu se desfăşură într-o tăcere explicabilă prin însăşi ciudăţenia expediţiei.

La puţin timp după ora şase dimineaţa, convoiul ajunsese în orăşelul Gmund. Apoi, se văzu lacul Tegern, învăluit într-o ceaţă albăstruie. Tegernsee măsoară mai bine de opt-nouă sute de metri lăţime şi trei kilometri lungime şi e situat între munţi care, mai ales în extremitatea lor sudică, depăşesc 1500 metri. Convoiul încetini, apoi opri, pentru prima dată, la intrarea în târguşorul Bad Wiessee. Şase maşini cu trupe SS trecură în faţă şi înaintară aproape fără zgomot; aşa cum se apropiau, pe furiş şi cu precauţie, păreau că se târăsc. Oamenii din maşină coborâră fără să trântească nici o portieră. Rourke văzu că cei mai mulţi erau înarmaţi cu pistoale mitralieră Schmeisser MP 28 II şi MP 34 şi 35, de calibru 7,63. Primul grup de atac se desfăşură în lumina întunecată a zilei, în împrejurimile unui hotel aflat pe marginea lacului, al cărui nume se vedea clar: *Hanslbauer*. Alte maşini veniră, la rândul lor, în linie dreaptă, aproape târându-se şi ele, iar alte trupe SS coborâră dar, spre deosebire de primul grup care doar a încercuit hotelul, noul detaşament se organiză în vederea încercării unei descinderi.

Li se alătură un trio format din Adolf Hitler, din ataşatul său de presă - Otto Dietrich - şi dintr-un personaj destul de şters, pe care Rourke avea să-l identifice în persoana lui Viktor Lutze, şeful trupelor SA din Hanovra, care a ştiut să aleagă la timp în ce tabără să intre.

Se scurseră câteva clipe fără ca nimeni să se urnească, într-o tăcere surdă, ultimele licăriri ale ceții albăstrii sporind impresia de nemișcare. Nimic nu se clintea în hotelul *Hanslbauer*.

Otto Dietrich și Lutze fură primii care intrară în clădire. Hitler îi urmă, după ce ezitase vizibil - *chipul lui e palid, un tic nervos face să-i tremure buza și mâna stângă*, avea să scrie mai târziu H.H. Rourke.

— Să intrăm, spuse Gottlieb Eckart.

Și schiță gestul, punând piciorul pe pământ, chiar în clipa în care, de cealaltă parte a lacului, deasupra crestelor Wallberg, soarele răsărea.

— Pleacă, șopti Gottlieb către Rourke.

— Și altceva?

— Bine. Dar să stai aproape de mine.

Eckart își scoase arma, un Walther PPK. Trase piedica trăgaciului. Împreună cu H.H. și alți doi polițiști, amestecați printre ceilalți, intrară în *Hanslbauer*. Era un semnal. Răsunară primele rafale ale pistoalelor mitralieră.

— Rămâneți aici și blocați ușa! ordonă Gottlieb oamenilor săi.

Fu nevoit să strige ca să acopere vacarmul detunăturilor care se auzeau în tot hotelul, încontinuu. Gottlieb urcă la primul etaj, urmat de H.H. Mergeau de-a lungul culoarului și, pe măsură ce înaintau, în dreptul ușilor deschise, văzură în camere cadavrele celor pe care urmau să-i ucidă surprinzându-i în pat. Era un masacru din cele mai oribile. Cele mai multe trupuri erau goale, unele cupluri îmbrățișate - stăteau unii la picioarele celorlalți. De cele mai multe ori, două, chiar trei cupluri se aflau într-o cameră. Era sânge peste tot, strălucea pe parchet, înroșea așternutul strâns sau desfăcut, împroșca pereții albi. Nu toate victimele erau moarte. Un băiat de vreo cincisprezece ani, gol, cu o piele albicioasă, se târî în patru labe până pe culoar. Fu ajuns de călăii săi care-l căsăpiră cu o rafală de gloanțe.

La trei metri mai încolo, H.H. zări un bărbat de vreo treizeci de ani pe trupul căruia gloanțele lui Schmeisser trasaseră o linie regulată, plecând de la coapsa stângă, traversând vintrele și abdomenul, până la umărul drept. Oricât de incredibil ar fi părut, bărbatul mai trăia, încercând să vorbească și, cu o încăpățânare de bețiv, se silea să se acopere pudic cu un cearșaf înroșit de sânge. Cel puțin asta făcea, până când un SS i-a tras două gloanțe în gură. Gottlieb continua să înainteze, ținându-și pistolul îndreptat în pământ, în poziția unui duelist gata să deschidă focul.

Pe la jumătatea culoarului, Eckart şi Rourke fură nevoiţi să se lipească de unul din pereţi ca să lase drum liber trupelor SS ce duceau un cuplu. H.H. identifică pe unul din cei doi prizonieri: era Edmund Heines, Obergruppenführer SA al Sileziei. Heines avea pe puţin 1,90 metri şi aproape 120 de kilograme. În schimb, faţa acestui colos era de o frumuseţe nemaipomenită, foarte feminină, cu nasul subţire şi drept, cu buze delicate, cu expresia bosumflată a unei tinere fete. După informaţiile pe care H.H. le-a adunat despre el, fusese condamnat la cincisprezece ani închisoare pentru viol şi crimă asupra unui băieţaş, însă prietenii săi politici l-au scos din închisoarea berlineză din Moabit. Prietenul care era şi amantul său, foarte tânăr şi brunet, gol ca şi Heines, plângea. Trupele SS îi duceau să-i omoare în afara hotelului, fără vreun motiv anume.

H.H. şi Gottlieb îşi continuară drumul, ajungând în dreptul unei camere în pragul căreia stăteau doi SS şi Otto Dietrich împreună cu Lutze. Eckart se opri şi, discret, încercă să-l oprească şi pe Rourke, care se eliberă şi făcu cei câţiva paşi care-i permiteau să vadă clar interiorul camerei. Descoperi un cadavru şi doi bărbaţi care se priveau în tăcere. Trupul neînsufleţit era al unui tânăr, asupra căruia asasinii s-au năpustit sălbatic: îi lipsea jumătate din faţă iar abdomenul era o rană însângerată; iar cei doi bărbaţi nu erau alţii decât Adolf Hitler şi Roehm.

Ernst Roehm era un bărbat din cale-afară de înalt, cu umeri puternici ce ţineau un gât de taur; îi lipsea rădăcina nasului ca urmare a unei răni din 1914. Cicatricele care-i marcau faţa îi făceau mutra înfiorătoare. Începu să vorbească, foarte calm:

— O să trebuiască să te hotărăşti să mă ucizi chiar tu, Adolf.

Era singurul din toată Germania care-l tutuia pe Hitler. Ochii mici, aspri, cu o expresie porcină, arătau un dispreţ sarcastic. Îşi puse pantalonii.

— Însă n-o să ai curajul. Nu-i aşa că ai să te arunci la pământ şi ai să te prefaci că eşti rănit, ca acum unsprezece ani?

Cei doi stau faţă în faţă, avea să scrie H.H. Rourke, *însă teama e de partea celui ce va ucide şi nu a celui ce va primi moartea...*

Hitler apucă un halat şi-l întinse vechiului său tovarăş de arme. Se întoarse repede şi ieşi. H.H. de-abia avu timp să se dea la o parte ca să-i facă loc. Fu nevoit să se întoarcă şi întâlni privirea rugătoare a lui

Gottlieb. Hitler se îndepărta pe culoarul plin de trupele SS. Se mai auzeau câteva lovituri, izolate: erau omorâți muribunzii. Gottlieb continua să-l fixeze pe Rourke, cu insistență, implorându-l să plece. În cele din urmă, H.H. cedă, cu regretul că un interviu cu Roehm l-ar fi umplut de glorie.

Gottlieb și H.H. o luară de-a lungul culoarului până la palier și coborâră la parter. Ieșiră afară. Soarele răsărise.

— O să-l împuște pe Roehm, Gottlieb?

— Taci.

Se îndepărtară de hotel, mergând pe marginea lacului. Un grup de tineri cicliști, băieți și fete cu picioarele goale, țâșni din direcția Bad Wiessee în fața lor, dar curând trebui să se oprească la somația unui polițist. Locuitorii târgușorului, iviți pe la ferestre sau în pragul caselor, se uitau cu ochii holbați, cu acea expresie înlemnită a mulțimii în clipa măcelului.

— Mi-e greață și rușine, spuse Gottlieb ca și când și-ar fi vorbit sieși.

— O să-l omoare, nu-i așa? insistă H.H.

Eckart nu se sinchisi să-i răspundă. Rourke întoarse capul în direcția hotelului, la timp, ca să-l vadă ieșind pe Ernst Roehm înconjurat de vreo zece SS, cu armele îndreptate spre el.

— Unde-l duc?

— La Stadelheim. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, vorbește mai încet.

Roehm avea cătușe însă nu-și pusese halatul pe care i-l întinsese Adolf Hitler și pe care unul din gardieni i-l înfășurase pe umerii lați. Fu urcat într-o mașină, care porni tot în clipa aceea, precedată și urmată de mai multe mașini.

Hitler nu mai era, mai mult ca sigur plecase la München.

— Sunt însurat și am doi copii, spuse cu tristețe Gottlieb Eckart. Ai făcut totul pentru ca soția să rămână văduvă, iar copiii orfani. Cu prieteni ca tine, ce-ți mai trebuie și dușmani?

— Mi-e foame, spuse H.H. Ție nu?

Trecură de mașina cu care veniseră, mai merseră vreo două sute de metri și luară loc pe terasa unui han care tocmai deschisese. H.H. Rourke spuse încet că era de-a dreptul dezamăgit: reportajul său ar fi fost mai picant dacă Hitler l-ar fi ucis pe Roehm în fața lui.

— Asta da, ar fi fost o bombă! Nu poți fi sigur pe Adolf al tău, e de neam prost.

— Gura! spuse Gottlieb.

Comandară cafea și dulciuri. La trei sute de metri mai încolo, trupele SS tocmai încărcau șaizeci de cadavre într-un camion. Era ora șapte.

Din ordinul lui Hitler, lui Ernst Roehm, în celula sa din închisoarea de la Stadelheim, i s-a dat un pistol ca să se sinucidă. Cu o încăpățânare nemaipomenită, comandantul suprem al trupelor SA refuză să-l folosească. Până la urmă, l-au omorât doi ofițeri SS.

H.H. Rourke nu reuși să pătrundă în celulă ca să fie martor la execuție. Nici măcar nu putu intra la Stadelheim, pentru că fu declarat suspect și ținut într-un simplu comisariat de cartier, ca să i se verifice identitatea; alertată de un informator anonim, poliția din München găsise ciudat faptul că avea asupra lui două pașapoarte, unul francez, celălalt irlandez, amândouă valabile.

... Însă acest ultim aspect nu fu clarificat decât în dimineața zilei de luni, 2 iulie; de mult timp avea cetățenie dublă.

De îndată ce fu pus în libertate, se îndreptă către Theatinerstrasse.

— Singura întrebare pe care mi-o mai pun, spuse Rourke, e ce s-a întâmplat cu legitimația mea de presă.

Gottlieb scoase legitimația din buzunar și i-o înapoie. Îi spuse că, înainte de a fi arestat pentru că avea două pașapoarte, avusese grijă să treacă pe la hotelul de pe Corneliusstrasse și să-i scotocească în sacul englez.

Mai spuse că nu dormise toată noaptea, cu gândul la ce s-ar fi putut întâmpla dacă trupele SS de la hotelul *Hanslbauer* ar fi aflat că un ziarist american se găsea la 1,50 metri de Adolf Hitler în clipa când acesta era în fața lui Roehm.

— Dar nu sunt american.

— Lucrezi pentru o agenție de presă americană.

— Nu lucrez pentru nimeni, doar pentru mine. Agenția americană nu e decât unul din clienții mei. Dar mai am și alții.

— Văd că nu-i chip să am eu ultimul cuvânt, spuse Gottlieb. Oricum, am luat decizia să te expulzez în următoarele douăsprezece ore.

— Nu cred o iotă, spuse H.H. râzând. Minți.

— Adevărat, dar pot s-o fac. Pleacă odată de aici, de bunăvoie

Oricum, n-ai să poţi trimite nici o scrisoare.

Se opriră, uitându-se unul la celălalt. Gottlieb era cu vreo zece centimetri mai înalt decât H.H. Îşi zâmbiră. Cu doisprezece ani în urmă, în săptămânile ce-au urmat dezvirginării sale, Gotllieb se îndrăgostise de o tânără a cărei principală activitate era aceea de a face înconjurul mănăstirii Magdalena. H.H. reuşise să-l convingă că nu era cazul să se căsătorească. Cei doi s-au luat la palme atunci, iar prietenia lor părea că luase sfârşit.

— Câţi morţi sunt în total? întrebă Rourke.

— Cifra oficială e de 77 în întreaga Germanie.

— Iar cea adevărată?

— Sunt mai bine de 1 000. La Berlin, în jur de 200 de comandanţi SA au fost împuşcaţi la şcoala de cadeţi de la Lichterfelde. I-au ucis şi pe generalii von Schleider şi von Bredow la locuinţele lor. Von Papen le-a scăpat însă s-au năpustit pe urmele secretarelor sale: pe trei din ele le-au omorât iar pe celelalte le-au trimis într-unul din lagărele de concentrare. Nu ştiu care. Însă ai lista pe care ţi-am dat-o.

— Ai putea să mă introduci în vreunul din aceste lagăre?

— Nu, spuse Gottlieb cu un ultim efort. Clătină din cap: Hatchi, aici la München, ieri dimineaţă l-au arestat şi l-au ucis pe doctorul Willi Schmid...

— N-am auzit de el.

— Era criticul muzical de la *Münchner Neueste Nachrichten*. De fapt, l-au ucis din greşeală. Willi Schmid pe care-l căutau ei era un omonim care, oricum, a fost şi el omorât, de altcineva din trupa lor. Hatchi?

— Nu-mi mai spune nimic, articulă Rourke. E ţara ta, nu a mea.

— Tu n-ai ţară. Nu eşti decât un spectator.

H.H. era cu zâmbetul pe buze:

— Privesc un film, asta-i tot. Bine, o să plec cu primul tren la Paris.

Se lăsă tăcere. Îşi continuară drumul.

— Ce face Kate? întrebă Gottlieb.

— Era bine ultima dată când am văzut-o, răspunse H.H. Rourke.

... Ajunse la Paris în dimineaţa zilei de 3 iulie. Redactase în tren textul pe care-l telegrafie la New York de îndată ce ajunse în capitală: în total, 3900 de cuvinte. Îl trimise unui bărbat şi nu unui ziar sau unei agenţii, unui bărbat pe nume Larry Saperstein, ce revindea reportajul la zece sau douăzeci de ziare de limbă engleză din întreaga lume, cum a vândut aproape două sute de reportaje până acum. Larry era agentul lui H.H. Rourke, unul din agenţii săi.

Dar nu depăşea consemnul: să nu i se titreze reportajele. Asupra acestui punct, redactorii şefi erau fermi - un corespondent pe teren, fie el independent, nu trebuia să se ocupe de asemenea lucruri. Însă H.H. Rourke era convins de contrariul. De altfel, era de părere că pentru a reda masacrul lui Roehm şi a trupelor SA din întreaga Germanie, găsise ceea ce trebuia.

Într-adevăr, îşi intitulase scrierea: *NOAPTEA CUŢITELOR LUNGI.*

Pe vremea aceea, locuia în al VII-lea arondisment, pe strada Amélie, în apropierea esplanadei Invalizilor. Avea un minuscul şi modest apartament cu două camere, cu ferestre ce dădeau spre curtea interioară, iar singurul loc de unde putea lua apă, comun celor şase locatari ai etajului, se găsea la capătul culoarului. Normal, locuia de unul singur. Câteva femei s-au înverşunat să rămână aici, dar a reuşit să stăvilească toate asalturile, recordul fiind deţinut de un manechin al creatorului Robert Piguet care a rezistat 63 de zile. Nici măcar faptul că a schimbat de trei ori yala n-a descurajat-o. În cele din urmă, H.H. şi-a anunţat plecarea spre Birmania; numai atunci, femeia s-a dat bătută.

La întoarcerea de la München, şi-a găsit patul ocupat nu de unul, ci de două trupuri feminine. Nu dormise de trei zile, cu excepţia celor două sau trei ore când aţipise în celula sa din comisariatul cartierului münchenez. Se dezbrăcă, se întinse între cele două femei tinere - aşa nădăjduia, cel puţin aşa i se păru când la atinse - şi adormi ca un buştean. După vreo opt ore fu trezit de mirosul de cafea şi de pâine prăjită. Dădu cu ochii de o brunetă înaltă şi o blondă micuţă. Amintirile vagi îl năpădiră: se întrebă căreia din cele două femei îi încredinţase cheia. În cele din urmă, hotărî că trebuie să fie bruneta, pentru singurul motiv că era înaltă. Îi plăceau femeile înalte.

Luă micul dejun în pat, apoi făcu dragoste cu ele. Află de la cele două femei că în absenţa lui de unsprezece zile sosise poşta.

Erau trei scrisori.

Una de la maică-sa - Mimi Rourke era în Scoţia.

Alta de la un ziar din Manchester care-i plătea, până la urmă, cele 65 de lire datorate de vreo patru, cinci luni, pentru reportajul despre Stăpânul- Judecător din Birmania.

... A treia era de la Kate.

O deschise. Kate era la Paris, la hotelul *Ritz*, hotărâtă să rămână aici până pe 5 sau 6 iulie.

În clipa aceea, durerea veche se trezi, măcinându-l.

La hotelul din piața Vendôme, pe la nouă dimineața, află că domnișoara Catherine Killinger locuia în salonul regal.

Urcă pe scări, după care luă liftul. Se opri o clipă pe culoar, își aprinse o țigară pe care o fumă toată, apoi alta, ținându-și mâinile, aproape tot timpul, în buzunarele trenciului. Unuia, precum Cucuvaie, de exemplu, i-ar fi trecut prin cap că era supărat pe Kate pentru că-i scrisese, că era supărat până și pe el pentru că i-a răspuns la mesaj, dar că în același timp înțelegea pentru ce l-a chemat Kate, asta înscriindu-se în cursul normal al lucrurilor: avea să fie o reîntâlnire, încă una, care o să aducă rău și unuia și altuia, fără altă justificare decât nevoia de a se revedea, dar cu certitudinea că nu puteau rămâne împreună.

Rourke bătu la ușă: bineînțeles, veni chiar ea să-i deschidă. Nu suporta nici un servitor în preajma ei.

Amândoi aveau aceeași înălțime. Păstrară mult timp tăcere, până când ea se dădu la o parte, lăsându-l să intre în salon. În dreapta, ușa de la cameră era deschisă. Rourke presimțea că era cineva acolo, mai mult ca sigur, un bărbat. Se duse la una din ferestre și privi piața Vendôme. În spatele lui, o auzi sunând ca să ceară cafea. Încă nu-și vorbiseră. În cele din urmă, Kate spuse:

— Unde-ai fost?

Începu să-i povestească de Germania și de ceea ce el numise (pentru posteritate, dar ar fi fost surprins să fie așa și în orice caz posteritatea era cea mai măruntă grijă a lui) Noaptea Cuțitelor Lungi. Îi povesti de Gottlieb Eckart pe care îl cunoștea și ea, de riscurile nebunești pe care acesta și le-a asumat, din prietenie și, pentru ca cineva care nu era neamț dar era demn de încredere în ochii lui Gottlieb să se afle la München ca să vadă ce făceau unii germani din țara lor.

— Cred că cea de-a doua explicație e mai potrivită.. Voia ca eu să fiu martor.

— Eşti un martor foarte bun, spuse Kate.

— Exact. Pot fi foarte indiferent când văd cum mor oamenii.

— Moartea e întotdeauna binevenită, spuse ea zâmbind, citându-l pe tatăl ei, Karl Killinger. (Însă citatul era incomplet, fraza exactă fiind: *Pentru un ziarist, moartea e întotdeauna binevenită, ca subiect de reportaj*).

— Ai alte proiecte, Rourke?

— Nimic precis. Poate China. Jiangxi.

— Eşti un reporter nemaipomenit! Cel mai bun dintre cei mai buni.

— Foarte bine, spuse el.

Renunţă să mai contemple piaţa, făcându-şi destul curaj ca să o privească din nou. Se uită la ea. Kate avea 27 de ani şi era din cale-afară de frumoasă. Avea părul blond cenuşiu şi ochi albaştri; felul cum stătea dreaptă, cu mâinile împreunate, la înălţimea coapselor, felul cum mergea, cum vorbea, cum îşi ţinea capul, cum era ea, i se păru lui H.H. Rourke fără pereche. Îşi aprinse o ţigară de la chiştocul celei de dinainte, vechea durere chinuindu-l ca de obicei. Zâmbi:

— Ce mai faci?

— După cum vezi.

Se auzi un zgomot din cameră, o uşă se deschise, apoi se închise. Kate îl întrebă pe Rourke dacă exista cineva în viaţa lui, de la ultima lor întâlnire. Răspunse că nu, nu era nimeni, de altfel, nici n-avea timp, alerga prin lume, ca de obicei.

Cineva bătu la uşa dinspre palier iar servitorul intră cu cafelele. Kate turnă chiar ea. Uşa de la baie se deschise, un bărbat apăru în prag şi se opri la trei metri de Kate Killinger şi de H.H. Rourke. Se încheia la halatul de mătase îmbrăcât peste pielea goală. Părea să aibă 22 sau 23 de ani; era ceva mai înalt decât Rourke, foarte frumos, tipul italian sau spaniol.

— Dar tu? se interesă Rourke.

— Nu înţeleg, spuse Kate.

— Ai pe cineva?

— Pe nimeni, răspunse Kate zâmbind. Absolut pe nimeni.

Îşi băură cafelele uitându-se unul la altul.

Kate îi luă ceaşca din mâini:

— Mai vrei?

— Nu, mulţumesc.

Ea-i spuse că intenţiona să părăsească Parisul şi Franţa mai repede decât era prevăzut. Poate chiar a doua zi dimineață.

— Am aranjat totul aici, în Europa. A sosit clipa. Mai am nevoie de două luni.

— Poți să-mi faci cunoștință, Catherine? întrebă în italiană tânărul în halat.

Kate nici măcar nu întoarse capul.

— Ce rost are? Nu prezinți nici un interes.

Întinse mâna, apucă țigara dintre buzele lui Rourke și o duse între buzele sale. Cu un gest vag din bărbie, i-l arătă acestuia pe tânăr.

— Te interesează?

— Nu prea, spuse Rourke.

Apucă țigara pe care i-o luase Kate, apoi își strânse automat cordonul trenciului. Kate mergea lângă el, în timp ce traversau salonul ca să ajungă la ușă. Îi deschise chiar ea. În prag, pe punctul de a închide ușa, fu un moment scurt, vizibil pentru amândoi, când trupul subțire și suplu al Catherinei Killinger părea că e gata-gata să o ia înainte, sărind în brațele lui Rourke.

Dar el nu se mișcă.

— Pe una din zilele astea, spuse H.H.

Kate se mulțumi să dea din cap. Închise ochii și, sprijinită de tocul ușii, stătu așa, în timp ce el se îndepărta.

Nu închise ușa, decât după ce Rourke plecase de mult.

În 1934, H.H. Rourke și Kate Killinger se cunoșteau de unsprezece ani. Ea era cu trei ani mai mică. Niciunul din cei, puțini la număr, care-i cunoșteau bine, nu se mai îndoia de iubirea profundă pe care o simțeau unul pentru celălalt.

Și mai puțini erau cei care cunoșteau povestea lor.

Karl Killinger era unul din ei.

Și Mimi Rourke.

Dar, mai ales, era Cucuvaie.

Femeia grăbită

„ROURKE ȘTIE CE FACE...”

CARTEA ÎNTÂI

H. H. ROURKE

1

„ROURKE ŞTIE CE FACE...”

Pe tatăl lui H.H. Rourke îl chema Daniel Rourke O'Neill, era irlandez şi şchiop de piciorul stâng, două trăsături strâns legate între ele: Daniel Rourke şi-a zdrobit oasele într-o încăierare cu marinarii din Liverpool, pe care i-a asmuţit pentru singurul motiv că erau englezi. S-a născut în 1871 la Dublin, din eforturile reunite ale unui învăţător şi ale unei fiice de agricultori din împrejurimile Dungarvanului. A făcut studii destul de strălucite, până în ziua când a ucis cu patru gloanţe un colector de impozite al Majestăţii Sale britanice. Aşa cum era el, şchiop, a fost nevoit să fugă în Franţa. A sosit aici în 1902, s-a însurat anul următor cu o domnişoară Douassans, o bearneză cu ten frumos care s-a grăbit să-i dăruiască un fiu.

Adică pe H.H.

Daniel Rourke ar fi putut face carieră de jockey, avea înălţimea şi greutatea potrivite. Cu toate acestea, se întâmplă ca, nici bine ajuns pe malurile Senei, să se întâlnească cu un alt irlandez care cunoştea pe cineva din anturajul lui James Gordon Bennett, poreclit Comandorul - acelaşi Gordon Bennett care, în urmă cu treizeci şi trei de ani l-a îndemnat pe Henry Morton Stanley pe urmele doctorului Livingstone. Tot Comandorul a creat, în octombrie 1887, la Paris, ediţia europeană a ziarului lansat de tatăl său: *New York Herald*.

Tatăl lui H.H. Rourke a fost angajat drept corector la *New York Herald* - ediţia europeană, numită mai simplu, *New York*, care se vindea cu zece cenţi la Paris şi cu cincisprezece în rest. Avea să rămână aici toată viaţa.

Mimi Douassans- Rourke, mama lui H.H., a ales chiar ea prenumele fiului; i-a ales iniţialele pe care le-a folosit atunci când l-a făcut pe irlandez s-o ia în căsătorie. Nu se cunosc exact motivele care au determinat-o să se mărite cu Daniel Rourke, căci era mai înaltă cu un cap decât el; nu e exclus să fi fost îndrăgostită de el. Cu un caracter călit, era fată şi nepoată de feroviari, altfel spus, de mecanici de locomotivă, adică făcea parte din acea castă aristocratică şi veche, a cărei uniformă a fost mult timp jobenul şi haina de gală. S-a născut la Sumulu, în apropiere de Pau, şi a început să muncească de la vârsta de treisprezece ani, drept comisionară într-un magazin de încălţăminte din Biarritz, unde-l întâlnise pe regele Spaniei, devenindu-i prietenă; Alfons al XIII-lea n-avea decât doisprezece ani când a văzut-o pentru prima dată, îngenunchind în faţa lui, ca să-i probeze balerinii, pe bearneza de 25 de primăveri, atât cât avea în 1898.

Majestatea Sa spaniolă avea simţul umorului, gustul poveştilor picante şi al femeilor, în general; lipsa de respect din naştere a lui Mimi l-a încântat destul de repede pe monarh, i-a plăcut atingerea feselor lor la al patrulea tur de dans (*mi-a atins fesele la un tur de dans*, îşi spunea sieşi), semn că încălţările probate îi veneau de minune. De-a lungul anilor, între regele ce înainta în vârstă şi vânzătoarea ce urca treptele ierarhice s-a legat o prietenie oarecum iluzorie. Dar faima a făcut ca Mimi să-şi atragă, potrivit principiului suveranilor influenţi, o clientelă selectă: regele Spaniei stătea alături de suveranul Belgiei, de ducesele şi ducii din Est, de regele Carol al României şi de un număr considerabil de nepoţi şi strănepoţi ai reginei Victoria.

Atu de care s-a slujit în 1901: în seara când proprietarul magazinului din Biarritz i-a refuzat mărirea pe care ea o socotea că i se cuvine pe merit (nu fără motiv), Mimi s-a suit în trenul de Paris. Acceptând o ofertă care i-a fost făcută mai dinainte, a devenit garanta şi coproprietara unei prăvălii din cartierul Saint-Honoré. La vremea aceea, ştia spaniola ca Cervantes, dar stătea prost cu engleza. S-a interesat de un profesor particular.

După trei luni, stăpânea la perfecţie limba lui Shakespeare, însă cu un accent irlandez specific. Luă hotărârea ca Daniel Rourke să fie soţul care-i trebuia - el neavând nicidecum drept să se pronunţe asupra acestei chestiuni. Unul din clienţii săi, James Gordon Bennett, a fost cel care i-a făcut cunoştinţă lui Mimi cu Daniel Rourke.

... Aşa a crescut H.H. între prăvălia de încălţăminte frecventată de aristocraţii europeni şi imprimeria ziarului *New York*. Avea să-şi petreacă timpul mai mult în imprimerie decât în magazin; nu-l încerca decât o palidă vocaţie de a adulmeca mirosul picioarelor, fie ele de sânge regal.

Nu-i trebui mult lui Mimi ca să-l înţeleagă. Toată viaţa, Cucuvaie avea să se minuneze de totala înţelegere dintre H.H. Rourke şi maică-sa. E adevărat că în înclinaţia evidentă pe care tânărul o dovedea la cei opt ani ai săi, Mimi recunoştea propriul ei caracter.

Anul 1914, când H.H. a împlinit zece ani, a fost hotărâtor, făcând să se perinde prin birourile ziarului *New York* uriaşul val al trimişilor speciali, al reporterilor celebri şi al corespondenţilor de război, val care n-avea să se oprească niciodată, dimpotrivă, deoarece, de-a lungul lunilor şi al anilor următori, Primul Război Mondial avea să fie în toi. Se pare că de atunci datează, după cum a presupus Cucuvaie, vocaţia lui H.H. Rourke.

În adâncul sufletului său, James Gordon Bennett Junior se simţea parizian. Îşi petrecuse cea mai mare parte a copilăriei, apoi a adolescenţei, în Europa, mai ales în Franţa, de unde continua să conducă ziarele *New York Herald* şi *Telegram* ce apăreau în oraşul de pe malurile Hudsonului; însă ediţia pariziană era copilul său preferat. În 1915, avea în jur de 73 de ani; fusese tipul de om care, în noaptea de Anul Nou la cazinoul din Newport, Rhode Island, la vârsta de 34 de ani, făcuse pipi pe pianul viitoarei soacre, în văzul şi auzul unei asistenţe selecte, de prim rang, din care făcea parte logodnica sa. Proiectul de căsătorie căzuse, fratele logodnicei i-a tras o mamă de bătaie cu cravaşa, încât el s-a exilat în Franţa, de unde avea să-şi conducă toată viaţa imperiul.

Ziarul *New York* pierdea mai bine de 100 000 de dolari pe an, dar asta era cea mai măruntă grijă a Comandorului; nu din cauză că era lipsit de orice talent jurnalistic, ci pentru că priceperea lui era sporadică, având frecvenţa şi spontaneitatea clipelor de sinceritate ale unui politician.

Îl privi pe puştiul în pantaloni scurţi care, într-o seară a anului 1915, venise la el să-i dezvăluie proiectul ambiţiilor sale. Întrevederea între bătrân şi puşti avusese loc în birourile ziarului *New York*, la numărul 38 de pe strada Luvru, chiar la colţ cu Deux-Ecus; aici era redacţia ziarului, deasupra imprimeriei dotată cu şase linotipe; Comandorul trecuse pe acolo, după ce-a luat masa în oraş, vânăt de furie: la restaurantul *Turnul de Argint*, nu i-a fost dat să stea la masa preferată, sub ridicolul pretext că nu rezervase loc. Faptul că invitaţii săi şi chiar el au mâncat foarte bine n-a schimbat cu nimic tărăşenia.; încercă să-şi verse năduful într-un editorial bătăios, în care îşi punea în gardă compatrioţii peregrini prin Franţa împotriva relei credinţe, a murdăriei şi a ipocriziei administratorilor francezi de restaurante; pe lângă asta, avusese ideea unui joc de cuvinte care-l umplu de încântare (pe care-l repetă de cinci ori în text şi de unsprezece ori special pentru redactorii săi, având pretenția ca aceștia să izbucnească în râs de fiecare dată): în loc de *Turnul de Argint* scrisese *Turnul Porcului* și, pentru a-și satisface mai bine răzbunarea, făcu o adnotare valabilă șase luni în care se spunea că o greșeală de tipar afecta sistematic numele restaurantului de pe strada La Tournelle, trebuind să fie scris de-acum încolo *Gaură de Argint**. Găselnița asta îl liniștise pe deplin. A mai dictat o telegramă de 1 100 de cuvinte, special pentru redacțiile de peste ocean, ca să le aducă la cunoștință gândurile inspirate de lectura ultimei ediții (din urmă cu o săptămână) a ziarelor *New York Herald* și *Telegram*.

În timp ce tânărul în pantaloni scurți îi vorbea, ceru să i se aducă șpalturile (paginile culese la prima mână care urmează a fi corectate). Se încredință că scrisoarea Bătrânei Doamne din Philadelphia era la locul ei în poșta paginii. Scrisoarea era veche de treizeci de ani, femeia care-o trimise murise de mult; Comandorul a dat de ea după ce-a lansat ziarul *New York*; era o scrisoare în toată regula, de la o adevărată turistă americană care pretindea să i se explice cum puteau fi transformate gradele Fahrenheit în centigrade și invers; pe vremuri, Comandorul hotărâse publicarea ei la loc de cinste, fără comentarii și, mai ales, fără răspuns, scrisoarea trebuind să apară în fiecare zi până la noi ordine.

În 1915, scrisoarea Bătrânei Doamne din Philadelphia era la a 10 243-a apariție consecutivă, tot fără răspuns.

— Câți ani ai? îl întrebă Comandorul pe băiat.

— Împlinesc doisprezece la anul, răspunse tânărul H.H. Rourke.

— Și visul tău e să devii corespondent de război?

— Nu e vis, am să fiu cu adevărat.

Tânărul H.H. Rourke era înalt pentru vârsta lui. Avea să fie înalt pentru vârsta lui până la cincisprezece ani după care avea să se oprească din crescut, inexplicabil, rămânând la înălțimea de 1,75 metri. Avea ochi verzi ca și tatăl său, iar părul era șaten și ondulat ca al lui Mimi. Cele două trăsături specifice ale fizionomiei sale, ale comportamentului său general, ale părerii pe care ceilalți aveau să și-o facă despre el, de-a lungul timpului, aceste trăsături aveau să fie de acum încolo conturate, cu toate că încă era copil. Asimetria profilelor sale era deja formată: partea dreaptă era Irlanda și blândețea visătoare, o adolescenţă ce părea că nu se mai sfârşeşte şi trezea multor femei dorinţa de a-l strânge în braţe. În schimb, partea stângă avea trăsături ascuţite, dure, ce putea explica hotărârea fermă, o indiferenţă ce te făcea să-ţi ieşi din minţi, şi chiar cruzime; dar şi partea asta plăcea femeilor, unor anumite femei, iritându-i, în schimb, pe bărbaţi care aveau în felul acesta dovada unei convingeri deja formate: H.H. Rourke putea fi un adevărat pui de căţea.

---

* *Tour d'Argent* (fr.)=Turnul de Argint;
Trou d'Argent (fr.)=Gaură de Argint.

... Singura care avea să alăture laolaltă cele două profile atât de diferite avea să fie Catherine Killinger.

— Pentru un francez, vorbeşti bine engleza, observă Comandorul.

— Sunt un irlandez care vorbeşte franceza.

— Sau un francez care vorbeşte ca un irlandez.

— Amândouă, recunoscu tânărul în pantaloni scurţi.

Era trecut de ora 1,30 dimineaţa. James Gordon Bennett se miră de prezenţa unui puşti de unsprezece ani la o asemenea oră. Băiatul spuse că taică său era acolo, la corectat şpalturi, iar maică-sa, Mimi, nu închidea niciodată prăvălia din cartierul Saint-Honoré înainte de 10 sau 11 seara, în plus era nevoită să mai rămână pentru un inventar sau ceva asemănător.

— În orice caz, vine întotdeauna târziu.

— Dar şcoala? Nu te duci mâine la ore?

Puştiul spuse că nu mai mergea de când îşi luase certificatul de studii, cu câteva săptămâni în urmă; după părerea lui, nu servea la nimic, ştia deja să citească şi să scrie mai bine decât ceilalţi, citea mult, nu prea multe cărţi ci ziare; în fiecare zi, citea de la cap la coadă *Le Matin, Le Figaro, Le Petit Parisien, Le Temps, L'Intransigeant, L'Echo de Paris, Le Journal des Debats* şi *l'Humanité* - în franceză - iar în engleză citea *Times* din Londra, *Guardian, New York Times*, fireşte, *Herald, World, Tribune* din New York şi din Chicago. Spuse că ziarele americane le citea cu întârziere, era nevoit, trecea destul timp până ca ele să ajungă, dar tocmai de aceea erau mai interesante, în privinţa noutăţilor; era cu adevărat interesant să afli continuarea ştirii din clipa când citeai începutul, când se anunţa o bătălie sau un asasinat:

— Se observă greşelile şi din ce cauză au fost făcute, spuse el calm.

La această scenă a fost un martor.

Harold Whitney-Scott venise la *New York* în 1891. Tocmai părăsise Londra şi se îndrepta spre India pentru a ocupa un post important pe lângă Vice-Rege, funcţie însemnată la care n-ar fi răzbit niciodată prin forţele lui, pentru care n-avea altă recomandare decât faptul că maică-sa se remarca printr-o iuţeală extraordinară când era vorba să aleagă un scaun pe care regina Victoria - căreia-i era cameristă - să-şi aşeze poponeţul imperial. Whitney-Scott nu reuşise să treacă mai departe de Paris în expediţia lui către indigenii aflaţi dincolo de Marea Mânecii. Numai simpla traversare a Senei, pentru a ajunge pe malul stâng, i se părea ca şi cum s-ar fi aventurat în Amazonia. Plecat din Londra de şapte ani, acum - în 1891 - nu se dădea urnit din Paris de pe malul drept al Senei, după cum nu-şi părăseşte naufragiatul vaporul, în ciuda reproşurilor vehemente ce veneau din Anglia, implorându-l să plece în locuri atât de groteşti, cum ar fi Calcutta sau Bombay. Nu i s-au mai trimis provizii. Dar el n-a catadicsit să treacă din nou Canalul Mânecii. Întâlnirea cu James Gordon a avut loc la câteva luni după aceea. Faptul că se trăgea din scoţieni - ca şi Bennett - dar, mai ales, acela că ştia Parisul mai bine decât oricine, fiind în stare să alerge după fuste, împreună cu toţi bărbaţii nehomosexuali din familia regală, i-a apropiat pe unul de celălalt. I-a făcut unele servicii miliardarului proprietar de ziare care l-a angajat drept cronicar monden.

Nimeni nu-i spunea Harold, nici măcar Whitney sau Scotty. Porecla i se trăgea de la înălţimea sa mică şi de la faptul că era o slăbătură (era din cale-afară de mândru că, la cei 51 de ani , avea aceeaşi greutate ca pe vremea când terminase facultatea la Oxford, adică 49,650 kilograme; îşi instalase în cameră, în biroul său din strada Luvru, un cântar verificând în fiecare seară dacă nu cumva a pus vreo zece grame în plus); smocurile de păr erau asemenea urechilor unei pisici persane, ieşind de o parte şi de alta a pălăriei lui, aceeaşi de când lumea (pe care n-o scotea de pe cap niciodată); în sfârşit, avea obiceiurile sale nocturne - nu adormea decât mult după răsăritul soarelui şi se trezea la căderea nopţii - şi felul de a-şi holba ochii, cu o inocenţă prost mimată.

Din aceste motive, lumea îi spunea Cucuvaie.

Niciodată nu s-a căsătorit, în schimb avea pretenţia că e prieten intim al persoanelor importante din Paris - miniştri, ambasadori, mai marii finanţelor, ai artelor, ai politicii, ai sportului, ai industriei şi, mai ales, al şoferilor de taxi, al chelnerilor şi al damelor de companie.

Ceea ce, la urma urmei, era adevărat.

În seara aceea, cu pălăria pe cap, termina de redactat cronica sarcastică a unei gale de binefacere oferită de colonia americană din Paris în contul populației civile, în timp ce artileriști francezi, britanici și germani trăgeau abitir tiruri de gloanțe. Cucuvaie era tot timpul sarcastic, mai ales când subiectul tratat era grav. Într-o clipă de buimăceală, fusese trimis pe front, aproape de linia întâi. S-a trezit la Ypres sau la Dixmude, în infernul împușcăturilor continue, al exploziilor neîncetate, al gazelor asfixiante, al masacrelor din tranșeele pline ochi de noroi rece. A făcut o descriere minuțioasă a ținutei diverșilor combatanți, deplângând faptul că e atât de incomodă, cu aceleași cuvinte cu care-ar fi descris un garden-party; după aceea, a stabilit un clasament al bucătăriilor ambulante de regiment, în funcție de calitatea supei și a vinului roșu pe care îl distribuiau, atribuind stele bucătarilor șefi. Înainte, în timpul bătăliei de la Marna, s-a făcut cunoscut printr-o relatare caustică în care deplângea faptul că turiștii americani n-au mai găsit nici un taxi, acestea fiind îndrumate la țară de o administrație prost organizată (nici măcar Comandorul n-a fost de acord cu publicarea știrii).

Cucuvaie nu se considera un ziarist. Era cronicar monden și atât: *Fă tocmai contrariul a ceea ce fac eu însumi, băiete, și ai să ai norocul să devii un adevărat reporter. Nu crede nimic din ceea ce ți se povestește, mai ales nu crede nimic din ceea ce scrii tu însuți - n-ai putea face mai rău decât să iei în serios această lume de nebuni. Nu te lăsa copleșit de nimeni și de nimic, n-ai nevoie de simțăminte personale. Scrie cu sufletul golit. Nu ești decât un spectator. N-ai voie să intervii în ceea ce se petrece pe scenă, nu tu ești acela care scrie piesa - tu numai o privești, atâta tot.*

...Dar ai datoria să-i faci să plângă pe cei care te citesc; scrie pentru acela care nu e nici redactorul tău șef, nici un bătrân idiot ca mine. Scrie pentru portăreasa ta, pentru un copil, pentru o femeie pe care nu o cunoști dar pe care vrei să o seduci și să o emoționezi. Scrie simplu, cu cuvinte simple, comune, e de ajuns, n-ai nevoie să dovedești că știi 45 000 de cuvinte ca Will Shakespeare, iar dacă le cunoști, uită-le.

Uită faptul că scrii, nu trebuie să ți se remarce scriitura; dacă vreodată o să se spună despre tine că scrii bine, nu lua asta drept un compliment: înseamnă doar că artificiile tale, ticurile tale *scriitoriceşti au fost observate, o să fii ca marioneta din grădina Luxembourg, ca la teatru, atunci când spectatorul din sală sau de pe băncile din parc nu mai e interesat de ceea ce se petrece pe scenă şi descoperă că decorurile există şi că ele sunt din carton: nu mai urmăreşte cu adevărat povestea care i se spune.*

Să nu scrii niciodată ca să-ţi facă plăcere. Adu-ţi aminte că numai amănuntul contează şi el singur dă măsură ansamblului, dacă e esenţial. Dacă trebuie să descrii o bătălie în care se înfruntă un milion de oameni, alege o singură persoană sau două, trei, şi povesteşte generalul prin particular. Însă atunci trebuie să spui totul despre acel om, numele şi prenumele sale, unde s-a născut, ce visa să devină înainte de a fi fost transformat în carne de tun, dacă ţine la maică-sa şi de ce, pe cine altcineva mai iubeşte, de cine se teme, dacă-i e foame sau frig. Creează imagini. La nevoie, inventează, nu şovăi să plăsmuieşti, dar cu condiţia obligatorie ca minciunile tale să fie adevărate, mai adevărate decât natura, ele trebuind să înlocuiască fidel realitatea şi să o facă înţeleasă şi simţită...

În felul acesta îi vorbi Cucuvaie tânărului H.H. Rourke.

Dar nu în noaptea când H.H. se întreţinea cu James Gordon Bennett. Nici într-o altă zi anume, înainte sau după. Ci de-a lungul lunilor şi al anilor.

Refuzând să fie ziarist, Cucuvaie a fost poate inspirat, în elaborarea teoriei sale, în privinţa felului în care H.H. Rourke, cel în pantaloni scurţi, s-a descurcat de unul singur. Nu contează prea mult dacă a avut sau nu dreptate în legătură cu modul cum a conceput el jurnalistica. Cert e că H.H. Rourke s-a dovedit a fi tipul de reporter descris de Cucuvaie. Pentru că a reţinut lecţia acestuia sau pentru că a fost predispus să devină - asta-i o chestiune pe care Rourke o lăsă fără răspuns (de vreme ce nu şi-a pus-o el). S-a dovedit că ştie să lucreze şi să scrie cu sufletul golit; n-avea să se lase copleşit de nimic şi de nimeni: ca să o spunem pe şleau, avea să fie un adevărat pui de căţea.

Pentru cei care nu ştiau să-i vadă decât profilul stâng.

În acea noapte a anului 1915, s-a petrecut ceva destul de bizar între băiat şi James Gordon Bennett. Cel puţin, pe Cucuvaie - singurul martor al scenei - l-a surprins. Comandorul, care nu se sinchisea nici cât negru sub unghie în privinţa personalului de la ziar, după cum nu se interesa nici de ceilalţi bărbaţi, de femei, copii sau animale, îl trase pe băiat lângă el, îi cuprinse umerii cu brațele, după care se așeză și el. Și stătu așa, aproape două ore, vorbindu-i despre Henry Morton Stanley, despre Livingstone, despre cum a îngrozit jumătate din New York referindu-se la înspăimântătorul măcel provocat de evadarea tuturor animalelor sălbatice dintr-o grădină zoologică (carnaj inventat de la un capăt la celălalt, fără alt scop decât acela de a sublinia pericolele pe care le reprezintă un parc zoologic), la generalul Custer ucis în bătălia de la Little Big Horn. Comandorul l-a cunoscut foarte bine pe Custer, ziarul *New York* chiar a dus o campanie înfocată în favoarea lui, ca să-i fie încredințate misiuni mai importante.

...Îi povesti, de asemenea, de ziariștii celebri pe care i-a cunoscut: bineînțeles, tatăl său, fondatorul ziarului *Herald* în 1835, dar și Horace Greeley și Joe Pulitzer, Whitelaw Reid, Charles Dana și Henry Raymond. Pomeni până și numele lui William Randolph Hearst:

— Să nu lucrezi niciodată pentru el, băiete. Nu există decât trei ziare pentru care un adevărat reporter e bine să lucreze: *Herald*, *Tribune* și *Times*. Ai să ții minte?

— Cu siguranță, răspunse puștiul. Însă toate sunt ziare americane.

— Am observat și eu asta, spuse Comandorul. Pe legea mea, trebuie să lucrezi pentru ziarele americane.

— O să mă angajați la *Herald*?

— Vino să mă vezi când ai să împlinești optsprezece ani.

— Am să vin.

Puștiul se gândi bine. Nu zâmbi deloc de-a lungul celor două ore și ceva în care Comandorul și-a depănat amintirile, cu o răbdare într-adevăr uluitoare pentru un bărbat ca James Gordon Bennett Junior. Nici măcar atunci când i-a povestit despre falsul măcel de la grădina zoologică.

— Bineînțeles, n-a fost vorba de nici un măcel, înțelegi, băiete?

— Da, domnule, însă oamenii au crezut că-i adevărat?

— Mai întrebi? New-yorkezii au văzut lei, leoparzi și șerpi pretutindeni, timp de mai multe săptămâni. Oamenii cred orice, micuțule. De vreme ce scrie în ziar și au chef s-o creadă! Dacă mâine dimineață am să public în *New York* știrea morții lui Georges Clemenceau, toată lumea o s-o creadă și chiar Georges Clemenceau în persoană o să se întrebe, la urma urmei, dacă n-a murit...

Comandorul plecă mângâindu-l pe cap pe băiat, ceea ce-l ului peste măsură pe Cucuvaie. În 24 de ani, nu i-a fost dat să observe nici o manifestare atât de exuberantă din partea patronului său.

În ceea ce-l priveşte pe copil, acesta stătea nemişcat; numai privirea de un verde închis contempla vag peretele din faţa lui (Cucuvaie îi remarca profilul stâng, uluit de tensiunea şi hotărârea ce i se citeau pe chip).

— N-ai de aşteptat decât şapte ani, îi spuse Cucuvaie.

Dar nu primi nici un răspuns. Activitatea se încheiase, ediţia de dimineaţă a ziarului era sub tipar, pe rotativă, secretarii de redacţie plecaseră, birourile erau goale. Cucuvaie nu se grăbea; odată treaba terminată, se gândea să se ducă la Maine, la Marie Wassilief, după cum îşi luase obiceiul de câteva luni să treacă pe malul stâng al Senei, cu gândul să se întâlnească acolo cu Pablo Picasso; după care, aşa cum se obişnuise, avea să hoinărească pe străzile pustii, întunecoase şi triste, ale Parisului pe timp de război, cu felinare bătând în violet pentru ca aliniamentul lor să nu servească drept reper zepelinelor; mai mult ca sigur o să se întâlnească de vreo două, trei ori, cu poliţiştii patrulând pe bicicletă, care-or să se convingă că n-aveau a face cu un spion al Kaiserului pus pe furat.

— Nu cred că e o idee bună, spuse în cele din urmă puştiul.

Începu să explice: nu găsea nimerit să-i înnebunească pe oameni cu ştiri inventate, cum era măcelul din parcul zoologic din New York.

— După aceea, ei n-au să mai creadă nimic din ce se scrie în ziar, chiar dacă o să fie adevărat.

— Din punctul ăsta de vedere, riscurile sunt minime, spuse Cucuvaie. Însă ceea ce spui tu are logică.

Se lăsă tăcere.

— Nu-i atât de mult, şapte ani, spuse tânărul H.H. Rourke.

— Nu-i mult deloc. Ai de aşteptat până în 1922.

Puştiul clătină din cap:

— Nădăjduiesc că în şapte ani o să mai fie război.

— Ai voie să speri, spuse Cucuvaie care era în ţinută de seară. Se ridică şi se duse să vadă ce făcea Daniel Rourke în cămăruţa sa de corector. Daniel Rourke dormea adânc, după o beţie.

— Am să te ajut să-l duci acasă.

Tânărul H.H. refuză politicos.

— Sunt obişnuit, spuse el.

Tatăl lui H.H. Rourke a fost ucis în 1917 de un olog breton.

Mobilizat în 1914 în calitate de cetățean francez, a fost reformat din cauza șchiopătării sale evidente care, la drept vorbind, se accentuase și mai mult în urma consiliului de verificare. Nu pentru că era de-a dreptul pacifist sau pentru că refuza să lupte în armata franceză, însă numai gândul că trebuia să lupte de partea englezilor, împotriva oricărui adversar, îl umplea de scârbă. La urma urmei, și-a luat cetățenie franceză, în speranța că n-o să mai fie britanic.

— Te-ar fi reformat oricum, i-a spus Mimi.

— E o chestiune de principiu.

Tatăl lui H.H. Rourke a avut dintotdeauna intenția să devină scriitor. Unul din cei mai buni prieteni ai săi din tinerețe, din Dublin, era chiar James Joyce: amândoi aveau aceeași vârstă și părăsiseră Irlanda aproape în același timp. Joyce s-a îndreptat către Trieste, cu gândul să predea acolo engleza la școala Berlitz. Își scriau regulat, nici măcar războiul n-a pus capăt corespondenței lor - James Joyce s-a refugiat la Zürich încă de la începutul ostilităților - cei doi făcându-și cunoscute unul altuia părerile lor asupra scrisului. Dar ce deosebire! Joyce publicase deja *Oamenii din Dublin*, *Stephen Hero* și *Portretul artistului la tinerețe*, în timp ce tatăl lui H.H. încă mai era în căutarea unui cumpărător pentru cele cinci manuscrise ale sale. Mai mult, Daniel Rourke își dădea seama de talentul lui James, de geniul acestuia, nemaiavând curajul să recitească propriile scrieri. Se întâmplă că între Farrington din *Oamenii din Dublin* și el erau asemănări dezolante: se recunoștea tot mai mult în nenorocitul care își descărca umilințele de la birou și din cîrciuma pe care o frecventa din ce în ce mai des în loviturile destinate fiului său. Poate că Daniel Rourke nu l-a bătut niciodată pe H.H. (care crescuse repede mai înalt decât el), dar cu siguranță bea mai mult decât Farrington al lui Joyce. La 36 de ani, nu mai credea că era în stare să mai scrie vreo carte bună, cu excepția rarelor momente și numai în după-amiezele (se scula pe la prânz, când Mimi era deja plecată de șase ore) când trecea prin Montparnasse, la *Rotonde*, la *Dôme*, la *Ferma cu liliac* sau pe strada Campagne-Première, la Rosalie Tobia, un fost model pentru nuduri de-al lui Bouguereau pe care celulita a dat-o afară din atelier și care s-a specializat în mod fericit în ale bucătăriei italiene.

Îl întâlni pe pictorul Modigliani pe strada Campagne-Première, mai precis în fața unei *pasta alla bolognese* de 1,50 franci. Între Modigliani și el se legase prietenie. Și unul și celălalt erau alcoolici și reformaţi, cu deosebirea că evreul din Livourne s-a făcut foc şi pară când a fost reformat pentru că acel consiliu de verificare a pus eticheta de „mizerie fizică", atingându-l în onoarea lui de mascul transalpin.

Mergeau la băut împreună. Într-o zi când au băut amândoi peste măsură, într-o cafenea de pe Port-Royal, dădură nas în nas cu o trupă de soldaţi invalizi care tocmai ieşea de la spitalul Valde-Grâce. Modigliani îi insultă pe invalizi pentru că faptul de a nu fi fost înrolat l-a făcut să devină antimilitarist; tatăl lui H.H. Rourke i-a ţinut isonul din prietenie; s-a legat mai ales de un olog din Saint-Pol-de-Léon (Finistère) pe care l-a făcut în fel şi chip pentru că a luptat în război alături de „Blestemaţii de Englezi". Pictorul şi corectorul şi-au primit porţia, mai ales Daniel Rourke, pe care lovitura de cârjă în abdomen l-a lăsat lat. Pierderea cunoştinţei a fost pusă pe seama beţiei. Modigliani şi Soutine l-au cărat până acasă (Mimi nu era, niciodată nu se întorcea înainte de nouă sau zece, nici H.H. nu era acasă). I-au întins în pat şi au plecat pe două cărări.

Daniel Rourke muri în timpul nopţii, de o criză de splină, şi de-abia dimineaţă, culcată lângă el dar crezându-l desfigurat de alcool, Mimi îşi dădu seama că era rece.

Nici anul 1918 n-a fost mai bun pentru H.H.

James Gordon Bennett a murit şi el, asta însemnând că promisiunea cam vagă de a-l angaja peste patru ani pe fiul corectorului său defunct se spulberase.

...Războiul se terminase, se zvonea că lumea se îndrepta către o pace universală şi definitivă, cei mai avizaţi experţi spuneau că a fost ultimul masacru.

În privinţa acestui ultim aspect, Cucuvaie îl consolă pe H.H. Rourke cum se pricepu: el personal, avea îndoieli; credea orbeşte în imbecilitatea speciei umane.

— Bineînţeles, nu pot să-ţi promit nimic, însă ar fi lucrul dracului dacă oamenii nu se vor apuca din nou să se măcelărească, într-o bună zi.

— N-am să pot fi corespondent de război dacă n-o să mai fie război.

— Lasă Europa. Slavă Domnului, sunt războaie în Africa, Asia, America de Sud.

— Dar nu-i totuna!

Cucuvaie fu nevoit să recunoască faptul că miile de masacre din ţinuturile îndepărtate aveau să fie cu mult mai puţin interesante pentru marele public decât un simplu cadavru în apele Senei, ale Tamisei sau ale Hudsonului.

Tânărul H.H. spuse că el, totuşi, preferă războaiele.

— Ai o viziune prea îngustă a lucrurilor, băiete.

La vremea aceea, H.H. Rourke atinsese înălţimea de acum; i se dădeau cu uşurinţă doi, trei ani în plus faţă de vârsta lui. Parcă se grăbea să atingă o înălţime şi o înfăţişare de adult de care, după cum adesea se întâmplă, nu avea să se mai despartă vreo treizeci de ani. Fenomen valabil şi invers, lumea îl credea mai tânăr decât era în realitate.

În primăvara lui 1919, Cucuvaie avu dovada că protejatul său plăcea mult femeilor (până acum, doar presupunea): un fel de contesă italiană îl răpi - în sensul propriu al termenului - pe băiatul care tocmai împlinise cincisprezece ani şi-l duse cu ea pe Riviera. Mimi nu se nelinişti deloc. În realitate, era chiar încântată. De-abia atunci, Cucuvaie a întâlnit-o pentru prima dată pe mama lui H.H. Se aştepta la o snoabă sau, şi mai rău, la o femeie de afaceri. Se trezi în faţă cu o femeie de-a dreptul seducătoare, căreia nu-i dădeai 46 de ani (cel mult, 35), de o vitalitate nemaipomenită care - şi asta-l ului cel mai tare pe Cucuvaie - avea o încredere deplină în fiul său: dacă plecase cu o femeie, cu atât mai rău pentru aceasta; el o se întoarcă la timpul lui, de îndată ce va dobândi experienţă.

— Rourke ştie ce face, întotdeauna a ştiut. Dovada - ar fi putut să se culce cu oricare din vânzătoarele mele, fiecare visa să-l iniţieze. Nu s-a întâmplat asta. Dacă o lăsa pe femeie însărcinată, întreaga răspundere îi revenea doar ei, ceea ce nu era cazul cu vânzătoarele mele sau cu vreo altă fetişcană mai puţin experimentată. N-a fost nevoie să-i dau explicaţii în legătură cu asemenea lucruri, oricum, n-ar fi servit la nimic. E ca şi mine, poate mai hotărât: face ce vrea, eu cred că tot ce face e bine făcut. Mai aveţi întrebări?

Râdea. Lui Cucuvaie îi căzu cu tronc. Avea s-o iubească tot sfertul de secol pe care-l mai avea de trăit.

...Dar pe moment nu şi-a crezut urechilor: a spus *Rourke* vorbind de propriul ei fiu?

— Desigur. Pe soţul meu îl strigam Daniel. Însă Rourke e Rourke.

— Nici măcar nu-i ştiu prenumele, spuse Cucuvaie descumpănit.

— H.H.

— Mă îndoiesc că starea civilă franceză a acceptat H.H.

— Adevăratele sale prenume îl privesc. Dacă o să vrea să vi le spună, treaba lui, nu a mea. În treacăt fie spus, dragă domnule, sunt încântată că v-am cunoscut. Sper că porecla pe care v-a dat-o Rourke nu vă şochează prea tare?

Cu zâmbetul pe buze, Cucuvaie începu să explice că toată lumea îi spunea aşa, de mai bine de treizeci de ani, uitându-i adevăratul nume. De altfel, nici el nu era sigur că şi-l mai aminteşte...

— Rourke ţine mult la dumneavoastră, spuse din nou Mimi. Mi-a povestit cum l-aţi ajutat să deprindă viitoarea meserie. Ţin să vă mulţumesc. Dacă stau şi mă gândesc bine, puteţi să staţi cu pălăria pe cap. Rourke mi-a spus că n-o scoateţi niciodată... Aşa vă stă foarte bine cu ea. Haideţi să vorbim de această contesă. Păreţi mai îngrijorat decât mine. Ar fi o minune să reuşească să-l ţină pe Rourke mai bine de trei luni. Poate ştiţi ceva în legătură cu ea, nu vreţi să-mi spuneţi?

Contesa avea 34 de ani şi 7 luni, era încântătoare, văduvă, bogată, se îmbrăca la Poiret, o dată pe an stătea la *Ritz*, avea şapte maşini, o vilă pe Coasta de Azur, un palat la Roma, domenii în Lombardia, îi plăceau homarii şi mânătărcile proaspete, vorbea franceza, engleza şi, bineînţeles, italiana, era verişoara prin alianţă a unui duce englez şi a altuia spaniol, îi plăcea să se bage în apă, avea o aluniţă pe şoldul stâng, a avut numai trei amanţi de când a rămas văduvă, din iulie 1915 (soţul colonel a fost ucis la Trentin, în timpul ofensivei împotriva austriecilor), îi plăceau fox-terrierii dar nu şi pisicile...

— Altceva, nu mai ştiu mare lucru despre ea, sfârşi Cucuvaie pe tonul cel mai serios. Doar că vecina ei, pe Riviera, e doamna Elizabeth Reid; familia Reid e proprietara ziarului *New York Tribune*.

— Aşa se explică totul, spuse Mimi râzând. Mă întrebam de ce întârzie atâta Rourke.

În ochii ei negri se aprinse scânteia veseliei, iar Cucuvaie avu din nou dovada izbitoare a asemănării dintre mamă şi fiu. În ziua aceea, şi-a dat seama de felul ciudat în care H.H. Rourke a moştenit de la fiecare din părinţi o parte aproape egală din personalitatea lor - asimetria nu era numai fizică. Deocamdată, îl interesa mai mult Mimi. Oricât de sarcastic se voia, Cucuvaie era britanic; s-a născut şi a trăit cea mai mare parte a vieţii sale în timpul reginei Victoria; fondul său de puritanism era înrădăcinat. Fu surprins, chiar şocat, de uşurinţa cu care

Mimi vorbea de legătura fiului său de cincisprezece ani cu o femeie cu douăzeci de ani mai mare decât el.

Dar îl fascinase deopotrivă femeia şi mama care-i spunea fiului său pe numele mare şi-i acorda o încredere deplină, mai mult decât oricui.

O invită pe Mimi la masă care acceptă, dar numai sâmbăta viitoare. Acum, avea prea mult de lucru: îl conduse până la uşa prăvăliei şi-i spuse „la revedere" adresându-i un zâmbet fermecător, în timp ce Cucuvaie avea în nări parfumul *Sillage* al lui Guerlain.

Ce însemnau iniţialele H.H.? Întrebarea l-a frământat mai multe zile. Nu mai rămânea decât să cerceteze registrele stării civile, dar până la urmă renunţă.

În calitate de cronicar monden, discreţia era cel mai mare sacrificiu pe care putea să-l facă.

Începând cu anul 1920, H.H. Rourke începu să scrie cele dintâi reportaje. Primul sosi din Irlanda, unde adolescentul adăsta la un văr primar de-al tatălui său. Reportajul îi era adresat lui Cucuvaie ca şi celelalte care aveau să urmeze, în urma înţelegerii între el şi Mimi care-şi expusese principiul cu ocazia uneia din întâlnirile pe care cronicarul de la *New York* le avea tot mai des cu ea - însă o dată plătea el, o dată ea, pentru că Mimi refuza inegalitatea sexelor când era vorba de plată.

— Să fim sinceri: articolele scrise de un băiat de şaisprezece ani n-or să intereseze lumea bună, tocmai pentru că Rourke nu are decât şaisprezece ani. Cu puţin antrenament, sunt sigură că o să scrie mai bine decât oricine. Trebuie doar să se formeze. Deja l-aţi ajutat şi el are încredere. Tot ce aveţi de făcut e să citiţi şi să corectaţi, dacă e cazul. Numai dacă nu vă plictiseşte.

Cum ar fi putut să refuze? Se simţea în pielea unui iepure hipnotizat de nu ştiu ce fel de şarpe, cum erau prin India, unde era să fie trimis (numai că nu era sigur dacă în India se găseau sau nu iepuri).

— Nu mă plictiseşte deloc, dimpotrivă.

Era copleşit. Nici măcar nu avea curajul să recitească propriile cronici, din lene dar, mai ales, ca să împiedice perfecţionismul lui din naştere. Faptul că avea de citit, ba, mai rău, de corectat elucubraţiile unui puştiulică căruia nu-i citise nici un rând şi care, pe deasupra, nu promitea mare lucru în privinţa cunoştinţelor de limbă engleză scrisă, îl înspăimânta dinainte.

Primul plic îl luă prin surprindere, prin relativa lui scurtime - nu avea decât cincizeci de rânduri - în timp ce el se aştepta la un torent...

Prin concizie: oricât ar fi căutat, cel mult trei cuvinte dacă i-ar fi putut tăia...

Prin subiect: explozia unei bombe pe o stradă din Dublin.

Totul era consemnat: data şi ora, locul exact, numele, prenumele şi adresele victimelor, gravitatea rănilor, spitalul unde au fost transportaţi răniţii, identitatea personalului îngrijitor, lista pagubelor materiale, a atentatelor precedente, un studiu asupra modului de a opera al celor care au pus bomba...

...Şi identitatea acestora.

Pe lângă faptul că relatarea avea tonul călduros al bilanţului de sfârşit de an al unei bănci, mai ales faptul că tânărul H.H. a indicat numele autorilor atentatului îl luă prin surprindere pe Cucuvaie.

Îi trimise o telegramă: *Numele din ultimul paragraf sunt adevărate?*

Răspunsul (laconic): *Da.*

A doua telegramă a lui Cucuvaie: *Cine le mai cunoaşte, în afară de tine?*

Răspuns: *Doar ei, în afară de mine.*

Cucuvaie se văzu silit să trimită o a treia telegramă, dar se răzgândi şi se duse la Mimi să se sfătuiască. Însă Mimi era de-a dreptul indiferentă.

— Şi ce-i cu asta?

— Dar dacă-i ştie pe terorişti, poate că şi ei îl cunosc?

— Tot nu-mi dau seama unde vreţi să ajungeţi, spuse Mimi înveselită.

— Dar dacă-l cunosc, ar putea... nu ştiu, ar putea să încerce să-l ucidă ca să-l readucă la tăcere.

Mimi îl privi cu un aer plin de milă.

— Nu fiţi ridicol. Rourke ştie ce face.

În locul telegramei, din Paris fu trimisă o scrisoare cu lista pericolelor care-i păşteau pe reporterii debutanţi. În prealabil, Cucuvaie se asigurase la şeful informaţiilor ziarului că o bombă explodase la Dublin, la ora şi data respective, având urmările descrise.

H.H. răspunse cu o altă scrisoare: *Am indicat adevăratele nume ale celor ce-au pus bomba, pentru că nimeni în afară de dvs. n-o să citească ce-am scris. Le ştiu numele, pentru că n-au fost trei, ci patru.*

iar al patrulea am fost eu. M-am învoit cu ei să stau la pândă, mi s-a părut că e cel mai bun mijloc ca să fiu de față la momentul potrivit.

...Trecură mai multe săptămâni, dar nimic nu mai sosi din Irlanda. Cucuvaie trimise din nou o telegramă: *Ce se întâmplă?*

Răspunsul: *Nimic interesant.*

Îngrijorat, Cucuvaie îi destăinui din nou lui Mimi neliniștea sa. Ea îl bătu prietenește pe mână:

— Mi-a scris și mie. A întâlnit o tânără din Cork. Dar, liniștiți-vă, riscurile sunt minime: s-a aprins puțin, o să-i treacă. În ziua în care o să fie cu adevărat îndrăgostit o să știu.

Într-adevăr, îi trecu. Și dintr-o dată, sosiră trei reportaje, toate despre episoadele sângeroase ale războiului dus de irlandezi împotriva Regatului-Unit. Cucuvaie citi și reciti textele, găsindu-le același neajuns ca și la primul: dacă precizia relatării era ireproșabilă, atât cât putea el să-și dea seama, în schimb, tonul rămânea impersonal și rece, de parcă era un raport al poliției.

...Și încă ceva: oricât de nepriceput ar fi fost, Cucuvaie se îndoia că era cu putință să descrii un măcel soldat cu șapte morți și nouăsprezece răniți, cu un asemenea lux de amănunte, fără a te afla tu însuți în mijlocul câmpului de luptă, cu un carnețel și un creion.

— Își asumă prea multe riscuri. (Cucuvaie ridică brațele ca să prevină remarca placidă a lui Mimi). Cunosc: Rourke știe ce face.

Luă hotărârea eroică de a se duce el însuși la Dublin, având grijă să evite să treacă prin Anglia, unde putea fi răpit în taină pentru a fi numit în Camera Lorzilor sau pentru altă măgărie de felul ăsta.

Dădu de tânărul H.H. într-un bar din Dublin, dar nu în chip de client, ci ca ajutor de barman condamnat la spălatul paharelor.

— Mai întâi, ce cauți aici? Ești silit să lucrezi? Mama ta mi-a spus că ți-a trimis banii de care aveai nevoie.

Barul era faimosul *Brazen Head* de pe Lower Bridge.

— Nu-mi permite vârsta ca să vin aici în chip de client, explică H.H. Or, trebuia să vin cu orice preț, e un mijloc bun ca să aud ce spun oamenii și să știu ce se întâmplă.

Tânărul H.H. era cu zâmbetul pe buze. Era ca și cum ar fi zâmbit Mimi. Cucuvaie era uluit.

— N-ai răspuns la întrebarea pe care ți-am pus-o în ultima mea scrisoare. În treacăt fie spus, n-ai răspuns deloc la scrisoare. Unde erai în timpul măcelului pe care mi l-ai descris?

— Într-un copac. Îndepărtam crengile și mă uitam în jos.

— Într-un copac?

— În clipele acelea, nimeni nu se gândește să se uite deasupra.

— Dar în timpul atacului cazărmii?

— În cazarmă. Eu tocmai împărțeam pâinea când irlandezii au început să tragă.

— Pentru că împărțirea pâinii ți s-a părut cel mai bun mijloc de a fi de față la momentul potrivit.

— Exact, spuse H.H. indiferent, cu aceeași indiferență ca și Mimi.

Peste patru luni, în ianuarie, anul următor, H.H. avea să fie rănit de două gloanțe, unul străpungându-i piciorul stâng, celălalt tăindu-i coapsa. De îndată ce află vestea, Mimi se duse să-l aducă în Franța. Pentru prima dată de când lucra, de vreo treizeci și cinci de ani, își luă concediu, ea, care stătea câte cincisprezece, șaisprezece ore pe zi, în prăvălia din cartierul Saint-Honoré (a cărei unică proprietară devenise) iar duminica făcea socotelile. Împreună cu H.H. se urcară în trenul cu destinația Pau.

Cucuvaie își dădu atunci seama că era îndrăgostit până peste cap de Mimi. Dacă l-ar fi invitat să meargă cu ei, s-ar fi aventurat nu numai să treacă peste Sena, dincolo de intrarea în Orléans - n-o făcuse niciodată - dar și să străbată cele câteva sute de kilometri din drumul spre India, când trebuia s-o facă acum treizeci de ani.

Însă nu primi nici o invitație iar Mimi se întoarse de una singură, după mai bine de două luni.

Spuse că Rourke, decât să meargă la Paris unde n-avea treabă în mod deosebit, s-a dus în Germania:

— Vrea să învețe germana, în cazul când o să mai fie război.

Mimi zâmbi. Era cu neputință să-ți dai seama dacă e glumă sau nu. Cucuvaie credea că nu.

— L-am sfătuit să învețe spaniola, mai spuse ea, dar n-am reușit, o ținea una și bună cu germana. Nu crede că o să fie război în Spania. E încăpățânat, nu știu dacă v-ați dat seama. Acum e la München. La Biarritz am cunoscut niște oameni de treabă, familia Eckart. Rourke a fost invitat la ei pentru câtva timp; după care, urmează să vină la Paris tânărul Gottlieb.

Mimi clătină din cap:

— Nu prea cred că o să fie război în Germania, familia Eckart e atât de drăguță. În ceea ce-i privește pe spanioli, sunt sigură că am dreptate: cred că la ei o să fie o mulțime de războaie. Bineînțeles, nu neapărat în Spania; numai dacă spaniolilor n-o să le treacă prin cap să se bată între ei. Au ei sângele înfierbântat, dar, totuși... Nu, voiam să spun în America de Sud.

— E adevărat că în America de Sud e posibil, spuse Cucuvaie, cu gândul de a încetini șuvoiul vorbelor ei.

— Pentru un corespondent de război, da, spuse ea. Au să se bată mereu. Iată care trebuie să fie climatul pe acolo.

Sunt nebun, gândi Cucuvaie, *sunt nebun pentru că nu cred că ea e nebună. La urma urmei, dacă fiu-său vrea cu orice preț să fie corespondent de război e foarte normal să o preocupe viitorul lui. Și, deci, războaiele. Iată-mă pe mine, cel mai serios tip din lume, în fața unui boboc înfierbântat, pe cale să trec în revistă harta lumii pentru a încerca să prevăd unde au să fie sau nu războaie. Ea și cu mine suntem în situația părinților ce caută locul în care progenitura lor poate să-și încerce noua sa bicicletă...*

Întrebă pentru a cincea oară:

— Vrei să te căsătorești cu mine?

Mimi își puse mâna peste mâna lui Cucuvaie și, cu zâmbetul pe buze, clătină ușor din cap.

Vorbiră despre altceva.

Sosind la Paris, de la München, H.H. Rourke și Gottlieb Eckart închiriară două camere alăturate pe străduța Amélie, aflată între străzile Grenelle și Saint- Dominique - camere pe care, mai târziu, H.H. avea să le unească pentru a face un singur apartament ce avea să fie păstrat mult timp.

Gottlieb era cu aproape doi ani mai mare decât H.H.; își începuse deja studiile de drept și voia să devină avocat; era înalt, blond, cu ochi albaștri, un tip liniștit care avea toate șansele ca, la patruzeci de ani, să arate cât un munte. La Paris era încă flăcău, stare pe care H.H. i-o remedie de-abia după trei zile, cu ajutorul unei specialiste în asemenea treburi; în săptămânile următoare, porni la vânătoare pentru amândoi. O anume Thérèse se îndrăgosti de nemțălăul care și el, la rândul lui, se aprinsese, încât nu mai voiau să se despartă. H.H. se văzu nevoit să intervină dezvăluindu-i femeii (care era cu vreo zece ani mai mare decât pretindea ea) că prietenul lui suferea, vai, de lepră din Tuamotu, boală foarte rară dar foarte nocivă și atunci femeia își luă tălpășița, hohotind cu lacrimi de crocodil, spre o anumită casă de pe strada Provence, cartierul ei general. După aceea, se întâmplă altceva, făcându-l pe Gottlieb să se îndrăgostească pentru a cincea oară: şi, fiindcă H.H. ştia la ce să se aştepte (o atrase pe domnişoară în patul lui ca să-i demonstreze celuilalt că nu era deloc fidelă), cei doi tineri se luară la bătaie aşa cum le stătea bine unor prieteni ca ei.

De atunci, Gottlieb îşi luă zborul de unul singur.

Cei doi au făcut multe călătorii împreună. S-au dus în Spania, în Portugalia şi în Maroc, de unde H.H. îi trimisese lui Cucuvaie nu mai puţin de şapte reportaje despre războiul din Rif şi un interviu cu Abd el-Krim.

Pentru prima dată îi luase cuiva un interviu; Cucuvaie îi însemnă relatarea în mai multe locuri. Când cei doi tineri s-au întors la Paris, îi spuse lui H.H.:

— Ce mă miră mai mult e că marocanul ăsta nu te-a făcut friptură. Dacă eram în locul lui, să fi primit întrebări atât de agresive, cu siguranţă că aşa aş fi făcut.

— Dar nu sunteţi reporter, răspunse H.H. cu zâmbetul pe buze. Nu sunteţi decât un cronicar monden.

Iată primul semn al independenţei sale, gândi Cucuvaie, încântat de o asemenea insolenţă.

Mimi fu aceea care a avut ideea plecării lui H.H. în America. Până acum, H.H. n-a ţinut morţiş; avea de gând să ajungă acolo mai târziu. N-avea nici un interes să se ducă într-un loc unde până şi războaiele indienilor se terminaseră de când lumea.

Însă mama lui insistă; tot ce voia era să-i găsească un post la un ziar franţuzesc - pentru că ea era franţuzoaică - fiind întru totul convinsă, pe de o parte, că H.H. o să se poată descurca fără ea, la timpul potrivit, dar, pe de altă parte, considera că vremea uceniciei nu se încheiase.

...Bineînţeles, nici prin gând nu-i trecea ca el să colaboreze la vreun ziar britanic. *Din respect*, spunea ea, *pentru memoria lui Daniel Rourke*.

Se pare că, trimiţându-l în Statele Unite, voia, mai ales, să cunoască diferenţele dintre presa europeană şi cea americană, subiect despre care ea şi James Gordon Bennett au discutat îndelung.

— Stai acolo şase luni sau un an, timp în care poţi lua hotărâri de unul singur.

— Foarte bine.

Nu-i era prea greu lui Mimi să-i găsească leac acolo, în America, fiindcă avea destule relații: cliente și prietene, o vânzătoare de-a ei care se măritase cu un american rănit în luptele de la Bois-Belleau, și chiar o verișoară care emigrase în America cu douăzeci de ani în urmă și trăia la Milwaukee. Și apoi, mai erau rudele irlandeze, a căror proliferare întrecea orice închipuire- pe puțin cinci sau șase unchi și vreo sută treizeci de veri apropiați.

H.H. se sui la Havre la bordul noului pachebot *Paris*, cu un bilet de clasa a doua de care, în realitate, nu s-a folosit deloc. În cea de-a doua zi a călătoriei, se instală într-o cabină apartament de clasa întâi - în care a stat în urmă cu câteva luni mareșalul Foch în culmea gloriei, ducându-se în turneu prin America - și în patul unei doamne din Philadelphia care voia să-și îmbunătățească franceza.

Avea optsprezece ani și o lună.

Iar Catherine Killinger avea cincisprezece.

2

AVENTURILE LUI ALBERT LONDRES JUNIOR

H.H. Rourke era la volanul celui de-al treilea camion din cele șase acoperite cu prelată, având-l în dreapta pe Francis Duke Casey. Duke avea un revolver cu șase focuri, o pușcă cu țeava despicată și șase grenade. H.H. Rourke n-avea o idee prea clară despre locul în care se afla, nimeni nu-și luase grija de a-i arăta vreo hartă. Știa doar atât, că se aflau în statul Michigan, că se îndreptau spre nord și că, undeva în fața lor, trebuiau să fie lacul Huron și Canada, de vreme ce orășelul Kalamazoo rămăsese mult în urmă - convoiul celor șase camioane trecuse de el.

Nu era decât 4,30 dimineața. Era o noapte senină.

— Mi-am adus aminte, spuse Duke Casey. Mătușa mea, Maggie Dunnanymie, avea un văr O'Malley și O'Malley a luat-o în căsătorie pe

O'Brien din neamul O'Brien din Ballyhaunis, iar sora vitregă a unchiului acestor O'Brien era nepoata lui Jimmy Donovan, care e cumnatul lui Tom O'Reilly, nepotul tatălui tău. Aşa că, suntem veri.

— Mă îndoiesc, spuse H.H. Noi avem ceva caracteristic.

Duke Casey era un roşcovan uriaş cu ochi exoftalmici; în penumbra cabinei, întreaga lui fiinţă părea că s-a revărsat precum brânza prea bine făcută, asemenea unor ruine în urma prăbuşirii unui imobil de două etaje; se lefăia pe banchetă, iar H.H. nu stătea decât într-o rână, cu partea stângă lipită de portieră. Duke avea mai bine de 140 de kilograme, iar H.H. -62.

Convoiul opri în noapte, cu farurile stinse, în întunericul unui boschet de la marginea unui drum de ţară; oamenii aşteptau, iar Duke vorbea de Irlanda pe care a părăsit-o acum douăzeci şi unu de ani. Se crăpa de ziuă dar nimeni nu se grăbea, ca şi cum ar fi ştiut ce avea să urmeze. H.H. reuşi să-şi dea seama că şoseaua din faţa lor era în linie dreaptă pe mai bine de şase sute de metri. Se zăreau câteva case pe partea dreaptă, case de lemn - ceea ce-l surprinse - în care se aprinseseră lumini şi se auzea mişcare.

— Trebuie să apară rahaţii ăia de italieni, spuse Duke privindu-şi ceasul de la buzunarul vestei.

Într-adevăr, aceştia nu se lăsară prea mult aşteptaţi. Primul din camioane apăru pe creasta de pe partea dreaptă, urmat de alte camioane, în total şapte, şi de două maşini de escortă.

...Fură nevoiţi să încetinească şi să oprească: le ieşi în cale o procesiune de înmormântare formată dintr-un dric, un preot în sutană şi haine albe, o duzină de bărbaţi şi femei (acestea aveau nişte lăboaie ieşite din comun pentru nişte femei, observă H.H. Rourke). La vederea cortegiului funebru, italienii de la bordul camioanelor şi al maşinilor îşi scoaseră şăpcile şi pălăriile.

— E bine să respecţi morţii, spuse Duke şi un râs nebun îi zgudui burdihanul.

...Dar trăgătorii din dric deschiseră focul, participanţii la procesiune la fel, ca şi respectivele femei cu lăboaie de patagonezi. Duke sărise deja din camion, luând parte la măcelul care dură mai puţin de 35 de secunde, ceea ce era mult - H.H. numără secundele pe ceas; era un detaliu semnificativ.

Italienii supravieţuitori fură aliniaţi de-a lungul unui câmp de meri, fără să fie împuşcaţi, contrar aşteptărilor lui Rourke care socotea că reportajul său ar fi fost mai reuşit dacă ar fi avut loc un masacru mai sistematic.

Cineva îi făcu semn. Porni camionul şi înaintă, după care se opri, cu mâinile pe volan, în timp ce trăgea din ţigară. După câteva clipe, convoiul porni la drum de-a lungul câmpului de meri ce se pierdea în zare. Ajunseră la o fermă izolată, unde descărcară vreo trei sute de lăzi, deschizând una sau două cu coniac franţuzesc; trecură sticlele din mână în mână. H.H. trase şi el o duşcă, dar puţin, nu voia să se îmbete şi să ameţească totul, uitând de vreun detaliu semnificativ pentru reportaj.

Ajunseră la Chicago, de data asta Duke Casey, „vărul său", fiind la volan. Duke voia să-i dea douăzeci şi cinci de dolari pentru că a condus camionul.

H.H. refuză banii.

— Voiam doar să asist la operaţiune şi să fiu pe fază la momentul potrivit, nimic altceva. Ia tu cei douăzeci şi cinci de dolari.

Duke se simţi ofensat şi chiar se posomorî. Îi spuse lui H.H. că nu-i normal, ce vrea să spună? Înseamnă că H.H. nu-i era văr apropiat; Duke începea să aibă bănuieli, gândea că H.H. era un spion de-al italienilor, lucru neplăcut pentru toată lumea, dar mai ales pentru H.H. Rourke, oricât de irlandez era el.

— Dacă stau şi mă gândesc bine, cred că am să iau cei douăzeci şi cinci de dolari, spuse H.H.

— Un tip care lucrează şi nu vrea să fie plătit e dubios, spuse Duke încruntat.

— N-am făcut mare lucru, doar am condus camionul. Dar am să iau banii.

— Cu timpul, indivizilor dubioşi li se întâmplă accidente, spuse Duke.

— Sunt de-a dreptul încântat să primesc cei douăzeci şi cinci de dolari, glumeam adineaori. Adevărul e că aşteptam cei douăzeci şi cinci de dolari cu nerăbdare. N-aş putea să capăt treizeci de dolari?

— Dacă a fost o glumă, se schimbă foaia, spuse Duke. Şi eu am simţul umorului, ştiu să râd când e cazul. Nu mi-ar fi făcut plăcere să am bănuieli în privinţa ta, mai ales că-mi eşti văr. Nu, nu poţi căpăta treizeci de dolari. Ia numai douăzeci şi cinci şi taci din gură. Atât.

— Foarte bine, spuse H.H. Ce bine ne înţelegem amândoi.

Duke Casey îşi puse la loc revolverul pe care-l scosese şi armase. Îi întinse lui H.H. cinci bancnote de cinci dolari.

— E râsul lumii, spuse Duke. Uneori, am impresia că-ţi baţi joc de mine şi nu-mi place asta.

— Nici un pericol, spuse H.H. Ai fost de-a dreptul măreţ când ai coborât din camion înfruntând bătaia gloanţelor. Aş fi fost nebun de legat dacă mi-aş fi bătut joc de tine.

— Nu te sfătuiesc s-o faci, spuse Duke, luând o gură de coniac.

Pentru H.H. Rourke, cei douăzeci şi cinci de dolari erau o problemă de deontologie. Una era să conduci un camion cu sticle de băutură numai ca să fii pe fază la momentul potrivit, alta era să tragi profit din asta (altul decât vânzarea reportajului, perspectivă încă inexistentă la vremea aceea).

La Chicago, H.H fu cu conştiinţa împăcată, dăruind cei douăzeci şi cinci de dolari unui orfelinat.

H.H. nu se grăbi să trimită reportajul lui Cucuvaie, pentru singurul motiv că nu socotea încheiată afacerea camioanelor cu băutură. Italienii-americani cu siguranţă aveau să acţioneze într-o încleştare ce avea să pună faţă în faţă cele două comunităţi, italiană şi irlandeză, încă de pe vremea Prohibiţiei vânzării de alcool, decretată în ianuarie 1920.

Mai rămânea de văzut ce urma să se întâmple în tabăra adversă. H.H. se duse în cartierul general al italienilor, în *Quatre-Deux* sau 2222 de pe South Wabash Avenue din Chicago. Aici aveau loc întrunirile lui Johnny Torrio dar, după ultimele informaţii, un individ se făcea din ce în ce mai remarcat - un italian emigrat în Statele Unite, pe la 1900, îl mai chema încă Alfonso Fiorello Caponi dar îşi spunea Al Capone.

H.H. hotărî să înceapă cu el.

Oficial, Al Capone era negustor, prăvălia lui era lângă *Quatre-Deux*. H.H. se duse la el în pantaloni de golf în carouri, luându-şi numele de Albert Londres Junior, trimisul special al ziarului *Petit Parisien* din Paris, Franţa, Europa. H.H. ştia ceva despre Al Capone: venise de la New York unde omorâse deja patru sau cinci persoane, dintre care un chinez, şi fusese angajat la Chicago drept garda de corp a unui gangster de mare clasă, pe nume Big Jim Colosimo, care - printr-o întâmplare nefastă - murise răpus de o mitralieră Thompson, Capone fiind expert în acest domeniu; după care, aceluiaşi Capone i se încredinţase, din întâmplare, conducerea unui bar de-al lui Big Jim, toate aceste evenimente neavând, bineînțeles, nici o legătură unele cu altele (numai Capone știa ce știa).

H.H. începu discuția întrebându-l pe Bărbatul cu Cicatrice în ce împrejurări își făcuse cicatricea.

— În Franța, se porni să explice Capone cu o modestie plină de farmec, în timpul războiului, într-o luptă corp la corp în tranșee. M-am bătut de unul singur contra cinci nemți sălbatici.

— După informațiile mele, spuse H.H. cu accentul lui Mimi când vorbea engleza, în viața dumneavoastră n-ați pus piciorul în Franța. Am auzit că v-ați făcut cicatricea căzând pe un ciob de sticlă în cartierul Bronx din New York. N-ar fi mai bine să nu-mi mai turnați atâtea gogoși și să-mi spuneți mai degrabă câți oameni ați ucis și pe cine aveți de gând să mai omorâți în următoarele săptămâni?

În barul de noapte din *Quatre-Deuk* de pe South Wabash Avenue se lăsă o tăcere deplină. În afară de Bărbatul cu Cicatrice și de H.H. Rourke în pantaloni de golf făcând pe idiotul (își lipise și o mustăcioară ca să pară mai francez, dar renunțase la șăpcălie), în imediata lor apropiere se mai aflau câțiva killeri înspăimântători - cei șase frați Genna veniți din Sicilia, Scalise și Anselmi, cei doi ucigași palizi îmbrăcați în negru ce operau tot timpul în echipă, și, de asemenea, Hymie Weiss (un albinos, ceea ce nu era mare lucru), creatorul expresiei „am să te trimit la plimbare", alături de Jack Guzick zis „Deget unsuros", pentru că era contabil. Asta, fără a-i mai pune la socoteală pe ceilalți bandiți fioroși.

Spărgând tăcerea, Al Capone izbucni în râs.

Am preferat să-mi încep interviul cu o întrebare directă ca să câștig timp, avea să-i scrie H.H. lui Cucuvaie, la expedierea primului reportaj american. *Dacă l-aș fi întrebat politicos ceea ce vroiam să aflu, nici nu m-ar fi ascultat. Bineînțeles că o să-mi reproșați că sunt agresiv în interviurile mele, dar cu atât mai rău. Contam pe faptul că știa de glumă. Știa, și astfel am devenit tovarăși. Știam și că o să-i ucidă pe* hijackers-*așa sunt numiți aici cei care atacă convoaiele clandestine cu alcool - și, mai ales, pe cei care au furat whisky și coniac din Kalamazoo. A fi prieten cu el mi s-a părut un mijloc bun pentru a fi pe fază la momentul potrivit...*

Capone îl opri pe Albert Londres Junior la masă și-i dărui un ceas de aur și două fetișcane; îi explică funcționarea unei mitraliere Thompson. Toată problema la o mitralieră Thompson era, după

Capone, să nu te laşi cuprins de entuziasm, asta pe de o parte, iar pe de altă parte, trebuie să fii atent la mişcarea armei ce avea tendinţa să salte, pe măsură ce apăsai pe trăgaci.

— Înţelegi cum vine asta, franţuzule?

— Nu prea bine, răspunse aşa-numitul Albert Londres Junior cu un accent franţuzesc de provenienţă basco-bearneză.

...Reuşi să asiste la o demonstraţie de tir adevărat. *Sperasem să mă invite la cel puţin una din expediţiile punitive pe care le plănuia, dar nu. În noaptea aceea, Capone împreună cu doi, trei oameni de-ai lui se mulţumiră să ciuruiască nişte butoaie. M-au poftit şi pe mine să trag; n-a fost cazul s-o fac pe-a idiotul: m-am convins că o mitralieră are tendinţa să salte şi că poţi apăsa cu greu pe trăgaci când aceasta saltă...*

...Însă nu reuşi să „fie pe fază la momentul potrivit", când nişte *hijackers* au fost ucişi, din cauza afacerii Kalamazoo. De-abia putu fi de faţă la un măcel de pe 5358 South Lincoln Street. Şi aşa a ajuns aici după ce-a stat la pândă trei zile, neslăbindu-i pe fraţii O'Donnell ce conduseseră expédiţia de la Kalamazoo. Totul s-a petrecut într-un bar de-al lui Kelpka. În reportajul pe care i l-a trimis lui Cucuvaie relata scena: *...Erau acolo Spike O'Donnell şi fratele său Steve, însoţiţi de George Meeghan, George Butcher şi Tony O'Connor. Cei cinci au bătut darabana toată noaptea, adică au făcut înconjurul barurilor din partea de sus din Chicago, ameninţându-i pe proprietari; i-au avertizat că de-acum încolo berea vândută clienţilor trebuia să fie cumpărată de la O'Donnell şi nu de la Johnny Torrio şi Capone. La 9,32 dimineaţa, un poliţist municipal intră în barul unde fraţii O'Donnell şi echipa lor se refăceau de pe urma travaliului nocturn. E un poliţist adevărat, pe numele lui Daniel McFall şi e plătit de Al Capone cu patru sute de dolari pe lună. Spuse că o să-i aresteze pe toţi. Irlandezii ridică mâinile, dar alţi indivizi intră prin spatele lui McFall, nişte italieni. Spike O'Donnell îşi dă seama că e vorba de o capcană şi deschide primul focul. Mauro Lombardi e lovit în umărul drept cu două gloanţe. Noii sosiţi ripostează şi ei...*

Încleştarea la care H.H. Rourke a fost martor direct s-a soldat cu un mort şi şapte grav răniţi. Plus duzina de cadavre din altă parte, printre care şi Duke Casey, „vărul" lui Rourke, care „a fost trimis la plimbare" de Frank Diamond şi doi din oamenii lui, şi pe care-l găsi a doua zi ciuruit de gloanţe, zăcând pe un morman de gunoi.

Mamă, nu numai că e foarte uşor să prevezi aceste asasinate, dar pentru ei nu prezintă nici o importanţă. În afară de Capone, ceva mai inteligent decât o cheie de deschis conservele, ceilalţi bandiţi sunt de-a dreptul idioţi. Nu-i un război în adevăratul sens al cuvântului. Şi apoi, unchiul O'Reilly m-a tot văzut, crede că i-am dezonorat cele patru fete. Nu-i adevărat, mamă, numai pe două dintre ele, celelalte fiind urâte foc. Am să plec la New York. Vărul Timmy Moran mi-a răspuns la scrisoare, mi-a găsit de lucru şi o locuinţă. Nu-mi mai trimite bani, nu mai am nevoie. Te iubesc la fel de mult şi te sărut.

P.S.: *I-am scris adineaori lui Cucuvaie, ca să-i spun că n-o să-i mai trimit reportaje - poate numai ciornele. Am să încerc să le vând. Încă n-am găsit vreun subiect cu adevărat interesant, dar o să găsesc.*

Fără să-şi dea seama, Timmy Moran a fost cel care a determinat întâlnirea lui H.H. Rourke cu Catherine Killinger. La vremea aceea, avea douăzeci şi şapte de ani, s-a născut în Pennsylvania unde tatăl său era şef de echipă la mina de cărbune de la Wilkes-Barre, îşi făcuse studiile la liceul din Hanover Township, apoi la Nassau Collegiate Center, un colegiu de rangul al doilea, şi la Facultatea de Drept din New York, unde a obţinut o diplomă. Ca şi Gottlieb Eckart, îşi pusese-n cap să fie avocat, dar, ca şi acesta, renunţase la barou: intrase în serviciile districtului generalului Attorney.

Lucra la Biroul de Reclamaţii şi-l întrebă pe H.H. dacă poate să se legitimeze cu vreo diplomă.

— Mi-am terminat studiile în mod strălucit. În Franţa.

— Are vreo importanţă diploma ta?

— Înseamnă că sunt în stare să citesc şi să scriu cursiv şi că ştiu pe de rost lista cu prefecturile şi subprefecturile franceze.

Asta nu era important, mai ales la New York. Timmy îi propuse lui H.H. să-l angajeze ca ajutor la Biroul de Reclamaţii, având sarcina să primească şi să cerceteze scrisorile locuitorilor din Manhattan, din Brooklyn, din Bronx, din Queens şi din alte districte, în ideea că înfăptuirea dreptăţii era urgentă şi indispensabilă: uneori, soseau trei, patru sute de scrisori pe zi. Majoritatea nu prezentau nici cel mai mic interes, veneau din partea unor indivizi care reclamau vreun vecin ce cânta la trombon la ora 3,30 dimineaţa, o instalaţie prost făcută, obrăznicia vreunui factor poştal sau a unui taxator de autobuz, pe tânăra chiriaşă de la etajul trei ce-şi întindea la uscat desu-urile intime în holul scării, etc.

Timmy îi spuse lui H.H. că toată munca sa de unsprezece dolari pe săptămână era desfacerea sutelor de plicuri ce soseau zilnic, golirea coşurilor de gunoi, umplerea călimărilor şi cumpărarea cafelei. Se putea întâmpla într-o zi să i se încredinţeze serviciul de reclamă, însă această funcţie importantă trebuia să fie cucerită printr-o luptă acerbă: deocamdată, era ocupată de un emigrant polonez cu pumnii cât pepenii.

— O să trebuiască să câştigi un dolar jumătate pe zi, chiar mai mult, numai din bacşişuri, în urma tratativelor secrete cu proprietarul din colţ. Cu condiţia să-l înlături pe polonez.

Spre surprinderea lui Moran, H.H. nu se arătă deloc preocupat să obţină o poziţie socială atât de măreaţă. Încă de la sosirea la New York, s-a prezentat pe rând la ziarele *Times, Herald, Tribune, Sun, World* şi chiar la ziarul lui W.R. Hearst - *American* -, neţinând seama de recomandările lui James Gordon Bennett Junior - „să nu lucrezi niciodată pentru el". Faptul că H.H. l-a cunoscut personal pe Comandor nu i-a fost de nici un folos: ziarul *Herald*, atât de la New York, cât şi de la Paris, fusese cumpărat de un oarecare Frank Munsey, socotit de redactori un tâmpit notoriu, ce şi-a pus în cap să cumpere *toate* cotidianele new-yorkeze.

H.H. Rourke nu se aştepta să găsească uşile larg deschise. Aşa că nu fu dezamăgit: nimeni n-avea nevoie de el. N-avea nici nouăsprezece ani, nu era american, doar irlandez (sau, şi mai rău, francez), nu terminase nici o universitate, nici măcar cel mai prăpădit colegiu, şi - fiindcă nu se lăsa privit decât din stânga - insuflă puţinilor săi interlocutori (cei care i-au acordat atenţie mai bine de cincisprezece secunde) sentimentul ciudat al unui vultur pornit la vânătoare.

Adevărul e că n-am chef să mă angajez. Cel puţin, nu acum, şi nu ca un biet stagiar. Vreau să încep cu o bombă jurnalistică. Până acum, n-am dat de ea. Dar am timp. Şi apoi, există Biroul de Reclamaţii. O să-mi fie de ajutor.

Trecu la desfacerea sutelor de plicuri şi, sub pretextul că le clasează şi că uşurează munca şefilor (adică a lui Timmy Moran), le citi unul câte unul.

În medie, trei sau patru pe săptămână, adică trei sau patru din două mii, unele erau originale. Extrase elementele originale şi, odată treaba terminată, plecă la vânătoare. Astfel îl supraveghe treisprezece zile pe un cârnăţar din Yorkville (cartier din Manhattan aflat pe 86 Rue Est, populat mai ales cu emigranţi germani) acuzat de unul din clienţii săi că foloseşte carne de om la fabricarea mezelurilor. Supravegherea se dovedi relativ dezamăgitoare: cârnăţarul originar din Hesse nu folosise cadavrele celor cinci fete date dispărute - H.H. dădu peste trei dintre ele, tefere, mai ales în pat - în schimb, îşi confecţiona mezelurile din carne de cal, cumpărând patrupedele de la poliţia călare din New York dornică să se descotorosească de gloabele sale bătrâne...

Pentru un ziarist, asta ar fi un subiect bun de articol, dar nu e bomba pe care o caut, avea să-i scrie Rourke lui Cucuvaie.

...Fu dezamăgit şi de scrisoarea în care se insinua că un chiriaş de pe Kingstone Avenue din Brooklyn creştea în secret şerpi în baie pentru a-i abandona în raioanele marelui magazin *Macy's*, ca să se răzbune pe faptul că fusese concediat...

...Fu dezamăgit şi de acuzaţia adusă unui vicar din Saint-John-The-Divine care nu strânsese de gât nici un băiat şi, deci, nu-i îngropase în grădină: ţinea doar un cimpanzeu într-o ladă...

Fu dezamăgit şi de afacerea Raza Morţii.

— Femeia asta ne înnebuneşte, îi spuse Timmy lui H.H., într-o seară, pe când acesta îl invitase la masă în apartamentul lui, compus din patru camere de pe 11 Rue Est, un apartament foarte frumos, pe care tocmai l-a închiriat.

— Dacă e să ne luăm după ea, continuă Timmy, bolşevicii trimit tot timpul asupra ei o rază invizibilă care o să-i omoare, pe ea şi pe soţul ei. Ne-a trimis nouă scrisori, a scris şi la poliţie, şi la Casa Albă, şi la poliţia federală, şi - Doamne păzeşte - chiar şi pazei de coastă. Iar acum asasinează tot districtul lui Attorney; am fost însărcinat personal să scap de nebună, dar cu mare atenţie: soţul doamnei e senator al statului New York.

H.H. găsi soluţia. El şi cu Timmy îi făcură o vizită victimei Razei Morţii şi-i mărturisiră în mare taină (spuseră că numai şase persoane din întreaga Americă, printre care şi preşedintele Statelor Unite - Waren Harding - erau la curent) că Raza Morţii există cu adevărat, dar că securitatea şi viaţa întregului popor depindeau numai de discreţia ei: dacă ar fi făcut publică prezenţa acesteia, ar fi stârnit o panică teribilă. I-au spus în şoaptă că studiile de laborator au permis punerea la punct a unui sistem infailibil de apărare: era de ajuns ca subiecţii vizaţi de bolşevici să poarte mereu asupra lor o priză - şire metalice legate unele de altele sub forma unui lanţ destul de lung care să atingă tot timpul pământul. Curentul din Raza Morţii era astfel imobilizat.

— Tu'ț crocodilu' mă-ti, Hatchi, ideea ta a fost de-a dreptul idioată, însă a ținut. Vrei să-l îndepărtez pe polonez ca să-i iei locul la reclamă?

H.H. refuză politicos.

Apartamentul cochet de patru camere în care-l invitase pe Timmy să ia masa avea să fie primul dintr-o serie întreagă. În realitate, H.H. nu plătea decât un sfert din chirie, restul era plătit de trei femei, dintre care una divorțată iar alta ce fusese infirmieră în Franța:acestea acceptaseră ca Rourke, cu toate că era bărbat (lucru indiscutabil), să treacă drept un colocatar pe punctul de a se căsători: faptul că se trezi în postura de amant a două din femei ușură mult negocierile.

În puritanismul său, Cucuvaie fu oripilat să afle una ca asta (dar Mimi râse cu lacrimi toată seara). În scrisoarea prin care-i comunica noua adresă, H.H. lăsă să transpară câteva îndoieli cu privire la munca sa de la Biroul de Reclamații: citise mii și mii de scrisori și tot nu găsise ceva interesant, nimic care să-i furnizeze un subiect de zile mari; mai scria că-i venea un dor de ducă către spații întinse, oriunde, numai să fie departe și necunoscut.

Și mai voia să fie războaie sau ceva demn de interes.

Cu toate acestea, continua să desfacă plicuri.

...Așa a lăsat să-i scape știrea de pe prima pagină din *World*.

...Când, după trei zile, afacerea a fost mutată în interiorul gazetei, se stabili legătura în mintea lui, prin asociere.

Porni la vânătoare.

3

FEMEIA DIN HOBOKEN CARE TĂIA OASE

După cum s-a scris în ziare, pe unul din malurile râului Hudson a fost găsit un trup de bărbat înfășurat în pânză cerată, fără mâini, fără picioare, fără cap - era doar trupul. O vreme, știrea a apărut pe prima pagină a cotidianelor new-yorkeze, mai ales datorită acestui mister: ce s-a întâmplat cu părțile lipsă? Dar, treptat, actualitatea a îngropat întreaga afacere.

Legătura ce se stabilise în mintea lui H.H. Rourke pornise de la un detaliu: o scrisoare sosită cu trei luni în urmă la Biroul de Reclamații. Fără știrea nimănui, nici măcar a lui Timmy Moran, lui H.H. i-au trebuit șase zile ca să găsească scrisoarea cu pricina, în care o anume Harriett Lawliss din Bronx se plângea de zgomotele produse de vecina sa. Fraza pe care o reținuse H.H. era următoarea: *...De vreo două nopți, taie cu ferăstrăul, în bucătăria care e chiar lângă dormitorul meu. Parcă taie oase. Ar trebui să veniți să vedeți ce se întâmplă...*

H.H. se interesă: ancheta oficială, condusă de doi polițiști, n-a dat nici un rezultat, și pe bună dreptate, deoarece chiriașa apartamentului respectiv, o oarecare H. Karpinen, plecase fără să lase nici o adresă, plătindu-și chiria la timp. O cercetare rapidă a celor trei camere în care a stat, n-a stabilit nimic suspect. Doamna Lawliss, puțin confuză, i-a rugat pe polițiști s-o ierte că i-a deranjat pentru atâta lucru.

Parcă taie oase...

H.H. Rourke porni în căutarea Hesterei Karpinen.

Îl încerca o senzație ciudată, pe care cu greu și-ar fi putut-o explica: adulmeca mirosul dulceag de sânge și de moarte.

După trei săptămâni, deoarece căutările lui n-au dat nici un rezultat, H.H. se interesă de pânza cerată în care fusese înfășurat corpul.

Numără în New York 734 posibile centre de vânzare a unei pânze cerate identice.

Trecu pe la fiecare din aceste centre cercetând în total 1311 persoane, vânzători, vânzătoare și proprietari de magazine și prăvălii.

Dădu chix.

(Ancheta lui dura deja de 126 de zile, nu era de mirare că poliția new-yorkeză clasase afacerea).

Hotărî să pornească de la ferăstrău.

Ar fi trebuit să încep cu asta, avea să-i scrie lui Cucuvaie, *cred că sunt singurul - în afara Hesterei Karpinen care are amestec în toată treaba - care am stabilit legătura între corpul descoperit pe malul râului Hudson și declarațiile doamnei Lawliss. Oricum, un lucru e clar: încep să cunosc cu adevărat orașul New-York.*

...Cel de-al 214-lea vânzător de ferăstraie își aduse aminte de o tânără femeie, destul de drăguță, scundă, durdulie, cu pălărie cloș la modă; n-avea nici un accent specific și nici vreo cicatrice vizibilă, nu şchiopăta, în timpul conversaţiei n-a indicat nici o adresă, nici n-a pomenit vreun nume; avea nevoie de un ferăstrău cu care să poată tăia lemn tare, aşa că vânzătorul i-a vândut un ferăstrău cu lame metalice...

...Da, spuse cel de-al 214-lea vânzător, acum îşi aducea aminte, ce ciudat cum îţi aminteşte uneori: tânăra femeie cu o aluniţă pe obrazul stâng, aproape de ochi, îşi pusese ferăstrăul într-o sacoşă de pânză cu mâner de lemn iar când îşi scosese portofelul ca să plătească, văzuse un carnet cu tichete albastre şi galbene ale feribotului din Hoboken.

Cel de-al 214-lea vânzător nu-i oferi toate aceste amănunte de la bun început. Îi trebuiră mai bine de două ore ca să-şi scormonească mintea; H.H. îi explică vânzătorului că a venit din Montreal, Canada, în căutarea unei oarecare Helena Bronski (nume născocit) ca să-i spună că un unchi îi lăsase moştenire 18 000 dolari.

Se văzu nevoit să-l invite pe vânzător la masă.

Magazinul unde lucra vânzătorul se afla pe strada 14 din vestul cartierului Manhattan.

...Semnalmentele celei ce cumpărase ferăstrăul metalic erau identice cu ale Hesterei Karpinen.

H.H. Rourke începu să caute în Hoboken, aflat de cealaltă parte a râului Hudson faţă de Manhattan, adică în statul New Jersey.

După 11 zile, plecând de la ipoteza că, având un asemenea patronim scandinav, Hester Karpinen putea foarte bine să se îndoape cu produse lactate, dădu peste o vânzătoare de lactate care avea, într-adevăr, drept clientă o tânără brunetă cu o sacoşă din pânză cu mâner de lemn.

— Dar sora dumneavoastră nu vă seamănă deloc, spuse vânzătoarea, privindu-l pe H.H. din partea dreaptă.

— Şi, totuşi, e sora mea, răspunse H.H. Toţi din familie aveau aluniţa sub ochiul stâng, numai eu nu. O caut pe soră-mea pentru că, de-acum încolo, ea singură mi-a mai rămas, vreau să-i spun de moartea mamei şi să mă împac cu ea.

Vânzătoarea acceptă cu entuziasm să iasă cu H.H. sâmbăta următoare spunându-i că tot ce ştie despre clienta sa era că aceasta lucrează ca secretară într-un şantier naval.

După aceea, au fost de ajuns câteva ore: şantierul naval cu pricina se afla între Hoboken şi Jersey City, iar pe secretară o chema Hester Cutledge.

— Am venit să vă înapoiez ferăstrăul, spuse H.H Rourke.

Şi-i întinse Hesterei Karpinen nu ferăstrăul pe care aceasta îl cumpărase cu şapte luni în urmă din magazinul de pe strada 14, din vestul Manhattanului, ci un altul, la fel, cumpărat din acelaşi loc. H.H. pândea reacţia din ochii negri ai tinerei brunete care tocmai se întorsese acasă, în acea zi de vineri seara, pe la şapte şi un sfert, ţinând în mână sacoşa din pânză cu mâner de lemn.

Avu dovada reacţiei pe care o aştepta. Femeia îi sugera totul, cum Hester Karpinen-Cutledge omorâse demult un bărbat ca să-l taie după aceea în bucăţi cu ferăstrăul, două nopţi la rând, în bucătăria sa din Bronx, la câţiva kilometri de aici. H.H. ştia acum că ea era asasinul, nu mai era nici o îndoială: o văzu cum se clatină, cum îşi ascunde privirea; chipul deja alb ca varul, în contrast cu părul negru ca pana corbului, se făcu palid. Cu toate acestea, după primele clipe, Hester Karpinen îşi reveni, cu un sânge rece de necrezut - şi în pupilele sale licări privirea rece, periculoasă, de asasin. Spuse că nu înţelege ce-i cu povestea cu ferăstrăul, niciodată n-a chemat-o Karpinen şi n-a locuit niciodată în Bronx, în apropiere de parcul zoologic...

Şi, bineînţeles, negă faptul că a asasinat pe cineva.

H.H. Rourke o întrebă câte călătorii a trebuit să facă, între apartamentul ei din Honeywell Avenue şi grădina zoologică din Bronx, ca să azvârle leilor braţele şi picioarele victimei. A aruncat sălbăticiunilor bucăţile întregi sau în prealabil le-a tăiat de la genunchi şi coate? Îi spuse (ceea ce nu era adevărat) că doi paznici şi-o aminteau cum a venit patru dimineţi la rând - în sfârşit, nu chiar patru, dar, în orice caz, dimineaţa - încă de la deschidere, cu o sacoşă. Îi pomeni de declaraţia doamnei Harriett Lawliss, fosta ei vecină, care o auzise cum a tăiat oasele mortului timp de două nopţi, în bucătărie.

Se lăsă tăcere.

H.H. zâmbi.

— Nu staţi în prag, intraţi, spuse Hester Karpinen.

H.H. intră în casă, dar cele două zile şi trei nopţi ce-au urmat aveau să fie mai degrabă halucinante. Recunoscu dintr-o dată că nu era poliţist, ci ziarist şi, bineînţeles, îi spuse că avea s-o denunţe, mai mult ca sigur, luni dimineaţă la ora 8; îi mai rămâneau în jur de 60 de ore, ca să spună ce are de spus. Voia să-i ia un interviu, voia istorisirea completă a crimei, aştepta din partea ei toate amănuntele, chiar şi cel mai mărunt scrâşnet de ferăstrău metalic şi chiar modul în care a secţionat tendoanele, ţinea să afle care a fost ordinea exactă în care a dat leilor să mănânce, cum şi de unde a aruncat trupul în râul Hudson.

...Şi, pe cât posibil, ce-a făcut cu capul.

Femeia o ţinea una şi bună, negând mereu, cu toate că l-a poftit înăuntru şi a acceptat să-l asculte - având, totuşi, o îndrăzneală uluitoare. Părea să nu-l fi auzit pe H.H. când acesta i-a propus să meargă împreună până la cel mai apropiat comisariat. Dimpotrivă, în mod surprinzător, ea-l invită la masă, cu o privire care-l îngheţă pe H.H. Spuse că ştie să gătească foarte bine, ceea ce s-a dovedit a fi adevărat. Îi pregăti o mâncare finlandeză *kalakukko*, cu slănină, carne şi peşte date la cuptor, până când oasele peştelui se topeau, formând o pastă delicioasă...

...Hester Karpinen încercă să-l omoare pe H.H.

Dar acesta se aştepta la una ca asta: avu timp să sară într-o parte; cuţitul fu azvârlit în locul unde stătuse cu jumătate de secundă mai devreme, înfigându-se în masă după ce-a spart farfuria.

H.H. dădu la o parte cuţitul şi o întrebă cu aerul cel mai liniştit dacă de acest cuţit s-a slujit în urmă cu şapte luni.

— Da, spuse ea, e acelaşi. Am lovit tot aşa, pe la spate, fără să dau greş.

Era o mărturisire dar peste puţin timp începu din nou să nege: n-a ucis pe nimeni, nu era ea Hester Karpinen, n-a fost niciodată în Bronx. Se comporta de parcă ar fi uitat prima mărturisire, iar H.H. îşi dădu seama, într-adevăr, că femeia o uitase şi că ea nu era în toate minţile; era de prisos să încerce să-i întindă capcane: femeia se contrazicea dintr-o clipă în alta, fără să fie conştientă.

În prima noapte pe care o petrecuseră împreună, după ce H.H. a ajutat-o să strângă masa şi să spele vasele, reuşi s-o facă să vorbească puţin despre ea: se născuse la New York, tatăl ei a venit din Finlanda, pe maică-sa a chemat-o Cutledge, muriseră amândoi când ea împlinise 15 ani; le păstrase trupurile (muriseră în urma unei asfixii provocată de gaz) mai bine de trei săptămâni; doar mirosul cadavrelor în putrefacţie a silit-o, în cele din urmă, să anunţe poliţia - *mirosea într-adevăr groaznic, nu mai puteam să-i ţin, ştiţi ce-nseamnă asta?* - şi, rămânând orfană, fusese primită de nişte călugăriţe de origine finică - ca şi taică-său - de la care a învăţat meseria de secretară:

— Sunt o secretară foarte bună. Aici şi la gătit mă pricep cel mai bine. De altfel, când am părăsit acum şapte luni Bronxul, am găsit foarte uşor de lucru, în Hoboken. Domnul Miller, actualul meu patron, mă angajase încă de-acum trei ani, i-am spus doar că mi-am schimbat numele şi că mă cheamă Cutledge.

În clipa următoare, spuse din nou că n-o cheamă Hester Karpinen şi că nu cunoaşte Bronxul.

Aprinse radioul. Voia să asculte foiletonul *Amos'n'Andy*, după care urma un concert. Trecură două ore şi ceva. Apoi spuse că i s-a făcut somn. Neîncrezător (îi scotocise camera încredinţându-se că n-avea nici topor, nici altă armă), după câteva clipe, H.H. se duse să verifice: femeia dormea în tihnă.

Îşi petrecu noaptea pe canapea, aţipind din când în când, iepureşte.

A doua zi, spre amiază, după 17 ore de coabitare ciudată, femeia recunoscu faptul că a avut un amant, unul singur: era virgină la cei 26 de ani cât avea când l-a cunoscut: îl chema Harry Larch; urmau să se căsătorească, dar deocamdată el trebuia să plece în călătorie de afaceri, în Mexic, la Rio de Janeiro; bineînţeles că avea să se întoarcă, e mort după ea, o iubeşte atât de mult, încât voia să-i dăruiască un inel de 912 dolari de la *Tiffany's*, cu toate că ea nu era de acord, un asemenea preţ era curată nebunie, poate mai târziu, numai ca să-i facă plăcere lui Harry.

Criza izbucni în după-amiaza zilei de sâmbătă, pe la patru.

H.H. îi ceru să mai vorbească de Harry Larch.

— Nu cunosc pe nimeni cu numele ăsta, spuse ea.

H.H. stărui, schimbă tactica, insinuă că el, cel puţin, cunoaşte pe unul Harry Larch, a cărui preocupare era prea bine cunoscută: făcea promisiuni de căsătorie tinerelor fete inocente şi, după ce profita ruşinos de ele, le părăsea.

Se lăsă tăcere. Hester Karpinen îl ţintui cu privirea.

Pentru prima dată, H.H. simţea mirosul pe care femeia îl emana.

— Asemenea oameni, continuă el, sunt ticăloşi. Harry Larch, cel pe care-l cunoşteam, făcuse zeci, dacă nu sute de victime; nici o femeie n-a reuşit să-l facă să se îndrăgostească, nici una nu l-a putut reţine, tipul se lăuda cu succesele lui, povestea prin baruri, pretutindeni, dând nume şi descriind cu amănunţime corpul fiecăreia din femeile pe care le-a avut. Era un adevărat monstru.

— Nu-i adevărat, făcu ea deodată, cu o voce spartă.

Parcă am ars-o cu fierul în clipa aceea...

— N-a iubit niciodată pe nimeni, continuă el calm, pe un ton firesc, în liniştea din cameră unde era o atmosferă sufocantă, tulburată de piuitul intermitent al unui papagal. Nici o femeie n-a ştiut să-l oprească lângă ea, şi-a bătut joc de toate...

Pândea privirea Hesterei Karpinen, dar reacţia tinerei femei l-a luat, totuşi, prin surprindere. Aceasta s-a năpustit asupra lui şi, în primele clipe ale luptei, el nu făcu altceva decât să pareze loviturile. Durerile atroce din braţe şi din piept îl făcură să-şi dea seama că pericolul era mare: femeia se înarmase pe ascuns cu un foarfece şi încercă să-i străpungă ochii - cel puţin asta era impresia lui. Dovedea o forţă de neînchipuit. Neputând s-o potolească, H.H. se dădu la o parte şi lovi. Cea de-a doua lovitură o atinse în bărbie, făcând-o să se prăbuşească.

O duse în cameră şi făcu o percheziţie completă a locuinţei de lemn - chiar şi pe hol. Băgă într-un sertar tot ce putea fi folosit drept armă şi încuie cu cheia. Femeia îşi reveni după câteva minute dar nu deschise ochii. Orele treceau, se apropia seara. Era sâmbătă, înfruntarea dura de vreo 30 de ceasuri. H.H. încercă din nou cu binişorul, încredinţând-o că-i era ruşine c-o lovise, ceea ce în fond era adevărat. Femeia nu reacţionă. Doar pe la orele 11, deschizând brusc ochii, zâmbi şi-l întrebă dacă nu-i era foame.

Îi era.

Se luă după ea în bucătărie, urmând-o peste tot, pândindu-i fiecare gest. Femeia nu făcu altceva decât să pregătească masa; H.H. verifică fiecare ingredient. Şi de data asta, masa fu gustoasă. Mâncau unul în faţa celuilalt, ea aprinsese două lumânări şi le pusese pe masă; deodată începu să povestească de viaţa pe care a dus-o, din clipa când a părăsit aşezământul religios, la vârsta de 23 de ani, până s-a mutat la Hoboken. Îi vorbi de Harriett Lawliss.

— Era o vecină de treabă, venea să mă cheme să iau ceaiul la ea. N-am vrut. Te duci la oameni şi apoi şi-o iau în cap...

Îi povesti de diversele sale slujbe.

H.H. o întrebă dacă vreunul din funcţionari s-a purtat ... mai drăguţ.

Femeia scutură din cap: se înşelase crezând că vreunul din aceştia puteau să-şi permită intimităţi cu dânsa.

— I-am părăsit tocmai pentru că au fost prea drăguţi. Lumea se ataşează de tine, dar apoi şi-o ia în cap. Nu-mi place una ca asta.

Pentru a doua oară în decurs de câteva minute, folosi această expresie „a şi-o lua în cap", nu prea des folosită. H.H. Rourke avu deodată impresia că motivul ascuns al morţii lui Harry Larch (dacă Larch era victima) era altul decât cel pe care-l crezuse. Se gândise la o crimă pasională, înfăptuită de o femeie (în orice caz, dezechilibrată) furioasă că a lăsat-o amantul. Cealaltă explicaţie era sugerată de repetarea expresiei cu pricina. *Am crezut dintr-o dată că poate l-a omorât pe Harry Larch pentru că-l iubea şi ca nu cumva el „să şi-o ia în cap". Explicaţia e într-adevăr ciudată, dar totul e ciudat la Hester Karpinen...*

Terminară de mâncat. H.H. făcu el cafeaua. Femeia îi turnă un păhărel cu un fel de ţuică din care mai avea pe fundul unei sticle şi din care folosea la prăjituri. H.H. refuză spunând că nu bea niciodată alcool. Se temea să nu-i fi turnat otravă.

...Femeia se apropie de el şi acelaşi miros înţepător, acru, înmiresmat, pe care-l simţise atunci când se luptase cu dânsa, acelaşi miros îl simţi şi acum; începu să-i bată inima.

— Nu, spuse el, nu-i nevoie...

Femeia începu să se dezbrace până ce rămase goală puşcă. Avea un corp din cale-afară de frumos şi bine conturat, cu şolduri cărnoase, sâni înalţi şi rotunzi, iar şalele erau arcuite, curbura urcând până aproape de omoplaţi. Dar pe pielea albicioasă, vinişoarele liliachii, nesănătoase îi lăsară lui H.H. un sentiment neplăcut. Şi apoi, mai era şi mirosul tot mai înţepător.

H.H. se dădu la o parte.

Femeia începu să plângă şi, printre lacrimi, povesti cum l-a întâlnit pe Harry Larch. Mai mult, aduse o fotografie pe care o avea de la el şi i-o arătă lui H.H. Harry Larch era un bărbat scund, cu ochi de miop îndărătul ochelarilor, părând să aibă vreo 40 de ani; blond, aproape chel, zâmbea timid înspre obiectiv. Hester Karpinen spuse că a fost vânzător la un negustor de flori de pe Fordham Avenue, aproape de universitatea cu acelaşi nume. S-au cunoscut în timp ce luau masa în fiecare zi la acelaşi restaurant; el avea 43 de ani, nu fusese niciodată căsătorit, era un bărbat singuratic, foarte drăguţ, foarte timid...

— L-aţi iubit iar el şi-a luat-o în cap, spuse încet H.H.

Femeia tăcu brusc, în ciuda blândeţei întrebării iar în privirile ei sumbre îşi făcu din nou loc şiretenia:

— A plecat, spuse ea. A plecat în Mexic, la Rio de Janeiro, dar o să se întoarcă.

— Rio de Janeiro e în Brazilia, spuse Rourke.

— A plecat în Brazilia, spuse dânsa repede.

H.H. Rourke îşi petrecu cea de-a doua noapte pe canapeaua din salon, încercând să biruie somnul şi încăpăţânându-se să alunge dorinţa irezistibilă, greu de înfrânat, de a o lua la goană şi de a renunţa, scăpând de atmosfera sufocantă a casei tăcute şi izolate, în care mirosul trupului Hesterei Karpinen era răspândit şi persista: cel puţin, aşa i se părea lui.

Hester Karpinen nu dormi nici ea mai mult. Pe la trei dimineaţa, în noaptea de sâmbătă spre duminică, femeia se sculă şi veni la H.H. să-l întrebe dacă era cu adevărat hotărât să se ducă la poliţie s-o denunţe: totul se petrecu de parcă şi-ar fi dat în sfârşit seama de capcana în care căzuse. La răspunsul afirmativ al lui H.H. ea spuse calm că n-avea nici o dovadă şi că o să nege susţinând că el minte pentru că era îndrăgostit de dânsa şi nu-i cedase.

H.H. se apucă să-i demonstreze, deşi nu credea nici el, că, dimpotrivă, are nenumărate dovezi: ştia unde, când, cum l-a cunoscut pe Harry Larch, de unde a cumpărat ferăstrăul, de care armă s-a slujit (era un cuţit), de unde şi-a procurat pânza cerată:

— De la Davey Middleton care are un magazin în Somerville, New Jersey, acelaşi magazin unde maică-ta se ducea înainte de căsătorie, pentru că era din Somerville; doar aşa te-ai dus şi tu cu ea, în timpul copilăriei, cel puţin, ca să cumperi perdele şi linoleum. Sunt sigur că Davey Middleton o să-şi aducă aminte că ţie ţi-a vândut pânza cerată.

...Şi mai ştia ce a făcut cu membrele lui Harry Larch după ce l-a tăiat în bucăţi...

— Dar nu şi ce-am făcut cu capul, spuse femeia surâzând cu o licărire de şiretenie în privire.

— Adevărat, spuse H.H. silindu-se să pară indiferent, încă nu ştiu...

Se întrerupse, aducându-şi aminte de un amănunt care l-a izbit când a scotocit prin casă. Cu zâmbetul pe buze, spuse că nu-i pasă dacă o să găsească sau nu ţeasta lui Harry Larch, pentru că avea impresia că ştie unde se află.

Spunând asta, o ţintui cu privirea şi în clipa următoare înţelese că noua lui intuiţie era întemeiată.

Ştia unde se afla capul lui Harry Larch.

...Şi femeia îşi dădu seama că el ştie. Au trecut ceasuri întregi de când se tot scula în miez de noapte, acum era amiaza zilei de duminică, convieţuirea lor dura de mai bine de 40 de ore şi rezistenţa Hesterei Karpinen se prăbuşi. H.H. simţi asta şi atacă prin argumente complicate care-l surprindeau chiar şi pe el; dar era sigur că e pe drumul cel bun. Îi spuse Hesterei Karpinen că, pe lângă faptul că l-a împiedicat pe Harry Larch să şi-o ia în cap, acela că l-a omorât, dimpotrivă, o făcea tot mai dependentă; nu era decât un singur mijloc de a se elibera: nu numai de a spune, ci de a recunoaşte oficial că a ucis; numai aşa, lumea o să înţeleagă că nimeni n-o să i se mai urce în cap, indiferent de împrejurări...

...Aşa că, dacă ea dezvăluia adevărul gol-goluţ, curajoasă, n-avea să mai rişte să fie azvârlită în închisoare; dimpotrivă, avea să fie internată într-o clinică, nemaifiind nevoită să lucreze, să întâlnească oameni, să-i suporte, să-şi petreacă timpul evitând să-i lase să i se urce în cap, ci o să se îngrijească numai şi numai de ea, o să fie independentă.

Femeia nu cedă imediat (trecuseră mai bine de patru ore de când H.H. îşi tot susţinea argumentele cu gândul că numai faptul de a şi le fi imaginat e nebunesc). Cu toate acestea, ea părăsi camera unde se dusese să se întindă pe pat şi veni la H.H. care bătea la maşina de scris pe care-o adusese cu el povestea completă a Hesterei Karpinen.

Femeia citi peste umărul lui ceea ce acesta scrisese. Da, era bine aşa, era clar, până când dădu cu ochii de paragraful în care H.H. povestea cum şi-a asasinat dânsa părinţii defectând aragazul.

— Hutchinson, spuse ea. Asta era marca aragazului. Mama l-a cumpărat tot de la Davey din Somerville.

...Se întâmplă apoi ceva şi mai extraordinar, care dădea o senzaţie de o înspăimântătoare irealitate, în căsuţa din Hoboken, pe măsură ce se apropia a treia şi ultima noapte pe care aveau să o mai petreacă împreună: femeia îi atrase atenţia lui H.H. Rourke că nu se descurcă în faţa clapelor maşinii de scris.

H.H. îi propuse să facă schimb cu ea, care ştia atât de bine să dactilografieze:

— Fac rămăşag că baţi de trei ori mai repede decât mine.

Nu de trei, ci de cinci ori, corectă ea, iar în următoarele două ore făcură calcule în legătură cu numărul de semne, de rânduri şi de pagini pe care putea să le dactilografieze dânsa, în 60 de minute. H.H. fu nevoit să recunoască faptul că ea bătea de şase ori şi jumătate mai repede decât el, fără să facă greşeli; era, într-adevăr, al naibii de pricepută.

Hester Karpinen primi complimentele fără să zâmbească, cu aerul cuiva căruia i se face dreptate. Dădu aprobator din cap: aici şi la gătit se pricepea.

Recitiră împreună cele 71 de pagini. Femeia îi atrase atenţia că primele pagini bătute de H.H. Rourke erau pline de greşeli. Se oferi să le refacă. Cu ocazia asta, pe alocuri, începu să corecteze micile neclarităţi: cum a trebuit să-l înăbuşe pe taică-său cu o pernă, pentru că acesta mai mişca, în ciuda gazului pe care-l inhalase; mai adăugă câteva detalii în legătură cu asasinarea lui Harry Larch.

— A fost de ajuns o lovitură, avea gâtul subţire.

H.H. îi propuse să ia din nou cuţitul în mână în timp ce el îi făcea poze. Femeia fu de acord, însă numai după ce-şi va pune rochia pe care o purtase în ziua aceea, cu şapte luni în urmă; îşi dădu seama că avea dreptate, oamenii au să înţeleagă mai bine.

Veni şi ziua de luni. Din fericire, era o dimineaţă senină, însorită, ce lumina din plin bucătăria în care, după indicaţiile Hesterei Karpinen, H.H. reconstituise decorul celeilalte bucătării din Bronx, unde avusese loc crima.

H.H. făcu 46 de poze. Pentru a doua oară, se slujea de un aparat fotografic şi nu era destul de experimentat (n-avea să fie niciodată, tot ce era maşinărie îl plictisea).

...Cele mai spectaculoase fotografii erau acelea în care Hester Karpinen zâmbea cu faţa la obiectiv, ţinând într-o mână cuţitul, iar în cealaltă - de puţinele fire de păr - ţeasta lui Harry Larch.

S-a dovedit că H.H. Rourke intuise bine. Punctul de plecare fusese descoperirea unei enorme cantităţi de gheaţă adusă de un camion în după-amiaza zilei de vineri (gheaţa era livrată în fiecare săptămână, o dovedeau facturile); ţeasta se afla într-un răcitor ascuns nu în casă, ci într-o tainiţă aflată între podea şi pământ - la care se ajungea printr-o trapă disimulată sub o carpetă.

H.H. o puse să-i scrie de mână scrisoarea prin care femeia garanta absoluta autenticitate a celor 71 de foi, cu precizarea că ea în persoană a dactilografiat textul fără nici o constrângere.

Mai voia doar să adauge „întreagă la trup şi la suflet" înainte de a pune data şi de a semna scrisoarea şi reportajul.

H.H. Rourke fu de acord.

Între timp, femeia pusese la loc, în răcitor, capul lui Harry Larch, turnând peste el gheaţă.

H.H. făcu alte patru fotografii, pe terasa casei din Hoboken, cu dânsa când ţinea în mână cele 71 de foi şi scrisoarea. Femeia îşi schimbase din nou rochia, îmbrăcând una cu albastru şi alb.

După aceea, se duseră împreună la un magazin, de unde H.H. telefonă la Western Union, ca să ceară să i se trimită câţiva oameni, pe puţin trei.

Se întoarseră acasă şi începură să aştepte. Femeia îi pregăti un mic dejun foarte gustos, cu clătite, jambon afumat şi neafumat, costiţă, ouă, şi un fel de cozonac. Îl întrebă ce trebuia să spună, şi în ce fel, poliţiştilor. H.H. fu de părere că e bine să vorbească foarte calm, pe un ton cât mai firesc; trebuia să spună că i-a omorât pe părinţii ei şi pe Harry Larch, fără să dea prea multe detalii

Dacă poliţiştii sau altcineva ar fi insistat ca să obţină amănunte, să spună că totul se afla în reportajul lui H.H. Rourke.

Femeia încuviinţă, fără pic de emoţie.

— Pun rămăşag că n-o să te enervezi deloc, spuse H.H.

Ea-i zâmbi şi răspunse că avea dreptate, nu era una din acelea care se enervează. Doar dacă cineva i-ar spune că l-a omorât pe Harry Larch pentru că acesta voia s-o părăsească, atunci da, s-ar putea să se enerveze.

— Au să spună şi asta, Hester. Dar o să trebuiască să rămâi calmă.

— De acord. Care e prenumele tău?

— H.H.

Îşi dădu seama că femeia a priceput că, făcând pe indiferenta, la modul cel mai firesc, avea mai multe şanse de a se interna într-o clinică, decât să fie închisă şi condamnată la moarte.

Era şapte şi un sfert dimineaţa. Poliţiştii de la Western Union trebuiau să vină.

H.H. Rourke era mort de oboseală, trecuseră trei nopţi de când n-a mai dormit. Dar a pus mâna pe un subiect de zile mari, o bombă, după părerea lui.

Mai erau şase ore până s-o întâlnească pentru prima dată pe Catherine Killinger.

4

ZIUA ÎN CARE S-A ÎNTÂMPLAT

La originea familiei Killinger era un Karl-Heinz cu acelaşi nume, născut la Landau în Renania-Palatinat, care a venit în America în urma revoltelor studenţeşti din 1848, în timpul cărora omorâse un poliţist. Debarcase la New Orleans, îşi deschisese aici o librărie, s-a căsătorit cu domnişoara Henriette Gaget, din Louisiana, care i-a dăruit patru copii, şi s-a înrolat ca maior la Gettysburg, îmbrăcând uniforma gri a Confederaţiei.

Karl Jefferson Davis Killinger era unul din nepoţi. A fost primul din familia Killinger care s-a aventurat la yankeii din nord. Mai mult, licenţiat al Universităţii din Tulane, şi-a completat studiile cu un doctorat în sociologie la Chicago, s-a căsătorit cu o indigenă, Alicia Wortham, şi s-a angajat ca ziarist la *Chicago Tribune*. Tipul era ieşit din comun prin inteligenţa, ambiţia şi formidabila voinţă de a reuşi. Aceste calităţi, împreună cu altele, i-au fost de folos, ajutându-l într-o serie de catastrofe: primii doi copii au murit din fragedă pruncie, iar Alicia Wortham născuse al treilea şi ultimul copil - o fată pe nume Catherine - pe când se afla internată de şase luni într-o clinică de specialitate.

Killinger plecase la New York.

În 1910, nu era deloc un om sărac. În afara casei din Chicago şi de vreo 15 000 dolari din economiile personale, dispunea de averea nevestei şi putea să mai pretindă din partea ei posesiuni familiale la New Orleans şi Baton Rouge. Avea în jur de 150 000 dolari.

Însă credea că nu-i suficient ca să se apuce de un proiect la care se gândise dintotdeauna - să-şi facă propriul ziar - aşa că s-a lansat în afaceri cu o hotărâre fermă. Prins de afaceri financiare, i-au trebuit mai bine de trei ani ca să-şi tripleze capitalul de pornire.

A pus bazele ziarului *New York Morning News* în mai 1913, investind toţi cei 130 000 dolari ai săi, plus 800 000 împrumutaţi de la bancă. Voia să se impună repede, ştia foarte bine ce fel de ziar dorea să facă. Până şi formatul era revoluţionar (era inspirat dintr-o formulă inventată în Marea Britanie): tabloid, adică dimensiunea obţinută din îndoirea în două a unui ziar obişnuit; contrar tuturor deprinderilor vremii. Karl Killinger a instaurat principiul ca toate articolele să fie scurte şi să nu comporte ambiguităţi; titlurile trebuiau să fie dintre cele mai agresive; subiectele tratate să poată fi rezumate prin *dogs, cats and murders*, adică sânge mult, hârdaie pline, scandal, stârnind emoţie cu orice preţ, fără să dea înapoi în faţa nimănui; cu multe ilustraţii, cu numeroase fete drăguţe, dezbrăcate atât cât permitea morala timpului, cu riscul de a scandaliza această morală; în afară de asta, *Morning News* nu trebuia să fie un ziar, ci ziarul New-York-ului - la dracu' cu restul lumii şi al editorilor ce-şi compun cronicile cu 30 000 de cuvinte având convingerea că sunt conştiinţa vie a concetăţenilor lor.

Rezultatele au fost la înălţimea speranţelor lui Karl Killinger. În 1923, ziarul *World* al lui Joe Pulitzer vindea 350 000 exemplare, *Times* al lui Adolf Ochs, 340 000 exemplare, *American* al lui Hearst, 320 000 exemplare, *Herald* 160 000, *Tribune* 125 000...

...Cu cele 850 000 exemplare zilnice, *Morning* se instală în fruntea celor 17 ziare new-yorkeze luându-şi partea leului din cele 160 milioane de rânduri de publicitate disponibile.

Aducea un profit de 4 milioane jumătate de dolari pe an, inclusiv cheltuielile.

Karl J.D. Killinger avea obiceiul să-şi încheie ziua cu o vizită la redacţie. Nu se abătu de la acest ritual nici în noaptea de duminică spre luni, în martie 1923, când corectă câteva titluri, puse pe patru coloane, în loc de două, fotografia unei dansatoare de la Ziegfeld care-şi arăta chiloţii, spuse să se arunce la gunoi un scurt referat asupra unui acord franco-britanic despre nu ştiu ce chestiune (şi ştia bine de ce: aşa cum îşi citea propriul ziar, aşa citea, cu mare atenţie, *Times* şi *Tribune*, mai mult *Times* din Londra, *Le Matin* şi *Le Temps* din Paris, însă, acestea, din plăcere; gusturile sale personale nu erau ca ale cititorilor săi).

Aştepta să intre în lucru rotativele şi să apară primele exemplare din care, tot din obişnuinţă, îşi lua zece numere. Imobilul ziarului *Morning* era situat în strada 43 Vest, în apropiere de *New York Times* şi nu prea departe de viitorul sediu al ziarului *Tribune*. Karl Killinger o luă pe jos, în timp ce recitea cele 64 de pagini; şoferul de la volanul limuzinei negre îl urma încet.

În urmă cu trei ani, cumpărase un hotel particular din secolul trecut pe strada 53 Est, la un bloc sau două de faimosul Racket Tennis Club, al cărui membru era, fără a-l mai frecventa de câţiva ani.

Se culcă pe la 2,30 dimineaţa, reuşi să adoarmă după vreo oră, după ce citise poemele din *Cartea cu rândunele* a lui Ernst Toller pe care acesta i le trimise din Germania. Valetul de cameră, pe nume Hopkins, avea drept consemn să-l trezească în fiecare dimineaţă la 8,30 fix. Convorbirea telefonică avu loc cu 12 minute înainte ca Hopkins să intre în cameră: pe linia directă era Saul Friedman, şeful informaţiilor zilei.

Friedman îl întrebă dacă-şi mai aducea aminte de afacerea cu corpul găsit acum 7 luni pe malul Hudson-ului.

— Iar, Saul?

— Asasinul şi victima au fost identificaţi. Nu de poliţie, ci de un tânăr gata să-şi vândă reportajul. Se pare că are un material de zile mari. Până unde să merg?

— Nu există limită, răspunse Killinger.

Cei trei poliţişti de la Western Union au primit fiecare de la H.H. câte o foaie dactilografiată unde era rezumată întreaga poveste a Hesterei Karpinen.

H.H. o conduse pe femeie în Manhattan, închirie două camere alăturate la hotelul *Biltmore* de pe strada 47. Pentru mai multă siguranţă, încuie uşa dinspre palier a camerei în care stătea Hester Karpinen păstrând cheia la el.

Cel dintâi ziarist era stagiar la *Tribune* şi se credea reîncarnarea lui Horace Greeley. H.H. îi dădu să citească prima foaie care începea astfel: *Mă numesc Hester Karpinen şi i-am omorât pe tata, pe mama şi pe amantul meu Harry Larch pe care l-am tăiat în bucăţele...*

— Unde e femeia? întrebă reporterul stagiar.

— Într-un loc pe care-l ştiu numai eu, răspunse H.H. ziaristului care era cu trei sau patru ani mai mare decât el. Acum, şterge-o, băieţaş, şi adu-mi pe cineva de soi. Nu stau la discuţie cu un ajutor de băgător de seamă.

La puţin timp, sosi un bărbat. Spunea că-l cheamă Carter Nash şi că lucrează pentru *Morning*.

— Cât dai? întrebă H.H.

— O mie de dolari.

— Afară!

— Două mii.

H.H. îi trânti uşa în nas şi o deschise ca să-i lase să intre, peste câteva clipe, pe reprezentantul ziarului *Herald*, pe acela a lui *Times* şi doi poliţişti de la Brigada Criminală.

Poliţiştii îl întrebară pe H.H. Rourke de unde avea aşa-zisele informaţii despre cadavrul din Hudson.

— De la asasin, spuse H.H. Şi nu se spune „aşa-zise”, ci „pretinse”, în cazul ăsta.

Unul din poliţişti făcu afirmaţia că era o farsă grosolană.

— Atunci, ce naiba căutaţi aici? le-o trânti H.H.

Mai veni unul (camera de la *Biltmore* începea să semene cu cabina de pe vaporul din viitorul film al fraţilor Marx). Acesta îi întinse lui Rourke câteva plicuri. Era fotograf şi se numea Sandy Shaugnessy; îi împrumutase aparatul şi plăcile fotografice lui H.H. în dimineaţa zilei de vineri, făcând semn pe toate.

— Sandy, ai putea dovedi că pozele pe care le-ai developat au fost făcute cu materialul pe care mi l-ai împrumutat acum trei zile?

— Nici o problemă, spuse Sandy.

Uşa se deschise şi intrară patru bărbaţi, un stenograf şi Saul Friedman de la *Morning News* înconjurat de doi dintre reporterii săi.

— Putem vorbi între patru ochi? îl întrebă Friedman pe Rourke.

— Nu, spuse H.H.

Trimişii ziarelor *American, World, Sun* îşi făcură apariţia aproape în acelaşi timp cu Timmy Moran care-i deschidea drum lui Henry Rooks, adjunctul generalului de district Attorney. În clipa aceea, toată lumea era aplecată asupra fotografiilor cu Hester Karpinen în timp ce ţinea capul lui Harry Larch - H.H. înşirase fotografiile pe pat, sub interdicţia de a fi atinse.

— Hatchi, spuse Timmy Moran, dacă dispui într-adevăr de informaţii despre crimă, ai datoria să le comunici justiţiei.

— Du-te dracului, îi spuse H.H. cu zâmbetul pe buze.

— Nici măcar nu eşti ziarist, spuse adjunctul generalului de district Attorney.

— Ba da, spuse Friedman. E angajat la noi.

— Mă miră, îi spuse H.H. lui Friedman.

— Indiferent de preţul pe care vi l-a oferit, noi spunem dublu, făcu unul din oamenii lui Hearst.

— De patru ori, răspunse Friedman.

— E trucată, făcu Poliţistul Sceptic, cercetând fotografia cu capul lui Harry Larch.

Cei de la *Sun* şi *World* spuseră şi ei ceva, dar nu se auzi din cauza vacarmului.

Apoi îşi făcu apariţia o echipă de la *Tribune*: stagiarul venit mai înainte făcea pe-a călăuza. Numai celor de la *Tribune*, *Times* şi *Herald*, H.H. le-a înmânat copia primelor 30 de pagini.

Se lăsă tăcere.

Individul de la *Herald* fu primul care termină lectura:

— Tu ai scris asta?

— Da.

— Cât ceri?

— 1000 de dolari primă şi o slujbă de reporter.

— O să trebuiască să treci pe la redacţie şi să discuţi cu redactorul şef.

— Bine, spuse Rourke.

...La fel răspunse şi celor de la *Tribune* şi *Times* care-i făcuseră propuneri asemănătoare.

Poliţistul Sceptic se gândi că e mai bine să dea un telefon. După ce vorbi, îl anunţă pe H.H. că va trebui să-l aresteze.

— O să trebuiască să ne spui unde-i femeia, zise Timmy. Hatchi, nu mai fă pe prostul.

H.H. se îndreptă spre uşa de alături de la care avea cheia şi le-o arătă pe Hester Karpinen care dormea buştean.

— M-ar mira s-o puteţi întreba ceva un timp. Medicul pe care l-am chemat a spus că-i nervoasă şi i-a dat un somnifer. Cred că afacerea asta a dereglat-o puţin.

În seara următoare, H.H. Rourke avea să-i scrie lui Cucuvaie:

Dintotdeauna, mi-am dorit să fiu reporter, din ziua când tata m-a luat cu el pentru prima dată la redacţia ziarului New York. *După aceea, am luat hotărârea să mă fac corespondent de război, aşa cum alţii vor să devină piloţi. Începusem să înţeleg că un pilot îşi petrecea timpul mai mult în aer decât pe pământ. Astăzi, am intrat pentru prima dată în redacţia ziarelor* New York Times, New York Herald *şi* New York Tribune. *M-au primit din cauza afacerii cu Hester Karpinen pe care am dus-o la bun sfârşit. Îmi vine să vărs, mi-e ruşine, nu ştiu ce se întâmplă cu mine. Ar trebui să fiu mulţumit, dar nu sunt.*

Dar nu asta-i important.

Am întâlnit o fată cu adevărat minunată. E fiica lui Karl Killinger, marele patron de la New York Morning News.

În aceeaşi seară, H.H. scrise o altă scrisoare, de data asta lui Mimi:

Mamă, stabilisem că o să te anunţ, atunci când o să se întâmple. Ei bine, s-a întâmplat. O cheamă Catherine...

Ieşind de la hotelul *Biltmore*, după ce o ambulanţă a luat-o pe Hester Karpinen care dormea buştean sub efectul unui somnifer, H.H se duse la poliţie; fu luat la întrebări. Răspunse vag că întreaga afacere pe care el a provocat-o se găsea în cele 71 de foi ale reportajului său. Nu aveau decât să le citească.

Timmy Moran fu alături de el tot timpul, punându-se chezaş pentru el şi făcând pe şoferul.

Timmy îl duse mai întâi la *Herald*, apoi la *Tribune* şi, în cele din urmă, la *Times*. În fiecare din aceste redacţii, H.H. Rourke a rămas între o oră şi două.

Ieşind de la *Times*, Moran văzu un Rolls Pierce cu şofer în livrea, până atunci oprit la vreo 500 de metri, demarând şi apropiindu-se de trotuar, lângă Rourke. Şoferul coborî, îşi scoase şapca, şi-i vorbi lui H.H.

Acesta şovăi, apoi, calm, se apropie de Timmy, aflat la volan:

— Iartă-mă, du-te singur. Ne vedem la birou.

— Cine e? întrebă Timmy Moran arătând spre Rolls-ul de fabricaţie americană, în interiorul căruia desluşea două siluete, a unui bărbat puternic şi a unei tinere femei sau fete cu păr blond cenuşiu.

— Killinger, spuse H.H. Rourke. Karl Jefferson Davis Killinger. Pe mâine.

Automobilul Rolls Pierce înaintă până în Central Park. H.H. se urcase în spate, între Karl Killinger la stânga, şi o fetişcană înaltă, cam de şaisprezece, optsprezece ani, la dreapta.

— Am ascultat interviul pe care l-ai dat la radio, spuse Killinger la început. Mă înşel eu, sau ai un uşor accent irlandez?

H.H. nu răspunse. Privea ochii albaştri safir ai fetişcanei care şi ea se uita fix la H.H. pe deplin liniştită.

— Acum câtva timp, continuă Karl Killinger, trustul Hearst a pornit un atac împotriva ziarului meu, în domeniul distribuirii şi al sistemului de machetare. Au plătit pentru asta 40 000 dolari. Eu am pus la bătaie 100 000 şi am câştigat. Aş fi mers până la un milion şi chiar mai mult. Nu-mi place să pierd şi aş fi în stare să fac moarte de om dacă ăsta e singurul mod de a-l răpune pe celălalt. Mă asculţi, tinere?

— Cu mare atenţie, spuse H.H. hipnotizat de ochii albaştri safir.

— Cât ţi-a oferit, în cele din urmă, Saul Friedman pentru reportaj?

— 3000 de dolari, domnule.

— Ştiai că putea să urce preţul ca să te convingă?

— Da, domnule.

Killinger izbucni în râs, ca şi cum declaraţia lui războinică de adineaori îl distra mult - ceea ce era adevărat.

— Eram curios să cunosc un băiat de 19 ani în stare să refuze 3000 dolari, adică salariul pe un an al redactorului şef cu prime cu tot. Eram curios să cunosc un băiat în stare să caute luni de zile un subiect de zile mari, şi asta numai ca să obţină o slujbă la un ziar, care, în cel mai bun caz, o să-l plătească cu 20 de dolari pe săptămână. De ce ai vrut să-ţi oferi serviciile numai ziarelor *Herald*, *Times* şi *Tribune*?

H.H. îi relată conversaţia cu James Gordon Bennett Junior de acum 9 ani. Fetişcana din dreapta continua să tacă, fără să facă vreo mişcare: avea mâini lungi, poate puţin cam mari pentru o femeie, obraji proeminenţi, nasul drept; avea o gură încântătoare iar buza inferioară schiţa un zâmbet batjocoritor; chipul ei, începând cu ochii, imobilitatea degetelor lungi odihnindu-se pe genunchi, dar şi trupul ei lăsau impresia unei uluitoare stăpâniri de sine, a unei siguranţe şi, pe deasupra, făceau dovada unei inteligenţe îndrăzneţe şi hotărâte. Altfel spus, părea că e o forţă latentă, o pasiune extremă, gata în orice clipă să izbucnească, cu o furie nemaiîntâlnită.

...Cel puţin aşa i se păru lui H.H. Rourke, încă din primele clipe ale întâlnirii lor, când fusese răscolit de frumuseţea ei.

— Nu au să te angajeze, spuse Karl Killinger. Din ordinul meu, Saul Friedman a început să culeagă informaţii despre tine. Nu au să te angajeze, cel puţin nu aşa cum vrei tu. Eşti pe jumătate irlandez, pe jumătate francez, oricum e mai bine decât să fii evreu sau negru. Nu le place că ai încercat să le forţezi mâna. Ceea ce ai făcut seamănă a şantaj sau a intrare prin efracţie. Nu au să ţi-o ierte. Franck Munsey de la *Herald* nu e gazetar, pentru el un ziar nu e o fiinţă vie, ar trebui să se pună un preţ pe capul lui; Reid de la *Tribune*, Ogden şi mai ales nevastă-sa, Helen, nu sunt de lepădat, dar conduc ziarul ca un muzeu sau ca un castel de pe vremuri căruia nu trebuie să i se schimbe nimic, iar intrarea e rezervată licenţiaţilor de la Harvard sau Yale, cu condiţia să fie de familie bună şi să ştie cum să folosească tacâmurile pentru peşte; iar bătrânul Adolf Ochs, de departe e cel mai bun dintre toţi, cu toate că e evreu; e un gazetar, unul adevărat, cel puţin el ştie că un ziar valorează mai mult decât propriul copil, iar redactorul şef, Carr Van Anda, e mai inteligent decât dracul.

— Sub rezerva, spuse fetişcana, continuându-l să-l ţintuiască cu privirea pe H.H. Rourke. Sclipirea ironică din ochi , tonul cu care rosti aceste două cuvinte dovedeau că trebuia să mai fi auzit de câteva ori peroraţia părintească.

— Sub rezerva? întrebă H.H.

— Sub rezerva că Adolf Ochs şi Carr Van Anda au intrat în gazetărie cum se intră în religie, sub rezerva că ei se cred conştiinţa Americii, sub rezerva că fac un ziar pentru oamenii inteligenţi şi bogaţi, crezând că nimic nu trebuie să se schimbe de la ordinea prestabilită. Sub rezerva că ei sunt de părere că misiunea ziarului *Times* e aceea de a nu publica decât ştirile convenabile iar lectura lui trebuie să fie o chezăşie din cele mai sigure de judecată morală.

— E de-a dreptul iritant, spuse H.H. Te scoate din minţi.

— Mi-ar place, spuse Karl Killinger cu blândeţe (şi, se pare, pe punctul de a izbucni în râs), mi-ar place ca un mucos irlandezo-francez să fie ceva mai respectabil cu Karl Killinger.

— Da, domnule, înţeleg foarte bine.

— De ce le-ai refuzat reportajul celor de la *Morning*? Nu mă refer la bani.

— Pot să-mi spun sincer părerea, domnule?

— Mă aştept la orice, spuse Killinger.

— Din două motive, spuse H.H. Rourke. Primul, că pe cei de la *Morning* nu-i interesează ce se întâmplă în afara Statelor-Unite, nici în afara New-York-ului. Or, pentru mine, lumea e destul de mare.

— Şi celălalt?

— Ziarul dumneavoastră e un gunoi.

...Un sentiment cu totul ciudat şi nou îl cuprinse pe nesimţite pe H.H. în timp ce se uita la fetişcană. Până la 19 ani cunoscuse 30 dacă nu 40 de femei, aşa că îşi dădea prea bine seama ce i se întâmplă: era un sentiment dulce şi amar, în acelaşi timp, de bucurie şi tristeţe, aproape dureros.

În stânga lui, Karl Killinger izbucni în râs.

— Uită-te la mine, spuse Karl Killinger. Sunt în stânga ta. Ca să mă vezi trebuie să întorci capul.

H.H. întoarse în cele din urmă capul şi, pentru prima dată de când s-a urcat în maşină, întâlni o altă pereche de ochi albaştri safir, identică celei dintâi. Însă asemănarea dintre Karl Killinger şi fiica lui nu se oprea aici: chipurile lor aveau în comun hotărârea fermă şi modul de a-l privi pe interlocutor drept în faţă, aproape cu sălbăticie.

— E ceva timp de când mi-am format o părere despre viaţă şi despre reflectarea acesteia în paginile ziarelor, spuse Karl Killinger. Nu vreau să discut cu tine acum. Poate altădată. Dacă o să mai fie altădată. Tânăra din dreapta a insistat să te întâlnească, mi-a vorbit de curiozitatea pe care i-o inspiri, dacă nu era ea, nu te-ai fi urcat în maşina asta. Ţi-ai vândut reportajul?

— Da, domnule.

— Cu 1 000 de dolari?

— Da.

— Ţi s-a oferit slujba de reporter pe care o doreai?

— Şi da şi nu, spuse H.H.

Tăcură.

...Killinger îi ordonă şoferului să iasă din parc şi să o ia înspre birourile ziarului *Morning News* de pe strada 43.

— Rourke, dacă vreodată ai să ai un alt subiect de zile mari şi dacă nimeni n-o să vrea să ţi-l cumpere pentru că o să te creadă licheaua ordinară a gazetăriei de pe cele cinci continente, să vii să mă cauţi. Cred că ţi-ai dat seama şi singur.

— Într-adevăr, domnule.

Se lăsă din nou tăcere, în timp ce Karl Killinger coborî în faţa redacţiei ziarului *Morning*, dar persistă şi după aceea, când Rolls-ul porni, ducându-i pe bancheta de piele din spate pe H.H. Rourke şi pe fetişcană.

În cele din urmă, ea spuse:

— Te-ai culcat cu această Hester Karpinen?

— Nu.

— Mi-ai spune-o dacă ai fi făcut-o?

— Nu.

— Mă cheamă Catherine. poți să-mi spui Kate. Ce semnificație au cei doi H?

Îi spuse.

Își dădu seama că nici măcar Cucuvaie nu știa. După Mimi și H.H., Kate era a treia persoană din lume care știa.

Ea nu reacționă în nici un fel.

— Mama mă strigă Rourke. dădu el explicații.

— Pe mine mama nu mă strigă în nici un fel. E nebună; au internat-o într-o clinică. Am să te strig Rourke.

— Foarte bine, spuse H.H., mi se potrivește.

Kate îi ceru să-i spună povestea Hesterei Karpinen. H.H. o luă de la început. Adică de cînd s-a născut el, în 1904, la Paris. Continuă cu dezvăluirea vocației lui pe când avea 10 ani, în 1914, când Primul Război Mondial a făcut ca cei mai de seamă corespondenți de război să dea buzna în redacția ziarului *New York*. Îi povesti de Cucuvaie, al cărui nume adevărat îl uitase, și, bineînțeles, de Mimi. Și de Irlanda, și de Duke O'Casey de la nord-est de Kalamazoo, și de Al Capone, și de Biroul de Reclamații din serviciile districtului generalului Attorney.

Și de modul cum stabilise legătura între femeia care reclama faptul că vecina ei parcă tăia oase în timpul nopții și corpul bărbatului găsit pe malul râului Hudson.

— Am avut noroc, spuse el.

— Nimeni altcineva n-ar fi descoperit-o vreodată pe Hester Karpinen.

— Poate.

— Cum te simți?

— Cum mă simt în legătură cu ce?

— Cum te-ai simți dacă ai afla că o să fie executată numai pentru că ai vrut să ai un subiect de zile mari.

H.H. căzu pe gânduri. E adevărat că în timpul dimineții îi venise să verse. Dar îi trecuse, nu credea că o să-i fie mai rău. (Avea să se înșele)

— Nu simt nimic, spuse el.

Catherine Killinger se foi, aplecându-se de parcă ar fi vrut să observe un alt H.H. Rourke, ascuns sub masca celui dintâi.

— Ia coboară, spuse ea. Du-te de partea cealaltă și așează-te în dreapta.

Până atunci, Rolls Pierce-ul mersese la pas pe străzile drepte din Manhattan, dar acum oprise, cum mai făcuse de nenumărate ori, la prima vedere după voia şoferului, cu toate că nu-i spusese nimeni nimic.

H.H. urcă în maşină şi se aşeză lângă Kate.

— Celălalt profil al tău e cu totul diferit. Nu eşti la fel din partea dreaptă.

— Dar cum sunt?

(Era tare mirat)

— Din partea dreaptă eşti foarte drăguţ.

— Iar din cealaltă?

— Din cealaltă, semeni cu cineva căruia nu-i pasă nici cât negru sub unghie dacă urmăreşte o femeie luni întregi şi o hărţuieşte două zile şi trei nopţi, fără încetare, cu sânge rece, fără pic de milă, numai ca să scrie un articol în care să dovedească faptul că dânsa a ucis pe tatăl, mama şi pe un bărbat pe care l-a tăiat în bucăţi timp de două nopţi, cu riscul de a fi condamnată la moarte şi executată.

Tăcu.

— E o frază al naibii de lungă, spuse H.H.

Mai mult decât surprins, era de-a dreptul descumpănit în clipa de faţă. Simţea că discuţia ia o întorsătură ciudată. Însă se simţea fericit că se află într-un Rolls Pierce (dar nu asta era important, că era un Rolls Pierce, ci că stătea tocmai lângă fetişcana asta, într-o maşină care mergea lent, de parcă pornise la plimbare prin New York), tocmai în ziua în care a reuşit să pună mâna pe o bombă jurnalistică şi pe o slujbă de reporter - plus prima de 1 000 de dolari.

Altfel spus, era o zi aparte.

Era descumpănit din cauză că nu-şi putea da seama dacă fetişcana considera că e bine sau rău că era atât de nepăsător faţă de soarta Hesterei Karpinen.

...Şi apoi, mai era şi povestea cu profilul său dublu. Nu s-a gândit niciodată (e adevărat că nu s-a observat niciodată din profil - nici din dreapta, nici din stânga), nimeni până acum nu i-a atras atenţia.

Nu-şi putuse da seama dacă fetei îi plăcea sau nu că era atât de diferit, că are un profil dublu, dacă se poate spune aşa, după cum era privit din stânga sau din dreapta.

Toate astea l-au descumpănit. Fără să mai aibă vreo îndoială, în ziua aceea (era ca şi cum ar fi ieşit din casă şi ar fi mers pe stradă, dându-şi dintr-o dată seama că uitase să se îmbrace şi că era gol-goluţ), H.H. Rourke se simţi deodată tânăr, având conştiinţa propriei sale tinereţi, care-i căzuse parcă din cer, ajungându-l din urmă.

Catherine Killinger spuse că pe şofer îl cheamă Kranefuss Emil, că emigrase în America cu zece ani în urmă, mai precis, cu şapte luni înainte de a izbucni războiul; asta a fost marea lui şansă care i-a schimbat viaţa. Lui Kranefuss i-a trebuit o groază de timp până să înveţe limba; multă vreme după sosirea lui pe pământul american nu ştia o iotă; în timpul scufundării pachebotului *Lusitania* de către submarinele germane, în urma căreia şi-au pierdut viaţa numeroşi cetăţeni americani, a fost hărţuit pe străzile New-York-ului; fusese luat drept spion şi, mai ales, i se pusese în cârcă scufundarea vaporului. De nenumărate ori, s-a trezit cu oasele sfărâmate, ceva din fizicul lui insufla oamenilor dorinţa de a-i sparge capul; era pe vremea când antipatia faţă de tot ce era german atinsese paroxismul, până şi câinii ciobăneşti germani erau alungaţi; pe măsură ce valul germanofobiei se stingea, Kranefuss era hărţuit tot mai puţin; mai încasa pe ici pe colo câteva lovituri din cauza impulsului ciudat pe care unii oameni îl simţeau când îl vedeau; necazurile lui au luat sfârşit în ziua când Karl Killinger l-a angajat ca şofer.

— Ştiu şi germana, spuse Kate Killinger, după ce-a isprăvit povestea lui Kranefuss. Vorbesc cu el în germană. Tata a ţinut să învăţ limba asta, trimiţându-mă la Dusseldorf, când aveam doi ani şi jumătate. Am deprins atât de bine germana la Dusseldorf, încât am uitat engleza, când m-am întors aici, după nouă ani. Tata a fost nevoit să angajeze un traducător ca să înţeleagă ce spuneam şi să-mi vorbească. Tata citeşte foarte bine dar nu prea vorbeşte germana. Mai cunosc franceza şi spaniola.

— Spune ceva în franceză, făcu H.H. în franceză, începând să-şi vină în fire.

Kate spuse în franceză că stiloul mătuşii sale este verde iar uşa cabinetului se află în fundul culoarului, pe dreapta.

H.H. începu să râdă.

(Spre liniştea lui, prefera să creadă că nu reuşise să doarmă nici măcar două ore, în ultimele patru zile, că mai era încă sub tensiunea nervoasă de atunci, când a încercat s-o facă pe Hester Karpinen să mărturisească totul, şi că la toate acestea se adăugase altă tensiune, din ultimele ceasuri, când negociase vânzarea bombei sale jurnalistice).

Ochii albaştri safir ai lui Kate Killinger îl ţintuiau cu precizia unui glonte ieşind din ţeava unui Colt 45. Ea îi spuse în engleză că-i stupid să râdă astfel.

H.H. Rourke râse şi mai şi. Bineînţeles că fetişcana se mânie şi mai tare, la rândul ei.

— Cum se spune în franceză *fool-idiot-clot-blockhead*?

— Tâmpit, idiot, cretin, imbecil, făcu H.H.

— Asta-i prea de tot, spuse fetişcana pe un ton rece.

H.H. şovăi. Cunoştea cuvinte şi mai şi. Dar Mimi, cizelându-i limbajul, îl învăţase să-şi controleze vorbirea, mai ales în faţa tinerelor fete. Folosi o expresie pe care-o ştia de la Francis Duke Casey, omorât la Chicago de Al Capone, moştenirea asta fiind singurul lucru ce rămânea posterităţii:

— A fi de neam prost.

Tăcu.

— Ce înseamnă asta? întrebă Kate perplexă.

Râsul nebun al lui Rourke se potoli brusc. Roşi. Îşi dădu pentru prima dată seama de semnificaţia expresiei „a fi de neam prost", cu precizia unei revelaţii divine.

— Nu ştiu, spuse el. Dar e prea mult, mult prea mult.

Se aştepta să i se spună că e de neam prost, dar nu. O sclipire maliţioasă se ivi în privirea Catherinei Killinger. Printr-un cornet fixat la capătul unei ţevi lungi îi ordonă lui Kranefuss să oprească de îndată. Coborî, iar H.H. făcu la fel, mirat, de data asta, de promptitudinea cu care i-a dat ascultare fetei; nici măcar Mimi n-a reuşit să-l facă s-o asculte. De-a lungul anilor, până la sfârşitul poveştii lor ciudate, avea să reacţioneze la fel la orice chemare pe care ea i-o va adresa, în orice loc şi la orice oră.

N-avea să se mai mire.

Păşeau unul lângă altul; H.H. îşi dădu seama că fata era de înălţimea lui. Era destul de înaltă pentru o femeie - mai bine zis pentru o fetişcană. Avea picioare lungi, mâinile la fel, mergea puţin stângaci; pe un bărbat mai pişicher decât H.H. Rourke l-ar fi făcut să zâmbească (cu toate că H.H. era destul de şmecher pentru vârsta lui). Dar nu observă nimic. În fiinţa lui, urca în valuri sentimentul nou şi ciudat care-i insufla melancolie şi pofta de a sări într-un picior pe East River pe unde tocmai mergeau.

Îşi dădu seama că se potriveau de minune la mers; Kate păşea repede, călca cu paşi mari, prea repede pentru o plimbare; cu spatele drept, ca şi cum o treabă urgentă dar necunoscută o grăbea.

După o tăcere destul de lungă, Kate spuse dintr-o dată că o să se facă și ea ziaristă. Nu ca el, ci într-un alt mod. O să aibă propriul ei ziar, făcea pregătiri pentru asta. În nici un caz n-o să fie ziarul *Morning News*, decât poate după moartea lui Karl Killinger. Cea mai simplă explicație pe care o putea da era că doi Killingeri la un loc era prea mult. Era exclus să fie subordonată cuiva. Ziarul pe care-o să-l facă o să fie numai al ei. Nu putea să mai aștepte. A aștepta prea mult i se părea insuportabil.

— Foarte bine, făcu H.H. Rourke.

Se întoarse și-l privi pe Kranefuss aflat la volan, în urmă cu 15 metri. Kranefuss era un bărbat scund, de vreo 48 de ani, cu ochi albaștri exoftalmici, cu păr șaten închis; când își scotea șapca, îi cădea în ochi o șuviță; avea o mustață ciudată, tăiată la colțuri, așa cum, în 1923, H.H. n-a mai văzut la nimeni.

Prezența lui Kranefuss îl incomoda pe H.H. Rourke, pradă unei dorințe violente de a o săruta pe fetișcană. În plus, după ce-a spus „foarte bine", în aceste clipe de tăcere, citi în privirea lui Kate, stând nemișcată în fața lui, că și ea dorea să fie sărutată și că nu-i păsa deloc dacă Kranefuss o să-i vadă.

Reuși să se abțină, contrar firii lui. Cu mâinile în buzunarele bluzei de piele pe care o purta pe vremea aceea, își plecă privirea, observându-și picioarele, care o luară singure la pas. Se îndepărtă de fetișcană și, numai după vreo zece metri, se întoarse și-și luă la revedere fără să spună un cuvânt, doar printr-o înclinare imperceptibilă a capului.

Se îndreptă către Biroul de Reclamații unde-și anunță demisia din slujbă. Timmy Moran nu era acolo.

Se întoarse acasă. Între timp, se mutase. Logodnicul uneia din colocatare s-a declarat surprins ca aleasa inimii să-și împartă apartamentul cu alte două femei *și cu* un bărbat. În două zile, H.H. își schimbase modul de viață. Locuia acum într-un imobil din apropiere de podul Brooklyn, acolo unde mai târziu avea să se înalțe South Bridge Towers. În privința chiriei, plătea pe din trei cu două funcționare foarte drăguțe de la marele magazin Woolworth. Se culca când cu una, când cu cealaltă, niciodată cu amândouă deodată, după cum acestea aveau sau nu un bărbat în viața lor. Într-un fel, ținea loc vidului din calendarul lor amoros. În schimbul mângâierilor și al menajului pe care femeile i le ofereau, el le pregătea anumite mâncăruri pe care le știa de la Mimi. Era o ambianță din cele mai familiale. Mai rău era când ambele femei n-aveau pe nimeni. Atunci, era nevoit să lupte pe două fronturi.

În clipa de față, femeile lipseau; era una din împrejurările când - dacă se poate spune așa - era momentan văduv. Făcu o baie și se culcă. Nu-i era somn, cu toate că se simțea obosit. Compuse prima din cele două scrisori, aceea adresată lui Cucuvaie.

Cea mai ușoară.

Cea de-a doua era rezultatul examinării propriei persoane ale cărei concluzii îl tulburaseră de-a binelea. Era ca și când și-ar fi descoperit o boală incurabilă ce și-a făcut simțită prezența cu spontaneitatea unei lovituri de trăsnet. Dintre toate lucrurile învățate de la Mimi și de la Cucuvaie, cel mai de preț era luciditatea. Cuvintele țâșneau din el clar, fără echivoc: *Mamă, am stabilit că o să te previn, în ziua când o să se întâmple. A sosit ziua aceea.*

5

ȘASE SUTE CINCIZECI ȘI TREI DE FEMEI, SPUSE H.H.

Hester Karpinen a fost executată.

La procesul ei, H.H. Rourke fu citat să se prezinte în fața instanței. Oricum, ar fi cerut să apară drept martor. Își dădu toată silința să explice juraților că judecau o nebună, iresponsabilă de actele sale. Dar nu reuși nimic, nici el, nici cei doi avocați pe care-i plăti din propriul buzunar, cu cea mai mare parte din prima sa de 1 000 de dolari. Jurații își menținuseră cu îndârjire părerea pe care și-o formaseră de mult: femeia și-a ucis părinții, pentru că aceștia nu i-au cumpărat o rochie nouă, iar pe Harry Larch, pentru că acesta voia să o părăsească.

Hester Karpinen își dădu sufletul într-o stare de furie nemaiîntâlnită. Susținu până în ultima clipă că Larch nu s-a dezis niciodată de dragostea ei, dimpotrivă.

H.H. asistă la execuție. Numai gândul că trebuia să meargă îl făcu să se îmbolnăvească cu câteva zile înainte, împiedicându-l să doarmă.

Deocamdată, nu putea face nimic. Carr Van Anda îi vorbi despre reportaj:

— Ai făcut treabă bună, Rourke. Cu o singură observaţie: descrierea mirosului e prea desluşită.

— Aşa au stat lucrurile, răspunse H.H.

Asta s-a întâmplat după câteva luni de la angajarea lui H.H. Rourke la *New York Times*.

Avea 21 de ani şi a văzut-o de vreo opt sau zece ori pe Kate Killinger.

Carr Van Anda, directorul redacţiei ziarului *Times* din New York avea funcţia asta din 1904, anul naşterii lui H.H. Era un tip a cărui inteligenţă era într-adevăr ieşită din comun, ca şi curiozitatea lui intelectuală. Se spunea despre el că i s-a întâmplat să găsească o greşeală în calculele lui Albert Einstein şi că era în stare să citească cursiv hieroglifele egiptene şi să le dateze; cunoştinţele lui erau enciclopedice, atât în legătură cu ultimele descoperiri ale astrofizicii cât şi cu moravurile celui mai obscur trib afgan. Îi câştigase încrederea lui Adolf Ochs.

În măsura în care Ochs se încredea în cineva de la *Times*.

Ochs, el însuşi, era fiu de evrei germani; se născuse în 1858, la Cincinatti, debutase ca funcţionar la *Chronicle* din Knoxville, Tennessee, la vârsta de 14 ani, se angajase la *Chattanooga Times* aflat în prag de faliment, îl cumpărase cu 6 000 de dolari cu o dobândă de 250, şi-l transformase într-un ziar ce aducea un beneficiu de 25 000 dolari pe an. După 18 ani, în 1896, se prezentase în calitate de cumpărător al ziarului *New York Times*. *Times* fusese creat în 1851 de doi foşti colaboratori ai lui Horace Greeley (el însuşi fondator al ziarului *Tribune*); după 45 de ani de la înfiinţare, când Adolf Ochs era direct interesat, ziarul ajunsese la 9 000 de exemplare iar datoriile erau de 380 000 dolari. Ochs plătise 75 000 dolari bani gheaţă. Legenda spune că acest provincial, de îndată ce a făcut achiziţia, începu să se plimbe cu bicicleta prin New York ca să se familiarizeze cu un oraş necunoscut.

Carr Van Anda a fost acela care l-a angajat pe H.H. Rourke, chiar în ziua izbucnirii afacerii Hester Karpinen. Van Anda citi cele 71 de foi fără să lase să se vadă pe faţa lui nici o reacţie; după fizic - fruntea largă, cu ochelari pe nas - părea rece, glacial, era supranumit prin redacție Raza Morții; purta un guler cu un centimetru jumătate mai mare decât înălțimea admisă, iar la cravată o perlă.

— Așteptați-mă aici, domnule Rourke.

Ieși în mână cu cele 71 de foi: H.H. se uită în urma lui.

Se întoarse după o jumătate de oră:

— Vă oferim 2 000 de dolari. V-ați descurcat cum trebuie.

— O mie de dolari și o slujbă de reporter, spuse H.H.

— Ați fi putut relata povestea folosind numai jumătate din cuvinte. Nu știți să scrieți.

— Nu sunt de aceeași părere, domnule, spuse H.H.

...Se gândea că a fost dat afară înainte de a fi fost angajat, așa că își strânse foile de pe birou și se ridică să plece.

— Rourke? Vreți să vă așezați la loc?

Îi puse câteva întrebări repezi, concise, venind de-a valma, despre Cucuvaie (timp de câteva clipe, H.H. nu fu în stare să-și aducă aminte de numele lui adevărat, dar își reaminti: Harold Whitney-Scott), despre revolta irlandeză, despre Al Capone. H.H. făcu tot posibilul să răspundă repede, concis. În mare, se descurcă. Parcă erau două mitraliere aflate față în față.

Tăcură.

— Vă angajez, spuse Van Anda. Pentru început, o să lucrați în secretariatul de redacție cu Neil Mac Neil. Peste un an...

— Îmi pare rău, domnule, spuse H.H.

— Ce vreți să spuneți cu asta?

— Nu cred că pot să accept oferta dumneavoastră, domnule. Vreau să fiu reporter, nimic altceva.

Raza Morții îl țintui cu privirea.

— Domnule Rourke?

Cuvântul „domnule" fu accentuat.

— Da, domnule.

— Nu-mi aduc aminte ca vreunul din ziariștii mei să mi se fi împotrivit.

— Nici nu cred că e posibil să aibă loc o asemenea tragedie, domnule, spuse H.H. În ceea ce mă privește, nu sunt unul din ziariștii dumneavoastră. Încă n-am acceptat oferta.

— Căror ziare ați mai propus reportajul?

— La *Herald* și *Tribune*.

— Care a fost răspunsul lor?

— Ce mi-ați spus și dumneavoastră, domnule.

— Cum ați primit răspunsul?

— Am spus că mă voi gândi.

— Cât v-a oferit, în cele din urmă, Saul Friedman de la *Morning*?

— 3 000 de dolari.

— Vă ofer 1000 din salariul de pe primele șase luni; o să lucrați în subordinea lui Neil Mac Neil care o să vă învețe, între altele, cum să folosiți *closet* pentru dulap, în loc de *cupboard*, un cuvânt englez, și că o bucătărie nu poate să „se găsească însângerată", pentru simplul motiv că o bucătărie, fie ea din Bronx, n-are conștiința că există. Dar trec peste asta. Pot să știu de ce dați din cap, domnule Rourke?

— Sunt de acord să accept oferta, domnule, dacă reduceți cele șase luni la trei.

O nouă ezitare a Razei Morții.

— Fie ce-o fi, spuse Van Anda, negocierea asta va rămâne unul din marile momente din cariera mea de ziarist.

— Mulțumesc, domnule, spuse H.H.

— După trei luni petrecute în serviciul domnului Mac Neil, aveți dreptul să veniți cu un reportaj. Cu condiția să-l faceți în afara orelor de serviciu. Dacă o să prezinte interes, o să fie citit, poate și publicat. N-o să fie semnat, cum nu va fi semnat nici reportajul despre Hester Karpinen. Asta pentru că a existat afacerea Karpinen și n-a fost doar produsul imaginației dumitale. Reportajele care apar în *Times* nu sunt niciodată semnate. *Times* nu e o adunătură de ziariști. Mai e ceva, domnule Rourke?

— Mă tem că da, domnule.

— E vorba de prima de 1000 de dolari?

— Da, domnule.

— O să primiți chiar mâine cei 1000 de dolari. După trei luni, dacă Mac Neil consideră că sunteți bun la ceva, o să vă dăm din urmă banii, pentru primele 14 săptămâni, după care o să fiți plătit normal. Viața ne rezervă câteodată surprize extravagante, poate așa se explică încrederea oarbă pe care o aveți în propria persoană. Mai e vreun detaliu în legătură cu *New York Times*, domnule Rourke?

Carr Van Anda accentua mereu cuvântul „domnule".

— Nu, domnule, spuse H.H.

— Ce semnificație au inițialele H.H.?

— Mi-e teamă că e o problemă personală, domnule.

— *Times* n-are obiceiul să se amestece în viaţa colaboratorilor. Iată că ne mândrim că vă număraţi printre colaboratorii noştri. Nu-i aşa, domnule Rourke?

— Da, domnule. Vă mulţumesc pentru bunăvoinţă.

— Rourke, de-acum încolo eşti unul din ziariştii mei, cel puţin în următoarele trei luni. În calitatea asta, n-am să admit să mi te împotriveşti. S-a înţeles, Rourke?

— Da, domnule.

— Ai să începi mâine, de la 6 seara, Rourke. Poţi să te pregăteşti.

H.H. Rourke o revăzu pentru prima oară pe Catherine Killlinger după trei săptămâni de când se angajase la *Times*. Lucra şase zile pe săptămână, de la orele 6 seara până la 3 dimineaţa - ziua de repaus fiind marţi. Îşi dedicase zilnic două ore ca să buchisească *Dicţionarul Oxford*, *Chambers*, *Cartea de cuvinte a marinarului*, de Smyth, *Dicţionarul militar* de Woyle, *Glosarul bursier* de Wilson, *Dicţionarul de termeni liturgici şi ecleziastici* de Lee, *Stanford*, *Principiile etimologiei engleze* de Skeat, *Dicţionarul standard* de Wright şi *Dicţionarul secolului* de Whitney, ultimele două lucrări cu referire la America.

...Făcea asta în speranţa că o să găsească ceva cu care o să-i închidă măcar o dată gura infernalului Neil Mac Neil.

În restul timpului, îşi consola colocatarele care n-au reuşit să-şi găsească vreun suflet apropiat, i se întâmpla adesea să adoarmă, şi era preocupat să pună mâna pe un alt subiect de zile mari.

În primele trei săptămâni la *Times*, nu întâlnise nici urmă de bombă jurnalistică.

O revăzu pe Kate Killinger pe la jumătatea lui aprilie. Primăvara se instalase în New York, impregnând aerul cu mireasma ei nemaipomenită: pe zi ce trecea înverzeau frunzişurile din Central Park.

H.H. se afla în Central Park, culcat pe iarbă, citind ultima sa achiziţie în domeniu, *Dicţionarul scoţian* de Jamieson cu care plănuia să-l ia pe Neil Mac Neil pe nepregătite. O umbră se puse în bătaia soarelui. Întins pe burtă, numai în cămaşă, luând note de zor, se sprijini în cot şi se întoarse, privind în urma lui. Îl recunoscu pe Kranefuss în uniforma de şofer, cu şuviţa lui căzându-i pe ochi fiindcă tocmai îşi scosese şapca şi o ţinea în mână.

...În urma lui se afla Ea.

— Nu te mişca.

Kate veni şi se aşeză lângă el şi, în mişcarea pe care-o făcu, lăsă să i se vadă unul din genunchi; H.H. Rourke se înflăcără.

— Ce citeşti?

Nu aşteptă răspunsul ci îi luă dicţionarul din mâini. În timp ce frunzărea câteva pagini, îi porunci în germană lui Kranefuss să se ducă ceva mai încolo. Îi spunea lui Kranefuss pe numele mic, Emil. Şoferul se îndepărtă pe alee şi se postă la vreo 20 de metri, întorcându-le spatele după ce-şi pusese din nou şapca pe cap.

— Te credeam la colegiu, spuse H.H.

Kate îi spuse că aşa ar trebui să fie, dar cursurile o plictiseau. Totul o plictisea, avea sentimentul că-i pierdere de timp.

— Să vorbim mai degrabă de tine. Ţi-am citit reportajul despre Karpinen. Fără să fie semnat, dar aşa-i obiceiul celor de la *Times*. Ţi l-au rescris, nu-i aşa?

— Da.

Ea clătină din cap, cu faţa în bătaia soarelui:

— N-ar fi trebuit să accepţi, m-aşteptam la mai mult din partea ta, mă dezamăgeşti. Ce fel de carieră de ziarist crezi c-ai să poţi face dacă eşti de acord cu tot ce ţi se impune?

H.H. se uită la ea, fermecat că e atât de aproape de el, izbit de nu ştiu ce fel de febră nervoasă care persista.

Ea-l întrebă despre munca de la *Times*, auzise de faima lui Neil Mac Neil, ce-ar fi putut să-l înveţe un Mac Neil? N-avea impresia că-i pierdere de timp? Dacă voia să fie reporter, un reporter străbătând lumea, la ce-i slujea să cunoască existenţa şi ortografia unor cuvinte precum *supralapsarian* pe care tocmai şi-l notase? Şi mai întâi, ce-i aceea un *supralapsarian?*

— E un adept al calvinismului care... începu să explice Rourke.

Kate îl întrerupse pe dată:

— Nu slujeşte la nimic. Vor să te îmblânzească. Tu eşti un câine de vânătoare, conceput şi adus pe lume ca să vâneze. E stupid să te închizi într-un birou. Care e subiectul următorului tău reportaj? Sper că nu ţi-ai pus în gând să-i iei locul lui Carr Van Anda, ţi-ar trebui 20 de ani, ai să pierzi 20 de ani din viaţă ca să încerci să iei loc la o masă? Nu te...

Se întrerupse dintr-o dată: Central Park parcă se cufunda sub o mantie de tăcere.

— Vorbesc prea mult.

H.H. nu răspunse.

— Vorbesc prea mult, Rourke, dar e mai presus de voința mea, sunt ca un vulcan în erupție.

Tăcu şi, cu o mişcare suplă şi plină de grație, neaşteptată pentru o tânără de talia ei, se întinse pe spate în iarbă, astfel încât caraghioasa pălăriuță cloş alunecă un pic şi-i descoperi fruntea. Închise ochii şi întredeschise gura în bătaia soarelui care-i venea în față. H.H. văzu cum i se umflă şi se dezumflă pieptul şi sânii, iar mai jos, între coapsele lungi, dădu cu ochii se scobitura triunghiulară care se formase sub fusta tricotată. Brațele fetei erau goale, bronzate, îşi ținea mâinile într-o poziție relaxantă, atingând iarba cu palmele.

Rourke se întoarse pe o parte, se sprijini într-un cot şi se apropie de ea. Dacă se apleca, putea s-o sărute. Cele trei săptămâni care s-au scurs n-au schimbat cu nimic ceea ce-a simțit atunci când a văzut-o prima dată, dimpotrivă.

— Mă simt bine, spuse Kate.

H.H. continuă să tacă, cuprins de acelaşi sentiment ciudat că e prea tânăr şi inocent. De-a lungul lui East River, când au mers unul lângă altul, după care, oprindu-se, s-au trezit față în față, a avut certitudinea că ea aştepta să fie sărutată de el. Acum, nu. Nu mai era sigur de nimic. În Central Park, stăteau culcați unul lângă celălalt, ca şi cum ar fi făcut dragoste. Gândul ăsta îl tulbură şi mai mult.

Amândoi tăceau. Lui H.H. i se părea că sunt prinşi într-o bulă, chiar în mijlocul parcului. Cu toate astea, lumea se plimba pe aleile învecinate, era un du-te vino, femeile împingeau landouri negre, aveau pălării cloş, rochii drepte, colorate, prinse cu curele, camuflând formele, bărbații purtau pălării panama sau de paie şi erau cu cravată.

H.H. nu simțea decât parfumul trupului fetei şi se silea din răsputeri ca să nu-şi mişte mâinile.

Trecură cinci minute.

— Cui altcuiva aş fi putut să-i spun toate astea? spuse ea. Când erai de vârsta mea, te aflai în Irlanda. Nu mai vreau să rămân la colegiu*. Am intrat cu un an înainte, cu gândul să stau numai trei ani, în loc de patru. Dar nu mai ține. Rourke?

— Da.

---

* Reamintim că în Statele Unite colegiul ține loc primilor patru ani ai învățământului superior. Se intră de la vârsta de 18 ani.

Kate făcu ochii mari şi se uita fix la H.H.

— Eşti drăguţ.

— Merçi, zise H.H., cuprins inexplicabil de tristeţe.

Mult mai târziu, avea să-şi dea seama că era tare singură, ca şi cum ar fi fost predestinată, cel puţin la fel ca şi el, dacă nu mai mult. În ciuda lui Karl Killinger şi a puterii sale, sau tocmai din cauza lui Karl Killinger şi a puterii sale. Singurătatea fetei şi explicaţia ei posibilă n-aveau să-i fie clare decât după ce-avea să cunoască ambiţiile ei şi opoziţia dintre tată şi fiică. În clipa de faţă, simţea tristeţe, fără să înţeleagă de ce.

— Ai ochi verzi, făcu ea.

— Căprui.

— Sunt verzi.

— Bine.

— Tata e de părere că nu s-a născut încă cel care o să reuşească să pună mâna pe tine.

— Nu pricep, spuse sincer H.H.

— Nu-i nimic.

Îi întinse mâna să-l ajute să se ridice, cu gestul unei femei, nu al unei colegiene.

— Eşti prea slab, ar trebui să mănânci mai mult.

Erau din nou faţă în faţă, Kate se uită după Kranefuss, fără îndoială că maşina era pe undeva pe aproape. Cu zâmbetul pe buze, îi spuse lui H.H.:

— M-am pus la punct cu franceza. E corect spus „a-i da bătaie”?

— Da, spuse H.H.

— Atunci îi dau bătaie, făcu ea în franceză cu un accent acceptabil.

— Foarte bine, spuse Rourke.

Plecă de-a binelea, cu paşi mari, de dans, repezi, semeţi. Lumea se dădea la o parte din calea ei iar bărbaţii o urmăreau cu privirea. Înainte de a ajunge la maşină, Kranefuss se întoarse şi-şi pusese şapca, lăsând să i se vadă şuviţa şi mustaţa dreptunghiulară.

Neil Mac Neil, un bărbat înalt, era romano-catolic. Marea majoritate a redacţiei ziarului *New York Times* era romano-catolică. Se spunea că era ziarul unui evreu, redactat de catolici şi citit de protestanţi. Când Rourke îl cunoscu pe Mac Neil, acesta nu era încă şeful redacţiei de noapte. Lucra în cadrul Bullpen-ului, termen căruia nici măcar istoriografii de la *Times* nu-i puteau stabili originea - o adunătură de mese şi birouri aranjate în semicerc, în colţul sud-estic al sălii de redacţie, în faţa birourilor lui Carr Van Anda, dar separate de acestea. Sarcina celor de la Bullpen era aceea de a primi tot ce era susceptibil de a fi tipărit, pentru a citi şi a reciti, a reduce la lungimea necesară, a corecta greşelile de sintaxă, a verifica ortografia numelor străzilor, cartierelor, oraşelor, ţărilor şi persoanelor, a stabili cui aparţine articolul respectiv, a asigura că nu e ceva dubios, a suprima eventualele dubluri (aceeaşi informaţie publicată de două ori în aceeaşi ediţie), a hotărî titlurile - numai dacă cineva de sus n-a făcut-o încă - a hotărî dacă inundaţiile din India în urma cărora s-au înregistrat 7 800 de morţi meritau mai mult loc decât entorsa pe care şi-a făcut-o actorul John Gilbert în timpul turnării filmului *Contele de Monte-Cristo*, în sfârşit, a hotărî punerea în pagină în funcţie de exigenţele serviciului de publicitate.

Un nou venit cu siguranţă trecea prin Bullpen. De-a lungul anilor, prin perseverenţă, fidelitate şi mai ales credinţă fanatică, avea şanse să se apropie de centru, de cele trei birouri din mijloc, pe care se găseau soneriile ce-i puneau în mişcare pe caii redacţiei - acei oameni care făceau legătura cu imprimeria sau alt serviciu şi, mai ales, cu băcăniile de pe 8 Avenue deschise toată noaptea, de unde puteau aduce sandwich-uri sau salată de cartofi.

Se credea că dacă ajungi de la un capăt spre centrul Bullpen-ului în mai puţin de zece ani era o faptă la limita posibilităţilor umane.

Neil Mac Neil reuşise în şase ani, ceea ce era curată minune.

În prima zi, când îl văzu pe Rourke, îl măsură de sus:

— Nu ştii NIMIC.

— Foarte bine, răspunse H.H.

— Parcă ai scris ceea ce se cheamă un reportaj în zone îndepărtate. Am citit, e nul.

— Foarte bine.

— Uită-l. N-ai scris nimic, trebuie s-o iei de la zero. Cum o să te descurci, o să fie pentru mine un mister insondabil.

Îi întinse lui H.H. o corespondenţă de vreo 300 de rânduri despre cultura porumbului în statul Iowa.

— Redu asta la 40 de rânduri.

H.H. Rourke lucră o oră întreagă, după care veni la Mac Neil şi-i întinse ciorna. Acesta o puse în stânga fără s-o citească:

— Acum, redu la cinci rânduri care să conţină totul.

H.H. se întoarse la masa lui şi, după treizeci de minute, veni iar la Mac Neil.

— Acum găseşte un titlu, făcu Mac Neil.

I-au trebuit vreo zece minute ca să aleagă unul, din cele 34 posibile: *Porumbul s-a stricat* (porumbul din Iowa era bolnav, atacat de un parazit).

— N-am pomenit niciodată un titlu mai stupid, făcu Mac Neil. Nu te afli la un ziar franţuzesc, alături de femei în dantelă.

Tot Mac Neil luă textele - corespondenţa originală şi redactările succesive ale lui H.H. (care nu avea să ştie dacă fuseseră citite sau nu) - şi le aruncă la coş.

— Acum redactează-mi 12 rânduri cât de cât inteligente - nu-ţi cer imposibilul - despre cultivatorii de porumb din Iowa, ca şi când ţi-ai fi petrecut toată viaţa în Iowa plantând porumb şi, mai ales, ca şi cum ai fi un adevărat ziarist.

H.H. Rourke nu făcu nimic altceva în primele opt săptămâni, timp de 54 de ore pe săptămână, decât să reducă sau să facă rezumatul celor mai diverse texte, de la producţia de strecurători de ceai din insulele britanice la discursul unui deputat, trecând prin studiul aprofundat asupra debitului apelor râului Missouri în ultimii 50 de ani, la înălţimea lui Kansas City, printr-o analiză comparată a temperaturilor înregistrate la Yukon, ultimele cifre ale producţiei agricole sovietice, mişcările vaselor în porturile Capetown şi Yokohama, conferinţele unui număr impresionant de pastori şi bătrâne doamne, comentariile meciurilor de base-ball (trebuind să înveţe regulile şi vocabularul tehnic - de care n-avusese habar până acum).

Nici una din chestiile astea n-a fost tipărită, nici una din corespondenţele sale n-a avut onoarea să figureze - chiar şi în cea mai obscură pagină interioară - în coloanele ziarului *Times*. Nici unul din titlurile sau subtitlurile lui n-a fost reţinut.

După primele zile ale manifestării verves sale caustice asupra lui H.H., Mac Neil încetă orice comentariu. La drept vorbind, era un bărbat plin de curtoazie, vorbind totdeauna pe un ton egal, chiar când se adresa curierilor care-l adorau.

Încearcă să-mi închidă gura, avea să-i scrie H.H. lui Cucuvaie, *dar nu-i port pică. Învăț mult de la el. Cu toate că mă îndoiesc că o să-mi slujească la ceva...*

La a cincea întâlnire cu Catherine Killinger, la întrebările acesteia, H.H. Rourke răspunse că totul merge bine. Lucra la *Times* de două luni şi patru zile.

Într-un fel, aveau colțul lor de iarbă, sub ulmii din apropierea intrării în parc, pe strada 65. Kranefuss o însoțea de fiecare dată pe fată. Kate îi spuse lui H.H. că o să plece în Europa după ce-o să termine primul an de colegiu. Poate că o să-şi dea examenele, încă n-a luat vreo hotărâre dacă o să se prezinte sau nu.

O să se ducă în Franța, la Paris şi pe Coasta de Azur, la Monte-Carlo, unde taică-său a cumpărat o vilă. După aceea, poate o să viziteze Italia. Nu, n-o să călătorească de una singură, o să fie însoțită de familia Parks din Boston, de tatăl, mama, fiul şi cele două fiice puțin mai mari decât ea. Băiatul, Todhunter, avea 24 de ani, tocmai şi-a luat licența la Harvard:

— E de neam prost, Rourke.

Familia Parks era bogată, ajunsese la a patra generație.

— Bessie Parks e la colegiu cu mine, e ca şi logodită cu Henry Waymarsh, fiul senatorului cu acelaşi nume, care are 25 milioane de dolari.

H.H. se prefăcu că-l interesează frunzişul de deasupra. Întrebă:

— Todhunter Parks te-a sărutat?

— Şi el şi alții, răspunse Kate. Se pare că toți bărbații pe care-i cunosc au poftă s-o facă. Aproape toți.

H.H. îşi aprinse o țigară.

— Unii au încercat să meargă mai departe. Încă n-am luat vreo hotărâre în privința asta.

H.H. fu nevoit să se uite la ea, dar îi veni greu să o privească mult timp.

— Cu câte femei te-ai culcat, Rourke?

— 653, făcu Rourke.

— Pui de cățea ce eşti, spuse Kate după o clipă de tăcere.

— Probabil, spuse H.H.

În sfârşit, ea fu aceea care-şi întoarse privirea. Urmăriră amândoi un cuplu ce venea pe alee, ținându-se de mână, cu fețele pline de fericire.

După ce cuplul s-a îndepărtat, Kate îl întrebă pe H.H. dacă a găsit vreun subiect de reportaj.

Încă nu.

Ceea ce nu era tocmai adevărat. Dar nici fals.

După o lună, pe la 6 după-amiaza, H.H. puse cele 27 de foi dactilografiate pe biroul lui Neil Mac Neil. Echipa de noapte tocmai făcuse schimb cu cea din timpul zilei.

Mac Neil se uită la foi:

— Ce-s astea?

— Un reportaj pe care l-am făcut, răspunse H.H. foarte calm.

— Nu eşti în stare să scrii reportaje.

— Potrivit înţelegerii mele cu domnul Van Anda, am posibilitatea să propun un reportaj după primele trei luni de la angajare. Cealaltă condiţie a fost să realizez reportajul în afara orelor de serviciu. Aşa am şi făcut. Au trecut mai bine de trei luni. Cuvintele domnului Van Anda au fost: *Dacă reportajul prezintă vreun interes, o să fie citit, poate şi publicat.*

H.H. se întoarse la locul său, la marginea Bullpen-ului. Îşi începu lectura obişnuită a corespondenţelor stivuite pe masă. Tocmai citea ceva despre o reuniune a Fiicelor Revoluţiei Americane când silueta lui Mac Neil se opri în faţa lui.

— Rourke, tu ai inventat povestea asta?

— Nu inventez niciodată nimic.

— Când a avut loc crima?

— Am precizat data şi ora în articol.

— Tocmai. Data e cea de astăzi.

— Într-adevăr, spuse H.H.

— După cele ce-ai scris, s-a tras pe la 4,30 în după-amiaza asta. Pe la 6 mi-ai dat foile, cu o oră jumătate mai târziu. Vrei să te cred că într-o oră şi jumătate ai avut timp să culegi aceste informaţii despre crimă şi victimă şi să le redactezi?

— E bine ce-am scris? întrebă H.H.

— Nu-i vorba de asta. Răspunde la întrebare.

H.H. puse creionul jos, lăsându-le pe Fiicele Revoluţiei Americane pe seama discursului lor înflăcărat. Aruncă o privire în direcţia biroului central al Bullpen-ului: cinci redactori îi citeau reportajul, trecându-şi foile unul altuia pe măsură ce înaintau în lectură, comparând conţinutul cu scurta relatare pe care un reporter de la *Times* a obţinut-o de la Brigada Omuciderilor despre crima survenită chiar în ziua aceea, la

4,30, la colțul străzilor Avenue 5 și 33 Rue Est din Manhattan, New York.

Se uită din nou la Neil Mac Neil.

— Am făcut astfel încât să fiu pe fază la momentul potrivit.

6

CEASORNICARUL DIN JITOMIR

Bătrânelul se numea Shalom Tevye Yash. H.H. a făcut cunoștință cu el în ziua în care, nu se știe din ce motiv, i s-a oprit ceasul de argint de la buzunarul vestei pe care i l-a dăruit Mimi când a împlinit 18 ani, în urmă cu trei ani și o lună, înainte de a se sui pe pachebotul *Paris* cu destinația America; după ce l-a scuturat de trei, patru ori, în palmă, s-a dus la un ceasornicar, la Sidney Ransohoff - cel puțin așa scria pe ușa de sticlă a dughenei de pe strada 15. Intră și o sonerie se făcu auzită, declanșată de zgomotul ușii. La început, crezu că nu era nimeni în prăvălie. Dar dădu cu ochii, îndărătul unei măsuțe din fund, ascuns de rafturi, de un bătrânel mărunțel cu mâini atât de mici, încât păreau de copil.

— Ceasul meu nu mai merge, n-ați putea să-l reparați? se interesă H.H.

— Nu vorbesc engleza.

N-avea un accent prea bine definit. H.H. fu destul de mirat că cineva cu numele Sidney nu vorbește deloc engleza. Încercă în germană, dar n-avu mai mult succes.

— Vorbesc franceza, spuse bătrânelul în franceză.

Întinse peste masă o mână care, nu numai că era minusculă, ci și translucidă. Luă ceasul și, cu o dexteritate clară, începu să-l desfacă.

— Se întâmplă că și eu vorbesc franceza, spuse H.H.

Nu primi nici un răspuns, de parcă bătrânelul nu auzise. H.H. Rourke avea (din naștere, dar cu timpul, departe de a se atenua, se accentua) o aplecare cu totul specială către oamenii ce ies din comun. Întemeiat sau nu, faptul acesta făcu să răsune ceva în ființa lui, ca și zgomotul produs de ușa prin care a intrat.

Odată identificat mirosul din prăvălie, zări în fund, într-un colț, patru lumânări aprinse, ce nu-şi aveau rostul, în nici un caz nu serveau la iluminat, pentru că se aflau lângă o veioză. Dintr-un pachet desfăcut se vedeau alte lumânări noi, ce-şi aşteptau rândul.

— Vorbesc franceza pentru că sunt francez, continuă H.H. Pe jumătate francez.

— Foarte bine.

Bătrânelul puse repede ceasul în funcţiune, n-avusese nimic, trebuia doar puţin curăţat. Ceru un sfert de dolar după care, cu o prolixitate uluitoare spuse că dacă era după el nu i-ar fi cerut bani, dar Domnul Ransohoff pretindea 25 de cenţi pentru orice intervenţie, fie şi fixatul orei.

Rourke plăti şi ieşi. Faptul că cele patru lumânări erau tot acolo la a doua şi a treia vizită, îl convinsese că ceva ciudat plutea în aer. Trecea prin prăvălie aproape în fiecare zi, când ieşea de acasă pentru a se duce la *Times*. La capătul unei răbdări de fier, reuşi să descopere ceva. Într-o după-amiază, bătrânelul îi spuse cum îl cheamă. I-a venit uşor lui H.H. să meargă pe fir. Shalom Yash s-a născut în Ucraina, la Jitomir; emigrat în Franţa, în 1882, se înrolase în armata franceză încă din primele zile ale anului 1914, fusese rănit, reformat numărul unu, decorat cu Crucea de Război; cu toate acestea, la sfârşitul lui 1918, s-a întors la Jitomir dar, după doi ani, a plecat, „nu se mai putea trăi acolo" şi, prin Odessa, Istanbul şi Geneva, a ajuns în America unde avea un frate...

— Sau unde credeam că mai am un frate. Nu ştiam că murise şi că nu mai am pe nimeni.

Stând în prăvălie să-l asculte pe bătrânel, H.H. Rourke privea adesea lumânările ce se consumau. Luase hotărârea să nu-l întrebe nimic despre asta.

Shalom Yash avea cel mult 1,55 metri şi era trecut de 70 de ani. Dugheana de reparat ceasuri a fost mare: cândva a avut şi propriul lui magazin la Paris; poate că ar fi fost bine să se fi întors în Franţa, când a părăsit Ucraina a doua oară, dar fratele lui îi vorbise atât de mult despre America...

Avea ochi căprui imenşi. Vorbea franceza într-un fel care nu l-ar fi făcut pe Voltaire să roşească. Cel mai adesea, el şi H.H. evocau Parisul.

...Mai era ceva care trezi instinctul lui H.H.: în aproape toate amintirile, aparent înşirate fără reţinere de Yash, bănuia reticenţe.

Nici despre aceste reticențe, omisiuni care treceau sub tăcere cea mai neagră din perioadele vieții trecute a lui Shalom Yash H.H. nu întrebă nimic.

Dădu peste revolver, câteva zile mai târziu. Intrase să vorbească cu bătrânelul, când un client își făcu apariția, vrând să cumpere ceva. Shalom Yash fu nevoit să se scoale și să-și părăsească măsuța. H.H. se repezi să deschidă sertarele și n-avu nevoie să cotrobăiască: arma era deasupra unui album de fotografii de care H.H. nu se atinse.

Cu părere de rău.

Revolverul îi era de ajuns ca să-și înceapă ancheta.

Adulmeca miros de sânge și de moarte.

Sidney Ransohoff nu era un tip simpatic: avea vreo 30 de ani, tocmai pusese pe picioare o afacere cu imobile iar prăvălia de reparat ceasuri moștenită de la taică-său nu-l interesa deloc; voia s-o vândă, iar când H.H. îl întrebă ce avea să se întâmple cu bătrânelul pentru care slujba era singurul mod de existență și, implicit, singurul refugiu într-un oraș în care nu cunoștea pe nimeni (Shalom Yash dormea în fundul prăvăliei), Ransohoff izbucni în râs și răspunse că bătrânelul n-avea decât să se descurce:

— Fiecare pentru sine. L-am primit pe moșneagul ăsta evreu și am fost înțelegător. Însă pentru asemenea epave există ospicii.

Mai înainte, H.H. adusese vorba despre dreptul comercianților de a deține arme pentru a se apăra de eventualele agresiuni, ajungând să se convingă de faptul că revolverul Colt 45 fusese adus în prăvălie fără știrea proprietarului.

Mai mult ca sigur, Yash și l-a procurat singur.

Memoria lui H.H. Rourke era din cele mai curios construite: putea să uite amănuntele cele mai obișnuite ale vieții cotidiene, cum ar fi numerele de telefon familiare, chiar propria adresă sau numele adevărat al lui Cucuvaie. În schimb, își aducea aminte de cutare frază pe care-a auzit-o cândva și persoana care i-a spus-o, unde, când și pe ce ton.

Astfel, făcând legătura între cuvintele și frânturile de frază auzite de-a lungul celor câteva săptămâni, punându-le cap la cap (bătrânul ceasornicar i-a oferit chiar el aceste informații, fără să-și dea seama), H.H. află de unde și în ce fel a fost cumpărată arma. Shalom Yash părăsise Franța în 1918, luând cu sine o colecție de ceasuri vechi, cu siguranță că a vândut câteva din ele ca să se întoarcă în Ucraina, apoi să aibă cu ce-şi plăti călătoria până la New York. Dar mai avea un ceas, cel mai frumos, cu care-a reuşit să se strecoare în faţa serviciilor de emigrare şi a poliţiei americane.

H.H. căută şi dădu de bijutierul care-a cumpărat ceasul. Era din Brooklyn - Yash îi spusese cândva că n-a părăsit cartierul Manhattan *decât o singură dată, când m-am dus în Brooklyn...*

Bijutierul preciză că a plătit pe ceasul acela vechi 875 de dolari.

H.H. stabili lista tuturor armurierilor din Brooklyn şi din sudul Manhattan-ului. Începu cu cei care aveau nume evreieşti, mai ales nume de evrei din Est, care vorbeau rusa sau idiş. Îi luă la întrebări rând pe rând. Cel de-al 23-lea, pe nume Selznick, recunoscu îndată că a vândut un Colt 45:

— Dar arma era de nefolosit, percutorul îi era spart.

Pe moment H.H. fu dezamăgit. De ce să te desparţi de un ceas care trebuie să fi avut valoare sentimentală, numai ca să cumperi un revolver care nu funcţionează?

Îi trecu prin cap că un ceasornicar atât de abil cum era bătrânelul era în stare să facă un percutor şi să-l înlocuiască.

În zilele următoare, fu de ajuns să facă cercetări prin cartier (Yash spunea că nu l-a părăsit niciodată); dădu de librăria care vânduse o carte despre funcţionarea armelor şi de magazinul cu articole de fierărie de unde Shalom Yash îşi cumpărase materialul necesar armei şi o maşină de şlefuit.

Nu mai rămânea decât să afle pentru ce ardeau cele patru lumânări...

Şi pe cine voia Shalom Yash să ucidă.

Ca răspuns la întrebările pe care le punea despre Jitomir i se pomeni de pogromurile asupra populaţiei evreieşti, nu numai din Jitomir, ci şi din Ovruch, Proskurov, Felştin şi Berdişev dar la Jitomir a fost mai multă vărsare de sânge, au fost două pogromuri unul după altul.

S-a întâmplat chiar în 1919, când se afla pe acolo Shalom Yash.

H.H. auzi povestiri înfricoşătoare despre oameni îngropaţi de vii, despre femei trase în ţeapa oiştii căruţei, despre copii cărora li s-au zdrobit capetele de pereţi. În total, H.H. Rourke dădu în New York peste vreo şaizeci de evrei ucraineni care au fost martorii atrocităţilor supravieţuind acestora.

Numai trei din ei își mai aduceau aminte de un ceasornicar care-a venit în Franța împreună cu nevasta, cumnata și cei doi nepoți ai săi. Lui Rourke nu-i trebui decât să pună cap la cap aceste amintiri ca piesele dintr-un joc de puzzle. Nimeni nu-și amintea de numele lui Shalom Yash.

Cu toate acestea, tuturor supraviețuitorilor catastrofelor din Ucraina le-a fost pusă întrebarea dacă printre cei care au condus asemenea pogromuri nu era cineva care a emigrat după aceea în Statele Unite. H.H. află câteva nume, printre care cel al lui Petliura, *ataman* (sau *hatman*) al cazacilor. Dar nu obținu nimic când verifică la serviciile de emigrare.

...Însă Rourke urmări și altă pistă: ceru informații despre fratele pe care Yash l-a avut la New York. Acesta existase, dar murise în 1903, cu șaptesprezece ani înainte ca Shalom Yash să se îmbarce la Odessa pentru a veni în America. Puțin plauzibil ca Yash să nu fi fost informat de moartea acestuia. De ce a sosit totuși la New York?

Pentru că a urmărit pe cineva.

H.H. avea să-i scrie lui Cucuvaie: *Cred că am dat peste ceva interesant: un om umblă să ucidă pe altul. Nu știu când, nu cunosc numele victimei. Nu vreau să mă amestec. Nu sunt decât un martor. Dacă nu mă înșel, cel care o să fie ucis, merită cu vârf și îndesat...*

H.H. consultă lista cu pasagerii sosiți în 1920 și 1921 din Odessa, Istanbul și Geneva: caută foști militari. Lăsă baltă totul, erau prea mulți, a-i ancheta pe fiecare în parte i-ar fi luat luni întregi.

Una din problemele lui H.H. Rourke în privința afacerii Ceasornicarului din Jitomir a fost aceea a împărțirii timpului: n-avea la dispoziție decât o singură zi pe săptămână; oricât și-ar fi scurtat nopțile, nu-i rămâneau decât câteva ore pe zi în restul săptămânii. Mai ales seara, după închiderea prăvăliei, n-avea cum să-l urmărească. Dacă Yash era pe urmele cuiva, n-o putea face decât în zori sau în timpul nopții.

În primele cinci zile de marți de stat la pândă (când avea liber), nu se întâmplă nimic: bătrânelul se mulțumea să închidă cu cheia ușa de sticlă și să stingă lumina, fără să iasă.

În cea de-a șasea zi de marți ieși.

O luă către Union Square; H.H. îl urmărea de la distanță. Era o seară caldă de iunie, circulau puține mașini, se auzeau zgomotele trăsurilor, caleștilor și metroului suspendat. Shalom Yash nu întoarse capul; mergea lent. Traversă Union Square West şi o luă pe Broadway. Se angajă pe 5 Avenue, trecând de vechiul palat al sporturilor de pe Madison Square. La întretăierea cu strada 33, se opri, şovăi, apoi traversă şi părăsi strada. Trecu de hotelul *Waldorf Astoria* care nu fusese încă dărâmat ca să facă loc lui Empire State Building, hotel ce avea să fie reconstruit pe Park Avenue. Era evident că Yash avea ca reper *Waldorf*, fiindcă, după ce trecu de el, se trezi în faţa unui bloc de şase etaje.

Nu se clinti din loc, mai bine de o oră, cu privirea pironită la unul din etajele superioare.

...În cele din urmă, plecă, luând-o pe unde venise, ca şi cum s-ar fi temut să nu se rătăcească. A doua zi dimineaţă, lui H.H. îi trebuiră mai bine de două ore ca să facă rost de lista completă şi amănunţită a locatarilor imobilului din vecinătatea lui *Waldorf Astoria*. La etajul IV locuia un cuplu pe nume Grişev, domnul şi doamna Alexandr Grişev. Portarul îl informă cum că familia Grişev era plecată din New York, tocmai în Florida, şi că nu se întorcea înainte de sfârşitul lunii.

H.H. se interesă cine era în realitate Alexandr Grişev.

Numele adevărat era Igrişev. Tipul sosise în Statele Unite în urmă cu trei ani şi jumătate, mai precis cu optsprezece zile înaintea lui Shalom Yash. A putut intra pe teritoriul american datorită cauţiunii plătită de logodnica sa de naţionalitate americană, dar de origine ucraineană (se prezenta drept contesa Mazzeppa şi era doldora de bani) care a emigrat pe vremea unei noi tentative infructuoase a ruşilor de a anexa Ucraina; nu se cunoştea sursa averii sale.

Grişev sau Igrişev îi fu descris lui H.H. Rourke ca un erou al luptei pentru independenţa Ucrainei; a purtat lupte glorioase împotriva ruşilor albi ai lui Denikin, a făcut parte din mai multe asociaţii de sprijin şi s-a ocupat activ să adune fonduri ca să vină în sprijinul vechilor tovarăşi de arme, victime ale bolşevismului; dacă n-ar fi fost numeroasele sale răni (află Rourke) cu siguranţă mai degrabă s-ar fi lăsat ciopârţit decât să-şi părăsească patria dragă.

A avut gradul de colonel şi a fost în fruntea trupelor de cavalerie.

Portretul era foarte măgulitor. H.H. verifică fiecare element. Descoperi că banii proveniţi din colectă n-au ajuns niciodată la destinaţie (la guvernul ucrainean din exil, de la Paris, al lui Andrei Livitsky, căruia Cucuvaie îi puse câteva întrebări); avu dovada - de la băieţii care l-au văzut pe Grişev gol-goluţ - că aşa-zisele răni dispăruseră ca prin farmec; află că pretinsa contesă a fost mult timp proprietara unui bordel la Kiev - (avea 54 de ani, nu 38) şi că Igrişev a fost protectorul ei mult iubit; intră în posesia mărturiilor a şase foşti soldaţi de-ai lui Denikin care susţineau acelaşi lucru: Igrişev n-a omorât decât femei şi copii, fiind unul din cei mai sângeroşi adjuncţi ai lui Petliura.

H.H. făcu rost de două fotografii ale acestuia, dintre care una îl arătă în ţinută de seară la un bal de caritate de la *Waldorf*.

23 de supravieţuitori ai pogromului din Jitomir îl recunoscură; după părerea lor, el în persoană s-a ocupat de exterminarea a 30 sau 40 de familii şi, dacă nu el era cu ideea, în orice caz, îşi făcea o adevărată pasiune din a le trage în ţeapă de oiştea căruţei pe femei.

Nici unuia din martori, H.H. nu-i făcu cunoscut că Igrişev se afla în Statele Unite, la câţiva kilometri de victimele sale.

Dacă cineva trebuia să-l omoare pe fostul ataman al cazacilor, atunci Shalom Yash era cel mai potrivit. Nu trebuia să fie un asasin oarecare.

H.H. se nelinişti: exista riscul să scape acest subiect de zile mari dacă Yash îl omora pe Grişev în timp ce Rourke era la servici.

Găsi un mijloc sigur de a afla când se întoarce din Florida cuplul Grişev: îl chemă pe Alexandr Grişev în persoană la telefon, de la hotelul *Breakers* din Palm Beach, prezentându-se drept Ludovic Lecomte, prietenul lui Petliura...

— Mi-a recomandat să vă cer câteva sfaturi. Am nişte bani de plasat şi nu cunosc pe nimeni în America.

Grişev fu încântat şi acceptă o întâlnire. Va fi la New York pe data de 5, dimineaţa.

H.H. ceru şi obţinu de la Mac Neil un concediu de cinci zile, în schimbul a cinci săptămâni fără nici o zi liberă, cu începere de pe 5.

— Poate n-o să fie nevoie de atâtea zile. Mama nu stă mult, e în trecere.

Începu să-l supravegheze pe Shalom Yash, stând la pândă douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru.

Ziua de 5 se scurse fără ca bătrânul să iasă din prăvălie.

În schimb, pe data de 6, după ce-a închis dugheana, făcu drumul cunoscut. Se opri din nou în faţă la *Waldorf*, aşteptă până când luminile şi umbrele siluetelor de la ferestrele celui de-al patrulea etaj îi semnalară reîntoarcerea familiei Grișev, după care îl chestionă pe portar, a cărui mimică fu îndeajuns de semnificativă pentru ca H.H. să-și dea seama de întrebarea pe care i-a pus-o bătrânul.

În seara aceea, Shalom Yash se întoarse în prăvălie fără să întreprindă nimic.

Pe data de 7, „Ludovic Lecomte" trebuia să se întâlnească cu Alexandr Grișev. H.H. se asigură mai întâi că Yash era la măsuța lui, și se îndreptă spre *Waldorf* - întâlnirea cu ucraineanul urma să aibă loc la barul hotelului, la ora 11. I se păru interesant să-i ia interviu unui om care avea să moară peste câteva ore, fără ca acesta să bănuie nimic.

Grișev era un bărbat frumos, zâmbea tot timpul, într-un mod fermecător, nu vorbea prea bine engleza, dar știa franceza impecabil. Se oferi să-l însoțească pe Lecomte la diverse bănci și la unul sau doi agenți de schimb pe care-i cunoștea personal. Hotărâră să se întâlnească și săptămâna viitoare. La sfârșitul întrevederii, Ludovic Lecomte îi puse întrebări despre Petliura, despre evenimentele din Ucraina, despre anumite masacre ce-au avut loc cu patru sau cinci ani în urmă. Îi spuse lui Grișev că Petliura părea îngrijorat în legătură cu asta.

Grișev izbucni în râs: în afara bolșevicilor lui Stalin, nu mai era nimeni care să-l amenințe pe Petliura.

— Am fost amândoi soldați. Soarta noastră pe timpul armatei ne-a fost potrivnică. Slavă Domnului, n-avem de ce roși pentru ce-am făcut atunci.

Lecomte se jură că nici nu se îndoiește de asta. Fu primul care părăsi hotelul *Waldorf* și, de la distanță, îl văzu pe Grișev că se urcă într-o limuzină cu șofer la volan, unde-l aștepta nevastă-sa.

În seara aceleiași zile, Shalom Yash făcu o primă încercare. Se duse pe strada 33, cu o sacoșă de hârtie pe care o ținea la piept. Așteptă zadarnic, în același loc, pe trotuarul din fața imobilului unde locuia familia Grișev. Cel pe care voia să-l ucidă nu-și făcu apariția.

În dimineața zilei de 8, contrar obiceiului pe care H.H. i-l cunoștea, ceasornicarul de pe strada 15 închise prăvălia la puțin timp după ce-a deschis-o. O luă pe jos, mergând și mai lent decât dățile trecute (faptul că a stat la pândă aproape toată noaptea l-a obosit), urmând pas cu pas același itinerar.

Avea la el sacoșa din hârtie, cu mâna dreaptă vârâtă până la fund în ea.

Se postă la locul său, câteva minute după ora nouă, şi nu se clinti şapte ore încheiate.

...Nici Rourke, la treizeci de metri distanță, nu se mişcă, de teamă să nu fie văzut: viața lui Yash se rezuma la această aşteptare. Uneori, trecătorii dădeau peste el, dar bătrânul părea să nu bage de seamă. H.H. se postă în aşa fel încât să-i vadă fața: visătoare, amenințătoare.

La 16,33, tensiunea bruscă a corpului bătrânului îl alertă pe H.H. care-l văzu pe Shalom Yash cum se pune în mişcare, părăsind trotuarul, traversând strada 33 - puțin lipsi să nu fie răsturnat de o platformă ce ducea patru cai şi transporta lemne - ajungând pe celălalt trotuar. Cuplul Grişev, foarte elegant, îşi făcu apariția, ieşind din bloc. Rourke se apropie şi el, la început grăbind pasul, după aceea alergând (avea să-i scrie mai târziu lui Cucuvaie că îi venise pentru un moment gândul să intervină, dar era prea târziu).

Rourke se afla la zece metri de ceasornicarul din Jitomir, când acesta scoase revolverul Colt 45 din sacoşă...

A tras de la şase metri: *...primul glonte l-a atins pe Alexandr Grişev în plină față, acesta s-a rostogolit pe spate, primind următoarele două gloanțe în piept...*

Shalom Yash nu se opri nici după ce corpul zăcea la pământ. Trase de vreo trei ori, în piept, apoi - cum Alexandr Grişev era întins pe spate - îndreptă țeava revolverului între ochii victimei şi mai apăsă de două ori pe trăgaci.

H.H. Rourke se afla foarte aproape de bătrân, mai că-l atingea. Îl bătu uşurel pe umăr pe Yash şi-l întrebă ce-a făcut. Ochii mari, căprui, blânzi şi trişti, zăboviră asupra lui. H.H. avu convingerea că nu fusese recunoscut.

— Am omorât un câine, făcu ceasornicarul cu o voce străină.

Desfăcu degetele iar Coltul căzu pe trotuar. În jurul lor, lumea începu să strige.

— De ce-ai făcut asta? întrebă H.H.

Shalom Yash nu se mai uită la el - îşi mută privirea în altă parte, cu ochii holbați, ca şi când ar fi visat. Se închise în mutismul lui desăvârşit din care avea să nu mai iasă în săptămânile următoare, nici măcar în timpul interogatoriilor şi al procesului. ...Pe care avea să-l păstreze până la moarte.

H.H. Rourke zăbovi mai mult la locul faptei, timp în care observă cine ridicase Coltul de pe caldarâm (portarul imobilului), ce făcea doamna Grişev rămasă văduvă (îl lovi pe bătrân şi încercă să-şi bage unghiile în ochii lui, însă un bărbat pe nume Howard Anderson de pe Flushing Avenue, comerciant, o împiedică), cum şi de unde au sosit poliţiştii, cine i-a chemat, ce poliţişti au făcut arestarea (primul se numea George Ryan şi juca base-ball în timpul său liber) după care, atunci când şi-au făcut apariţia cei de la Brigada de Omucideri în frunte cu sergentul Monaghan (37 de ani, căsătorit, cinci copii, optsprezece ani de când lucra în poliţie, un fiu la universitate), unde l-au dus pe Shalom Yash şi în care morgă cadavrul lui Alexandr Grişev avea să fie transportat (numele şoferului ambulanţei, numele medicului legist).

După ce-a cules toate aceste informaţii, ca şi declaraţiile celor cinci martori oculari, H.H. luă loc la masa unei cafenele din apropiere cu gândul să-şi termine articolul.

Şi-a început articolul în urmă cu două săptămâni. Nouăsprezece din cele douăzeci şi şapte de foi erau deja redactate. Le-a scris pe măsură ce stabilise dosarele respective ale lui Shalom Yash şi Alexandr Grişev: cită (nume, prenume, adrese, profesiuni; locurile de muncă) toţi martorii masacrelor din Jitomir şi din trecutul ucrainean al celor doi bărbaţi; adăugase un paragraf despre perioada franceză, în special cea pariziană, din viaţa ceasornicarului, folosindu-se de elementele pe care Cucuvaie le-a cules pentru el în Franţa, de la Ministerul de Război francez (pentru francezi, „Salomon” Yash fusese erou al Primului Război Mondial, înrolat voluntar, în ciuda vârstei sale).

Nu mai trebuia decât să scrie preambulul, altfel spus, un fel de introducere în care erau precizate locul, ziua, ora şi minutul crimei.

Nu-şi îngădui nici un comentariu, mulţumindu-se să descrie faptele aşa cum s-au întâmplat.

Desenă planul locului, unde anume a stat la un moment dat, şi indică cu linie punctată deplasările ucigaşului şi ale victimei, precum şi locul unde s-au aflat martorii oculari.

După aceea, îşi făcu toaleta şi se bărbieri înainte de a o lua pe jos către *New York Times* unde ajunse ca de obicei pe la şase fără vreo două minute.

Cu trei săptămâni în urmă, îşi pusese problema dacă era cazul sau nu să se înarmeze cu un aparat fotografic. Hotărî să nu folosească nici unul, de teamă să nu fie incomodat (simpla lui mânuire l-ar fi enervat).

În plus, memoria lui vizuală ar fi fost stânjenită. Mai era de părere că dacă ar fi fost pe fază la momentul potrivit *cu* un aparat fotografic, asta aducea - nu ştia ce cuvânt să folosească - a premeditare.

— Ai ceva care ne deranjează, pe domnul Ochs şi pe mine, îi spuse Carr Van Anda lui H.H. Rourke.

— Chiar aşa, domnule?

Van Anda îl privi cu o mină gânditoare, îndărătul ochelarilor.

— Ce-i de mirare, spuse el, e că nu reuşesc să-mi dau seama dacă mă înțelegi sau nu. Nu că mă îndoiesc de inteligența ta...

— Mulțumesc, domnule, făcu H.H.

Şeful redacției ziarului *New York Times* scutură din cap:

— Ştiai dinainte că Yash o să-l omoare pe Grişev, nu-i aşa?

Rourke răspunse că nu ştia *dinainte*, doar şi-a închipuit.

— Restul s-a datorat şansei, adăugă el.

— Ca şi în cazul afacerii Karpinen.

— Da, domnule.

— Ți-a venit ideea să-l previi pe Grişev?

— Nu, domnule.

Tăcură.

— Nici poliția, Rourke?

— Asta nici atât, domnule. De ce-aş fi făcut-o?

Nu dădu prea multe explicații. Ar fi putut s-o facă: de ce ar fi alertat poliția? Pentru că un bătrân evreu din Franța şi din Ucraina, sosit în Statele Unite *poate* pe urmele lui Alexandr Grişev avea *poate* intenția să-l asasineze - sau să-l execute, cuvântul ăsta fiind mai nimerit - pe acelaşi Grişev care *poate* le-a tras în țeapă pe nevasta şi cumnata sa şi a zdrobit capul nepoților săi, şi că pentru această execuție avea *poate* să se servească de un Colt 45 al cărui percutor avea *poate* să-l înlocuiască?

H.H. Rourke socoti că nu era cazul să dea toate aceste lămuriri. Carr Van Anda era prea inteligent pentru asta.

— Chestiunea pe care am abordat-o, domnul Ochs şi cu mine, în privința ta, Rourke, nu e aceea a aptitudinii tale de a deveni reporter. Domnul Ochs şi cu mine suntem de părere că întruneşti toate calitățile necesare. Ceea ce ne-a făcut să ne punem întrebări e că aceste calități, într-un fel, sunt împinse la paroxism. Nu sunt chiar excesive, ci pe aproape. Mărturisesc că e un motiv destul de bizar care mă face să şovăi când e vorba să angajez pe cineva.

Privirea verde (ce se deschidea în bătaia luminii, dar care rămânea totuşi încărcată), era cu totul impenetrabilă. H.H. Rourke, el însuşi stătea impasibil.

— Te angajez ca reporter. La început, ai să lucrezi în echipa de noapte.

— Mulţumesc, domnule.

— Rourke? Mi-a venit o idee: ce-ai fi făcut dacă Alexandr Grişev ar fi fost un model de moralitate, şi nu fiara cu chip de om pe care-ai descris-o, aducând tot felul de dovezi în acest sprijin?

H.H. căzu pe gânduri şi pe moment nu-i veni vreun răspuns satisfăcător, sau cel puţin precis. Privirea lui se dezlipi de perla de la cravata lui Carr Van Anda şi se opri asupra unui tablouaş de pe perete reprezentând un peisaj, probabil al Noii Anglii sau, pur şi simplu, o câmpie engleză.

— Ce-ai fi făcut, de pildă, continuă Van Anda, dacă Alexandr Grişev ar fi fost preşedintele Statelor Unite?

— Meseria de reporter, răspunse H.H., meseria mea, domnule, nimic altceva.

7

TE-AI ÎNDRĂGOSTIT DE MINE, ROURKE

În anul acela, s-a petrecut un eveniment cu totul neobişnuit: Cucuvaie sosi la New York.

Era acelaşi bărbat scund, slab şi delicat, cu aceeaşi privire albastră plină de inocenţa cea mai perfidă dar cea mai ascunsă; se apropia pe zi ce trece de şaizeci de ani, dar nu se cunoştea prea tare.

Coborî plin de circumspecţie din pachebotul plecat din Havre. Nici ivirea gangsterilor sau a apaşilor în învălmăşeala docurilor new-yorkeze nu l-ar fi surprins mai mult. Această călătorie transatlantică avea să fie prima şi ultima din viaţa lui. Cu douăsprezece ore înaintea sfârşitului de secol XIX, plecase din Londra spre Paris: sosirea la ziarul *New York* justificase încăpăţânarea sa de a rămâne în capitala franceză, nu se clintise de acolo (doar atunci când imensa afecţiune pe care i-o purta lui H.H. îl împinse să calce în Irlanda, dar şi atunci a evitat cu grijă să pună piciorul în Regatul Unit al Marii Britanii). De atunci, nu s-a mai dus la Londra şi în Anglia, cu toate că, între timp, fusese făcut lord, în urma unei păruieli în care, după cei doi părinţi, căzuseră victime şi cei doi fraţi mai mari.

— Dacă o să-mi spui *my lord*, am să te fac să-mi înghiţi pălăria, îi spuse el lui H.H. venit să-l întâmpine la sosire.

— *Yes, my lord*, am luat notă, spuse Rourke.

Cucuvaie coborî în faţa hotelului *Biltmore*. Mulţi dintre prietenii americani de la Paris i-au recomandat, cu indicaţii ferme, etajul şi camera pe care era bine să le ocupe (rezervările au fost făcute cu patru luni înainte), personalul hotelier, chelnerii restaurantului, barmanii, ce să mănânce şi să bea şi la ce oră, ce alte restaurante putea să frecventeze, în ce loc putea să-şi bea whisky-ul preferat fără să existe riscul ca acesta să fie fabricat în vreo cadă şi să-l orbească (Prohibiţia continua să facă ravagii). Şi aşa mai departe. S-a pregătit de această expediţie new-yorkeză cum s-ar fi pregătit de explorarea Amazonici.

Îl invită pe H.H. la *Delmonico*, înştiinţându-l că Mimi era sănătoasă tun, într-un Paris mai vesel ca niciodată. După care, atacă motivul principal al călătoriei sale: era îngrijorat în privinţa ziarului *Herald*, nu de ediţia new-yorkeză, de care nu-i păsa nici cât negru sub unghie, ci de aceea pariziană. Ambele au fost cumpărate de Frank Munsey.

N-avea ochi buni în privinţa acestui Frank Munsey.

Se lungi cu acest subiect care-l interesa prea puţin pe H.H. Rourke. După Cucuvaie, Munsey se credea reîncarnarea celor doi James Gordon Bennett şi a lui Horace Greeley la un loc, cu ceva din Joe Pulitzer: ambiţiile sale erau enorme: după *Herald* şi alte câteva titluri din presa din New York, Blestematul de Munsey intenţiona să cumpere *Tribune*.

— Omul ăsta e un pericol public. Cel care vrea să cumpere un ziar adevărat, fără să fie el însuşi gazetar, ar trebui să fie imediat împuşcat, după ce-a fost silit să înghită douăsprezece galioane de plumb topit.

...Deci Cucuvaie venise la New York ca să convingă familia Reid să mai stăvilească pretenţiile lui Frank Munsey - asta pe de o parte, iar pe de alta, să-i convingă tot pe ei să cumpere *Herald*, chiar dacă cele două titluri ar trebui să fuzioneze, pentru a da naştere la *Tribune-Herald* sau invers.

— Am discutat îndelung despre asta, la Paris, cu prietena mea, minunata Lizzie Mills Reid. Rourke, te interesează ce-ţi spun?

— La nebunie.

Lizzie Mills Reid era văduva bogată a lui Whitelaw Reid. Fiul ei - Ogden - (căsătorit cu fosta secretară a mamei sale, Helen Rodgers Reid) era prin anii '20 - şi avea să mai fie mult timp - directorul gerant de la *Tribune* şi acţionarul său majoritar. Cucuvaie spera să-i convingă pe Ogden şi Helen Reid. În caz de eşec, era gata să ia pe spatele său ziarul *New York*, investind la nevoie aproape toate economiile.

Cucuvaie şovăi:

— Presupun că n-ai veni să lucrezi la Paris, în caz de eşec?

— Mă tem că nu, răspunse calm H.H.

— Îi lipseşti mamei tale.

— Şi ea mie. Cum îmi lipsiţi şi dumneavoastră.

H.H. Rourke trebuia să împlinească douăzeci şi unu de ani. Două lucruri l-au frapat pe Cucuvaie în cursul acestei întrevederi de la *Delmonico*. Mai întâi, totala indiferenţă a lui H.H. Rourke cu privire la soarta unui ziar - oricare ar fi acesta - o ameninţare la adresa lui *Times* nu l-ar fi afectat mai mult. După aceea, lunga declaraţie (lungă pentru el, care nu vorbea deloc) pe care i-o făcu tânărul. Într-adevăr, H.H. Rourke îi spuse că nu crede că mai rămâne mult timp la *Times*. N-o să se ducă la *Tribune* sau la *Herald*, nici la vreun alt ziar care-ar avea nevoie de el. Voia să lucreze de unul singur, la modul cel mai independent cu putinţă, fără să dea socoteală nimănui, având libertatea de a se duce încotro voia, când şi cum va avea el chef, alegându-şi singur subiectele de reportaj. O să se întoarcă numai după ce le va fi făcut, dacă o găsească cumpărător. Amănuntul era lipsit de importanţă. N-avea intenţia să facă avere.

Zâmbi:

— Vă dezamăgesc?

Cucuvaie, în vârstă de şaizeci de ani, se uită la tânărul care-i ţinea piept: *Oare sunt dezamăgit?* se întrebă el *in petto*. Îşi spuse că nu. Nu era dezamăgire ceea ce simţea. Dar ce?

...În tăcerea care se prelungea, îşi dădu seama, fără mare surprindere, că simţea pentru H.H. Rourke ceva foarte aproape de dragostea paternă. Şi un sentiment de jenă. Care n-a spulberat acel *cum* *îmi lipsiți și dumneavoastră*, de adineaori, și care, totuși, i-a mers la inimă. Mai avea, însă, o jenă (care dura de vreo zece ani) în fața acestei indiferențe, dacă nu a insensibilității dezvăluite mai cu seamă în cazul afacerilor Karpinen și Shalom Yash despre care Cucuvaie notase: *Oare este în stare să simtă pentru cineva cel mai neînsemnat sentiment, în afară de maică-sa și poate de mine?*

Printr-o asociație de idei, la urma urmelor normală, îl întrebă pe H.H. dacă s-a mai întâlnit cu fata din scrisoare:

— Catherine Nu-mai-știu-cum.

— Da, răspunse H.H.

Răspunsul a fost laconic. Dar băiatul zâmbi, ceea ce - ca de obicei - făcea să fie un alt H.H. Rourke, tânăr și foarte drăguț.

— O cheamă Killinger și nu „Nu-mai-știu-cum". La drept vorbind, nu i-ați uitat numele. N-avem de gând să ne căsătorim, dacă asta era întrebarea. Nici acum, nici mai târziu.

A sosit din Europa după câteva luni. Acum știa franceza fără să facă greșeli și fără să aibă vreun accent. La Paris, s-a îmbrăcat la croitorul Edward Molyneux, de pe rue Royale; prima dată când apăru în fața lui H.H. Rourke avea o rochie irlandezo-franceză potrivită mai degrabă, după părerea lui, unei femei mai în vârstă.

O văzu în Times Square. Tocmai ieșea de la ziar, mergea în direcția Mulberry Street în cartierul italian din sudul Manhattan-ului. Mașina condusă de Kranefuss se apropie de trotuar și -și potrivi ritmul cu al său.

Kate coborâse deja geamul.

— Nu vrei să urci?

— Nu vrei să cobori?

Continua să meargă cu mâinile în buzunar și, după vreo cincisprezece metri, ea veni în dreapta lui, potrivindu-și pasul.

— Ești de-a dreptul neobrăzat, Rourke.

Spusese asta în franceză.

— Foarte bine, răspunse H.H.

— Sunt singura fiică a unui miliardar - proprietar al celui mai mare ziar din lume, sunt foarte drăguță și foarte inteligentă - sunt de o inteligență care mă sperie și pe mine. La Paris, Monte-Carlo și Roma, în Elveția și în munții înzăpeziți, haite de bărbați mi-au dat târcoale ca niște lupi flămânzi, iar la întoarcere, pe pachebot, la fel. Nu mai vorbesc de florile şi cadourile de la Fauchon pe care le-am primit în fiecare zi.

— Hoarde, nu haite*.

— Care-i diferenţa?

— O haită e o turmă de animale sălbatice.

— Asta voiam să spun. Mi-ai remarcat rochia de Molyneux?

— Te îmbătrâneşte. Ce mai faci?

— Spune-mi tu mai întâi.

— Nu-mi pasă de rochia ta, te îmbătrâneşte, spuse H.H.

— Dacă-i aşa, am s-o scot. Faci rămăşag că am s-o scot în stradă?

— Dacă-ţi face plăcere...

Kate se opri brusc, dar H.H. îşi continuă drumul, cel puţin vreo zece paşi; după care se opri şi el, cu mâinile tot în buzunare, uitându-se la vârful clădirilor de pe Broadway. Totuşi, după o clipă se întoarse. Kate stătea în loc, privindu-l zâmbind. H.H. clătină din cap şi-şi aprinse o ţigară. Kate veni lângă el.

— Ţi-am lipsit, Rourke?

— Nu.

— Nici tu mie.

— N-are nici un sens, spuse H.H. Nici unul.

O privi cu mare atenţie, din cap până-n picioare, fără grabă; ea făcu la fel. În cele din urmă, privirile lor se întâlniră şi, pentru câtva timp, nu mai era nici Manhattan, nici New York, nici restul lumii.

— Ce mai faci? întrebă H.H.

— Vorbeşte-mi de tine.

— Nu, spune tu.

— Zvârle ţigara din gură, scoate-ţi şapca şi, când eşti alături de mine pe stradă, ţine-mă de braţ, în cazul în care mă împiedic. Numai să nu leşin.

Porniră din nou la drum, unul lângă altul, fără să se atingă.

— Ei, cu atât mai bine, spuse Rourke, fumul de la ţigară silindu-l să închidă pleoapa stângă.

— Altceva, nimic extraordinar. Baluri, dejunuri şi cine, călătorii; am schiat, am înotat. M-au cerut destui în căsătorie. Numărul prinţilor, ducilor, marchizilor şi conţilor pe care-i poţi întâlni în Europa întrece orice închipuire. Aşa gloabă cum mă vezi, tot n-am reuşit să-i sperii. Am vizitat imprimerii din Paris, Milano, Roma, Frankfurt, München şi

---

* în franceză *des hardes*=haite, turme; *des hordes*=hoarde.

Londra, nu se deosebesc prea mult de ale noastre. I-am uluit pentru că ştiam cum funcţionează un linotip. Gata, acum e rândul tău. Nu-mi spune că ai devenit reporter, ştiu asta.

— Deci ştii totul.

— Povesteşte-mi despre afacerea Yash, ceea ce n-a apărut în *Times*.

H.H. începu, fără să omită nimic, povestea adevărată, în cele mai mici detalii. Kate îl asculta cu o atenţie sporită, înfricoşătoare prin intensitatea ei. Era ora închiderii, o mare de oameni se scurgea pe străzile Manhattan-ului în sens invers, parcă urca un fluviu, şi, de două sau trei ori, ca să nu fie despărţiţi, Kate se agăţă de braţul lui.

Kranefuss îi urma la volan.

— Altceva ce-ai mai scris, Rourke? Am citit mai multe chestii care ar putea să fie ale tale, cum e povestea celor doi orfani din Harlem.

Într-adevăr, era a lui. În total, i-au fost publicate deja o duzină de mici reportaje, toate rescrise, trunchiate, şi, bineînţeles, nesemnate. În afară de asta, ţinuse cronicile la vreo cincizeci de manifestări interesante, cum ar fi picnic-urile de pe marginea Hudson-ului, inaugurările noilor săli de muzeu, ale marilor magazine, spectacolele de binefacere, reuniunile foştilor tovarăşi de arme, ale foştilor elevi de la cutare colegiu, ale cadrelor cutărei firme, congresele comercianţilor. Îi rămânea puţin timp pentru redacţia de noapte, pentru care a fost angajat.

— Pe care o preferi.

— Pe care o prefer.

— Poate în zece sau cincisprezece ani, au să te lase să semnezi propriile reportaje, spuse Kate.

— Poate.

— Cât ai de gând să mai rămâi la *Times*?

— Nu m-am hotărât.

— Dar ai să pleci.

— Probabil.

— Unde?

Încă nu ştia. La început, poate o să rămână în Statele Unite. Dar se gândea să plece în Mexic sau poate chiar în Maroc unde continua războiul din Rif. Sau în Rusia ori China. China îl atrăgea.

Ca să ţină piept unui nou val de secretari şi funcţionari ieşind dintr-o bancă şi din cele cincisprezece etaje ale unui imobil cu birouri.

s-au refugiat în apropierea unei vitrine a unui magazin ce vindea animale de companie, câini, pisici şi păsări, mai ales canari şi papagali. Kate Killinger se sprijini cu umărul în vitrină, uitându-se de cealaltă parte la o javră înduioşătoare, a cărei pancardă la gât semnala că e vorba de un câine ciobănesc englez ai cărui ochi nu se zăreau îndărătul blanei gri-albastre.

— Ce simţi acum, Rourke, dar de-adevăratelea?

— O dorinţă nebună de a pleca, spuse el. De a vedea spaţii noi, cu totul altele. Dorinţa de necunoscut, de vânătoare, de alte peisaje, de trenuri, de vapoare, de drumuri.

Ea-l înţelese, ca cineva care primeşte confirmarea unei ştiri deja cunoscute. Cu privirea spre vitrină, se uita ţintă la câine.

— De unul singur, Rourke?

— Bineînţeles.

Kate intră în magazin şi cumpără căţelul cu 240 de dolari.

— Cred că am să-i spun Rourke.

— Nu-i un câine de vânătoare, spuse H.H.

— Tocmai. El, cel puţin, n-o să mă părăsească. Ai văzut vreodată vreun câine albastru?

— Niciodată.

— Vânzătorul spunea că e inteligent, credincios, un paznic bun, cu un mers şi un fel de a lătra cu totul speciale. Rourke, salută-l pe Rourke.

— Bună ziua, Rourke, îi spuse H.H. căţelului.

— Lui îi spuneam asta, nu ţie. Am să mă întorc la universitate. Tata ţine la asta şi, de altfel, nu văd ce altceva aş putea face.

— Ar fi trebuit să-i cumperi câinelui o zgardă şi o lesă.

— Dacă vrea să plece, îl priveşte.

Ca prin farmec, trotuarul de pe Broadway s-a golit dintr-o dată. Mergeau la pas, unul lângă celălalt, pe Grand Street, iar în urma lor venea Rolls-ul. Kate ţinea în braţe căţelul iar, din când în când, îşi înfunda faţa în blana gri-albăstruie. După o sută de metri se opri, dar nu în faţa lui H.H., luând căţelul în mâini, ţinându-l aproape de obraji.

Tăceau. Vântul din sud lipea rochia Molyneux de coapsele fetei. Silueta înaltă şi subţire a lui Kate Killinger emana o tensiune ardentă şi impresia unui avânt al întregului corp.

— Rourke?

— Sunt aici.

— N-o să mai fii mult timp. Îmi vine să urlu, atât sunt de nerăbdătoare. Poate-am să mă mărit, în cele din urmă.

— Cu Todhunter Parks?

— Cu el sau cu altul. Vreo cincizeci se bat pentru mine.

— Cred că trebuie să plec, spuse H.H. Rourke. Am o întâlnire importantă cu asociația pompierilor voluntari. Numai să nu fie vorba de reversul medaliei. Am să consult un ordin de misiune ultrasecret.

Kate se mişcă, cu lentoarea splendidă a unei păsări ce zboară la babord.

— Vrei câinele?

— Îmi place să nu depind de nimeni.

— Cel puțin, e clar, spuse ea.

Se mai văzură de patru sau cinci ori. Kate l-a invitat o dată să ia cina la locuința particulară a familiei Killinger; spuse că tatăl ei n-o să fie de față - era la Washington pentru câteva zile - în schimb, au să fie prezenți câțiva prieteni de la Yale, Harvard, Princeton, Vassar şi de la alte colegii şi universități de prim rang.

H.H. refuză, fără ca ea să fie tare surprinsă.

Altădată, Kate a fost cea care a venit la el. Într-un fel sau altul, a făcut rost de adresa lui, H.H. mutându-se din nou pentru că una din fostele lui colocatare s-a încăpățânat să creadă că se îndrăgostise de el. Noua locuință era la Greenwich Village în Minetta Lane, împărțind-o cu două femei tinere ce lucrau într-un institut de înfrumusețare de pe Avenue Park; pe una o chema Béa, pe cealaltă Viola, avea fiecare în jur de douăzeci şi cinci de ani; lui H.H. nu i-a trebuit decât o zi să le convingă să locuiască împreună, imediat ce le-a întâlnit într-un restaurant italian unde încercau să se consoleze cu legături ce sfârşeau prost. Greutatea era aceeaşi: să le spună că putea face dragoste cu fiecare din ele, pe rând (le lăsa să aleagă care va fi prima) fără ca asta să însemne privare de libertate, şi, mai ales, între ei să nu existe nici dragoste, nici gelozie. Chiar de n-ar fi folosit argumentele cele mai perfide, procentajul eşecului ar fi rămas scăzut. Timmy Moran nu şi-a crezut ochilor - ceea ce nu l-a împiedicat să profite de situație, atunci când se trezi singur. Recomandarea lui H.H. era în general de ajuns pentru a-şi asigura candidatura pentru o noapte sau două.

Pe vremea când Kate venea în Minetta Lane, H.H. îşi reluase de două sau trei săptămâni munca de reporter de noapte. Scria despre câinii striviţi, despre sălile de tribunal şi despre comisariatele de poliţie. Ordinele date erau clare: când e vorba de o afacere mai importantă, avea datoria să predea ştafeta vreunui reporter mai experimentat.

— Rourke.

Era pe cale să adoarmă, cu pumnii strânşi, pe burtă. Pe lângă faptul că s-a întors târziu, pe la patru dimineaţa, a trebuit s-o binedispună pe Béa, colocatara lui brunetă, care tocmai a descoperit că ultimul dintre bărbaţii pe care i-a cunoscut era însurat şi tată a trei copii şi nu avea nici cea mai mică intenţie să divorţeze.

Nici n-a deschis ochii - a-i deschide n-ar fi schimbat nimic: îşi înfundă nasul în pernă.

— Béa, făcu el, te-am consolat îndeajuns. Acum, du-te la treabă.

— Rourke.

H.H. se hotărî, îşi sâltă puţin capul şi se întoarse: Kate Killinger şi Kranefuss se aflau în cameră, ea lângă pat, şoferul în prag, cu şapca în mână şi şuviţa acoperindu-i ochiul.

— Vorbeşte, spuse Kate.

— Cum ai intrat? repetă H.H.

— Le-am întâlnit pe amicele tale în pragul uşii. Amândouă sunt drăguţe.

H.H. întinse mâna şi se uită la ceas: nu era nici opt dimineaţa, dacă dormise nouăzeci de minute era mare lucru.

— Cu care din ele te culci, Rourke?

— În nici un caz cu amândouă deodată.

Kate se plimbă prin cameră (camera lui Béa), deschise sertarele, desfăcu una sau două creme de faţă.

— Asta-ţi place ţie? Femei care-şi pun aşa ceva pe faţă?

Se aşeză pe pat şi aşteptă o vreme, până când H.H. fu nevoit să se întoarcă.

— În orice caz, eşti normal. Vreau să spun că-ţi plac femeile: mai bine două decât una.

— Aş vrea să mă scol, spuse H.H.

— Cine te împiedică?

— Sunt gol.

Kate fu de acord, convinsă întru totul de argument.

— Just, spuse ea. Kranefuss o să se ducă să ne facă cafeaua, o să nimerească bucătăria, aşa că pudoarea ta o să fie salvată.

Îi spuse în germană şoferului să fiarbă cafeaua. Acesta se făcu nevăzut.

Nu şi ea.

— Îmi vine să plâng, Rourke. Aşa nu merge.

— Nu eşti din acelea care plâng.

— Adevărat. Dar aşa nu merge. À propos, am plecat de la mizeria aia de colegiu. Înnebuneam. Era pierdere de timp. Credeam că vrei să te scoli.

H.H. dădu la o parte cuvertura, sări din pat şi se duse la duş, rămânând mai mult timp. Când se întoarse (îmbrăcat cu capotul lui Béa) o găsi pe Kate întinsă pe pat, îmbrăcată, cu mâna sub ceafă. Sub paltonul îmblănit, poate din hermină, avea un fel de bluză reiată şi o fustă albastră, de aceeaşi culoare ca şi ochii ei.

— Ce slab eşti, Rourke!

H.H. se duse în camera sa ca să-şi caute haine potrivite şi reveni complet îmbrăcat. Kate stătea în aceeaşi poziţie. Krancfuss nu-şi făcuse apariţia.

Îşi făcu nodul la cravată ca întotdeauna, fără să se sinchisească să se uite în oglindă. Îşi aprinse o ţigară.

— Ai neplăceri în dragoste? o întrebă el.

Kate deschise ochii pironindu-l cu privirea.

— Pot să-ţi zdrobesc mutra, ştii bine.

— Mă îndoiesc, făcu H.H. Atunci e în legătură cu tatăl tău?

— Bineînţeles. Şi faptul că sunt femeie.

— Mai degrabă un cal, nu o femeie. Ai încercat să lucrezi cu el?

— Da. Vezi că ţi-ai pus invers cravata. N-am încercat propriu-zis să lucrez cu el: l-am întrebat doar dacă pot lucra cu el. Mi-a spus că nu.

— Ziaristica e o muncă de bărbat.

— Aşa mi-a spus şi el. Doar dacă mă ocup de modă şi de alte fandoseli. Mi-a pus la dispoziţie o cronică hebdomadară. Îndreaptă-ţi cravata aceea caraghioasă!

H.H. îşi desfăcu nodul şi o luă de la capăt:

— Aşa-i mai bine?

— E mai puţin rău.

— Nu există decât o ultimă soluţie, spuse H.H. Îl asasinez pe tatăl tău sau pun pe cineva s-o facă, şi iei conducerea ziarului *Morning*.

— Puţin mai la dreapta. Aşa, e bine, las-o aşa. Am încercat să găsesc de lucru la ziarele mai mici. La naiba, în Minnesota sau pe alături. Detectivilor lui papa le-a trebuit mai puțin de treizeci de ore ca să dea de mine. De fiecare dată, când mă prezentam undeva și spuneam că mă cheamă Aurora Morningside sau Estelle Sonnerfeld, redactorul șef local își scotea țigara din gură: *Încântat să vă cunosc, Miss Killinger, tocmai am un mesaj din partea tatălui dumneavoastră.*

H.H. se așeză pe pat:

— La urma urmei, ce vrea?

— Să-mi termin studiile, după care am dreptul să scriu un articol pe săptămână, peste vreo trei, patru ani, dar el o să-mi hotărască subiectul; dacă o să fiu cuminte, peste zece ani o să am dreptul să asist la ședințele consiliului de redacție, iar peste alți douăzeci și cinci de ani, voi putea să învăț cum se conduce un ziar.

— E ziarul lui, făcu H.H.

— N-o să-l împartă cu nimeni, Rourke. Poate am să lucrez pentru el odată și odată, dar niciodată cu el.

— Vrei să ai ziarul tău.

— O să-l am.

Kate îi zâmbi:

— La urma urmei, nu-i rău să fii femeie.

H.H. îi susținu privirea, după care, pretextând că are nevoie de o scrumieră, se ridică.

— Rourke, oricare alt bărbat în locul tău ar fi sărit pe mine. O mulțime de indivizi au făcut-o. În fine, au încercat.

În afara lor, s-ar fi spus că nu mai era nimeni în casă. Kranefuss se făcuse nevăzut și neauzit.

— Ești îndrăgostit de mine, Rourke.

— Nu.

Se ridică cu o suplețe felină; sânii goi săltară sub bluză.

— Ești îndrăgostit de mine, nu-i așa?

— Destul, spuse H.H. cu o voce spartă.

— Ai vrea să mă iei de nevastă?

— N-ar avea nici un sens.

— I-am spus lui papa că am s-o fac.

— Că te măriți cu mine?

— Da. Nu ești curios să afli ce mi-a răspuns?

— Ard de nerăbdare, făcu H.H.

— Mi-a spus că dacă aș avea câtuși de puțină afecțiune pentru tine, m-aș mărita cu oricine altcineva. Îi place de tine. Te-ar lua să lucrezi pentru el. Cu tine, face excepție. I-ar trebui ceva timp, dar o să reușească. Ce zici, te interesează?

H.H. stătu pe gânduri.

— Nu.

— Știa, o știu și eu, toți o știm. O ultimă întrebare, Rourke: ai să mă ici cu tine?

— Deocamdată, nu plec nicăieri.

— Când ai să pleci, nu contează unde, în Mexic, în Mongolia sau în Coney Island.

— Mă îndoiesc că ai să poți face un ziar în Mongolia.

— Răspunde la întrebare.

— Iar Kranefuss o să ne urmeze pretutindeni la volanul Rolls-ului, nu-i așa?

— *Rourke*.

— E și mai lipsit de sens decât să te iau de nevastă și să lucrez pentru papa Killinger.

Kate se lăsă în față, cu brațele în formă de cruce de-a lungul patului.

— Trebuia să întreb, spuse ea.

...În clipa următoare, fu în picioare. Era ceva surprinzător în felinitatea ei, pentru o tânără de înălțimea sa. Se apropie de el și-i mângâie obrazul cu vârful degetului, apoi conturul buzelor.

— Cel puțin, îmbrățișează-mă.

— Nu cred că-i bine. Kranefuss ar putea să vină cu cafeaua.

— Nu mi-ai spus niciodată pe numele mic. Nici măcar o dată, de când ne cunoaștem, nu mi-ai spus Kate sau Catherine sau altcumva.

— Kate, Kranefuss ar putea să vină cu cafeaua.

— Te intimidez, Rourke? Oare sunt singura femeie care te intimidez?

Foarte aproape de el, încât cea mai mică mișcare din partea lui Rourke sau din partea sa i-ar fi împins pe unul în brațele celuilalt, Kate îl țintui cu privirea, ochii ei albaștri vădind o inteligență ascuțită.

Mâna ei, mângâind fața lui H.H., se lăsă în jos.

— Asta e, spuse ea. Deci, asta e. Bine.

Se îndepărtă, în timp ce Kranefuss intră cu cafeaua, pe care o băură stând unul în fața celuilalt, neprivindu-se decât uneori, fără să spună nimic.

Colac peste pupăză, cafeaua era execrabilă.

La puțin timp, H.H. află de venirea lui Cucuvaie în America.

Acesta cunoștea o groază de lume la New York și în întreaga Americă, unde totuși n-a pus deloc piciorul (și n-avea să-l mai pună nici de acum încolo). Fără îndoială, relații amicale îl legau de familiile Vanderbilt, Rockefeller sau Gould (mai ales Anna Gould, fata lui Jay, care era acum ducesă de Talleyrand - Périgord după ce fusese mai întâi căsătorită, spre nefericirea ei, cu faimosul Boni de Castellane), sau de Joseph Kennedy, de președintele universității din Harvard - Charles W. Eliot, de Henry și Edsel Ford, de Reid și William Randolph Hearst pe care a reușit să-l convingă că palatul de la Chambord nu era de vânzare; dar cunoștea și scriitori ca Fitzgerald, Hemingway, E. E. Cummings, pe austerii D.H. Lawrence sau William Faulkner, oameni din cinematografie ca Louis Selznick, George Cukor, Cecil B. de Mille, Charles Chaplin, Tyrone Power care debutase în 1914 la Paramount, pe Mary Pickford și Gloria Swanson...

— Fără a mai pune la socoteală alte 8 sau 10 mii de celebrități, poate exagerez, și, vorbind la modul general, pe toți americanii care au traversat cel puțin o dată Atlanticul. Ai uitat că sunt cronicar monden?

Își desăvârși demersul, târându-l pe H.H. Rourke la un dineu de gală la Ogden și Helen Reid, firește cu un gând ascuns.

Dar fără rezultat.

— N-ai deschis gura decât ca să mănânci... Da, știu: nu-ți pasă nici cât negru sub unghie să te angajezi la *Tribune*...

Cucuvaie se întoarse în Europa. Urmare sau nu a vizitei sale (înclina întru totul să creadă că a reușit), Frank Munsey de la Herald nu cumpără *Tribune*. Dimpotrivă: cu cinci milioane de dolari, Ogden și Helen Reid cumpărară fostul ziar al familiei Gordon Bennett - ediția pariziană, *New York*.

— Chiar ați fi putut plăti din propriul buzunar 500 000 dolari? îl întrebă H.H. pe Cucuvaie.

— Da, băiete. Cu condiția să-mi delapidez averea și să vând castelul strămoșesc și câteva din fermele și domeniile din blândul ținut Surrey din Anglia.

Cucuvaie preferă să creadă că n-avea să ajungă până aici. Averea în cauză îl interesa atât de puțin, încât avea impresia că era vorba să vândă ceva ce nu-i aparținea. Așa că se îmbarcă pe vapor plin de încântare, după aproape trei luni de absență din Parisul lui iubit.

mulțumit că de-acum încolo destinul ziarului era asigurat - având să se numească încă zece ani *New York Herald*, după ce la New York fuziunea între cele două titluri (sub denumirea *Herald-Tribune*) fusese făcută...

...Nu așa mulțumit a fost în privința lui H.H. Rourke. Continua să fie consternat de faptul că tânărul n-avea nici o ambiție de a deveni redactorul șef al ziarului *Times*, sau al oricărui alt mare jurnal, refuzând cu încăpățânare să facă carieră - *mă simt ca un tată al cărui fiu își abandonează studiile...*

Mai era ceva. Cucuvaie aranjase să se întâlnească cu Karl Killinger. Acesta l-a impresionat și l-a surprins mai ales în privința faptului că *Morning News* și celălalt ziar pe care l-a înființat nu semănau deloc: despre *Morning*, Cucuvaie împărtășea opinia familiei Reid și a altor magnați ai presei: o gazetă vulgară și superficială ce era rușinea breslei. Curtenitor, cultivat, fin, o persoană agreabilă de frecventat, Killinger avea prin ce surprinde. Dar mai impresiona prin totala indiferență în privința a ceea ce se spunea despre el și despre ziarul său, printr-o forță brutală latentă, prin pasiunea sa: blândețea era numai de suprafață și bine controlată; în mare, își dovedea pe deplin patronimul (numele Killinger conținea verbul *to kill* - a omorî, în engleză): era un asasin cu sânge rece, ca și Jay Gould sau John Davison Rockfeller sau atâția alți magnați de pe Wall Street, produsul civilizației americane pe care atât de europeanul Cucuvaie o vedea ca o junglă.

Curiozitatea lui Cucuvaie nu-și găsea astâmpăr până n-o întâlnea (mai ales) pe fata proprietarului ziarului *Morning*. De vreo trei ori s-a aflat în preajma ei la o serată. Experiența l-a convins de mult că moștenitorii nu valorează nimic. Ei bine, Catherine Killinger era o excepție. I-a venit cu atât mai ușor să vorbească cu ea, cu cât tânăra i-a luat-o înainte. Da, știa foarte bine cine era *(De multe ori, Rourke mi-a vorbit de dumneavoastră. Mă îndoiesc că vreți să-știți ce-i de capul meu. Trebuia să ne fi cunoscut pe când mă aflam în Franța. Haideți, dați-i drumul. Pot să răspund la prima întrebare: Rourke și cu mine nu suntem amanți. Țineți cont de faptul că nu vreau să vă șochez. La urma urmei, ce altceva aș fi putut să vă spun? Sunt o fată de bani gata, cum se spune în franceză. Sunt în măsură să merg din bal în bal până când un tânăr frumos - de preferință milionar, alb, anglo-saxon și în nici un caz catolic - va reuși să mă convingă să mă mărit cu el.*

Odată atins acest prim obiectiv, va trebui să fac patru sau cinci copii şi să-mi asigur jumătate din binefacerile existenţei. Haida-de, n-am să fac nimic din toate astea, puteţi fi sigur. Am idei foarte clare despre ce-am să fac în viaţă. Se pare că proiectele mele nu coincid deloc cu cele ale Rourke, el le are pe ale sale - şi nimeni din lume n-o să-l facă să le abandoneze. Mai aveţi alte întrebări?)

— E de-a dreptul uluitoare, avea să-i spună Cucuvaie lui Mimi la întoarcerea la Paris. Mai întâi pentru că, în afară de faptul că are în jur de trei metri, e de o frumuseţe zguduitoare. Apoi pentru că, dacă există cineva pe lume în stare să-l înfrunte pe Killinger cu succes, ea este. Caută cu lumânarea lucrul ăsta. De obicei, asta se întâmplă între tată şi fiu. Se pare că aici e un caz special. Mama fetei e internată într-un sanatoriu de nebuni, dar nu cred că Catherine Killinger e nebună. E frenetică în cel mai înalt grad.

Mimi zâmbi:

— Rourke spune că se grăbeşte să obţină ce şi-a propus. E ca un bărbat. H.H. crede că-i normal.

— Nu-i aşa de simplu.

— Pentru Rourke este, deci şi pentru mine.

Încă o dată, Cucuvaie se izbea de formidabila conivenţă dintre mamă şi fiu. Era iritat (nu era prima dată) şi ca de obicei îşi reproşa această iritare, pentru că nimic nu-i dădea dreptul s-o simtă. Nici măcar n-a reuşit s-o ia în căsătorie pe Mimi, deşi a făcut atâtea încercări.

— Rourke s-a îndrăgostit de ea, spuse Mimi. Se pare că şi ea de el. Nu ne alegem aşa ceva. Nici tu nici eu nu putem face ceva.

— Dar Rourke se gândeşte să-şi părăsească locul de muncă de la *New York Times*.

— Foarte bine.

Mimi puse jos tacâmurile pe care le strânse şi se lipi de scaun. Era una din puţinele dăţi şi, mai ales, prima dată când Cucuvaie o văzu că renunţă la acea stăpânire de sine pe care uneori a luat-o drept indiferenţă:

— Îmi iubesc fiul mai mult decât orice pe lume, spuse cu tristeţe. Ca şi tine, aş fi dorit... să fie altcineva decât această Catherine Killinger. Fiindcă îl doresc aproape de mine. Chiar e nevoie să spun toate acestea?

După afacerile Karpinen şi Yash, H.H. Rourke a pus mâna pe cea de-a treia bombă jurnalistică absolut din întâmplare. Mai mult ca sigur. în săptămânile de după vizita lui Cucuvaie. Nu-i scrisese acestuia decât mult mai târziu. când fu sigur că e în posesia acestui subiect.

A adulmecat ca şi altădată, sângele şi moartea; moartea era întotdeauna bună.

8

PROFESIUNEA: ASASIN

H.H. Rourke l-a cunoscut pe Clem Ruta cu două luni înainte ca acesta să dea ortul popii. Era un băiat drăguţ, bine îmbrăcat. cheltuindu-şi banii cu atâta dezinvoltură, încât H.H. a fost tentat să creadă că era adevărat ceea ce se spunea despre Ruta: Béa şi Viola cu care locuia şi acum în apartamentul din Minetta Lane (erau pe cale să stabilească recordul de longevitate, în calitate de colocatare) i-l descriseseră într-adevăr ca un băiat de bani gata. proprietar printre altele al unui mare garaj din Brooklyn. Viola îl găsea pe Clem seducător, încă nu era îndrăgostită lulea, dar pe-aproape: se arătaseră anumite semne premergătoare. Voia ca Rourke să-şi dea şi el cu părerea despre dragostea ei pasionantă. S-a luat hotărârea unui dineu în patru. într-o marţi seara, singura zi din săptămână când reporterul avea liber...

După câteva zile, H.H. avu confirmarea a ceea ce presimţise: frumosul Clem fusese deja arestat de şase ori, stătuse în închisoare zece luni pentru port ilegal de armă. se credea că el e autorul a două crime. dar nu era nici o dovadă.

H.H. îi spuse Violei să se mărite cu altcineva. După două. trei zile în timpul cărora Viola fu de părere că Rourke e de-a dreptul gelos, se lăsă convinsă.

Între timp. H.H. adunase alte informaţii. foarte interesante. Mai întâi. marele garaj din Brooklyn nu era chiar atât de mare. Apoi. Clem Ruta era în cele mai strânse relaţii cu un mărunt găinar (era într-adevăr mic de statură) de pe 108 Rue de Manhattan. un oarecare Frankie Costello.

Polițistul de la care luă H.H. informațiile îi spuse că Ruta și Costello s-au cunoscut în închisoare; fuseseră aduși din același motiv. Costello era unul din starurile banditismului new-yorkez, sub aparența de pocitanie cu nas ascuțit.

— Se crede că Costello e asociat cu Big Bill Dwyer.

Altă lichea ordinară.

— Între alte activități, Costello și Dwyer se ocupă cu contrabanda de alcool pe scară largă, cu cluburile de noapte, cu prostituția și extorcarea de bani. Nu și cu falsificarea de bani și mă întreb de ce. Deocamdată am tot atâtea șanse de a dovedi asta pe cât am de a deveni căpitanul poliției din New York.

Polițistul interlocutor al lui H.H. avea să devină căpitan doisprezece ani mai târziu. Îl chema tot Rourke, dar avea un prenume mai clasic, Patrick. Îl preveni pe H.H.: a-ți băga nasul în afacerile lui Costello și Big Bill Dwyer era la fel de periculos cu a te așeza cu fundul gol pe cuibul unui șarpe cu clopoței.

Era modul cel mai bun de a-l face pe Rourke să urmărească o pistă. Încă de a doua zi, el și Clem Ruta au devenit cei mai buni prieteni. Ruta se miră că Viola a bătut în retragere, nu înțelegea de ce. H.H. îi dezvălui că, pe de o parte, femeile sunt de neînțeles, pe de alta că e mai bine să-și rotunjească afacerile de sfârșit de lună dacă i-ar găsi Clem ceva de lucru. (bineînțeles că Ruta nu știa că H.H. era reporter la *Times*, nici măcar Béa și Viola nu știau, îl credeau funcționar la vreun serviciu de mesagerie).

La o lună după acel dineu în patru, Clem Ruta îl aduse pe noul lui prieten în cartierul general de pe 405 Lexington Avenue al lui Frankie Costello și-l prezentă drept un băiat de încredere, în schimbul unei slujbe mai bine remunerate decât evidența hârțoagelor. Lucrurile au evoluat mai repede decât nădăjduia H.H.: se trezi la bordul unei șalupe. în plină noapte, în strâmtoarea Long Island, mai precis în Eastchester Bay, iar a doua zi pe cheiurile orășelului Saint-Pierre, în arhipelagul francez Saint-Pierre și Miquelon, la sud de Terra-Nova. Ajută la încărcatul lăzilor cu coniac, al vinurilor de Bordeaux și de Champagne: i se încredință un pistol mitralieră Thompson (susținea că Al Capone în persoană l-a învățat să-l folosească, ceea ce era adevărul adevărat), spunându-i-se că trebuia să tragă asupra oricui va încerca să-i împiedice la întoarcere în apele teritoriale americane.

N-a fost nevoie să deschidă focul - oricum, luase hotărârea să tragă în aer; primirea pe teritoriul Statelor Unite a fost deosebit de călduroasă, un vameş le-a dat o mână de ajutor la descărcat iar doi poliţişti au escortat camioanele cu alcool până la un depozit din Bronx.

Reportajul lui H.H. a apărut peste două zile în paginile ziarului *Times* cu lux de amănunte: numărul exact al lăzilor introduse în Statele Unite, descrierea şalupei (blindată şi înarmată cu o mitralieră grea, plus pistoalele mitralieră Thompson încredinţate echipajului), numărul şalupelor ce făceau acest comerţ (douăsprezece), orele, punctele de îmbarcare şi debarcare, starea socială a negociatorilor francezi din Saint-Pierre, amplasarea depozitului din Bronx, numele vameşului şi al poliţiştilor complici ai banditilor.

— Ar fi trebuit să ne previi imediat. Nu trebuia să faci reportaje din proprie iniţiativă, îi spuse Neil Mac Neil.

— Nu era nici un telefon la bordul şalupei, răspunse H.H. cu cea mai mare candoare.

— Bineînţeles, n-ai descoperit că e vorba de contrabandă cu alcool decât după ce te-ai îmbarcat, din întâmplare, la bordul şalupei?

— Mi-aţi luat vorbele din gură.

H.H. adusese lui Neil Mac Neil şi celorlalţi şase sticle de coniac. Mac Neil îşi umpluse din nou paharul spunând că, în ceea ce-l priveşte, prefera scotch-ul. De data asta, însă, o să bea coniac.

— În locul tău, Rourke, mi-aş lua totuşi câteva măsuri de precauţie. Chiar dacă articolul nu e semnat...

Cu câteva luni în urmă, când Shalom Yash fusese întemniţat pentru uciderea lui Alexandr Grişev, acelaşi Mac Neil intervenise pe lângă Carr Van Anda şi apoi pe lângă Adolf Ochs pentru ca ziarul *Times* să ducă lupta în favoarea bătrânului ceasornicar. Mai multe ziare s-au alăturat acestei campanii. Shalom Yash fusese achitat de judecători, dar murise la câteva săptămâni, mai precis după ultima vizită pe care i-o făcuse H.H.

În ciuda diferenţei de vârstă, între Mac Neil şi Rourke s-a legat o anume prietenie.

În privinţa măsurilor recomandate, H.H. făcuse tot ce se putea, fiind convins că Ruta va stabili de îndată legătura între reportaj şi tipul pe care i l-a prezentat lui Costello. S-a decis să părăsească, cel puţin pentru un timp, apartamentul călduţ din Minetta Lane, găsindu-şi adăpost la dansatoarele de la Ziegfeld Follies înscrise de luni de zile pe lista sa de aşteptări.

Îi veni însă o idee: în loc să aştepte până ce Clem Ruta o să-l găsească, cel mai bine era să-l urmărească el. Maç Neil găsi că planul e idiot:

— Dacă ştii în ce loc se află Ruta, tot ce ai de făcut e să previi poliţia, care o să-l bage la răcoare câtva timp. Nu încape vorbă.

H.H. nu dădu nici un răspuns.

Bineînţeles că porni la vânătoare.

Îi era de ajuns să stea la pândă la intrarea în Minetta Lane: Clem Ruta urcase împreună cu garda, în ideea fixă de a-i găuri pielea lui H.H. Rourke.

...Doar urmărindu-l pe Ruta şi-a dat seama că tipul pe care-l urmărea era, la rândul lui, urmărit de altcineva: un individ la vreo patruzeci de ani, îmbrăcat în negru, cu pălărie şi mănuşi negre; necunoscutul avea o faţă ce sfida orice descriere, într-atât era de banală - privirea lui Rourke a trecut de mai multe ori asupra lui înainte de a se opri cu adevărat la el. I-au trebuit mai multe zile lui H.H. până să vadă un semn distinctiv: la a patra apariţie, bărbatul avea un sac de golf în contrast cu anonimatul lui obişnuit.

— Ar putea fi Hank Hasmiller, spuse Rourke poliţistul. A fost arestat o singură dată, dar fără rezultat, în august 1916. Poliţia din Atlanta era sigură că a omorât doi oameni. Avea un sac de golf.

— Ce conţinea?

— Bastoane de golf. Cele două victime au fost răpuse cu trei gloanţe în inimă şi două în ceafă, treabă de profesionist. E singurul caz de purtător de sac de golf pe care-l avem în arhivă. Te-ai gândit la ceva, Hatchi?

— La nimic.

— Am auzit că tipul ăla, Clem Ruta, e pe urmele tale. Aşa cum noi îl căutăm pe el. Din întâmplare, nu ştii cumva pe unde este?

— Sper că nu în spatele meu.

— Dacă e vorba de Hasmiller, ai grijă, poliţiştii din Atlanta l-au hărţuit ore întregi şi nu numai că tipul are nervi de oţel, dar e mai mult decât bizar. În Georgia a lăsat o impresie caraghioasă. Ce se întâmplă cu adevărat?

H.H. zâmbi:

— Sunt în căutarea unei bombe jurnalistice, asta-i tot. Deocamdată, n-am dat de ea. Nu se întâmplă nimic, Pat.

Își părăsi omonimul și se îndreptă către Minetta Lane. Nu dădu de Clem Ruta, dar asta nu-l miră prea mult: nu-l credea pe Clem în stare să-l urmărească săptămâni întregi ca să se răzbune, n-avea atâta caracter.

De vreo șase zile n-a mai dat pe la *Times*. Pe moment, a fost tentat să-l sune pe Mac Neil. Dar renunță la această idee (mai mult sau mai puțin conștient, în noaptea aceea a luat hotărârea să demisioneze, sau măcar să accepte să fie dat afară). Metroul aerian îl duse în centrul Manhattan-ului. Se întâlni cu echipa de noapte a reporterilor, din care - teoretic - mai făcea parte, formată din reprezentanții fiecăruia din cotidianele new-yórkeze, având unica misiune de a face turul comisariatelor din cartier. Nici unul din acești oameni nu-și făcea nici cea mai mică iluzie în legătură cu specia umană în general și cu destinul ei în special, erau indivizi cu experiență, de un cinism total, dar fără să facă paradă, trăindu-și viața de noapte; mulți dintre ei purtau arme, cu încuviințarea poliției; erau conștienți că, dacă dădeau peste vreo afacere criminală importantă, aveau să fie înlocuiți de îndată cu vreun reporter mai cu moț, mai bine le-ar fi lor încredințată misiunea de a se duce la părinții vreunui puști asasinat, de pildă, ca să încerce să șterpelească de la ei fotografia victimei, speculând nefericirea familiei. Termenul „compasiune" era eliminat din vocabularul lor. Bineînțeles, nu-și dădeau întru totul osteneala să facă turul comisariatelor. Pe rând, unul din ei își asuma obligația să-i prevină înainte de a suna la redacție. Sistemul funcționa, spre satisfacția generală. Le dădea posibilitatea de a petrece nopți liniștite, la căldurică, în jurul unei măsuțe de poker, cu bere și whisky în față.

H.H. pierdu 7,60 dolari - câștigase în ajun 19 dolari -, se sili să bea trei beri și două pahare de whisky, după care, pe la 0,30, se hotărî să dea de Clem Ruta.

Era aproape sigur că o să-l găsească și nu se înșela deloc. Mașina Rickenbacker de opt cilindri a așa-zisului proprietar era parcată în apropierea unui club de noapte de pe 26 Rue Est, ca în patru din cele șase nopți trecute.

Ruta își avea obiceiurile lui.

Mașina staționa chiar la capătul unei străduțe întunecate; intrarea în club se găsea la doisprezece metri mai încolo, pe partea stângă; strada 26 era pustie; în mașină, nu era nimeni. Stând de-a curmezișul pe celălalt trotuar, H.H. aşteptă vreo zece minute; între timp îşi făcu o imagine clară: era convins că cineva se ascunde pe străduţă, aşteptând ca şi el.

Din cu totul alt motiv.

Se gândi să facă turul blocului, în speranţa că n-o să se întâmple nimic în timpul ăsta. Ajuns pe strada 25, paralelă cu 26, se trezi în celălalt capăt al străduţei, mergând încet, vreo zece sau cincisprezece paşi. Văzu o siluetă la treizeci de metri în faţă. Tipul avea un sac de golf şi stătea cu spatele la el.

H.H. se ascunse la intrarea într-un garaj. Se scurseră treizeci de minute. Avea chef să fumeze dar se abţinu. Era pe fază în clipa potrivită, destul ca să aibă motiv de satisfacţie. Auzi zgomot pe partea stângă - pe strada 25 -, o maşină mergând încet şi oprind. Îi ajunse la ureche zgomotul unei portiere care se închidea, urmat de zgomotul uşor al unor paşi.

Era o femeie. Se ascunse şi mai mult în umbră şi o lăsă să treacă. La fel de înaltă ca şi Kate Killinger, avea un sac de golf.

Femeia merse pe străduţă. Un murmur de-abia perceptibil ajunse la urechile lui H.H. După vreo patruzeci de secunde, femeia se întoarse şi trecu prin faţa lui Rourke, îndreptându-se spre ieşirea de pe străduţă, fără să urce în maşină; cum zgomotul paşilor ei se stinse, H.H. bănui că femeia s-a oprit în faţa vehicolului.

Trecură alte douăzeci de minute. Trebuia să fie în jur de 1,30 - H.H. nu putea să distingă cadranul ceasului - când, stând în pragul depozitului, îl văzu pe tipul cu sacul de golf că se mişcă în sfârşit: scoase din sac două revolvere.

Au schimbat sacii între ei...

...Tipul începu să meargă, cu armele în mână. Avea mănuşi. Se auziră un râs de femeie, o voce de bărbat - a lui Clem Ruta -, şi cuplul se ivi la intrarea pe străduţă. Braţele înmănuşate se ridicară...

Trase de trei ori, cu ambele mâini, în dreptul pieptului, la nouă sau zece metri de Ruta. Toate gloanţele şi-au atins ţinta. Medicul legist avea să spună că primele trei lovituri au fost mortale, toate atingând inima, la o distanţă de doi centimetri una de alta...

H.H. îşi luă riscul de a scoate capul pentru a vedea mai bine. Îl zări pe asasin apropiindu-se fără grabă de trupul întins pe jos. Nu-i acordă nici o atenţie tinerei blonde care ţipa. Apropie ţeava armelor de ceafa mortului şi mai trase de două ori. După care, cu paşi repezi, dar fără să alerge, se întoarse, traversă străduța și trecu prin fața lui H.H. fără să-l vadă...

Rourke ieși din umbră. Asistă la un al doilea schimb de saci. Între femeie și bărbat avu loc o mică discuție, foarte scurtă, de câteva cuvinte. Tipul se urcă în mașină, la volan, și porni fără grabă.

Bineînțeles. Dacă mai are sacul de golf, armele sunt în celălalt, pe care-l duce femeia.

Femeia se îndepărtă cu un mers firesc.

H.H. începu să alerge, ajungând la intrarea de pe strada 26. Țeasta lui Clem Ruta plesnise pur și simplu, tânăra nu mai țipa, ci se uita la cadavru cu un aer îngrozit. Se ivi un alt cuplu, apoi portarul clubului de noapte.

— Era un tip cu un palton negru și mănuși. Purta ochelari. Avea două pistoale, spuse tipa lui Clem Ruta.

— Mă duc după el, îi spuse H.H. portarului. Sunt Rourke, reporter la *Times*.

O luă din nou pe străduță. Mașina dispăruse, dar nu și femeia cu sacul de golf care a ajuns la capătul străzii, de unde începea Park Avenue sud.

— Ai văzut ceva?

Portarul îl urmase pe H.H.

— L-am văzut pe asasin, spuse Rourke. A plecat într-un Chevrolet albastru.

În realitate, mașina era un Dodge roșu și negru.

— Ar trebui să anunți poliția, îi mai spuse H.H. portarului.

— Niciodată nu vine când trebuie, făcu acesta.

— Asta cam așa e, spuse H.H.

Așteptă ca portarul să se îndepărteze, apoi se luă după femeie.

Pusese mâna pe o bombă jurnalistică cum ar fi spus Samuel Fuller, nu mai era nici o îndoială.

Avea să-i scrie lui Cucuvaie:

Am făcut ceva ce cu siguranță o să dezaprobați. Mai întâi, mi-am dat demisia de la Times, *dar asta nu-i decât un amănunt. V-am vorbit de Clem Ruta. A murit, ucis de un profesionist. Poate a fost omorât din cauza mea, pentru că m-a introdus în organizația lui Costello și Dwyer. Nu știu. Oricum, nu simt nici o remușcare. Ruta era, la rândul lui, un criminal, societatea n-a pierdut nimic (pe deasupra, voia să mă omoare).*

Cred însă că l-au ucis din altă cauză. Cel care l-a executat e Hank Hasmiller, a venit din New York special pentru asta, e asasin de meserie, ucide oameni cum scriu eu articole - numai că eu sunt plătit după, şi nici atunci tot timpul. Hank Hasmiller mi-a dat prilejul să mă gândesc că nu sunt vinovat de moartea lui Ruta. Dacă Costello şi Dwyer vroiau să-l pedepsească, ar fi putut să angajeze mână de lucru de pe aici, unde nu lipseşte aşa ceva; şi apoi, Clem n-ar fi stat în defensivă dacă se temea de represaliile patronilor lui, ar fi acţionat cumva.

Cred că sunt clar. N-am încă idei prea limpezi. N-am mai dormit bine de nu ştiu câte zile, de-abia am timp să mănânc. Am să vă explic de ce.

Un alt lucru pe care-o să-l dezaprobaţi e faptul că încă nu l-am denunţat la poliţie pe Hank Hasmiller. Mai rău, i-am lansat pe poliţişti pe o pistă falsă, spunându-i portarului că Hasmiller a plecat într-un Chevrolet albastru (e vorba de portarul clubului de noapte din care a ieşit Ruta în clipa morţii, n-am fost prea clar, nu-i aşa?). Pe când, în realitate, era vorba de un Dodge roşu cu negru.

Nu i-am spus portarului (acelaşi individ) nici că Hasmiller era însoţit şi asistat de o femeie şi că au doi saci de golf, unul cu armele, celălalt cu bastoanele de golf.

Mă urmăriţi?

Cei doi operează în echipă. După ce-a fost reperată victima şi hotărât în ce fel, unde şi când va avea loc crima, femeia e cea care-i aduce revolverele. Are loc primul schimb de saci, iar după crimă, al doilea schimb. Dacă Hasmiller avea să fie prins imediat după asta, chiar dacă va fi recunoscut de martori, era imposibil de dovedit altceva decât că are bastoane de golf într-un sac de golf. Ceea ce e adevărat.

Ştiu toate astea pentru că i-am văzut de trei ori - afacerea Clem Ruta şi alte două. Acum două săptămâni, Hasmiller a ucis un bancher la Altoona, în Pennsylvania, iar ieri, a omorât o femeie şi un bărbat la Cleveland, într-un hotel de pe malul lacului Erie. Hasmiller i-a surprins pe cei doi în pat, le-a tras fiecăruia trei gloanţe în inimă şi două în ceafă. Asta e tehnica lui. După aceea, a plecat liniştit cu sacul cu bastoanele de golf. Celălalt sac a`fost păstrat de femeia care a închiriat o cameră în acelaşi hotel, sub un nume fals.

Pe femeie o cheamă Anna Sharkey. Am un dosar despre ea.

Poliția nici măcar n-are habar de existența ei. Când Hasmiller și cu ea nu sunt în misiune, locuiesc la Detroit, pe Lafayette Avenue, sub numele de domnul și doamna Henry Hasmiller. Oficial, Henry Hasmiller e reprezentant-voiajor de comerț, vinde articole de golf.

Îi urmăresc pe cei doi de mai bine de nouă săptămâni. Mai bine zis, o urmăresc pe ea. Câteodată, îl filez pe Hasmiller, când n-am de ales.

Am găsit deja titlul reportajului meu: PROFESIUNEA: ASASIN.

...Sigur, îmi dau seama de obiecția pe care mi-o faceți (în sfârșit, pe care mi-ați face-o dacă ați fi în fața mea sau dacă v-aș citi eu scrisoarea - n-o să v-o trimit decât atunci când totul se va sfârși): n-am să-mi pot vinde reportajul pentru că va fi o dovadă că l-am urmărit pe Hank Hasmiller fără să intervin niciodată și că, într-un fel, am fost complicele lui. E adevărat că o să am dificultăți, dar n-am luat încă nici o hotărâre, deocamdată n-am găsit nici o soluție. Însă am să găsesc.

Sunt obosit și nu mai am nici o lețcaie. E cam trist, în clipa de față. Pentru asta vă scriu. Trebuie să vorbesc cu cineva. Dacă scrisoarea asta n-o să ajungă niciodată la dumneavoastră, asta înseamnă că voi fi murit. Poate o să se găsească asupra mea și va fi de folos poliției.

Nu-mi place să-l urmăresc pe Hank Hasmiller. Parcă are ochi la spate. De necrezut cum poate trece neobservat, absolut incredibil. În fond, e înspăimântător.

Cu totul, H.H. Rourke i-a urmărit pe Anna Sharkey și Hank Hasmiller de-a lungul a o sută nouăzeci și una de zile, consecutiv. Asistă la alte trei execuții. Una la New Orleans, unde proprietarul unui club de noapte Vieux-Carré a fost strangulat cu sârmă ghimpată, cu încetinitorul; alta la Philadelphia, unde directorul unei întreprinderi de camioane fusese ucis cu patru gloanțe, trase de la o distanță de o sută de metri, cu toate că era protejat de poliția care tocmai îl arestase (directorul, bănuit el însuși de crimă, trebuia să apară în fața tribunalului, mărturia lui fiind așteptată pentru a se face alte inculpări); o a treia, la New York, victima fiind secretarul unui sindicat al salariaților din industria îmbrăcămintii. Numai în acest din urmă caz, Hasmiller recurse la tehnica lui personală: trei gloanțe în inimă, iar alte două în ceafă, folosind ambele revolvere în același timp. În cazul crimei din Philadelphia, când Hasmiller s-a folosit de o pușcă, precizia a fost uluitoare: în ciuda distanței, două din cele patru gloanțe au atins inima, unul rată cu un centimetru jumătate, iar cel de-al patrulea străpunse fruntea deasupra sprâncenei drepte.

H.H. Rourke se trezi că nu mai are nici un ban. Se gândi să vândă măcar o parte din informații. De pildă, istorisirea uneia din execuțiile la care a fost martor. Dar o asemenea vânzare l-ar fi constrâns, fie să dea semnalmentele lui Hasmiller (și, deci, să-l pună în alertă pe acesta), fie să mintă (cum făcuse la New York, cu mașina, la moartea lui Clem Ruta); dar ar fi ieșit la iveală minciuna când i-ar fi apărut reportajul general despre Hasmiller.

În plus, respinse ideea ciuntirii din reportaj.

Își vându ceasul pe care Mimi i-l făcuse cadou, după care, aflat din nou la strâmtoare, își luă riscul de a-i telefona lui Timmy Moran la New York. Timmy fu de acord să-i împrumute și să-i trimită la Detroit o sută de dolari. Fără să pună prea multe întrebări.

Aduc o completare scrisorii precedente, pe care nu v-am trimis-o încă. Am să mai aștept. Mă aflu la Detroit, soții Hasmiller sunt și ei aici, de trei săptămâni nu s-au urnit. Am găsit de lucru într-un magazin de fierărie din apropiere (era și timpul, n-am mâncat de două zile, sunt silit să pun tot timpul ceva deoparte, în cazul când va trebui să iau trenul sau autocarul pe urmele Annei Sharkey).

Tot n-am găsit mijlocul de a-mi vinde reportajul fără să mă denunț într-un fel, sau să pot evita să fiu acuzat, de pildă, de neintervenție în cazul persoanei în pericol. E adevărat că dacă aș fi alertat poliția, cei uciși de Hasmiller ar fi rămas în viață. Mă gândesc de multe ori la asta. E posibil să fi mers prea departe. Dar cum să mă mai întorc din drum?

Nu, trebuie să găsesc o soluție, cu siguranță există una care o să-mi dea posibilitatea, în același timp, să pun capăt crimelor comise de Hank Hasmiller și să-mi vând normal reportajul fără să fiu luat la întrebări.

N-o s-o mai iau de la capăt cu treburi din astea.

...Scriu din nou, după o întrerupere de șase zile. Ieri, m-am trezit față în față cu Hank Hasmiller. A intrat în magazinul unde lucrez ca să-și cumpere un clește și două șurubelnițe. L-am servit eu, niciodată nu l-am văzut de aproape. Vorbește puțin și cu o voce surdă, aproape sufocată, dar blândă. Mâinile lui sunt foarte îngrijite. Era îmbrăcat

în gri, e mijlociu de înălțime, are nasul potrivit, gura potrivită, nici un semn particular, nici un fel de accent. Aproape că nu se mișcă. Când i-am arătat șurubelnițele ca să-și aleagă din ele, și-a scos ochelarii dintr-un buzunar și i-a pus pe nas; rama e specială: fină și suplă, dar lunguiață, aproape că înconjoară toată urechea; tot timpul își pune ochelarii când trebuie să tragă și și-i potrivește cu grijă. A făcut gestul chiar în fața mea, în clipa când se uita la șurubelnițe. Trebuie să recunosc că îmi este frică. După ce-a făcut cumpărături și a ieșit din magazin, când i-am dus patronului meu, domnul Houseman, banii de pe urma vânzării, acesta m-a privit uluit: Care bărbat în gri?. *Nu-l remarcase, cu toate că Hank Hasmiller a stat mai multe minute în magazin.*

N-am mai primit nici scrisorile dumneavoastră, nici pe ale mamei, care trebuie să mă aștepte în apartamentul din Minetta Lane. Mă simt puțin singur.

Știu, m-am gândit și eu că poate Hank Hasmiller n-a intrat în magazin decât ca să mă vadă de aproape. E posibil să mă fi reperat el sau Anna Sharkey. Mi-am adunat toate însemnările despre afacerile din New York (Clem Ruta), din New Orleans, din Philadelphia, tot din New York (secretarul sindicatului), din Altoona și din Cleveland. Le-am trecut pe curat ca să-mi poată fi descifrat scrisul necitet. Asta, dacă mi s-ar întâmpla ceva. I-am încredințat totul domnului Houseman, cerându-i să trimită plicul timbrat lui Timmy Moran, în cazul când au să treacă două săptămâni fără să mă întorc.

La Chicago, H.H. Rourke se dădu jos din trenul de Detroit, la patruzeci de metri în spatele Annei Sharkey. Femeia avea doi saci din pânză, unul destul de lung care putea fi ținut paralel cu pământul cu ajutorul unui mâner; se îndreptă spre South State Street și se opri la un mic hotel, sub numele de Suzan Douglas, din Saint-Paul, Minnesota. Potrivit dosarului pe care H.H. i l-a făcut, avea treizeci și trei de ani și se născuse chiar în Minnesota, dar nu la Saint-Paul, ci la Rochester.

H.H. luă o cameră la același hotel și la același etaj, sub numele de Paul S. Murphy din New York.

Hank Hasmiller nu se arătă decât a doua zi. H.H. era cât pe ce să-l piardă din ochi: nu-l văzu decât în clipa când tocmai pleca, după ce s-a sfătuit foarte pe scurt cu complicea sa, întâlnindu-se pe furiș la intrarea într-un magazin, în mijlocul mulțimii.

H.H. nici nu încercă să-l urmărească pe Hank Hasmiller. Măsurile speciale luate de cuplu, mai ceva ca de obicei, îl puseră în alertă. De altfel, Hasmiller dispăruse ca prin farmec, de parcă Rourke visase.

Anna Sharkey se întoarse la hotel. H.H. făcu la fel. Camera lui era față în față cu camera femeii. Se puse pe citit ziarele, stând la pândă. Ceea ce citi în ziar îl puse pe gânduri: cu două săptămâni în urmă, la Chicago, gangsterul-florar Dion O'Bannon fusese ucis în magazinul său de pe 738 North State Street. Probabil, din ordinul lui Al Capone - însă nici un ziar nu se încumeta să scrie asta.

Lui H.H. îi trecu prin cap că poate cineva s-a folosit de serviciile lui Hank Hasmiller ca să răzbune această moarte. Executându-i, de pildă, pe Capone sau pe Johnny Torrio.

În cazul ăsta, reportajul lui avea o valoare inestimabilă.

Or, se dovedi în seara următoare că această ipoteză îndrăzneață era purul adevăr. A doua zi, pe 17 noiembrie, Anna Sharkey părăsi hotelul ca și în primele trei seri, dar nu se întoarse după cină. Luase cu ea sacul cel lung.

H.H. o pierdu pe South Wabash Avenue: preț de trei minute o scăpă din ochi. Se liniști când o văzu din nou: trecuse pe trotuarul celălalt, era la două sute de metri de el. H.H. se apropie la jumătate. În afară de sacul lunguieț, femeia avea o sacoșă de hârtie, cum obișnuiesc comersanții să împacheteze, mai ales băcanii.

H.H. își dădu seama unde se îndrepta femeia, căci recunoștea locurile: erau pe 2222 South Wabash Avenue, la *Quatre-Deux* unde „Albert Londres Junior" îl întâlnise pe Capone. În dreptul prăvăliei negustorului ce servise drept paravan lui Cicatrice, Anna Sharkey se opri. H.H. bănui momentul următor și se lipi de un camion ce staționa, cu o secundă înainte ca femeia să se întoarcă pentru a se asigura că nimeni nu-i dă nici o atenție. Când H.H. ieși din ascunzătoare, femeia dispăruse. Era gata s-o ia la goană: mai mult ca sigur Hasmiller era pe urmele lui Capone sau ale altcuiva din banda lui. Trecu repede pe trotuarul celălalt, descoperind la intrarea într-un gang dintre două blocuri niște trepte din lemn ce abia se zăreau în umbră.

În clipa aceea, am luat hotărârea. Atunci sau niciodată. Am găsit soluția pe care-o căutam de săptămâni întregi.

...Anna Sharkey ieși din umbra gangului, de sub treptele din lemn. Nu mai avea sacul lung din pânză, ci sacul de golf. Cu un mers liniștit, înaintă cincisprezece metri și o luă la stânga pe o străduță. O aștepta o mașină. O văzu cum deschide portiera și-și lasă sacoșa de hârtie. În schimb, păstra sacul de golf, îndreptându-se și intrând într-un magazin unde bău niște lactate.

H.H. începu să alerge. Spera ca numerele de telefon de acum trei ani să mai fie bune. Primele două nu mai erau. Dar al treilea, da. Vorbi fără să-și spună numele, închise de îndată ce fu sigur că mesajul a fost înțeles, ieși pe South Wabash Avenue, îi plăti treizeci de cenți pentru convorbire proprietarului magazinului de bijuterii care se uită la el mirat și neliniștit.

După aceea, așteptă douăzeci de minute.

N-o să meargă, ar fi prea frumos.

...Dar apăru primul Cadillac negru, din acelea folosite deopotrivă de gangsterii de mare clasă și de poliție. Perdelele erau lăsate, nu se vedea cine era înăuntru, alte două mașini identice se aliniară de-a lungul trotuarului, de data asta, pe partea dreaptă a gangului.

Opriră fără zgomot, cu perdelele trase, cu farurile stinse; nu se vedea nici un pasager.

Trecură nouă minute. H.H. Rourke întrebă un trecător cât era ceasul: opt și un sfert.

Numără până la șaizeci și patru: toate portierele celor trei Cadillac-uri se deschiseră în același timp și paisprezece bărbați se aliniară de-a lungul intrării în gang unde, poate, se afla ascuns Hank Hasmiller.

Când ajunse cu numărătoarea la șaptezeci și trei, alți bărbați ieșiră de la *Quatre-Deux*. Manevra avea ceva militar și implacabil. Nu lipsea nici zgomotul armelor. Se auziră numeroase lovituri de armă, venind din gangul dintre cele două imobile.

101, 102, 103... numără H.H., când un detașament întreg ieși din gang, escortând de aproape un bărbat ale cărui picioare se târau inert, cu toate că era viu, în care H.H. îl recunoscu pe Hank Hasmiller. Hasmiller fu urcat într-unul din Cadillac-urile negre. Se auziră izbiturile portierelor și mașinile porniră îndepărtându-se.

Cu toate acestea, mai mulți bărbați au rămas pe trotuar, cercetând împrejurimile, și, printre ei, H.H. îl recunoscu pe John Scalise. După cum i-a identificat pe Albert Anselmi, Max Friedman, pe cei doi frați Genna și Frank Nitti printre oamenii ce l-au capturat pe Hank Hasmiller.

Scalise îl văzu pe H.H. şi se uită fix la el. Fără să reacţioneze altcumva, H.H. trecu printre două gărzi care, la simpla mişcare din cap a lui Scalise, îl lăsară să treacă.

Ajunse la maşina în care Anna Sharkey asistase la capturarea tovarăşului ei. Poate avea să fugă, poate a şi fugit. H.H. a scăpat-o din ochi, nemaiştiind dacă mai era sau nu în magazin.

Dacă a reuşit să dispară, cu siguranţă avea posibilitatea s-o întâlnească la Detroit. Poate.

Totuşi, spera să ajungă la maşină.

Urcă în spate, ascunzându-se după bancheta din faţă.

Nu aşteptă mult şi femeia îşi făcu apariţia.

Reacţionă cu o iuţeală uluitoare atunci când, imediat după ce se aşeză la volan, H.H. se arătă. De-abia avu timp să o prindă de mână. O sili să-şi retragă mâna din sac, unde avea un mic pistol cu mâner din sidef.

— N-am de gând să te ucid, spuse H.H. Nu fac parte din banda lui Al Capone, sunt ziarist.

Puse mâna pe pistol şi-şi trecu braţul în jurul gâtului femeii.

— Gândeşte-te puţin, continuă H.H. după ce femeia renunţă să se mai zbată. Dacă aş fi fost una din gărzile de corp ale lui Capone, n-aş fi fost singur. Vreau să-ţi fac o propunere, în legătură cu Hank Hasmiller şi cu tine.

— Nu cunosc nici un Hank Hasmiller.

— M-ar mira cu adevărat, spuse H.H. Te cheamă Anna Lucy Sharkey, te-ai născut pe 11 aprilie la Rochester, în Minnesota, te-ai căsătorit cu Hank Hasmiller pe 16 ianuarie 1919 la Saint-Louis, locuieşti împreună cu el sub numele adevărat pe 1211 Lafayette Avenue, la Detroit (aţi cumpărat casa în iunie 1920). Pot să-ţi spun ceas de ceas ce-aţi făcut în cursul ultimelor o sută nouăzeci de zile.

Înşiră din memorie toate crimele pe care cuplul le-a făcut, de la afacerea Clem Ruta la aceea de la Chicago...

— Care nu s-a terminat, cel puţin pentru tine. Oamenii lui Capone sunt la mai puţin de douăzeci de metri de noi. Dacă ţipi sau încerci să fugi au să vină cu siguranţă aici. Pe mine au să mă lase în pace. Nu şi pe tine. Am să le spun cine eşti şi cum l-ai ajutat şi în noaptea asta pe Hasmiller. Vrei să încerci?

Slăbi strânsoarea braţului stâng şi femeia putu să se întoarcă, mijindu-şi ochii să vadă în întuneric faţa lui H.H. Părea de un calm nefiresc.

— Chiar eşti ziarist?

— Nu văd ce altceva aş putea fi. Am nevoie de un interviu, vreau să-mi povesteşti cum l-ai cunoscut pe Hank Hasmiller şi cum te-ai hotărât să-l ajuţi. Vreau, de asemenea, să ştiu exact numărul crimelor la care ai luat parte, amănuntele acestor crime, cine l-a plătit de fiecare dată pe Hank Hasmiller, cum au fost stabilite înţelegerile. Vreau să ştiu totul.

— Eşti într-o ureche.

H.H. zâmbi.

— Se poate. Dar Hank Hasmiller e un om mort. Pe Capone trebuia să-l omoare în noaptea asta?

Nu primi nici un răspuns.

— Ai să mi-o spui până la urmă. Oamenii lui Capone l-au prins viu. Au să-l facă să vorbească.

— Nu! spuse ea cu sălbăticie în glas.

— În orice caz, au să-l omoare, ştii prea bine. Iar eu am să-mi scriu reportajul. Cu sau fără ajutorul tău. Dacă refuzi să m-ajuţi şi nu-mi răspunzi la întrebări, am să-mi fac reportajul menţionând numele tău; am să te am la mână şi-am să fac fotografii cu tine. Reportajul meu o să fie publicat mâine dimineaţă în şase din cele mai mari ziare din ţară. Întreaga Americă o să-ţi ştie chipul, o să afle câţi bărbaţi şi câte femei ai ajutat să moară, Capone o să ştie că ai fost complicea lui Hasmiller. Cât crezi că ai să mai trăieşti după aceea? Al Capone o să te omoare, iar cei care l-au plătit pe Hank Hasmiller la fel, pentru că o să le fie teamă că vorbeşti, că ai să le dezvălui numele. Cred că ai să fii moartă până mâine seară. Sau, dacă nu, ai să-ţi petreci restul zilelelor în închisoare, dacă prin miracol judecătorii la proces nu au să te condamne la moarte.

Era singurul mod de a mă descurca, avea să-i scrie H.H. Rourke lui Cucuvaie, *toate aceste informaţii trebuia să le obţin oficial de la ea. Nu-mi puteam vinde reportajul decât cu condiţia de a mă servi numai de confesiunea ei. N-avea de ales, ştia prea bine, ea era aceea care se ducea cu Hank Hasmiller, era la fel de monstruoasă, poate mai ceva decât el.*

Femeia întrebă:

— Şi dacă răspund la întrebări?

— Am să aştept cinci zile înainte de a-mi publica articolul. Ai tot timpul să dispari, să părăseşti Statele Unite dacă vrei, să-ţi schimbi numele. Răspunzi la întrebări şi te las să pleci. Eşti cel puţin la fel de vinovată ca şi Hank Hasmiller, dar asta nu-i treaba mea, nu sunt judecător sau poliţist. Vreau interviul, nimic altceva. Mi-l dai şi pleci.

Se lăsă din nou tăcere. H.H. era la pândă. Ştia că femeia n-o să se lase cu una cu două. Nu era frumoasă, dar nici respingătoare, cu siguranţă era puternică, psihic vorbind. Poate chiar în stare să se bată cu un bărbat ca să-l omoare. Mai mult ca sigur, capabilă de crimă. Poate chiar o făcuse deja.

În cele din urmă, femeia spuse:

— Ce garanţii am că ai să aştepţi până-ţi publici articolul?

— Nici una,spuse H.H.

— Poate Hank o să scape.

— Pe Capone trebuia să-l omoare?

Spuse că da. Pe Capone sau pe unul Johny Torrio.

— Cine l-a plătit?

— Unul Weiss.

— Hymie Weiss.

— Aşa cred.

Hymie Weiss era ajutorul lui Dion O'Bannon asasinat cu optsprezece zile în urmă.

— Cât a plătit Weiss?

O sută de mii de dolari. Între zece şi douăzeci de ori preţul obişnuit.

— Jumătate din sumă, la început, făcu ea precizarea.

— Câte... operaţiuni aţi făcut, tu şi cu Hank Hasmiller?

H.H. a pus întrebarea pe cât posibil blând şi firesc. Dar nu era încă timpul; femeia clătină din cap:

— N-am să mai spun nimic. N-am nici o dovadă că Hank o să fie omorât.

H.H. eliberă locul de lângă şofer unde era sacoşa de hârtie. Se uită să vadă ce era înăuntru: două cămăşi şi ciorapi de bărbat - soţia asasinului făcuse cumpărături ca orice soţie. H.H. se aşeză în dreapta Annei Sharkey, cotrobăindu-i în sac. Găsi 11 000 de dolari. Vârî sacul şi conţinutul lui în buzunarul drept al vestonului său.

— O să ţi-l dau la timpul potrivit, poţi să pleci cu el şi cu banii pe care tu şi cu Hank Hasmiller trebuia să-i depuneţi la bancă. Cu condiţia să nu încerci să fugi fără să-i fi dat interviul. Porneşte, te rog. Cel care vine pe stradă şi se uită la noi e Scalise. O să ne lase să trecem, dar el sau altcineva au să ne urmărească, cât timp vom fi la Chicago. Şi o să rămânem la Chicago până când ai să-mi povesteşti totul. Să mergem la hotelul de pe South State Street, am cameră chiar în faţa camerei tale. Haide.

Scalise era la şapte-opt metri de ei, iar în spatele lui şi-au făcut apariţia gărzile de corp şi oamenii de încredere ai lui Capone. Toţi patru stăteau nemişcaţi. Cu siguranţă lui Capone nu i-a trebuit mult să descopere de la cine venea apelul telefonic ce semnala prezenţa unui asasin, în gang, îndărătul scărilor. Poate a vorbit bijutierul. E posibil s-o fi făcut.

— Porneşte încet, îi spuse H.H. Annei Sharkey.

Nu fu nevoie să-i recomande să stea liniştită, cu siguranţă era de o mie de ori mai calmă decât el. Maşina trecu la un metru de Scalise, a cărui privire îngheţată îl fixa pe H.H.

O luară pe South Wabash Avenue spre centru. H.H. o păzea pe femeie, fiind gata de orice atac.

Cu toate acestea fu luat prin surprindere:

— Douăzeci şi cinci, făcu femeia.

Privea prin retrovizor, părându-i-se că observă ceva. H.H. se întoarse. Îi urmărea o maşină, erau trei bărbaţi, dintre care unul Scalise. Peste câţiva ani, Scalise şi Anselmi aveau să fie omorâţi chiar de Capone, fiindu-le zdrobită ţeasta cu paleta de base-ball, dintr-o toană.

— Am ucis amândoi douăzeci şi cinci de persoane, spuse Anna Sharkey. Plus şase operaţiuni când nu m-a luat şi pe mine, o dată aveam gripă, altă dată era mama bolnavă. Hank a omorât o sută trei persoane. Mi-a spus că bărbatul şi femeia din Cleveland erau numerele 99 şi 100.

Conducea calm pe South Wabash Avenue.

Cadavrul lui Hank Hasmiller fu găsit la gunoiul public a doua zi dimineaţă. Era legat fedeleş cu sârmă ghimpată, strâns cu atâta forţă, încât ghimpii ruginiţi pătrunseseră în carne şi nu se mai vedeau pe alocuri. Era gol iar pe trup avea nenumărate urme de arsuri cu acid. Doar faţa era neatinsă, ca şi cum asasinii ar fi ţinut să fie recunoscut.

H.H. Rourke se uită mult timp la el. Venise însoţit de James Doherty, reporter criminal la *Chicago Tribune*. Printre alte isprăvi, Doherty era cel care, în serile de plictiseală, în somnolenţa unei redacţii lipsită de ştiri de actualitate, se amuza să-i împopoţoneze cu nume extravagante pe gangsterii din Chicago; poate pe bună dreptate avea pretenţia că i-a botezat pe George Moran *Bugs* (Ploşniţa), Louis Alterie *LouLou cei doi şterpelitori*, Jake Guzit *Deget slinos*, Murray Humphries *Cămila*... iar pe Al Capone în persoană *Scarface* (Cicatrice).

— Cine-i? îl întrebă Doherty pe H.H. arătându-i-o pe Anna Sharkey cu o discretă mişcare din bărbie.

— Mătuşa mea, răspunse H.H. Jimmy, uită că ai văzut-o şi-ţi voi spune numele tipului ucis astă-noapte, din ce cauză a fost omorât şi torturat şi pentru cine lucra.

Privirile lor se întâlniră. Doherty zâmbi:

— Vorbeşti franceza, Rourke?

— Da.

— I-am luat interviu lui Capone mai bine de zece ori. De obicei, eu sunt acela care pune întrebări. Acum doi sau trei ani, Al mi-a pus o întrebare bizară. M-a întrebat dacă nu cunosc vreun ziarist francez pe care-l cheamă Albert Londres. Am spus că s-ar putea să-l ştiu. A vrut să ştie dacă acest Albert Londres n-avea un fiu sau un nepot, un tip tânăr de vreo douăzeci-douăzeci şi doi de ani, în jur de un metru şaptezeci şi cinci, slab, cu păr creţ şaten, cu ochi verzi, cu un tupeu obraznic, cu o voce calmă, puţin tărăgănată şi o privire de o sută de ani, cu mâinile tot timpul în buzunare, fumând ţigară după ţigară şi bând sec cum ar bea lapte.

H.H. prinse a-şi mişca mâinile în buzunare şi a-şi agita degetele. Întrebă:

— Despre marca de la chiloţi nu ştii nimic?

— M-am întâlnit cu unul sau doi colegi din New York, de la *Times*. Mi-au povestit afacerea Karpinen şi pe cealaltă, cu bătrânul evreu şi cu rusul.

— Era ucrainean, nu rus.

— În mare, colegii de la *Times* sunt de părere că eşti un reporter al naibii de bun dar şi licheaua cea mai ordinară pe care a cunoscut-o presa americană, după Cadwallader Littlebone.

H.H. întoarse capul uitându-se la cadavrul lui Hank Hasmiller pe care-l duceau. Îşi arăta profilul drept şi, în clipa următoare, inexplicabil, Jimmy Doherty simţi prietenie pentru acest tip bizar, al cărui simplu zâmbet schimba întreaga faţă într-un mod atât de spectaculos.

— N-am văzut-o în viaţa mea pe femeia care aşteaptă în spate, lângă portiera maşinii. N-am văzut-o în ultimii treizeci de ani, nici azi, nici mâine, nici în cei o sută cincizeci de ani ce au să vină.

— Hank Hasmiller, spuse H.H. Îl cheamă Hank Hasmiller şi a primit 50 000 dolari de la Hymie Weiss acont, iar restul pe urmă. Aseară, pe la opt, era ascuns după nişte scări într-un gang de lângă *Quatre-Deux* de pe South Wabash. Nişte necunoscuţi l-au luat într-un Cadillac negru şi l-au dus într-o direcţie necunoscută. Urmarea în numărul viitor. Cine e Cadwallader Littlebone?

— Un ziarist ce şi-a ucis nevasta, cei şase copii, pe maică-sa şi pisica de angora pentru că avea nevoie de un fapt divers şi voia să fie pe fază la timpul potrivit. Ştii ce înseamnă să te enervezi noaptea, şi dacă nimeni nu ucide pe nimeni, inventezi orice.

— Pe una din zilele următoare, spuse H.H. urcând în maşină, împreună cu Anna Sharkey.

În după-amiaza acelei zile, H.H. încheie afacerea cu Anna Sharkey, după ce aflase destule, încât putea să scrie o carte. Sau o serie de şase-opt articole de câte o pagină, cărora nici măcar Carr Van Anda sau Neil Mac Neil nu le-ar fi găsit vreun cuvânt de tăiat.

În holul hotelului de pe South State Street, îl găsi pe Frank Nitti care-l aştepta.

— Al vrea să te vadă, spuse Nitti.

— N-am de dat nici o socoteală, răspunse H.H.

— Nu fă pe prostul.

— Singura mea consolare e că ai să crapi, că o să crăpaţi cu toţii, şi Capone o să crape. Dacă aş putea să fiu pe fază atunci când o să crape, am să fiu reporterul cel mai fericit de partea asta de Rio Grande şi de partea cealaltă. Eşti de neam prost, Nitti. Al e şi el de neam prost.

Se uită la ceasul din holul de la recepţie şi socoti că Anna Sharkey plecase deja după cumpărături de vreo şaptesprezece minute. Ţinându-şi făgăduiala de a o lăsa să plece, i-a dat un sfert de oră.

Care s-a dovedit de ajuns pentru ca ea să dispară pentru totdeauna.

— Aţi primit cererea mea de demisie? îl întrebă Rourke pe Neil Mac Neil.

— Când a sosit, erai deja concediat, Rourke? N-ai nici o întrebare?

— E un subiect de zile mari.

Mac Neil răspunse că dacă Rourke ar fi obținut un interviu de la Dumnezeu în persoană dezvăluindu-i intențiile pentru secolul următor, tot nu i l-ar fi publicat *Times*.

— Astea sunt ordinele lui Ochs, spuse Mac Neil.

— Foarte bine, făcu H.H.

Băură whisky-ul autentic *made in Scotland*.

— Spune-mi de ce nu-ți stâlcesc mutra, făcu Mac Neil.

— Căile Domnului sunt de nepătruns, spuse H.H.

— Ai pierdut tot. Te-au scos din serviciul de noapte, au să te lase să te smiorcăi de unul singur. O să treacă ceva timp, dar o să reușești, ai să devii băiat bun. Numai că ești nebunatic. Poate te-ai liniștit între timp. Pot să fac ceva pentru tine?

— Am deja câteva nume dar mai vreau și altele, ale redactorilor șefi care au să-mi cumpere articolele, chiar dacă am să le trimit din Australia.

— Larry Saperstein s-a ocupat cu vânzarea reportajelor la liber schimb. Cu 15%. E în stare să-i vândă o mașină lui Henry Ford. Nu-mi spune ce-i cu reportajul tău, nu vreau să știu.

Băură toată sticla de scotch.

— Ai să-mi lipsești, spuse Mac Neil. N-am să mai trăiesc cu obsesia că ai să vii cu cadavre pline de sânge în redacție. Poate-am să îmbătrânesc mai încet. Sper că nu vrei să te duci la alt ziar?

— Nici o teamă, spuse H.H.

— Ai lucrat la cel mai bun ziar din lume, știi asta?

— Cel mai bun. În ciuda prezenței șefului de noapte pe care nu puteam să mi-l închipui altfel. Am să fiu de-a dreptul ușurat când n-o să-l mai aud cum îmi spunea că sunt nul.

— Nu-mi spune nimic despre reportajul tău. Fiindcă nu pot să-l public, prefer să nu știu nimic. Nu-mi spune nimic.

— Nici un cuvânt, făcu H.H.

Băură amândoi.

— Ce-i cu reportajul tău? întrebă Mac Neil.

În cele din urmă, trustul Hearst îi cumpără reportajul cu 3500 de dolari, sumă nemaipomenită la vremea aceea. Tranzacția a avut loc după opt zile de la moartea lui Hank Hasmiller; publicarea a început la două săptămâni după aceea, întinzându-se pe o durată de zece zile, apărând câte două pagini pe zi.

W.R. Hearst în persoană supervizase operațiunea, lansând pe urmele afacerii mai bine de treizeci dintre reporterii săi, cu misiunea de a verifica cel mai mic amănunt din înspăimântătoarea mărturisire a Annei Sharkey (și de a o găsi pe aceasta, însă aici au dat chix). Grupul de asalt al ziariștilor străbătu întreg ținutul și se convinse de realitatea celor patruzeci și opt de crime comise de Hank Hasmiller, existând probabilitatea altor douăzeci și opt de crime și posibilitatea altor nouă. În mare, cifra de o sută trei crime avansată de Anna Sharkey nu era prea departe de adevăr.

În mărturisirea ei, Anna Sharkey declara că habar n-avea de modul în care Hank Hasmiller a stabilit „legăturile". N-a dat nici un nume de comanditar, în afară de cel al lui Hymie Weiss, avocații acestuia degeaba au susținut că nu există nici o dovadă a vinovăției clientului lor, decât acuzațiile unei femei care se ascundea.

H.H. Rourke a pus două condiții cu privire la vânzarea reportajului său: una se referea la titlul general, alta la semnătură.

Cele zece articole au fost intitulate: *PROFESIUNEA: ASASIN.*

Iar semnătura purta numele lui Cadwallader Littlebone.

9

UN COZOROC ȘI O BUSOLĂ

— Ce-i cu numele ăsta ridicol?

— E mentorul meu, răspunse H.H. Părintele meu spiritual. Am verificat în unul din dicționare. Cadwallader e un prenume galic care înseamnă „cel care organizează luptele".

— Ești idiot, Rourke.

— Foarte bine, spuse H.H.

Kate Killinger stătea la masă, luând micul dejun, în locuința particulară a familiei Killinger. H.H. Rourke rămăsese în picioare, cu mâinile în buzunarele unui trenci pe care tocmai îl cumpărase, împreunate pe coapse, într-o postură care-i scotea umerii în față, cu toate că se ținea drept. Cu capul înainte, fuma, ținându-și țigara în colțul gurii. Cu câteva minute în urmă, ceruse s-o vadă pe Miss

Killinger: fusese mai întâi poftit în unul din saloanele de la parter, apoi în sufragerie.

— Vrei cafea?

— Te rog.

Kate apăsă pe o sonerie şi trecu comanda chelnerului.

— Luna trecută a fost ziua mea. Am împlinit nouăsprezece ani.

— La mulţi ani!

— Mulţumesc. Te-am căutat peste tot. Nici măcar fetele din Minetta Lane nu ştiau unde eşti, credeau că ai plecat în Canada, undeva între Vancouver şi Quebec. Chiar ai fost în Canada?

— Nu văd ce-aş fi căutat acolo.

— Kranefuss a căutat în vreo sută de baruri iar papa a întrebat la toate ziarele din Statele Unite şi din Canada dacă n-ai vândut cumva vreun articol. La cererea mea, până şi poliţia a făcut cercetări ca să ştiu dacă mai erai în viaţă sau nu.

— Sunt în viaţă. În sfârşit, aşa cred, spuse H.H.

Kate se sprijini de dosul scaunului, cu mâinile pe masă.

— Sunt drăguţă, Rourke?

— Destul.

— Rourke, cu...

Se opri şi păstrară tăcere, uitându-se unul în ochii celuilalt, în timp ce chelnerul turna cafeaua.

— Da, cu zahăr, vă rog, spuse Rourke chelnerului. Mulţumesc.

Nici după ce chelnerul a ieşit, privirile lui Rourke şi ale lui Kate Killinger nu s-au dezlipit una de cealaltă.

— Nu sunt îndrăgostită de tine, Rourke.

— Bineînţeles că nu, spuse el.

— E imposibil şi ar fi o tâmpenie. În plus, nici tu nu eşti îndrăgostit de mine.

— Nici vorbă.

— E cel mai rău lucru care ar putea să ni se întâmple. N-o să se întâmple.

— În nici un caz.

— Pur şi simplu eşti singura persoană cu care am chef să stau de vorbă, cu care am chef să stau mai mult de treizeci şi cinci de secunde, întrebându-mă ce gândeşte ori de câte ori fac ceva inteligent sau stupid. Eşti singura persoană de când mă ştiu căreia nu-i cazul să-i explic ce simt, de ce sunt tristă sau veselă, ce vreau să fac cu viaţa mea, de ce, cum şi când. Sunt sigură că-mi citeşti gândurile, la fel de bine ca şi mine.

— E un simplu accident al naturii, nimic altceva, spuse Rourke cu glasul său lent şi tărăgănat.

— Nu-i mare scofală să-mi dau seama ce simte în clipa de faţă dobitocul de H.H. Rourke. Se întâmplă şi cu mama ta?

— Mai mult sau mai puţin. Nu simte nevoia să înţeleagă.

— Dar cu Cucuvaie?

— Mai puţin decât cu mama, şi în alt mod.

— În orice caz, mai puţin decât cu mine.

— În orice caz, mai puţin decât cu tine.

— Întoarce capul. Vreau să te văd din profil. Nu, din partea cealaltă, din dreapta.

Tăcură amândoi.

— Îmi vine să plâng, spuse Kate liniştită. Nu mult, puţin. Vezi că-ţi tremură mâinile, Rourke.

H.H. puse ceaşca şi farfuria pe colţul mesei şi-şi băgă mâinile în buzunar. Kate se ridică şi ieşi din sufragerie. H.H. stătea nemişcat, cu ochii holbaţi, privind în gol. După trei minute, Kate îşi făcu apariţia, punându-şi un mantou cu guler şi mâneci de vulpe albastră deasupra taiorului comandat la Chanel, şi cu o bentiţă de un albastru safir înconjurându-i fruntea. Ieşiră amândoi şi o luară pe strada 5. Ultimele valuri de căldură ale verii indiene nu se stinseseră încă, dar deja a început să vină frigul; în unele zone se vedeau băltoace din loc în loc.

— Spune-mi întreaga poveste a lui Hank Hasmiller şi a Annei Sharkey. Cea adevărată, nu cea pe care ai publicat-o.

Asta îi luă vreo treizeci de minute.

Kate îl întrebă:

— Ştii unde e Anna Sharkey?

— Nu.

Kate îşi trecu braţul sub braţul lui H.H. Umerii li se lipiră unul de altul. Păşeau în acelaşi ritm.

— Nu eşti vinovat de moartea oamenilor din Cleveland, New Orleans sau din altă parte. Cu atât mai puţin, dacă pot să spun aşa, de moartea lui Clem Ruta. Tata a pus să se facă cercetări în legătură cu Ruta, închipuie-ţi, nu eşti singurul ziarist din lume. Înainte cu patru luni de a-l fi întâlnit, Ruta se afla la Baltimore, lucra pentru unul care avea tripouri şi o reţea de prostituţie, George Nu-ştiu-cum Cox.

Anchetatorii lui papa au avut dovada că Ruta îl şantaja pe Cox, au stabilit existenţa unor relaţii dubioase între Cox şi un poliţist din Louisiana pe nume Grant. Cel care a fost omorât la New Orleans de către Hasmiller avea probleme cu acelaşi Grant.

Şi asta nu-i tot. Papa are dovezi că printre celelalte victime ale lui Hasmiller, cel puţin trei s-au aflat cândva în relaţii cu acelaşi Grant. Care nu a fost singurul comanditar al lui Hasmiller, ci unul din cei mai buni clienţi ai lui. Papa a pus o întreagă echipă pe urmele lui, nu sunt în măsură să-ţi vorbesc despre asta, e ultrasecret, însă ziarul *Morning* are destule elemente care să completeze şi să continue reportajul tău. Sunt pe cale să ia la puricat numele tuturor complicilor new-yorkezi ai lui Grant şi să caute legături între câţiva dintre aceştia şi cei asasinaţi de Hasmiller. Nu cunosc amănunte, dar în ambele cazuri, cred că au aflat lucruri interesante. Acum unsprezece ani, o femeie însărcinată a fost ucisă cu trei gloanţe în inimă şi două în ceafă şi se pare că amantul acestei femei ar fi fost un prieten de-al lui Grant. Ziarul *Morning* o să publice toată treaba asta, peste opt sau zece zile, când o să fie gata reportajul.

Tăcu, clătinând din cap.

— Vorbesc mult, ca de obicei.

H.H. îi zâmbi fără să răspundă.

— Rourke, ţi-am vorbit de toate astea, ca să înţelegi că nu eşti responsabil de moartea lor. Dacă nu era Hasmiller, era altcineva.

— Foarte bine, făcu H.H.

— Nu mai spune „foarte bine". Ştiu ce gândeşti, ştiu că-ţi faci reproşuri, că eşti îndurerat, că toate astea te-au îmbolnăvit. Cel puţin, afacerea Yash. Te cunosc mai bine decât oricine. Ştiu că te-ai dus să-l vezi pe Shalom Yash la închisoare şi că fără tine ar fi murit după gratii, ai făcut tot posibilul ca să fie achitat. Papa a aflat de la Mac Neil care ţine la tine. Mai e cineva care ţine la tine. Ai pe cineva?

— Nu.

— Poate mai multe?

H.H. se uită în pământ, zâmbi, începu să râdă; două femei care tocmai treceau, distrase de expresia feţei lui, dădură cu capul de o cutie de scrisori.

— Ia te uită, făcu Kate Killinger, H.H. Rourke zâmbeşte iar idioatele acelea erau gata-gata să-şi desfacă picioarele ca să se culce cu tine. Nu ţi s-a mai spus că eşti o lichea ordinară?

— O dată sau de două ori. Poate şi mai mult.

— Nu-i adevărat, eşti orice, numai lichea nu. Rourke, eşti blând, drăguţ, tandru şi sensibil, numai că sunt singura care o ştiu. Nu te-ai da în lături de la nimic, pentru un reportaj, dar după aceea îţi vine să verşi vreo câteva săptămâni, cel puţin, în privinţa asta, papa şi cu mine suntem de acord. Uită-te la mine.

H.H. nu se mişcă deloc, prefăcându-se preocupat să vadă ce e în aer. Râsul de pe buze i s-a dus.

— *Uită-te la mine, Rourke!*

Se hotărî, în sfârşit, să-şi plece privirea.

— Mă mărit, Rourke, spuse Kate. Printre cei douăzeci, treizeci de cretini care m-au cerut deja în căsătorie, se află unul care-i este pe plac lui papa. A terminat la Yale, familia lui îi consideră pe Rockfelleri şi pe cei din neamul Killinger nişte parveniţi, are un pachet cu milioane de dolari, papa e de părere că ar putea să-l ajute să conducă ziarul, ceea ce eu n-aş fi în stare. Pasărea asta rară e Douglas Caterham, barem e cel mai puţin respingător dintre pretendenţi. O să ne căsătorim peste o lună.

H.H. se mulţumi să-şi aprindă o ţigară, o puse în colţul gurii şi-şi îndesă mâinile în buzunare.

Tăcură.

— Te-aş fi anunţat mai devreme, însă Domnişorul alerga după reportaj, lăsându-mă numai pe mine să iau hotărârea.

— Felicitări şi urările mele de bine, spuse în cele din urmă H.H.

Kate se uită ţintă la el.

— Unde stai, Rourke?

Cu o voce spartă, H.H. îi explică faptul că nu s-a mai întors în Minetta Lane, nici la dansatoarele de la Ziegfeld. Pentru cât o să mai stea la New York, nu contează unde locuieşte.

Luase o cameră la primul hotel întâlnit în cale, o chichineaţă de lângă West Side (în realitate, coborând din tren la New York, venind de la Chicago via Detroit unde-şi recuperase toate însemnările încredinţate lui Houseman, îi mai rămăseseră mai puţin de doi dolari în buzunar - tocmai aflase că o să fie plătit, chiar în ziua aceea, la Hearst, cu 3 500 dolari).

Kate ridică mâna dreaptă şi, ca prin minune, maşina Rolls condusă de Kranefuss îşi făcu apariţia lângă ei.

H.H. se uită la Kate.

— Nici nu încape vorbă, spuse el.

— Vreau altceva să-ți spun. Rourke, *te rog*.

Kranefuss coborâse și le ținea portiera, cu șapca în mână și cu șuvița venindu-i în ochi.

Camera era mică, aproape nemobilată, cu vedere spre cheiurile de la West Side, iar dincolo de Hudson, se zăreau alte chei, de la New Jersey, la fel de cenușii și de triste.

— Bine, spune-mi ce-ai de spus.

Kate șovăi puțin.

— Mă mărit cu Doug pentru un ziar.

— Nu înțeleg.

— Dimpotrivă, pricepi foarte bine. Papa mi-a promis că-mi cumpără un ziar iar eu am să fiu proprietara lui, atunci când o să mă mărit cu Caterham. Dacă dai, ai.

— Porcărie mai mare ca asta nu e, spuse H.H. Rourke, după o clipă de tăcere.

— Te-ai aprins, zău?

H.H. întoarse încet capul spre ea și-i zâmbi.

— Da.

— Ai chef să-mi stâlcești mutra, Rourke?

— Da.

— Fă-o.

H.H. clătină din cap.

— Mai e ceva, spuse Kate. Am pus totul la punct cu Caterham. O să stau cu el un an, după care am să divorțez.

Rourke își aprinse o țigară nouă de la chiștocul celeilalte.

— Bineînțeles că nu m-a crezut. Rourke, vreau să mă culc cu tine. Dacă e să mă culc cu cineva, pentru prima dată, tu ești acela.

H.H. închise ochii.

— Pleacă de aici.

— Bine. În cazul ăsta, am s-o fac cu primul venit, oricine-ar fi. Nu știu dacă-i plăcut pentru bărbați, dar nu am s-o fac prima dată cu Caterham.

H.H. se afla în fața ferestrei; Kate se lipise de ușă. Camera era atât de mică, încât se găseau la mai puțin de doi metri unul de altul.

— Nu-mi face una ca asta, Kate, spuse el aproape șoptind.

— Ești îndrăgostit de mine, Rourke?

— Ştii prea bine dacă sunt sau nu.

— Adevărat. La fel cum şi tu ştii ce-i în capul meu. mai bine decât oricine. Vreau ziarul ăla, ţi-am spus tot timpul că o să am un ziar.

Încercă să zâmbească dar nu reuşi să-şi descreţească fruntea.

— Ia aminte că nu-ţi cer să vii să lucrezi cu mine. Aş refuza, chiar dacă mi-ai propune-o. Dar sunt liniştită. ştiu că n-o să-mi propui.

H.H. se lipi de fereastră.

— Bine, te iau cu mine.

— Nu. N-o să meargă. amândoi ştim asta.

— O să încercăm, totuşi.

— Nu. Când pleci?

H.H. trase aer în piept, cu gura larg deschisă.

— Cât mai repede posibil. Acum.

— Unde te duci?

— În Mexic.

— Pentru început?

— Pentru început.

Kate se dezbrăcă de mantou şi mănuşi, îşi desfăcu bentiţa. îşi scoase vesta de la taior, începu să se descheie la bluza creponată albastră, când deodată se opri. Mâinile ei căzură inerte şi se lăsă pe podea, cuprinzându-şi genunchii cu braţele.

Începu să plângă, fără să scoată un sunet.

— Te implor, Rourke, o, Dumnezeule, te implor...

— E o porcărie ce faci, spuse H.H. cu voce răguşită.

— Te rog.

H.H. veni lângă ea, îi atinse părul, ea îi luase mâna şi-i sărută podul palmei, apoi fiecare deget, unul după altul.

— O să am remuşcări tot timpul, Kate.

— Ştiu, te cunosc.

H.H. o ajută încet să se ridice.

— Şi ai să te înşeli, ca de obicei, mai spuse Kate.

Nu erau decât doi paşi până la pat; H.H. îngenunche în faţa ei şi-i scoase ciorapii, Kate nu se mişca, îi cuprinsese cu mâinile faţa lui, în timp ce Rourke îi scotea ciorapii. îi descheia bluza, îi scotea fusta, lăsând-o goală.

— Bagă-te sub pătură, ai să răceşti.

— Nici o grijă, răspunse Kate.

Zâmbi cu ochii închişi. H.H. o culcă pe pat, o înveli cu cearşaful şi cu o pătură, după care se lungi şi el; şoldurile lor se atinseră.

— Fii drăguţ, blând şi tandru, Rourke.

— Cum aş putea fi altfel? spuse el atât de dulce şi de tandru, încât îi veni să plângă.

H.H. părăsi oraşul New York - şi, deci, Statele Unite - în seara aceleiaşi zile, la câteva ore după ce Kate se urcase în Rolls-Royce-ul condus de Kranefuss. Încasase cecul de 3 500 dolari pe care i l-au dat oamenii lui Hearst; bancherul îi propusese să-şi deschidă un cont, insistând asupra pericolului de a avea la el o sumă atât de mare, dar H.H. refuză, avea nevoie mai ales de bani lichizi, aşa că îşi îndesă nepăsător teancul într-un buzunar al trenciului.

De la un negustor de la Greenwich Village, de pe 12 Rue Est, îşi cumpără o valiză destul de mizerabilă (însă acest amănunt nu-l interesă) şi, sub impulsul spontaneităţii, îşi luă şi un cozoroc lung, verde, din celuloid, din acelea cum poartă maiştrii şi tipografii dar şi secretarii de redacţie sau şefii de secţie. Puse cozorocul într-un pachet şi-l expedie pe adresa Catherinei Killinger, cu rugămintea de a i-l înmâna personal.

Nici un mesaj nu însoţea cadoul de adio.

Se duse să bea câteva beri cu Timmy Moran, care părăsise Biroul de Reclamaţii şi intrase la Serviciul de Omucideri al generalului de district Attorney din Manhattan, încântat de noua slujbă.

După aceea, H.H. se duse la întâlnirea cu Larry Saperstein. Ca agent, Saperstein avea să vândă de-a lungul anilor reportajele lui Rourke.

Îi mai rămăsese puţin timp. Şi-l petrecu dând de băut cinci sau şase sticle de whisky reporterilor de noapte cu care lucrase şi care de-abia se sculaseră.

Reporterii de noapte îl conduseră la gară unde H.H. se urcă în trenul de Philadelphia - Washington - Roanoke - Asheville - Atlanta - Birmingham-Baton-Rouge-Houston-Laredo şi, în sfârşit, Monterrey, unde avea să ajungă abia peste cinci zile.

Înfierbântaţi de breakfast-ul cu whisky, reporterii de noapte au ţinut neapărat să-i cânte ceva pe peronul gării. H.H. reuşi să-i convingă să se dea jos din tren iar el se aşeză la locul său şi deschise singura carte pe care-o luase cu el - *Dicţionarul secolului XX* al lui Chambers.

în ediția din 1921. Citise și aproape că știa pe de rost prefața, lista abrevierilor folosite și primele 278 pagini cu definiții; rămăsese la litera D și cu ocazia asta află - din marginea coloanei din stânga de pe pagina 279 - că *doseh* era o slujbă religioasă la Cairo, în timpul sărbătorii Moolid (habar n-avea ce era un *moolid*), în cursul căreia, șeicul - călare pe cal - bătucește trupurile prosternate ale dervișilor.

La vremea aceea, H.H. nu știa ce-s ăia derviși.

Trenul se puse în mișcare. Un mesager de la Western Union își făcu apariția, îl întrebă dacă el era H.H. Rourke și-i înmână personal un pachețel. H.H. îi lăsă bacșiș douăzeci și cinci de cenți și desfăcu ambalajul, negăsind nici un mesaj.

Era numai o busolă.

Trenul porni. H.H. ridică privirea. În fața lui, o fetiță drăguță împreună cu mama ei se uitau la el. Le zâmbi, iar în clipa următoare, fetița se îndrăgosti de Rourke și de zâmbetul lui care-i transfigura într-atât chipul. Trebuia să fi fost de față barem Mimi Rourke sau Cucuvaic, dar, mai ales Catherine Killinger, ca să-și dea seama cât era de trist.

CARTEA
A DOUA

KATE KILLINGER

10

CERULE, SOȚUL MEU!

Catherine Killinger se căsători cu Douglas Quincy Caterham pe data de 5 ianuarie a aceluiaşi an. În jur de 1 200 de invitați au luat parte la ceremonie, printre care preşedintele Statelor Unite, Warren G. Harding înconjurat de numeroşi miniştri şi de mai marii finanțelor, ai industriei, ai presei, cu câteva excepții - cum erau Rockfellerii, cărora familia Caterham, care se lansase în afaceri cu petrol cu câteva decenii în urmă, nu le-a iertat implacabila sechestrare făcută de şeful clanului în cursul anilor 1870-1880.

Doug Caterham avea douăzeci şi şase de ani, era înalt, blond, frumos, reuşise să ajungă în optimile de finală ale campionatului de tenis de la Forrest Hills (câştigase chiar o manşă în fața francezului Henri Cochet), fusese campion național universitar la 400 metri plat cu 49", putea să sară şapte metri lungime, iar cele nouăzeci şi două de kilograme ale sale au făcut din el un jucător de fotbal american foarte apreciat; vorbea cursiv franceza şi-şi luase diplomele universitare cu uşurință. Poate nu era de o inteligență sclipitoare, însă nici prost nu era; după părerea lui Karl Killinger, putea ieşi ceva din el - nu colaborase el la ziarul universității, compunând articole ce dovedeau un simț al umorului remarcabil, claritate în gândire şi în exprimare, condei bun?

Pe deasupra, era îndrăgostit la nebunie de Catherine Killinger.

O întrebă în ce țară exotică şi parfumată dorea să meargă în voiaj de nuntă.

Kate îi răspunse că la New York.

Noaptea nunții n-a fost triumfală. Încă nu-şi desfăcuse cravata, că ea era deja în pat, goală, cu aerul cel mai nepăsător din lume. Doug, care-şi făcuse ucenicia cu vreo cincisprezece domnişoare şi doamne, se trezi dezarmat în fața tinerei soții care, sprijinită în trei perne, îl examina cum te-ai uita la un cal de vânzare.

— Nu ştiu ce-i cu mine, fu nevoit el să recunoască.

— Cred că ai băut prea mult Brut Imperial, îşi dădu cu părerea

Kate, cu o drăgălăşenie copleşitoare.

Fu destul de răbdătoare, aşa că Doug se descurcă în cele din urmă. Când sună ora trei dimineaţa, în turnul nordic al catedralei Sfântu-Petru din apropiere, epuizat, dar mai ales nervos, Doug reuşi să adoarmă şi el.

Pe data de 6, valetul îl sculă pe la 9.30. Doug descoperi că patul nupţial era gol. Întrebă unde e Doamna.

Doamna ieşise.

Automobilul Ford T îi aparţinea, la drept vorbind, lui Kranefuss, îl cumpărase de ocazie; fiindcă la început fusese vopsit în roşu şi negru, se hotărâse să încerce culoarea albastru safir pe care o prefera Miss Killinger.

Automobilul Ford T părăsise Manhattan, trecuse de Queensboro Bridge şi intrase pe Queens Boulevard, depăşi terenul de tenis de la Forrest Hills, merse de-a lungul cimitirului Maple Grove şi intră în cele din urmă în cartierul Jamaica, în centrul Queens-ului.

— Mai avem mult?

În loc de răspuns, Kranefuss trase la o parte maşina şi se uită pe hartă.

— Dă-mi-o mie, îi spuse Kate în germană.

Îi luă harta din mână. De la noua sa locuinţă, de pe 52 Rue Est din Manhattan, unde-l lăsase dormind pe Doug Caterham, ea şi Kranefuss au mers vreo douăzeci şi doi de kilometri şi jumătate. Senzaţia de a fi departe de lume nu era mai mare decât faptul de a se fi aflat în inima Arizonei.

— Ar fi trebuit să ajungem. Ai greşit undeva, Emil.

— N-am greşit deloc, domnişoară, răspunse Kranefuss în germană.

Kate nu corectă cuvântul „domnişoară" care nu-şi mai avea rostul de-acum încolo.

Dar Kranefuss se corectă el singur.

— Scuzaţi, am vrut să spun „doamnă".

Kate cerceta harta, nerăbdătoare. Înălţă capul şi se uită în jur.

— Asta-i Jamaica?

Printre terenurile unde se abăteau copiii şi câinii, se zărea ici colo câte o casă de lemn, adesea cu verandă; ceva mai încolo, păreau să fie nişte străzi sau cam aşa ceva, în orice caz, aliniamente de construcţie, cele mai multe din cărămidă roşie, cu două etaje şi un subsol.

— Buckingham Street trebuie să fie pe undeva pe aici. Emil, ia coboară şi întreabă-i pe indigeni. Ce mai aştepţi?

Kranefuss se dădu jos, îndreptându-se către o casă. Copiii obraznici încercuiră maşina, aşa cum fac indienii timizi.

— Nu ştiţi unde-i Buckingham Street? îi întrebă Kate.

Unul din ei îi răspunse într-o limbă ce părea poloneza sau rusa, ori ceha, maghiara, dacă nu sârba sau croata.

Kate încercă în germană.

Copiii bălmăjiră ceva de toată frumuseţea.

Kranefuss se întoarse, aranjându-şi şuviţa sub şapcă.

— Am mers mai mult, doamnă. Buckingham Street e în urmă cu două sute de metri.

Kate se întoarse nerăbdătoare.

— Pe cine numeşti tu „doamnă"? se interesă ea.

Pe Buckingham Street nu se aflau decât şase clădiri, dispuse câte cinci, de o parte şi de alta a unei şosele surpată de ploi.

— 1144 Buckingham Street, anunţă Kranefuss oprind motorul Fordului.

Kate zări în faţă un fel de depozit din lemn necioplit, în planşete, al cărui acoperiş era din tablă ondulată, lung de vreo treizeci şi cinci de metri; lângă el, pe partea dreaptă, era un fel de baracă - parcă era sora mai mare a celei folosite de Charles Chaplin în filmul *Goana după aur*.

— Aşteaptă-mă aici, Emil. Sunt sigură că te-ai înşelat.

Kate intră în prima sală şi, în afară de o bicicletă, dădu peste nişte maldăre de ziare aşezate în pachete de câte o sută, legate cu sfoară.

...În cea de-a doua sală, atelierul de lucru, erau instalate două linotipe de tip Mergenthaler Blower, fabricate pe la 1890. Într-un colţ părăsit, acoperit de praf, era un monotip mai vechi, de tip Thorne, cu multe căsuţe de litere şi o placă de marmură - căsuţele erau sertare suprapuse, aşezate înclinat, fiecare împărţită în mai multe sertăraşe ce conţineau caracterele metalice folositoare la alcătuirea titlurilor sau a textelor de mână; placa de marmură era, în ciuda numelui, o tijă de lemn, acoperită cu o placă metalică pe care erau aşezate patru formate de pagină, goale, în afară de unul singur care avea un titlu (ce trebuia citit de-a-ndoaselea: QUEENS GAZETTE) şi o bulină, adică ştampila cu numele proprietarului şi adresa adevărată a ziarului.

Tot în sala asta se mai găsea o maşină plană, veche, ce folosea poate la afişe mici, poate chiar la paginaţie, cu condiţia să se tipărească pe rând; mai era o presă cu imprimare directă, pentru fabricarea flancurilor, din carton, destinate producerii matriţelor semicilindrice ce se pun pe rotativă.

...Rotativa se găsea în cea de-a treia şi ultima sală. Era de tip Büllock, probabil din timpul Războiului de Secesiune, cilindrică, cu o singură bobină, în stare să tipărească pe două părţi, cu ajutorul a doi cilindri, pe care se montează clişeul, şi a doi cilindri de imprimare.

— Aveţi nevoie de ceva, domnişoară?

Vocea se auzea din dreapta. Kate se întoarse şi dădu peste un bărbat trecut de şaizeci de ani, ursuz, cu privirea înceţoşată de alcool, cu voce groasă, cocoşat.

— Caut redacţia ziarului *Queens Gazette*, spuse Kate Killinger.

— Aici este.

— Unde sunt birourile?

— Dacă-l căutaţi pe directorul proprietar, e în California acum, un nebun i-a cumpărat foiţa iar el a întins-o ca din puşcă din clipa când a fost sigur că cecul e bun.

— Eu sunt nebunul acela. Mă cheamă Kate Killinger. Pe dumneavoastră?

— Homer Hunnicut. Şef de rotativă şi linotipist, tipograf-paginator, corector, reporter, redactor şef adjunct şi şeful expediţiei. Mă ocup şi de publicitate, în calitate de redactor adjunct. Îmi pare rău că am spus despre cumpărător că e nebun.

— Nu-i cazul. Tata are de multe ori simţul umorului.

Kate arătă rotativa.

— Chestia asta merge?

— Dacă o pornesc, da. În sfârşit, aşa cred.

— Fac rămăşag că ştiu s-o pun în funcţiune, spuse Kate Killinger, îmbrăcată cu mantoul ei de zibelină şi toca asortată.

Pe deasupra ochelarilor, prin pupilele înceţoşate, Homer Hunnicut se uită la Kate ca la o furnică de optsprezece metri vorbind engleza.

— Nu zău?

Kate zâmbi şi dădu ocol rotativei. Cele două motoare ale comenzii electrice se dovediră a fi aproape noi, cel mult puteau avea douăzeci de ani vechime, mergeau cu curent continuu, alimentate de reţeaua urbană. Kate se duse de-a dreptul la motorul auxiliar cu care se pornea maşina, făcând-o să se rotească încet, astfel încât să se poată face reglajele, să se monteze textul în jurul clişeului, să fie inserate matriţele stereo, să fie antrenată banda de hârtie ce ieşea din maşină (motorul principal avea scopul de a antrena bobina pentru imprimarea propriu-zisă).

Motorul auxiliar porni la a noua încercare. Kate îşi scosese mantoul, toca şi mănuşile albastre de sevro şi îşi puse alte mănuşi mai rustice. Puse pe cilindrul corespunzător o matriţă în clişeu stereo prinsă la întâmplare de un stâlp şi porni derularea bobinei. Deasupra rochiei Molyneux îşi luase un şorţ din piele şi-şi pusese o pălărie fetru.

Aşeză în felul acesta alte trei matriţe, ridicându-le singură, cu toate că erau de plumb.

Făcu câteva reglaje, unele cu ajutorul unui ciocan de lemn cu două capete.

Motorul principal porni şi el, la rândul lui, dovedind multă bunăvoinţă. Bubuitul puternic umplu aerul cu miros de unsoare şi cerneală, solul de ciment începu să duduie, la fel ca şi pereţii din planşete şi acoperişul de tablă: nici un tren în plină viteză n-ar fi făcut atâta zgomot.

Kate Killinger închise ochii, respirând încet sub efectul unei bucurii nemaiîntâlnite.

...După două sau trei minute, opri motorul; se aşternu din nou liniştea, cu toate că atmosfera mai era în vibraţie. Întoarse capul şi văzu că alţi doi bărbaţi stăteau lângă Hunnicut, unul mare şi blond, care părea că n-a văzut apă caldă în viaţa lui, altul slab şi destul de înalt, cu păr negru, de vreo optsprezece, douăzeci de ani, de o veselie firească, cu un aer şmecher, care se uita la Kate cu o sinceră admiraţie. Iar puţin mai încolo, retras, stătea Kranefuss cu şapca pe cap, în uniforma de şofer, cu pantofii lăcuiţi, cu mâna în buzunarul drept unde avea un pistol Derringer (Karl Killinger îi dăduse ordin să-l aibă asupra sa în orice împrejurare).

Kate îşi scoase şorţul de rotativist şi mănuşile grosolane.

— Domnule Hunnicut, acum e rândul maşinilor de cules.

Bineînţeles că se pricepea şi la asta, se mişca greoi la claviatură, fiindcă n-avea antrenament, dar, mai mult ca sigur, linotipul cu gaz îi era cunoscut, ştia să umble cu el. Primele rânduri de plumb topit care începeau să se răcească, deşi erau fierbinţi, căzură în galion. Kate luă galionul şi-l depuse pe placa de marmură, îl strânse cu un spaţiu de şase puncte, dădu cu cerneală caracterele, puse peste ele o foaie de probă, uşor umezită, trecu ruloul peste ea, întoarse hârtia şi zâmbi de bucurie.

— Doar nouă greşeli. Trei nu sunt din vina mea: va trebui să schimbăm matriţele individuale ale literelor. Cele din alamă sunt mai rezistente. Acum, haideţi la birouri.

Se îndreptă cu paşi mari, supli, coapsele sale lungi făcând la fiecare mişcare să se întindă materialul fustei şi să se întrevadă formele; cei trei bărbaţi rămaşi în faţa plăcii de marmură (uriaşul blond se numea Gunnason, era în stare să ridice cu un singur braţ o bobină de hârtie, tânărul brunet cu ochi negri, plini de voioşie, era Nick DiSalvo care, pe lângă punerea în pagină, se ocupa de treburile de redacţie), putură citi foaia de probă a lui Kate: *Mă cheamă Catherine Killinger. Începând din dimineaţa asta, sunt unica proprietară de la* Queens Gazette*; tot eu voi fi şi redactorul şef. Am de gând să scot şapte numere pe săptămână, iar după trei luni de apariţie în noua formulă, să vând destule exemplare, astfel încât, în urma acestei vânzări şi din banii din publicitate să aduc, după plata salariilor, destule beneficii ca să trec pe cât posibil la înnoirea materialului. Cine consideră că e degradant să se lucreze sub ordinele unei femei e liber să plece.*

„Birourile” îşi aveau sediul în baraca de lângă depozit. Era o cămăruţă de patru metri pe trei, în care se găseau trei măsuţe alipite, cinci scaune, patru clasoare şi dulapuri din carton, o măsuţă pe care erau o lampă de alcool şi diferite instrumente de bucătărie, nouă sticle, se pare, cu whisky, un pat de campanie şi un cântar. Drept pereţi erau câteva planşete poroase, pline cu etajere gemând sub colecţia completă din *Queens Gazette* încă de la înfiinţare, 1 aprilie 1912, până pe 11 decembrie anul trecut, după cum o dovedeau etichetele.

— Unde sunt numerele din 11 decembrie anul trecut încoace?

Homer Hunnicut tocmai intra în birou.

Îi spuse că nu s-a mai scos nici un număr din 11 decembrie anul trecut.

— Aţi spus că sunteţi redactorul şef adjunct. Cine e redactor şef?

— John Mac Cormick.

— Şi unde-i?

Bărbatul o privi surprins.

— V-am spus: pe undeva prin Los Angeles. Vrea să devină producător de cinema. Tot el era şi fostul proprietar.

Kate se uită la el şi ghici întrebarea pe care-o avea în cap: cum de nu ştia numele celui de la care cumpărase *Quens Gazette*?

— N-am cumpărat cu ziarul. N-am aflat numele şi adresa decât ieri la patru. Mi-a fost făcut cadou. Voiam să am un ziar, mi l-au dat. Cine scria la ziar în afară de dumneavoastră şi de Mac Cormick?

— Tânărul Nick DiSalvo, cele două surori ale lui Nick, Ginny şi Maria, unchiul lui Nick care e preot, mama lui Nick care are o rubrică de sfaturi culinare, bunicul lui Nick care e tâmplar şi dă sfaturi diverse gospodăreşti, şi un prieten de-al lui Nick care face consemnări la întrecerile sportive.

— Nick are câine? se interesă Kate.

— După câte ştiu eu, nu, răspunse Homer Hunnicut uimit.

— Slavă Domnului, făcu Kate. Şi turma asta de DiSalvo cu cât e plătită?

— Doar Nick ia... primea 7,50 dolari pe săptămână. N-a mai fost plătit de pe şase decembrie anul trecut. Nici eu. Nici Ingo.

— Ingo?

— Gunnarson.

— Dar sunteţi cu toţii aici.

— Nick şi Ingo - numele lui adevărat e Ingemar - vin în fiecare zi. În sfârşit, trec pe aici. Nu ţin prea mult să plece de la Queens.

— De la ziar sau din district?

— De la amândouă.

— Cât vă dădea Mac Cormick?

— Douăzeci de dolari.

Kate ridică din sprâncene.

— Şaptesprezece, recunoscu Hunnicut. Depinde de săptămână.

— Cât era ultimul tiraj?

— 2 000.

— Cifra exactă.

Hunnicut căută în două-trei sertare şi scoase un blocnotes pătat de cerneală.

— 1856.

— Retururile?

— 200-300. Poate mai mult.

— Sunt abonaţi?

Hunnicut căută din nou în sertare, apoi într-un registru, şi spuse:

— 104.

— Dă-mi registrul!

Kate studie registrul vreo jumătate de oră şi-şi făcu socoteala că sunt vreo sută de abonaţi. Dar 49 nu şi-au reînnoit abonamentele în ultimele şase luni. Era posibil, dacă nu sigur, ca şi alte scrisori să nu fi fost consemnate în registru.

— *Queens Gazette* apărea regulat?

— Regulat nu e tocmai cuvântul potrivit, sfârşi prin a spune Hunnicut. Se sărea uneori peste o zi. Sau peste două.

Kate se urcă pe un scaun şi dădu jos colecţia pe anul trecut. Numără 117 exemplare. Era redactorul şef-proprietar al singurului cotidian new-yorkez (din emisfera nordică) care apărea o dată la trei zile, care reuşea, ca prin minune, să aibă 155 de cititori fanatici şi se mândrea cu un număr de abonaţi cuprins între 0 şi 55.

— Şi publicitatea?

Hunnicut şovăi.

Kate foiletă nişte numere la întâmplare.

— Văd aici reclame ce laudă meritele automobilelor Packard sau Rolls-Royce, despre *Hotel Paris* din Monte-Carlo, *Shepeards* din Cairo, *Peninsula* din Hong-Kong, despre sejururi în India pentru vânătoare de tigri călare pe elefant, despre rochiile lui Lucien Lelong sau Jeanne Lanvin, despre parfumuri franţuzeşti, despre excursii cu balonul dirijabil peste Marele Canion din Colorado. Oare sunt atâţia locuitori în Queens în stare să-şi cumpere un Rolls sau să închirieze de la un maharajah doisprezece elefanţi, fără să punem la socoteală călătoriile sau armele?

Hunnicut sfârşi prin a recunoaşte că el personal nu ştia nici unul. Poate că erau dintre industriaşii din Long Island City sau din cartierele rezidenţiale de vază de lângă comitatul Nassau... Nu, adevărul era că John Mac Cormick era pentru publicarea gratuită a reclamelor, credea că asta face cinste ziarului.

Kate o luă metodic şi trecu în revistă toate reclamele care nu erau extravagante şi corespundeau nevoilor reale de spaţiu.

— Chiar la cel mai scăzut preţ, fac pe puţin 4000 de dolari.

Hunnicut spuse că majoritatea contractelor fusese obţinută de Mac Cormick în persoană.

Privirea albastru safir se făcu tăioasă.

— Contracte anuale?

Majoritatea, da.

Kate începu să se plimbe de colo-colo, atât cât îi permitea cămăruța supraîncărcată.

— Când semna el contractele?

— În decembrie, la începutul lui decembrie. Înainte de serbările de sfârșit de an.

Kate se întoarse spre Hunnicut (nu merita osteneala să se uite prea mult la priveliștea de pe fereastră).

— Hunnicut, crezi că e posibil ca Mac Cormick să fi reînnoit toate contractele pentru anul ăsta ștergând-o în California cu banii?

Se lăsă tăcere.

— Așa deci, făcu Kate.

În afară de Hunnicut, Gunnarson și Nick DiSalvo, personalul imprimeriei mai număra doi membri de ocazie, extrabugetari: linotipiștii ce lucrau într-o imprimerie de mare dimensiune - spre deosebire de o imprimerie pentru presă - la Brooklyn, care veneau din când în când să facă ore suplimentare. Ultima dată când au fost văzuți pe Buckingham Street a fost atunci când au venit să reclame lui Mac Cormick deja cu gândul la portocalii din California neclarificarea sumei totale a normei de zețar de vreo lună și jumătate.

Nici la capitolul distribuirea ziarelor nu stăteau prea bine: în schimbul unor excursii, câțiva puști asigurau acest sector, chiar și în apropierea cascadei Niagara, dar tot timpul exemplarele de acolo veneau înapoi. Unii din beneficiari așteptau excursia promisă de mai bine de doisprezece ani, plănuind să-i trimită pe copiii lor în loc.

— Domnul Mac Cormick avea o putere de convingere foarte mare, spuse Nick DiSalvo.

Kate se uită la el, tânărul avea cam aceeași vârstă ca și ea.

— Am remarcat destule articole semnate Nick Turpin. Tu le-ai scris?

Tânărul dădu din cap, încântat. Dacă vreodată fusese timid, în copilărie, era mult de atunci; acum avea un aer îndrăzneț și vesel pe chipul lui destul de drăguț.

— Câte n-am scris! spuse el.

Luă două sau trei numere din colecția etalată pe masă și arătă cu degetul.

— Eu sunt John Dunne, James Jones, Mark Twin, Bill Skatepeare, William Flakner, Henry Jimm, Notthingham Anderson, Emil Dickinson, Walt Blackman.

Kate râse şi ea şi-l întrebă:

— De ce nu Nick DiSalvo?

— E nume italian.

Kate căzu pe gânduri. Prima sa intenţie a fost aceea de a-şi petrece ziua - era de-abia zece dimineaţa - cufundată în lectura colecţiei gazetei, pentru a afla din ea, de a începe să cunoască cei trei sute şi ceva de kilometri pătraţi din Queens. Era adevărat că numai cu şaisprezece ore în urmă, chiar la sfârşitul ceremoniei de căsătorie, aflase numele şi adresa ziarului a cărui proprietară este; harta de care Kranefuss i-a făcut rost arăta că ţinutul se găsea la sud-est de Manhattan, pe insula Long Island, având la sud-vest Brooklyn, la est comitatul Nassau, la nord şi nord-vest East River iar la sud oceanul Atlantic. Kranefuss nu i-a putut spune cu precizie numărul locuitorilor: un milion, poate mai mult. Nu era vorba de un oraş, ci de un ţinut fără identitate, dar câţi dintre locuitorii lui lucrau în Brooklyn, în Bronx sau în Manhattan? Cât ar putea fi de interesaţi - dacă aşa se pune problema - de un ziar local, copie palidă alături de *Times*, *Herald-Tribune*, *Sun*, *World*, *Telegram*, *American* şi altele?...

...Fără a mai pune la socoteală ziarul lui Karl Killinger, *Morning News*.

— Nick? Hai cu mine. Se pare că acum o lună ziarul avea 1500 de cititori. Sunt convinsă că numai tu cunoşti 200, 300 de persoane.

Nick izbucni în râs.

— 200, 300, asta înseamnă cam cât familia mea; cunosc mai bine de jumătate, vreo 800. M-am născut aici. Când scoatem primul număr?

— Pe 15 februarie. Nick, aş vrea să întâlnesc pe fiecare din cei care au cumpărat ziarul şi să le vorbesc. Ai putea să mă ajuţi?

O privi cu ochii săi negri, inteligenţi, şi - pentru prima şi ultima dată din viaţa lui -, Nick DiSalvo se simţi pus în încurcătură.

— Sunteţi fata lui Karl Killinger, nu-i aşa? Am văzut fotografii de-ale dumneavoastră în mai multe reviste.

Deja, Kate se îndrepta cu paşi mari către uşa depozitului. Se opri, se întoarse încet şi-i ţinu piept lui Nick cum a făcut şi cu Hunnicut şi Gunnarson.

— Da, sunt fata lui Karl Killinger care mi-a cumpărat ziarul ăsta cum mi-ar fi dăruit un armăsar. Probabil şi-a închipuit că-i tare caraghios şi în felul ăsta mi-a astupat gura. Karl Killinger n-o să-şi bage nasul în afacerile gazetei, n-o să contribuie cu nici un cent. Aş refuza dacă mi-ar propune-o. Mai degrabă aş da foc acestui depozit cu tot ce se află în el decât să apelez la ajutorul lui. Nu privesc ziarul ca pe o jucărie. Am 11 412 dolari de la mama, nimic altceva. Am să plătesc salariile începând de luna trecută. Deocamdată, nu-i vorba de mărire, n-am cu ce.

O parte din banii pe care-i am va fi pentru a face locuibil şi cât de cât prezentabil spaţiul imprimeriei şi redacţia; cu o altă parte, am să angajez personal suplimentar, dintre care un redactor sau doi; restul e pentru salariile din săptămânile următoare, pentru cumpărarea de cerneală şi hârtie, de noi matriţe pentru litere şi diverse alte echipamente; ne-ar trebui, de pildă, măcar o furgonetă pentru expediţie. Mai am şi alte proiecte de care n-o să mai vorbim.

Hunnicut, aş dori ca împreună cu Gunnarson să faceţi puţină ordine şi curăţenie în atelierul ăsta care n-a mai văzut mătură de pe vremea lui George Washington; aş vrea, de asemenea, un stadiu complet al materialului - pe patru coloane: ce merge acum, ce se mai poate ţine un an din pur eroism, ce-i bun de aruncat la coş, oricâte îmbunătăţiri i-am aduce, şi, în fine, de ce-i neapărat nevoie ca să scoatem un ziar în opt pagini format tabloid în 12 000 exemplare zilnic. Aţi face bine dacă aţi duce de aici patul de campanie, în orice caz, să nu-l mai văd, la fel şi sticlele de whisky; ar fi bine să nu mai fie aici când mă întorc. Mergem, Nick?

Împreună cu DiSalvo, Kate îşi petrecu tot restul zilei mergând din casă în casă, din bloc în bloc, de pe o stradă pe alta. Kate începea: *Sunt Kate Killinger, noua proprietară şi redactor şef al ziarului din Queens. Aş vrea să ştiu de ce aţi cumpărat până acum ziarul, când se întâmpla să apară, şi ce-aţi dori să citiţi în noua formulă ce va apare începând cu 15 februarie.*

În general, dădură peste femei, multe nu ştiau deloc engleza, unele nici nu ştiau să citească iar în patru cazuri (trei fete bătrâne şi o văduvă) n-au cumpărat în viaţa lor nici un ziar; de regulă soţul făcea asemenea cumpărături, ocazional, când se ducea la lucru la dracu-n praznic.

În cazul blocurilor, Kate Killinger proceda în grup, organizând reuniuni spontane care adunau maximum de locatari.

Nick DiSalvo descoperi că, pe lângă engleză şi germană, Kate mai ştia franceza şi italiana.

În ziua aceea, căzură morţi de oboseală. Se întâlniseră, după calculele lui, cu 114 familii, cu vreo 650 persoane.

Maşina Ford T a lui Kranefuss îi aduse înapoi la redacţie.

— Nick, eşti de acord să facem la fel mâine şi în zilele următoare?

— Nici o problemă.

Nick DiSalvo fu pe deplin convins, pe de o parte, că era îndrăgostit până peste cap de Kate şi, pe de altă parte, că era evenimentul cel mai măreţ din viaţa sa, de când văzuse lumina zilei.

— Începem mâine dimineaţă la şapte, bine?

Era foarte bine.

— Care din surorile tale a scris cele trei articole despre meseria de infirmier şi despre şansele de a se angaja într-un spital?

— Ginny. E infirmieră la spitalul central.

— Oare ea şi cealaltă soră n-ar putea să-mi facă o listă cu toate asociaţiile din Queens?

— *Toate* asociaţiile?

— Mai întâi cu cele din Jamaica, după aceea, cu cele din Queens. N-am nevoie chiar mâine la ora şapte.

— Unchiul meu Lazlo Pimek ar putea-o face mai bine, e poliţist sergent.

— Ai un unchi pe care-l cheamă Pimek? Credeam că eşti italian de origine.

— Nu-i chiar unchiul meu: s-a căsătorit cu sora unei prietene de-a mătuşii mele care lucrează la magazinul de fierărie *Meyer şi Meyer*. Ar mai putea şi altcineva să facă treaba asta, poate mai bine: vărul meu Gerry Grossman, e secretar la starea civilă.

— Aş vrea mai întâi să-mi dea toate informaţiile posibile despre locuitorii din Jamaica, apoi despre cei din Queens: numărul familiilor, cel al copiilor, al şcolilor, iar dacă e vorba de emigranţii din prima generaţie, de ţara lor de baştină. Îi dau cinci dolari pe suta de pagini. Dacă aceste pagini îmi vor fi de folos.

— Pot să le obţin la jumătate din preţ. Dacă insist, chiar pe degeaba. Gerry e îndrăgostit de o colegă de clasă a verişoarei mele Lucy. Dacă-l rog prin Lucy şi verişoara mea, Gerry va fi gata să copie întreg registrul stării civile de aici şi până în Kansas City.

— Nick DiSalvo?

— Da, Miss Kate.

— Spune-mi Kate, suntem de aceeaşi vârstă.

— Bine.

— O să reuşim cu ziarul ăsta, Nick.

— Nici o problemă, făcu Nick.

Automobilul Ford T condus de Kranefuss opri în faţa intrării imprimeriei, unde se mai afla deja o altă maşină, un Packard* gri argintiu strălucitor.

— Cerule, soţul meu! spuse calm Kate Killinger.

Era trecut de zece seara.

11

AM ÎNVĂŢAT MULTE DE LA EA...

— Pentru numele lui Dumnezeu! exclamă Doug Caterham.

Kate se făcu mică în blana de zibelină.

— Şi eu am dreptul să jur, Doug. Putem să ne luăm la întrecere, dacă vrei.

Se aşezase în faţă, în dreapta soţului care conducea Packardul pe drumul de întoarcere în Manhattan; îşi scosese toca de blană şi-şi scutura părul tăiat băieţeşte; ţinea ochii închişi.

— Te prevenisem, Doug.

— Nici nu ştiam unde se află porcăria asta de ziar, dacă pot să-i spun aşa, tatăl tău a refuzat să vorbească la telefon, a trebuit să-l ameninţ că-i voi sparge uşa dacă nu aflu unde te găsesc. Am aşteptat şase ore în atelierul ăsta...

— Dacă poţi să-l numeşti atelier, făcu Kate.

— Am aşteptat şase ore. Am să ajung de râsul întregului New York.

Kate îl lăsă să-şi descarce proasta dispoziţie, în timp ce maşina gonea nebuneşte. De o bucată de timp, automobilul Ford T al lui Kranefuss nu se mai vedea. Kate îl prevenise pe Doug, după ce acesta o ceru în căsătorie pentru a cincea oară, îi hotărâse clar: nu se mărita decât pentru un an, nici o zi mai mult, nu era în mod special îndrăgostită de el, nici de vreunul din cei care țineau morțiș să o ceară în căsătorie; firește, îl găsea agreabil, fizic vorbind, și un tovarăș bun, dar atât, iar după căsătorie, avea să se ocupe de ziar (n-a specificat ce ziar, nu știa nici ea, credea că-i vorba de *Morning News* al lui Killinger), o să-i ia tot timpul, o să lase baltă orice afacere, ori una, ori alta, - *în locul tău, aș renunța, Doug* -, Doug s-a încăpățânat, cu zâmbetul pe buze, convins că e o glumă...

— N-am glumit, Doug. Te-ai convins.

O duse direct la domiciliul conjugal, stând bosumflat tot timpul cinei pe care-au servit-o între patru ochi, și sfârși prin a-i propune să iasă amândoi să se întâlnească cu niște prieteni la Shanley, un club pe care Prohibiția nu l-a putut împiedica să prospere și unde o orchestră nouă...

Kate scutură din cap.

— Sunt obosită, Doug. Mâine dimineață trebuie să fiu la șapte la imprimerie.

Îi sări țandăra imediat. Kate lăsă de la ea și se duse în dormitor; plescăitul dușului sub care s-a băgat acoperi vociferările lui.

După ce ieși din baie, Kate se duse direct în pat, întorcând ceasul la 5,30.

— Kate, nu se poate...

Își schimbase tonul. Ea-i întinse mâna pe care Doug o privi mult timp fără să facă nici o mișcare; în cele din urmă o apucă, întrebând:

— Cât o să dureze asta?

— Doug, dacă vrei să facem dragoste, acum e cazul.

— Du-te la naiba!

Și ieși din cameră îndreptându-se spre biroul-bibliotecă, aflat la trei camere mai încolo; un decorator fusese plătit cu 28 000 dolari ca să pună peste tot rafturi, lambriuri în toate colțurile și să amenajeze un bar ascuns, larg de vreo doi metri.

Pentru o clipă, Kate fu ispitită să se scoale și să se ducă la el. Dar adormi imediat, în timp ce studia cazul lui Homer Hunnicut, dat afară de la *Birmingham Daily Gazette* din Anglia, apoi acela al lui Tolbert Lanston, creatorul monotipului, și al ziarului *Herald* ce ieșea în 32 de pagini, un record la vremea aceea (de atunci s-au făcut progrese). Calitățile lui Hunnicut nu puteau fi puse în discuție. Beția lui, da. Dar unde să găsești un rotativist șef cu talent și experiență pentru șaptesprezece dolari pe săptămână?

— Hunnicut?

Nici cel de-al treilea apel nu avu mai mult succes. Kate se aplecă deasupra celui care dormea sforăind, apucă cu ambele mâini de capătul patului de campanie şi-l scutură.

— Hunnicut, e şapte fix. Peste cincisprezece minute au să sosească ţiglarii, dulgherii şi vopsitorii. Aş vrea să fiţi în picioare, dacă se poate lucid, ca să-i primiţi. V-am închiriat pe două luni o cameră la o văduvă, la două sute de metri de aici. Am să dau foc patului de campanie. Stropit cu whisky, cred c-o să ardă mai bine.

Hunnicut se uita la ea, aiurit, de parcă nici n-o cunoştea. Kate luă de pe masă una din cele două sticle, plină pe jumătate, şi-i vărsă conţinutul în cap.

— În locul dumneavoastră, m-aş spăla. Repede: am dat ordin să se mute pompa de apă, din păcate e tocmai pe locul unde-o să fie toaleta pentru femei.

Ieşi din redacţia din care Hunnicut îşi făcuse camera lui. Gunnarson freca de zor rotativa. Mai încolo, era un grup format din Nick DiSalvo şi din şase persoane care-l însoţeau, dintre care două tinere brunete cu acelaşi aer familial.

Kate îi privi pe toţi, după care se întoarse.

— Uitasem, Hunnicut: o să mutăm baraca, în cursul zilei, sper c-au să vină să instaleze trei linii telefonice suplimentare la cererea mea. N-are nici un rost ca redacţia să fie lângă rotativă. Nu vă grăbiţi, patul şi sticlele au şi dispărut, mi-ar părea bine dacă în zece minute v-aş găsi ras, spălat şi îmbrăcat cu ceva curat.

Nick îi făcu cunoştinţă cu surorile sale, Ginny şi Maria. Ginny era infirmieră, tocmai îşi terminase tura de gardă. Maria era cu un an mai mică decât Nick şi lucra ca secretară-dactilografă la o companie de asigurări din Flatbush, Brooklyn. Încerca să înveţe stenografia. Unul din cei patru bărbaţi de lângă Nick era şofer-comisionar la băcanul MacDaniels, se învoise să lucreze suplimentar noaptea, la expedierea ziarelor. Altul era comis tot la băcănia MacDaniels...

— Îl cheamă Joe Aguila şi vrea să fie fotograf. E de acord să lucreze gratuit primele trei luni. E un fotograf bun, a făcut fotografii la toată familia.

— Cred că i-a luat o zi şi o noapte, spuse Kate.

...Al treilea era Alvin Rochester Taggart, avea douăzeci de ani, avea diplomă de studii secundare şi făcuse doi ani la Nassau Collegiate Center, universitate de rangul al doilea, finanțată de Statul New York. Era un tip înalt şi slăbănog (era chiar foarte înalt: îi întrecea pe Kate şi Nick cu un cap, mai mult ca sigur avea 1,95 metri), a cărui față acoperită de ochelari exprima toată tristețea lumii.

— Al ar vrea să fie...

— El nu ştie să vorbească?

Taggart îşi puse în mişcare picioarele imense cu care-ar fi putut trece peste East River, dar nu pe pod. Plecă nasul în pământ, îşi scoase ochelarii, şi-i puse la loc, cu un aer şi mai trist.

— Aş vrea să fiu ziarist, spuse el pe un ton de parcă ar fi mărturisit cuiva asasinarea unei babe.

La drept vorbind, nu era bâlbâit. Cel mult, avea greutăți în pronunția literelor *b, v, p, t* şi a altora. Avea privirea unui puştiulică plângăcios, a unui băiețaş asupra căruia s-au năpustit toate relele şi care se aşteaptă la ceva şi mai rău. Trezea milă, o compasiune spontană venind din instinctul matern, patern sau fratern, dacă nu chiar un sentiment de vinovăție total inexplicabil.

Peste ani, când îşi va fi făcut reputația de intervievatorul cel mai şters din istoria presei americane, avea să i se spună tot Al Taggart Plângăciosul.

Spuse cu o voce spartă că n-avea nevoie de nimic, nici măcar de salariu, de altfel, ce retribuție ar putea cere? Dacă Miss Kate ar vrea numai să-i dea voie să facă o încercare, una mică, într-un timp scurt, într-un colț unde să nu deranjeze pe nimeni, doar ca să-şi facă o idee, în scurtul răstimp, o încercare despre orice, chiar şi asupra unui subiect nedorit de nimeni, la orice oră din zi şi din noapte, o să se ducă oriunde, o să meargă pe jos până la Seattle şi o să cerşească pe marginea drumului. O, fireşte că era conştient că n-avea nici o calificare...

— Stop!

Kate aproape că urlase.

Se uită curioasă la acest aiurit. Avea efectiv sentimentul că dacă l-ar respinge pe Alvin Taggart, acesta şi-ar fi pus capăt zilelor, făcând-o direct responsabilă. Îşi îndreptă privirile spre Nick care stătea nemişcat.

— Ce-i asta, Nick, o glumă?

— Nici vorbă.

— Vreau cu tot dinadinsul să fiu ziarist, reuşi să articuleze Al

Taggart cu o voce pierită.

Kate se învârti în jurul uriaşului vrednic de milă.

— Bine, spuse ea. Fă o încercare. Ai să-mi faci lista cu toate aşezămintele şcolare din Queens, începând cu cele din Jamaica. Toate. Indiferent de predare, de la greaca veche la base-ball, trecând prin tricotat, prin căminul de copii de la colegiu.

Se aştepta la un torent lipicios de mulţumiri bâlbâite, dar Al dădu simplu din cap, închizând ochii, ca un pacient căruia doctorul îi spune că are o şansă dintr-o sută să supravieţuiască săptămâna asta.

Cel de-al patrulea şi ultimul din grupul adus de Nick părea să fie de vârsta tuturor la un loc, era chel şi mai zbârcit decât un măr trecut; în lipsa dinţilor care-i căzuseră, toată partea inferioară a feţei se lăsase, dar privirea îi era maliţioasă şi vioaie printre atâtea creţuri; îşi spuse numele - Arthur L. Hennessey, învăţător pensionar.

— Ginny, Maria, Nick, Joe mi-au fost elevi printre alte câteva mii.

Predase vreme de patruzeci şi şase de ani la aceeaşi şcoală primară din Jamaica, iar ocazional mai făcea cursuri de recuperare.

— Nick a insistat să vin şi eu, crede că e nevoie de un corector.

— Primul număr n-o să apară decât peste o lună, spuse Kate.

...Dar îi veni o idee.

— Domnule Hennessey, am de gând să scot ziarul în opt pagini, în loc de patru. Aş vrea să deschid o rubrică de mică publicitate, la fel ca în *Herald-Tribune*.

— Şi vreţi ca eu să adun aceste anunţuri.

— Mai ales o să-i convingeţi pe oameni să vină la noi.

Hennessey zâmbi, încreţindu-şi şi mai mult faţa.

— Cu riscul de a inventa, nu-i aşa?

Kate îl fixă, uluită. Nu pentru că tipul ar fi spus ceva colosal. Într-o străfulgerare, întrevăzuse ceea ce s-ar putea numi una din misiunile primordiale ale ziarului. În ciuda sutelor de mii, poate chiar un milion de locuitori care, în alte împrejurări, ar fi format un oraş, ţinutul Queens nu exista, nu era decât o vărsătoare; a crea o particularitate, a o face să dureze, a o exagera, iată rolul ziarului...

...Şi , fără îndoială, una din cheile reuşitei.

Dar fără să neglijeze aspectul financiar al rubricii de mica publicitate. Kate a citit de mai multe ori celebrele „Personale" de la *Herald*, de un dolar rândul (ziarului lui Gordon Bennett i-au fost intentate câteva procese când, printre două reclame pentru rochii -

„veritabile şicuri pariziene” - creştea numărul ofertelor de prostituate ce lucrau la domiciliu, erau chiar fantasmele unui maniac sexual).

— Domnule Hennessey, anunţurile de mică publicitate vor fi gratuite în primele patru săptămâni. După aceea, va fi cinci cenţi rândul. Fiecare o să le adune, dar dumneavoastră o să fiţi acela care o să le centralizaţi. Bineînţeles, dacă sunteţi de acord.

Cum să nu fie?

Cea de-a doua zi a ei în Queens a fost, în mare, la fel ca prima. Însoţită de Nick DiSalvo, reluă vizitele la domiciliu, luă cuvântul de mai multe ori, pironită pe un scaun sau pe un taburet, în magazine sau în faţa tejghelelor.

Se întoarse la imprimerie mai devreme decât în ziua precedentă, pe la 8,30, după paisprezece ore de muncă neîntreruptă. Packardul lui Doug şi Doug în persoană stăteau la intrare; Doug făcea zâmbre.

...Dar Kate intră în depozit, unde ţiglarii peticiseră deja acoperişul, dulgherii proiectaseră construirea noii redacţii, în dreapta imprimeriei, la marginea străzii Buckingham, iar vopsitorii dăduseră cu var peste tot. Ţinu o adunare cu tot personalul, primi de la fiecare raportul, şi spuse, la rândul ei, ce-a făcut împreună cu Nick: şaptesprezece anunţuri şi nouă subiecte de articol, unul din cele mai spectaculoase fiind acela că era nevoie de un poliţist la ieşirea elevilor de la şcoala de pe strada 163.

— Alvin, ai să te ocupi tu de asta. Îmi trebuie cel puţin zece interviuri. Pentru fiecare: nume şi prenume exacte, adresa de acasă şi de la servici, dacă respectivul lucrează. După asta, ai să faci turul tuturor şcolilor şi ai să te asiguri dacă n-au aceleaşi probleme...

Şi aşa mai departe. Kate îşi termină conferinţa de redacţie pe la nouă şi un sfert. Când ieşi, Doug era tot acolo.

— Ai să vii să mă cauţi în fiecare seară, Doug?

— Şi în fiecare dimineaţă.

— Glumeşti.

— N-am de ales. Nu sunt decât două zile de când ne-am luat şi trec drept cel mai mare cretin din Statul New York şi de dincolo. Dacă ai fi bărbat, ţi-aş fi stâlcit mutra.

— Nu m-ai fi luat, dacă aş fi fost bărbat. Vrei să mergi mai încet? Te rog. N-are rost să murim în maşină.

Cu ajutorul unei mici lămpi electrice, Kate citea primele însemnări ale lui Taggart şi Hennessey - ceea ce făcuse Al Taggart era de o uluitoare precizie.

...Dar era atentă şi la mâinile lui Doug Caterham. I se părea firesc să o lovească, atât era de nervos, dar nu credea că o s-o facă.

— Doug, sunt pe cale să scot un ziar, n-am de ales.

El conducea la fel de repede.

— Te iubesc, spuse Doug.

— Îmi pare rău.

— Sunt gata să-ţi ofer bani pentru ziar.

Kate ridică din umeri.

— Nu.

Doug încetini dintr-o dată.

— Am stat de vorbă cu Hunnicut ăsta. E curată nebunie să scoţi un ziar de şapte ori pe săptămână, cu materialul ăsta, în asemenea condiţii şi cu un personal atât de mic.

— Foarte bine.

(I-au fost de ajuns câteva clipe ca să-şi dea seama că folosise, pentru acest „foarte bine", aceeaşi intonaţie ca şi H.H. Rourke. Alungă repede gândul.)

— Mă îndoiesc că ziarul o să aducă vreodată bani, spuse Caterham. Bineînţeles, nu sunt un Killinger, dar cel puţin e clar.

Kate citea un articol redactat de nu ştiu ce unchi, văr, cumnat sau prietenul unui prieten de-al lui Nick DiSalvo, despre o slujbă religioasă ortodoxă, întrebându-se dacă nu era cazul să aibă rubrici în germană, greacă, italiană, rusă, poloneză sau în altă limbă, după importanţa diferitelor comunităţi din Queens şi după o periodicitate bine stabilită.

— ...Dar te iubesc, spuse Doug. Te iubesc, nu-mi pasă dacă pierd banii. Vrei un ziar, bine. Am să-ţi dau bani.

— Nu, mulţumesc.

— Îţi dau un milion de dolari, poate chiar mai mult. Ai să poţi angaja o întreagă redacţie, să construieşti nişte birouri adevărate, cu o adevărată imprimerie.

— Şi-am să mă duc la birou de la 9,30 la 17.

— De ce nu? Nu cunosc nici o femeie care să conducă un ziar, dar de ce nu?

Kate închise dosarele şi le puse la picioare. Se gândea la Al Taggart, o uimea, fără doar şi poate, era un adevărat ziarist.

— Doug, nu cred că ai înțeles: n-am nevoie de banii tăi, nici de ajutorul tău. Papa mi-a cumpărat *Queens Gazette* cu o singură intenție: să-mi bat capul și, după aceea, să-l las în pace cu pretențiile de a conduce și eu un ziar; că ne facem amândoi socotelile, e mai mult ca sigur, și nu e o noutate. Așa-i de când m-a trimis în Germania, după aceea în Anglia, pentru singurul motiv că n-avea nici un chef să-i tot stau printre picioare; ar fi putut să-mi cumpere cinci sute de ziare mai proaste decât ăsta, nu, a trebuit să-l am tocmai pe ăsta. Cu atât mai rău, sau cu atât mai bine.

Packardul trecea peste East River.

— Trebuie să mă descurc singură, Doug.

Kate își puse mâna pe brațul lui Caterham.

— Îmi pare rău. Totuși, îți mulțumesc.

Pe strada 53, unde apartamentul lor ocupa ultimele două etaje ale unui imobil, mașina fu încredințată unui servitor ce aștepta acolo tocmai pentru așa ceva; urcară în lift, liftierul le zâmbi, vizibil fermecat de un asemenea cuplu tânăr, atât de înalți amândoi, atât de bogați și frumoși. Cinară între patru ochi, Caterham spunându-i lui Kate că, până la urmă, o să refuze propunerea lui Karl Killinger de a se angaja la *Morning News*.

— Nu cred că sunt în stare să lucrez în domeniul presei, e o lume pe care n-o înțeleg. Pe care n-o înțeleg, pentru că nu sunt făcut pentru ea.

Kate avu timp să se schimbe pentru cină și, pentru prima dată - privilegiu de femeie măritată -, avea o rochie lamé de mătase argintie care-i lăsa spatele și umerii goi.

Doug o informă că o să se angajeze la banca tatălui și a unchiului său.

— Însă n-aș vrea, refuzând oferta tatălui tău, să creez între tine și el și mai multă...

Ea zâmbi.

— N-am nici un chef, în clipa asta, să vorbesc de papa.

Se întâmplă că în seara aceea, în timp ce făceau dragoste, să simtă plăcere. După aceea, Kate adormi în brațele lui.

..Nu înainte de a fi pus ceasul la 5,30.

Următoarele cincisprezece zile au fost asemănătoare. Cu singura diferență că acum Packardul o ducea în fiecare dimineață în Queens și o aducea în fiecare seară. În jurul datei de 20 ianuarie, dulgherii, tâmplarii, zidarii şi vopsitorii şi-au terminat treaba. Baraca de pe vremea lui Mac Cormick dispăruse, fusese înlocuită cu o construcţie mai vastă, de vreo zece metri lungime, ce avea să fie redacţia, şi se afla în faţa depozitului - imprimerie. Pe două stabilimente, fusese pus panoul cu *The Queens Gazette*, cu litere mari albastre pe fond alb.

Grafica acestor litere şi, deci, a titlului fusese schimbată. Kate se inspirase dintr-o inovaţie introdusă acum câţiva ani de *Tribune* înainte de a fi cumpărată de *Herald*: de a nu folosi decât un singur tip de caractere, bodoni roman şi italic, pentru tot ziarul; au fost reechipate linotipele şi schimbat aproape întreg conţinutul căsuţelor.

Kate angajă doi ucenici care să stea lângă linotipe, unul avea noţiuni de dactilografie, celălalt ştia ceva mai mult, fiindcă lucrase câteva luni într-o imprimerie cu capacitate mare din Brooklyn, aceea în care lucrau linotipiştii de rezervă pe care Mac Cormick n-a catadicsit să-i plătească şi cărora le-a plătit ea, Kate, până la urmă.

Pe 24 ianuarie, la optsprezece zile după ce-a pus piciorul pentru prima dată în depozitul - imprimerie, Kate puse în aplicare cel dintâi proiect al său: să scoată un număr în timp util, un fel de număr zero, cu rubrici fixe pregătite din timp, cum erau anunţurile de mica publicitate (ce ocupau trei pagini), şi o parte, neapărat inspirată din actualitatea zilei, ca şi când ar fi fost vorba de un ziar destinat vânzării. Încercarea se dovedi catastrofală: redacţia (adică Kate, Nick DiSalvo, Al Taggart, Arthur Hennessey şi Maria DiSalvo) porni lucrul cu mai bine de o oră întârziere, pregătirea luă peste nouăzeci de minute din timpul rezervat, punerea în pagină contribui şi ea la întârzierea generală, scoaterea probelor fu aproape singura operaţiune ce se derulă în timpul prevăzut... Fixarea şi pornirea rotativei luară şapte ore în loc de douăzeci de minute. Hunnicut avu mari greutăţi în reglarea maşinii pentru a scoate opt pagini în loc de patru obişnuite.

Cele dintâi exemplare au ieşit după răsăritul soarelui. Era bine pentru vânzare (cu condiţia să se renunţe la împachetat, în preajma plecării trenurilor spre Manhattan). Dar n-avea nici un sens, cu efectivul redus al ziarului, să se reînnoiască experienţa de şapte ori pe săptămână. Kate nu dormi deloc; nu se întoarse în Manhattan, socotite cap la cap, două zile de lucru, una după alta.

Linotipiştii s-au arătat fermi: începeau lucrul în Brooklyn la opt dimineaţa, la nevoie, puteau fi de acord să facă două, trei ore suplimentare pe seară, când şi când, între opt şi unsprezece seara, dar mai mult, nu, era imposibil.

...Mai rău era cu ziarul rezultat în urma acestor eforturi disperate: era o ciornă plină de greşeli, ceva grotesc (nu era timp de făcut corecturile), în unele locuri era ilizibil, mânjit cu cerneală.

— La urma urmei, nu-i decât o încercare, spuse Nick DiSalvo.

Avea să-şi întipărească această scenă în memorie: atmosfera de sfârşit de bătălie, liniştea spartă, chipurile zăpăcite cu priviri golite, toată lumea stătea în jurul singurei mese, lungă de cinci metri, din redacţie, pe masă; printre munţi de sandwich-uri şi ceşti cu cafea - mama lui DiSalvo făcuse acest serviciu - zăceau exemplarele jalnice ale gazetei imaginată de Kate Killinger. Nu s-au tras decât câteva sute, asta din clipa în care, după vreo şaizeci de încercări, Hunnicut reuşise să reducă copierea tiparelor la două, trei greşeli pe pagină. Lângă Kate şi Nick, Al Taggart şi Hennessey, Maria şi Ginny, se aflau şi cei doi linotipişti de-abia calificaţi în meserie, plus Hunnicut şi Gunnarson complet doborâţi de oboseală...

...Mai era şi omuleţul în costum de şofer, cu mustăcioara lui caraghioasă, dreptunghiulară...

...Mai erau câţiva curioşi, membri ai clanului DiSalvo sau rude.

...Mai era Douglas Caterham ce-şi petrecuse noaptea uitându-se cum se agitau toţi ca nişte demenţi şi care, la un moment dat, îşi pusese-n gând să ducă galioanele sau paginile albe sau să ajute la fixarea a una sau două bobine de hârtie - care s-au rupt de vreo şaptezeci de ori. Doug Caterham, a cărui prezenţă nu şi-o putea explica Nick DiSalvo, faţă de care simţise antipatie, poate chiar gelozie, şi care, acum, îi inspira o amicală compasiune. *Prezenţa lui ne-a apăsat pe toţi, dacă l-am fi putut detesta, lucrurile ar fi mers mai bine, dar nu, era un om de bine, oricât de miliardar era, surorile şi prietenele mele îl găseau superb, de-a dreptul drăguţ, sărea în ochi că era îndrăgostit lulea de soţia sa şi că era gata-gata să-i ierte orice, chiar şi această nebunie care-i făcea să stea cincisprezece ore pe zi într-o suburbie îndepărtată...*

Nick DiSalvo avea să scrie aceste rânduri după vreo jumătate de secol. În amurgul vieţii, Kate Killinger avea să fie principalul subiect al aducerilor aminte - *în materie de ziaristică dar şi de curaj, de tenacitate, de dreptate şi de orice altceva, am învăţat de la ea mai mult decât de la oricine altcineva...* Deocamdată, se uita la ea, îi observa petele de sub ochi, mişcarea nărilor, scobitura obrajilor şi a tâmplelor şi alte simptome ale oboselii. Kate muncise mai mult decât toţi, scria mai repede decât Nick care, totuşi, se lăuda cu viteza lui; se aşezase la linotip, după aceea lângă placa de marmură a punerii în pagină, înfruntându-l pe Hunnicut care era de părere că nu putea face un ziar de opt pagini cu materialul pe care-l avea. Se uita la ea în timp ce frunzărea chiar cele pagini ale primului număr. Degetele ei lungi erau înnegrite de cerneală, la fel şi braţele dezgolite, fusta la înălţimea şoldurilor, acolo unde se sprijinise de placă, mătasea bluzei sale. Îndrăgostit până peste urechi de ea, cum n-avea să mai fie nicicând, era uluit, totodată, că o femeie atât de înaltă putea fi, în acelaşi timp, atât de feminină şi graţioasă.

Nu puse la îndoială nici o clipă faptul că ea avea să se îndârjească şi să continue.

Cea de-a doua încercare a avut loc peste şapte zile. Din cei 11 000 dolari pe care-i avea la început, i-au mai rămas mai bine de 4 000 pe care i-a dat pentru achiziţionarea unui al treilea linotip la care începu chiar ea să lucreze, dând exemplu ucenicilor care se numeau Castella şi Cook. Muncea şaisprezece ore pe zi, şase zile pe săptămână - dar venea şi duminica, după-amiază - la asta adăugându-se timpul de pe drum, între Manhattan şi Queens.

Această încercare a fost şi mai puţin concludentă decât prima: vechea rotativă refuza să producă altceva decât benzi, când negre în întregime, când albe cu totul. Banda de hârtie ce trecea prin bobine se rupea în jumătate la fiecare două minute.

A treia încercare avu loc pe 6 februarie, cu nouă zile înainte de programarea oficială. Au reuşit să pregătească totul, punerea în pagină şi spalturile, cu numai patruzeci şi trei de minute întârziere. De data asta, rotativa Büllock a făcut să se piardă patru ore, sistemul ei de pus cerneala refuza să funcţioneze normal, fie vărsa cerneală prea mult, fie se bloca, nemaiscuipând nici o picătură de cerneală.

În schimb, se părea că Hunnicut rezolvase problema hârtiei care se rupea tot timpul: tăiase din lăţime adică din lărgimea bobinei; toate paginile gazetei au fost scurtate cu un centimetru şi jumătate (6 cicero şi 4 puncte, în termeni tipografici) şi, deci, s-a redus formatul ziarului.

Dintr-o cauză necunoscută, această modificare fu de ajuns.

Încercările în alb ale numerelor patru şi cinci din 8 şi 11 februarie se remarcară şi de data asta prin numeroase greşeli datorate cernelei, cu toate că mecanismul a fost demontat şi pus la loc de vreo douăzeci de ori de Hunnicut, Gunnarson şi un nou rotativist venit de la *Sun*, în pragul pensionării.

A cincea încercare se remarcă printr-o slăbire a mecanismului de stereotipie ce furniza probele sau a flancurilor: tancul de developare se sparse iar acela de rezervă nu rezistă mai mult de zece minute. În plină noapte, Kranefuss şi Nick trebuiră să se ducă până în Bronx cu o furgonetă pentru a aduce două tancuri noi de developare, scoţându-l din aşternut pe vânzător.

(Cele două furgonete ale gazetei aveau, într-un mod bizar, pe portieră, însemnul social şi numele unui fabricant de încălţăminte de prin împrejurimi. În lipsa cumpărării de vehicule, noi sau de ocazie, Kate le-a închiriat de la un industriaş din Williamsburg, spunându-i că n-avea nevoie de ele decât între 4 şi 7 dimineaţa, sau în afara orelor când le folosea el.)

...Aşa se produse lucrul acesta extraordinar, aproape o minune - prima ediţie din *Queens Gazette* datată 15 februarie, ce văzu lumina tiparului fără nici un incident.

La 11,27, cu numai 27 minute întârziere, cele 10 800 exemplare din noul ziar în opt pagini au fost scoase.

12

DOGS, CATS AND MURDERS*

— Ca să fiu sincer, nu credeam să poţi porni rotativa fără ca ea să explodeze.

— Homer Hunnicut e un foarte bun rotativist.

— Dar bea.

— Cu condiţia să-i spargi vreo sticlă de cap din când în când, faci din el ce vrei. Știi, papa, câte locuri posibile există într-o tipografie, unde poți ascunde o sticlă de whisky? În jur de cinci sute cincizeci. Acum zece zile, am descoperit că-și făcuse o tainiță subterană sub toaletă, sub florile pe care eu le-am plantat.

---

* dogs, cats and murders (engl. - literal), câini, pisici şi crime

Karl Killinger era puțin mai înalt decât fiică-sa, avea cu cincisprezece kilograme mai mult decât ea. În ciuda înălțimii sale, în echipa de fotbal a Universității Tulane din New Orleans, ceilalți aveau grijă să-l lase să facă o breșă în apărarea adversă, ceea ce a și făcut, timp de patru ani, cu entuziasm. La patruzeci și șase de ani, se îngrășase puțin dar, curios, își păstrase surprinzătoarea ușurință în mișcări; în ciuda greutății, avea o suplețe de dansator.

Își plimbă privirea peste sala de lemn a redacției, numai de două ori mai mare decât propriul birou de la *Morning News*.

— Câte numere ai scos?

— 54.

— În câte zile?

— 54.

— Cât câștigi?

— Am pierdut 29 000 dolari.

— De unde i-ai luat?

— Am vândut câteva inele de-ale mamei.

— Mai ai inele?

— Unul singur, spuse Kate. Dar mi-au rămas brățara de smarald, o camee, o broșă și întreaga argintărie a bunicii.

— Maică-ta mai are o groază de bijuterii: i-am făcut cadou un colier de diamante, perle și...

Tăcu dintr-o dată, scuturând din cap.

— Înțeleg. Nu vrei ceva care să vină de la mine.

— Exact.

— În afara gazetei pe care, totuși, eu am plătit-o, dacă-mi aduc bine aminte.

— Mi-ai cumpărat-o din două motive. Mai întâi, pentru că era ziarul cel mai infect pe care l-ai putut găsi, apoi pentru că aveai nevoie de banca familiei Caterham. Sau a familiei House. Dacă m-aș fi măritat cu Larry House, era totuna pentru tine.

El începu să râdă.

— Așa este.

— Îmi datorezi 4500 dolari, spuse atunci Kate.

Şi începu să explice: când a cumpărat de la Mac Cormick gazeta, Killinger - sau reprezentantul lui - s-a lăsat tras pe sfoară. Mac Cormick încasase în avans plata pentru reclamele anului viitor.

— Dacă aş fi cumpărat eu ziarul, n-aş fi făcut o asemenea greşeală.

— Nu văd pentru ce ţi-aş da 4500 dolari. Îi dau soţului tău 15 000 dolari pe lună. Dacă nu vrei să te atingi de ei, treaba ta.

— Nu-i aşa că pot să am câţi bani vreau, dacă las baltă totul şi mă întorc acasă ca o fată cuminte?

— Da.

— Oare lumea îţi râde în spate pentru că fiică-ta se umple de ridicol în inima Queens-ului, papa?

— Nimeni nu-mi râde în spate, Kate. Se ştie cât e de periculos. Şi chiar de ar fi aşa, nu mi-ar păsa deloc. Am vorbit cu... cum îl cheamă?... cu soţul tău, Doug, acum două, trei săptămâni. Se ţine bine, cu toate că l-ai făcut să sufere destul. Are mai mult tupeu decât aş fi crezut.

— L-am prevenit, papa.

— Şi eu, spuse râzând Killinger. De altfel, recunoaşte singur. Pot să-ţi pun o întrebare, Kate?

— Orice întrebare, papa.

— Cât crezi că ai să mai rezişti?

Unul din telefoane zbârnâi, iar Kate scrisese după dictare ceea ce trebuie să fi fost textul unui anunţ. La sosirea lui Karl Killinger, Al Taggart şi un tânăr debutant, angajat cu două săptămâni în urmă, care lucrau de zor, s-au retras în vârful picioarelor, fără ca Killinger să le răspundă la salut. În timp ce ţinea receptorul în mână - făcând excepţie atunci când scria -, Kate continua să-l fixeze pe taică-său. În cele din urmă, puse receptorul jos.

— Am să rezist cât o să fie nevoie, papa. Destul de mult ca să reuşesc, chiar dacă ai să-mi pui beţe-n roate. Ai s-o faci?

— Încă nu ştiu, n-am luat nici o hotărâre. Nu cred că e nevoie: ziarul tău o să se prăbuşească de la sine.

Kate se ridică şi se îndreptă spre o hartă ce se afla între două ferestre, reprezentând toată partea de est a lui Long Island, de la Bay Ridge şi Coney Island, la Patchogue şi Port Peterson. Cineva a mâzgâlit cu albastru unele părţi de pe hartă, unde graniţele Queens-ului erau bine delimitate, în mare parte Jamaica, însă dârele marcau Long Islang

City - aglomerația ce se distingea de Flushing - dar și, la vest, Valley Stream în comitatul Nassau.

— Ai în vedere tot ținutul Long Island, Kate?

— Nici gând.

— Cât vinzi? Știi că pot verifica cifra.

— Sunt sigură că ai s-o faci: 3600.

— Mă înșel sau cifrele - cele adevărate, nu cele declarate ale lui Mac Cormick - erau între 1200 și 1300, cu o creștere între 1400 și 1500 în decembrie, cu prilejul sărbătorilor?

— Unde s-a mai pomenit să se înșele Karl Killinger? făcu Kate. Anul trecut, în februarie-martie, Mac Cormick scotea în medie 1240 exemplare. Suntem în martie, scot 14 000 exemplare și vând de trei ori mai mult decât el.

— Ziarul *Morning News* începe să se clatine, ar trebui să țin o ședință urgentă.

— Poate ai s-o faci, într-o bună zi. Între noi, nu este decât o diferență de 2 166 000 exemplare pe zi.

Iar sună telefonul. Kate se întoarse la masă, ridică receptorul, îi dădu asigurări unui oarecare Lissowski că are întru totul dreptate, era de neconceput ca noile străzi să nu fie luminate noaptea, ziarul o să ia atitudine. Un alt telefon sună în același timp; Karl Killinger ridică și spuse că era adjunctul șefului de informații de la *Queens Gazette*, ziarul din Queens aflat la dispoziția tuturor locuitorilor din Queens.

— O pisică siameză pe nume Zenon, da, doamnă. Când ați văzut-o ultima dată? Nu, doamnă, vă înțelegem îngrijorarea. Vreți să ne dați semnalmentele lui Zenon, doamnă? Mii de mulțumiri. Bineînțeles, doamnă, ăsta e rolul ziarului, de a sta la dispoziția celor din Queens... Oh, fiți fără grijă, anunțul o să apară în cel mai scurt timp, încă de mâine, cred că pot să vă spun , o să fac tot posibilul să-l conving pe redactorul șef să aibă grijă în mod special de scumpul dumneavoastră tovarăș. Omagiile mele, doamnă.

Puse la loc receptorul și-i întinse lui Kate, pe deasupra mesei, semnalmentele pisicii pierdute, plus numele, prenumele și adresa stăpânei.

— Actualitatea nu șomează în Queens, spuse el.

Era nouă și un sfert, ploua des și mărunt, o sobiță cu cărbune încălzea sala; pe fereastră se zărea Rolls Pierce-ul lui Killinger, cu un șofer la volan care nu era Kranefuss.

— A propos, Kate, ca să-ți răspund la întrebare, maică-ta nu se simte mai rău ca de obicei: tot mai e convinsă că una din infirmiere vrea s-o omoare și că toți medicii sunt complici.

— Să nu-mi spui că te-ai dus s-o vezi.

— Bineînțeles că nu.

Kate se uită la ea, după care puse mâna pe niște foi numite „beefsteack" - resturile de la o bobină de la rotativă care au fost tăiate cu mașina de tăiat hârtie pentru a face copii în redacție. Începu să redacteze o serie de mici anunțuri, adunând elemente din însemnările unui colaborator. Scria regulat și fără să fie nevoită să facă socoteala numărului de semne, rândurile erau echilibrate.

— Extraordinar, spuse Killinger, cred că e prima dată când se întâmplă, de vreo zece ani încoace: suntem împreună de zece minute și nici unul n-a sărit în gâtul celuilalt.

Vocea lui Karl Killinger era foarte calmă, ca și indiferentă, purtând încă marca accentului lejer din Sud, din Louisiana de care n-a reușit niciodată - sau poate n-a vrut - să se despartă.

— Cum se descurcă băieții care lucrează cu tine?

— Sunt foarte buni. Nu dau în schimb nici unul din ei pentru zece de la tine.

— Oricum, n-ai să-i poți plăti pe ai mei.

— Nici nu vreau.

Continua să redacteze anunțurile de mica publicitate, cu 22 de semne pe rând, astfel încât să ușureze munca linotipistului care avea să compună după aceea textul.

— Ce mai face Mona, papa?

Mona Cartwright avea treizeci și trei de ani, de mai bine de zece ani era amanta lui Karl Killinger; mai târziu, Nick DiSalvo avea s-o întâlnească și să fie impresionat de ea: așteptându-se la vreo dansatoare de music-hall, avea să aibă în fața lui o tânără femeie de o frumusețe nu numai uluitoare, ci profundă, în felul acelor peisaje care nu se remarcă decât după câteva ore și zile; avea să afle că era profesoară de istorie la Vassar, universitatea unde Kate Killinger își făcuse strălucitele studii.

— Bine, spuse Killinger. Mona face foarte bine.

Se ridică cu acea suplețe felină, neașteptată la el.

— Ai vești de la Rourke, Kate?

— Nu.

— A trimis ceva lui Saperstein, agentul lui. Se pare că un material de prima mână. O să fie în Mexic.

Kate se mulţumi să aprobe, impasibilă.

Sună iar telefonul. Ridică, ţinând pantograful, braţul articulat care fixa de perete receptoarele telefonice, pentru a se evita ţinerea lor pe masă.

— Mă duc, spuse Killinger.

— La revedere, papa.

Cu toate astea, el nu se urni. Kate acoperi receptorul cu palma.

— Da?

— Te-ai culcat cu Rourke, Kate?

Ea-i susţinu câteva clipe privirea, apoi începu să vorbească în aparat. Killinger plecă şi, după un timp, Rolls Pierce-ul se întoarse pe drumul de Manhattan.

După ce puse receptorul la loc, Kate îndepărtă pantograful. Nu mai scria nimic. Rămase nemişcată, lipită de spătarul scaunului.

Rourke.

La începutul lui iunie, s-a trecut de 5 500 de cititori, dintre care aproape 700 de abonaţi. De atunci, Kate îi încredinţa lui Hunnicut bunul de tipar pentru 18 000 exemplare. Cele 12 500 exemplare în plus erau distribuite gratuit, potrivit unui sistem de rotaţie care făcea ca o familie de pe lista stabilită să primească ziarul timp de cincisprezece zile. De asemenea, erau expuse în toate locurile publice, de la sălile de aşteptare la doctori şi dentişti până la saloanele de coafură, posturile de poliţie, gările rutiere şi feroviare.

În această distribuire relativ masivă, însă costisitoare, Kate Killinger vedea trei avantaje. Mai întâi, acela de a câştiga de pe urma cititorilor care plătesc - statisticile au arătat că 16% din oamenii care primeau ziarul sfârşeau prin a-l cumpăra sau a se abona la el. Apoi, acela de a crea şi a amplifica fenomenul de răspândire. În sfârşit, acela de a putea pretexta o difuzare triplă pe lângă agenţii publicitari.

Acest ultim argument se născuse în mintea întru totul fertilă a unui nou-venit: Sam Goldfish, vânzător de încălţăminte într-un magazin de pe Bay Shore, din Long Island. Goldfish era unul din cei mai insistenţi pretendenţi ai lui Ginny, sora lui Nick; profitase de asta, procurând încălţăminte nouă pentru o sută de membri din clanul DiSalvo. Impresionat de o asemenea eficacitate, şi probabil cu reticenţe destul de ascunse, Nick îl alesese pe Sam pentru una din rubricile sale personale: *Eroul zilei*. A doua zi după apariția fotografiei sale însoțită de o legendă, Goldfish trecuse la tipografie ca să cumpere o sută douăzeci de exemplare cu gândul să le distribuie prietenilor săi, *numai unora din ei*. După o oră, în urma unei întrevederi cu Kate, o convinse că avea absolută nevoie de un şef de publicitate.

— Eu sunt acela. La început, m-aş putea ocupa de asta, făcând vânzare la încălțăminte uzată. Nu-i nevoie să mă plătiți, am să-mi opresc 50% din reclamă.

— 10%.

Au căzut de acord pentru 20%.

Sam Goldfish n-avea nici cea mai vagă idee despre cerințele unui cotidian; a i se refuza publicarea unui anunț de patru rânduri sub pretextul că tirajul era gata i se părea culmea meschinăriei.

— Nu mă lua cu povești, îi spuse el lui Hunnicut, ți-a mai rămas un colțişor pe undeva! La dracu', am fost nevoit să aştept ca Rosenberg să iasă de la cinema ca să semneze. În timpul filmului, nici n-a vrut să audă.

— Nu mai este nici un colțişor într-un ziar deja tipărit! țipa de obicei Hunnicut.

Printr-un calcul implacabil, reuşea să demonstreze oricui (până şi Kate rămânea uluită) că datorită unui tiraj între 18 000 şi 20 000, ziarul avea mai mult ca sigur între 146 600 şi 175 900 cititori constanți. Dacă te încumetai să-l contrazici însemna să te expui unei argumentări de două ori mai convingătoare, pe care o desfăşura la nevoie până şi la toaletă.

Îndărătul limbuției, perseverenței cvasidiabolice, farmecului, umorului, dorinței de câştig ce-l caracterizau, se desluşea de-a dreptul o nuanță de mârşăvie. De mai multe ori, Kate a trebuit să anuleze contracte smulse prin procedee cu totul violente. Cu toate acestea, avea să-l păstreze până ce avea să plece, ca şi Mac Cormick, în California, la Hollywood, unde, spre deosebire de Mac Cormick, avea să reuşească în afaceri, într-un mod uluitor, după ce-şi va fi anglicizat numele.

Rubrica *Eroul zilei* era o idee a lui Kate pe care a dezvoltat-o Nick. Era vorba de publicarea zilnică a şase fotografii, câte una pe coloană, a şase cetățeni - bărbați, femei sau copii - din Queens. Fiecare poză era însoțită de o legendă care explica această alegere: putea fi vorba de Harry Battaglia care marcase de unul singur paisprezece puncte într-o întâlnire de baschet; de comisul marelui magazin Harper care avusese cinstea să restituie un portmoneu uitat de o clientă; de Maureen O'Keefe care se acoperise de glorie într-un rol dintr-un spectacol de binefacere. O selecție riguroasă a Eroilor zilei (numărul lor crescuse de la unu la șase) făcea ca vânzarea să sporească cu cinci până la treizeci de exemplare suplimentare de laureat sau laureată.

Goldfish spori în curând baza financiară obținând de la negustori sau industriași diverse donații, de la cornetul de la jocul cu cratițele, la pește sărat sau la șuvițe de păr gratuite - comisionul îl privea personal.

Insistase, de asemenea, să fie desemnați și Eroii Săptămânii (pe care un juriu îi selecționa dintre Eroii Zilei), apoi Eroii Lunii (aleși tot din aceștia). Ideea unui Erou al Anului nu mai avu succes. Kate preferă să mai aștepte.

În schimb, nu fu de acord cu varianta sugerată de Nick: dacă se punea problema Eroului Zilei, al Săptămânii și al Lunii, de ce să nu fie și rubrica opusă, a Înspăimântătorului (*the Villain*)?

— Și pe cine ai să pui? întrebă Kate.

— Pe Mc Gann. A fost condamnat la cinci ani închisoare.

— N-ai să ai tot timpul la dispoziție un spărgător înarmat. În plus, Mc Gann are familie care ne citește.

Nick renunță, spre marea lui părere de rău. La drept vorbind, începuse să fie nerăbdător, îi trecuse exaltarea din primele luni de la lansarea noii formule a ziarului. Se săturase tot făcând însemnări despre excursia unor doamne în vârstă la Coney Island, despre o serbare la școală, despre reuniunea unei asociații a amatorilor de păsări sau despre disputa pasionantă cu privire la instalarea unei cabine telefonice - și asta trecea drept ceva palpitant! Nu că în Queens nu s-ar fi ivit fapte diverse, importante, însă de îndată erau acaparate, eficace și prin mijloace substanțiale, de marile cotidiene din Manhattan.

— Kate, ăștia vin să vâneze în teritoriul nostru și noi stăm și nu facem nimic. Chiar dacă ajung la locul faptei înaintea celor de la *Morning, Sun, World, American* sau din altă parte, faptul că apărem la zece dimineața îmi taie tot avântul. Tipărim cel mai devreme și ieșim mai târziu decât ceilalți.

— Asta-i formula ziarului, n-am ce face: e deja o minune că reușim să apărem în fiecare zi.

Ea însăși era pe baricade de pe 6 ianuarie, cu excepția a trei dimineți de duminică în ianuarie și februarie; lucrase șapte zile din şapte, între şaisprezece şi optsprezece ore pe zi. Fireşte, în ultimele săptămâni, a slăbit ritmul, nu ajungea dimineaţa decât pe la 9,30 şi pleca cu Packardul spre Manhattan, de îndată ce termina şpalturile de citit, pe la 9,30-10 seara. Era conştientă că ceruse de la toată lumea maximum de efort. De pildă, Hunnicut lucra câte şapte zile pe săptămână, timp de şaizeci de zile neîntrerupt, chiar dacă în clipa de faţă nu venea la slujbă decât pe la două după-amiaza. Kate îi impusese să-şi ia zi liberă săptămânal, ca Gunnarson şi celălalt rotativist pe nume Spengler.

La fel, hotărâse zi liberă prin rotaţie pentru Nick, Al Taggart şi Ernie Pohl ce constituiau împreună colectivul redacţiei.

Kate era de părere că ştie reţetele de succes care fac posibilă naşterea unui ziar, pentru că ea însăşi le folosise. Refuzul deliberat al senzaţionalului era una, voinţa sistematică de a rămâne strict pe plan local era alta, fără îndoială, cea mai importantă. Încă de la început, considerase că şansele de a înfrunta marile ziare din New York erau derizorii; aşezase pe prima pagină nu vreun titlu de-o şchioapă, ci rubrica *Între noi* care punea treptat stăpânire şi pe pagina a doua , şi consta într-o amestecătură de mici informaţii locale, adesea umoristice, pe care alt ziar nu le-ar fi publicat. O singură concesie era făcută existenţei unei lumi exterioare celei din Queens (Brooklyn făcea parte din lumea exterioară, la fel ca Finlanda sau Belucistan), coloana dublă din pagina a treia avea titlul: *Ce n-aveţi nevoie să ştiţi ca să trăiţi liniştiţi în Queens* - Nick împreună cu ea se amuzau teribil să facă rezumatul, la modul cel mai sarcastic, a ceea ce se petrecea la Washington, în Europa, la Manhattan sau Moscova (cunoscută doar din auzite).

Vânzările creşteau încet dar sigur; cifra se schimba de la o săptămână la alta, referirile la asociaţiile de tot felul dădeau roade. În cinci luni, reuşiseră să pună în funcţiune o reţea de aproape patru sute de corespondenţi benevoli cu ajutorul cărora tot ce se petrecea în Queens îşi găsea ecou în coloanele ziarului. Cifra medie a vânzărilor era de 6500 la sfârşitul primei săptămâni din iulie, cu o creştere de până la 7000 lunea, ziua când se dădeau rezultatele întrecerilor sportive pe care rubricile specializate din marea presă n-aveau nici chef, nici spaţiu să le publice.

Kate mări până la 21 000 tirajul total, astfel încât să aibă o rezervă de 15 000 exemplare destinate distribuirii gratuite.

— Mă înşel eu sau n-avem mijloacele pentru o asemenea politică? se interesă Arthur Hennessey.

— Nu le avem, răspunse Kate.

Cumpăraseră un Ford, plăci stereotipe, maşini de scris (cu toate că ea scria direct la linotip). Angajase încă cinci persoane suplimentare: un rotativist francez pe nume Abadie care lucrase la Bordeaux în tipografia *La Petite Gironde**, un redactor pentru mica publicitate, un paginator, un corector care să-i înlocuiască pe ea şi pe Hennessey şi un responsabil cu vânzarea. Fordul era pentru cei patru reporteri ai gazetei ce lucrau ziua, iar de la primii zori ai dimineţii controla distribuirea ziarelor.

Kate mai avea de gând să cumpere căsuţe noi pentru caracterele de titlu şi reclame, materiale pentru fixarea formelor şi o maşină de tipărit.

Voia, mai ales, să schimbe rotativa.

Pentru a face faţă acestor cheltuieli (cu rotativa a fost ceva peste puterile ei), vânduse brăţara de smarald, toată argintăria şi cameea. Mai avea o broşă şi o casă la Chicago, construită de bunicii ei de pe mamă. Broşa valora cel mult 1200 de dolari, iar vânzarea casei implica negocieri penibile şi îndelungate la locul respectiv, cu doi din verişorii ei care aveau drepturi egale cu dânsa.

Cu toate acestea, îşi vându ultima bijuterie şi încercă să facă la fel şi cu casa, fără să se ducă la Chicago, din lipsă de timp. Cei doi verişori fură luaţi prin surprindere. De ce avea atâta nevoie de bani, şi atât de repede, nu avea nici un rost, doar era fata lui Karl Killinger şi soţia lui Douglas Caterham; nu era mai bine să se mai gândească puţin? S-a grăbit tot timpul să ia hotărâri, parcă erau toane. La drept vorbind, Kate a considerat întotdeauna partea familiei dinspre mamă drept o hoardă de idioţi notorii şi n-a ascuns niciodată acest lucru - nici Karl Killinger nu era mai bine văzut decât ea la Chicago. Verişorii s-au arătat bucuroşi să-i plătească cu aceeaşi monedă. I-au spus la telefon că nu era nici o grabă: ei tocmai plecau în vacanţă, da, chiar ei, care n-aveau averea familiei Killinger, o să mai discute în septembrie, când or să se întoarcă.

Acest incident o făcu să se înfurie, deşi nu era aşa important. În cea de-a şasea lună de muncă înverşunată, avea să plătească cu preţul eforturilor ei. Şi mai era ceva: presupunând că avea să găsească banii necesari continuării ofensivei sale, nimic nu dovedea că va fi încununată de succes: care succes? Deja investise mai bine de 45 000 dolari; în fiecare săptămână, un nou deficit de 1 000 dolari se adăuga pierderilor de ansamblu: niciodată vânzările n-ar putea acoperi fie şi numai cheltuielile de funcţionare.

---

* Frumuşica

— Hennie, trebuie să aleg între a reduce aceste cheltuieli, a renunţa să dau amploare ziarului vreo 15 ani şi a găsi mijlocul de a merge mai repede.

Hennessey, căruia numai Kate îi spunea Hennie, se ridicase destul de repede la rangul, hai să spunem, nu de confident, ci de cor antic; de departe, rolul de decan al vârstei îl predispunea.

— Cred că am găsit ceva, o formulă, sunt convinsă că un ziar ca al nostru îşi are locul său lângă adevăratele ziare.

— *Queens Gazette* e un adevărat ziar, se încumetă să spună Hennessey.

Kate ridică din umeri (mergea nervos cu paşi mari prin redacţia în care nu erau decât ei doi):

— E un buletin parohial, Nick are dreptate. Tocmai asta e singura şansă, pentru un succes cu termen. Trebuie să facem tot posibilul să vindem 100 000, 200 000, dacă nu 300 000 exemplare, peste tot în Long Island. Asta se poate, cu răbdare, în 10, 15 ani. Trebuie, mai ales, să gradăm resursele financiare, dolar cu dolar. Ori aşa, ori o investiţie în masă. Eu nu fac nici una, nici alta, stau pe loc între aceste două soluţii. Merg prea repede. E ceva mai puternic decât mine, Hennie. Ştiu că greşesc, cu toate astea, mă încăpăţânez. Nick o să plece, are motive s-o facă, nu pot să-i ofer nimic, face de o sută de ori mai mult decât gazeta. După el, o să plece şi Al Taggart, cineva o să-şi dea seama că lunganul ăsta are talent cu carul, i-ai citit interviurile? E genial, smiorcăielile lui nu-s decât o tactică. Şi Ernie Pohl o să plece, mai mult ca sigur. Hennie, am incredibila şansă de a avea trei din cei mai buni reporteri posibili, şi mi-e scris să-i văd cum pleacă, să-i încurajez chiar eu s-o facă, la nevoie. Cum ai spus că-l cheamă pe bancherul ăla?

— Bertie Cairns. Mi-a fost elev şi s-a născut în Queens.

— N-ar trebui să mă duc la el să împrumut bani, ar fi o prostie: n-ar avea nici un sens să mă îndatorez cu 50 000 dolari. Primul lucru inteligent e să-i gonesc pe Nick, Al şi Ernie şi să-i înlocuiesc cu primul venit în stare să scrie corect în engleză. O să fiu nevoită să nu mai scot de patru ori cât e nevoie, să nu tipăresc decât şase, chiar cinci zile pe săptămână, cum face Mac Cormick. Va trebui să uit tot ce ştiu sau cred că ştiu despre adevărata ziaristică şi să trec metodic la dezvoltarea buletinului meu parohial. În zece ani, o să vând 50 000 exemplare şi o să câştig 20 000 dolari pe an, iar când am să ajung să fiu bunică, o să am dreptul să sper.

Zâmbi:

— Crezi că acest Cairns o să mă primească de îndată?

Ieşi din banca de pe Jackson Avenue şi se aşeză la volanul Fordului alb cu albastru al ziarului. Hennessey o aşteptase în maşină. Începuse s-o cunoască destul de bine pe Kate Killinger, aşa că nu se înşela: era furioasă la culme.

Ieşind de pe Jackson Avenue, intrară pe Queens Boulevard. Trecură în trombă prin faţa unui agent de poliţie care sufla din toate puterile din ţignal.

— Dacă o să călcăm pe cineva, barem o să fim la timp la locul faptei, ca să putem face procesul verbal al accidentului, spuse Hennessey. În termeni jurnalistici, oare nu-i asta o bombă?

Nu primi nici un răspuns.

— Bertram G. Cairns a refuzat să împrumute bani, spuse Hennessey. Nu mă miră: la şcoală, felul cum îşi ascuţea creioanele spunea deja multe.

Kate îl fulgeră cu privirea ei albastră, se strecură între un tramvai şi unul din acele camioane cisternă ce făceau colecta conţinutului tomberoanelor igienice din imobilele care nu erau prevăzute cu un sistem de canalizare. Hennessey ar fi pus la bătaie pensia pe un an de zile că spaţiul dintre cele două vehicole era minuscul, însă Fordul scăpă neatins. Făcu ochii mari:

— Mai sunt şi alţi bancheri, spuse dânsul.

— A acceptat.

În clipa următoare, Kate frână brusc, în mijlocul străzii, cu două din roţi pe şina de tramvai.

— Am banii. Licheaua a fost de acord, era hotărât să-mi dea banii încă din clipa când am cerut să mă primească, pentru că sunt fata lui Karl Killinger şi soţia lui Caterham. Doar pentru asta. Îmi vine să urlu...

Strânse volanul atât de tare, încât mâinile se albiră la încheieturi.

— Dacă i-aş fi cerut 100 000 de dolari, mi i-ar fi dat fără să clipească. Cred că nici nu era nevoie să mă duc eu în persoană, era de ajuns o scrisoare sau un telefon, ar fi alergat în patru labe, fluturându-mi teancurile de bancnote de 100 de dolari. L-ar fi lăsat rece dacă i-aş fi spus că în nici un caz tata sau Doug nu i-ar fi dat înapoi banii, că m-aş opune cu toată fiinţa să primească ceva înapoi. Sau când i-am spus că rotativa pe care vreau s-o cumpăr n-o să fie niciodată rentabilă, nici n-o să amortizeze din cheltuieli, iar şansele ca ea să fie vreodată rentabilă sunt infime. Cu cât încercam să-l conving că dacă-mi împrumuta banii îşi lua un risc nemăsurat, cu atât îmi zâmbea binevoitor. Îmi dă 50 000 dolari pentru ziar, cu toate că n-are încredere în viitorul lui. Mă întreb dacă nu-mi acordă banii ăştia tocmai pentru că nu-i dă nici o şansă gazetei. Pentru Bertram Cairns nu există decât două feluri de ziare: *Morning News*, al lui papa, pe care locuitorii din Queens îl cumpără cu milioanele, la fel ca ceilalţi new-yorkezi, şi *Herald-Tribune* sau *Times*, rezervate intelectualilor din care îşi face o mândrie că e unul din ei. Între ele nu mai există altceva. Teoria mea nu e adevărată, nu mai e nici un loc pentru un ziar care să nu fie nici de senzaţie, nici de informaţie sau de comentariu serios. Că am câştigat 5000 de cititori în cinci luni ţine de faptul că am 1,74 metri, picioare frumoase şi că nu semăn, totuşi, cu un cal; dar ascensiunea gazetei n-o să mai dureze mult, vânzările au să se împotmolească, locuitorul din Queens nu există, Queens e un azil de noapte...

— Nici eu nu sunt de părere că aduceţi cu un cal, spuse Hennessey.

— Dealtfel, Bertram G. Cairns nici nu crede că am să mă mai ocup mult timp cu ziarul, sunt doar fata unui miliardar care se distrează.

— În spatele nostru, este un tramvai care vrea să treacă, spuse Hennessey.

— Şi această fiică de miliardar o să se întoarcă în cele din urmă acasă, iar tata sau soţul o să-i plătească datoriile...

— Tramvaiul tot acolo e, s-au adunat gură-cască şi-l văd şi pe poliţistul de adineaori, prin faţa căruia am trecut cam cu viteza luminii, spuse Hennessey.

— Să-l ia dracu', făcu Kate. Cu toate argumentele mele şi ale lui că faptul de a-mi împrumuta bani era o tâmpenie colosală, caraghiosul mi-ar fi răsturnat cufărul cu bani pe genunchi, poate chiar şi în sân, dacă asta i-ar fi dat ocazia să se uite înăuntru.

Kate întoarse capul şi se uită la agentul de poliţie:

— Du-te şi tu la dracu'. Îmi pare rău că n-am dat peste tine mai înainte.

— E într-o pasă proastă, îi spuse Hennessey poliţistului.

— Aşa deci, aţi cumpărat un aeroplan? spuse poliţistul. Doar că zburaţi la joasă înălţime.

— Aş putea să scriu o groază de articole despre Bertram G. Cairns, spuse Kate cu o furie amară. Despre felul cum delapidează banii clienţilor săi din Queens, împrumutându-i oricui. Mai mult ca sigur, a înşelat o mulţime de nenorociţi. Sunt aproape convinsă. După ce-am să termin cu el, când Nick, Al şi Ernie au să-i facă un dosar întreg, o să fie nevoit s-o şteargă în Texas să caute petrol. Sub un nume fals. Mai mult, am să-l urmăresc până în Texas.

— Seamănă cu un cal? îl întrebă Hennessey pe agentul de poliţie.

— Nu s-ar spune, răspunse agentul. Dar n-ar fi o idee tocmai rea să scoateţi maşina din mijlocul străzii pentru ca tramvaiul să poată circula. Asta nu cred că ar jigni pe nimeni. Am făcut o observaţie în trecere.

Kate porni maşina şi făcu un salt spectaculos care-o proiectă pe trotuar, în faţa vitrinei lui Gus Testerman, vânzătorul de aparate radio.

— Am să vând de urgenţă Büllockul şi am să cumpăr un Hoe. Am văzut undeva cu vreo 20 000-22 000 dolari. Cu un Hoe, aş putea să tipăresc 40 000 exemplare în mai puţin de două ore. Cu condiţia ca Hunnicut să-l poată porni. Dar a lucrat pe un Hoe. Oricum, Abadie poate să facă să meargă orice, cu toate că nu ştie engleză. Problema e să căutăm un Hoe prin Manhattan, să-l aducem în piese detaşate, să-l punem în funcţiune şi să-i dăm drumul la timp, la nouă jumătate seara. Cred că se poate. E nevoie doar de o altă echipă care să demonteze Büllockul la sfârşitul tirajului din ziua precedentă şi să elibereze locul. Între sosirea pieselor rotativei Hoe şi sfârşitul demontării Büllockului, avem 22 de ore. Pe puţin...

Se uită la agentul de poliţie, un individ cât un munte.

— Am să vă rechiziţionez. Vă pricepeţi să demontaţi şi să puneţi la loc o rotativă? (Rânji) Bineînţeles că nu, un poliţist e un porc de câine. Bine, o să faceţi parte din echipa de transport a rotativei Hoe. Să mai aduceţi vreo cinci bărbaţi ca dumneavoastră, mari, puternici şi proşti. O să aflaţi ziua şi ora. Să nu întârziaţi.

Kate porni.

— La revedere, Miss Kate, la revedere, unchiule Arthur, spuse agentul de poliție.

Kate străbătu cât îi mai rămăsese din Queens Avenue, îndreptându-se spre tipografia și birourile ziarului.

— Hennie, mai rău e că Bertram Cairns are dreptate. Și Nick are dreptate. Toată lumea are dreptate.

— N-am spus nimic, făcu Hennessey.

— Nu vreau să aștept până când voi dovedi că formula actuală a ziarului e cea mai bună. Nu pot și nici nu vreau. O reușită care-mi ia 30 de ani nu mă interesează. M-am înfrânat cât am putut, acum, gata, o las mai moale. Să mă ia naiba, n-am să-mi petrec toată viața luptând cu mine însămi; că tot timpul o iau la galop, ăsta-i destinul meu. Rourke avea dreptate să n-aibă nevoie de mine.

Opri tot atât de brusc ca de celelalte două dăți de când plecaseră de pe Jackson Avenue. După care, porni mașina la pas. Pentru prima și ultima dată, îi vorbise altcuiva de H.H. Rourke. Îi spusese lui Arthur Hennessey care se feri să-i pună vreo întrebare - făcu în așa fel, de parcă nici n-o auzise. La drept vorbind, se simțea jenat. În sinea lui, fu chiar șocat. Deoarece Kate era măritată cu un bărbat căruia puține reproșuri i se puteau aduce (Doug Caterham n-a mai venit din Manhattan în Queens de când și-a preluat atribuțiile la banca familiei, însă era prezent în fiecare sâmbătă și duminică în Buckingham Street, stând toată ziua și dând mâna cu funcționarii cei mai neînsemnați). Or, Kate vorbea de altcineva; Hennessey îi auzea numele pentru prima dată, pe un ton ciudat de liber, spunea că e îndrăgostită de bărbatul ăsta necunoscut, încă de la prima întâlnire cu dânsul...

— Îmi lipsește, Hennie.

Se apropiau de Jamaica cu un mers paralitic de broască țestoasă.

— Cu toate că Rourke nu mi-a spus niciodată că n-are nevoie de mine. La urma urmei, mi-a propus să plec cu dânsul. Dar mă cunoaște atât de bine! Ce puteam să fac? Să-l urmez, ținându-i carnetul de însemnări? Nici nu ia note. Aș fi putut să încerc să lucrez cu el, am fi putut face o echipă. Dar trebuia ca unul din noi să se supună celuilalt. Ar fi însemnat să-i cer să vină să se înmormânteze cu mine în Queens, asigurându-l că dânsul o să facă dările de seamă de la picnic-uri. Nu putem sta împreună, nici măcar lucra împreună, ceea ce-i mai rău. Numai dacă unul din noi ar renunța să lucreze. De ce-aș fi eu aceea?

Fordul mai merse fără zgomot vreo cinci metri și se opri în fața redacției. Kate opri motorul și-și lăsă mâinile să atârne. Hennessey nici el nu se mișcă, neștiind dacă dânsa sfârșise ce avea de spus.

În cele din urmă, Kate întoarse capul spre el și-i zâmbi:

— Iartă-mă, Hennie.

Se prefăcu că nu știe despre ce-i vorba, crezând că face aluzie la felul cum a condus:

— Pentru ce? Din fericire, ați mers mai încet la urmă. Dar nu toți polițiștii din Queens sunt nepoții mei.

— N-o să se mai întâmple. Nu știu ce-a fost cu mine.

Căscă ochii tot mai mari, cum făcea atunci când îi venea o idee. Genele sale nu erau tocmai lungi dar erau mai închise decât părul tăiat scurt, mai mult ondulat decât creț, prins tot timpul cu o bentiță, de regulă bleu safir.

— Hennie, m-am tot gândit la ceva, când ne-am oprit în fața magazinului lui Gus Testerman. Ai putea să ții și o rubrică fixă, pe lângă anunțurile de mică publicitate?

— Da, cu condiția să nu mă aventurez prin Queens și să n-am mult de scris.

— O să deschidem o rubrică radio. Mai întâi, ca să anunțăm toate programele de a doua zi, dar și ca să facem câteva comentarii despre cele din ajun.

— Stilul meu e de o platitudine îngrozitoare.

— Tocmai de aceea. Vreau ca oamenii să regăsească în comentarii ceea au simțit pe propria piele ascultând radioul. Dacă eu sau Nick am scrie asta, nu ne-am putea stăpâni să nu fim caustici, și ar fi o prostie. Ernie Pohl... Nu, o să se ocupe Maria DiSalvo, o să ia legătura cu toate stațiile ca să ne comunice programele lor dinainte. Mă mir că nimeni până acum nu s-a gândit la una ca asta. La fel, pentru cinema. Am nevoie de cineva pasionat și în stare să vorbească de filmele care rulează în Queens înainte ca ele să fie retrase de pe afiș. Am să găsesc.

Bătu ușor cu degetele sale lungi volanul. Părea să se gândească la ceva.

— Cel mai bine ar fi să scoatem 10 000 afișe pe care-o să le lipim peste tot, mai ales pe vitrinele magazinelor și în locurile publice. Ziarul o să-și schimbe formula începând de săptămâna viitoare. *Dogs, cats and murders*, vor sânge, au să aibă sânge.

13

ROURKE O SĂ-MI ŞTEARGĂ O PALMĂ...

Cei doi fuseseră omorâţi cu două gloanţe în ceafă, arşi cu ţigara, mai ales în părţile genitale şi la ochi, iar trupurile lor fuseseră scufundate până la coapse în ciment. În mod normal, n-ar fi trebuit să apară la suprafaţă.

— Ar fi trebuit să zacă şi acum pe fundul lui East River; cum se face că au fost găsiţi? întrebă Kate.

— Nişte indivizi au început să sape pe sub apă azi dimineaţă ca să facă nişte lucrări. Vor să construiască un aerodrom.

— Şi voi ce căutaţi aici? Rikers Island e în Bronx.

— Hotarul e chiar lângă insulă. Ne aflăm tot în Queens.

Pe locotenentul de poliţie îl chema Richard Donovan. Kate se aplecă deasupra celor două cadavre pe care statul în apă le-a umflat.

— De cât timp stăteau aşa?

— Între 10 minute şi 24 de ore.

Donovan se uită la ea. Era tipa pe care a întâlnit-o în martie, cu ocazia unei ceremonii de caritate a cărei consemnare în ziarul din Queens o făcea chiar dânsa. Sângele ei rece în faţa ororii celor două cadavre torturate îl mira şi-l făcea să se simtă nelalocul lui. Era jenat şi din cauza celor două trupuri goale, nu era un spectacol pentru o femeie, mai ales pentru una ca ea. Se aflau în nord-vestul lui Garden Bay Manor, mai sus de Queens, pe malul lui East River, era nouă şi un sfert dimineaţa, se anunţa o superbă zi de septembrie. Velele trasau Flushing Bay şi strâmtoarea dintre Rikers şi South Brother Islands; puternica adiere a brizei, aproape înţepătoare, intra în nări cu fiecare respiraţie.

— Azi e luni, spuse Donovan. N-am fost eu de serviciu, de-abia ieri m-am întors din concediu.

Se auzi zgomotul unei maşini. Se întoarse şi văzu unul din Fordurile cu alb şi albastru ale ziarului, cu doi oameni la bord. Donovan îi recunoscu pe Nick DiSalvo şi Joe Aguila, fotoreporterul ziarului care făcuse nişte poze superbe fetiţelor sale.

— Am sosit cât am putut de repede, îi spuse râzând DiSalvo lui Kate Killinger. Pe urmele noastre e o întreagă hoardă de confraţi din Manhattan.

— Un motiv în plus ca să nu pierdem timpul, îi replică ea. Joe, ia patru prim planuri şi patru patru planuri largi de fiecare cadavru, plus şase prim planuri ale feţelor - două din faţă, două de fiecare profil.

— O să publicaţi aşa ceva? întrebă Donovan.

Ea-i zâmbi:

— De ce nu? Ştii cine sunt, locotenente?

Kate se dădu deoparte ca să-l lase pe fotoreporter să facă poze. Nimeri în plin soare iar trupul ei se desenă dintr-o dată sub ţesătura fină a rochiei, cu o indiscreţie tulburătoare. Donovan se simţea tot mai jenat, ca un voyeurist; era cea mai frumoasă femeie pe care a văzut-o vreodată.

Spuse că da, îi ştia pe morţi. Mă rog, numai pe unul din ei, cel din dreapta, pe nume Frank Germi.

— Am avut de-a face cu el de vreo două ori.

— Contrabandă cu alcool?

— Nu numai. Atac înarmat.

— A stat la pârnaie?

— Martorii nu l-au putut recunoaşte. Mereu aceeaşi poveste.

Kate se aplecă deasupra chipurilor livide ciuruite de arsurile ţigărilor.

— Seamănă între ei, spuse ea. Ar putea fi fraţi. Oare Frank Germi a avut un frate?

Donovan n-avea habar; poate. Tocmai erau acoperite cadavrele, poliţiştii se apropiară, iar o furgonetă a poliţiei făcea rondul în spate, gata să ducă cadavrele de îndată ce vor fi pierdut din greutate.

Nick DiSalvo se întoarse de la muncitorii ce începuseră lucrările:

— Cunosc nişte tipi Germi din Rego Park, răspunse el întrebării pe care i-a pus-o Kate Killinger.

— Du-te împreună cu Joe şi găseşte-i.

Nick dădu din cap zâmbind, arătându-şi dinţii foarte albi. Încă o dată, Donovan îşi puse întrebarea dacă acesta era sau nu amantul redactorului şef, după cum se zvonea de câtva timp. Nu era imposibil; tânăr înalt, slab, suplu, cu un surâs încântător, de o îndrăzneală naturală, Nick DiSalvo părea să aibă succes la femei.

— Pot să te însoţesc, locotenente?

Fu de acord. Nu ştia să conducă; oricum, din salariu nu-şi putea permite să-şi cumpere maşină, cu patru copii acasă. Lângă ea, mai-mai c-o atingea, trebui să lupte ca să nu se lase hipnotizat de bazinul, de coapsele ei lungi, pe jumătate dezgolite. Kate îl întrebă de concediu, aruncându-i din când în când priviri ironice (aşa credea Donovan) pe sub genele lungi întunecate care accentuau efectul şi aşa remarcabil al ochilor, ca şi cum şi-ar fi dat seama de tulburarea lui de a fi numai cu ea, într-o maşină condusă de ea. Schimbând dintr-o dată subiectul, Kate îl întrebă dacă e adevărat că asasinii mai întâi le-au torturat, apoi le-au omorât pe victime, în apropierea locului unde-au fost găsite corpurile:

— Nu-mi imaginez să fi traversat întregul New York cu două cadavre ale căror picioare erau prinse în ciment.

— Orice e posibil, răspunse el cu răceală.

Kate începu să râdă:

— E ceva care nu merge, locotenente?

— Nu-mi plac asemenea spectacole pe stomacul gol.

— Şi ai un şoc când vezi că o femeie nu leşină dintr-o dată, în faţa aceluiaşi spectacol; mai degrabă eşti surprins că o femeie se află alături, într-o asemenea împrejurare. Nu orice femeie, mai ales una care, în graba de dimineaţă când a fost anunţată, s-a îmbrăcat cu prima rochie care i-a căzut în mână şi s-a nimerit să fie o rochie care-i lasă umerii, spatele şi coapsele descoperite.

Donovan roşi de-a dreptul.

— N-am făcut-o dinadins, locotenente, ai cuvântul meu. Din fericire, mi-am luat ciorapi. Nu mi-ai răspuns la întrebare: cine i-a ucis pe Frank Germi şi tovarăşul lui?

...După 20 de minute, Donovan îşi dădu seama că i-a relatat vrute şi nevrute despre ancheta în curs, despre alte anchete de acelaşi fel, despre criminalitatea din Queens, despre crimă, în general, despre propriile ambiţii şi iluzii pierdute, pe care nu le-ar fi dezvăluit nimănui, darmite unui ziarist. A avut impresia (de obicei, nu avea) că în mod intenţionat l-a pus în încurcătură. Pe drumul spre comisariat, Kate i-a propus să se oprească, nici el, nici ea n-avuseseră timpul să ieie micul dejun. La drept vorbind, nici n-a aşteptat acordul lui; opriseră în faţa unei cafenele, intrară, făcuseră comanda şi se treziră mâncând ouă şi bând cafea fără să-şi dea seama.

— Sper că n-o să scrieți tot ce v-am povestit.

— Aş avea nevoie de un număr special, replică ea zâmbind.

Uşoara iritare pe care-o simțea îl înflăcără şi mai mult, făcându-l să spună tot ce-avea pe suflet. Spre surprinderea lui, putu să i se adreseze, ca şi când n-ar fi fost de o frumusețe tulburătoare, ca şi când n-ar fi fost fiica lui Karl Killinger şi soția lui Douglas Caterham, oricare din cei doi bărbați putându-i cu uşurință zdrobi cariera. Îi spuse că nu-i place ziarul, în orice caz, nu aşa cum era, de câteva săptămâni. Cunoscuse ziarul de pe vremea lui Mac Cormick şi-l îndrăgea, în ciuda fanteziilor, a greşelilor ilare, a faptului că acelaşi articol de fond despre gaița cu moț albastru din Jamaica Bay, dar acelaşi articol, cuvânt cu cuvânt, a putut fi publicat de 60 de ori pe an; noua formulă a ziarului apărut pe 15 februarie i-a plăcut şi mai mult. *Între noi* era una din lecturile lui preferate, iar *Tot ce n-aveți nevoie să ştiți ce se întâmplă în alte locuri ca să trăiți în linişte în Queens* l-a făcut pur şi simplu să izbucnească în râs. Însă nu-i plăcea cum s-a schimbat ziarul din iulie, erau alte ziare pentru asta, cu cadavre şi cu specularea celui mai mărunt fapt divers; în ceea ce-l priveşte, reziliase abonamentul şi nu era singurul, degeaba era polițist, locuia în Queens de 15 ani, copiii au fost crescuți...

Kate se sculă şi plecă.

Afacerea fraților Germi, Frank şi Tony, apăru pe prima pagină a gazetei şi se întindea pe trei pagini. Nick reuşise să-l facă pe Germi din Rego Park, unde tatăl celor doi morți era brutar, să recunoască faptul că Frank şi Tony erau de-ai lui; mai mult, obținuse de la mai mulți declarații detaliate. În unul din interviurile pe care le-a adunat, erau citați vreo 30 de oameni cu care cele două victime au întreținut „relații de afaceri". Printre aceste nume, figurau cele ale lui Frankie Costello şi ale altor notabilități din marile bande new-yorkeze, mai ales ale mai multor polițişti compromişi. Informatorul principal al lui Nick DiSalvo era fratele mai tânăr al lui Frank şi Tony, un băiat de vreo 16 ani. Cum vorbea italiana ca engleza, şi destul de cursiv dialectul sicilian, Nick reuşise să-l facă pe băiatul aflat încă sub şoc să vorbească, mai ales că acesta era şi condiscipolul unuia din proprii frați.

Nick o privise pe Kate:

— Adevăratele nume pe care mi le-a spus Johnny le păstrez în arhiva mea personală...

Cât se poate de clar, sugeră că asemenea nume nu trebuiau să apară. se înțelegea de la sine. mai ales că dânsul. prin descendența italiană și cunoașterea mediului italo-american. își dădea seama de pericolul de a fi publicate.

Se întâmplă că nu-și redactă el articolul. De altfel. de-abia dacă trecu pe la birou. pe la cinci după-amiază: tocmai fusese jefuit un magazin de bijuterii din Long Island City. Abe Lautner. proprietarul. fusese înjunghiat de unul din agresori. Nick se și duse acolo. în locul lui Ernie Pohl căruia Kate îi dăduse misiunea să nu-l slăbească nici o clipă pe locotenentul Donovan. în caz că s-ar ivi ceva pe parcursul anchetei.

Al Taggart era liber în ziua aceea. Hennessey încercase să dea de el. dar degeaba.

Kate termină articolul despre descoperirea celor două trupuri. după care redactă un interviu cu Donovan. ale cărui merite le sublinie. explicabil. pentru că locotenentul era un adevărat locuitor din Queens și un cititor fidel al *Gazetei*.

Puțin înainte de opt seara, Nick sună: nu putea să se întoarcă imediat; era posibil ca unul din agresorii bijutierului să fie identificat, arestat dintr-o clipă în alta. el însuși spera să poată da de suspect înaintea poliției și. deci, să-i smulgă o declarație. Printre altele. Abe Lautner. bijutierul. se găsea într-o stare critică. Nick i-a interogat soția și pe cei trei copii. În sfârșit, doi dintre informatorii săi erau pe urmele unei camionete ce servise la transportul fraților Germi.

Izbucni la râs la telefon:

— Văd că se mișcă. încep să mă amuz ca un nebun.

— Spune-mi tot ce știi despre atacul magazinului și despre Abe Lautner.

Nick îi spuse. după care întrebă:

— Kate, te descurci cu însemnările mele despre frații Germi?

— Am să mă apuc de treabă. Iar Ernie se va ocupa de afacerea Lautner, am să-i spun să se întoarcă.

— Ai dat de Al?

— Hennessey s-a dus să-l caute. O să ne descurcăm, Nick.

— Până când să stau?

— Până la unsprezece jumătate. după aceea te întorci. Închidem ediția la miezul nopții. numai dacă ai vreo bombă.

Conveniră să vorbească la telefon pe la 11 seara. ca să stabilească ultimele concluzii. În următoarele 20 de minute, Kate își termină rubrica *Tot ce nu aveți nevoie să știți...* în care accentul era pus, de acum încolo, pe scandal și zvon, chiar pe pornografic. Pe măsură ce Doug Caterham citea peste umărul ei - lui Kate nu-i plăcea, dar nu i-o spusese niciodată - izbucnea în râs, cu toate că îl șoca:

— Parcă scrii cu vitriol.

Doug o sărută, iar ea îi răspunse la sărut cu răceală, agasată de simpla lui prezență.

Ernie Pohl se întoarse cu câteva informații suplimentare despre Donovan, trebuind să sune mai târziu la comisariat. Putea face o schiță a primelor cercetări ale polițiștilor, atât despre dublul asasinat, cât și despre alte crime identice din lunile precedente.

...Ca să-l împiedice pe Doug să citească peste umărul ei, Kate se așeză în fața unui linotip ca să-și culeagă direct articolul pe care avea să-l semneze N.D.S. - conform convenției stabilite între dânsa și Nick: N.D.S., adică Nick DiSalvo, dar această semnătură nu era folosită decât în cazurile, destul de frecvente, în care ea redacta însemnările pe care le făcuse Nick. Dacă Nick era acela care redacta, semna cu numele lui întreg sau cu unul din cele trei pseudonime (și invers, de multe ori, Nick scria anchetele făcute de Kate, iar în cazul ăsta, semna K.K.C., adică Kate Killinger Caterham).

Însemnările lui Nick, ca de obicei, clare, nu i-au pus nici o problemă, era familiarizată cu ele. Și ea și Nick foloseau aceleași prescurtări pe bază de semne algebrice sau aritmetice, cu litere capitale subliniate o dată sau de două ori sau alte convenții cvasistenografice...

...Nici în privința numelor proprii nu erau greutăți, le scriau cu litere capitale, ca să se vadă mai bine.

Îi trecu o idee:

— Doug, fiindcă tot ești aici... Johnny Germi e la aceeași școală și în aceeași clasă cu Jimmy, fratele lui Nick. Uită-te în registrul 8, al treilea sau al patrulea sertar. Sunt poze cu clasele de la toate școlile din Queens. Numele elevilor sunt pe spate. Fii drăguț și găsește-mi-l pe tânărul Johnny.

Între timp, Ernie își trecuse pe curat scurtul său reportaj despre Donovan și echipa lui de detectivi.

— Încă nu-l da la cules, spuse Kate după ce-l citi și-i scrise în stânga sus indicațiile (corpul - adică grosimea caracterului - și lățimea coloanei) pentru linotipist. Scrie-mi vreo 300 de rânduri despre afacerea magazinului de bijuterii, cu însemnările lui Nick.

Doug se întoarse cu poza în cauză. Kate puse să-i fotografieze coloana în care se afla Johnny Germi, după aceea, îl izolă din grupul de adolescenți din al doilea rând.

— O să iasă cam neclar, spuse fotogravorul.

— Mă doare-n cot!

Kate răsturnă dintr-o dată așezarea paginii întâi, păstră doar titlul, iar în josul celei mai oribile fotografii făcute de Joe Aguila pe malul lui East River se puteau vedea, în prim plan, cele două cadavre goale, cu picioarele cimentate.

— Să pun o bandă peste sex?

— Da, spuse Kate. Bineînțeles.

...În locul interviului cu Donovan, prevăzut la început, puse patru coloane disparate cu titlul: FRATELE MAI TÂNĂR ACUZĂ, iar ca subtitlu: *Poate asasinul se află printre ei*.

— Știrea despre atacul magazinului de bijuterii să fie pusă în josul paginii, pe trei coloane. Titlul să apară și pe pagina a patra.

— Pagina a patra iar a fost ciuntită. Și doar fusese unitară.

— Puneți în altă parte fotografiile cu puștii în excursie și articolul despre mariajul soților Carruthers. Eliberați cinci coloane din stânga sus și păstrați-mi vreo 20 de rânduri în cazul când bijutierul ar da ortul popii înaintea închiderii ediției.

...Puse să scoată șpalturile de la paginile unu, doi, trei. Kate le citi, cu creionul albastru în mână; Doug Caterham citea și el peste umărul ei. Doug o întrebă dacă nu risca încă un proces (avusese deja două, în cinci săptămâni).

— Mă îndoiesc ca Frankie Costello să-mi intenteze un proces. O să trimită câțiva asasini care să-mi zdrobească mâinile și picioarele cu bâta.

— M-am liniștit, făcu Doug, nici prea-prea, nici foarte-foarte.

Era trecut de zece seara.

— Ernie, ia legătura cu Donovan.

Nu află nimic nou...

Kate puse fotografia lui Johnny Germi pe două coloane și rescrise articolul semnat N.D.S. pe care nu-l găsea destul de agresiv.

După vreo jumătate de oră, apăru și Hennessey: nu l-a găsit pe Al, probabil că se dusese la părinții lui, la Pittsfield, în apropiere de Albany și era pe drum.

— Oricum e prea târziu, Hennie. Du-te să te culci. Noapte bună.

Tocmai redacta cele 20 de rânduri care lipseau din pagina a patra. Făcu trei versiuni: una anunța și deplângea moartea lui Abraham Lautner, ucis mișelește de niște lichele, ziarul prezentând familiei condoleanțe emoționante și îndoliate; a doua pomenea de *starea constantă* a rănitului despre soarta căruia doctorii din Elmhurst, în ciuda devotamentului lor apreciat de toți locuitorii din Queens, încă nu se puteau pronunța *la ora când scriem*; cea de-a treia, sub titlul *Ultimul minut*, informa că, datorită acelorași doctori, Abe Lautner era în afara pericolului.

— Dan, culege-le pe toate trei, cu corp 9 roman, aldin, 10 cicero și 4 puncte, în chenar.

La 11 seara, Kate îl sună chiar ea pe Donovan. Nu, nu aflase nimic nou.

Din Elmhurst, Nick sună peste un minut: Lautner ieșise cu bine din toată treaba, nu știa mare lucru în rest; camioneta era o pistă falsă.

— Să mă întorc, Kate, sau să mai rămân aici?

— Stai acolo, nu se știe niciodată. Noi am terminat aici.

Kate se întoarse în atelierul de culegere și de paginație.

— Treci la varianta a treia a *Ultimului minut*, Dan.

Intră în sala rotativelor, unde rotativa Hoe lucea nou-nouță.

— Homer, bagi cât mai mare viteză.

— Nu mi-ați dat bunul de tipar.

— Ai hârtie?

— Pentru mai bine de 100 000 exemplare.

Kate făcu repede socoteala. Trebuia să aibă și de rezervă în cazul în care o informație capitală obținută de Nick ar necesita al doilea tiraj.

— 60 000. De ce naiba n-ai făcut rost de mai multă hârtie?

Johnny Germi a fost ucis a doua-zi dimineață, înainte de ora nouă. Nick DiSalvo și locotenentul Donovan care, încă din zorii zilei, imediat după ce-au citit gazeta s-au repezit la părinții tânărului (avea 15 ani și 7 luni), n-au dat de el. În mare, familia Germi era înconjurată de un zid de tăcere impenetrabil și acuzator; au refuzat să spună în ce loc era Johnny; și ei citiseră ziarul: brutarul Angelo Germi o să-i stâlcească mutra lui Nick.

Cadavrul a fost găsit. Băiatul fusese omorât cu patru gloanțe trase de aproape în gură. Cineva darnic zvârlise câteva monezi pe pieptul băiatului.

— Mă duc, îi spuse Nick.

Kate nici măcar nu ridică capul... Stătea în fața lui Hennessey și se ocupa de micile anunțuri.

— Ai auzit, Kate?

— Am auzit, Nick. Nu te mai rețin. Poți să pleci.

— Kate... încercă să spună încet Hennessey.

La celălalt capăt al mesei, Al Taggart se chinuia zadarnic să scrie un articol despre moartea lui Johnny Germi. În 20 de minute, nu bătuse decât două rânduri la mașină. Fixa clapele cu ochii holbați, cu privirea sa de miop lipsită de expresie, ca și când ar fi orbit dintr-o dată.

— Bine, spuse Kate. Îmi pare rău, dar asta nu schimbă cu nimic.

Nick plecă. Timp de un minut, se lăsă o tăcere deplină. Apoi, Kate spuse:

— Al? Cred că-i mai bine să pleci și tu. Închid.

Ridică telefonul, așteptă legătura cu banca de pe Nassau Street din Manhattan, apoi cu Caterham.

— Doug? Vrei să vii să mă iei? Da, acum. Mulțumesc.

Împinse pantograful ce susținea receptorul. Taggart plecă, după ce rămăsese câteva clipe în pragul redacției privindu-și picioarele mari ce se frecau încet de ciment.

— Cu mine ce-o să se întâmple? întrebă Hennessey.

— Poate ai să mă ajuți să facem focul, Hennie, ce părere ai?

— Bună idee. Și chiar să facem o cruce iar eu să bat cuie pe ea. După care, am să dansez în jurul ei.

Kate se ridică, înconjură masa și veni aproape de dânsul, punându-și tâmpla pe umărul lui Hennessey.

— Dacă Rourke ar fi aici, mi-ar trage o mamă de bătaie.

— Dacă e să mă iau după confidențele unei femei care-l cunoaște bine, Rourke cu pricina nu e chiar ușă de biserică, când e vorba să facă un reportaj, spuse Hennessey.

— Rourke nu mi-ar trage o mamă de bătaie pentru că l-am ucis pe Johnny Germi, ci pentru că m-am dezumflat.

A doua zi dimineață, își făcu o intrare cu totul spectaculoasă în birourile ziarului *Morning News*. Își luase una din cele mai vaporoase rochii din cele 30 sau 40 de la Edward Molyneux, avea la gât colierul de diamante pe care Karl Killinger i l-a dăruit mamei sale, iar în jurul părului şi pe frunte bentiţa presărată de safire la care asortase cercei potriviţi; tocurile înalte o înălţau şi mai mult; *imperială* era cuvântul potrivit pentru statura ei.

Intră în biroul lui Karl Killinger unde se aflau în clipa aceea vreo 15 persoane. Îl dădu la o parte cu braţul pe secretarul particular care încercă timid să i se opună. Atinse umărul lui Jack P. Cohn, redactorul şef al ziarului. Surprins, Cohn se ridică. Kate îi luă locul, puse picior peste picior, şi-şi aprinse o ţigară.

Karl Killinger o privi câteva clipe, apoi şuşoti încet dar calm:

— Conferinţa de redacţie se amână pentru astăzi după-amiază, pe la două şi un sfert.

Statul major al ziarului părăsi biroul.

— Îmi pare bine să constat că nu te-ai sinucis, spuse Killinger.

— M-am făcut cleampă. Rezultaul: în timpul nopţii mi-a fost rău.

— Un alt rezultat: vizita ta. De vreo doi ani n-ai mai dat pe aici.

— Doi ani şi jumătate. Ultima dată, atunci când ţi-am arătat diploma iar tu ai refuzat să mă angajezi spunându-mi că mai degrabă ai angaja un chinez.

— Într-adevăr, sunt atâţia chinezi, încât ar fi cazul să găsesc unul sau doi în stare să lucreze pentru mine. Vrei să vorbim de afacerea Germi, Kate?

— De ce nu?

— Trei din oamenii mei sunt implicaţi, ciolanul mai are destulă carne, ar fi o prostie să-l las.

— De ce nu mă întrebi dacă vreau să te ajut?

El zâmbi clătinând din cap:

— Şi altceva? Nu, asta-i afacerea unor ziarişti adevăraţi care ştiu să-şi ascundă sursele.

— Mulţumesc de consolare, spuse Kate.

— Nu accepţi să fii consolată.

— Într-adevăr. Mai alea din partea ta. Papa? Le-am cerut lui Smithson şi Clarke să se ocupe de vânzarea părţii mele din casa din Chicago. Îţi spun ca să fii la curent. Trebuie să-i dau unui bancher banii.

— Nu-i nevoie sau nu mai e nevoie. Acest domn Cairns a luat legătura cu soţul tău care a plătit tot. Eu l-am finanţat.

— O puştoaică ca mine, atât de fragilă, e bine să ştie că drăguţul ei tată e lângă dânsa.

— În felul ăsta, suntem între noi, Killingerii.

— Față în față. Mama a eșuat, eu, însă, n-o să dau greș. Pot să te rog să-mi faci un serviciu, papa?

— Sigur.

— Ți-aș fi recunoscătoare dacă ai face ceva pentru cei care au lucrat cu mine în Queens, pentru că au fost alături de mine, pentru că sunt buni, cei mai mulți. Cel mai inteligent e Nick DiSalvo, poate scrie despre orice și repede, are simțul a ceea ce vrea să scrie și modul în care trebuie scris. Are stofă de mare redactor șef. Al Taggart e un intervievator înnăscut, cu o tehnică a lui care poate surprinde. Știe să facă să vorbească și o piatră. Din punct de vedere profesional, pe Ernie Pohl îl prefer; mai are probleme cu ortografia și sintaxa, dar știe din instinct ce e inutil, e un adevărat reporter. Ai să ai grijă de ei?

— Dacă o să consider că merită.

Kate scoase câteva hârtii din portofel.

— L-am pus pe Hunnicut să muncească și câte 20 de ore pe zi și a făcut-o. Bea, a-l angaja într-o echipă de rotativiști ar fi o greșeală, în schimb, dă rezultate foarte bune la un ziar mic unde să fie ținut în frâu și să i se cunoască toate locurile unde poate fi ascunsă o sticlă. Abadie franțuzul e de prima mână. În locul tău, l-aș angaja. Ți-am scris numele și adresa fiecăruia și le-am dat note de la 1 la 10.

Killinger se hotărî să ia foile pe care ea i le întinse și le puse pe birou.

— Unul din ei n-o să accepte nici slujbă, nici bani, spuse Kate.

— Arthur Hennessey, răspunse Killinger zâmbind. A venit aseară să mă vadă. Dintr-un motiv care-mi scapă, părea să creadă că aș interveni în Queens.

Kate zâmbi:

— Țin mult la dânsul. Dar nu i se poate cere să-i înțeleagă pe Killingeri.

— Cine ar putea, Kate? Nu cumva, din întâmplare, ești liberă să iei masa cu mine?

— În clipa de față, nu sunt prea ocupată, răspunse ea.

Se lăsă tăcere în timp ce străbăteau, etaj după etaj, încăperile de la *Morning News*; puține persoane își mai aduceau aminte să-i fi văzut împreună - poate cu ani în urmă, pe când ea era fetiță, pe vremea când stătea ore întregi admirând linotipele ce duduiau sau cele patru grupe de rotative ce se învârteau.

Totul era de parcă Karl Killinger făcea intenționat turul fiecărui sector vrând să-i arate lui Kate dovada întinderii puterii sale. Sau poate voia să-i demonstreze că o Killinger nu putea fi doborâtă şi trebuia să facă față acolo unde ceilalți, bărbați sau femei, s-au dat deoparte.

Toate privirile se opriră asupra lor în salonul strălucitor al hotelului *Astor*, prin ceea ce atât de vizibil aveau în comun în statură, în mersul larg şi suplu, prin sentimentul pe care şi unul şi celălalt îl aveau - o nevoie nerăbdătoare şi devorantă de a cuceri.

La drept vorbind, dejunul acela avea să fie una din rarele ocazii când erau văzuți împreună, zâmbindu-şi, la prima vedere, calm, dând impresia că se înțeleg perfect. La o masă vecină, stătea un ziarist de vreo 36 sau 37 de ani, care de trei ani era editor la fostul ziar al lui Joe Pulitzer - *World*. Walter Lippman era deja o celebritate şi avea să fie mult timp. Peste cinci ani, universitatea din Harvard avea să-i propună un post de profesor, cea din Carolina de Nord pe acela de preşedinte, iar *World-Telegram* avea să facă totul ca să-l păstreze. Adolf Ochs de la *Times* avea să-i propună conducerea agenției sale de la Washington, Randolph Hearst avea să-l plătească cu aur ca să-i obțină serviciile, iar *Herald-Tribune*, la insistențele Helenei Reid, avea să-l atragă în această cursă jurnalistică (la capătul unei urmăriri până în Florida unde Lippman îşi petrecea concediul), obținând de la dânsul trei editoriale pe săptămână cu uluitorul salariu de 33 000 dolari pe an (de trei ori salariul unui reporter de bază), plus o secretară personală.

Evident că Lippman îl cunoştea pe Killinger. Îl aprecia pe el mai mult decât ziarul pe care l-a creat. Pe Kate o vedea pentru prima dată. Fu izbit, ca şi ceilalți bărbați din jur, de frumusețea extraordinară a tinerei. Dar altceva îi atrase atenția: auzise de afacerea *Gazetei*, de conducerea ziarului, de fata proprietarului putred de bogat de la *Morning News*, dirijând fără ajutorul tatălui sau al altcuiva, auzise de afacerea Cadavrelor Goale şi a fraților Germi care, încă de dimineață, era pe buzele tuturor, mai ales în mediul lor profesional. Îşi făcuse *a priori* o anume idee despre Catherine Killinger - o copilă răzgâiată pe care trufia a împins-o să încalce regulile profesiei. Acum, realitatea i se părea altfel. Femeia din fața lui nu numai că era superbă. Privirea pe care i-o aruncă de două sau de trei ori sclipea de inteligență şi chiar de o sfidare ironică. Fu silit să recunoască faptul că era nevoie de mult curaj pentru a îndrăzni să apari în public a doua zi după moartea tânărului Johnny Germi - anumite ziare nu s-au ferit să pună această moarte pe seama tinerei femei, cu atâta cruzime, cu cât scrupulele obişnuite ale redacţiilor respective erau de regulă foarte puţin vizibile. Lippman nu credea într-o simplă provocare, nici în inconştienţă. Înregistră încordarea lui Kate Killinger dar o puse pe seama împrejurărilor.

În ziua aceea, Kate îşi anunţă tatăl că renunţă la gazetărie.

— Doar eşti căsătorită, spuse Killinger.

— Îmi amintesc. Mi s-a întâmplat să uit, dar, în mare, faptul nu mi-a scăpat cu totul.

— Oricum, Caterham n-ar fi făcut mare lucru la ziarul meu. Are alte calităţi, nu acelea pe care le caut.

— Cu banca lui, ai reuşit să faci afacerile de care aveai nevoie?

— Da. E nevoie tot timpul de o bancă.

— Chiar şi acum?

— Mai mult ca oricând.

— Sunt la dispoziţia ta. Cu toate că nu văd ce-aş putea face. Apropo, nu m-am culcat niciodată cu Nick DiSalvo. S-ar fi putut întâmpla o dată sau de două ori, dar a rămas ca la box: n-a trecut mai jos de centură. Mona tot bine face?

— Da. L-ai văzut pe Rourke?

— Nu.

— N-am nici cea mai mică idee unde-ar putea fi. Câteva din reportajele sale au apărut cam peste tot, inclusiv în Franţa, dar nu neapărat purtând semnătura lui. După Mexic, se pare că s-a dus în America de Sud. Sau poate în Europa.

— Sau în Australia. Papa, câte milioane de dolari ai?

— Vreo 60. Dar se înmulţesc pe zi ce trece.

Kate zâmbi cu graţie ospătarului grăbit.

— Nu-i aşa că sunt o bogată, tânără şi frumoasă moştenitoare, papa?

— Nu te am decât pe tine, răspunse Killinger întorcându-i zâmbetul, la fel de calm.

— Dacă ţi-aş cere bani, mi-ai da?

— Cât vrei.

— Nu mă provoca.

— Te provoc.

Kate bău puţin vin.

— Bine, răspunse ea. Mulţumesc pentru dejun.

— Plăcerea a fost de partea mea, Kate. Când vrei tu, atunci începem.

— Să nu abuzăm chiar aşa. Am nevoie de 200 000 dolari. Am nevoie de noi rochii.

Killinger scoase cecul din buzunar, scrise suma şi i-l întinse. Kate îl puse în portofel.

— Merçi, papa dragă. Sunt o fetiţă ascultătoare, nu-i aşa?

— Mai rămâne de văzut. În orice caz, eşti fata mea. Vino să lucrezi la mine.

Se priviră amândoi destul de mult.

Kate scutură din cap:

— Nici vorbă. Doar dacă-mi dai postul de redactor şef al ziarului cu atribuţiuni depline şi eşti de acord să pleci în călătorie pentru doi, trei ani. Ar trebui să călătoreşti mai des.

— Dar nici tu nu te omori cu călătoriile.

— Te înşeli, papa dragă. Pentru următoarele două luni m-am aranjat: Doug şi cu mine plecăm în voiaj de nuntă.

Kate îi spuse lui Caterham că nu vrea să meargă în Europa, nici în Mexic sau în vreo ţară din America Centrală sau de Sud. Mai întâi, o să se ducă în California, după aceea, în Hawai. Voia să se ducă şi în China, dar i s-a spus că ţara era pradă unei mari tulburări din primăvara anului trecut: o grevă de amploare nemaiîntâlnită paraliza majoritatea oraşelor divine, în special Shanghai, Canton şi Hong Kong pe care tocmai voia să-l viziteze.

Kate se lăsă păgubaşă fără să fie afectată (Se prea poate să-şi fi făcut socoteala ca războiul civil ce se anunţa în China să-l fi atras pe H.H. Rourke) Sfătuit de Cornelius Vanderbilt cu care stătuse trei ani la universitate şi care, în urmă cu doi ani, înfiinţase un cotidian de format tabloid la Los Angeles, Caterham veni cu propunerea să plece mai degrabă în croazieră decât în China. Cumpără un iaht de vreo 30-35 metri care fusese al prinţului de Monaco. Porniră către mările sudului pe urmele lui Robert Louis Stevenson din urmă cu 40 de ani. Lui Doug i-au plăcut cărţile lui. Făcură o scurtă escală în arhipelagul Christmas, apoi în insulele Marchize, Tuamotu şi Tahiti, precum şi în Samoa occidentale. Stătură cinci zile pe insula Opulu unde scriitorul preferat al lui Doug îşi construise o casă admirabilă. .

Călătoria era prevăzută să dureze două luni dar se prelungi. Pe la jumătatea lui noiembrie încă se mai aflau pe mare, la mii de kilometri de San Francisco. Doug ţinuse să se abată şi în arhipelagul Salomón; trăia un vis adevărat, uluit de dragostea pentru soţia sa, fermecat de blândeţea, nonşalanţa, cvasitandreţea arătate de Kate. Se transformase. Tot încercând să se deprindă cu manevrele, ea făcea acum pe căpitanul; purta pantaloni albi, tricou marinăresc şi pălărie cu panglică albastră.

Ajunsese la Honolulu pe 4 decembrie. Doug voia să fie la timp la New York şi pe coasta de est a Statelor Unite ca să petreacă sărbătorile de Crăciun şi de Anul Nou în familie. Rezervase un tren special la plecarea din San Francisco. Ajunseră la New York pe data de 22. A doua zi, Kate se duse la medic (consultase deja unul la Honolulu şi altul în California, la întoarcere), credea că e însărcinată. Nu era.

Nici un ziar nu mai vorbea de dânsa. Când îi era semnalată simpla prezenţă la vreo serată importantă, era în calitate de *frumoasa şi eleganta doamnă Douglas Caterham*.

Voia să ia din nou masa cu tatăl său şi-l rugă pe Doug să nu vină cu ea. Cu zâmbetul pe buze, spuse că între dânsa şi taică-său oricând e posibilă începerea ostilităţilor şi că prefera ca duelul, dacă e să aibă loc, să se desfăşoare fără martori.

În realitate, întâlnirea cu Karl Killinger - a treia în mai puţin de un an - se desfăşură în cea mai deplină linişte. Îl întrebă pe taică-său dacă era de acord să i-l dea pe Kranefuss (dacă acesta ar fi vrut, dar nici nu se punea problema asta) cu care se obişnuise, ca secretar şi şofer, cu toate că ea ştia să conducă de multă vreme.

Pe atunci, Karl Killinger ducea o luptă susţinută împotriva trustului Hearst. Ziarul *American* al „cetăţeanulu"i Hearst lansase un concurs cu un premiu de 1000 dolari câştigătorului. În ziua următoare, ziarul *Morning* veni cu propunerea unui concurs identic - cu 2 500 dolari câştigătorului. *American* urcase premiul la 5000, iar Killinger la 10 000 dolari.

Pe străzile din New York, camioanele ce transportau buletinele de concurs erau luate cu asalt de hoardele de cititori înfierbântaţi.

...Ziarul *American* ridică premiul la 15000 dolari.

...Iar *Morning* la 25 000, anunţând că era gata să dubleze suma mergând până la un milion de dolari.

De la reşedinţa sa din Franţa, Hearst telegrafiase statului major de la New York că se retrage din cursa asta dementă.

— N-am timp să iau masa, Kate, trebuie să oblojesc nişte răni. Dacă am amâna peste câteva zile?

— Atunci la anul.

— Bine, poimâine.

Kate spuse că n-o să fie în New York. Doug şi cu ea vor petrece revelionul în Connecticut, n-or să se întoarcă decât duminica viitoare, spre seară.

Plecă capul, apoi îl ridică, cu privirile bleu safir scânteind. Făcu un gest pe care nu-l mai făcuse de când era mică (pe vremea aceea, o sâcâiau): îl sărută pe buze, în treacăt, pe Karl Killinger.

— La Mulţi Ani, papa!

Peste şapte zile, în casa spaţioasă pe care familia Caterham a construit-o pe la 1845, în apropiere de New London, Doug Caterham se întorcea dintr-o plimbare călare, în compania câtorva veri şi prieteni. Pe la şase seara, uşa de la biblioteca unde bărbaţii se adunaseră să vorbească de vânătoare şi de câini se deschise.

Kate stătea în prag, în costum de călătorie.

— Pot să-ţi vorbesc, Doug?

O urmă în salonul vecin.

— Te-am prevenit, Doug. Doar un an, nici o zi, nici o oră mai mult. Poate-ar fi fost altfel, dacă rămâneam însărcinată. Nu ştiu. În orice caz, adio! -

Îl sărută cu aceeaşi căldură ca şi pe Karl Killinger. Apoi, Kate ieşi, traversă holul unde erau aliniate portretele celor trei generaţii ale familiei Caterham. Afară, se urcă în Rolls-Royce-ul condus de Kranefuss.

A doua zi, împreună cu Kranefuss, plecă în Europa.

CARTEA A TREIA

ÎNTOTDEAUNA MOARTEA E BUNĂ

14

POVESTEA LUI ALVARO

— Eşti de neam prost, îi spuse H.H. Rourke Banditului mexican.

Pentru mai multă siguranţă, traduse cum putut fraza în spaniolă: *Has nacido de un plátano.* De-a lungul peregrinărilor sale, H.H. Rourke învăţase să spună „a fi de neam prost" în şaisprezece sau şaptesprezece limbi diferite. În acelaşi timp, numărul celor cărora le spunea asta tot creştea, într-o proporţie ce sfida orice calcul.

Observaţia lui avea efecte diferite, după cum era înţeleasă sau nu. În cazul Banditului mexican, ea fu considerată o insultă gravă, ceea ce corespundea intenţiei lui Rourke. De atunci, lucrurile degeneraseră. În mod normal, H.H. ar fi trebuit să fie ciuruit de gloanţe trase de mitraliera Gatlin cu şase focuri, acţionată de o manivelă, ca la maşina de râşnit cafea. Banditul mexican avea obiceiul să-i omoare cu mitraliera Gatlin pe aceia care, din motive diverse (adesea obscure) îi erau antipatici. Odată, Banditul mexican i-a omorât pe cei o sută şaisprezece locuitori ai unui sat - bărbaţi, femei şi copii. Numai câinii, destul de şmecheri ca s-o şteargă, au scăpat. H.H. îşi intitulase reportajul: UTILITATEA DE A FI CÂINE ÎN MEXIC.

Banditul mexican nu-şi folosi mitraliera Gatlin ca să-i găurească pielea lui H.H. Rourke. În situaţia în care se aflau amândoi, n-ar fi avut nici un sens.

După plecarea din New York, H.H. Rourke îşi făcu intrarea în Mexic prin oraşul de frontieră Laredo, negăsind aici nimic deosebit, în afară de faptul că se vorbea spaniola. Ajunse până la Monterey unde rămase trei sau patru săptămâni, cumpărându-şi un dicţionar şi o gramatică a limbii castiliene şi petrecându-şi restul timpului bând tequila şi învăţând limba pe care deja o ştia puţin din călătoria, alături de Gottlieb Eckart, prin Spania.

Porni în căutarea unui subiect de reportaj. Statul Sonora din dreapta sa nu-l inspira deloc, era încă foarte aproape de Statele Unite, încă sub influenţa presei nord-americane. Coborî spre sud. Statul San

Luis Potosi îi dădu ceva speranțe, în sensul că i se vorbi de vechii tovarăşi de arme ai lui Pancho Villa, asasinat în urmă cu un an, ce plănuiau să răzbune moartea acestuia ducând guerilla împotriva guvernului. H.H. dădu peste două, trei bande mici, lipsite de importanță, care stăpâneau peste câteva sate şi erau formate din câțiva derbedei, mult mai alcoolici decât şeful lor - ceea ce era o performanță, dar nu merita să scrii despre asta nici cinci rânduri.

Cu toate acestea, auzi multe istorisiri despre Villa şi Emiliano Zapata, mort şi el în 1919. H.H. începea să creadă că sosise în Mexic cu câțiva ani mai târziu.

În două luni, de-abia dacă află de povestea unor căutători de aur la nord de Sierra Madre. Îi luă interviu singurului supraviețuitor, care primise două gloanțe în burtă şi decedă după interviu.

La Mexico, unde ajunse în cele de urmă, întârzie mai mult decât prevăzuse. Avea despre Mexic aceeaşi părere ca şi despre Sonora sau locurile din nordul Mexicului; erau prea mulți ziarişti în căutare de fapte ca şi el. În realitate, dacă rămăsese mai bine de trei săptămâni în capitală a fost din cauza celor două sau trei femei, dintre care una era nord-americană şi se numea Cordelia Hoover; îi trebui mult timp să se despartă de ea: femeia insistă s-o ia de nevastă (avea vreo treizeci de ani şi destul de mulți bani pentru amândoi - moştenise de la defunctul soț şi de la taică-său mai multe mine şi o bancă, fără a mai pune la socoteală cele mai bune crescătorii de tauri din regiune).

Fu nevoit s-o ia la goană în sensul strict al cuvântului. Trenul de Veracruz i-a dat posibilitatea să contemple vulcanii Popocatepetl şi Ixtacihuatl. Dar acelaşi tren se transformă într-un tobogan care-şi aruncă, cu o adevărată furie, călătorii în apropiere de țărmul mării.

La Veracruz, H.H. găsi un adevărat subiect de reportaj.

În ajun, în tramvaiul din Villa del Mar (cartier din Veracruz de teapa lui Coney Island din New York, cu proporțiile de rigoare) cunoscuse două *chicas*, destul de atrăgătoare, pe nume Encarnación şi Carmen. Cele două *chicas* îi povestiră plângând că tocmai ieşiseră de la mănăstire, că părinții lor erau, unul dentist, celălalt medic la Cordoba, că erau imaculate ca Sfânta Fecioară şi se aflau într-o mare încărcătură de când li se furaseră banii şi biletele de tren; nu se mai puteau întoarce la familiile lor.

Bineînțeles că nu crezu o iotă din ce spuneau. Le pofti la masă, apoi le găzdui în camera lui de la hotelul *Diligencias*; îndemânarea cu care ele s-au descotorosit de numeroasele fuste era o dovadă a antrenamentului din mănăstire.

Țeava unui revolver la tâmplă îl făcu să se trezească dimineața. O voce îi spuse în spaniolă că avea să fie ucis în clipele următoare, pentru că a dezonorat două tinere pure ca Sfânta Fecioară.

— Ai și pus mâna pe cei șaptesprezece pesos din buzunarul pantalonilor, răspunse H.H. fără să deschidă ochii. Mai am o bancnotă de zece pesos ascunsă în rama de la pat, dar o să trebuiască să plătești camera cu ei.

— Șaptesprezece pesos nu-s de ajuns pentru onoarea a două fete pure ca Sfânta Fecioară, spuse vocea.

— Cum se spune *cumplit* în spaniolă?

Vocea răspunse că nu știe.

— Dă-mi dicționarul de pe scrin, făcu H.H., dacă nu l-ai furat între timp.

Revolverul se îndepărtă de la tâmplă apoi iar se lipi de ea în clipa când i se vârî dicționarul sub nas. H.H. deschise ochii, luă mâna de pe fundul uneia din cele două *chicas* și frunzări paginile:

— *Desgarrador*. Durerea ta de tată sau de frate e *desgarradora*. Oricum, n-am decât șaptesprezece pesos.

În realitate, mai avea trei mii de dolari, adică mai bine de douăzeci de mii de pesos, dar ascunsese bancnotele în cureaua sa fină de cauciuc sub o șindrilă.

— Nu cunoșteam cuvântul, spuse vocea.

— Știi engleza?

— Nu.

H.H. Rourke căscă și se întinse pe spate fără să se sinchisească prea tare de revolver. Bărbatul care intrase pe fereastră avea douăzeci și opt sau douăzeci și nouă de ani. Nu era prea înalt, era grăsuț, cu burtică, cu tendință clară de chelie. Țeasta lui era despuiată, pantalonii și cămașa arătau jalnic, iar sandalele scâlciate. Avea barba vâlvoi și mirosea urât. În contrast cu înfățișarea sa blajină și inofensivă, ochii negri străluceau cu ardoare.

— Îl cunoașteți? le întrebă H.H. pe *chicas*.

Amândouă spuseră în același timp că nu l-au văzut în viața lor. În primele clipe când s-au trezit, așa dezgolite cum erau, cu ochii mari, cu gurile deschise, trupurile brune lucind de sudoarea din timpul nopții.

păreau cu adevărat încântătoare. Se aşezară în capul oaselor, ţinându-se de mână, arătându-şi sânii cu sfârcurile negricioase şi părul mătăsos de pe pântec...

...Se întâmplă ceva uluitor: tipul cu revolverul se întoarse brusc, fixă fereastra cu încăpăţânare, cu arma spânzurând de-a lungul trupului, cu ţeava lăsată în jos:

H.H. îşi aprinse o ţigară.

— Cine eşti?

— Alvaro.

— Alvaro şi mai cum?

— Numai Alvaro, făcu tipul încăpăţânat.

Privirea lui Rourke alunecă pe un frumos sac de piele cum purtau pe vremuri englezii în călătorie. Nici cu zece mii de pesos nu găseai unul la fel în Mexic. Sacul era atârnat de pervazul ferestrei.

— Sunteţi sigure că nu-l cunoaşteţi?

Cele două *chicas* jurară că nu (erau una în braţele celeilalte acum, se pisiceau, stăteau tot în pat, H.H. era bine dispus, păcat că Burduhănosul mai era acolo).

— Întoarce-te, îi spuse H.H. tipului.

Acesta scutură puternic din cap. Era de neînţeles. Rourke sări din pat şi-şi puse pantalonii. Se apropie de Alvaro şi, fără nici o rezistenţă, îi luă revolverul din mână. Nu se înşelase, conţinutul era gol. Scotoci prin buzunarele lui Alvaro şi-şi luă cei şaptesprezece pesos înapoi.

— Eşti un hoţ caraghios.

— N-am obiceiul.

— Chiar mă întrebam, spuse H.H. neştiind ce să creadă. Te-am auzit de la început cum te căţărai pe fereastră. Nu uita că dacă ştiam că ai un revolver în locul cuţitului, te-aş fi doborât la început.

Cele două *chicas* din pat începură să se agite. Una din ele, Encarnación sau Carmen, se dădu jos din pat.

— Stai acolo unde te afli, îi spuse H.H. Nu te îmbrăca. Amândouă arătaţi foarte bine goale.

Fata spuse că voia să facă pipi la oală. H.H. îi dădu voie, iar el se apropie de sacul din piele. În clipa când voia să umble prin el, tipul se aruncă asupra lui cu un strigăt sugrumat; începu să se smiorcăie când nu reuşi să-l împiedice pe Rourke.

— Mai bine ai sta liniştit, spuse H.H.. Ce, eu te-am chemat aici?

Nu era nimic de făcut. Tipul încerca în zadar să-l lovească şi, mai ales, să-l împiedice să se atingă de sac. H.H. se resemnă şi-i şterse un uppercut sec cu dreapta. Alvaro căzu pe spate şi începu să plângă.

H.H. trase de fermoar şi deschise sacul. Ceea ce văzu îl umplu de uimire. Se întoarse şi îl privi pe Alvaro:

— Să nu minţi. Dacă spui minciuni o să duc la poliţie tot ce ai în sac. Astea sunt ale tale?

Alvaro plângea de-a binelea:

— Da, sunt ale mele, e adevărat, sunt preot.

Ca şi călătorul sau soldatul, lui H.H. Rourke îi plăcea să mănânce încă de când se dădea jos din pat. Comandase o masă de patru persoane, în camera de la hotelul *Diligencias*.

Alvaro îşi spuse istoria sa.

Era preotul unui loc numit San Jacinto de Los Reyes.

— E mai la sud, în statul Tabasco.

Fusese numit la San Jacinto în urmă cu şapte ani şi, încă de la preluarea atribuţiilor, avusese greutăţi din pricina articolului 130.

— E un articol din constituţia Queretaro*despre situaţia din Biserica mexicană. Un articol *muy fatal***.

Dar necazurile au început odată cu sosirea locotenentului Milán. Căsuţa parohială i-a fost arsă iar când şi-a construit o baracă, i-au dat foc şi la asta: puţin a lipsit să nu ardă şi el. Cei câţiva locuitori din San Jacinto care, la început, i-au dat voie să doarmă împreună cu porcii, s-au săturat până la urmă de el. Nimeni nu mai avea nevoie de el. A început să doarmă în biserică, cu toate că îi era ruşine să se instaleze hodoronc-tronc în casa Domnului, însă soldaţii îşi făceau nevoile peste tot şi era un miros urât - chiar dacă făcea curăţenie în fiecare zi: se instalase în clopotniţă, nici aici n-a putut sta, nu era uşor să dormi lângă clopotele ce zăngăneau tot timpul. Binecînţeles, putea să-şi găsească un locşor pe dealuri, numai că-i era frică de şerpi şi, mai ales, se temea să lase biserica fără supraveghere: adăpostea un tibia de-al sfântului Jacinto, adică preafericitul Jacinto Morales şi, pe deasupra, o bucată adevărată din Sfânta Cruce.

— O bucată din Sfânta Cruce, făcu H.H. cu gura plină. Haida-de!

Alvaro dădu din cap afirmativ: era o bucată din Sfânta Cruce, nu mai încăpea îndoială.

---

* de la numele oraşului unde a fost semnată constituţia în 1917

***muy fatal* (sp.)=foarte fatal

— Alvaro, făcu H.H. după ce luă o gură de bere, dacă se pun cap la cap toate bucăţile din Sfânta Cruce din toată lumea s-ar putea construi un pod între Canada şi Irlanda.

Ochii negri şi pătrunzători ai preotului (dacă era cu adevărat preot) îl fixară cu o intensitate înspăimântătoare:

— Nu eşti catolic.

— Sunt pe jumătate irlandez, pe jumătate francez şi pe jumătate american din motive personale. Sunt catolic, spuse H.H. Rourke. În sfârşit, sunt mai mult catolic decât budist, de pildă.

...Pe scurt, Alvaro a trăit în felul acesta, fără prea mari probleme, vreme de patru, cinci ani de la primirea sacerdoţiului la San Jacinto. La urma urmei, n-a mâncat bătaie decât de vreo trei sau patru ori; de regulă, locuitorii din San Jacinto interveneau ca să nu fie omorât cu totul. A scăpat cu câteva oase zdrobite, atât şi nimic mai mult. Era pe vremea când locotenentul Milán le interzisese soldaţilor să-şi facă nevoile în biserică, unde-l autorizase pe Alvaro să rămână, spunându-i că nimeni n-o să se atingă de el până la noi ordine.

— Numai că nimeni n-avea dreptul să intre în casa Domnului, în afară de mine.

Nici măcar femeile. Aşa că Alvaro se duse la locotenentul Milán ca să-i explice faptul că nu servea la nimic o biserică în care nu putea intra nimeni şi, de vreme ce era aşa, o să-şi ţină slujba afară. Locotenentul Milán răspunse că o să se gândească şi, după o săptămână, se arătă în pragul bisericii spunând că s-a gândit. Nu-i dădea voie. Nu numai că s-a gândit în privinţa femeilor dacă aveau voie sau nu să intre în biserică să asiste la slujbă sau dacă să-şi lase soldaţii să-l pălmuiască pe Alvaro, de fiecare dată când acesta încerca să-şi ţină slujba afară, dar hotărâse să închidă cu totul biserica, iar Alvaro să plece.

— Atunci i-am spus că n-o să plec niciodată. Niciodată.

Din nou se ivi licărirea pătrunzătoare şi arzătoare în privirea tipului burduhănos şi lui Rourke îi trecu prin minte o primă idee de reportaj.

H.H. Rourke le alungă pe cele două *chicas*, după ce dăduse fiecăreia doisprezece pesos. Fetele plecară foarte mulţumite.

H.H. rămase numai cu Alvaro.

— Chiar eşti preot, Alvaro?

— *Claro que si**.

— Nu-i o dovadă că, dacă te plimbi cu o carte, cu o anafornița, cu ostiile și chestiile alea pe care și le pun popii slujbă, ești și preot.

— *Es una casulla***.

H.H. se uită în dicționar: un patrafir.

— Mai aveam și haina albă și o etolă dar locotenentul Milán mi-a spus că nu le-a mai găsit.

Tonul lui Alvaro era indiferent, nu se sinchisea să-l convingă pe H.H. Rourke, totul era să-și spună povestea.

— Dar până la urmă ai plecat, spuse H.H. În ciuda promisiunii.

— Adevărat , am plecat, spuse Alvaro cu o voce șoptită și tremurătoare. Jurasem că n-o să mă facă să plec și am plecat. Mi-e rușine de lașitatea mea.

Ceva îl deranja pe H.H. Rourke în toată povestea asta. Nu știa exact ce. Nu numai din cauză că șovăia să creadă istorisirea lui Alvaro. Simțea mirosul de sânge și moarte, nu mai era nici o îndoială.

Îl întrebă pe Alvaro ce s-a mai întâmplat după ce făcuse făgăduiala că n-o să plece niciodată.

...La început, locotenentul Milán puse să-l biciuiască pe Alvaro. Nu era mare lucru. Mai rău a fost după aceea, când biciul deschidea cu totul rănile de data trecută. Locotenentul Milán puse soldații să-l dezbrace pe Alvaro și să-l ducă cât mai departe, la vreo șaizeci sau o sută de kilometri. Alvaro nu-și mai aducea bine aminte. Da, i-au trebuit câteva zile ca să se întoarcă, o săptămână sau două. Între timp, biserica a fost devastată, tot ce era din lemn a ars, băncile, scara de la amvon, altarul și crucile, ușa, totul, făcuseră o grămadă din toate astea în mijlocul bisericii și le dădură foc. Biserica în sine n-a ars, nu puteau arde pietrele, cărămizile din lut ars. Astea nu ardeau, doar se înnegreau.

Locotenentul Milán se făcuse vânăt de furie când îl văzu pe Alvaro, gol-goluț și nemâncat că se întoarce la San Jacinto. Porunci din nou să-l biciuiască, de data asta punându-i ardei iute pe răni dar...

— Ai o imaginație dată naibii, spuse H.H.

— Nu mint, făcu Alvaro.

— Bine. Atunci scoală-te, scoate-ți cămașa și arată-mi spatele.

Alvaro se supuse.

Se lăsă tăcere.

---

* Bineînțeles.

**E un patrafir

— Dumnezeul Dumnezeilor! exclamă H.H.

Avea lacrimi în ochi.

— Acum nu mă mai doare, spuse Alvaro. Asta-i poveste veche.

— Spune mai departe.

...Alvaro îi spusese locotenentului Milán că nu-i nimic de făcut, putea să-l jupoaie de viu, n-o să plece din biserica sa, câtă vreme o să rămână în picioare o piatră, iar locotenentul Milán spuse că dacă-i vorba pe-aşa, o să poruncească soldaţilor să distrugă biserica până la ultima piatră.

— Pricepi?

— Foarte bine, spuse H.H.

Soldaţii locotenentului Milán au demolat cu totul biserica, până la ultima piatră, spărgând până şi cu măciuca blocurile ca să se aleagă nisipul din ele, iar pulberea obţinută au aruncat-o în râpe adânci, de unde vântul a luat-o şi a dus-o împrăştiind-o pe kilometri întregi.

— Şi ai fost nevoit să pleci, Alvaro.

— Nu.

Alvaro nu plecase. Se aşezase pe pământ, acolo unde fusese biserica, chiar pe locul altarului, pusese trei pietre (pietre adevărate pe care le-a adus tocmai din fundul prăpastiei) una peste alta, spunându-i locotenentului Milán că, de vreme ce biserica iar se înălţase, era acolo şi avea să fie veşnic, până la sfârşitul vremurilor, chiar dacă ar săpa o groapă de cincizeci de kilometri în locul acela, şi că el, Alvaro, avea să rămână acolo până la sfârşitul sfârşitului vremii, arătând lumii întregi că biserica nu-şi schimbase locul, fiindcă preotul ei era acolo.

— Aşa că, locotenentul Milán s-a enervat, a vrut de data asta să te ucidă de-adevăratelea şi ai plecat.

Nici vorbă.

Nu era asta.

Alvaro scutură din cap, uluit că acest *gringo* nu vrea să priceapă nimic:

— Nu putea să mă omoare. Dacă mă omora, asta ar fi dovedit că am fost mai încăpăţânat şi mai puternic decât el.

Locotenentul Milán nu-l omorâse pe Alvaro. Timp de trei sau patru zile n-a făcut nimic, fiindcă nu ştia ce să mai facă.

...Apoi s-a întâmplat ceea ce se temea Alvaro. Bărbaţii din sat care nu erau cu adevărat catolici, ci *hijos de putas tuertas**, suferind de boala albilor, şi *maricones** ce miroseau urât îi vorbiră locotenentului Milán de bucata din Sfânta Cruce, pe care nimeni n-a mai văzut-o de mult, care nu luase foc împreună cu lemnăria bisericii şi pe care, cu siguranţă, Alvaro o ascunsese pe undeva. Locotenentul Milán veni la Alvaro care, la vremea aceea, nu-şi reconstruise biserica, ci marcase locul exact cu ajutorul cât mai multor pietre pe care le aducea din fundul râpei.

---

* fiii curvelor şpanchii

Bineînţeles, Alvaro refuză să-i răspundă locotenentului Milán unde a ascuns bucata din Sfânta Cruce, care se afla într-o cutie de lemn cu patru faţete din sticlă prin care se vedea totul.

Locotenentul Milán încercase diverse procedee ca să-l facă să vorbească.

— Ce fel de procedee?

— Anumite procedee.

Alvaro se porni subit să tremure îngrozitor, ca atunci când le văzuse pe cele două *chicas* goale, dar cu mai multă furie. Se făcu de-a binelea stacojiu.

— Ai vorbit, Alvaro?

— Nu.

Locotenentul Milán a fost nevoit să caute prin sat şi prin împrejurimi zile întregi; soldaţii lui răsturnaseră totul, şi pământul din jurul bisericii, cu fundul în sus, au coborât chiar şi în râpă, ridicând fiecare piatră, au căutat până şi în defileul Tenosic şi în copacii din junglă.

Dar n-au găsit nimic.

— Şi tu, în timpul ăsta, unde erai?

Prin apropiere. Într-un fel, îngropat de viu. În sfârşit, nu chiar îngropat, locotenentul Milán îl azvârlise pe Alvaro într-o hrubă adâncă, închisă la suprafaţă de un *enjarretado*, un panou cu zăbrele din fier, soldaţii se distrau câteodată aruncându-i şerpi, fiindcă ştiau că se teme de ei, aşa că Alvaro era nevoit să-i ucidă şi chiar să-i mănânce, pentru că nu prea i se dădea mare lucru...

...iar cei din sat erau siliţi să vină să-şi facă nevoile pe el.

— Oamenilor le părea rău că fac asta, spuse Alvaro, unii îmi cereau iertare cu voce şoptită, le era ruşine, mai ales femeilor, alţii îmi spuneau să mă opresc şi să spun totul locotenentului Milán, m-ar fi omorât chiar ei dacă ar fi putut...

---

* homosexuali

Asta a durat săptămâni întregi, e greu de spus exact cât timp. A durat până în clipa când locotenentului Milán i-a venit în cap să caute în singurul loc de pe o rază de cincisprezece kilometri unde nu cotrobăise: în propria cameră, în una din cele două valize frumoase din piele, cu inițialele care nu erau ale sale pentru că nu era M (nu le furase, poate locotenentul Milán nu punea mâna, poate era un cadou pe care i-l făcuse cineva cândva și-l păstra ca o amintire).

— A dat de bucata din Sfânta Cruce în cutia ei de sticlă. Sperasem să nu caute sub praful din valiză, dar i-a venit în cap și asta.

Privirea lui Alvaro părea că se trezește în interior și o durere mai mare decât lacrimile se ivi în ochii negri, pierind ca o ceață.

— A găsit bucata din Sfânta Cruce, a venit la mine și mi-a spus că dacă nu plecam, avea s-o ardă în fața mea.

Se lăsă tăcere.

— Așa că am plecat, spuse Alvaro.

Șapte săptămâni mai târziu, H.H. Rourke și Alvaro aveau să se îmbarce pe un mic cargou ce făcea legătura între Veracruz și Frontera care se află la gura râului Grijalva, pe locul unde Hernán Córtez, descoperind Mexicul în fruntea conchistadorilor, pusese piciorul pentru prima dată. H.H. Rourke n-avea nici un rost să-l convingă pe Alvaro să se întoarcă în statul Tabasco, aflat la nord de centrul țării, tocmai la dracu'; din Tabasco, la stânga, dădeai de peninsula Yucatan, la dreapta, de statul Chiapas, iar dincolo de ele de Guatemala, Honduras, Salvador sau Nicaragua. H.H. Rourke de-abia auzise de ele și asta datorită hărții geografice.

H.H. Rourke se duse de unul singur în Tabasco, numai pentru plăcerea de a trece frontiera, prin natura lui se avânta cât mai departe. Era un gust care se dezvolta pe zi ce trece în el, de care abia dacă-și dădea seama, mai ales la vremea aceea. Era imposibil să-l înțelegi pe H.H. Rourke dacă nu luai în calcul nevoia de a rătăci, care l-a împiedicat să rămână la *New York Times* unde avusese șansa rară de a fi angajat. De asemenea, nu-l puteai înțelege dacă nu-l vedeai singur, independent, umblând după subiectele de reportaj ca un colecționar - fără să-i pese dacă reportajele sale vor fi sau nu publicate, nu asta era important, nici banii care i se dădeau în schimb, cu atât mai puțin celebritatea pe care putea s-o dobândească în felul ăsta (dimpotrivă, celebritatea risca să fie un handicap, să-l oprească din căutările sale, să-i avertizeze pe oameni cu cine au de-a face). Mai târziu - dar asta începuse deja la New York şi la Chicago, Cucuvaie în persoană îşi dăduse seama destul de vag - avea să fie acuzat că de multe ori e morbid, tot timpul cinic, lipsit de orice urmă de compasiune sau de cea mai elementară umanitate. S-a mers până acolo încât a fost acuzat că-şi fabrică el în persoană reportajele, manipulându-i pe cei ce aveau să fie bieți eroi. De aici, reputația lui de lichea ordinară, de Rourke Secătura, S.O.B. Rourke, adică Son Of a Bitch*.

...Nici măcar Rourke n-avea să caute vreo explicație; nu credea în explicații, era tipul de om care lasă întrebările fără răspuns, de vreme ce nu şi le pune el. În primii ani, H.H. Rourke era în acelaşi timp foarte tânăr şi foarte bătrân, era foarte tânăr fiindcă nu se îndoia de propria persoană şi mergea înainte fără să ştie pe ce drum apucă, şi era foarte bătrân în sensul că înțelesese, fără să mai pună la îndoială, că singurul căruia avea să-i dea socoteală era el însuşi. Iar ceilalți care aveau pretenția asta erau de neam prost.

Era singurul fel de a-l înțelege pe H.H. Rourke, şi numai Catherine Killinger procedase aşa.

H.H. nu-l manipulă pe Alvaro, nu era cazul (se gândea să fie sincer). Alvaro VOIA de unul singur să se întoarcă în Tabasco, fără ca cineva să-l împingă din spate.

Chiar dacă îi era groază să se întoarcă.

...Înainte de îmbarcarea pentru Frontera, Tabasco şi reîntâlnirea cu locotenentul Milán, avu loc întâmplarea de la Veracruz, timp de unsprezece săptămâni, înainte de plecarea cargoului, când se încheie prima parte a straniei poveşti a lui Alvaro.

15

CONTINUAREA POVEŞTII LUI ALVARO

Bineînțeles că H.H. Rourke voia să ştie ce i s-a mai întâmplat lui Alvaro din clipa când părăsise San Jacinto de Los Reyes şi pe locotenentul Milán şi aceea când se trezi cu el în camera de la hotelul *Diligencias* din Veracruz.

---

* pui de cățea

În mare, paisprezece luni se scurseseră între timp, ceea ce nu era puţin lucru.

Ca să-şi atingă scopul, H.H. Rourke nu-l slăbi deloc pe Alvaro (care nu făcu nimic ca să scape, era foarte posibil ca Alvaro să se fi mulţumit numai cu spovedania). Se plimbară împreună prin Veracruz, mâncară şi dormiră împreună.

Povestea completă ţâşni din memoria lui Alvaro.

Începu să relateze că atunci când îl anunţase pe locotenentul Milán că era de acord, că o să părăsească San Jacinto de Los Reyes, locotenentul Milán l-a scos de îndată din hruba-închisoare, din latrina aceea, i-a dat voie să se spele, i-a dat nişte pantaloni, o cămaşă şi sandale (hainele pe care Alvaro le poartă şi acum, la Veracruz), i-a dat înapoi cartea, patrafirul şi anafornița. Dar nimeni nu i-a mai găsit haina albă şi etola, nici măcar sutana, pe care probabil porcii le-au mâncat. Alvaro nu purtă pică porcilor, erau creaturile Bunului Dumnezeu, la fel ca şi locuitorii satului, locotenentul Milán şi soldaţii lui şi chiar *hijos de putas tuertas y maricones apestosos** care i-au adus aminte locotenentului Milán de existenţa bucăţii din Sfânta Cruce - pe aceştia, Alvaro îi punea pe acelaşi rang cu porcii, nu mai sus.

Când locotenentul Milán s-a convins că Alvaro era pe punctul de a pleca, s-a scotocit în buzunarul de la tunica sa de ofiţer şi i-a dat tot ce avea la el, plus şaizeci şi patru de centavos. Atunci a făcut o ultimă tentativă de a-şi recupera bucata din Sfânta Cruce. Măcar de ar putea-o lua cu el...

Nu. Locotenentul Milán răspunse râzând că, la nevoie, era de preferat s-o vândă. Tot ce putea face Alvaro era să vină cu 10 000 pesos.

10 000 pesos. Alvaro era zdrobit. Ca preot în San Jacinto, câştiga patru pesos pe lună, aproape unul pe săptămână. Mai mult, nu mai fusese plătit, nu mai primise un centavo de vreo câţiva ani, episcopia din Villahermosa nu i-a mai trimis bani, de altfel, episcopul-rezident din Villahermosa fusese gonit din statul Tabasco de câteva luni. 10 000 pesos era o sumă exorbitantă, ireală, chiar dacă adunai toţi banii sătenilor din San Jacinto şi din satele vecine, tot nu reuşeai să ai a

---

* fiii curvelor şpanchii şi homosexuali împuţiţi

cincea parte dintr-o asemenea comoară.

La pas şi cu picioarele goale ca să-şi cruţe sandalele, Alvaro îşi părăsise satul, fără cea mai mică speranţă că o să găsească 10 000 pesos.

...După câtva timp, după ce piciorul rănit i se vindecase, permiţându-i să meargă mai repede, se convinsese tot mai mult că merita să încerce. I-au fost de ajuns două săptămâni ca să-şi dea seama că în statul Tabasco şansele sale erau nule. Singura menţionare a preoţiei sale i-ar fi atras moartea imediat, nici un ofiţer sau soldat n-avea bunăvoinţa locotenentului Milán. Trecuse în statul Chiapas unde, dacă n-a fost mai rău, a fost mai puţin îngrozitor. Când lumea a început să bănuiască faptul că e preot, sări cu gura pe el şi-i hotărî să plece de îndată; foarte rar cineva, chiar o femeie în vârstă, se învoia să-i dea să mănânce ceva...

— Cred că erai tare slab, spuse H.H.

— Nu crede asta. Chiar dacă stau o săptămână fără să mănânc, tot gras sunt, tot am obraji rotunjori şi burtică. Cred că Bunul Dumnezeu şi-a propus să râdă puţin de mine.

...Cu toate acestea, într-o zi, la Tuxtla, în statul Chiapas, o femeie bine îmbrăcată, cu o umbrelă, i-a dat cinci pesos. Dintr-o dată, fără să spună ceva. Doar s-a uitat ţintă la el. După aceea, s-a urcat, dând din cap, într-o trăsurică trasă de doi cai.

Alvaro şi-a continuat drumul şi a intrat pe teritoriul statului Guerrero, unde a fi preot era mai puţin ruşinos. S-a dus din sat în sat, întâlnindu-se cu alţi preoţi pe care nimeni nu-i silea să plece. Dar nu erau nici bineveniţi, aveau şi ei probleme, în orice caz nu-şi permiteau să risipească nici un peso, era *muy estupido** din partea lui să creadă că o bucată din Sfânta Cruce se afla într-o groapă pierdută ca San Jacinto de Los Reyes; mai devreme sau mai târziu, tot avea să plece, era mai bine pentru toată lumea.

Mai avea şi acum cei cinci pesos de la femeia cu umbrelă din Tuxtla. Plus cei şaizeci şi patru de centavos pe care i-a dat ca bani de drum locotenentul Milán.

Prima minune se întâmplă. Alvaro trecu prin toate casele şi proprietăţile bogate de unde era alungat, de obicei fără să fie asmuţiţi câinii sau ciomăgit de slugi, dar asta se întâmpla rar. Or, într-o dimineaţă, o familie l-a poftit să intre, i-a dat să mănânce cum nu mâncase în viața lui și i-a pus în palmă 250 pesos. 250! Niciodată nu i-a fost dat să vadă atâția bani, dintr-o dată. Mai mult, familia respectivă i-a dat niște adrese și o scrisoare de recomandare. A fost o perioadă cu adevărat fericită, pentru că în săptămânile ce urmară se trezi cu 2615 pesos și 64 centavos.

---

* foarte stupid

Văzuse Paradisul.

...Numai că, într-o noapte, pe o stradă din Oaxaca, în timp ce dormea într-un colț, doi bărbați l-au jefuit, i-au luat tot, în schimbul a două lovituri de cuțit; din fericire, nu au dat de cartea sfântă, de anafornița și patrafir pe care le ascunsese sub o piatră pentru a nu le tâtî câinii.

Așa că s-a hotărât să fie și el hoț, la rândul lui.

Ideea asta i-a venit într-o noapte pe când se afla în munți, în timp ce-și oblojea rănile de pe urma loviturilor de cuțit. Poate că făcuse temperatură, mai ales că nu mâncase nimic de vreo patru, cinci zile, dar când se însănătoșise, luase deja hotărârea. Numai Bunul Dumnezeu i-a trimis o asemenea idee, o asemenea inspirație, fiindcă era cu siguranță o inspirație divină. Altfel, cum i-ar fi venit lui, care era preot, lui Alvaro? Era o dovadă, nu? Iar peste o săptămână mai avu una, și mai clară, care punea capac la toate: în timp ce înainta pe un drum, dădu pe margine de o trăsurică fără cal, a unui gringo, nu era nimeni în ea, nici prin împrejurimi, iar pe scaun se afla un veston în buzunarul căruia găsi un portofel cu 790 pesos.

— A fost mâna Bunului Dumnezeu cea care m-a condus. Am luat banii, numai pentru că erau ai unui gringo.

H.H. admise că toate astea sunau convingător.

— Mi-am dat seama că Bunul Dumnezeu îmi dădea voie să-i jefuiesc pe gringos. Dar numai pe ei. A fura un mexican e un păcat.

— Așa, deci, spuse H.H.

După aceea, Alvaro a mai jefuit alți nouă gringos din Oaxaca, doi din Teotihuacan, șapte din Orizaba, unsprezece din Puebla, treizeci și nouă din Mexico. La Mexico, Bunul Dumnezeu i-a dat voie să fure sacul de piele, îl furase de la un gringo englez. Tot la Mexico, Bunul Dumnezeu i-a dovedit cât de mult îl ocrotea pe el, pe Alvaro. Când ceilalți gringos pe care tocmai îi furase, în timp ce dormeau în camerele lor, se puseră pe urmele lui, Bunul Dumnezeu făcuse tot ce era necesar...

— Nu povestesc prea repede, nu-i așa?

...tot ce e necesar făcând să intervină poliţiştii care i-au oprit pe gringos să mai alerge după el. Poliţiştii care i-au oprit pe gringos au făcut-o numai pentru că aceştia alergau goi-goluţi pe bulevardul Cinco de Mayo. Aşa că Alvaro a ieşit basma curată din această afacere.

Numai că, după ce o femeie gringo începu să ţipe când dădu de un bărbat în camera ei, în plină noapte, după ce el, Alvaro, trecuse printr-un vitraliu încercând să pătrundă în altă cameră din alt hotel, după ce un paznic a tras câteva focuri de armă asupra lui (ratându-le pe toate), după ce nişte câini erau să-l sfâşie de viu în vila unor gringos, după alte asemenea incidente, Alvaro începu să înţeleagă că Bunul Dumnezeu îl sfătuia să părăsească Mexico.

— Altfel, aş mai fi fost şi acum acolo. Dar numai Bunul Dumnezeu hotărăşte ce şi cum.

— Deci, ai venit la Veracruz.

— Nu chiar.

Adică nu imediat. Mai avea nevoie de bani. Trecuse prin Toluca, Morelia, Celaya, Querretaro, Irapuato, Guadalajara, Aguascalientas San Luis Potosi, Durango, Mazatlan, Culiacan, Chihuahua. Plănuise să treacă frontiera de *los Estados Unidos*, unde se aflau mulţi gringos, dar Bunul Dumnezeu îi recomandase să n-o facă, prevenindu-l încă o dată (de data asta, la El Paso), prin intermediul unui gringo foarte înalt care l-a biciuit chiar în locurile unde l-au lovit şi soldaţii locotenentului Milán, sub pretextul că Alvaro voia să-i şterpelească portofelul.

— Pe atunci n-aveam revolverul, iar sacul de piele îl ascunsesem la intrarea în oraş, n-a putut da de el. Asta a fost tot o inspiraţie a Bunului Dumnezeu.

Aşa că Alvaro a făcut cale întoarsă în Mexic; la urma urmei, erau şi aici destui gringos. A trecut din nou prin Chihuahua (a jefuit opt gringos dintre care unul pe care-l mai furase data trecută), Torreon (cinci gringos), Saltillo (unul singur), Monterrey (şaizeci şi trei), Tampico (douăzeci şi cinci) şi, în cele de urmă, Veracruz.

— Unde Bunul Dumnezeu te-a părăsit, spuse H.H.

Alvaro se uită la el cu un aer mirat, puţin indignat:

— Bunul Dumnezeu n-o să mă părăsească niciodată. De ce spui una ca asta?

— Te-am prins, nu?

— M-ai prins, pentru că Bunul Dumnezeu a vrut-o, asta-i tot. Nu m-ai lovit, nu mi-ai luat sacul - asta tot Bunul Dumnezeu a vrut - şi nici nu m-ai dus la poliție.

— După tine, din ce cauză Bunul tău... Bunul Dumnezeu m-a pus pe urmele tale?

Alvaro căzu pe gânduri şi răspunse că nu ştie. Bunul Dumnezeu era uneori greu de urmărit în raționamentele Sale.

— Îți propun un târg, spuse H.H. Ai 6 423 pesos...

— Şi 64 centavos, îl corectă Alvaro.

— Bine. Între noi fie vorba, nu mi se pare mult pentru cineva care a jefuit 200 sau 250 gringos. Dar, să trecem. Îți propun următorul lucru: îmi furi până la 10 000 pesos, adică 3 577 pesos...

— 3 576 pesos şi 36 centavos, spuse Alvaro.

— Dacă spui tu. Îi furi pe ăştia, cu cumpăr două bilete de vapor pentru Frontera spre Tabasco şi mergem împreună la San Jacinto.

Alvaro clătină din cap, întristat de o ofertă atât de stupidă. Bineînțeles că nu putea accepta propunerea.

Rourke se uită la el: omulețul mergea clătinându-se în stânga sa, împingându-şi burdihanul pe străzile din Veracruz.

— Nu-i aşa că n-ai chef să te întorci la San Jacinto?

— *Claro que si*, bineînțeles că da, spuse Alvaro de-a dreptul indignat. Dar dacă vrei să te fur, n-aş vrea să te jefuiesc. Bunul Dumnezeu n-ar fi de acord. Dacă ar fi vrut să fac rost de bani altcumva decât prin furt, nu le-ar fi dat voie celor doi tipi din Oaxaca să-mi fure banii pe care-i aveam.

H.H. clătină din cap:

— Oricum ai întoarce-o,raționamentul tău stă în picioare.

— Apoi, n-aş putea să-ți fur 3 577 sau 3 576 pesos, chiar dacă n-ai fi de acord ca să ți-i fur.

— Începe să-mi fie greu să te mai urmăresc, spuse H.H.

— Nu ştiu câți pesos ai în cureaua de sub cămaşă, depinde. Ai 3 577 pesos?

— Mă tem că nu.

— Ai mai mulți?

— Mai puțini.

— Aşa gândeam şi eu, spuse Alvaro. Oricum, n-aş putea să fac una ca asta. Pot să iau doar 10%. Când un gringo are pesos, iau numai un pesos din zece.

— Mai mult nu?

— Bunul Dumnezeu n-ar fi de acord. Un peso din zece ajunge. Mai mult ar fi... (Căută cuvântul)

— Furt? sugeră H.H.

— Nu tocmai, răspunse Alvaro. Gringos n-or să mai aibă mult timp pesos.

H.H. se aşeză pe terasa unei *cantina* şi ceru bere; penru Alvaro, nimic. Alvaro nu bea niciodată nimic.

— Atunci ce-i de făcut? întrebă H.H.

— Am să-i fur pe alţi gringos, spuse Alvaro. Sunt mulţi gringos la Veracruz. Am început cu tine, fiindcă îmi închipuiam că dormi adânc, cu toată *tequila* pe care ai băut-o, în seara când te-am urmărit. Apoi, mi-am spus că cele două chicas or să-ţi fure toţi banii, dacă nu interveneam. Ar fi trebuit să fiu mai atent, vezi şi prin perete. Dacă nu eram sigur că Bunul Dumnezeu mă ocrotea, aş fi ales un alt gringo.

H.H. îl ţintui cu privirea, cu nişte ochi de parcă treceau prin perete. Încă nu era sigur dacă Alvaro era preot, mai ales preotul din San Jacinto de Los Reyes; avea îndoieli în legătura cu biserica, cu bucata din Sfânta Cruce, cu preotul bătut, umilit, torturat, ţinut săptămâni întregi într-o groapă cu excremente; nu era sigur nici dacă exista locotenentul Milán - cu toate că-şi dădea seama - sau începea să-şi dea seama că, pe vremea aceea, în Mexic, orice era cu putinţă.

...Dar simţea mirosul de sânge proaspăt şi de moarte. Iar moartea e totdeauna bună pentru un reportaj. Întrebă:

— De unde ai revolverul?

Alvaro îl găsise în sacul de piele. Din întâmplare. Îi furase englezului unul din cele zece bagaje. Revolverul era în cel de-al zecelea bagaj. Alvaro se gândise să-l vândă, dar poate-i servea la ceva, când se strecura noaptea în vreo cameră de hotel; putea să-i liniştească pe gringos, dacă Bunul Dumnezeu ar fi avut un moment de neatenţie (lui Alvaro îi era ruşine de un asemenea gând).

— *De toda manera** , am irosit toate gloanţele, ca să nu mai am nici unul. Bunul Dumnezeu n-ar fi vrut să rănesc pe cineva.

— Alvaro, spuse H.H. Rourke, ia închipuieşte-ţi că n-ai să găseşti destui pesos la gringos din Veracruz. Ai să faci turul Mexicului?

Alvaro dădu din cap. În principiu, da. Dar avea încredere. Faptul că l-a întâlnit pe Rourke era un semn de la Bunul Dumnezeu. Bineînţeles că la Veracruz o să găsească.

Spuse că da, era de acord ca H.H. Rourke să-l urmărească zi şi noapte, în acţiunea lui de jefuire a celor ce se aflau în trecere prin Veracruz. Nu avea nici o obiecţie. După părerea lui, chiar Bunul Dumnezeu dorea acest lucru.

---

* în orice caz

— Şi ştii cu cine ai să începi mai întâi? Bineînţeles, în afară de mine, fiindcă eu nu contez.

Alvaro răspunse că ştie. Bunul Dumnezeu deja i-a indicat vreo cincisprezece, douăzeci de gringos. Pentru început. După aceea, o să mai vadă el. Strategia lui era să-i urmărească pe gringos pe stradă, să le studieze obiceiurile, să facă socoteala cam câţi pesos aveau şi să aştepte noaptea. Uneori opera şi ziua, dar noaptea era mai bine.

— Numai să nu te aresteze înainte.

— Bunul Dumnezeu nu doarme niciodată, spuse Alvaro.

Trecură şase săptămâni în timp ce Alvaro se strecură în treizeci şi nouă de camere de hotel sau case particulare. H.H. îl urmări, îl însoţea câteodată de departe, escaladă vreo douăzeci de acoperişuri ca să vadă mai bine, dar niciodată nu intervenea. Nu era decât un spectator.

Se simţea la capătul puterilor: Alvaro opera în fiecare noapte, sau se străduia să opereze în fiecare noapte. Stătea vreo zece, douăsprezece ore la pândă, iar ziua hoinărea pe străzi în căutarea altor ţinte. Nu dormea mai deloc, poate vreo oră, două, şi atunci sub cerul liber, pe pământ sau pe trotuar - refuzase camera pe care H.H. era gata să i-o închirieze. În fiinţa acestui omuleţ durduliu, deloc atletic era un dublu mister: o fenomenală rezistenţă la oboseală, fizică sau nervoasă... şi grăsimea lui - era durduliu chiar şi atunci când nu mânca nimic, nici măcar nu îngurgita a şasea parte din cât mânca H.H. şi sărea peste trei, patru mese fără să se sinchisească.

În patruzeci şi cinci de zile, mai adună 1 149 pesos.

Avea în total 1 149+6 423, adică 7 572 pesos.

— Şi 64 centavos, ştiu, spuse H.H. Cred că o să mai stăm vreo doi ani la Veracruz.

— M-am rugat la Bunul Dumnezeu tot timpul, în vreme ce-l pândeam pe acel *gringo aleman**, noaptea trecută, replică Alvaro. I-am cerut să facă o minune. Nu pentru mine, ci pentru tine, tu eşti cel obosit. Cât face 10 000 pesos - 7 572 şi 64 centavos?

— 2427 pesos şi 36 centavos.

— Trebuie doar să găpsesc un gringo cu 2427 pesos în portofel, anunţă Alvaro, după nişte calcule laborioase. Luându-i un peso din zece, aş avea suma.

---

* străin german

...Bineînţeles (în reportajul său, H.H. Rourke nu folosi cuvântul „bineînţeles", nu voia să-i şocheze pe eventualii cititori agnostici, atei, protestanţi, evrei, musulmani, budişti, confucianişti, hinduşi, animişti, shintoişti, taoişti, zoroaştri, ortodoxi... sau romano-catolici, dar dezaproba folosirea miracolelor de către un preot - adevărat sau fals - era ca un furt): bineînţeles că miracolul avu loc în penultima zi a celei de-a şaptea săptămâni.

— Am 10 000 pesos, spuse Alvaro dintr-o suflare, pe la 1.30 dimineaţa, la ieşirea dintr-un hotel. Blestematul acela de gringo avea mai bine de 200 000 pesos în geantă, spuse el, clătinând din cap, cu un aer incredul.

— Pentru o minune ca asta, Bunul tău Dumnezeu a fost cam dur, observă H.H. Rourke. Nu i-ai luat decât 2 427 pesos?

Indignarea apăru în privirea lui Alvaro:

— Bineînţeles că da.

Rourke îl controlă ca de fiecare dată la întoarcerea din expediţie. Alvaro n-avea asupra lui decât...

— Ia te uită, sunt 2 428 pesos.

— I-am lăsat cei 64 centavos pe care mi i-a dat locotenentul Milán. Altfel, n-aş fi avut o sumă rotundă.

H.H. îi înapoie sacul de piele în care se afla, pe lângă obiectele religioase, restul de bani - i-l luase ca zălog în cele şapte săptămâni ce s-au scurs. Alvaro puse în el cei 2 428 pesos ce întregeau suma de 10 000.

Se îmbarcară a doua zi. După traversarea golfului Campêche, ajunseră la Frontera după patruzeci şi trei de ore, de îndată ce micul cargou mirosind a vărsături acostă la bordul unui debarcader fluvial de pe râul Grijalva: poliţiştii se năpustiră la bord, înarmaţi cu pistoale şi puşti: cu nişte mutre fioroase, loviră un cuplu ce încercă să ascundă însemnele de botez şi-l târâră după ei într-o direcţie necunoscută.

Îl întrebară pe H.H. Rourke cu ce gânduri se ducea la Tabasco.

H.H. răspunse că se plimba din plăcere şi pentru unele cercetări, că era francez, cum o dovedea şi paşaportul lui, că el, personal, ura religia, alcoolul şi femeile şi că se ducea la Tabasco pentru că i s-a spus că e statul mexican cel mai înverşunat în lupta împotriva acestor flageluri.

...Da, cei doi saci erau ai lui, cel din pânză şi acela din piele, ar fi de acord să dăruiască 200 pesos administrației poliției?

...S-au învoit bucuroși pentru 250.

Ce avea în saci? O, lucruri personale într-unul, iar în celălalt, câteva mostre din cercetările lui, era erpetolog și avea o scrisoare de recomandare de la generalul Obregon care era președintele Mexicului și prieten cu guvernatorul din Tabasco.

...Bineînțeles că puteau examina conținutul sacilor.

— Cu mare atenție, vă rog, i-ați putea speria pe Clemenceau și Washington.

Polițiștii deschiseră sacul de piele, dădură peste cei doi șerpi-cu-clopoței și închiseră la loc sacul în mare grabă.

— O, à propos, explică H.H., erpetologia e studiul șerpilor.

Coborî pe chei ducându-și sacii, iar în fața lui, la vreo sută de metri, debarcat fără necazuri, Alvaro mergea cu pântecul înainte și capul plecat, dând din brațele sale scurte. H.H. era tare mulțumit de scrisoarea de recomandare pe care a copiat-o până la ultimul cuvânt, plus semnătura.

Alvaro era când în fața lui, când după el, niciodată nu mergeau împreună, se purtau ca doi străini. Rourke voia să viziteze Frontera, cu toate că nu merita osteneala. Îi veni ideea să se ducă la Tabasco unde multă lume l-a sfătuit, cu destulă insistență, să nu se aventureze; tocmai faptul ăsta era de ajuns să-l facă să se ducă cât mai repede acolo, dacă n-ar fi trebuit să țină cont și de Alvaro. Aflase că generalii ce se succedau la președenția republicii Mexic aveau principiul de a nu se amesteca în treburile guvernatorilor de state, astfel încât cei mai mulți erau dictatori locali, dintre care Garrido Cannabal (la început, înțelesese că-l chema Cannibal) din Tabasco era cel mai feroce: avea o repulsie totală față de biserică și alcool. Printre poveștile adevărate pe care le-a auzit H.H. era aceea a ziaristului care, la Mexico, își anunțase intenția de a-i vedea de aproape pe preoții din sudul țării uciși cu gloanțe, și fusese el însuși împușcat la plecare (n-a mai insistat, mai ales după ce murise). Sau aceea a cuplului austriac care a făcut un dosar cu mărturiile atrocităților la care a asistat și pe care nimeni nu l-a mai văzut vreodată.

Tabasco era o regiune învolburată, exact ce-l atrăgea pe H.H. Rourke. După numai câteva sute de pași, adulmecă, clar și distinct, mirosul de moarte și sânge proaspăt, ca un colecționar. Poate din ziua aceea își descoperi el vocația.

După ce a mers câtva timp în urmă, Alvaro se află din nou în fața lui, înaintând cu o hotărâre sălbatică și disperată.

H.H. era în urma lui; moartea i se părea tot timpul bună.

16

SFÂRȘITUL POVEȘTII LUI ALVARO

Senzația sinistră pe care o simțea H.H. Rourke se accentuă în cele zece ore în care cargoul din Veracruz urcă pe râul Grijalva de culoarea noroiului galben, pe marginea căruia se aflau bananieri, iar din când în când se vedea și câte un crocodil. Se diminuă de-abia la Villahermosa, Orașul Frumos, denumit așa poate de vreun conchistador orb, fiindcă nu era vorba decât de un târg liniștit, cu toate casele așezate în jurul unei piețe, iar singurele siluete în afara câtorva femei cu profil de broască țestoasă erau ale polițiștilor omniprezenți în așteptare...

...H.H. cumpărase un cal și o apucase spre sud, cu cei doi saci atârnând de oblâncul șeii; fuma niște țigări îngrozitoare, subțiri și negre, preferând duhoarea lor decât mirosul fad de noroi. Era singur. La anumite ore, Alvaro se ivea în raza vederii sale. Omulețul durduliu înainta cu o irezistibilă frenezie, nu se oprea deloc - mai mult ca sigur uitase până și de existența lui H.H., pradă numai obsesiei lui. Din când în când, Rourke traversa câte un sat, încă nu era San Jacinto, dar semăna cu el, prin nemișcarea, tristețea, mizeria lui. Starea fiecărei noi așezări se înrăutățea tot mai mult. Peisajul creștea în altitudine. Munții din Chiapas erau tot mai aproape. Rourke avea sentimentul (pe care avea să-l simtă mai târziu cu o bucurie sălbatică) că se îndrepta spre capătul lumii, dacă lumea avea vreun capăt; se trezea de două, trei ori pe zi căutând prin lunetă silueta trepidantă a neobositului Alvaro, cu sentimentul că o dramă amarnică și crudă avea să aibă loc.

Cu toate că era pe cal, distanța dintre el și Alvaro se mărea tot mai mult. Acum H.H. Rourke nu se mai îndoia că Alvaro era preot.

Îi trecu prin minte că înaintarea aceasta era ca o urcare pe Golgota. (Se gândea la aceste cuvinte ca la un posibil titlu, dar respinse ideea).

În cea de-a cincea zi, trecu pe lângă câteva case din chirpici și niște ruine bizare. Locul se numea Palenque, după hartă. H.H. Rourke nu ştia nimic despre mayaşi.

...A doua zi, dădu nas în nas cu o trupă de oameni călare, toţi cu cămăşi roşii. Fusese prevenit să se teamă de asemenea oameni. Făceau parte din brigăzile speciale ale lui Garrido Cannabal, însărcinate cu eradicarea totală a religiei din Tabasco. Dar totul decurse fără incidente: cei opt călăreţi aveau inocenţa tembelă a unor fanatici. Scrisoarea lui Cannabal îi impresionă, cu atât mai mult, cu cât nu ştiau deloc să citească: statura şi ţigările arogante ale lui Rourke au fost de ajuns. Îi luă la întrebări cu asprime - în dubla sa calitate de inspector general adjunct al Moralităţii Publice şi de nepot al cumnatului vărului Excelenţei sale, don Garrido - puse greşelile în castiliană pe seama sejurului petrecut la ruşi, şi, mai ales, se baza pe ignoranţa lor de ţărani inculţi care habar n-aveau de vorbirea aristocrată din Mexico şi Madrid.

Acest incident l-a făcut să întârzie. Traversarea unui râu care putea fi un afluent al lui San Pedro l-a făcut să piardă şi mai mult timp: nu-l mai vedea pe Alvaro, nici măcar prin lunetă. Îşi îndemnă calul la galop, în ciuda căldurii, a caniculei sufocante. Pe seară, ajunse într-un sat numit Usumacinta. Îşi petrecu aici toată noaptea: după spusele lui Alvaro, se afla de-acum pe teritoriul locotenentului Milán, soldaţii comandaţi de el aflându-se peste tot.

...La fel a fost şi în Tenosique, mai la sud-vest, din apropiere de Campêche. Văzu vreo şase, opt militari zdrenţăroşi şi trecu mai departe.

Se lumină de ziuă. Simţi soarele în spate în clipa când trecea o creastă. Nu-şi opri calul, cu toate că acesta era frânt de urcuş şi de cele douăzeci şi şase de ore de marş continuu, aproape fără odihnă.

H.H. avea să scrie în reportajul său:

Pe la ora 5,46 dimineaţa, am ajuns la San Jacinto de Los Reyes. Hăţişul pe care până atunci l-am traversat s-a terminat brusc. Nu mai am de urcat. Îmi închipuisem San Jacinto ca un sat pierdut în inima unui deşert plat. Mă înşelasem. Înaintea ochilor văd vreo treizeci-patruzeci de căsuţe, o singură stradă, pământul e pietros, un teren în pantă, abrupt, deformat. Mă aflu la o mie şase sute de metri de prima locuinţă. Prin lunetă, fiecare casă, pe rând, îmi sare în ochi. Număr cincisprezece soldaţi. În dreapta mea, e o râpă adâncă de vreo sută de metri, şi lungă; odinioară a curs un râu prin ea, astăzi *nu mai e decât o îngrămădire de pietre. După hartă, frontiera cu Guatemala e pe partea cealaltă. O trecătoare din frânghii și scânduri, pe care o poți străbate doar cu piciorul, se clatină deasupra hăului. Doi dintre soldați păzesc accesul de partea mexicană.*

Îl caut pe Alvaro; l-am văzut: e la un kilometru în fața mea. Înaintează, mă întreb de unde atâta putere, merge fără să se oprească. A parcurs cei 250 kilometri în 7 zile și 11 ore, pe un teren infernal, cu încăpățânarea inumană a unei furnici; hainele-i sunt zdrențuite, pe corpul lui se văd numai zgârieturi și răni; picioarele goale sunt acoperite de lipitori și de alte insecte care au pătruns în carne provocând umflături oribile. Cu toate acestea, înaintează. Strânge la piept cu amândouă mâinile teancul de 10 000 pesos, 15 luni i-a trebuit să-i adune, nu pot să-i văd fața, dar cred că zâmbește cu gura lui fără dinți și o fericire nebună îi înseninează chipul. Își înalță brațele agitând banii.

Se îndreptă spre un bărbat ce stă nemișcat, în uniformă de ofițer, pe care nu-l poți uita dacă i-ai văzut fața o dată, care-l privește cum se apropie.

Îmi mân calul la galop pentru ultima dată.

H.H Rourke rămăsese în șa, cu mâna pe revolver. Privirea ofițerului se îndreptă asupra lui:

— Cine sunteți?

— Mă numesc Rourke. Sunt în trecere.

— Vreți să treceți frontiera?

— Da.

Patru soldați își făcură apariția, cu armele la îndoitura brațului stâng, iar cu dreapta ținând strâns piedica, cu degetul pe trăgaci. Fețele lor păreau tinere, nu și ochii, și în ciuda sărăciei ținutei lor, dădeau impresia unei discipline riguroase.

— Am să mă ocup imediat de dumneavoastră, îi spuse ofițerul lui H.H. Rourke; rămâneți acolo unde sunteți.

— N-am să mă mișc.

...H.H. se strădui să-și păstreze privirea asupra feței locotenentului Milán. Avea fața cea mai sălbatică din câte i-a fost dat să vadă, în ciuda trăsăturilor regulate și fine, a părului tăiat cu grijă, a bărbii minuțios rase: era un blond roșcat, din aceia cum sunt în Spania. Poate că odinioară fusese frumos, dacă te luai după felul cum își ținea umerii și capul, foarte drept; întreaga statură a corpului amintea de o eleganță îndepărtată. Oroarea era în altă parte: în acele abcese îngrozitoare de pe fiecare centimetru al pielii, unele neajunse încă la maturație și stând să erupă dintr-o clipă în alta, de un roș-gălbui; altele se sparseră și lăsau să se prelingă, lent ca lacrimile, un puroi vâscos. Locotenentul Milán se ștergea cu un gest mecanic al mâinii stângi, înainte ca puroiul să ajungă la bărbie și la gulerul bluzonului.

— Îl cunoașteți pe omul ăsta, domnule Rourke?

H.H. se întoarse în șa și se prefăcu că-l vede de-abia acum pe Alvaro.

— Nu, de ce?

— Simplă întrebare. Ați sosit împreună.

— Sunt călare iar el pe jos, observă H.H.

— Am banii, domnule locotenent, făcu Alvaro. Am cei 10 000 pesos.

— Așa deci, spuse locotenentul cu o voce ciudat de tristă.

Din casele lor, începură să iasă bărbați și femei, apropiindu-se și răspândindu-se lent, cu mișcări tăcute, ca niște amibe. Se adunară vreo 60 de oameni, pe mai multe rânduri, în spatele celor patru soldați. Fețele lor nu spuneau nimic. După privirea neexperimentată a lui Rourke, păreau niște indieni sau metiși; era cu neputință să citești ceva pe fața lor. Unica stradă din San Jacinto, din pământ de culoarea safranului, se întindea dincolo de această mulțime de cadavre vii, urcând și oprindu-se pe un fel de esplanadă pe care nu se putea ajunge decât dacă urcai trei, patru trepte.

Rourke se gândi că, dacă biserica lui Alvaro a existat într-adevăr, acolo trebuie să fi fost, pe movila aceea. Era un gol inexplicabil.

— Am cei 10 000 de pesos, repetă vocea lui Alvaro din stânga lui H.H. Trebuie să vă țineți promisiunea, domnule locotenent Milán: trebuie să-mi dați înapoi bucata din Sfânta Cruce.

— Nu trebuia să te întorci, Alvaro, răspunse locotenentul Milán cu și mai multă tristețe în glas.

— Don Alvaro, îl corectă Alvaro. Să-mi spuneți don Alvaro.

Locotenentul Milán se uită în depărtare, în direcția crestei, cu o tristețe deplină în privire.

Făcea tot timpul, avea să scrie H.H. Rourke, *tot timpul, mișcarea aceea mecanică, la fiecare trei secunde, ștergându-și cu mâna stângă,* *cu o batistă însemnată cu un simbol nedefinit, puroiul ce se revărsa din abcese...*

— Sunt nevoit să te ucid, Alvaro, spuse locotenentul Milán.

— *Lo sé*, ştiu asta, spuse Alvaro zâmbind.

Dădu din cap:

— Dar înainte, trebuie să-mi înapoiaţi bucata din Sfânta Cruce. V-aţi dat cuvântul.

— Am să mi-l ţin, spuse locotenentul. Dar o să mori.

— Trebuie să pun bucata din Sfânta Cruce în pământ, în biserică, s-o îngrop adânc, spuse Alvaro.

Zâmbi din nou, dezvelindu-şi colţii de măsea care au scăpat neatinşi de patul puştii.

— De vreme ce am cei 10 000 pesos, pot să fac cu ei ce vreau.

Se lăsă o tăcere deplină.

— Bine, făcu locotenentul cu o mare sfârşeală în voce. Am să te împuşc. Presupun că vrei chiar tu să sapi groapa, ca să-ţi pui acolo bucata de lemn?

— Aş vrea, spuse Alvaro.

Aflat la câţiva metri mai jos de locotenent, Alvaro se puse în mişcare, trecu de acesta, se îndreptă către cei patru soldaţi, care se dădură la o parte, apoi către mulţimea de săteni care-i făcu loc. Parcurse vreo 30 de metri şi spuse tare cu o voce, plină de autoritate:

— Am nevoie de o lopată şi o cazma.

Locotenentul Milán nu se întoarse.

— Să i se dea, ordonă el.

Se mişcă în cele din urmă, privirea lui întâlnind-o pe aceea a lui Rourke:

— Legile statului Tabasco îmi dau dreptul, chiar obligaţia, să-l împuşc pe acest om.

— Mi se pare că nu-i treaba mea, spuse H.H. calm. Nu sunt în măsură să intervin în vreun fel.

— Sunt de aceeaşi părere, spuse locotenentul Milán, fixându-l cu o intensitate neobişnuită.

Făcu vag cu degetul, arătând direcţia frontierei:

— Nu puteţi trece pasarela călare. Doar dacă vă asumaţi toate riscurile.

— Mulţumesc de sfat, spuse H.H.

Locotenentul dădu din cap, după care se îndepărtă la rândul lui.

Mulţimea se dădu înapoi la trecerea lui; Milàn intră în casă, ieşi după puţin timp ţinând în mâna dreaptă o cutiuţă cu ramă de lemn de busuioc şi pereţi de sticlă, în timp ce cu stânga continua să-şi şteargă puroiul. Cutia era dreptunghiulară iar pe perniţa de catifea neagră era o bucată de lemn închis la culoare, de lungimea jumătăţii unui creion.

— Rourke e un nume irlandez, iar irlandezii sunt catolici.

— La fel ca şi mexicanii. Totul depinde de irlandezi şi mexicani.

Privirile lui se întâlniră din nou.

— Mi se pare că sunteţi foarte abil, seńor.

— Chiar o să-l ucideţi?

— Foarte abil, repetă locotenentul. Mi-o dovediţi răspunzând la o întrebare cu altă întrebare.

— N-am auzit nici o întrebare, făcu H.H.

Locotenentul Milán închise ochii, rămase aşa cinci, şase secunde - destul de mult în asemenea împrejurări -, cu mâna stângă ştergându-şi faţa cu o batistă curată, pe care fără îndoială o schimbase.

— Cred că m-aţi minţit, seńor, când aţi lăsat să se înţeleagă că nu-l cunoaşteţi pe Alvaro.

— Îmi pare rău că v-aţi făcut o părere atât de proastă despre mine, spuse H.H.

— Poate să vă pară rău. Sunt feluri şi feluri în care vă pare rău. Există nenumărate feluri în care te temi de moarte, făcu locotenentul.

H.H. zâmbi şi-şi scărpină vârful nasului.

— N-am chef să fiu împuşcat, e o perspectivă pe care o doresc cât mai departe de mine. Nu sunt decât un străin în trecere.

— Şansele sunt de două contra opt. Mă refer, bineînţeles, la trecătoare. Aţi venit cu Alvaro, nu-i aşa?

H.H. zâmbi a doua oară:

— Nu.

La capătul străzii, sub supravegherea soldaţilor, Alvaro începu să sape.

— Cred că sunteţi ziarist, spuse locotenentul Milán.

— Foarte bine, făcu Rourke.

Se pregătiră de plecare, el călare, iar locotenentul pe jos, ducând cutia de sticlă. În urma lor, soldaţii se puseră şi ei în mişcare. Locotenentul îl întrebă pe Rourke de unde vine. H.H. răspunse că de la Veracruz. Mai înainte, din Mexico, New York, Paris. Locotenentul Milán cunoştea aceste oraşe? Da. Şi Parisul. Rourke făcu observaţia că e puțin ieșit din comun ca un ofițer din armata statului Tabasco să cunoască Parisul. Locotenentul spuse că, într-adevăr, lucrul ăsta era mai puțin obișnuit.

H.H. înaintă călare pe panta abruptă de la capătul străzii. De acolo se vedea totul ca în palmă. Printre pietrele puse cap la cap era marcată forma unei bisericuțe, cu un tumulus din alte șapte, opt pietre pe locul altarului. Alvaro săpa lângă acest tumulus. Muncea cu o îndârjire și o energie de neînchipuit, năpădit de o mare fericire când mânuia lopata și cazmaua. Gaura pe care o făcuse era deja dreptunghiulară, avea 60/40 cm.

— N-aș putea să te îngrop aici după ce-o să te împușc, dacă faci gaura atât de mică, îi spuse locotenentul Milán lui Alvaro.

— Ar fi mai bine să mă îngropați în picioare, dacă nu vă vine prea greu, făcu Alvaro neoprindu-se din lucru.

— Nu e nici un incovenient real, spuse locotenentul, apăsând asupra ultimului cuvânt; își aplecă bustul și o dâră de puroi, mai bogată decât altele, căzu direct pe pământ. Făcu mișcarea cu precizie, dovedind că era obișnuit. Cu toate astea, își duse mâna stângă peste suprafața abcesului.

H.H. Rourke își aprinse o altă țigară, din acelea lungi și negre, care făcea să-i usuce pieptul și cerul gurii. Îi era sete și-i venea să vomite. În reportajul său, avea să scrie:... *Au trecut mai bine de două ore; eram acolo șaisprezece oameni. Alvaro, locotenentul Milán, treisprezece dintre soldații lui, fiindcă doi au rămas de pază la trecătoare, și cu mine călare. Numai Alvaro se mișcă, sapă întruna. A lărgit ceva mai mult gaura. Din când în când, o încearcă, și se pune în ea cu mâinile la nivelul pieptului, ca și când ar ține cutia. E o căldură sufocantă și umedă în același timp. Nu bate deloc vântul...*

— Cred că o să meargă, spuse Alvaro.

Întâmpină cele mai mari greutăți la ieșirea din groapă, în care încăpea în întregime; numai craniul chel îi rămase afară, la un metru de pământ. Nimeni nu-l ajută. Găsea că lucrul e normal.

— Dacă îndoi puțin picioarele, adăugă el, pot să intru și mai mult, domnule locotenent. O să meargă foarte bine.

— Cred și eu, Alvaro. Vrei să fii împușcat chiar acum?

Alvaro reuși să iasă din groapă. Se opinti penibil în patru labe, și încercă să se ridice în picioare. Dar căzu la loc, fără să se ajute de mâini pentru a atenua căderea. Fața i se înfundă în pământul scormonit adunat cu lopata.

...Trei soldați se apropiară de îndată de H.H. Rourke în clipa când acesta era pe punctul de a pune piciorul pe pământ ca să-i vină în ajutor lui Alvaro. Doi dintre soldați îi înfipseră brutal țeava puștii în burtă. Își aprinse a șasea țigară. Pofta de a voma se mai domolise, în schimb, setea îl tortura.

— Aș prefera să fiu crucificat, domnule locotenent, spuse Alvaro reușind să-și elibereze fața din pământ.

— Nici vorbă, spuse locotenentul cu voce surdă și tremurătoare.

— Aș prefera să fiu crucificat, repetă strigând Alvaro, cu o forță supraomenească, făcându-se auzit până hăt departe.

Orele treceau. Locotenentul plecase, Rourke îl urmărise cu privirea în timp ce acesta cobora cele trei sau patru trepte ale esplanadei din piața bisericii, apoi de-a lungul singurei străzi din San Jacinto. H.H. fusese tentat să se întoarcă și să-l ajungă din urmă pe ofițer ca să-i vorbească. Soldații l-au dat imediat jos din șa. Lovind pe unul, apoi, apucând cu mâna și îndepărtând furios țevile puștilor, putu face trei pași. Prima lovitură cu patul puștii îl izbi între omoplați, iar a doua în ceafă. Pe pământ, plin de furie, parase un contraatac. Un glonte țintuindu-i fața îi șuieră pe la ureche, iar alte două lovituri cu patul puștii îl atinseră în burtă.

Acum nu mai mișca deloc. Țeava unei puști înfiptă cu putere în piept îl împiedica. Pe la amiază, se auzi un ordin; un sergent se îndreptă spre casa unde locotenentul își avea probabil cartierul general. Se întoarse și arătă spre H.H.:

— Cotrobăiți-l. Și calul.

Nu găsiră nimic special în singurul sac, acela din piele, al cărui conținut îl răsturnară pe pământ: lenjerie de schimb, dicționarul *Chambers*, dicționarul și gramatica spaniolă, o carte despre șerpi cu planșe în culori, pașaportul irlandez, busola pe care i-a dăruit-o Kate Killinger, o bancnotă de 100 dolari ascunsă în căptușeală, hărți geografice indicând itinerariul, până în Panama.

Din buzunarele lui H.H., scoaseră pașaportul francez, 410 pesos și 39 dolari, țigări, o fotografie cu Mimi Rourke la Biarritz, o brichetă, însemnări despre șerpi, scrisoarea unei femei pe nume Myra Magee în care aceasta îl zorea pe scumpul ei H.H. să se întoarcă în Irlanda și să-și ia în primire postul de la Universitatea din Dublin, pentru a se putea căsători, o altă scrisoare de la un profesor Cunningham care-l sfătuia pe H.H. Rourke să caute mai ales șarpele cu capul negru, a cărui descoperire ar fi fost revoluționară...

Calul fu și el cercetat îndeaproape. Îi scoaseră șaua, se uitară la oblânc, în armătura șeii, în arcadă, în carâmb și în buzunarul șeii (unde nu găsiră decât un cuțit de vânătoare și o ploscă goală).

Nu le dădură prin cap să descoase chinga unde erau 2 800 dolari.

Sergentul plecă, luând cu el cele două pașapoarte, cărțile și toate hârtiile.

Țintuit la pământ, H.H. Rourke nu-l putea vedea pe Alvaro care zăcea la câțiva metri în spatele lui.

După două ore, locotenentul își făcu apariția. Se schimbase, luîndu-și un bluzon curat. Trecu pe lângă H.H., fără să-i acorde o atenție, mai făcu câțiva pași și-l anunță pe Alvaro, fără nici un timbru în glas, că era de acord cu crucificarea.

L-au pus pe Alvaro pe cruce la sfârșitul zilei. Nu pe locul bisericii, cum ceruse cu vehemență, ci la două, trei sute de metri distanță, într-o văgăună dintr-un loc îngust, printre niște pietroaie înalte. Nu putea fi văzut nici din sat, nici din alt punct din împrejurimi.

H.H. Rourke nu văzu nimic din crucificarea propriu-zisă. Îi dădură voie să se ridice, fusese condus într-o anexă și pus sub pază. Nu avea nici cea mai mică posibilitate de a încerca ceva.

Se lăsă noaptea, singura schimbare fiind aceea că i se adusese o lampă cu petrol în temnița lui improvizată, fără îndoială, ca să poată fi supravegheat mai bine.

În cele din urmă, adormi, cuprins de febră și torturat de sete.

Era ziuă când piciorul lui simți ceva; se trezi. Văzu mai întâi cizmele negre, apoi pe locotenentul Milán în persoană.

— Sculați-vă și veniți după mine, vă rog, señor Rourke.

Strada era pustie, în afara celor 300 sau 400 de soldați santinele, cu armele în poziție de luptă.

— Veniți, repetă locotenentul Milán.

Merseră pe marginea canionului deasupra căruia era pasarela - se balansa încet, acum, în bătaia vântului arzător care se pornise. O luară pe o potecă lungă, printre stânci, ce dădea într-o poieniță, unde H.H. Rourke îl descoperi pe Alvaro, nu pe o cruce adevărată, ci pe un stănog de lemn înălțat.

— O să moară, spuse locotenentul oprindu-se la vreo cincisprezece metri de crucificat.

H.H. șovăi, apoi își continuă drumul, observând pe stâncile prin împrejurimi prezența soldaților în picioare, cu armele la încheietura brațului. Lui Rourke îi trecu prin cap, tot mai insistent, că n-o să iasă viu din această cuvetă în care nici măcar vântul nu reușea să se strecoare. Se apropie. Fața mânjită de pământ a lui Alvaro n-avu nici o tresărire; capul era puțin aplecat spre dreapta, ținea ochii închiși. În lipsa cuielor, picioarele și palmele îi erau străpunse de cuțite. Sângele negru se uscase pe locul rănilor și pe pământul galben.

H.H. se întoarse: locotenentul Milán stătea nemișcat, singura mișcare era aceea a mâinii stângi dusă tot timpul pe chip; privirile soldaților care-i încercuiau erau îndreptate asupra lui.

— Mai ești în viață, Alvaro?

Trecură vreo 30 de secunde.

— Ești Rourke.

Vocea de-abia i se auzea.

— Pot face ceva pentru tine?

— Bucata din Sfânta Cruce. Vreau s-o am când or să mă îngroape.

— O să fac tot ce pot, spuse H.H.. Ai cuvântul meu. Dacă e cu putință, am s-o fac.

— Nu trebuie să-i porți pică locotenentului Milán.

Mai spuse ceva dar H.H. nu putu înțelege, cu toate că-și ținea urechea lângă buzele muribundului. Dar murmurul se înteți brusc:

— Nu trebuie să-i porți pică, dimpotrivă. Dacă mă îngroapă în biserică, în picioare, cu bucata din Sfânta Cruce, a pierdut. Deja a pierdut omorându-mă, mai ales punându-mă pe cruce.

— Așa este, spuse H.H. cu lacrimi în ochi. L-ai bătut pe locotenentul Milán, ai fost mai puternic decât el.

— Bunul Dumnezeu m-a ocrotit până la capăt.

— *Lo creo tambien*, așa cred și eu, mai spuse H.H. Rourke.

Se lăsă din nou tăcere; H.H. crezu că Alvaro murise. Dar un murmur prinse a se auzi, Rourke nu înțelese sensul ci numai două cuvinte:

— Cartea... mea...

— Am ascuns-o așa cum mi-ai spus tu.

Alte cuvinte, de neînțeles, ieșiră de pe buzele crăpate, livide.

— Nu înțeleg, Alvaro.

Se lăsă tăcere. Cu toate acestea, condamnatul nu murise, o uşoară palpitaţie se ridica din pieptul gol. Rourke se ghemui, niţel ameţit, cuprins de toropeală. Se aştepta în orice clipă să audă salvele puştilor.

— Señor Rourke...

Nu-l auzise pe locotenentul Milán apropiindu-se, cu revolverul scos.

— V-am spus să staţi deoparte, señor Rourke.

H.H. se ridică şi se dădu câţiva paşi înapoi. De-abia făcu doi metri că răsunară detunăturile. Gloanţele îşi atinseră ţinta, ciuruind pieptul şi gâtul lui Alvaro. Locotenentul Milán întinse braţul şi trase şi el, o singură dată, dar în frunte.

H.H. Rourke avea să scrie în reportajul său:... *Nu sunt alţi martori la scenă decât locotenentul, soldaţii lui şi cu mine. Cu siguranţă salvele au fost auzite şi de alţii, dacă se mai aflau prin apropiere. În cazul ăsta, mai mult ca sigur au crezut că don Alvaro, preotul din San Jacinto, a fost împuşcat ca atâţia alţii...*

H.H. Rourke găsi satul pustiu, golit de soldaţi. Uşile caselor erau toate deschise, nu se vedea nici cea mai mică urmă de viaţă.

— Puteţi bea, îi spuse lui H.H. locotenentul Milán.

Un soldat îi întinse plosca lui Rourke. Acesta bău şi-şi dădu cu apă pe faţă şi pe ceafă. Îl întrebă pe locotenent când a avut loc evacuarea satului.

— Ieri, răspunse acesta.

În urma lor, soldaţii duceau trupul lui Alvaro pe care l-au desprins de pe stănog. Urcară pe esplanadă şi coborâră cadavrul în groapa verticală. Locotenentul Milán în persoană puse în groapă, lângă pieptul mortului, cutia cu bucata de lemn. Soldaţii astupară groapa şi bătuciră pământul bătătorindu-l cu patul puştii, având grijă să şteargă orice urmă cum că ceva sau cineva a fost vreodată înmormântat acolo. Rourke observă că aliniamentul pietrelor fusese distrus, iar pietrele fuseseră duse de acolo.

Zgomotul unor copite îl făcu să se întoarcă. I se aduse harnaşamentul şi sacul de piele.

— Domnule Rourke? Aţi face bine dacă aţi pleca.

Fraza fusese rostită în engleză de un bărbat ce părea să cunoască limba; H.H. se uită la locotenent.

— Tocmai mă gândeam să-mi continui drumul.

Soldații se îndepărtară, coborând de pe movila învinețită de lovituri. Peste câteva zile, dacă avea să plouă, nu se va mai cunoaște nimic..Rourke contemplă munții din Chiapas a căror creastă începea să fie învăluită de dâre de nori sfărâmate. În curând, avea să plouă.

— Unde l-ați întâlnit? întrebă în engleză locotenentul Milán.

H.H. luă calul de căpăstru, îndemnându-și animalul să-l urmeze. Primii norișori își făcură apariția deasupra satului în flăcări.

— La Veracruz. A încercat să mă jefuiască. A furat fiecare pesos din banii pe care vi i-a dat, nu lua decât 10% din suma pe care-o găsea. N-am crezut că e preot.

— Am făcut totul ca să nu-l ucid, spuse locotenentul Milán.

— Știu, mi-a povestit.

— Ce-o să scrieți în ziar?

— Nu lucrez la nici un ziar. Vând ceea ce scriu cui vrea să cumpere.

— Poate că nimeni n-o să vrea să cumpere povestea lui Alvaro.

— Poate. Dar am să o scriu exact cum s-a petrecut în fața ochilor. Poate-mi dați niște amănunte.

— Nici un amănunt, spuse locotenentul Milán.

Întregul sat ardea. La 150 metri, fixate cu o chingă pe spatele calului, H.H. zări cele două valize din piele de care-i vorbise Alvaro; la o asemenea distanță, era imposibil să citească inițialele cu care erau gravate.

H.H. văzu pasarela; nu avea nici doi metri lățime, dar era lungă de șaizeci de metri, era din frânghii vechi puse la cap înnodând încurcat niște scânduri.

H.H. înaintă până la marginea canionului și cercetă scândurile și frânghiile. Păreau intacte.

...Dar puteau fi tăiate pe dedesubt sau roase unele din frânghii.

— Pe aici trebuie să trec, nu-i așa?

— Pentru a ajunge în Guatemala, e drumul cel mai direct pe care vi-l recomand, spuse locotenentul Milán foarte calm.

Se adresase în spaniolă. În urma lui, apărură patru soldați, doi aveau arme, ceilalți cuțite; se opriră la doi pași de ofițerul lor.

Rourke își aprinse o țigară.

— *Adios*.

Trebui să tragă cu putere animalul de căpăstru, pentru că acesta să-l asculte ; neliniștit, să o apuce pe scânduri. Curând, pasarela se curbă sub greutatea lor.

— Nu te întoarce şi mergi mai departe, îi spuse H.H. calului.

Pe la mijlocul podului improvizat, se opri, stăpânindu-se cu greu să nu se uite în urma lui. Trase un fum din ţigară şi-i făcu vânt în gol cu un bobârnac.

O urmări cu privirea cum se duce în prăpastie vreo sută de metri şi ceva. Era plin de sudoare.

O luă din loc, ţinând strâns căpăstrul. Zgomotul surd al cuţitelor îi ajunse la ureche după vreo zece-doisprezece metri, chiar în locul unde panta pasarelei curbate se accentua vizibil. Nu se întoarse nici acum, în schimb, calul era înnebunit. Pasarela se balansa cu vreo doi, trei metri. În urma lui, loviturile răsunau metodic, fără grabă. Evident, cadenţa lor era în ritmul paşilor lui.

Se afla la opt metri de celălalt capăt al canionului. Panta era acum mare, iar pe scândurile strălucind de uzură, copitele calului alunecau. De două ori, animalul căzu în genunchi, nechezând de groază. Dacă Rourke avu atunci o nemaipomenită dorinţă de a se arunca de unul singur mai departe, abandonându-şi tovarăşul de călătorie, ştiu să se înfrâneze.

— Gândeşte-te puţin, îi spuse el calului, dacă te enervezi, n-o să mai ajungem niciodată.

Se încordă, apucând cu ambele mâini de căpăstru, trecându-l peste umărul drept.

Mai erau patru metri, apoi doi metri.

De fiecare dată, răsunau loviturile de cuţit.

Mai era un metru.

Plin de orgoliu, nu puse piciorul pe stâncă, înainte ca animalul să fi lăsat în urmă pasarela. Bătu calul pe spate şi mai făcu un pas.

După patru, cinci secunde, cu o şuierare, pasarela se prăbuşi.

H.H. îşi aprinse o ţigară şi săltă în şa.

Porni la drum, fără să întoarcă nici acum capul, lăsând în urma lui silueta nemişcată a locotenentului Milán cu braţul stâng ce se mişca într-un gest mecanic.

17

OMUL CU MITRALIERA GATLIN

H.H. ajunse la Mexico, trei săptămâni mai târziu. Cel de-al douăzeci şi unulea medic a fost cel căutat: era un englez, pe nume Seal.

— Îmi aduc aminte de el, spuse Seal. Eu l-am sfătuit să se ducă în Statele Unite, ba chiar şi în Europa, după ce-am făcut tot ce-am putut ca să-l vindec de abcesele sale. După câte ştiu, m-a ascultat. Dar nu l-am mai văzut după aceea.

— Când a fost asta?

— În anul când Statele Unite a intrat în război, în 1917. Pe atunci, n-avea decât trei sau patru abcese, dintre care numai unul pe faţă. Bietul băiat, ce poveste îngrozitoare... Unde-aţi spus că l-aţi întâlnit? A, dar nici nu mi-aţi spus, n-aţi spus nimic. Pe atunci, era logodit, ea era foarte frumoasă. Aşa e şi acum, numai că e măritată cu altul. O să-i scrieţi numele adevărat în articol?

H.H. Rourke răspunse că, fără îndoială, avea să-i păstreze numele de Milán pe care şi-l alesese el singur. A doua zi, se duse să vadă proprietatea familiei celui care a devenit locotenentul Milán. Se trezi în faţa unei case superbe, cu trei etaje, albă, înconjurată de mai multe maşini cu şoferi în livrea. Lumea juca polo; mai încolo, zări un teren de tenis.

H.H. trecu la redactarea reportajului de îndată ce ajunse la locuinţa lui provizorie, adică aceea a unei modiste franceze, foarte alintată, lecuită de hidalgii din Mexic. Scria repede, ca de obicei; povestea încăpu în 43 de foi şi avea 1 600 de semne.

Trimise reportajul lui Larry Saperstein şi, în aşteptarea răspunsului, călători toată luna pe coasta Pacificului, căutând cu destulă lene un alt subiect de reportaj. Nu găsi nici unul, nici unul care să merite. Rămase o săptămână la o doamnă americană, din fericire, nu era Cordelia Hoover (dar o cunoştea pe Cordelia, aşa că pericolul era iminent), care-i sugeră cu insistenţă să plece amândoi de partea cealaltă a lui Rio Grande. H.H. refuză. Cei doi se despărţiră. H.H. era mai mult ca sigur că, pentru a se răzbuna, dama respectivă avea s-o alerteze pe

Cordelia Hoover. Temeiul presupunerii sale se dovedi exact la întoarcerea la Mexico. De-abia avu timp să se încredinţeze că Saperstein i-a trimis cei 340 dolari prin mandat telegrafic, că află vestea că majordomul bun la toate şi şoferul Cordeliei (un fel de gorile) l-au căutat la modistă. Logic, ar fi trebuit s-o şteargă din Mexic, dar, din principiu, refuză: voia să-şi înscrie în palmares un bandit mexican.

O dată cu banii, găsise şi o scrisoare de la Karl Killinger. Proprietarul gerant de la *Morning News* îi vorbea de ceea ce făcuse Kate în Queens. *Numai tu ai putea s-o sfătuieşti, vino de îndată*, îi scria Killinger.

Aruncă scrisoarea fără să răspundă la ea. Neputând să coboare din trenul de Guadalajara, se dădu jos la Acapulco în căutarea Cordeliei care voia atât de mult să se mărite cu el.

Nu se ştie cum, dar îşi găsise calul, acela pe care-l cumpărase la Villahermosa pentru Tabasco, cu care înfruntase greul de a trece pe deasupra unui canion. Scrisese lui Mimi două scrisori, iar lui Cucuvaie alte două în care relată întreaga poveste a lui Alvaro, aşa cum s-a petrecut ea (reportajul a fost oarecum atenuat, n-a menţionat că a plătit călătoria cu cargoul în golful Campêche, nici că l-a urmărit pas cu pas pe preotul din San Jacinto, sau alte detalii care-ar fi lăsat să se înţeleagă că l-a împins la moarte, mai mult sau mai puţin, pe Omul Care Voia Să Fie Crucificat). În scrisoarea trimisă lui Cucuvaie a fost ceva mai explicit, dar nu prea mult. Dar cronicarul monden de la *New York* avea să rămână cu impresia că H.H. Rourke n-a pregetat să-l conducă pe Alvaro pe drumul destinului său.

De la Acapulco, escaladă pantele din sudul Sierrei Madre, din statul Guerrero. După verificarea tuturor mărturiilor, se pare că la New York era epoca în care a izbucnit afacerea Johnny Germi, care a silit-o pe Kate Killinger să renunţe la jurnalistică. Asta se întâmpla în septembrie.

Traversă călare o superbă pădure mai sus de Puerto Angel, la mai bine de 3000 de metri altitudine; câteva zile mai târziu, într-o *cantina* unde dădu de băut, avea să audă vorbindu-se de un bandit sângeros. Pe moment, H.H. nu dădu crezare vorbelor. Auzise de vreo zece ori de isprăvile acestui bandit sângeros. Fusese decepţionat de verificările sale succesive, aproape că nu mai credea în banditii mexicani.

Cu toate acestea, hotărî să mai facă o încercare, după ce i se confirmase că guvernul avea să trimită trupe de-acum încolo *manana* peste şase luni sau dăuăzeci de ani.

Alesese o regiune pustie, mult în urmă, cu sate rare, pe lângă care San Jacinto de Los Reyes părea un oraş mare, opulent.

...Într-adevăr, peste puţin timp, căzu în ghearele lui El Tigre.

— Cred că am să te ucid, gringo, spuse Banditul mexican. N-ai decât 11 pesos asupra ta, nimic în buzunarul de la şa, nici o desagă sau vreun bagaj. Am să te ucid cu mitraliera Gatlin.

H.H. Rourke scăpără un chibrit de talpa bocancului şi-şi aprinse o ţigară.

— Nu mă miră deloc, spuse el, eşti destul de idiot ca s-o faci.

— N-am auzit eu bine? Ai spus că-s idiot?

— În orice caz, cineva a spus-o. Cred că-i o idee bună, fiindcă, la urmă, n-am să mai fac reportajul despre tine şi n-ai să mai fii legendar. Eşti prea prost.

— Sunt Sebastian del Corral de Los Santos, sunt general, şi sunt El Tigre.

— Care-i numele tău adevărat?

López. Emiliano López. H.H. îi explică cum că este ziarist, reporter, un reporter celebru, specializat în personaje excepţionale, *muy excepcionales*, venit tocmai să verifice dacă faima lui El Tigre de sălbatec se adeverea.

— Deocamdată, sunt dezamăgit, spuse H.H. Nu eşti chiar aşa îngrozitor.

— Am omorât mai bine de o mie de persoane cu mitraliera Gatlin.

— Văleu! făcu H.H.

— Şi am o armată de 3000 de oameni. La anul, sau poate până atunci, am să intru în Mexico în fruntea armatei mele şi am să iau puterea, cum au făcut acum cinci ani Pancho Villa şi Zapata.

— A fost acum doisprezece ani, nu cinci. Şi e mare lucru dacă ai 15 oameni.

— Am mai mult de 15 oameni! Pe ceilalţi nu-i vezi, fiindcă stau ascunşi. Colonelul Perez s-a dus cu batalionul său să atace mina de la El Perdido.

Discutară mult timp, în vreme ce beau tequila, despre numărul aproximativ al oamenilor lui El Tigre. S-au pus de acord că erau 28.

— Şi ai să mă faci legendar dacă scrii despre mine?

— Dacă mă omori, n-am să scriu mare lucru. Iar dacă nu scriu nimic, nu pot să te fac legendar.

— Poate că am să mai aştept puţin, înainte de a te ucide, făcu El Tigre.

— Mi se pare o idee bună.

— Ştii că am chef să devin legendar?

— Asta depinde de mine. Numai eu pot povesti ce s-a întâmplat, exact ceea ce s-a întâmplat, oamenilor care au să mă citească, unde, când, cum şi de ce aceste lucruri extraordinare s-au întâmplat. Dar trebuie ca ele să se fi întâmplat aievea. Nu inventez nimic, nu schimb lucrurile adevărate.

— Deloc?

— Deloc. De pildă, n-aş putea niciodată să scriu că te cheamă Sebastian Cutărescu, pentru că nu-i adevărat. Ce pot scrie e că te cheamă Emiliano López, Emiliano ca şi pe marele Zapata, şi că ai chef să te cheme Sebastian Cutărescu. Am să spun ce fel de om erai.

— Vorbeşti de mine ca şi cum aş fi murit. Nu-mi place, nu-mi place asta deloc, s-ar zice că eşti convins că am să mor înaintea ta.

— Cel mai bun mod de a deveni legendar e acela de a muri, explică H.H. Practic, e imposibil să devii legendar fără să fi murit. Emiliano Zapata a devenit legendar pentru că a murit, şi încă asasinat; oamenii şi acum îşi închipuie că-l văd trecând pe cal, la galop, spre creasta munţilor, în nopţile cu lună plină. Dacă ar mai fi fost în viaţă, bătrân, cu burtă, pârţâindu-se ca un moşneag ursuz ce povesteşte mereu aceleaşi lucruri, n-ar mai fi fost legendar. Noroc că a murit asasinat, e lucrul cel mai bun.

— E adevărat că mulţi ţărani cred că şi acum mai galopează pe creasta munţilor, în nopţile cu lună plină, pe calul său alb.

— Şi tu crezi?

— Puţin, recunosc.

— Mulţi au s-o creadă. A devenit legendar şi nemuritor.

— Vrei să spui că pentru a deveni nemuritor trebuie să mori?

— E mijlocul cel mai bun, *el mas seguro*. Cu condiţia să nu mori de diaree sau căzând prosteşte de pe cal sau pentru că ai mâncat prea mult *tacos*, *tamales* sau ardei iuţi. O asemenea moarte ar fi ridicolă şi te-ar împiedica să devii legendar. De asemenea, e bine să mori tânăr. Ce vârstă ai?

— Aproape 27 de ani. Sunt bătrân?

— Nu, e bine, admise H.H. mâncând o plăcintă de porumb umplută cu carne tocată, cu fasole şi brânză - deci un *taco* - la care adăugase ardei iute într-o cantitate care făcea ca totul să aibă savoarea lavei incandescente.

— E bine, cu condiţia să fi făcut până acum lucruri extraordinare, să mai faci de-acum încolo şi să fii ucis în urma unei trădări.

— Ce trădare? Numai să se gândească cineva să mă trădeze, că-l împuşc pe loc.

— Asta cam aşa e, admise H.H. Şi, totuşi, bine-ar fi să fii trădat. Ar trebui să fii trădat de cineva în care ai încredere oarbă.

— N-am încredere în nimeni. În nimeni.

— N-ai fraţi?

— Nu mi-a mai rămas decât unul, dar ne-am certat din cauza unei femei şi l-am omorât. Singura persoană în care am încredere sunt eu.

H.H. Rourke lăsă să se aştearnă din nou tăcere, mulţumindu-se să se uite în ochii lui Emiliano López El Tigre şi să aştepte.

— Totuşi, nu pot să mă trădez pe mine însumi, continuă El Tigre.

— Nu vreau să schimb lucrurile adevărate, spuse Rourke. Privesc doar cum se întâmplă şi le povestesc; bineînţeles, dacă sunt extraordinare.

Luă puţin piure de fasole neagră ca să-şi domolească vulcanul în erupţie din gâtlej.

— În plus, n-ai putea deveni legendar murind cum ţi-am spus, decât dacă ai înfăptuit lucruri extraordinare înainte. În afară de faptul că ţi-ai ucis fratele, ce-ai mai făcut extraordinar?

— Am omorât mulţi oameni.

H.H. clătină din cap, explicând cum că asta nu-i de ajuns ca să devii legendar. Puteai deveni legendar doar dacă omorai cinci sau şase oameni, şi să rămâi cu totul necunoscut după ce-ai masacrat mii. Nu conta numărul, ci felul şi împrejurările. În categoria bandiţilor, sunt anumite condiţii...

— Cel mai bine e să fii un Bandit Îndrăgit. Eşti un Bandit Îndrăgit?

— Nici nu ştiu ce-i aia.

— E un bandit care a făcut lucruri îngrozitoare dar care, în acelaşi timp, poate fi generos, bun şi blând, reprezentând o aspiraţie legitimă, luptând împotriva unei anumite nedreptăţi. Emiliano Zapata a fost un simplu ţăran reprezentând toţi ţăranii care mureau de foame şi mizerie, de aceea a fost îndrăgit, de aceea mulţi şi-l închipuie că-l văd alergând în nopțile cu lună plină pe calul său alb. Le mai rămâne speranța; cât timp vor refuza să-l creadă mort, propria lor speranță va dăinui. Tu ești îndrăgit?

— Tot ce vreau e să se teamă oamenii de mine.

— N-am de gând să-ți spun ce să faci, spuse Rourke. Îmi pui doar întrebări, iar eu îți răspund, asta-i tot. Ți-am spus și ți-o repet că n-am să schimb lucrurile adevărate. Dacă te-aș îndemna să faci ceva împotriva voinței și a destinului tău, ar însemna să schimb lucrurile reale, și n-ar fi bine, n-aș mai fi un reporter adevărat. Ai vrut să mă omori, am încercat să-mi salvez viața spunându-ți că puteam să te fac legendar dacă mi-ai da voie să rămân în viață. După aceea, mi-ai spus că ai poftă să devii legendar. Ți-am explicat cum puteai fi. Nu cred că am schimbat lucrurile adevărate. Dacă m-ai ascultat, asta a fost din cauză că erai deja pregătit să mă asculți.

— Ești un bărbat *muy raro*, spuse El Tigre. Îmi pare bine că ai venit și că nu te-am împușcat. E adevărat că mi-a trecut prin cap înainte ca tu să-mi vorbești, dar nu înțelegeam aceste lucruri.

— Ce fel de lucruri?

— De pildă, atunci când am omorât 116 locuitori la San Isidro. De fapt, toți locuitorii din San Isidro, n-am lăsat nici unul în viață, până și pe copii i-am omorât cu mitraliera Gatlin. Erau vreo doi, trei care se târau, unul cu picioarele aproape sfărâmate, pe care l-am terminat, se târa spre mine și am tras în el ca să nu se mai uite la mine. Dar mă privește și acum, și acum se uită la mine, degeaba beau tequila, tot se uită la mine.

— Ar trebui să-mi spui întreaga poveste din San Isidro, făcu H.H. pe un ton cât mai indiferent, ca și cum nu i-ar fi păsat deloc dacă auzea sau nu povestea. Și ar trebui să-mi mai spui cum de-ai ajuns să omori un sat întreg cu mitraliera ta, cum ai făcut rost de mitralieră, totul, de la început.

Încălecară, El Tigre și H.H.; gărzile nu se luară după ei în timp ce se îndepărtau din tabără. Alergară pe creasta munților pustii, de unde se vedea în zare, la zeci de kilometri, și, încă o dată, H.H. Rourke avu sentimentul că se află la capătul lumii, care era peste tot.

H.H. Rourke avea să rămână aproape trei luni în compania lui El Tigre care domnea peste o bandă de 40 sau 50 de oameni. Scrisese două reportaje despre el. Unul era un interviu exhaustiv cu El Tigre și o povestire amănunțită a masacrului de la San Isidro. H.H. își intitulă reportajul: UTILITATEA DE A FI CÂINE ÎN MEXIC.

El Tigre îi ceru lui H.H. Rourke să-i traducă ceea ce scrisese. Titlul îl făcu să rămână cu gura căscată.

— Asta nu spune nimic! Ce-i povestea asta cu câini?

— La San Isidro ai omorât pe toată lumea, în afara câinilor. Asta înseamnă că atunci când te-ai dus pe acolo, era mai bine să fi fost câine decât femeie sau copil. Într-un fel, e o glumă.

— Şi gluma asta-i face să râdă pe gringos?

— Fireşte. Râd de se sparg.

Emiliano López care-şi spunea El Tigre nu era tipul de om gras şi nebărbierit la care se aştepta H.H. Era un bărbat solid, bine făcut, cu fruntea lată, corcitură de indian. Înspăimântătoarele cantităţi de tequila pe care le ingurgita, deşi i-au buhăit faţa, nu i-au alterat frumuseţea sălbatică. Călăreţ desăvârşit, pe pământ se mişca cu o surprinzătoare uşurinţă. Chiar de era beat mort (adică mai tot timpul), viteza de deplasare şi spontaneitatea lui erau ca ale unui jaguar; de aici îi venea şi numele.

Larry Saperstein vându la 11 ziare nord-americane, pentru 1 260 dolari, primul din reportajele pe care i le încredinţă Rourke, de patru ori preţul pentru povestea lui Alvaro. *Ai mers prea departe cu tonul reportajului*, îi scrise Saperstein. *Poate şi în privinţa titlului, care a fost schimbat, în ciuda insistenţei mele, pentru că a fost găsit prea caustic. Însă a plăcut amestecul de umor negru şi de precizie. Continuă... dar încearcă, totuşi, să nu te laşi omorât...*

Mai era, fără îndoială, un alt motiv al succesului celor două reportaje despre El Tigre: pentru prima dată, H.H. se ajută de un aparat fotografic, un Kodak cumpărat din Mexico. N-avea să fie niciodată un fotograf expert, probabil şi pentru că nu-şi dădea osteneala. Adăugă la fiecare din articolele sale o duzină de clişee, unele de calitate (era o simplă întâmplare, pentru că n-avea în vedere nici cadrajul, nici lumina sau alte asemenea detalii frivole).

Îl însoţi pe El Tigre în fiecare din raidurile sale, mai ales în Ponzos, Tepostepec şi Huatanejo. Fu de faţă la atacul *haciendei* unui bogat moşier care a pus să fie spânzuraţi vreo 12 *peones* pentru presupusul furt al unui sac de porumb. Făcu poze în clipa când El Tigre îi ciurui cu mitraliera Gatlin pe moşier, pe fratele lui, pe soţia sa şi pe intendent. Fotografie şi distribuirea de către Emiliano López a tuturor proviziilor de hrană de pe moşie la vreo câteva sute de slujitori, pe trei sferturi morți de foame și la familiile lor. Mai târziu, Rourke avea să fie acuzat că l-a incitat pe El Tigre să fie un fel de Don Quijote, punându-i-se în cârcă schimbarea comportamentului banditului în ultimele trei luni ale existenței sale.

H.H. se mai afla în compania lui López când acesta, la capătul unui raid călare de patru zile, măcelări o garnizoană în așezarea Mihuatlan. Garnizoana era comandată de un căpitan pe nume Siguero. În ciuda faptului că purta uniformă și era investit cu puteri oficiale, Siguero, de cinci ani în postul său, se bucura de faima unei ferocități sadice egală cu a lui El Tigre, dar dobândită cu riscuri mai mici. Fu măcelărit cu mitraliera Gatlin, împreună cu 17 din oamenii săi.

H.H. se folosi de aparatul fotografic pentru a-l imortaliza pe Emiliano López în fața celor 18 cadavre.

— Mai vreau o poză cu tine, Tigre, una în care să fii în mașina căpitanului Siguero, citindu-mi reportajul în care-i vorba de tine.

— Nu știu să citesc, *lo sabes*.

— Asta n-o să se vadă în poză.

Înainte cu șase luni și cu patru luni înainte de a-l întâlni eu, Emiliano López a masacrat un sat întreg cu mitraliera, omorând în total 116 persoane. Se pare că pozna asta n-a trezit nici o emoție mai specială în Mexico. În schimb, atacul unui post militar la Mihuatlan și executarea unui ofițer renumit pentru sadismul lui se pare că a suscitat enervare în sânul guvernului - atât a statului, cât și a puterii centrale. De vreo 11 zile, în jur de 3000 de oameni echipați cu vehicole și artilerie îl hăituiesc pe Emiliano López. Ieri, nouă din oamenii lui au fost prinși și împușcați imediat. N-au fost primii: în cursul zilelor precedente, alți 14 au fost omorâți. Emiliano López a fost nevoit să-și părăsească tabăra, neputând să se refugieze în cele două sau trei sate din munți care-i serveau de obicei drept adăpost, fiindcă erau acum ocupate de armată. Emiliano López nu mai are decât cinci oameni cu el, dintre care doi grav răniți. Chiar el a fost grav rănit de două ori când a reușit să străpungă încercuirea de la Chato. Poartă cu el mitraliera Gatlin. Știe că zilele îi sunt numărate. Dar s-a întâmplat un lucru bizar: nu mai bea.

— Crezi că m-am înșelat pe mine, Rourke?

— Nu înțeleg ce vrei să spui.

— Înțelegi prea bine. Armata m-a lăsat în pace, n-a avut grija mea.

Am atacat *hacienda* acelui nemernic de don Jaime, după care l-am ucis pe *el capitan* Siguero care, mie, nu mi-a făcut nimic. I-am omorât, pe el şi pe oamenii lui, fără să capăt nici un peso. Am făcut-o fără motiv. Poate-i un mod de a mă trăda pe mine, ce spui?

— Poate, spuse H.H.

Călărea de cinci zile întruna, timp în care, ca şi El Tigre şi ultimii lui tovarăşi, n-a dormit mai mult de şase ore; începea să nu-şi mai poată ţine ochii deschişi.

— Nu-l mai văd pe copilul din San Isidro care se uită la mine, a plecat, spuse El Tigre.

— Poate din cauză că te preocupă prea mult să scapi de soldaţi.

— Nu cred. Alaltăieri am fost ajutat, în satul ăla căruia i-am uitat numele. Nu m-au văzut niciodată însă mă cunoşteau,şi totuşi, ne-au dat de băut şi *tortillas*. Am devenit un Bandit Îndrăgit, nu-i aşa?

— Nu ştiu ce să-ţi spun, bagă-ţi-o bine în cap.

— Cel puţin 10 000 soldaţi încearcă să mă prindă, toată armata Mexicului vrea să mă ucidă, am devenit un adevărat bandit legendar.

— Nu sunt mai mult de două sau trei mii, dar asta n-are importanţă, spuse H.H.

— Şi apoi, au tunuri. De mai bine de 40 de zile sunt pe urmele mele.

— 19, rectifică H.H. 19 zile şi 5 ore.

Unul din cei cinci supravieţuitori ce-l mai însoţeau pe El Tigre se dezechilibră de pe cal şi căzu cu braţele în formă de cruce, nefiind în stare să se mai ţină în şa. López îi trase două gloanţe în cap.

— Mai bine să-l omor eu decât soldaţii; în felul ăsta, suferă mai puţin.

— Foarte bine, spuse H.H.

Îi veni o idee:

— Ai să mă omori şi pe mine, dacă am să cad de pe cal?

— Bineînţeles că nu. Tu trebuie să scrii în ziarul tău ca să mă faci pe mine legendar.

— Îmi pare bine că te aud spunând asta.

După trei ore, al doilea rănit scăpă, la rândul lui, hăţurile din mână. În principiu, era mort înainte de a se prăvăli la pământ, dar Emiliano López îi trase oricum două gloanţe în cap.

Noaptea următoare, micul lor grup era gonit de un pluton de 60 de soldaţi. În ciuda celor două răni din coapsă, El Tigre (nu pusese în gură nici o picătură de tequila de trei săptămâni) reuşi să-i atragă pe urmăritori într-un mic defileu şi să-i descurajeze complet prin rafalele precise ale mitralierei Gatlin. În timpul acestei lupte, penultimul din oamenii săi şovăi, preferând să-şi încerce şansele de unul singur, iar celălalt fu ucis. În afară de López şi Rourke nu mai rămăsese decât un tinerel de vreo 16 ani, blindat cu cartuşiere, având sarcina de a mâna catârii ce duceau mitraliera grea şi muniţiile.

Începu să plouă înainte de a se lumina de ziuă, ceaţa se urcă odată cu venirea zorilor, mirosul de pământ amestecat ajunse la nasul lui Rourke, împreună cu mirosul morţii emanând din fiinţa lui Emiliano López.

H.H. se mai uită o dată prin lunetă şi văzu soldaţii care escaladau cu sutele panta unui munte accesibil, la cel puţin doi kilometri jumătate, deasupra nivelului oceanului Pacific, care se putea vedea pe timp frumos.

Cei doi bărbaţi şi adolescentul, cei şase cai şi cei trei catâri ajunseseră pe un platou. López îşi opri animalul şi întrebă:

— Rourke, ce vezi prin lunetă, acolo jos?

— Numai soldaţi.

Cum făcea de vreo patru zile, El Tigre îşi desfăcu pansamentul de pe coapsă şi cercetă rănile. Se instalase cangrena. Clătină din cap şi se adresă adolescentului:

— Ia doi cai şi du-te, băiete. Vezi grohotişul ăla? O iei la dreapta. La un moment dat, o să trebuiască să-ţi laşi caii, numai dacă o să fie cineva care o să creadă că e o maimuţă sau dacă poţi tu să-i duci pe ei. Acum şterge-o.

Tinerelul îşi prinse fruntea cu un fular roşu înnodat, spunând că n-o să-l părăsească niciodată pe El Tigre.

López îşi scoase unul din cele două revolvere de la brâu şi ochi capul:

— Pleci imediat sau te ucid.

Erau cu vreo zece minute înaintea coloanei de soldaţi care-i urmăreau de vreo 40 de ore, iar cea de-a doua coloană, aceea pe care López, cu ochii lui de vultur, o văzuse pe platou, trebuia să-i ajungă cam în acelaşi interval de timp. Rourke se uită după puştiul cu fular roşu ce se îndepărta şi-şi aprinse una din ultimele ţigări.

— O să scape şi timp de 50 de ani o să povestească la toţi legenda lui El Tigre.

— Poate că oamenii au să mă vadă galopând deasupra crestelor.

— În nopțile cu lună plină. Tot ce-i posibil, spuse H.H.

Stătu în șa, neclintit, în timp ce López mâna cei trei cai și catârii la vreo 50 de metri. López deshămă catârii și-și pregăti mitraliera, astfel încât să înfrunte, printr-o jumătate de rotație, sosirea fiecăreia din coloane. H.H. făcu cinci fotografii, dintre care una prim plan.

— *Has nacido de un platano** , îi spuse el lui López. De ce i-ai ucis pe cei 116 oameni?

— Așa a fost să fie, răspunse López. N-aveam nimic cu ei. Nu sta în dreptul armei.

H.H. se duse la 200 de metri mai încolo, la vedere, pe o piatră; avu grijă să n-aibă asupra lui ceva ce putea aduce cu o armă. Pentru orice eventualitate, se dezbrăcă, punându-și cămașa și bluzonul în sacul pe care-l împinse la câțiva metri. Nu păstră asupra lui nici aparatul de fotografiat care-ar fi fost prilej de confuzie. Trebui să țipe ca să se facă auzit de López:

— La ce te gândești?

— La nimic special, răspunse López. Sper ca mitraliera să meargă de una singură. Mi-ar place.

Un soldat îl ochi pe H.H. Rourke dar nu trase asupra lui, căci acesta se uita la ei în timp ce-și fuma penultima țigară. De altfel, lucrurile s-au derulat repede; un comandant se apropie de el și-l întrebă dacă era Rourke, logodnicul señorei Hoover.

— Señora Hoover e prietenă cu generalul? întrebă H.H.

Aproape cu toți generalii din Mexic, deci și cu acela care era președinte sau cel care va fi viitorul președinte.

— Răspunsul meu e da, îi spuse H.H. comandantului. Am vrut să fac fotografii cu banditul cu mitralieră. Aș fi vrut să fac poze și în timpul luptei dar mi-a fost teamă de soldați.

Putu face câte poze vroia cu cadavrul lui Emiliano López care, potrivit expresiei la modă în Mexic, era „ciuruit de gloanțe" - Rourke opri declanșatorul după 120 de poze.

Comandantul îi spuse că o mașină avea să-l ducă la Mexico. H.H. răspunse că se aștepta la una ca asta din partea logodnicei sale și-l anunță că avea să-și facă toaleta (nu s-a mai ras de vreo 10 zile) în cinstea ei. După două zile, se îmbarcă la Puerto Angel. Cargoul nord-american îl lăsă la Panama, unde n-a rămas decât două sau trei săptămâni, plimbându-se degeaba pe malurile canalului fără să găsească ceva demn de un reportaj. După Colon din marea Caraibe, se îndreptă la Cartagena, în Columbia și în Venezuela.

---

* ești de neam prost

Şi-a pus în gând, dar nu prea convingător, să urce pe fluviul Orinoco, dacă nu până la izvoare, cât mai departe cu putință; poate dădea de un El Dorado în care nimeni nu mai credea de secole; în orice caz, să dea satisfacție propriului gust de explorare care-l împingea să se ducă acolo unde nimeni nu ajunsese. Lunile următoare, într-adevăr, după ce străbătuse distanța dintre Cartagena și Caracas - lucra de câtva timp cu prospectorii de petrol din Maracaibo și scrise despre această experiență trei reportaje de mâna a doua - pătrunse de-a dreptul în interiorul țării, prin San Juan de Los Moros, Calabozo, apoi San Fernando, pe fluviile Apure și Cabruta. Începu să urce de-a lungul fluviului Orinoco și păși pe pământul Amazoanelor. Mai târziu, Larry Saperstein avea să se declare încântat de ceea ce primise din această călătorie. Cu toate acestea, H.H. scrise fără prea mare tragere de inimă. Se afla într-o stare fizică deplorabilă, copleşit de friguri de baltă. Îşi reveni după ce reuşi să ajungă pe Rio Negro, afluent al Amazonului. Avea să-i scrie lui Cucuvaie: *N-am renunțat din cauza greutăților tot mai mari, ci pentru că nu-mi place ceea ce fac, ca tip de reportaj.*

La Caracas, un individ pe nume Juan Vicente Gomez i-a dat posibilitatea, la ieşirea din spitalul unde a reuşit să ajungă fără ajutorul nimănui, să continue tipul de anchete care-i erau pe plac. Gomez era preşedintele Venezuelei pentru unicul motiv că şi-a pus în gând să fie. Era supranumit Barbarul; urma unui alt nebun de aceeaşi teapă, pe nume Castro (prenumele său era Cipriano).

În total, H.H. realiză şase reportaje despre activitățile lui Gomez Barbarul şi despre poliția lui secretă. Putu stabili lista celor 49 de procedee folosite de Gomez pentru a-i elimina pe adversarii săi politici, sau pur şi simplu, comerciali. Unul din cele mai originale consta în a-i închide pe prizonieri în nişte cuşti de fier pe marginea râului, în aşteptarea fluxului care nu întârzia.

...Nu mai avu timp să-şi termine cel de-al şaptelea reportaj. Oricâte măsuri de siguranță şi-ar fi luat ca să trimită textele lui Saperstein, până la urmă tot s-a stabilit o relație ca de la cauză la efect între H.H. Rourke erpetologul (începea să fie cu adevărat dependent de şerpi) şi autorul acelor articole apărute în ziarele din Statele Unite sub diverse semnături. Încercă să plece în Cuba dar portul era sub supraveghere. Recurse la soluția care-i surprindea cel mai mult pe urmăritori și escaladă pantele Cordilierilor din Anzi.

Din una în alta, ajunse la Bogota, capitala Columbiei, țară în care avu de furcă nu numai cu armata, ci și cu milițiile personale ale marilor companii nord-americane ce administrau cultura de cafea. Nu i-a fost apreciată seria de articole care au apărut - de data asta în *New York Times* unde Larry Saperstein a reușit să le vândă - despre condițiile de muncă de pe marile plantații.

Apoi traversă Ecuadorul fără să întrevadă prea mari posibilități.

Următorul rendez-vous cu Saperstein avu loc la Lima, în Peru. Bineînțeles, agentul nu a fost prezent în persoană, ci sub forma unor mandate telegrafice, și a câtorva comentarii de tipul: *Ai de gând să te pui rău cu ÎNTREAGA America de Sud?*

La Lima îl mai aștepta o scrisoare, plecată cu șapte luni în urmă din New York. Era de la Karl Killinger: *A divorțat iar acum e plecată în călătorie. E foarte posibil s-o întâlnești. Nu ți-aș fi cumpărat* Povestea lui Alvaro *dar, de departe, e cea pe care ea o preferă.*

H.H. Rourke părăsise New Yorkul de doi ani și jumătate. Iar pe Mimi, Franța și pe Cucuvaie de mai bine de patru ani. Era ispitit de traversarea Cordilierilor din Anzi, apoi a Boliviei și Braziliei.

...În cele din urmă, alese calea maritimă. Ideea de a trece capul Horn îl amuză. Se îmbarcă la început cu destinația Valparaiso, apoi, în portul chilian, la bordul unui pachebot britanic care venea din Australia. Normal, ar fi trebuit să ajungă la Londra la începutul lui septembrie, iar la Paris a doua zi. Dar o damă braziliană i-a oferit un adăpost atât de ospitalier și, mai ales, a găsit două subiecte de reportaj. Chiar trei, însă al treilea l-ar fi atras în nordul țării, pe Amazon; îl păstră ca rezervă pentru următoarea lui călătorie.

De la Rio, îi scrise lui Mimi cea mai scurtă din scrisorile sale din ultimele 53 de luni: *Sosesc.* I-o înmână personal.

CARTEA
A PATRA

CEEA CE ŞTIA CUCUVAIE

18

CEEA CE ŞTIA CUCUVAIE

Mimi Douassans-Rourke deschise uşa, traversă încăperea şi trase perdelele:

— Scoală-te, Rourke, e ora şapte, e gata micul dejun.

H.H. se prefăcu că sforăie, cu nasul în pernă, ca şi când n-ar fi fost trezit.

— Aşa deci, spuse Mimi.

Ridică cearşaful şi pătura, îl apucă pe H.H. de glezne şi, opintindu-se, trase, nu înainte de a fi pus un covoraş lângă pat pentru a amortiza căderea.

Trupul lui H.H. se puse în mişcare, mai bine spus, se mişca fără ca H.H. să fi contribuit cu ceva: alunecă din pat flasc (H.H. se mai ţinea de pernă) pe parchet şi, fiindcă Mimi îl tot grăbea, intră în baie. H.H. sforăia ceva de speriat, de tresărea tot blocul de pe strada Coquillière din arondismentul I din Paris.

Mimi îi ridică mai întâi picioarele şi le trecu peste marginea căzii. După care, avu de furcă să-i smulgă perna din mâini, ceea ce-i luă niţel timp (dar de atâta râs, efortul se diminuă): de fiecare dată când reuşea să deschidă degetul şi să treacă la următorul, acelaşi deget se închidea ca un cleşte. Nu mai insistă şi lăsă baltă perna. Îl luă pe H.H. de umeri, reuşi să-i ridice bustul pe genunchii îndoiţi pe jumătate, putând astfel să-i mişte trupul.

H.H. încetă să mai sforăie exact în clipa când dispăru sub apa din cadă.

Mimi se aşeză pe margine. Era la capătul puterilor. Aşteptă ca H.H. să se ivească la suprafaţă ca să respire şi spuse, înhăţând perna:

— Ce crezi tu? Pot s-o iau de la capăt.

— Eşti slab ca o bufniţă.

Mimi îi pregătea acum tartinele, pe care H.H. le muia în castronul din copilărie, umplut cu cafea cu lapte. În rest, îl privea pur şi simplu, stând faţă în faţă la masa din bucătărie, cu obrajii în palme, mâncându-l din ochi. Bineînțeles că acum avea puțin gri pe la tâmple, poate riduri fine pe la ochi și la colțul gurii, dar în afară de asta se schimbase prea puțin. Focul din privire, vioiciunea zâmbetului, felul de a se mișca, dorința intensă de viață, dragostea și curajul erau aceleași. Sub rochia de casă de catifea grena, mai purta cămașa de noapte dantelată, a cărei deschizătură lăsa să se vadă puțin adâncitura sânilor fermi care-i făceau pe Cucuvaie și pe atâția alții să viseze.

— Mai vrei o tartină?

— Nu, mamă, mulțumesc.

Bău jumătate de litru de cafea cu lapte dintr-o singură înghițitură, după cum îi era obiceiul.

— Șterge-te. Ai un prosop acolo.

H.H. făcu întocmai. Mimi se duse la bucătărie ca să pună în chiuvetă (menajera avea să se ocupe de asta) castronul și tacâmurile, printre care și paletele de prăjitură. Când se întoarse să facă ordine, mâna lui Rourke se întinse, o prinse pe Mimi de încheietură, o trase ușor spre el, făcând-o să se așeze pe genunchii lui. Mimi se așeză și-și puse capul pe umărul lui H.H. fără să spună nimic. Nici ea, nici el nu scoaseră un cuvânt mult timp, tăcerea nefiind întreruptă decât de tic-tacul pendulei bearneze și de larma convoiului de pe strada Coquillière.

În cele din urmă, Mimi se ridică și-și trecu neglijent o mână în părul lui H.H.

— Fă-mi plăcerea și du-te la frizer. Ți-a crescut părul.

— Da, mamă, spuse H.H.

Își făcuse apariția în ajun la una din intrările magazinului de încălțăminte de pe strada din cartierul Saint-Honoré. Rămăsese în prag, cu o mână în buzunarul trenciului iar cu cealaltă ținând sacul englez. Vânzătoarele mai vechi l-au recunoscut și i-au zâmbit. Tăcerea cuprinsese treptat cele patru saloane ale magazinului, până ce privirea lui Mimi a întâlnit-o, în sfârșit, pe a lui, în oglindă. Mimi și-a încheiat calm discuția cu o clientă englezoaică, s-a salutat cu alte cliente, a dat câteva ordine avertizând că o să lipsească, și-a luat mantoul, s-a dus către H.H. ca și când s-ar fi despărțit în dimineața aceea și l-a luat de braț.

S-au dus direct în strada Coquillière, în apartamentul de patru camere la etajul al III-lea deasupra magazinului, unde camera lui era pregătită. H.H. i-a înmânat personal scrisoarea de la Rio în care-şi anunţa sosirea. Mimi îi pregăti un fel de supă cu varză şi slănină, iar, ca aperitive, i-a pus în faţă o oală cu lăptuci şi tocătură de porc prăjită care-i plăcea la nebunie, mai ales crocantă, ca acum. Lui H.H. îi turuise gura vreo zece ore încontinuu, dându-i lui Mimi toate amănuntele ce nu existau în cele trei sute şi ceva de scrisori.

— Ce-ai vrea să mănânci la amiază?

— Clătite.

— Am bucăţi de carne în untură.

— Da, îmi plac.

— În seara asta, va trebui să iau cina cu Cucuvaie.

— Dacă nu sunt prea...

— Nu fi idiot, Rourke.

Ea se duse să-şi termine toaleta, să se îmbrace şi să-şi aranjeze părul. H.H. se tot plimba prin apartamentul unde erau vreo nouă fotografii de-ale lui la diferite vârste, pe lângă alte trei albume burduşite: într-o poză era îmbrăcat în marinar, stătea lângă Stânca Fecioarei din Biarritz, cu valurile înalte ale Atlanticului în prim plan. Cu Daniel Rourke era o singură poză, foarte reuşită: privirea tatălui lui H.H., din cauza luminii pe care fotograful a ales-o, părea şi mai limpede decât în realitate, plină de visări adânci.

Mimi se întoarse, cu pălăria pe cap:

— Vii cu mine să facem cumpărături sau mă aştepţi?

— Vin cu tine.

— Te-aş ruga să nu-ţi mai ţii mâinile în buzunare, nu-mi place asta.

Ieşiră pe strada Coquillière, după ce Mimi se mai aranjă o dată în cămăruţa portarului.

— Am văzut-o, spuse Mimi peste o oră. De altfel, mă şi miram să n-o zăresc, înaltă cum e. A fost la mine de vreo cinci, şase ori.

Se uită la ceea ce-i întindea băcanul:

— Ăsta-i jambon de Bayonne? E galben ca un chinez. Lapebie, ştiu prea bine că eşti din Bordeaux, asta explică totul, dar e prea de tot. Ai mânca ciocârliile fără cap, Rourke? Bineînţeles, nu în seara asta, ci mâine, dar au să fie mai gustoase dacă ţi le fac de pe acum. Cu ce poftă ai să le mănânci! Lapebie, vreau nişte usturoi şi pătrunjel. Vin alb am.

— Am văzut-o şi-am tot văzut-o, Rourke. Îmi place de ea. Ai avut dreptate, nu stă o clipă locului, e nerăbdătoare, nu i-ar ajunge nici două sau trei vieţi: ţi-ai găsit să renunţe la gazetărie, nici ea nu crede asta, o să se întoarcă tot la ea. O înţeleg, nu se întâmpă prea des ca cineva să ştie ce are de făcut în viaţă. Pe un bărbat, toată lumea o să-l înţeleagă. Probabil, pentru că e admirat, la el se vorbeşte de vocaţie. Însă, la o femeie, e ceva aparte. Şochează. Nu pe mine. Eu am făcut asta în domeniul încălţămintei, dar aş fi putut-o face şi în privinţa pălăriilor, rochiilor sau farfuriilor. Dacă m-aş fi limitat numai la căminul conjugal, fie şi cu şase copii, aş fi înnebunit. De altfel, copiii se duc fiecare în drumul lor. M-am convins. Însă nu mă compar cu ea, sunt cu unul sau două etaje mai jos, nu numai în privinţa înălţimii. O mai iubeşti, Rourke?

— Da, mamă.

— De o groază de timp n-ai mai văzut-o, nădăjduiam să-ţi fi trecut puţin, măcar puţin.

— Nu.

Trecură din nou peste Sena, ca să ajungă pe malul drept. Mai erau patru zile până la Crăciun.

— Nu merg până acolo încât să afirm că înţeleg totul , spuse Mimi. De pildă, e atâta deosebire între ea care vrea să aibă propriul ziar şi tine, care scrii pentru ziare. În principiu, ar fi trebuit să se potrivească una cu alta. Se pare că nu e aşa, dimpotrivă. Nu mai înţeleg nimic.

Treceau prin grădina Tuilleries.

— Nu-i nici o grabă, însă mi-ar plăcea cândva să devin bunică, spuse Mimi.

Cucuvaie află vestea reîntoarcerii lui Rourke când trecu pe la prăvălia din cartierul Saint-Honoré. Asta era deci explicaţia surprinzătoarei absenţe a lui Mimi când trebuiau să meargă împreună să cineze. Se îndreptă spre strada Coquillière şi-i găsi pe amândoi în faţa a ceea ce află că se cheamă ciocârlii fără cap.

Lui Cucuvaie îi trebui mai bine de jumătate de oră ca să înţeleagă de unde vine tulburarea pe care-o simţea: era prima dată când îi vedea împreună. În rest, H.H. şi cu Mimi s-au comportat toată seara ca un duo de turbulenţi proaspăt scăpaţi de la colegiu. Chelnerului de la *Turnul de Argint*, Mimi i-l prezentă pe fiu-său ca pe amantul ei.

Cucuvaie îi conduse la *Boul pe acoperiş*, însă evoluţia coregrafică a viitoarei doamne Jouhandeau pe o scenă cât batista a plictisit-o pe

Mimi. În-disperare de cauză, Cucuvaie alese localul *Balul negru* de pe strada Blomet, pe care el, personal, nu-l agrea. Era o cârciumă jegoasă în care se dansa un ritm din Antile - lui Mimi şi lui H.H. le plăcea la nebunie.

Seara s-a sfârşit cu o supă de ceapă într-un restaurant din Halles.

— Îmi pari schimbat, îi spuse Cucuvaie lui H.H. când se întâlniră din nou peste vreo trei zile.

Privirea grea se abătu asupra lui.

— În ce fel?

— Eşti vesel. Aş fi jurat că nu eşti în stare să râzi cu lacrimi. Or, alaltă-seară, tu şi cu maică-ta nu v-aţi oprit.

H.H. începu să râdă:

— Întotdeauna, eu şi cu maică-mea ne-am înţeles de minune.

Rourke îşi făcuse apariţia pe la şapte în birourile redacţiei de la *New York*, situată tot la colţul străzilor Luvru şi Deux-Ecus (la un moment dat, s-a vorbit de mutarea într-un imobil construit special pe strada Berri, adică pe Champs-Elysées).

— Văd că aveţi acelaşi birou.

— Poate reuşesc să-mi termin tot aici nota mea, dacă îmi acorzi trei minute.

— E tot timpul.

H.H. se aşeză, cu pălăria pe cap şi mâinile în buzunarele trenciului, lăsând scrumul de la ţigară să se tot adune. Se uita fix spre locul unde, cu vreo 15 ani în urmă, stătuse de vorbă mai bine de o oră cu James Gordon Bennett.

Cucuvaie redactă repede cele zece rânduri lipsă, după care-şi luă pardesiul - pălăria o păstrase tot timpul pe cap.

— Mă duc la o recepţie la ambasada Statelor Unite, nu vrei să vii cu mine?

Cucuvaie era foarte atent la tonul său, pe care-l voia cât mai natural cu putinţă. H.H. dădu din cap că e de acord şi se ridică sprinten. Deja se făcuse noapte iar frigul era pătrunzător.

— Cred că ţi-am citit toate reportajele, spuse Cucuvaie. Mă refer la cele de după plecarea din New York. Câte ai scris?

— N-am nici o idee.

— Reuşeşti să trăieşti numai din ce iei pe ele?

— N-am probleme. N-am nevoie de prea mult.

— Eşti la fel de vorbăreţ.

— Vorbiţi-mi de ea, spuse H.H. Mama mi-a spus că aţi văzut-o de mai multe ori.

Spontaneitatea întrebării, pusă totuşi cu nonşalanţă, îl luă prin surprindere pe Cucuvaie. Ridicase deja braţul ca să cheme un taxi; îşi lăsă mâna în jos.

— Dacă vorbeşti de Catherine Killinger, într-adevăr am văzut-o de mai multe ori, în timpul ultimilor doi ani.

— Unde este?

Cucuvaie şovăi.

H.H. zâmbi:

— Nu-i aşa că o să vină la recepţia de la ambasada Statelor Unite?

Cucuvaie clătină din cap, cu dezamăgire.

— Nu era la *Ritz*, mai spuse H.H. pe un ton tărăgănat. N-a mai fost văzută acolo de vreo câteva luni, nici în altă parte. Am trecut şi pe la Molyneux, de unde-şi cumpăra rochiile. Şi-a cumpărat casă?

— Da. O locuinţă particulară pe bulevardul Foch.

Cucuvaie se poticnea de un detaliu de o stupiditate de neconceput: nu reuşea să spună „Rourke", nici măcar „H.H." - la urma urmei, de nepronunţat: oare trebuia să spună „Hatchi" ca în America? *De ce nu* kid *sau* pal *sau* brother, *dacă tot eşti aici? Adevărul e că n-ai nici chef să-i spui acestui băieţaş tot ce ştii la ora asta despre Kate Killinger, mai ales că n-ai curaj. Cel mult, poţi avea îndrăzneala să-i pui pe unul în faţa celuilalt, prefăcându-te a crede că-i o pură întâmplare...*

— Nu sunt sigur că o să vină la recepţie, spuse el. E schimbătoare ca vremea.

Nu minţea: cel puţin atât cât îşi dădea el seama, Kate Killinger putea foarte bine să fie la ora asta în Italia, Irlanda sau Bosnia-Herţegovina.

— N-am avut nici o clipă intenţia să vă însoţesc, spuse H.H. Nu-mi dau seama ce-aş putea face într-o ambasadă, ştiţi asta. Am venit să vă spun că eu şi mama plecăm peste patru ore la Pau unde-o să stăm de Crăciun şi cred că şi de Anul Nou. Ar fi bine să veniţi cu noi. Trenul pleacă la 11 şi un sfert.

Un taximetrist tocmai a tras lângă trotuar, pe strada Luvru şi aştepta, cu toate că nu primise nici un semn, dar - ca majoritatea confraţilor - ştia mai mult ca sigur obiceiurile lui Cucuvaie, client asiduu (deşi acesta ar fi avut mijloacele să cumpere cinci sau şase maşini; însă nici măcar nu râvnea, mai mult, nici nu ştia să conducă).

— Veniţi, spuse încă o dată H.H. Rourke, haideţi cu noi, dacă doriţi. (Zâmbi, cu o bunăvoinţă neprefăcută; era o invitaţie în toată regula).

— Poate că am să vin, spuse Cucuvaie care, la cei 65 de ani, în afara unei călătorii în Irlanda şi un sejur dincolo de Atlantic, nu s-a mai întors în Marea Britanie de vreo patruzeci şi ceva de ani, nici măcar n-a trecut dincolo de portul Orleans.

Deschise portiera taxiului şi-l salută pe şofer. Apoi îl întrebă pe Rourke:

— Dacă am s-o văd, să-i transmit vreun mesaj?

— Nici un mesaj, spuse H.H. Doar că sunt în Europa pentru câtva timp, nimic altceva.

În seara aceea, Kate Killinger nu veni la recepţia ambasadorului Statelor Unite. Nici Cucuvaie nu se sui în trenul de Pau, cu toate că era ispitit s-o facă. Îşi explică sieşi refuzul de a pleca prin datoria de a-i lăsa pe cei doi Rourke, mamă şi fiu, între patru ochi, pe ei care nu s-au văzut de cinci ani şi, totuşi, se înţelegeau atât de bine. Cel puţin, îşi spuse că asta era explicaţia principală. Dar mai erau şi altele, printre care una hotărâtoare: Cucuvaie ştia numai el, despre Kate Killinger, nişte lucruri, în acele vremuri de la sfârşitul Anilor Nebuni.

Petrecu Crăciunul singur-singurel. Îi stătea în obicei. Întotdeauna a avut oroare de aceste sărbători, adică din copilărie. Îi producea greaţă să se gândească la un Christmas pudding. Aşa că, refuză cu obişnuita lui politeţe toate invitaţiile care i-au fost făcute de a lua parte la vreo reuniune. Era cel de-al 42-lea Crăciun la Paris, dintre care 39 în calitate de cronicar monden al ziarului *New York*. Ca şi altădată, evită cu grijă cele opt sau zece mii de persoane care-l considerau prieten apropiat şi hoinări pe străzi până în zori. De două sau trei ori, îi trecu prin cap că, la urma urmei, nu era prea diferit de H.H. Rourke: şi el se considera un observator neutru şi imparţial al speciei umane, fără cea mai mică pretenţie de a interveni în evoluţia acesteia (nu mai mult decât s-ar fi amestecat în organizarea zbânţuielilor maimuţelor de la grădina zoologică din Vincennes). Cu singura deosebire că el ţinea sub observaţie doar o mică parte din omenire, aşa zisa Lume Bună, cu atât mai mult, cu cât era în număr restrâns, şi asta fără să se fi clintit niciodată din Paris; în timp ce Rourke considera că e necesar să străbaţi planeta - *el vânează pe când eu pescuiesc, făcând dovada unui snobism extrem când îmi aleg peştii.*

...Îşi sfârşi plimbarea nocturnă într-o cafenea de pe strada Ponthieu trezindu-se discutând despre fotbal şi rugby cu nişte soldaţi scoţieni, mai ales despre Turneul celor cinci naţiuni. Scoţienii luau în râs şansele echipei Franţei care era la a şaptea lingură de lemn consecutivă (trofeu simbolic decernat ultimului din clasament). Cucuvaie le ţinu piept cu înverşunare, în numele admiraţiei pe care i-o purta lui Adolf Jaureguy, şi-i îmbătă pe locuitorii Ţinutului Nordic până când aceştia căzură sub masă. Dar şi el băuse mai mult decât îi stătea în obicei. Se întreba de ce, în timp ce se întorcea în apartamentul de pe Palais-Royal, unde fu nevoit să recunoască faptul că se simţea trist, nu atât pentru că nu plecase la Pau.

...Ci mai mult din cauza lui Kate Killinger şi a lui H.H. Rourke.

Cunoscându-i pe amândoi, povestea lor nu prevestea nimic bun.

Ceea ce ştia Cucuvaie despre Kate Killinger îl neliniştea la culme. Lumea nu se îngrijorează decât în faţa necunoscutului.

O întâlnise pentru prima dată cu ocazia unuia din sejururile ei de mai multe luni pe care le făcuse în Europa, pe vremea când H.H. se mai afla la New York. Kate venise să-l vadă la redacţie, de altfel şi profitase de vizită, pentru că a cercetat de la un capăt la celălalt cele două etaje şi subsolul din strada Luvru, dovedind cunoştinţe neaşteptate în materie de tehnică, aşezându-se chiar în faţa unui linotip şi făcându-l să meargă, punând întrebări experte despre rotativă şi celelalte materiale (lucruri despre care Cucuvaie nu pricepea o iotă, la fel ca şi ceilalţi ziarişti pe care-i cunoştea). Uluit, şi nu era singurul, descoperise la ea o adevărată pasiune, dintre cele mai devorante. Astfel încât, plimbarea ei prin Europa a luat rapid întorsătura unei călătorii de studiu asupra presei europene. Dacă turiştii americani de vârsta ei se mulţumeau şi erau satisfăcuţi să viziteze monumente şi muzee, Kate văzuse instalaţiile tuturor marilor ziare franceze, germane, engleze şi italiene. O enciclopedie în viaţă.

Pe deasupra, o găsise fermecătoare - cu toate că nu chiar acest termen i se părea calificativul cel mai nimerit, pentru că presupunea o anumită delicateţe sau fragilitate. Kate Killinger, nici pe departe, nu era fragilă (mai ales în ochii lui Cucuvaie care avea cu 20 de centimetri mai puţin decât ea). Şi asta nu din cauza înălţimii, ci - mai ales - a vitalității feroce, aproape brutale, a formidabilei încrederi în propria persoană, care puteau trece și de mai multe ori treceau drept pretenție sau aroganță. Într-adevăr, la început, Cucuvaie le luase drept pretenție sau aroganță - sau amândouă la un loc - pe care le pusese pe seama tinereții ei. De vreme ce Kate era de o inteligență diabolică, aceste trăsături ar fi trebuit să pălească. În mod normal.

(În clipa aceea, Cucuvaie își dădu brusc seama că observa la Kate Killinger aceleași calități și defecte pe care le avea și H.H. Rourke. Erau unul perechea celuilalt. Numai că ambițiile lor erau total divergente. Ca și cum faptul că și unul și celălalt s-au grăbit să-și urmeze drumul n-ar fi fost de ajuns ca să-i despartă. Experiența de viață pe care o avea Cucuvaie era categorică: o viață în comun - în interiorul sau în afara căsătoriei, asta puțin contează - ar fi însemnat ca unul să se sacrifice pentru celălalt. A-ți închipui că Rourke ar fi putut ceda și renunța să devină ceea ce voia să fie, predispus la aceasta, era curată utopie. La fel, și pentru Kate Killinger. Doar dacă se schimba. Spera.)

Între timp, auzi de afacerea cu *Gazette* din Queens, și din presa din Statele Unite și de la mulțimea de americani aflați în trecere prin Paris, cei mai mulți fiind ziariști sau vânzători de ziare. Era de mirare cum de n-a fost luat prin surprindere.

Și mai puțin îl miră scandalul care a dus la separarea, apoi la divorțul tinerei femei de Douglas Caterham. Află vestea înainte de a fi fost făcută publică (clanul Caterham, constrâns, încercase mai întâi să înăbușe afacerea, apoi, modificându-și total strategia, a adus-o în fața tribunalului, profitând de ocazie ca să-și potolească antipatia naturală față de neamul Killinger, mai ales față de Karl Killinger care, se spunea, îi dăduse un milion de dolari soțului abandonat). Cucuvaie află vestea chiar de la Kate. Veni să-l vadă de îndată ce-a coborât din pachebot, la Havre, însoțită de omulețul acela bizar cu mustață dreptunghiulară, pe care-l prezentă drept șoferul ei și care părea mai degrabă să țină loc de pește-pilot cum au marii rechini. Kate intră în birourile ziarului *New York* ca o furtună:

— Domnule Cucuvaie, n-ați vrea să mă luați la masă undeva?

Era ca și când l-ar fi lăsat pe un condamnat la moarte în drum spre ghilotină să aleagă. Kate aproape că-l târî după ea, mai ales că îi înșfăcase mantoul și plecase cu el, înainte ca Cucuvaie să fi avut timp să răspundă. Afară, parcat pe strada Deux-Ecus, aștepta un

Rolls-Royce nou-nouț, șoferul mustăcios stând să le deschidă portiera.

— Îl cheamă Kranefuss. Nu vorbește franceza, nici italiana sau spaniola, doar puțin engleza. Iar Rollsul l-am avut în 30 de minute, cât durează până să merg la *Ritz*. A sosit acolo înaintea Mercedesului și a întrecut automobilul Bugatti de șase ori; Isotta-Fraschini și Fiat 521 n-au sosit decât peste o oră; vânzătorii au crezut că glumesc. Până la urmă, le-am cumpărat pe toate. Chiar și mașina Lorraine-Dietrich care a câștigat în 24 de ore la Mans. Mi-au promis că au aducă îmbunătățiri motorului. În după-amiaza asta, am să le încerc pe toate. Mi-e foame, domnule Cucuvaie, unde spuneați că mergem?

Cucuvaie nu apucase să sufle un cuvințel. Încercă.

— Kranefuss nu știe decât germana, spuse din nou Kate. E tipul cel mai puțin dotat pentru limbile străine. E cetățean al Statelor Unite, tata și cu mine am reușit să-l învățăm Constituția pe care-o știe acum pe de rost; ce-i drept, ne-au trebuit patru ani.

Kate dădu unordin în ceea ce părea a fi germana (limbă din care Cucuvaie n-avea habar decât de „jawohl" și de câteva prăjituri vieneze). Îl preveni asupra mișcării pe care voia s-o facă:

— Nu, nu vă dați jos pălăria, vă rog, fără ea nu sunteți dumneavoastră. Ar trebui să-mi cer scuze de un milion de ori că v-am luat cu forța, dar nu cunosc la Paris pe nimeni altul căruia să-i pot cere sfatul. Sunteți supărat pe mine?

Privirea de safir strălucea, Kate zâmbea, era mai mult exuberantă decât veselă. Cucuvaie tot mai credea că putea foarte bine să fie nebună, sau, cel puțin, dezechilibrată - ca și maică-sa. Dar avea să revină asupra părerii sale.

O duse în piața Gaillon, mai bine zis, spuse adresa restaurantului pregătit să dea toate indicațiile topografice necesare, cu gândul că un șofer american ce nu cunoștea decât germana nu prea știa Parisul. Kate îl întrerupse de la primele cuvinte:

— Kranefuss o să nimerească. N-a fost niciodată la Paris dar știe planul orașului pe de rost, după cum știe Constituția Statelor Unite. Îi trebuie timp până să învețe ceva dar, după aceea, nu uită nimic.

Într-adevăr, Rollsul se strecură pe strada Petits-Champs, apoi o luă la dreapta, pe bulevardul Operei, ca și când era familiarizat din naștere cu cartierul.

— Aș vrea să cumpăr o casă, spuse Kate. Nu mă uit la bani. La limită, aș dori să fie cât mai scumpă. Sunt de bani gata, trebuie să mă folosesc de asta.

În timpul mesei - mâncând cu poftă - Kate îi povesti cum a plecat de la Caterham. Calm. Ca şi cum n-ar avea de ce să fie prea mândră, fără îndoială, avea ceva remuşcări.

— Dar nu aveam altă soluţie. Doug era drăguţ, în lipsă de altceva, simţeam pentru el prietenie. În schimb, familia lui mă scotea din minţi, mă îngropa de vie. Singura mea scuză e că l-am prevenit. Tot ce puteam să fac era să-i fi dăruit ceva din mine. Am făcut sportul ăsta, de altfel foarte plăcut. Am să mai fac şi altele. Poate-am să-mi cumpăr un iaht, la drept vorbind, mi-ar trebui mai multe. Chiar mă gândeam, în timp ce eram pe pachebotul care înainta ca o broască ţestoasă: un iaht nu-i de ajuns. Îl trimiţi în Mediterana şi peste trei zile dacă vrei să fii în largul Irlandei, marinarii îţi spun că nu-i cu putinţă, că trebuie să ocolească Gibraltarul sau ceva asemănător. Doug e drăguţ; mi-a fost tare greu când m-am uitat în ochii lui şi i-am spus că-l părăsesc.

Cucuvaie se uita la ea şi o asculta, cuprins de două sentimente contradictorii. Pe de o parte, îi era jenă de confidenţele ei atât de libere (se întreba ce privilegiu are el). Pe de altă parte, simţea fascinaţie; era, la rândul lui, fascinat de Kate Killinger care s-a făcut şi mai frumoasă de când a venit pentru prima dată la Paris. Ca atâţia alţii înaintea lui, Cucuvaie se minuna că poate fi atât de înaltă şi, oarecum, atât de virilă în comportarea ei; şi, totuşi, era atât de feminină. Avea ochiul format pentru asemenea lucruri: era minunat îmbrăcată, purta imperial toaleta, şi - la modă -, rochia era atât de scurtă şi de vaporoasă, încât i se ghicea tot corpul, din cale-afară de tulburător.

Tot timpul mesei, Cucuvaie se aştepta ca ea să-i pună vreo întrebare despre Rourke.

Nici vorbă! Kate îi dezvălui planul ei de bătaie - realmente folosea acest termen -: avea să se distreze în Europa, cheltuind maximum de bani...

...Avea nevoie de ajutorul lui, în acest sens.

— Ce v-aţi luat aerul ăsta de bufniţă, domnule Cucuvaie? Sunt sigură că dumneavoastră, cunoaşteţi toată Europa, hotelurile unde te poţi opri, restaurantele unde să apreciezi bucătăria casei, cluburile de noapte unde e bine să fii văzut, oraşele unde se cade să te duci - nu-mi pomeniţi de vizitele turistice, ştiţi prea bine că n-am nici o grijă în privinţa asta -, oamenii pe care trebuie să-i cunoşti dacă merită, bărbaţii pe care-i cu putinţă să ţi-i faci amanţi.

Cucuvaie crezu că nu aude bine.

Kate dădu din cap:

— Sunt o femeie tânără, foarte drăguță, încă n-am divorțat, dar o să se întâmple, nu e decât o problemă de câteva săptămâni, la nevoie papa o să plătească pentru ca cei din neamul Caterham să renunțe la onoarea îndoielnică de a mă fi numărat printre ei. Ați vrea să mi-l fac amant pe primul venit?

— Sunt de-a dreptul uluit, spuse Cucuvaie.

— Puteți refuza. Asta n-o să-mi schimbe intențiile. Poate vă șochează viitorii mei amanți. O să mi-i fac, cu sau fără sfaturile dumneavoastră, numai după inspirația de moment. Ce-ar face un bărbat în locul meu? Tocmai ceea ce vreau eu să fac. O să se spună că m-am apucat de nebunii. Nu m-am culcat decât cu doi bărbați până acum, cu soțul meu și cu un altul. Cu acest altcineva, înainte de a mă fi măritat. Nu în timpul cât am fost o soție credincioasă. Am să aștept până când o să se pronunțe divorțul. Mi s-a spus că ați ajutat generații întregi de aristocrați britanici și din alte țări să-și piardă, cum să spun... virginitatea. Eu nu mai am nimic de pierdut, dar n-ați putea, totuși, să mă asistați?

Kate zâmbi iar privirea ei albastră se făcu și mai tăioasă.

— Să nu faceți aceeași greșeală ca și negustorii de mașini: nu glumesc, în clipa de față, mai mult decât glumeam atunci.

Nici măcar n-avu curaj să deschidă vorba despre asta cu Mimi Rourke.

De-abia avea timp să cântărească lucrurile: Kate Killinger n-a rămas la Paris decât vreo zece zile, după aceea a plecat în Germania, apoi în Elveția, Austria, Ungaria, România. Cu siguranță a traversat Marea Neagră, fiindcă i-a trimis prima carte poștală de la Istanbul - *Divorțul meu e pe calea cea bună, gândiți-vă la oferta mea* - a doua de la Ispahan...

Îi scrise lui Karl Killinger și-i expuse în întregime situația - după părerea lui, extraordinară - în care se afla. Își închipui că e bine să-l pună în gardă pe proprietarul ziarului *Morning News* în legătură cu ceea ce el numea „exaltarea" fiicei sale. Răspunsul îl consternă. Killinger nu găsea deloc că fiică-sa e exaltată, dimpotrivă, era foarte echilibrată. În plus, avea un caracter năvalnic și, mai ales, ferm, *a venit să vă vadă tocmai pentru că socotea că ați putea-o ajuta; fără să vă* *cunosc, îi dau dreptate: v-aş fi recunoscător pentru tot ceea ce aţi face pentru ea.*

Trăiesc un coşmar, îşi spuse Cucuvaie.

Nu se mai putu abţine şi-i povesti totul lui Mimi.

Aceasta clătină din cap:

— Era evident că Rourke nu se îndrăgostea de oricine.

— Asta-i singurul comentariu pe care situaţia vi-l inspiră?

— Altceva nu văd ce-ar mai putea fi.

— Oare asta ar schimba ceva? întrebă Mimi.

— Ei drăcie, nu-mi dau seama! („ei drăcie" era cuvântul cel mai violent pe care Cucuvaie l-a folosit vreodată). Cel puţin, cu n-o să fiu răspunzător de nimic.

— Dar o casă îi poţi găsi.

— Asta, da.

— Nu cred că mai poţi da înapoi, dragul meu.

Cucuvaie începu să explice că între a ajuta o tânără miliardară să-şi găsească o locuinţă şi să-i procure amanţi era mai mult decât o simplă nuanţă. Dar se opri, copleşit. Merse până acolo, încât se gândi să se întoarcă în Anglia, să-şi reia locul în Camera Lorzilor (cu toate că nu era prea sigur dacă i s-a păstrat locul; în privinţa acestui punct, totul era obscur) şi chiar să se ascundă în una din proprietăţile pe care familia sa le avea prin Scoţia.

— Cu toate că o să vină să mă scoată din bârlog.

— O cred în stare, făcu Mimi. E o femeie hotărâtă. Eu tot timpul am găsit că-i nedrept să fie considerată dezmăţată, dacă nu şi mai rău, o femeie care-şi ia amanţi, în timp ce bărbaţii se laudă cu numărul metreselor. La urma urmei, e liberă.

Dar Rourke? Cucuvaie n-avu nevoie să pună întrebarea, Mimi i-o ghici în priviri.

— Rourke i-a dat voie să se mărite, cu siguranţă ştie că s-a despărţit de soţ şi că e pe cale să divorţeze.

— Cine să-i fi spus?

— I-am scris eu la adresa din Mexico. Sunt sigură că şi Killinger a făcut la fel. Dacă Rourke nu se întoarce are motivele lui.

Oare nu cumva eu sunt nebun? se întrebă Cucuvaie. Aproape cu aceleaşi cuvinte, Karl Killinger şi Mimi Rourke i-au dat răspunsuri asemănătoare. *Numai că între Killinger şi fiică-sa e mai mult decât vizibil un litigiu care, slavă Domnului, n-a ieşit la iveală între Rourke* *şi maică-sa. În afara acestei diferenţe, se pare că ei sunt convinşi că progenitura lor e infailibilă.*

Cea de-a cincea şi ultima carte poştală pe care o primi de la Kate Killinger era de la Cairo: *Am terminat treaba, mă întorc.*

— Mi-aţi făcut rost de casă?

Sosise la şase ore după ce Cucuvaie a primit cartea poştală. Întârzierea corespondenţei îşi avea explicaţia în faptul că ea îşi făcuse din timp bagajele şi trimisese cele 40 de cufere şi valize la *Ritz*, unde reţinuse camere la etajul al II-lea, ca să-i vină mai uşor (luase o cameră la acelaşi hotel şi pentru Kranefuss, era pentru prima dată când un şofer locuia la un asemenea etaj din clădire).

— Îmi pare rău, n-am găsit nimic, răspunse Cucuvaie.

Kate se aplecă şi-l sărută pe buze:

— Nu ştiţi să minţiţi. Unde e casa aceea?

Vizită locuinţa particulară de pe bulevardul Foch şi-şi dădu cu părerea că e convenabilă; puse de îndată să se facă nişte lucrări.

— Ce decorator îmi recomandaţi?

— Paul Iribe.

— L-am şi trecut pe lista mea, făcu Kate.

Cucuvaie o privi interzis.

— Lista cu posibili amanţi, spuse ea. În clipa de faţă sunt divorţată, nu?

Cucuvaie vorbi vreo nouă sau zece minute, implorând-o, deopotrivă, să renunţe la proiectele sale extravagante - aşa le considera el, extravagante - şi să nu apeleze la el. Înainte de a-şi începe el cuvântarea, Kate făcea du-te vino prin saloanele unuia din cele două etaje, dând ordine celor trei cameriste. Se aşeză să-l asculte, politicoasă, fără să-l întrerupă deloc. Rămase nemişcată chiar şi când fu pomenit numele lui H.H. Rourke. Ca şi când n-ar fi auzit. Fuma, fără să tremure, una din acele ţigări lungi, turceşti sau egiptene, cu hârtie colorată.

Tăceau. Cucuvaie nu mai vorbea, îşi epuizase toate argumentele dar şi pentru că privirea inteligentă şi liniştită -(şi care, fără să fie batjocoritoare, era uneori, gânditoare), pironită într-a lui, începea să-l stânjenească.

— Sunteţi, într-adevăr, foarte drăguţ, spuse ea.

Kate întinse o mână împodobită cu un admirabil diamant albastru şi luă o foaie de pe o măsuţă din apropiere.

— Atunci, am să-l iau pe primul, la întâmplare, spuse ea.

Cucuvaie închise ochii şi, în agitaţia lui, îşi puse pe cap pălăria gri.

— Îmi arătaţi lista aceea? spuse el, simţindu-se de-a dreptul mizerabil (gândea toate acestea în engleză). Numai ideea că cineva, oricine ar fi fost, ar fi putut într-o zi afla rolul pe care l-a avut îl împiedica pe Cucuvaie să doarmă.

Kate nu glumise şi-şi luă drept amant pe individul al cărui nume i-l alesese Cucuvaie. Era un francez de 40 de ani, a cărui calitate, printre atâtea altele, era discreţia. Kate îşi luă după aceea şi alţi amanţi, consultându-l întotdeauna pe Cucuvaie.

— Doar ştiţi totul despre toţi, domnule Cucuvaie.

Complimentul îl flată, în ciuda împrejurărilor şi a întrebuinţării bizare pe care dânsa le-o dădea tocmai acestor cunoştinţe.

— În fond, mai spuse Kate, în specialitatea dumneavoastră, sunteţi un adevărat ziarist.

Cucuvaie nu aprecie prea mult cuvântul „specialitate". După cummergeau lucrurile, nu mai era mult şi devenea un codoş în proprii ochi. Nu-i mai lipsea decât să ceară plată pentru serviciile sale pentru ca infamia să fie completă. *Nu sunt decât un biet englez pe care vicisitudinile existenţei l-au făcut să eşueze pe malurile Senei ca şi Crusoe pe insula lui, de unde n-a mai plecat niciodată, care ar fi trebuit să fie lord, căsătorit cu o englezoaică, dar care - în loc de toate acestea, e îndrăgostit - în zadar, de o negustoreasă de papuci şi are pentru fiul ei un fel de dragoste paternă nesatisfăcută. În afară de asta, se ocupa de selecţionarea, oarecum legală, a amanţilor unei miliardare pe care-o iubeşte acest băiat. Cum de-am ajuns în halul ăsta?*

— Dacă aş fi fost proprietara ziarului *New York*, v-aş fi făcut responsabilul unei pagini întregi. Dacă lăsaţi să vă scape în fiecare zi a mia parte din ce ştiţi despre oameni, tirajul s-ar dubla.

...La Kate Killinger mai era ceva: se încăpăţâna să creadă, fără măcar să-şi dea seama, în ambiţia ei de a se întoarce la gazetărie. De-a lungul primelor opt sau zece luni de când dura relaţia cu ea - aceea de *consilier tehnic* - Kate nu făcu nici cea mai mică aluzie în privinţa afacerii cu gazeta din Queens, nici în privinţa presei, în general. De parcă uitase totul. Numai că citea în fiecare zi (şi ea, ca şi H.H. Rourke pe vremuri) o cantitate impresionantă de ziare, fără totuşi a parcurge rând cu rând articolele, citea la nevoie unul sau două „în diagonală", un cuvânt pe rând şi încă dându-şi seama într-o sutime de secundă de sensul general - era una din cititoarele sau cititorii cei mai rapizi pe care i-a văzut vreodată Cucuvaie. Într-adevăr, Kate observa mai degrabă în mare structurile, se mira, aproape se enerva că s-a pus pe trei coloane o însemnare care ar fi putut merge pe una singură, după ea, sau turba când vreo informaţie din cuprinsul ziarului n-a fost dezvoltată îndeajuns; o interesa doar osatura, lui Cucuvaie îi aducea aminte de emulul lui Gall şi Lavater, un adept al frenologiei (studiul craniilor) care, în prezenţa unei fiinţe minunate, nu era preocupat să ştie decât dacă era dolihocefală sau brahicefală.

În afară de asta, la fiecare călătorie - frenezia de a călători era uluitoare - îşi urmărea studiile asupra presei indigene paralel cu colecţionarea, mai întâi în apartamentele de la *Ritz*, apoi pe bulevardul Foch de îndată ce locuinţa particulară fiu gata să o primească, a tuturor publicaţiilor în cinci sau şase limbi despre ultimele inovaţii în materie de tipărit.

Toate acestea în primele opt sau zece luni. Cucuvaie o vedea puţin, când i se întâmpla să o întâlnească la vreo serată particulară sau publică - cel mai adesea, în mijlocul unui grup de petrecăreţi aşa-zis profesionişti (aproape că nu se atingea de băutură şi niciodată n-a văzut-o altfel decât perfect stăpână pe ea însăşi).

După aceea, Kate a plecat în acea extravagantă expediţie himalayană, pe urmele nu ştiu cărei maimuţe a zăpezilor, ca urmare a unui pariu pe care l-a făcut cu prietenii cheflii. N-a plecat de una singură, ci însoţită de un conte suedez care-i era amant pe vremea aceea - al cincilea, după calculele înspăimântătoare ale lui Cucuvaie (nici unul din amanţii ei nu era păstrat mai mult de două săptămâni, în cel mai bun caz). Aristocratul scandinav renunţă la competiţie încă de la intrarea în Tibet. Kate îşi continuă drumul numai cu ghizii şi, la întoarcere, făcând în aşa fel încât să nu fie plină de eroism, spuse că a ajuns până într-un oraş numit Lhassa. Puţin îi păsa dacă era sau nu crezută.

Era divorţată de aproape un an, părăsise şi pe fostul soţ şi pe cei din neamul Caterham şi New York şi America de mai bine de 15 luni. Trecuse mai bine de un an şi jumătate de la experienţa dezastruoasă cu ziarul *Gazette* din Queens.

Kate îl rugă pe Cucuvaie să ia cina împreună, făcându-i invitația prin taciturnul Kranefuss care știa să spună *Bună ziua, domnule* (sau *doamnă*) și *Mulțumesc frumos* în franceză. Nu era prima dată când Cucuvaie se ducea în Avenue Foch, mai fusese chemat de două ori. Se aștepta la o cină ca în celelalte dăți, când s-au adunat 15 sau 20 de persoane.

— Ești singurul invitat, spuse Kate.

Cucuvaie se temea de altceva, mergea până la a bănui că e însărcinată și dacă nu cunoaște pe cineva care... (nu cunoștea pe nimeni, era unul din domeniile rarisime în care refuza să întrețină cunoștințe). Bineînțeles că se înșela, temerile sale erau în zadar, ar fi trebuit s-o cunoască mai bine și să știe că într-un asemenea caz (care ar fi putut să se întâmple, de altfel) ea n-ar fi apelat la dânsul. Cucuvaie, care n-avea să lase nici o urmă în istorie, (nu neapărat în aceea a ziaristicii), avea de obicei o inteligență pătrunzătoare. Perspicacitatea sa era ieșită din comun. Era în stare să sesizeze semnele premergătoare ale unei legături între un ministru sau un ambasador și doamna Cutare înainte ca celor în cauză să le fi trecut prin cap așa ceva, cea mai neînsemnată minciună îi sărea imediat în ochi, întrezărea deslușit printre reputațiile făcute dacă erau adevărate sau nu. Numai în două cazuri din îndelungata lui existență, intuiția sa i-a jucat un renghi, două ființe îi rămăseseră aproape opace: H.H. Rourke și Kate Killinger. Poate pentru că încrederea în propria fire le făcea impenetrabili. Dar și pentru că-i iubea profund pe amândoi, ca pe copiii lui.

— Am nevoie de bani, spuse Kate.

Din ianuarie anul trecut, cheltuise cu o risipă nemaipomenită. Cucuvaie știa că, pe lângă locuința particulară de pe bulevardul Foch, ea și-a cumpărat o vilă pe Coasta de Azur, o casă pe malul unui lac italian, o cabană în Elveția. Plus o duzină de mașini, fără a mai pune la socoteală hainele și bijuteriile, iahtul de 200 de picioare care a aparținut prințului de Monaco, mare amator de oceanografie, a cărui carcasă era parțial din sticlă (era de ajuns să apeși pe un buton pentru ca să vezi fundul mării) și pe deasupra echipat cu o orgă la fel de fastuoasă ca aceea a căpitanului Nemo din *20 000 leghe sub mări*.

Kate zâmbi:

— Nu m-ați înțeles, domnule Cucuvaie. Am câți bani vreau ca să-mi joc rolul de fată de bani gata și o să continui să-l joc. Mâna de fier pe care i-am arătat-o lui papa cel drag se întoarce împotriva mea: dragul de papa plătește fără să crâcnească tot ce eu mă străduiesc să cheltui, încep să duc lipsă de idei. În plus, mă plictisesc de moarte. Am făcut taman contrariul a ceea ce mă sfătuiau agenții de schimb de la Londra și Paris, am investit în valori de care lumea fugea cum fuge dracul de tămâie. N-am câștigat de fiecare dată, dar totuși... Văd că vă umple râsul, nu vă jenați din cauza mea...

Cucuvaie începu să sughițe (ușurarea de a nu fi fost consultat în privința unui eventual avort era peste puterile lui), apoi să râdă. Minunea minunilor - cum ar fi putut-o îndrăgi dacă afecțiunea lui pentru ea nu era atât de mare? - Kate începu să râdă și ea: un râs sincer în hohote, într-o înțelegere plină de încântare. Râdea în așa hal, încât nu mai putea să vorbească și, totuși, continua să-i spună că a încercat și cu cazinourile, cu toate cazinourile din Europa.

— Bineînțeles că am câștigat. A doua zi câștigam mai mult decât pierdeam în ajun. N-am știut niciodată să mă opresc la timp...

Cucuvaie plângea de-a binelea. Nici măcar cu Mimi, care avea, totuși, un râs antrenant și molipsitor, nu ajunsese la o ilaritate atât de demențială. Faptul că o vedea cum râde ea, cum plânge de atâta râs, îl făcea să râdă și mai tare. Fu nevoit să se ridice de la masă, priveliștea lui Kranefuss care-i privea pe amândoi cu un aer absolut impasibil, cu ridicula șuviță pe ochi nu era de natură să-i potolească.

— Am fost nevoită să ridic de nouă ori banii de la bancă, reuși să articuleze Kate printre convulsiile de râs.

În cele din urmă, se calmară, cu câteva izbucniri de râs, pe ici, pe colo, când privirile lor se întâlneau. S-au sculat de la masa din sufragerie, s-au întors în unul din saloanele pe pereții căruia, ca în orice locuință particulară, erau agățate tablouri cu zecile.

— Chiar și în pictură, mă urmărește fatalitatea, spuse Kate. Am cumpărat, se pare că la prețuri demențiale, toate cârpăcelile cele mai infame - îmi plăceau, totuși, puțin, e adevărat, aici e greșeala mea - și iată că începe să mi se spună că am avut geniu. Nu toate, evident, dar se pare că 20 sau 30 din tablouri valorează deja de două sau trei ori mai mult decât am dat pe ele. O să vedeți că în câțiva ani, o să se descopere că am făcut afacerea secolului.

— E descurajant, reuși să spună Cucuvaie, îndoindu-se de atâta râs.

Izbucniră din nou în hohote. Kranefuss le servi un rachiu de prune din Armagnac vechi de 100 de ani.

— În sculptură e acelaşi lucru. Evident. Chiar locuinţa asta, prin lucrurile pe care am pus să se facă, trebuie să-şi fi triplat valoarea, sunt sigură. Nu îndrăznesc să mai cumpăr nimic. Cea mai mică achiziţie l-ar îmbogăţi pe scumpul de papa.

— Cu toate astea, aveţi nevoie de bani.

Cucuvaie începea să înţeleagă. Oricât de neînţeleasă i se părea în general Catherine Killinger, doi şi cu doi continuau să facă patru.

— Văd că aţi priceput, spuse Kate. Aveţi dreptate: am nevoie de bani dar nici o centimă de la tata. Nimic. Nu-i aşa că ghiciţi ce-am de gând?

— Să faceţi un ziar, spuse Cucuvaie. De una singură.

Kate închise ochii. Îi pierise râsul cu totul. Îşi împinse capul puţin în faţă. Profilul era de o puritate ce-ţi tăia răsuflarea: nasul drept, gura frumoasă, poate puţin cam mare, însă buza inferioară dreptunghiulară şi plină trezea pofta de a o muşca încet. Cum ar fi putut H.H. Rourke să nu se îndrăgostească de o asemenea femeie?

Un fel de gelozie ciudată îl cuprinse pe Cucuvaie, la gândul că alţi bărbaţi şi nu Rourke au strâns-o în braţe. *Sunt gelos prin mandat.*

— Măcar o dată, am să încerc să nu fiu prea grăbită. Am să mă silesc să nu mă mai grăbesc. Am nevoie de bani. Mulţi. Nu vreau să mai dau chix. Vreau să am cu ce ţine un ziar, aşa cum vreau eu să-l fac, vreo trei ani, poate mai mult, dacă e cazul, fără grija unei rentabilităţi imediate.

— Aveţi idee de cât vă trebuie?

— Pe puţin 500 000 dolari. Dar mai bine dublu.

Cucuvaie converti mai mult sau mai puţin repede (nu era deloc un expert în materie de schimb) şi ajunse la echivalentul aproximativ în franci francezi sau în lire sterline. Un milion de dolari reprezenta triplul averii sale personale - suma, pe vremea aceea, era monumentală.

— Ce aşteptaţi de la mine?

— Doar sfaturi, nimic altceva.

— Sunt orice, numai financiar nu. Nici măcar nu ştiu cât câştig la *New York.*

— Pentru că sunteţi destul de bogat pentru asta. Numai cei săraci ştiu câţi bani au.

— Iar dumneavoastră sunteţi săracă.

Cucuvaie avu grijă să lase deoparte, în observația lui, orice urmă de batjocură.

— N-am absolut nimic al meu, cu adevărat al meu. N-am nimic. Ce-am avut de la maică-mea, am dat în afacerea cu gazeta.

Pentru prima dată, Kate vorbi de asta în fața lui și, probabil, în fața ciuva, de un an jumătate încoace.

— Tot ce puteam să fac, continuă Kate calmă, era să-i despăgubesc pe oamenii care au fost victimele stupidității mele. De fapt, nici n-am făcut prea multe. Scumpul papa s-a ocupat de rest.

— Și socotiți că-i datorați bani, observă Cucuvaie care începea sa pătrundă cu limpezime raționamentele lui Kate Killlinger.

— Îi datorez banii pe care i-a plătit lui Germi. Nu știu în ce măsură banii pot compensa moartea unui adolescent, însă îi datorez asta. Și o să-i dau înapoi până la ultimul cent.

...Aparent, Kate nu se socotea datornică în privința sumelor dementiale pe care le-a cheltuit pretutindeni, din clipa când și-a asumat rolul de - cum spunea ea - „fata lui tata” - a pomenit, într-un mod curios, de acea „mână de fier” în fața lui taică-său, pe care-l numea „papa cheri”, cu atâta ironie amară. După cum nu considera că-i aparțineau ei banii pe care i-a câștigat jucând în cazinouri, la Bursă, sau din plasări judicioase, în imobile și în artă, pentru că s-a folosit pentru asta de banii lui Killinger. Logica era originală, trebuia admisă. Cucuvaie o admise, nu putea face altfel.

— Nu văd ce sfaturi v-aș putea da, spuse el. În mod miraculos, sunt lipsit de orice experiență, când e vorba să fac avere. Pentru că, nu-i așa, vreți să reușiți repede?

Era o întrebare schițată. Răspunsul era necruțător. Kate se mulțumi să-i zâmbească.

— Firește, aș putea să mă fac cocotă, spuse ea zâmbind. Chiar cocotă de lux, se înțelege. De data asta, am să-mi iau amanți nu pentru că sunt seducători sau țin companie plăcută, sau de preferință amândouă deodată, ci pentru că sunt bogați. Și gata să se ruineze pentru mine. Credeți că am șanse?

— Chiar șanse foarte mari. Lumea o să se bată.

— Nu vreți să fiți primul?

— Considerați-mă în afara concursului, dacă nu-i cu supărare.

Se amuza. La drept vorbind, spera să nu fie decât un joc.

— Aș face nebunii cu trupul meu, aș fi implacabilă, cred că sunt în stare să împing vreo trei sau patru la suicid.

— O hecatombă, spuse Cucuvaie.

— Mi-ar trebui vreo zece ani.

— Ceea ce, bineînțeles, e prea mult.

— Mult prea mult. Dar nu-i singurul motiv care mă împiedică.

— Mă bucur că aud asta.

Cucuvaie percepu schimbarea, însă prea târziu, cu câteva secunde mai târziu. Încă o dată, ea îl luase prin surprindere. Kate se ridică brusc, făcu câțiva pași, palidă și cu lacrimi în ochi.

— Știți că-l iubesc pe Rourke, nu-i așa?

Cucuvaie rămase o clipă fără glas.

— Știți, spuse din nou Kate. Maică-sa știe, tata are certitudinea. Toți aveți dreptate. Îmi place de licheaua asta ordinară mai mult decât orice.

Cucuvaie simți cum i se pune o piatră pe inimă. Kate întrebă:

— Unde este?

— Undeva prin America de Sud, cel puțin atâta știm.

— Vă mai scrie?

— Da.

— De fapt, sunt singura căreia nu i-a scris niciodată., spuse ea copleșită. De unde a scris ultima scrisoare?

— Din Lima, în Peru.

— Știu unde e Lima.

Tonul era de om agasat. Kate îi întoarse spatele lui Cucuvaie.

— A spus unde-o să se ducă după aceea?

— Spunea că se îmbarcă pe un vapor.

— Fără să precizeze destinația.

— Nu, într-adevăr. Poate că nici el nu știe.

Tăcură. Cucuvaie nu era sigur dacă Kate avea lacrimi în ochi. Cu ea, nu era simplu.

— În orice caz, un lucru e sigur, spuse Kate Killinger. A aflat, de cel puțin un an, că m-am despărțit de Doug Caterham. Aș fi jurat că atât scumpul de papa cât și doamna Rourke au avut grijă să-l avertizeze. Mama lui Rourke a făcut-o?

— Da, spuse Cucuvaie.

Kate clătină din cap.

— Era logic. Cu toate astea, el nu s-a manifestat în nici un fel. Domnișorul și-a continuat liniștit plimbările lui frumoase de vagabond sub lumina stelelor. Şi reportajele sale. Mai ales povestea lui Alvaro. Numai Rourke putea să scrie o asemenea istorie.

Avea o mândrie sălbatică în glas. *Cu cât înțeleg mai mult, cu atât pricep mai puțin,* gândi Cucuvaie. *Ce bizare relații între ei...*

...Mai iritant era că dânsa şi-a dat seama imediat care-i erau gândurile.

— Relațiile mele cu Rourke nu mă privesc decât pe mine. Nu sunt atât de surprinzătoare. Cel puțin, aşa cred. Şi el crede la fel. Nu suntem făcuți să ne înțelegem, asta-i tot. Se poate să nu ne mai vedem niciodată. Sau numai în trenuri care pleacă împreună, dar în direcții opuse.. Chiar ar fi de dorit. N-aş fi prima femeie, nici el primul bărbat care iubim în zadar. Trebuie să ne vindecăm de asemenea lucruri. Ce părere aveți?

Cucuvaie clătină din cap, fără să aibă vreo idee în privința răspunsului. Kate se întoarse. Poate că a plâns puțin, dar nu lăsa să se vadă. Mai mult, zâmbea.

— Apropo, am găsit, cred c-am găsit un mijloc de a face rost de 500 000 dolari într-un timp rezonabil. Mai ales că orice interval poate să-mi pară rezonabil. Cred că mă puteți ajuta.

Începu să explice, calm şi limpede.

Cucuvaie fu tare mirat. Dar trebui să recunoască: Kate avea o şansă. Iar el putea efectiv să o ajute.

Asta se petrecu la începutul verii, anotimp pentru care Cucuvaie avea numai ură (Parisul era golit de toți sau aproape de toți oamenii amuzanți de care se ocupa), dar şi tandrețe, pentru că îi oferea în fiecare an imaginea unui oraş unde putea hoinări în voie, el, care era un plimbăreț înnăscut şi un pieton în sufletul lui. Era contemporanul şi prietenul poetului Leon Paul Fargue cu care, dacă e să-i dăm crezare, străbătuse 100 000 de mii de kilometri pe jos, pe străzile pariziene.

H.H. Rourke se întoarse în Franța peste şase luni. Prin urmare, Cucuvaie făcu calcule şi ajunse la concluzia că Rourke şi Catherine Killinger erau în aceeaşi clipă în acelaşi oraş. Şi că întâlnirea lor nu depindea, la urma urmei, decât de un flecuşteț. Numai hazardul ar fi putut interveni, fără a mai pomeni de strădaniile pe care el însuşi a încercat să le impună.

N-a fost să se întâlnească.

Kate Killinger plecă în Statele Unite ca să-şi pună în aplicare planul despre care Cucuvaie nu suflă nimănui o vorbă. El, a cărui profesie era trăncăneala, putea să fie de o discreție à la Tutankhamon.

...Se înțelege lesne că ar fi fost în încurcătură dacă s-ar fi trezit în fața lui Rourke care-i cerea vești despre Kate. Numai la capitolul amanți ar fi avut destulă bătaie de cap.

După ce sărbătorile de sfârșit de an au trecut, Cucuvaie se aștepta ca H.H. Rourke să-i pună întrebări. Dar Mimi se întoarse de una singură din ținuturile natale din Pirineii de Jos.

Rourke, spuse ea, *plecase din nou în rătăcirile sale.*

Mai întâi, în Germania, ca să-l salute pe prietenul său Gottlieb Eckart.

Și apoi...

19

CĂPCĂUNUL DIN CARPAȚI

Primul reportaj pe care H.H. l-a făcut în România era al patrulea din așa-zisa serie nouă, caracterizată prin faptul că redacta acum în două limbi: engleză și franceză. Traducerea o făcea tot el. Textele în engleză erau adresate tot lui Larry Saperstein (care se plângea acum că nu primea destul material, ar fi vândut lesne triplul a ceea ce-i trimitea H.H., spunea dânsul în comentariile ce însoțeau viramentele), cele în franceză unuia pe nume Jean Maurin care înființase o mică agenție de presă. Maurin era cu doi ani mai mare decât Rourke.

Spre regretul lui, în România nu dădu peste nici un vampir sau vreun emul al contelui Dracula.

Începu, totuși, explorarea Transilvaniei, bătătorind mai multe săptămâni văile, pantele și pădurile. Bineînțeles că și-a cumpărat o gramatică românească și un dicționar. Cunoașterea limbii progresa însă mai repede la contactul cu româncele - cele care nu erau prea mustăcioase; astfel încât, fu în măsură să bălmăjească destul de bine graiul local...

...Ca să descopere că la București, unde ajunsese în cele din urmă, lumea știa franceza la fel de bine ca și la Pau. Ca și în cazul lui Constantin Uricani. Făcu cunoștință cu el într-un magazin foto de pe

Calea Victoriei pe care bucureştenii o asemuiau cu Champs-Elysées. Aparatul Kodak cumpărat din Mexico nu mai mergea. Rourke nici măcar nu căută să vadă ce are, avea oroare de mecanică. În magazinul unde intră, se aflau doi bărbaţi, unul în vârstă care dormea buştean, celălalt tânăr care citea *L'Illustration*.

Tânărul fu acela care se uită la aparatul lui, întrebând:

— Ce-aţi făcut cu el? Aţi traversat Dunărea înot?

— Orinoco, spuse H.H.

— E în America, nu?

— De Sud.

Şi unul şi celălalt aveau tot timpul la dispoziţie. Trăncăniră vrute şi nevrute. Constantin Uricani îi spuse, pe de o parte, că în cei 21 de ani n-a fost mai departe de Constanţa, un oraş la Marea Neagră, pe de altă parte, că nu-i plăcea să i se spună Constantin. Numai el ştia personal vreo trei mii de Constantin, dintre care trei erau unchii lui, iar cinci, verii lui primari. Toţi erau antipatici.

Da, Uri îi plăcea. Închise magazinul, cu toate că era de-abia 11 dimineaţa, îl lăsă să doarmă pe unchiul Constantin, şi-l duse pe Rourke să bea ţuică de prune.

— Hatchi, adevărul e că aparatul Kodak n-o să mai meargă.

— Ai putea să-mi vinzi altul. Cu condiţia să fie simplu şi să n-am altceva de făcut decât să apăs pe un buton, de îndată ce mă aflu la locul faptei.

Dădură gata şi a doua sticlă de ţuică.

— Ar mai fi o soluţie, spuse Uricani, să vin cu tine. Sunt un mare fotograf.

— Cum se spune în româneşte „punct de atracţie"?

Uricani era ştrengar din cale-afară, ştia unde se află românce fără mustaţă, dar bine dotate în rest. Maică-sa era evreică; avea un simţ înnăscut al negoţului. Dorinţa lui de a cutreiera lumea era din ce în ce mai arzătoare; se rugă atât de mult de H.H. să-l însoţească prin călătoriile lui, încât acesta acceptă până la urmă.

Împreună, cei doi tineri străbătură Valahia în lung şi în lat. Cu vreo 20 de ani în urmă, o importantă răscoală ţărănească împotriva marilor proprietari de pământ făcuse 11 000 morţi. Condiţiile care au dus la izbucnirea revoltei nu s-au schimbat. Unele latifundii - mari domenii destinate culturii grâului sau exploatării forestiere - se mai conduceau potrivit legilor de demult. Rourke alese o regiune unde erau doborâţi copaci întregi (lui Rourke îi plăceau foarte mult copacii) şi unde oamenii care munceau erau trataţi precum fagii ori stejarii. Se angajă acolo; Uri făcu la fel. Şi unul şi celălalt se declarară analfabeţi, ca să se piardă în mulţime. Fură martorii unor scene de o cruzime rară: maiştrii erau turci, inginerii, englezi sau francezi, randamentul era singura lor religie, iar disciplina înspăimântătoare. Cea mai mică absenţă de la cele 14 ore zilnice de muncă era sancţionată cu biciul şi, în cazurile grave, era „anexa" - un mic joagăr unde aveau loc „accidente de muncă": se tăiau degetele cu ferăstrăul, câteodată mâna sau braţul. În patru săptămâni, nefăcând cunoştinţă cu biciul decât o singură dată, dar simţind tot ce putea simţi un şerb din Evul Mediu, H.H. avu destule date pentru reportajul său. Scăpă uşor cu fuga de căutările jandarmilor şi a miliţiei private a exploatării forestiere răzându-şi barba şi mustaţa pe care le lăsase să crească îndeajuns, tăindu-şi părul, îmbrăcându-se în hainele lui obişnuite, preluându-şi identitatea adevărată şi ocupându-şi din nou camera dintr-un han la intrarea într-un orăşel pe nume Buzău. Jandarmii nu găsiră de cuviinţă să se intereseze de studentul franco-irlandez care citea cu atâta înfocare *Castelul din Carpaţi* de Jules Verne, omul pe care-l căutau nu ştia să citească.

Dacă H.H., nutrise oarecare temere în legătură cu soarta lui Uricani, pe care trebuie să-l fi pierdut pe drum, se asigură că era în zadar: Uri scăpase basma curată. În mai puţin de o lună pusese pe picioare un trafic cu ţuică de prune în toată regula, maiştrii erau clienţii lui cei mai buni, iar soţia unuia din ingineri metresa lui.

— Ce s-a întâmplat cu pozele pe care trebuia să la faci?

Uri îl privi uluit. Dacă putuse să o şteargă fără să fie urmărit, era din cauză că i s-a dat voie (trebuia să-şi reînnoiască stocul de reviste pariziene) şi, pe lângă asta, şeful maiştrilor îl însărcinase cu vânzarea unor mici sculpturi în lemn pe care nişte bieţi nefericiţi le făceau în schimbul unor raţii suplimentare. Era o căruţă întreagă. Ridică câteva figurine.

— Ce-s astea?

Cele trei aparate foto şi în jur de 200 de clişee, aproape toate remarcabile. Lungit pe acoperişul anexei, Uri a reuşit să fotografieze pe viu (expresia era bine folosită) o şedinţă a „accidentului de muncă".

— Eşti nebun, îi spuse H.H.

— Nebun de legat, recunoscu Uricani încântat. Dar nu ca tine.

Cu toate că H.H. Rourke încă nu era convins de interesul unei colaborări, el şi Constantin Uricani aveau de-acum încolo să lucreze împreună. Anii următori aveau să confirme la Uricani o înclinaţie specială. La drept vorbind, nu era deloc îndrăzneţ, nici măcar curajos - de altfel, era scund şi slab. Se speria de un biet câine şi se lăuda cu laşitatea lui... Dar, de îndată ce între el şi restul lumii se interpunea obiectivul unuia din aparatele sale, comportamentul i se schimba, se simţea deodată invulnerabil sau avea siguranţa asta. Ar fi fotografiat din faţă, rugându-l să zâmbească pe cel care l-ar fi ochit cu mitraliera.

— Şi acum, ce-i de făcut?

— Cu tine, nu ştiu, răspunse H.H. Aş putea să-ţi plătesc fotografiile pe loc sau poţi să aştepţi până când au să mă plătească de la ziar. Eu am să mă mai plimb prin România.

— Am să aştept. Sunt un fotograf atât de bun, încât atunci când cititorii tăi au să vadă de ce-am fost în stare, au să plângă de bucurie. Şi au să mă plătească cu mult peste cât mă plăteşti tu. Unde anume?

— N-am spus să mă însoţeşti.

— Ai uitat s-o spui, asta-i tot, ţi-am reproşat eu ceva? Ce anume cauţi pentru reportaj?

S-au întors la Bucureşti, de unde H.H. trimise şi lui Saperstein şi lui Maurin seria completă a reportajului său şi fotografiile lui Uricani. Le scrise celor doi că, de-acum încolo, o să lucreze în două limbi, şi deci, pentru două pieţe, pe care agenţii săi trebuiau să şi le dispute.

— Mi-ar fi plăcut o poveste cu un vampir, îi spuse el lui Uri.

— Nu există, mai ales în România.

H.H. stătu pe gânduri. Pentru prima dată în cinci sau şase ani îşi punea problema tipului de reportaj care-i era pe plac. Era greu de explicat. Trebuia ca subiectul să iasă cu adevărat din comun, să fie ceva la care nici un reporter să nu se fi gândit, să fie dramatic (emoţionant sau înspăimântător), să fie adevărul adevărat, fără nici o pregătire - autenticitatea trebuia să fie totală, în cel mai mic amănunt. Nu contează că lua timp, dimpotrivă. Ceea ce-i plăcea la nebunie era vânătoarea în sine, tatonarea subiectului şi a personajelor sale cât timp era nevoie, chiar şi luni dacă trebuia. A scrie, după aceea, nu însemna decât să apeşi pe trăgaci - punctul final. Nici banii nu aveau prea multă importanţă, cu atât mai rău dacă-şi pierdea timpul pe o pistă care, în cele din urmă, nu ducea nicăieri. Era de-ajuns dacă avea destui bani cât să trăiască şi să continue. Nu-l interesa să devină bogat, nici celebru - celebritatea îl încurca. Dacă ar fi fost identificat drept reporter, mai ales ca un reporter cunoscut, comportarea oamenilor s-ar fi schimbat, iar acest fapt ar fi modificat şi influenţat propriul reportaj. N-ar mai fi fost cu adevărat un martor imparţial, un spectator, ar fi jucat un rol în piesă, or el nu voia să se întâmple aşa.

Aflat în acest punct al explicaţiei pe care i-o dădea lui Uricani, H.H. Rourke era el însuşi uluit. Mai întâi, pentru că a vorbit atâta, şi încă despre el. Apoi, pentru că propriile obiective i-au devenit şi mai clare. Era pe punctul de a-şi da seama de ceea ce nu îndrăznea să numească vocaţia sa.

Stătu mult timp pe gânduri.

A vorbit atât de mult, fiindcă a ajuns aici. Şi pentru că nu-şi închipuia că o să-l mai vadă vreodată pe Constantin Uricani.

...Când era vorba de război, de pildă. I se părea lipsit de interes să scrii de cutare batalion sau cutare divizie de infanterie că a lansat cutare atac, că a biruit existenţa inamică (sau, dimpotrivă, că a rezistat cu brio unei ofensive a inamicului), cu preţul a 3 276 morţi. Asta era o statistică bună pentru istoricii militari. A aduna declaraţiile unui general idiot care-ar fi spus tot ce-ar fi dorit să vadă tipărit şi nimic altceva era şi mai puţin interesant. Era muncă de automat. Cu toate astea, războaiele erau interesante. Era ceva de vis. La nevoie, H.H. Rourke ar fi spus că războaiele erau cea mai monstruoasă neghiobie pe care a produs-o vreodată umanitatea. Ar fi făcut totul ca să prevină, dacă i-ar fi stat în puteri. Ceea ce nu era cazul. De aceea, războaiele erau interesante. În primul rând, pentru că, spre deosebire de cataclismele naturale, pot fi simţite când se apropie. Şi apoi, erau revelatoare, totul era să te afli pe fază la momentul potrivit, într-o singură zi al nu ştiu cărui război, că se derulau neîncetat mai multe evenimente ieşite din comun decât în nu ştiu ce ţară în cinci ani. Oameni aparent banali, care-ar fi rămas aşa în orice altă împrejurare, puteau dintr-o dată să se transforme în personaje de excepţie. Războiul era, ca şi pentru colecţionarul de fluturi, un colţ de pădure dezvăluit dintr-o dată, unde erau adunate toate speciile rare. Colecţionarul afla acolo un întreg paradis.

— Vorbeşti de multe ori atâta? se interesă Uricani.

— E prima dată, răspunse H.H. Şi ultima, cu siguranţă.

...Se ocupa de fapte diverse. Un soţ omorându-şi soţia sau viceversa, îl lăsa cu totul indiferent. Jack Spintecătorul sau Bonnie şi Clyde, la fel. Era ceva neales, în stare brută. Poate cu excepţia lui Jack

Spintecătorul. Dacă Rourke ar fi crezut o clipă că *The Ripper* mai trăia pe undeva, şi-ar fi dedicat ani şi ani ca să-l caute pentru un interviu. Ar fi fost cu adevărat interesant să meargă pe urmele lui Jack, pe străzile cu rouă din Whitechapel, noaptea, privindu-l cum îşi taie în bucăţi victimele, notând totul, şi obţinând o explicaţie completă - plus, bineînţeles, identitatea exactă, dar ăsta era ultimul lucru.

Cu Landru la fel.

— Poate m-aş fi aşezat pe un scaun, în bucătăria sa din Gambais, uitându-mă la el în timp ce punea pe aragaz bucăţile femeieşti. Poate i-aş fi spus: *Luaţi seama, aţi lăsat să cadă piciorul doamnei Duchmoul...*

H.H. Rourke râdea iar românca încântătoare care se afla în pat cu el (Uri era în celălalt pat, cu alta) simţi că se îndrăgosteşte lulea de tânărul acesta slab, cu privirea încărcată, al cărui zâmbet şi chiar râs îi transformau atât de mult chipul şi care vorbea într-o limbă de care habar n-avea.

H.H. şi Uri o luară înspre Carpaţi. Merseră prin nişte văi retrase, prin sate unde nici un vizitator nu se încumetase de vreo cinci ani, prin păduri întunecoase. Câteodată, dădeau de nişte ruine, poate nu ale vreunui castel demonic, dar totuşi destul de impresionante; nu se ştie cum, dar atmosfera era apăsătoare, aerul împuţit, iar imaginaţia lui H.H. Rourke era atât de exaltată, încât dădea impresia unei ameninţări mocnite. Nu era decât un loc întârziat în Europa.

...Oricum, nici măcar nu simţea mirosul de moarte şi de sânge proaspăt.

Uricani făcea pe dracu'n patru; îi lua la întrebări pe oamenii întâlniţi în cale, consulta dosarele jandarmilor...

— Un tăietor de lemne care se crede zmeul zmeilor, îţi convine?

— A omorât pe cineva?

— Vreo 30 de oameni. Mai ales femei şi copii. Le străpungea pieptul cu dinţii lui mari, roşii, după care le mânca măruntaiele.

— Uri?

— Da.

— E o glumă, nu?

— Da.

H.H. se aventură, totuşi, ca să fie cu conştiinţa împăcată. Dădu peste un bărbat uriaş, îmbrăcat cu piei de animale, hirsut, cu o fizionomie ce inspira teama... dar care era timid ca un flăcău (se urca în copac de îndată ce simțea apropierea lui Rourke și a lui Uricani: nu exista nici un mijloc de a-l face să coboare de acolo - numai dacă-l dădeau jos cu pușca). De la înălțimea celor 12 metri, explică cum că era cărbunar și că n-a omorât nici măcar un urs. De altfel, urșii erau prietenii lui. Mai ales, ursoaicele. Amănuntul ăsta era interesant pentru H.H. Deși așa-zisul zmeu al zmeilor avea însușirea intelectuală a unui cartof, îi smulse un interviu, prin intermediul lui Uri care se prăpădea de râs - dar care făcu, totuși, câteva poze. Zmeul zmeilor începu să explice cum a ajuns să se ducă (și să le cunoască, în sens biblic) la damele ursoaice. Le găsea seducătoare, balansarea lor i se părea de o senzualitate extremă, avea preferatele sale (haremul său număra patru ursoaice). Nu, nu le-a pus nume. Totul era o chestie de grohăit.

...Nu, nu credea să fie tatăl vreunui ursuleț.

H.H. se opri aici. Se amuza atât de tare, încât nu mai putea găsi întrebări pe care să i le pună și i-au trebuit vreo trei ore ca să obțină cinci sau șase răspunsuri.

— Nu merită decât 100 de rânduri, spuse H.H. plecând de lângă zmeul zmeilor. Nici măcar atât. O să se creadă că am inventat această poveste.

— Măcar de-aș fi putut face fotografii cu zmeul zmeilor pe când mângâia o ursoaică, se plânse Uri.

— Oricum, nimeni nu le-ar fi publicat.

H.H. începu să nu prea mai aibă încredere în România, o țară ca atâtea altele. Cu păduri frumoase și domnișoare încântătoare, bineînțeles, dar fără vampiri.

Zilele următoare, Uricani îi propuse pe rând să relateze despre două fantome, doi austrieci care nu știau nici acum că războiul din 1914 s-a terminat și așteptau reluarea ofensivei române, ghemuiți într-un cuib de vultur de unde efectuau razii, și câțiva zmei, și mai strașnici decât primul.

— Ești sigur că nu vrei să inventezi o poveste cu vampiri? Cine-o să verifice?

— Nu, spuse H.H. cu hotărâre.

Peste patru zile, când și H.H. era pe punctul de a se întoarce definitiv la București ca să se urce în primul tren, mai mult ca sigur, în direcția Bosfor, Constantin Uricani ridică o problemă spinoasă.

— Spune că fiică-sa a dispărut acum șase luni, tălmăci Uri.

Bărbatul era un țăran scurt și îndesat, cu ochi albaștri, care de la început îi inspirase încredere lui Rourke, în orice caz, nu era din cei care spuneau baliverne. Graiul lui era aproape de neînțeles pentru H.H. care, totuși, admiră vocea, calmă și tărăgănată, fermă și, atât cât își putuse da seama, concisă.

— Mai spune, continuă Uricani, că nu-i prima dispariție, au mai fost și altele.

— Câte de toate?

— Cel puțin 40, în ultimii cinci ani.

Uricani tălmăci:

— Chiar înainte de ultimii cinci ani, au mai fost și alte cazuri, dar mai rare. În clipa de față, la o lună sau două dispare cineva. În martie, anul trecut, au dispărut cinci. Hatchi, am o impresie stranie. Ăsta nu crede nici în strigoi, nici în zmei, e cu capul pe umeri.

— S-ar putea, spuse Rourke, tulburat. Jandarmii nu s-au amestecat?

— Sunt la o distanță de patru zile de aici. Patru zile până-i găsești, până ce se hotărăsc să vină, alte patru zile până când trec prin defileu. Au venit de trei ori.

— Și n-au găsit nimic?

— Nimic. Râdeau și spuneau că nu sunt decât născociri de-ale țăranilor analfabeți și că s-au săturat să tot urce și să coboare muntele. Mai ales când ninge.

— Mai sunt și alte sate pe aici?

— Doar cătunuri. Vreo zece de toate. Drumul e la trei ore de aici.

H.H. șovăi. Din timpul cât a lucrat în gazetăria new-yorkeză și lecturând ziarele de-a lungul anilor, a aflat că un număr foarte mare de dispariții se înregistra în fiecare an. Mai ales în marele orașe, dar nu numai aici. În fiecare an, zeci de mii de oameni dispăreau de pe fața pământului. În marea majoritate a cazurilor, era vorba de plecări de bună voie. Plecau și atâta tot. Înainte de afacerea Hester Karpinen, el în persoană urmărise mai multe piste de acest fel și în șase din cele șapte cazuri dăduse peste dispărut (sau dispărută) ce trăia în liniște sub alt nume și nu prea departe de fostul domiciliu. Așa trebuie să se fi întâmplat și la țară, de ce nu? Mai ales în Carpați, unde timpul s-a oprit în loc.

— Uri, ia întreabă-l dacă poate să ne facă o listă cu cei care au dispărut. Dacă erau singuri, tineri sau în vârstă.

Pomelnicul începu. Era vorba de mai multe familii care de pe o zi pe alta voiau să-şi părăsească gospodăria -lăsându-şi oile nesătule (în româneşte cuvântul *berbec* a dat naştere argoului franţuzesc *barbaque*, prin care se înţelegea carnea de proastă calitate din timpul războiului din Crimeea) dar şi persoane izolate, mai ales tineri.

— Ar fi putut să fi lăsat baltă totul pentru că se plictiseau de moarte. Tu ai rămâne aici?

Uri îl încredinţă că nu. Ar fi luat-o la goană de îndată ce s-ar fi putut ţine pe picioare, regiunea asta îi producea nelinişte, cu văgăunile şi pădurile sale tăcute.

— Printre dispăruţi erau şi trei copii.

Lui H.H. şi fotografului din Bucureşti le-au trebuit cinci zile ca să dea o raită prin cătune. Peste tot, aceeaşi placă: unul din 20 de locuitori a dispărut într-o bună zi.

Era prea mult.

...Ultima dispariţie era aceea a unui cuplu de vreo 30 de ani cu doi copii mici. Erau străini, din Domasnea, la două sau trei zile distanţă. Femeia era nepoata unui bătrân ce murise şi pe care l-a moştenit.

H.H. şi Uricani străbătuseră călare mult timp poteca slab marcată spre gospodăria pustie de-acum încolo, într-un peisaj de podişuri înalte, destul de asemănător prin configuraţia lui cu *altiplano* ibero-american, mai puţin în altitudine (de-abia se atingeau 2 000 de metri) şi mai mult în privinţa pădurilor de conifere, presărat pe alocuri cu piscuri în formă de baionetă. Ploua des şi mărunt şi era frig; ieşeau aburi din piept. Era sinistru.

Casa era din lemn, ca toate celelalte, acoperişul din scânduri înnegrite sau vopsite în negru, alături era o şură, golită de nutreţ; în ţarcul din lemn nu mai era nici o oaie. Uşa nu era închisă decât cu un zăvor. Nu erau decât trei camere: una ce slujea de bucătărie, o cameră cu un pat dublu, un pătuţ de copil şi un leagăn. Pe o etajeră se aflau patru cărţi, trei pe care H.H. nu le cunoştea - *Harap Alb* de Ion Creangă şi două cărţi de poeme de Mihai Eminescu; a patra era *Cei trei muşchetari*, tradusă în româneşte.

— Cineva ştia să citească. Cum îi chema pe oamenii ăştia?

— Nicolae şi Ana Alexandru.

— De când sunt dispăruţi?

— Acum şapte zile doi păstori au trecut pe aici. Căminul mai fumega. Au strigat, după care au intrat.

— S-au atins de vreun lucru?

— România nu e o țară de hoți. Au luat cu ei doar oile care nu mai aveau ce mânca în țarc.

Cea de-a treia cameră a fost amenajată drept atelier de tâmplărie, cam primitiv, dar bine dotat: se vedeau o tejghea și niște dălți de lemn; pe masă, schița destul de ingenioasă a unui urs masiv, stând pe picioarele din față și dezvelindu-și ghearele.

— Și-ar fi lăsat femeia rochiile iar el paltonul și cămașa, ar fi plecat fără să ia hainele copiilor? spuse Uri cotrobăind printr-un sertar.

— Sau cărțile, spuse Uri.

Se puse la masa din bucătărie, pe locul lui Nicolae Alexandru, judecând după cuțitul de buzunar aflat la dreapta strachinii de lemn.

H.H. Rourke simțea acum mirosul de sânge proaspăt, clar și distinct.

În spatele casei, terenul se întrerupea brusc, tăiat de o prăpastie. Pe fund, curgea un pârâiaș printre malurile acoperite de o vegetație densă. H.H. se aplecă deasupra hăului. Dar ceața era prea deasă. Îi spuse lui Uricani:

— Caută în pământ urmele de stâlpi.

— Ce stâlpi?

— Nici un bărbat sau o femeie cu copii mici n-ar fi procedat altfel decât să pună o stavilă ca să-și împiedice țâncii să se apropie de prăpastie.

Cercetară cu atenție terenul. Dădură de găurile săpate în linie. Fuseseră astupate din nou. Pământul folosit mai păstra încă urme de degete.

Erau urme de femeie și de copil.

— Mai rămâne de găsit stavila.

— De ce-ar fi luat-o cu ei?

— Poate era sfărâmată.

— Parcă văd cum cineva aleargă, trece prin stavilă în nebunia lui și se prăbușește în gol, urlând, spuse Uri.

Imită urletul celui ce cade din înaltul prăpastiei.

— Pluf! făcu el.

Le-a trebuit tot restul dimineții și o parte din după-amiază ca să coboare până la pârâiaș, la capătul unui ocol ce nu se mai sfârșea. Continua să plouă, era exasperant, pentru că acoperea toate zgomotele.

Dădură de o primă urmă. Probabil s-au deplasat pe covorul des cu frunze moarte ale fagilor, dar cineva a lăsat, totuşi, o urmă, una singură. Ploaia a acoperit-o, i-a şters puţin contururile, dar nu era nici o îndoială, era a unei femei micuţe sau a unui copil. Desculţ.

— Poate a fiului mai mare al lui Alexandru.

— Nu ştiu, spuse Rourke (bricheta se încăpăţâna să nu meargă şi nu avea cu ce să-şi aprindă o ţigară. Era prost dispus).

Urcară în susul pârâiaşului. H.H. încercă să atingă marginea prăpastiei pe care era construită casa. La un kilometru depărtare, nu mai era sigur de nimic. Noaptea se aşternea treptat.

— Vino aici, spuse deodată Uri.

Erau nişte crengi rupte: în căderea sa, trupul lăsase o gaură în mărăcini imprimându-se în terenul plin de apă. Un trunchi lăţos de ramuri ascuţite ca ghimpii de săgeată reţinuse bucăţi din rochie, din păr şi chiar fâşii din carne.

— Ana Alexandru, spuse Uricani. Era blondă.

...Primul copil căzuse ceva mai încolo.

...Al doilea, aproape de peretele stâncos.

Cel de-al patrulea trup era zdrobit la 20 de metri în amonte de pârâiaş.

— Oh, Dumnezeule! spuse Uri, n-a fost un accident.

Din locul unde Nicolae Alexandru intrase în pământ, zdrobit de buşteanul pe care ploaia n-a reuşit să-l spele de tot, urma se vedea clar. Nici măcar nu s-a încercat ştergerea ei. Cadavrele au fost târâte, se vedea bine asta.

— Dacă cel care a mers desculţ e un copil, trebuie să aibă cel puţin opt picioare, spuse Uricani.

Într-adevăr, urmele de picioare se tot înmulţeau. În întunericul ce se lăsa tot mai mult, H.H. numără şase urme diferite.

Fără a mai pune la socoteală pe cele de bărbat.

— Au fost azvârliţi în hău, după care au coborât ca şi noi să ducă trupurile, spuse Uricani. Hatchi, sunt de părere să chemăm jandarmii.

— Nu te reţin, spuse H.H.

— Să o ştergem de aici.

H.H. îşi găsi o scobitură firavă în peretele de stâncă şi se afundă acolo punându-şi jos sacul englez. Reuşi să-şi aprindă o ţigară.

— Cred că n-ai de gând să rămâi aici?

— Nu, spuse H.H. Aştept doar să se facă ziuă.

Fumă aproape toată noaptea, aşteptându-se la orice.

Plecară în zorii zilei, ţinând drumul urmei pe o ploaie puternică. Pârâiaşul începea să se îngusteze, malurile să se strâmteze, trecătoarea prin care se înfundaseră începea să urce. După vreo cinci sau şase kilometri, descoperiră urmele unui popas unde a fost făcut focul. Pista era tot mai uşor de urmărit, pe măsură ce înaintau. Era marcată de acum, în afară de urmele de picioare desculţe, de patru şiruri duble paralele. Ca şi cum ar fi fost târâte nişte ramuri. H.H. presupuse că cei din faţă au pus cele patru cadavre pe un fel de targă, ca indienii din America.

Trecătoarea devenea din ce în ce mai strâmtă. Dacă nu era ploaia care dădea iluzia de viaţă, ai fi zis că totul era în nemişcare.

— Hatchi?

— Ştiu.

— Am să spun, totuşi: mi-a intrat frica în sân. Nu aşa se spune în franceză?

— Îhî.

Mergeau chiar pe malul pârâiaşului acum vijelios, lat de patru sau cinci metri, dar cu apa îngheţată.

La cotitura unui mont în peretele pe care-l atingeau de-acuma, zăriră un pod. Foarte simplu: trei sau patru trunchiuri proptite la naiba, fără vreun cui, prin bucăţi de lemn fixate cu un fel de fâşii de cârpă. H.H. se uită în sus. Pe malul celălalt, peretele de stâncă avea o deschizătură, care lăsa să se vadă o pantă abruptă, încărcată cu arbori, care părea că se termină chiar la poalele unei faleze fără ieşire. Îşi scoase din sac luneta şi cercetă peretele de verdeaţă. Văzu un drumeag în serpentină; îl urmări cu privirea...

— Vezi ceva, Hatchi?

— Canibali cu un os în nas.

— E adevărat?

— Nu.

Rourke zărise ceva care era îndărătul unui trunchi de copac, ceva cu păr.

Şi cu mâini.

Îndepărtă de la ochi luneta şi i-o întinse lui Uricani care se uită şi el în direcţia pantei. Exclamă cu exaltare:

— O fetişoară! Hatchi, e cu pieptul gol!

Rourke se lăsă pe vine. Ploaia încetase dintr-o dată. Reuşi să-şi aprindă o ţigară după a noua încercare, după care îşi scoase de sub bluză harta pe care încercuise cu creionul satul, cătunele, amplasarea gospodăriilor izolate unde au avut loc dispariţiile, făcând de fiecare dată totalul celor dispăruţi.

Locul în care se afla acum împreună cu Uricani era aproape în centrul zonei.

Luă luneta de la Uri care-i spuse:

— Sunt trei, nu una singură! Ne-au văzut şi se uită la noi.

...Căută o casă, vreo construcţie de orice fel, dar nu găsi. Poate pata aceea mai întunecată de la poalele falezei, ce părea să fie intrarea într-o grotă. Pe îndelete, cercetă stânca în împrejurimi şi pe deasupra. De-abia atunci, cu mare greutate, zări fumul. Cineva locuia acolo.

— Normal ar fi să mergem după jandarmi, îi spuse el lui Uricani.

— Normal, repetă râzând românul.

Luneta lui H.H. fu din nou îndreptată asupra potecii ce escalada panta. Cu toate că aceasta era abruptă pe primii 30 sau 40 de metri, ceva mai încolo se atenua: urmele târârii corpurilor erau neschimbate: linii paralele de targă improvizată, urme de picioruşe şi o singură urmă de adult. Doar acest raţionament marcă decizia lui H.H. Rourke: nu era prea uşor de urcat la începutul pantei patru cadavre, dintre care unul de bărbat în floarea vârstei, şi unul de femeie. Cu toate acestea, nimeni n-a venit în ajutor.

— Eu mă duc acolo, Uri.

Păşi pe pod, fără să mai aştepte.

— Eu spun celor din culise că nu mă ofer voluntar, făcu Constantin Uricani.

Peste ani, avea să repete întruna fraza asta, făcând-o legendară. Traversă şi el podul, cu un aparat foto în mână, celelalte fiind în rucsacul din spate, cu trepiedul de un metru şi 10 centimetri agăţat de rucsac, încurcându-i-se printre picioare.

Următorii 30 de metri erau de-a dreptul anevoioşi, mergeau pe un teren moale, noroios, apos pe alocuri, foarte alunecos. Poteca parcă fusese ştearsă de apa care curgea. Le-au trebuit 10 minute să treacă dincolo, şi asta cu ajutorul trepiedului, ale cărui vârfuri erau subţiate, ca pioletul unui alpinist. Ajunseră la primii copaci de unde, putându-se agăţa de trunchiuri, dar şi pentru că panta era mai puţin abruptă, îşi continuară escaladarea.

— Sunt patru fete, nu trei, spuse Uri grăbit.

— Am văzut.

Burniţa mărunt după ploaie. În aer plutea un amestec de adieri vâscoase, atât de puternice, încât păreau palpabile. Unele puteau fi desluşite (miros de lemn ars, de pământ după ploaie, de var, poate de liliac, în orice caz miros de hrubă), altele erau mai confuze şi destul de înţepătoare.

— Sunt şase fete acum, îl anunţă Uricani.

— Cred că sunt toate.

Povârnişul pantei devenea tot mai drept, apoi se putea înainta firesc, mai erau unele părţi abrupte, dar poteca le ocolea. Pe potecă, urmele de la targă şi urmele paşilor se vedeau şi mai clar. Distanţa dintre cei doi tineri care înaintau şi fetele ce stăteau în loc se micşora tot mai mult, 50 de metri, 30 de metri, apoi 10. Se vedea clar intrarea în grotă, ca o gură larg deschisă, atât de întunecată, încât nu se zărea nimic înăuntru; putea să adăpostească absolut orice.

H.H. se opri la câţiva paşi de fetişcane şi se uita la ele. Păreau să aibă între 15 şi 7 ani, erau scunde, nici una nu era cât de cât drăguţă. Părul lung, castaniu spre roşcat (doar una era brunetă), era vâlvoi; erau murdare din cap până-n picioare şi aproape dezbrăcate, numai una avea o rochie lungă ce spânzura pe ea. Toată îmbrăcămintea era din blană de urs. Patru din fete erau mărişoare, aveau sâni formaţi. Fata cu rochie, a doua ca vârstă, era însărcinată. Erau desculţe. Toate se uitau la H.H. Rourke şi Constantin Uricani cu o privire ciudată, nu era nici teamă, nici curiozitate.

Rourke avea să scrie în reportaj:

E tare frig, un frig de-ţi îngheaţă mădularele, plouă cu zăpadă topită. Iar ele stau nemişcate, fără să simtă nimic. Gura de la peşteră, din spatele lor, până la stânga, e întunecoasă. Totuşi, arde un foc înăuntru, se aud trosniturile şi se vede fumul care se ridică în aer. Faleza, pe locul de la intrarea în grotă, formează un antablament, lung de 20 de metri şi lat de 6, al cărui aspect e ca un romb. E un miros apăsător, de-ţi vine să verşi. N-am cuvinte să exprim senzaţia: privirea celor şase fete e a unor animale.

— Întreabă-le unde sunt celelalte, îi spuse H.H. lui Uricani.

Românul puse întrebarea dar nu primi nici un răspuns.

— Mai întreabă o dată.

Uricani repetă o dată, apoi încă o dată, fără să capete răspuns.

— Tatăl lor, spuse H.H. Întreabă-le unde este tatăl lor.

Nimic.

— Sau sunt mute, spuse Uri, sau nu știu româna.

— În afară de franceză, ce mai știi?

— Puțin germana, ceva ucraineană și rusă.

— Fă o încercare.

Cu germana nu primi nici un răspuns. Cu ucrainiana, da: o tresărire se observă pe fața a două din fete.

— Tatăl, spuse Rourke. Unde este?

Uri tălmăci.

— E plecat. Dar o să se întoarcă și o să ne ucidă.

— Ia fă-le o poză, cât îl așteptăm.

— Da, șefule. Dar să știi că mi-e frică.

Își instală trepiedul și-și scoase aparatul.

— Păsărica la mine, nimeni nu mișcă! spuse Uri, vesel.

În timp ce făcea poze, turui ceva absolut de neînțeles pentru Rourke, care-l întrebă ce spune.

— Culeg informații, răspunse Uri. Aș vrea să știu de ce tatăl lor împreună cu ele au cărat cadavrele până aici, după ce le-au târât kilometri întregi.

— Doar știi răspunsul, spuse H.H. trăgând din țigară. Și eu îl știu.

— Nu știu dacă ne gândim amândoi la același lucru.

— Ba da, spuse Rourke. Mă întreb numai cât timp le ia ca să mănânce patru persoane.

H.H. ieși din grotă și începu să vomite. Din interiorul cavernei auzea vocea mânioasă a lui Uricani tunând și fulgerând împotriva magneziului care nu producea efectele dorite. Cele șase sălbatice tot nemișcate stăteau. Nu mai ploua, nici ceață nu mai era. Se vedeau acum nu numai pârâiașul în întregime, ci și munții din jur, dintre care, la mai bine de 2 500 metri înălțime, după hartă, vârful cel mai înalt din munții Făgăraș.

...Au trecut două ore și 17 minute. Deplasarea bruscă a privirii sălbaticelor, ce se uitau în sus, ne-a alertat. Ridicând la rândul nostru capul, în aceeași direcție, văzurăm o mogâldeață la jumătatea înălțimii falezei stâncoase că vine spre peșteră. E un bărbat. Coboară peretele abrupt, cu toate că pare imposibil, cu o sprinteneală nemaipomenită. Una din fete începu să țipe ascuțit. Bărbatul se oprește, se uită în jos și ne vede. După câteva clipe, își continuă

coborârea. Se îndreaptă spre noi.

Cu toate că e scurt şi bondoc, bărbatul e masiv, cu nişte braţe enorme ieşind dintr-un fel de surtuc de blană - mai degrabă un patrafir decât un surtuc, pentru că nu era deschis în faţă - iar pumnii îi avea de patru ori cât H.H. deşi acesta era mai înalt cu 20 de centimetri. Parcă n-avea gât, muşchii trapezoidali se întindeau până la urechi, pieptul era imens. Picioarele puţin strâmbe erau de grosimea copacilor, făcând să plesnească ţesătura pantalonilor zdrenţuiţi. Era desculţ iar labele picioarelor parcă erau turtite, după felul cum se aşezau pe sol, după scobitura lor, de parcă degetele copitate fără măsură, anormale şi nesănătoase scurmau pământul. Era un tip mongoloid, cu ochi înguşti; duhnea de-ţi lua răsuflarea.

Se opri la trei sau patru metri de H.H. Rourke şi se uită fix la el câtva timp. După aceea, privirea poposi asupra lui Uricani aflat undeva mai în spate. Spuse ceva.

— Ucraineană, făcu Uricani. Nu înţeleg chiar totul. Întreabă ce căutăm aici.

— Jandarmi, spuse H.H. Suntem cei dintâi jandarmi, au să mai vină şi alţii, înarmaţi.

— Nu ştiu cum se spune „armă” în ucraineană.

— Descurcă-te.

În orice clipă, H.H. se aştepta la un atac. Oroarea faţă de de acest bărbat era mare. Ca şi ura lui.

Uricani spuse ceva, ajutându-se de gesturi, cu chipul scăldat în sudoare, în ciuda frigului. Asculta cu capul înclinat, cu maximum de atenţie, răspunsul.

— Spune, mă rog, aşa cred, că trebuie să plecăm. Imediat. Hatchi? Cred că o să se repeadă la noi. Încă mai şovăie.

— Mulţumesc de informaţie, spuse H.H.

Bărbatul începu să vorbească, dar nu i se adresă lui Uricani, ci fetelor.

— Le întreabă dacă am intrat în peşteră...

Se lăsă tăcere. Sălbaticele păreau total indiferente la tot ce se petrecea, două dintre ele se ghemuiseră, iar a treia tocmai intra în grotă. Cea mai mare răspunse ceva.

H.H. nu înţelese cuvântul dar nu putea fi altul decât *da.*

...Atacul se petrecu în clipa următoare. Avu loc cu o iuţeală nemaipomenită, aproape magică. H.H. vru să pareze, credea că e în stare. Dar nu reuşi decât în parte: dacă mâinile sale nu reuşiră să apuce gâtlejul, degetele se înfipseră în braţul stâng, la înălţimea bicepşilor. Avea senzaţia că e prins într-o menghină. Lovi cât putu de tare, ţintind fruntea, cu mâna în care avea piatra. Îl copleşi neîncrederea: lovitura care ar fi doborât pe oricine de-abia îl clinti pe adversar. Îi apucă cu o mână gâtul şi mai lovi de două ori. Scăpă piatra. În ciuda zgomotului sec de oase fărâmate, cealaltă mână se îndreptă şi ea spre gât. *O să mă ucidă.* Căzu la pământ, lovind aerul cu picioarele. Se trezi că bărbatul îl ridică de jos, cu o singură mână, şi-l duce pe sus, lipindu-l de stânca falezei. Vederea începea să i se întunece; se sufoca .

La a patra lovitură, strânsoarea slăbi, apoi încetă cu totul. H.H. căzu la pământ, o muchie stâncoasă străpungându-i bluza şi cămaşa şi intrându-i în spate la înălţimea omoplatului.

...Mai avea şi acum în mâna stângă cuţitul cu mâner de corn al lui Nicolae Alexandru. Degetele îi erau lipicioase. De patru ori a înfipt lama: o dată în coapsă, apoi în vintre, în subsuoara din dreapta, apoi ochise abdomenul, în ciuda hotărârii de neclintit de a nu ucide. (Fusese de-a dreptul înspăimântat, mai tremura şi acum). A patra lovitură de cuţit se înfipse sub şold. Spera ca rana să nu fie mortală - l-ar fi lipsit de interviu.

Bărbatul căzuse în genunchi. Grohăia ca o fiară. Uricani lovi din zbor partea din faţă a craniului, ca un jucător de golf, slujindu-se de trepied.

Bărbatul se prăvăli cu totul, impactul feţei izbindu-se de stâncă producând un zgomot surd.

H.H. se lăsă să alunece. Îndoindu-şi picioarele, se aşeză pe călcâie. Mai ţinea şi acum cuţitul în mâna stângă.

Uricani se ghemui şi el:

— Aşa se întâmplă la fiecare reportaj?

H.H. Rourke nu putu să vorbească - scotea doar un fel de orăcăit - decât după vreo oră. Îl durea gâtlejul, iar pe pielea de pe gât, spunea Uricani, urmele albastre şi roşiatice marcau locul strânsorii. Cu toate astea, n-au stat pasivi: l-au legat fedeleş pe prizonier, cât de zdravăn au putut. Au folosit propriile curele şi toate curelele de piele ale materialului fotografic şi ale rucsacului - nu mai era nici o frânghie în peşteră. Ar fi fost bune nişte lanţuri dar de unde să le ia?

Cele şase sălbatice i-au privit tot timpul. Nici o clipă, n-au schiţat nici cel mai mic gest ca să intervină în apărarea celui care, după toate aparențele, trebuia să fie tatăl lor.

În grotă - printre alte lucruri mult mai îngrozitoare - H.H. dădu peste o raniță militară cu o baionetă ruginită, o cămașă mucegăită, încălțăminte fără șireturi și ceea ce trebuia să fi fost un pașaport, cu caractere chirilice, din păcate, prea șters de umezeală ca să se mai poată citi și altceva decât data...

— Oare tipul să aibă vreo 70 de ani?

Pentru mai multă siguranță, cei doi nu numai că i-au legat la spate pumnii celui pe care Uricani l-a botezat Căpcăunul, dar l-au prins de glezne, ca un fel de piedică. După care, i-au fixat o bucată de lemn sub legături. În felul ăsta, puteau să-l ia pe sus și să-l ducă. Nici unul, nici celălalt, n-au prevăzut riscul.

Căpcăunul își recăpătă cunoștința. Începu să se zbată cu furia unui animal prins în capcană, apoi, dintr-o dată, se liniști, resemnat. H.H. își spălă rănile, convins, până la urmă, că nu erau mortale. De altfel, s-au coagulat cu o viteză uluitoare. Nu mai curgea sânge.

— Întreabă-l de cât timp stă prin Carpați.

— Spune că nu știe ce-s ăia, Carpații.

— Nu fă pe prostul, Uri. De cât timp stă prin munți?

De foarte mult timp.

— Când a început să ucidă oameni ca să-i mănânce?

De foarte mult timp. (Vocea Căpcăunului era puțin răgușită, dar uimitor de blândă).

— Înainte de a veni în țara asta?

Da.

— De unde vine?

Din Est.

— Câți oameni a mâncat?

Mulți.

— N-ai putea să-l întrebi dacă nu vrea să fie mai clar?

— Dacă înțeleg eu bine, răspunse Uricani, se pare că n-a ținut o evidență. Nu știe nici să citească, nici să scrie, nici să numere. Nu-i spune nimic 79 sau 318. Mulți înseamnă mulți.

— Aș fi vrut o cifră exactă, spuse H.H. A mâncat mai mulți oameni decât copacii de pe panta din fața noastră?

Cu aproximație, erau cam 200 de copaci pe pantă. Ochii oblici ai Căpcăunului cântăriră numărul copacilor.

Nu, nu atât.

— Jumătate?

— Spune că mai mult de jumătate.

— Asta face vreo 150, spuse H.H.

— Ei, da, făcu Uri destul de batjocoritor.

— De ce a început să mănânce oameni?

Îi fusese foame.

— Ar fi putut mânca oi, vaci sau iepuri, ca toată lumea.

Căpcăunul o făcuse. De altfel, a tot continuat. Cu vaci, nu, nu erau prin împrejurimi. Cu oi, da. Oaia era bună, şi urşii, în general, toate animalele. Dar...

Se lăsă tăcere.

— Spune că-i mai bine dacă mănânci oameni. Îi plac mai mult.

— Şi-aminteşte când a mâncat prima dată pe cineva?

Da. E mult de atunci. Nu mai era tânăr. Se afla într-un loc pustiu; trecuse un om călare. La început, s-a gândit să mănânce calul, însă acesta a luat-o la goană. Atunci, l-a mâncat pe om. Era pe vremea când călătorea mult. Căpcăunul a călătorit mult la viaţa lui. Până în ziua când a poposit în aceşti munţi şi a început să simtă oboseala călătoriilor.

H.H. fuma ţigară după ţigară. Avea un sentiment extraordinar de ireal, cu toate că ştia că totul e real. Era de ajuns să aibă curaj să se întoarcă în cavernă ca să se convingă.

— Iar fetiţele?

— Sunt ale lui.

— Trebuie să fi avut vreo femeie sau mai multe, la început.

Mai multe femei.

— Ce s-a întâmplat cu ele?

Au fost omorâte.

— Hatchi, hai să plecăm, spuse Constantin Uricani.

— De la femei nu i-au mai rămas decât fetele, spuse H.H. Ce s-a întâmplat cu băieţii?

Au fost ucişi şi ei.

— Şi acum le foloseşte pe fetele sale ca pe femei?

Da.

— Cum îi omoară pe oameni?

De cele mai multe ori, îi sugrumă. Uneori îi dobora cu o lovitură. Nu de prea multe ori. E tare puternic.

— Cum s-a întâmplat cu familia Alexandru?

— L-a strâns de gât pe Nicolae, apoi pe cei doi copii. Pe Ana Alexandru a aruncat-o de vie în prăpastie. După ce a...

— Înțeleg, spuse H.H.

Îi venea să-i taie gâtul bărbatului legat ca o vită.

— O să-l ducem viu, Uri.

— Să-l cărăm noi?

— Doar nu vrei să-i lași șansa de a scăpa. Și de a ne ucide. Dacă-l lăsăm aici, fetele sale au să-l dezlege. Sau au să-l omoare. Trebuie să-l luăm cu noi. Am să-l car eu, dacă tu n-ai să mă ajuți.

— Bine, am să te ajut. Trepiedul s-a rupt. E un căpcăun cu țeasta tare.

— Spune-le fetelor să mă urmeze.

Uricani clătină capul ca să nu-și exprime, fără îndoială, scepticismul în legătură cu bunăvoința sălbaticelor. Rourke nu-i lăsă timp să spună ceva:

— Au să vină, Uri. La urma urmei, dânsul le aducea de mâncare.

Privirile lor se întâlniră. Uricani începu și el să vomite, scuturat de spasme, ținându-se cu o mână de stâncă. Își șterse gura cu dosul mâinii:

— Ai dreptate, nu m-am gândit la asta.

O luară tot pe podul din bușteni, urmând cursul pârâiașului. Era o adevărată ușurare îndepărtarea de grotă, de fundul atât de strâmt al trecătorii, unde aerul era imobil. H.H. Rourke și Uricani îl duceau pe căpcăun cum se duc tigrii - se temeau până și de dinții lui, care erau ascuțiți.

Fetele mergeau în urmă, indiferente. Uricani le dădu să care două din aparatele sale - oricum, nu mai avea nici o curea.

Înaintau foarte repede, aproape că alergau. Pe la două după-amiază, trecură de linia gospodăriei familiei Alexandru și își continuară marșul chiar după ce se lăsă noaptea. Pe malul care mergeau, se vedeau copacii, lampa electrică a lui H.H. lumina o pajiște, apoi alta, mai mare. Peste puțin timp, dădură de un gard.

...Peste o oră, ajunseră la o cabană unde dormeau trei ciobani. Fu destul de greu să-i împiedice pe ciobani să taie capul omului. Dacă mai putea fi numit om. De-a lungul celor câtiva kilometri, apoi în cabana unde oamenii au avut grijă să-i întărească legăturile, tot restul nopții (pe care H.H. și-a petrecut-o pândindu-i pe ciobani, de teamă să nu comită o execuție scurtă și imediată), bestia umană n-a încetat să geamă plângător, mârâind de câteva ori.

H.H. încercă de mai multe ori să obțină informații suplimentare pentru reportajul său, dar Uri nu primi nici un răspuns la întrebările pe care i le tălmăcea căpcăunului.

Constantin Uricani developă și făcu pozele în atelierul său din București. Când văzu ce-a fotografiat, ca într-un plan secund, mormanul de oase și bucățile puse la uscat în grotă, îi veni din nou să verse. Iar pe Rourke, nici măcar alcoolul băut în cantități impresionante n-a reușit să-l îmbete. Îi era rău. Își încheie articolul, îl traduse în engleză, i-l trimise lui Saperstein și Maurin, păstrând la dânsul, ca de obicei, dublura, care - de fapt - era a treia serie a reportajului.

...Dar nu putu face mai mult. Căzu la pat cu febră mare, însoțită de dureri în burtă și în piept. De fapt, îl durea toată cutia toracică. Privirea îi era tulbure, se clătina când mergea; era nevoit să stea la pat. Doctorii pe care i-a adus Uricani vorbeau de malarie, în orice caz, de febră.

Peste patru zile, se sculă fără să-și amintească deloc că a fost inconștient tot timpul, credea că s-a culcat în ajun.

— Ți se întâmplă de multe ori?

— E prima dată.

— Ar trebui să bei mult lapte, așa spun doctorii.

— Și mai ce?

Se rase, făcu o baie și se consideră vindecat.

— Ești un fotograf foarte bun.

— Când plecăm?

— Tot nu mi-ai spus cum se spune în românește „punct de atracție”.

— Nu-i nici o grabă. Cunosc două romånce fără mustață care nu ne așteaptă decât pe noi.

— De obicei, îmi place ca eu să aleg femeile, spuse cu noblețe Rourke. De data asta, fie.

Bineînțeles că a doua zi dimineață se suiră împreună în trenul de Sofia.

Din Bulgaria, H.H. trimise un prim reportaj despre o vendetta caraghioasă printre minoritatea țigănească de aici, și un al doilea despre bătrânii başbuzuci (până şi numele îl încântă) care au luat parte la înăbuşirea răscoalei bulgăreşti împotriva turcilor cu 50 de ani în urmă şi care continuau să trăiască într-o ţară unde erau detestaţi şi unde, totuşi, se simţeau ca acasă. Pentru prima, şi n-avea să fie pentru ultima dată, Rourke atingea problema populaţiilor izgonite de istorie.

Găsi cel de-al treilea subiect de reportaj, amestecându-se printre revoluţionarii ce luptau împotriva regelui Boris al III-lea care, cu câţiva ani în urmă l-a asasinat pe primul ministru şi încerca să-l imite pe Mussolini.

H.H. şi Uri fură azvârliţi în închisoare dar, peste trei săptămâni, poliţia regelui hotărî să-i însoţească până la frontiera cu Grecia, cu condiţia expresă să nu mai pună niciodată piciorul în Bulgaria. Un tratat de pace prevedea ca un milion şi jumătate de greci ce trăiau în Turcia să se repatrieze, în schimbul unui număr la fel de mare de turci ce trăiau până atunci în Grecia.

Rourke puse ochii pe două familii din cele două comunităţi şi făcu naveta între Izmir şi Atena, adăugând acestui subiect un al doilea, mai anecdotic: piraţii de pe un vapor cu aburi care-i atacau cu imparţialitate pe cetăţenii celor două ţări. Fu pe fază la momentul potrivit şi asistă la execuţia publică a piraţilor, printre care se afla unul foarte simpatic care nu înţelegea: în familia lui, tot timpul a existat pirat, din tată-n fiu, de cel puţin 3 000 de ani, de ce i se caută dintr-o dată nod în papură? Era indignat.

— Şi acum? întrebă Uri.

Rourke şovăia. Tocmai trimisese ultimul subiect din Grecia despre lupta acerbă dintre generali pentru cucerirea puterii, care complica şi mai mult hotărârea partidului regelui ce încerca să instaureze monarhia. Se plictisise să scrie despre asta, începea să viseze la alte orizonturi. În Fezzan se duceau lupte, la fel şi în Libia, trupele lui Benito Mussolini încercau să-i convingă cu tunul pe cavalerii înarmaţi cu săbii de binefacerile civilizaţiei fasciste. Asta, însă, nu era război adevărat...

— Nici măcar pe mine nu mă atrage.

— Aş vrea să merg în Franţa, Hatchi. Măcar o dată. Vorbesc franceza ca Voltaire şi n-am fost niciodată în Franţa.

— Nu ştiu.

...Îi intrase China în cap. La Atena, pusese mâna pe un număr vechi din *Excelsior*, unde era un amplu reportaj remarcabil al lui

Albert Londres. Fusese fascinat şi-l recitise de patru ori.

— Ai vrea să mergi în China?

— Da.

Dar nu imediat. Ce-i drept, Atena era la o azvârlitură de băţ de Paris. Dădu aici, la post restant, peste scrisorile lui Mimi şi ale lui Cucuvaie. Cucuvaie făcea o aluzie, vagă, dar care-i dădea bătaie de cap, la sănătatea lui Mimi, vorbea de mici probleme de sănătate.

I-a scris de mai multe ori, cel puţin o scrisoare pe săptămână, în schimb n-o mai văzuse de vreo zece luni. Aşa că, plecarea în China, care era atât de departe, mai putea aştepta.

Porniră spre Marsilia, Uricani şi el. Românul dansa de bucurie pe puntea pachebotului Poştei Maritime.

— Cine ţi-a spus că am fost bolnavă?

— Cucuvaie.

— E nebun. Nici măcar n-am fost răcită. În schimb, tu ai slăbit.

Îl puse să se dezbrace şi să se cântărească: 62 de kilograme şi 750 grame.

— Ce ţi-am spus eu, Rourke? Ai dat jos 360 de grame. Mai ia supă.

Mimi părea, într-adevăr, sănătoasă tun. Citise toate reportajele apărute în *Le Petit Parisien*.

— Eşti sigur că n-ai născocit nimic, în povestea cu Căpcăunul din Carpaţi?

— Sigur. Ba chiar am mai lăsat deoparte, ar fi fost neverosimil.

— Oribil. Bucăţile din Alexandru puse la uscat ca heringii din Marea Baltică, ce oroare! Nu vii cu mine? Cine e tânărul ăsta drăguţ care se uită la mine cu nişte ochi de căprioară?

— Constantin Uricani, e fotograf, vrea să-i spunem Uri. Lucrăm împreună. Unde vrei să mergem?

— La Monte-Carlo. Te anunţasem în ultima scrisoare, dar, probabil, a sosit la Atena după ce-ai plecat: deschid acolo un al doilea magazin. Se pare că e tare frumos.

Pleca deseară, dar putea să mai întârzie dacă el...

— Nu, vin cu tine, spuse Rourke. Uri râvneşte să viziteze Parisul, aşa că o să mă aştepte. Spune-le vânzătoarelor să nu-l slăbească din ochi, e un obsedat sexual.

În Trenul Albastru, traseră semnalul de alarmă fără vreun motiv anume, poate doar acela de a vedea ce se întâmplă. Mimi plăti amenda.

— Mai povestește-mi de Căpcăunul din Carpați. Vreau să știu tot, toate amănuntele pe care n-ai îndrăznit să le scrii. Ce vis frumos să asculți o poveste oribilă într-un tren de noapte.

Când au sosit la Monaco, au pornit spre bulevardul Morilor, unde Mimi avea întâlnire cu agentul imobiliar pentru contractul de închiriere a magazinului.

— Doar n-ai să rămâi aici, Rourke. Așteaptă-mă în barul hotelului *Paris*; să nu bei prea mult. Vin și eu imediat.

Rourke își cumpără de-a ziare, să-i ajungă vreo trei ore; luă loc la masă și comandă o bere. Citea cronica lui Cucuvaie în *New York* când o mână îi smulse paharul în clipa când voia să beie.

— N-am nici un amestec, spuse Kate. Pe cuvânt de bărbat.

20

SUNT FOARTE GRĂBITĂ, ROURKE...

Kate bău puțin, după care-i întinse paharul. Rourke bău.

— Te-ai așezat pe ziarele mele, spuse el.

— Foarte bine.

Kate nu se clinti. Amândoi stăteau în așa fel, în barul de la hotelul *Paris*, încât în stânga, aproape de ei, era mulțimea de oameni din cazino, în fața lor, grădina exotică a cazinoului dar și Mediterana, iar în spate, în dreapta, tejgheaua lungă la care serveau barmanii. În jurul lor, chelnerii se mișcau ca niște strigoi, atenți la cea mai mică mișcare din deget; sala vuia de murmurul prințeselor ruse, melancolice, răsuna de zornăitul ușor al tacâmurilor de argint, se auzeau cârâiturile și flecărelile, zumzetul limbilor internaționale, al englezoaicelor rozalii, al americancelor fonfăite, pline de sine, al femeilor balcanice cu ochii învolburați, al femeilor din Europa-Centrală ațâțate la culme, al femeilor din America de Sud cu unghii scurte și buze cărnoase și al franțuzoaicelor grăbite, nervoase, care se credeau stăpânele casei. Mai erau și câțiva bărbați, împărțiți în două categorii, unii zdrobiți sufleteşte de efortul de a deveni foarte bogaţi, alţii porniţi la vânătoare, cu privirea languroasă şi părul ondulat.

— Crezi că ne apropiem de sfârşitul lumii, Rourke?

— Încă de la început, spuse H.H. Te-ai aşezat pe krah-ul de pe Wall Street.

— Nici nu merită altceva. Poate o să rămână imprimat pe fund, după ce-am să mă ridic.

— Ridică-te.

Kate se ridică puţin în timp ce Rourke trase maldărul de ziare care prevesteau zile de joi negre, vineri obscure, sâmbete decadente şi zile de luni catastrofice. Se pare că s-au pierdut miliarde de dolari la bursa din New York, iar marasmul se răspândea ca o epidemie de febră aftoasă.

— În ce an suntem? întrebă Kate.

H.H. se făcu că se uită la ceas.

— 1929.

— Ce repede trece timpul. Mă simt de parcă aş avea 100 de ani. Ce vârstă ai?

— Sunt cu doi ani mai mare ca tine. În jur de 25. Oare papa Killinger s-a ruinat?

— Glumeşti.

— Tot timpul. Dar Kranefuss?

— O duce foarte bine. Parchează maşina Bugatti şi o să facă o cruce pe portieră ca să o recunoaştem când ieşim de aici. Sunt atâtea maşini Bugatti de parcă ar fi o crescătorie. Apropo, şi eu o duc foarte bine.

Rourke întoarse lent capul şi îndrăzni în cele din urmă să se uite la ea. Asta nu schimba cu nimic lucrurile. Era frumoasă ca soarele, cum spuneau cărţile. În ciuda propriei tulburări, Rourke observă că privirea albastru safir era nesigură.

Kate spuse cu un glas spart:

— Dumnezeule, Rourke, nu s-a schimbat nimic...

— O să fie şi mai rău.

— Şi pentru tine, nu-i aşa?

— Şi pentru mine.

Tăcură amândoi, cu sentimentul împărtăşit că şi-au construit, în acest vacarm şi această agitaţie, o peşteră numai a lor, unde domnea o tăcere deplină.

Se ridicară amândoi deodată, fără să-şi mai pună întrebări. Rourke lăsă banii şi ziarele necitite pe masă; trecură prin hol şi ieşiră. La distanţă de ceilalţi şoferi, dintre care cel puţin trei îl priveau cu ură (inexplicabil, doar nu le făcuse nimic), Kranefuss îşi scoase şapca şi dădu din cap spunând *jawohl*: o s-o aştepte pe doamna Mimi Rourke şi o să anunţe că domnul H.H. Rourke o să lipsească. Kate se aşeză la volan, porni de parcă ar fi fost urmăriţi de poliţie după atacul vreunei bănci, şi, ceva mai încolo, acceleră. Mergea cu viteză mare.

Nu se opri decât în vârful grădinii Turbie. Era pe la sfârşitul lui octombrie; mimozele se luau la întrebări, parcă le auzeai cum se întreabă şoptit, unele pe altele, dacă să înflorească sau nu. Îi puteai vedea cu ochiul liber pe păstorii de pe insula Corsica.

— Ce ştii despre ce-am reuşit să fac? întrebă Kate.

— Aproape totul, spuse H.H.

Aproape totul. Rourke făcuse un reportaj despre ea; bineînţeles, nu era destinat publicării. Abandonase, dar după aceea, urmărise din nou pista. În legătură cu afacerea din Queens, croaziera în mările din sud, despărţirea de Douglas Caterham, divorţul ce-a urmat, plecarea în Europa, nici n-a fost nevoie să se deplaseze la New York - ziarele au relatat destule. Ancheta lui era îndreptată asupra a ceea ce s-a întâmplat după accea.

— Amanţii mei?

— Da.

— Schimbă cu ceva asta pentru tine?

— Nu.

— Minţi puţin.

— Puţin, da.

— Sper. Te-a agasat?

— Nu-i cuvântul potrivit.

— Enervat?

Rourke zâmbi.

— Oarecum. N-ai vrea să vorbim despre altceva?

— Am chef să vorbesc de asta.

— Foarte bine, spuse Rourke. Să vorbim de asta.

— Ştii câţi au fost?

Rourke făcu semn că da.

— Ia să vedem, spuse Kate. Cred că ai început ancheta din clipa când ai plecat din Pau, până când te-ai întâlnit cu Gottlieb Eckart. E o pauză de cinci săptămâni. În treacăt fie spus, Gottlieb al tău e foarte simpatic. Nu mă cunoştea, dar m-a recunoscut imediat, nu-i de mirare că lucrează în poliţie. Puţin probabil să-i fi vorbit tu despre mine, cred că a făcut-o mama ta, sau Cucuvaie. Apropo de Cucuvaie...

Kate lăsă fraza în suspensie, vrând să ştie dacă H.H. descoperise sau ghicise ajutorul pe care mărunţelul cronicar monden i l-a dat împotriva voinţei sale.

H.H. ştia. Spuse doar atât:

— L-ai pus pe bietul Cucuvaie într-o situaţie imposibilă. În seara când a încercat să mă facă să merg la ambasada americană, cu gândul că o să fii şi tu acolo, stătea ca pe jăratec.

— Oricum, nu mergeam la ambasadă.

— Ştiam. Tocmai plecaseşi în Elveţia.

— Cu cine?

— Cu chipeşul Gunther. Aţi dormit la *Richemond*. Două nopţi. În dimineaţa sosirii voastre la Geneva, v-aţi dus pe strada Rhone şi ţi-ai mai cumpărat un diamant albastru. A vrut să ţi-l dăruiască, dar l-ai trimis la dracu', şi tot pe strada Rhone, la nouă magazine mai încolo, tu ai fost aceea care i-ai dăruit un colier drăguţ pentru câine. Tipul a murit peste două zile, în timp ce vă îndreptaţi către Saint-Moritz. Unde n-aţi mai ajuns, în orice caz, nu împreună.

Kate respiră puternic, cu gura deschisă.

— Presupun , făcu ea, că ai stabilit şi numărul precis al dăţilor când toţi bărbaţii au făcut dragoste cu mine.

— Cu aproximaţie, spuse Rourke.

— Dacă-ţi închipui c-am să plâng, te înşeli, spuse Kate izbucnind în lacrimi.

— Foarte bine, făcu H.H.

Kate deschise portiera şi coborî, făcu câţiva paşi, după care se întoarse şi se aşeză pe treapta maşinii în care fumul de la ţigările lui Rourke se aduna într-o ceaţă deasă.

Rourke coborî şi el, zvârli câteva pietricele în gol, ca şi când ar fi atins copacul pe care-l ochea.

Se pomeni în faţa ei, cu mâinile în buzunare.

— Am să-ţi stâlcesc mutra, Rourke.

— Aş!

Kate se ridică, strânse pumnul şi lovi. Rourke nu căută să pareze lovitura care-i sângeră buza şi-l făcu să se dea trei paşi înapoi.

— Te doare?

— Foarte tare, spuse el.

Kate clătină din cap:

— Nu era nimic de făcut, doar ştii. Toţi erau foarte frumoşi, atenţi, indulgenţi, erau plini de calităţi, alegerea lui Cucuvaie a fost nemaipomenită. Numai că-mi venea să urlu, mai ales atunci când mă atingeau sau când îmi luau mâna.

— Mi-ar place să vorbim despre altceva, spuse Rourke cu aceleaşi cuvinte ca şi prima dată.

— Aproape c-am terminat. Într-adevăr, am terminat. Mă şi întreb de ce-ţi spun toate astea. Doar le ştii. Nu contează că e de neînţeles. De şase ani durează. Nu crezi că-i de neînţeles?

— Mai mult sau mai puţin.

— Degeaba sunt sigură, aş vrea s-o aud de la tine: la fel e şi pentru tine?

— Da.

— Nici măcar nu eşti frumos. Dar am surprins privirile toantelor din barul de la hotelul *Paris*. Oare toate femeile se pun pe spate şi dau din picioare când te văd?

— Depinde de circulaţia fiecăreia, spuse Rourke.

— Pe deasupra, eşti slab, miroşi a tutun, bei prea mult şi, odată sosit într-un loc, te trece bănuiala că ai să pleci din nou.

Kate se aşeză din nou pe treapta maşinii.

— Vino lângă mine, Rourke.

Rourke se făcu că priveşte norii ce nu se zăreau; totuşi, se aşeză lângă ea, cu mâinile tot în buzunarele trenciului gri. La contactul cu portiera, pălăria îi alunecă, acoperindu-i fruntea şi puţin ochii. Îi dădu un bobârnac iar pălăria poposi de-a dreptul pe nas.

— Face pe clovnul, acum, spuse Kate. Ia uitaţi-vă la el.

Rourke întinse picioarele şi mişcă din labe, îndepărtându-le şi apropiindu-le din călcâie.

— E frumos pentru anotimpul ăsta, spuse el.

...Era chiar de mirare cum de nu se prăvălea, treapta nu era atât de lată; or, Rourke găsi un mijloc de a se sprijini, cu bărbia în piept (şi deci, cu pălăria pe nas în poziţia celui care doarme culcat), cu picioarele întinse şi braţele la fel, cu mâinile în fundul buzunarelor de la trenci.

Şi cu ţigara în colţul gurii.

— Chiar ţi-am rupt buza?

— Loveşti ca Jack Dempsey. Ar trebui să-l provoci.

— La fundul gol, spuse Kate.

— Bineînţeles.

— Vreau să văd rana.

Rourke întoarse capul. Kate se aplecă peste faţa lui şi-i cercetă rana.

— O nimica toată, spuse ea. Eşti băiat mare, de-acum.

— Bobo, făcu Rourke.

Îl sărută în aceeaşi clipă; limbile lor se întâlniră. Kate se ridică imediat şi închise ochii, stând ţeapăn în comparaţie cu el.

— Rourke...

Vocea lui Kate era ca un murmur.

— Nu, făcu H.H.

— Orice altă femeie de pe pământ se poate culca cu Rourke, de ce nu şi eu?

— Acum eu am să-ţi zdrobesc mutra, Kate.

— Aş!

În aceeaşi clipă, îşi scoase mâinile din buzunar. Cu una apucă chiştocul de la ţigară şi-l aruncă între călcâie, strivindu-l.

...Cu cealaltă, apucă mâna lui Kate. Se măsurară o clipă, palmă lângă palmă, cu degetele întinse, ca să vadă a cui mână era mai mare. Contrar aparenţelor, mâna lui era mai mare.

— Cu puţin, spuse ea.

— Cu foarte puţin. Nu-i mare lucru.

— Dacă ai fi fost altfel decât eşti iar eu diferită, totul ar fi mers de minune.

— Parcă-mi smulgi vorbele din gură.

Rourke se ridică. Kate îşi puse capul pe umărul lui.

— Unde-ai ajuns cu ancheta în legătură cu mine?

— Pe moment am întrerupt-o. Sunt în curs de documentare.

— Asta ce vrea să spună?

— Tu ai organizat turneul pe care l-a făcut croitorul Paul Poiret în Statele Unite. A fost un succes fulminant. Ţi-ai luat procentajul dar nu-i de ajuns pentru ceea ce ai de gând să faci.

— Ce-am de gând să fac?

— Să aduni destui bani, numai de la tine, nu şi de la taică-tău, ca să-ţi faci un ziar sau să pui pe picioare unul care deja există.

— Ți-a spus ceva Cucuvaie?

— Nici un cuvânt.

— Pe cuvânt de bărbat?

— Pe cuvânt de bărbat. Nu ți-a fost de ajuns să lucrezi ca agent al lui Poiret sau al altcuiva ca Molyneux. Ți-ai creat propria casă. Fără să anunți oficial. Cucuvaie a investit şi el bani. Nu ştiu exact cât, dar 100 000 lire, mi se pare o sumă apropiată de realitate. Poate mă înşel.

— Nu. Nu te-ai gândit niciodată să lucrezi ca spion?

— Nu mi s-a propus. Dar aş fi refuzat.

— Cine-ar îndrăzni să-i dea ordine lui H.H. Rourke?

— Deci te-ai făcut croitoreasă.

— De înaltă clasă, dacă nu te superi.

— Mii de scuze. Deci, ți-ai creat propria casă de croitorie de lux, sub un nume fals. Bineînțeles, nu cu scopul ca numele de Killinger să devină la fel de faimos ca Poiret, Molyneux şi Jeanne Lanvin.

— Mai ştii şi alte nume?

— E grija mea cea mai măruntă. Nu te-ai dat la suprafață, dimpotrivă. Nu vrei să se ştie că Kate Killinger a devenit o ucenică de croitorie şi face rochii pentru dame, asta te-ar putea încurca mai târziu, când o să-ți faci propriul ziar. Poate că vrei să-l iei prin surprindere pe taică-tău.

Tăcură.

— Bine, spuse Kate. Mai ştie şi altcineva?

Rourke înălță din umeri, zâmbind.

— Poate mama ta, Rourke?

— Nu.

— Cum ai aflat?

— În cinci săptămâni. Din clipa când am plecat din Pau şi până m-am întâlnit cu Gottlieb, chiar tu ai spus-o.

— Crezi c-am făcut o greşeală?

— Nu.

— Crezi că am vreo şansă?

— Mai multe. De cât ai nevoie?

— Pe puțin 500 000 dolari.

— N-ai nevoie de atâția bani ca să-ți faci un ziar.

— E adevărat. Dar nu ştii şi altceva.

— Nu ştiu nimic. Chiar nimic.

— Şi nu vrei să ştii.

— Într-adevăr nu mă interesează prea mult.

Îşi desprinse mâna din mâna lui Kate şi-şi plimbă degetele, mai mult în treacăt decât ca o mângâiere, mai întâi pe faţă, apoi de-a lungul nasului, pe fiecare buză, pe bărbie. Degetele se lăsară pe gât, pe piept, printre sâni, coborând, trecură peste triunghiul dintre coapse, peste coapse. Kate opri cu palma degetele la înălţimea genunchiului, apoi le strânse între propriile mâini.

Îşi sprijini capul, încât fruntea sa se lipi de gâtul lui Rourke, în dreptul umărului.

Tăcură.

— Despre ce vorbeam, Rourke?

— Despre ziarul pe care vrei să-l faci şi pe care ai să-l faci. Deocamdată, n-ai atâţia bani cât crezi că e nevoie. Mai vorbeam şi de taică-tău cu care vrei să închei socotelile.

— E o tâmpenie să vorbeşti aşa.

— Dar aşa este. Cred că te-ai gândit bine, după cât îmi dau seama.

— La ce?

— Să arunci pe piaţa americană croitoria de lux franceză. Ai putea face avere.

— În cât timp?

— Bineînţeles, în câţiva ani.

— Crezi c-am să aştept ani?

— Ipoteza-i absurdă, spuse H.H. N-o luăm în considerare. Vrei să faci ceva, să lansezi şi apoi să vinzi. E mijlocul cel mai rapid. Eşti pe punctul s-o faci.

— Pe punctul s-o fac?

— Se poate ca această criză din Statele Unite să-ţi încurce socotelile.

— Nu mă poticnesc de o simplă criză.

Tăcură din nou.

— Rourke... cred că eşti pe punctul de a-mi spune că... ar trebui să nu mă mai grăbesc. Nici cu un alt amant.

Rourke tăcu.

Kate întrebă:

— Cred că n-ai de gând să rămâi în Franţa. Unde-ai să pleci?

— În China.

— Mai departe nu?

— În Australia nu se întâmplă mare lucru. Şi nu-i prea departe.

Poate-am să mă duc şi în Australia, să fac cercetări asupra cangurilor sau să calc pe urmele unei... Helena Rubinstein.

— Cât ai să stai acolo?

Cât o să fie nevoie, de unde să ştie? Voia să înveţe chineza. Nu cea scrisă, ci limba vorbită... Poate şi ceva din chineza scrisă, dacă era posibil. Ca să citească pancardele. H.H. Rourke vorbea tărăgănat, în aparenţă calm.

— Ştiu că-i o părere. În realitate, nu eşti calm, nu juca teatru cu mine, Rourke, te ştiu prea bine, ştiu ce-ţi trece prin cap.

— Foarte bine.

— I-am spus-o şi lui Cucuvaie. I-am spus că te iubesc mai mult decât orice. Nu mai există în toată lumea alţii ca noi.

— N-ai vrea să ne întoarcem? propuse H.H.

Mimi îl găsi singur, la barul de la hotelul *Paris*, pe punctul de a citi, pe lângă ziarele americane, britanice şi franceze, şi pe cele din Spania şi unul sau două cotidiane germane.

— N-am stat prea mult?

— Deloc.

Îi zâmbi. Vorbiră de noul magazin pe care vrea să-l deschidă Mimi, deloc încântată. Fireşte, avea cine să se ocupe de el, una din cele mai bune vânzătoare din Paris, nu era din Pau, ci din Biarritz, cam acelaşi lucru...

— Dar o să trebuiască să iau trenul pe puţin o dată la două luni (Râse). Crezi c-aş putea să-l conving pe Cucuvaie să se aventureze în aceste ţinuturi sălbatice?

Se îndoia, spuse Rourke. Nu puse întrebarea pe care o avea în cap: oare Mimi şi Cucuvaie s-au înţeles să-l facă să vină la Monte-Carlo, unde tocmai se afla Kate? Sau nu era decât ideea lui Cucuvaie?

Mimi nu-l întrebă nici ea mai multe. Fie pentru că ştia că o întâlnise pe Catherine Killinger, fie că habar n-avea. Dar ştia să citească pe chipul lui H.H. ca să-şi dea seama că e trist.

— Am să plec, mamă.

— Nu-i o veste nouă, tu pleci mereu.

— Mă duc în China.

— Singur?

— Cu Uricani, dacă vrea să vină.

Mimi avea obiceiul de a da uşor din cap. Rourke se uită fix la ea şi-şi dădu seama că ştia de prezenţa lui Kate la Monte-Carlo. Era sigur de asta.

— Propun să facem un chef monstruos, în seara asta, spuse el. Dacă nu-s prea bătrân pentru tine.

O invită la dans, Mimi se descurca de minune; nu şi el.

— Nu eşti în râurile tale, îi spuse Constantin Uricani lui H.H. Rourke.

— Apele.

— Ce ape?

— Se spune „nu eşti în apele tale".

— „Râuri" e un argou, am învăţat de-a argouri în Montmartre şi Montparnasse, vorbesc acum franceza la perfecţie, spuse Uri. Ştiu cum se zice „femeie" în unsprezece feluri diferite.

— Eu ştiu 74, spuse H.H.

— Numai în franceză?

— Numai în franceză. Află că „râuri" nici măcar nu e argou.

Se plimbau prin Marsilia. Uricani tocmai coborâse din trenul de Paris. Plecau în China. Pachebotul pentru Yokohama via Shanghai nu pleca decât a doua zi dimineaţă. De la birourile companiei de pe Boulevard des Dames i se spusese lui Rourke că locurile s-au dat cu patru luni înainte şi nici atunci nu obţineai decât dacă erai fiul sau nepotul preşedintelui Consiliului şi pe deasupra prietenul din copilărie al lui Felix Roussel, preşedintele Poştei Maritime. H.H. nu s-a întins la vorbă. I-au trebuit vreo două ore ca să găsească în Marsilia localul unde se fumează opium, şi vreo 17 minute ca să-l îmbuneze pe veteranul de pe Tonkin care era proprietar şi consilier tehnic. Mai bine de o oră a fost de ajuns ca să dea de băiatul de la cabina poştei care transporta opium la fiecare călătorie, şi să-l convingă că o cabină de clasa a II-a pe numele lui H.H. Rourke şi Constantin Uricani era absolut necesară pentru plecarea de miercuri.

— Nu eşti în apele tale, spuse din nou Uricani.

— Uită de mine, spuse H.H.

Îl duse pe român la localul unde se fuma opium, pe strada Palud, între Lieutaud şi strada Romei...

— Ca să te obişnuieşti, Uri.

Patronul drogheriei părea să aibă vreo sută de ani. Purta un sarong negru cu roş, pe fund avea nişte cancluri ce păreau din piele, adânci de un centimetru şi dreptunghiulare, ce formau unghiuri drepte. Îi spuse lui Uricani că din cauza fumatului de opium timp de vreo 60 de ani, pe aceeaşi rogojină din bambus, împletiturile ei i s-au imprimat pe spate.

Uri trase din pipă şi începu să vomite. Dar curiozitatea de ogar şi privirea zeflemitoare a lui Rourke îl făceau să continue. Al doilea fum îl suportă mai bine, declarându-se mulţumit şi liniştit la culme. Spuse că, de-acum încolo, avea să privească totul cu mai multă bunăvoinţă, cu toate că începeau să i se cam învârtă prin cap. Dacă sta să se gândească bine, constata că, mărind doza, n-avea nevoie de nici o femeie, gând cu care nu se împăca deloc.

— Dar tu ai încercat?

Da. Însă H.H. s-a simţit mai rău: a avut sentimentul că nu mai este el însuşi, că-şi pierde o parte din privirea aceea lucidă şi rece cu care se arăta prin lume şi cu care se judeca pe el. Într-adevăr, în clipa de faţă, Rourke nu era în apele sale (până şi Uri şi-a dat seama), îi treceau cele mai negre gânduri prin cap.

— Cine a fost Francis Garnier de care vorbea bătrânul din drogherie?

— Un explorator de la tropice.

— Dar Fluturii Negri?

— Oameni, nu fluturi*. O specie dispărută în principiu, cu ochii oblici, dar care ar apărea într-o bună zi sub altă formă.

— Ştii, Hatchi, uneori îmi vine greu să te urmăresc...

— Hai să bem, spuse H.H.

Se suiră pe vapor într-o stare lamentabilă. Cel puţin, pentru Uricani care cânta *Ma Tonkiki, Ma Tonkinoise* şi care a trebuit să fie transportat până la cabină. Rourke nici măcar nu se îmbătase. *Porthos*, care pleca de la capul Pinede, era un pachebot cu capacitatea de 1 300 tone, lung de 67 metri şi lat de 30, avea atâtea galerii câte elice erau, adică două. O luă, mergând la început, cu 17 noduri, pe drumul Indiilor atât de suduit de Cucuvaie.

Uricani luase cu el destul material ca să fotografieze cinci sute de milioane de chinezi unul după altul, din profil şi din faţă. Câştigă niscaiva bani de buzunar făcând poze la majoritatea celor trei sute de pasageri, de îndată ce-a intrat în posesia listei. I s-a întâmplat şi lui ceea ce i s-a întâmplat de mai multe ori lui Rourke: cel mai adesea dormea, la clasa I, la dame însingurate pe care evadarea din spațiu și timp le făcea melancolice.

---

* *Papillons Noirs*- Fluturii Negri.
Pavillons- pavilioane, urechea externă.

În ceea ce-l privește pe H.H., el a stat tot timpul în cabina sa. S-a aprovizionat dintr-o librărie de pe Canebière cu dicționare lexicografice și gramatici. Făcu primele cursuri de chineză cu un misionar ce supraviețuise celor 55 de zile de la Pekin și revoltei Boxerilor - care erau prin Imperiul Ceresc de vreo 15 ani - și care nu se întorcea în China decât ca să moară acolo. Îl chema Darrieumerlou și, după cât își amintea, fiindcă s-a întâmplat de mult, se născuse la Argeles-Gazost. Vorbea engleza cu accentul lui Mimi, dar avea barbă, ceea ce înlătura orice confuzie.

La Port-Said, H.H. cunoștea deja 60 de cuvinte, cum ar fi *ciang* (măsură de 10 picioare chinezești dar și cineva care e mai în vârstă decât tine), *ting* care înseamnă adult; știa să numere de la 1 la 100 și, bineînțeles, învățase cum se spună în chineză „a fi de neam prost".

La escala de la Aden, între Marea Roșie și Oceanul Indian făcu noi progrese; de acum, putea să pună întrebări despre drum, despre băuturi și mâncare, despre timpul pe care-l avea la dispoziție, despre fete, despre mașinile cu sau fără motor, despre paturile cu sau fără cineva în ele și despre o mulțime de alte lucruri de primă necesitate; totul era să nu-i facă nimeni felul.

Biblioteca de pe vapor avea cărți despre China. Mai ales de istorie, o istorie care a început cu un milion de ani în urmă, devenind istorică timp de cinci milenii, căpătând identitate odată cu dinastiile atestate la Xia care nu erau vechi decât de trei mii de ani; o istorie învolburată care, prin dinastiile Zhu din Vest și din Est, Han din partea occidentală și cea din partea orientală, Sui, T'ang, cele Cinci Dinastii și Șapte Regate, Song, Liao, Jin, Yuan, Ming, Ch'ing plus alte câteva onomatopee și mai chiorăite, îl purta până la Yang Che K'ai, Sun Yat Sen și Chang Kai-Chek plus unul pe nume Mao Ze Dun.

— De fapt, e foarte simplu.

— Nu spuneți asta, făcu părintele Darrieumerlou.

Pachebotul *Porthos* înainta la pas prin Oceanul Indian, având nevoie de 23 de zile ca să ajungă în India. Nu era decât la jumătatea distanței. Chinezul din Rourke începea să fie răbdător, dispoziția lui înregistrase o curbă ascendentă. Uricani îl găsea din nou stăpân pe sine.

La Bombay (nu era chiar în Asia, ci undeva pe-aproape), H.H.

coborî şi adulmecă primele semne ale unei alte lumi. Era omul care mergea la pas, care străbătea oraşele, orice alt mijloc de transport l-ar fi făcut să meargă mai repede. Hoinări atât de mult, încât era gata-gata să piardă vaporul; scara fu ridicată de îndată ce puse piciorul pe ea; marinarii i-au spus că trebuia să fi rămas pe uscat, ceea ce nu i-ar fi displăcut prea tare. .

Uricani nu era de găsit - avea să afle după aceea că-i făcea curte unei doamne ce se ducea să-şi întâlnească soţul aflat la datorie în Singapore.

Sprijinit de bastingaj, H.H. se uita cum lăsa în urmă docurile Alexandria, Victoria şi Prince (nu ştia ce fel de prinţ). Pachebotul *Porthos* îşi desfăşură parâmele, se angajă în strâmtoarea dintre insula Middle Ground şi coastă, trecu de recifele Colaba, Turnurile Tăcerii aproape invizibile de pe înălţimile de pe Malabar Hill. Avea din nou senzaţia obişnuită, ameţitoare, de larg şi libertate, de călătorie, într-un cuvânt. Se îndrepta spre China.

Întoarse capul şi o zări; îi simţi privirea şi, pe dată, se sili să se ţină tare ca să nu fie prea dezamăgit în cazul când n-ar fi fost decât un vis.

— Scuzaţi-mă, dacă sunteţi bun, i se adresă el politicos unui englez roşu la faţă care-i spunea ceva. Am văzut pe cineva cunoscut.

Se îndreptă spre Kate care stătea sprijinită, cu eşarfa de mătase albastru safir care flutura în vânt dată de trei ori în jurul gâtului.

— Nu mi-a trebuit decât 16 zile, pe *Viceroy of India*, să ajung la Londra, spuse ea. Am numărat fiecare oră, fără să mai pun la socoteală minutele. Mi-am închipuit că-ţi lipsesc. Mă vezi în stare să străbat China în lung şi în lat ca să te am?

Rourke nu reuşea să scoată un cuvânt.

— Oh, Rourke, spuse din nou Kate, n-am putut. Treaba cu croitoria mergea şi fără mine. La drept vorbind, nici nu-mi pasă. Mă aflam în tren. Am sărit din mers. Ştiai c-am să vin, nu-i aşa?

— Am sperat în orice minut, reuşi să articuleze H.H. Fără a mai pune la socoteală secundele.

Se opriră brusc din contemplarea mării Oman şi a coastei indiene. Privirile lor se întâlniră.

Kate roşi. Dar bucuria sarcastică i se citea în ochi:

— Dacă bănui ce-am să spun, află că sunt foarte grăbită, Rourke.

— Înţeleg, spuse H.H. ducând-o cu sine.

CARTEA
A CINCEA

H.H. ŞI KATE

21

GENERALUL CU CAP DE PAPURĂ

Bărbatul căsca aidoma unui chinez, ceea ce-i ieşea din gură era un fel de inflexiune cântată, până la stridenţă, ce se prelungea leneş; semăna foarte mult, nemaipunând la socoteală respectul în cauză - în China, însă, nu se cască ca în Occident -, cu zgomotul unui câine ce se plictiseşte şi latră la lună. După ce-a terminat de căscat, zâmbi către Kate şi H.H. şi-i rugă pe Excelenţele Lor (adică pe H.H. şi Kate) să-l scuze de întârzierea care nu i se putea reproşa.

— Deja suntem plini până peste poate de onoarea pe care ne-o faceţi, lăsându-ne posibilitatea de a vă ţine companie, spuse H.H.

— Felul admirabil în care vorbiţi limba noastră e plin de confuzie pentru mine, care de-abia mă descurc în engleză.

Rourke răspunse că era de-a dreptul jenat că onorabilul lui interlocutor era jenat.

Bărbatul care era general, sau părea să fi fost până acum, ridică jugul de lemn negru care-i strângea pe aceeaşi direcţie gâtul şi mâinile. Era gol puşcă; părea să aibă vreo 40 de ani, trupul îi era alb ca fildeşul, era bine făcut. Nu îndrăznea să se uite la Kate. Nu-i trecuse prin cap că felul în care a căscat era socotit, în afara Mongoliei, ca un semn de necuviinţă.

Urma să i se taie capul, dintr-o clipă în alta.

Se aflau în apropierea unui oraş pe nume Xian, ce avusese faima şi gloria Romei, cu mii de ani înainte ca Roma să fi existat. Oraşul se găsea mai jos, la vreo 20 de kilometri, pe unul din afluenţii principali ai Fluviului Galben. Generalul căruia în curând urma să i se taie capul a avut aici o casă şi câteva neveste. Femeile nu erau prea departe. După ultimele ştiri, au fost şi ele prinse, soldaţii le-au violat niţel în grupuri de câte 50; acum , aşteptau să se hotărască soarta lor.

— Pot îndrăzni să vă întreb, onorabile H.H.Rourke, dacă numele de Li Zicheng vă e cât de cât cunoscut?

— Parcă ultimul împărat din Xian se numea aşa, spuse Kate în franceză ca să nu fie înţeleasă.

(În ciuda voinței sale, de când era în China, a trebuit să se obișnuiască cu faptul de a fi transparentă - chinezii parcă nici n-o vedeau; cu atât mai puțin îi acordau atenție).

— Numele de Li Zicheng mi-a ajuns la modestele urechi, spuse H.H.

Bărbatul încovoiat de sub jug, care se silea să se țină drept, începu să explice că avea nemaipomenita îndrăzneală de a-și pune speranțe, după moarte, în onorabilul H.H. Rourke.

H.H. îl asigură că va face tot ce-i va sta în puteri. Niște soldați își făcură apariția în staulul unde se petrecea scena. Îl loviră, mai mult sau mai puțin pe condamnat, fără răutate, cu indiferența năucitoare (năucitoare pentru Kate Killinger și H.H. Rourke) care le era proprie, în fața oricărei forme ale morții. Îl îmbrânciră pe condamnat afară, într-o curte încercuită de pereți argiloși, zimțați, cu țiglă semi-rotundă.

Uricani era cocoțat pe unul din ziduri, cu aparatul în mână.

— Acum, Hatchi?

— Se pare că da.

Într-adevăr, i se scoase jugul ex-generalului, pe care Rourke, Kate și Uricani l-au urmărit în ultimele trei săptămâni - pe timpul retragerii sale lente, al izolării treptate, pe măsură ce oamenii săi se alăturau trupelor Gomindanului, al încercuirii și capturii, al judecării (care-a durat nouă secunde) și al condamnării la moarte. Pe Rourke îl interesa generalul ăsta și nu altul - se pare că un chinez din 50 era general, în acele timpuri - pentru că avea simțul umorului, cunoștințe uluitoare în materie de pictură impresionistă franceză și de poezie de același soi (recita François Villon și Baudelaire și *Legenda secolelor* în întregime, fără să priceapă o iotă).

Ex-generalul se uita liniștit cum se apropie călăul cu o sabie mare. Îl întrebă pe Rourke într-o engleză remarcabilă:

— Rourke, n-ai vrea să-mi repeți deviza bunului reporter?

— Moartea e tot timpul bună, spuse Rourke.

— Oare și a mea?

— Din punct de vedere jurnalistic, e perfectă.

— Pot să fac ceva ca să-ți fiu pe plac, vreau să spun, ca să-ți îmbunătățesc reportajul în măsura slabelor mele mijloace?

— Prefer să nu spun nimic, Li, făcu Rourke. Dacă v-aș sugera ceva, aș interveni personal și asta nu-mi slujește pentru reportajul meu. Nu sunt decât un spectator.

— Dacă ţi-aş recita un poem în franceză?

— Ideea-i excepţională, spuse H.H.

— Villon?

(Ex-generalul pronunţă Vi-Yonn)

— Perfect, făcu Rourke.

Ex-generalul fu silit să îngenuncheze, îşi duse singur mâinile la spate, cu toate că nu era legat. Călăul se apropie, aşezându-se dinnadins, în aşa fel, încât se afla între condamnatul la moarte şi Uricani ce-şi îndrepta aparatul.

— N-ai putea să-i spui să se mute în cealaltă parte? se interesă românul.

— Schimbă-ţi tu locul, spuse H.H.

Ex-generalul începu să recite, cu un accent uluitor:

Ah, dac-aş fi învăţat, pe vremea tinereţii zburdalnice, bunele moravuri...

Fu de ajuns o singură lovitură de sabie. Rourke căută privirea lui Kate, era impasibilă, urmărea capul condamnatului pe care-l duceau ţinându-l de păr.

— Ce-au să facă, Rourke? Cu capul...

— Dacă am înţeles eu bine, au să-l strivească sau au să-l zdrobească în vreun fel, sau au să-l transforme sau să-l dea altcuiva.

— Cred că n-ai înţeles mare lucru.

— Aşa e.

— Au să le omoare şi pe femei?

— Mă tem că da.

Într-adevăr, dintr-un colţ din fundul curţii au fost aduse cinci femei drăguţe, dintre care cea mai mare n-avea încă 15 ani.

— N-am putea face ceva pentru ele, Rourke?

H.H. îşi aprinse o ţigară. Comandantul Tuang ce răspundea de execuţie era la zece metri de el. A fost foarte greu să obţină autorizaţia de a rămâne aici ca să asiste la decapitare; înainte, au fost câteva momente cu adevărat penibile când a trebuit să arate scrisorile de recomandare de la Gomindan, mai ales de la generalul Chang Kai-Chek care a dat dispoziţie să fie lăsaţi în pace cei trei Diavoli Străini, adică H.H., Kate şi cu Uri. Comandantul Tuang se făcu că nu ştie deloc nici franceză, nici engleză. Îi ura pe occidentali, indiferent de naţionalitate. Era un bărbat mărunţel, cu privirea rece, în stare să ignore ordinele superiorilor.

Văduvele ex-generalului au fost aliniate în faţa zidului; se formă un pluton de execuţie.

— Te rog, Kate, nu interveni în nici un fel, spuse H.H.

Kate făcu semn că da, apoi se duse în faţa comandantului Tuang pe care-l întrecea cu un cap şi, în engleză şi în franceză, la care adăugă şi cuvinte în chineză, îi ceru calm să renunţe la orice altă execuţie. Tuang nici nu se clinti, îşi mijea ochii de parcă nu vedea pe nimeni - refuza să o vadă. Atunci, Kate se porni să-l insulte, fără să ridice glasul, pe tonul unei conversaţii obişnuite.

— Vino.

Rourke o prinse de braţ şi o trăgea după el; privirea lui o întâlni pe a lui Tuang şi, dintr-o dată, îi fu frică. Erau puţine şanse de a scăpa cu viaţă. În orice caz, una sau două.

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc mai mult, îi spuse el în chineză comandantului Tuang, de primirea pe care-aţi avut bunăvoinţa să ne-o faceţi, prietenului fotograf şi mie. Nu suntem decât doi străini în trecere, doi bărbaţi ce au să plece de îndată.

Vorbise cu glas tare ca să se facă auzit de cei 30 de ofiţeri şi soldaţi prezenţi în curtea vilei. Continua să strângă braţul lui Kate şi, prin apăsarea tot mai puternică a degetelor, o implora să tacă.

Tuang nu răspunse. Primii 10 sau 15 metri au fost cei mai periculoşi. Dar nu se întâmplă nimic, nici un ordin n-a fost dat, soldaţii se dădură la o parte la trecerea cuplului care fu dincolo de poartă înainte de a răsuna salvele plutonului de execuţie.

Kate şi H.H. se urcară în maşina Hotchkiss. După vreo 30 de secunde, Uricani sosi şi el şi se urcă în spate.

— Ai putut face poze? întrebă H.H.

— Da. M-am înşelat eu sau comandantul acela mititel avea chef să ne omoare?

— Nu te-ai înşelat.

H.H. opri motorul. Maşina Hotchkiss de culoarea doliului în Asia, adică albă, trecu printre două automitraliere, patru camioane, pe lângă un pluton de motociclişti şi maşina personală a comandantului Tuang. Merse un kilometru şi jumătate, după care H.H. se vârî sub un boschet. Opri motorul şi-i zâmbi lui Kate:

— Ştii că ai ochi frumoşi.

— Ai văzut că n-am ţipat la el când l-am insultat.

— Faci progrese uluitoare

— Data trecută am țipat, iar mai înainte l-am pocnit cu piciorul. Nu e exclus, data viitoare, să-i împart medalii.

— Sărutându-l pe gură.

Privirea lui Kate, printr-o asociație de idei dintre cele mai clare, poposi pe buzele lui H.H.

— Şi pe mine, făcu Rourke.

— Nu uitați că sunt şi eu pe aici, spuse Uri, lăfăindu-se în spate, preocupat de aparatele sale.

— Rourke, mi se pare că e cineva cu noi în maşină, spuse Kate.

— Hotărât lucru, China asta e suprapopulată, spuse H.H. Nu-i chip să fii liniştit.

— Tipul care-i în maşină ar vrea să ştie ce naiba aşteptăm aici, făcu Uri. Comandantul ăla mititel n-a spus mare lucru.

— Rourke nu şi-a terminat reportajul, Uri, spuse Kate, continuând să-l soarbă din ochi pe H.H.

— Generalul căruia i s-a tăiat capul mi-a cerut să-i fac un mic serviciu, explică Rourke.

— Atunci, hai să-i îndeplinim dorința; tu ai putea chiar să faci o poză, îi spuse Kate românului.

— Cred c-am să fac câțiva paşi, spuse Uri. Vreo 10, 15 minute. Am văzut nişte smochini mai încolo, mi s-a făcut de smochine. De câte ori fac poze unuia căruia i se taie capul, mi se face foame.

Se ridică de pe bancheta din spate şi sări jos. Se îndepărtă fără să se uite în urmă.

H.H. Rourke întinse mâna, degetele sale strecurându-se pe după ceafa lui Kate Killinger care se plecă şi se lipi de el, trecându-şi mâna prin deschizătura cămăşii şi începând să mângâie pielea lui.

— De cât timp suntem în China?

— De 11 luni, 9 zile şi 4 ore.

— N-am simțit cum trece timpul.

Pachebotul i-a lăsat în portul Shanghai, pe râul Uang-Pu. N-au rămas mult timp la Shanghai. Pentru ei, care veneau din Europa, coloniile, atât cea franceză, cât şi cea internațională administrată mai ales de britanici, cu cei 60 000 de străini, nu însemnau înstrăinarea mult dorită. În nord, trupele Gomindanului, ale lui Chang Kai-Chek, tocmai au cucerit Pekinul. La început, Rourke, Kate şi Uricani s-au gândit să meargă cu trenul. Numai că li s-a spus că, de multe ori, se întâmpla ca trenul, de-a lungul celor 1 500 de kilometri, să fie atacat de bandiţi. Rourke fu tentat. Dar abandonă în ultimă instanţă ideea, pentru motivul că în tren cu siguranţă trebuie să se fi aflat tot atâţia ziarişti ca la Shanghai.

Uricani dădu peste maşina Hotchkiss decapotabilă. Printr-un concurs de împrejurări ce te lăsa perplex, maşina asta care, de la Paris la Shanghai, via Hong-Kong, traversase aproape jumătate de glob, în realitate n-a rulat efectiv decât 29 de kilometri. Era nou-nouţă. Nebunul care a comandat-o în Franţa era un metis sino-portughez venit din Macao care, în lipsa drumurilor pe placul lui dincolo de Shanghai, n-a mai avut nevoie de ea decât ca să se ducă de la Nanjing Road din colonia internaţională (unde-şi avea birourile) la Route Lafayette din colonia franceză unde locuia. Fusese ucis de un glonte rătăcit pe vremea revoltelor din 1927. Fata lui, totodată unica moştenitoare, care nu visa decât să se întoarcă la Macao, îi cedase încă din a doua noapte fotografului român: era adevărat că o maşină care nu era folosită se deteriora.

— Ne-o închiriază cu 10 dolari pe an.

— 10 dolari?

— Eu am fost acela care am insistat să plătesc ceva. Voia să mi-o împrumute pe gratis, cu condiţia să plec la Macao cu ea.

A fost destul de uşor să ajungă la Nanjing; au făcut cei 300 de kilometri în 14 zile. Orice trecere cât de mică a râului ar fi luat o zi; chineza pe care-o vorbea Rourke era simplă; posturile de control ale Gomindanului nu te împiedicau să treci râul, dar te puteau face să aştepţi 10 sau 20 de ore decizia lor, fără vreun motiv anume.

În realitate, miracolul avea să se producă de-a lungul călătoriei la bordul maşinii Hotchkiss care-şi continua nestingherită drumul: Rourke şi Uricani habar n-aveau de cunoştinţe tehnice, singura care ştia câteva noţiuni elementare era Kate - ea, cel puţin, ştia unde se află motorul.

H.H. îşi găsi primul subiect de reportaj într-un orăşel pe nume Zhenjiang, pe malul drept al Fluviului Albastru (care nu era defel albastru, ci galben închis, după logica chineză). Ofiţerul care răspundea de ţinut îşi îmbunătăţea solda zvârlind în închisoare câte două, trei persoane pe zi, fireşte, din familiile în stare să plătească. Nu atât faptul că ofiţerul tăia câte un deget de zi întârziată în plătirea cauţiunii eliberatoare îi atrase atenţia lui Rourke în privinţa personajului. Se întâmplă (destinul îşi spunea cuvântul) că în chiar ziua când maşina

Hotchkiss își făcu intrarea în Zhenjiang, ofițerul își aruncase în închisoare propria cumnată.

Rourke se grăbi să-i ia interviu tatălui prizonierei, deci socrul ofițerului care se numea Wen, era negustor, avea un hotel și un restaurant și știa puțin engleza.

— Cât cere ginerele?

— 10 000 dolari.

— Aveți atâta?

Nu. În cele cinci zile care-i fuseseră acordate pentru plătirea cauțiunii, Wen putea cel mult strânge 4 500 dolari. Deja era o sumă exorbitantă. Trimisese un curier la unul din frații săi, care locuia la Nanjing și-i putea da măcar o parte din sumă.

— Am să plătesc eu, spuse imediat Kate.

— N-ajută la nimic, îi spuse H.H. Și apoi, țin să ți-o spun, te bagi în reportajul meu.

Wen se făcu că n-a priceput schimbul lor de cuvinte. Așteptă ca Rourke să-l întrebe încă o dată, își luă un aer mirat și scutură din cap: ginerele lui știa prea bine câți bani are, până la ultimul dolar; dacă Wen i-ar aduce în ziua respectivă cei 10 000 dolari, ofițerul și-ar da seama pe loc că cineva a intervenit într-o problemă de familie. Pentru că era o problemă de familie: când ofițerul a devenit ginerele lui Wen, s-au înțeles în legătură cu o anumită dotă. Dota i-a fost dată, firește, însă în două reprize, ceea ce a fost dezonorant pentru toată lumea. În plus, soția ofițerului n-a născut decât fete. Chiar el, Wen care fusese pricopsit la fel de soartă - numai un băiat din cei opt copii - înțelegea mai bine decât toți mânia ginerelui său.

...Se făcu că nu vede cei 5500 dolari pe care Kate îi puse pe masă.

— N-ar trebui să faci asta, spuse H.H.

— Pentru că intervin în reportajul tău?

— Nu numai.

A doua zi dimineață, ofițerul se prezentă la hotelul lui Wen, unde Kate și Rourke au poposit însoțiți de Uricani. Era înfășurat într-o tunică admirabil croită, încălțat cu cizme și avea un pistol într-un toc la cingătoare.

Îi întinse lui Rourke teancul de 5 5oo dolari.

— Nu-s banii mei, spuse H.H.

— I-a uitat cineva la socrul meu.

— Trăiesc, exist, mă aflu în clipa de față la sud-sud-vest de dumneavoastră, spuse Kate cu nonşalanţă. În plus, se spune că sunt foarte drăguţă. Oare trebuie să mă dezbrac până la piele ca să mă băgaţi în seamă?

— Domnule Rourke, spuse ofiţerul foarte calm, fără măcar să întoarcă privirea, puteţi să vă uitaţi la tot ce se petrece în China, dar nu interveniţi în nici un fel.

Salută şi ieşi.

— L-ai îngrozit, spuse H.H.

— Du-te dracului!

Ofiţerul le reţinuse paşapoartele, ca şi când ar fi ţinut cu tot dinadinsul să-i avertizeze împotriva urmărilor (habar n-avea că Rourke ar fi rămas oricum în Zhenjiang, de îndată ce-a dat peste un subiect de reportaj).

Urmările s-au arătat de îndată. Într-adevăr, în cea de-a cincea zi de răgaz acordată pentru plătirea cauţiunii, Wen se duse la închisoare, urmat de Rourke, Kate şi, bineînţeles, de Constantin Uricani. Wen se înclină atât cât îi era permis, având în vedere că nu era decât un biet negustor în faţa unui militar. Ofiţerul îi răspunse la salut cu o demnitate asemănătoare. Wen îi spuse ofiţerului că era disperat: n-a putut aduna decât 6 000 de dolari din cei 10 000 ceruţi. (Parcă nu erau ginere şi socru, se purtau ca şi când nu s-ar fi văzut niciodată).

Ofiţerul spuse că era întristat la culme de veste.

— Poate că există vreo soluţie?

Trecură vreo zece minute. Ofiţerul, doi soldaţi şi Wen intrară în celula în care Rourke fu împiedicat să pătrundă.

În cele din urmă, Wen ieşi. Era puţin palid, dar, în afară de asta, se comporta firesc. Transporta ceva destul de greu (la prima vedere) înfăşurat într-o rogojină. O luă spre hotel; între timp, ofiţerul se instală în biroul său şi începu să citească un ziar chinezesc.

Pe drum, Wen îi explică lui Rourke ce s-a întâmplat: el şi ofiţerul au făcut o tranzacţie relativ satisfăcătoare, căzând de acord în principiu că 6 000 dolari reprezentau 60% din suma de 10 000; prin urmare, ofiţerul îi dăduse 60% din cumnată; partajul a fost făcut cu toporul, într-un mod echitabil.

Kate se făcu palidă.

Wen zâmbi cu surâsul acela pe care-l au chinezii aflaţi la strâmtoare:

— E o nenorocire în China să n-ai decât fete, domnule Rourke.

În cele din urmă, au ajuns la Nanjing, pe atunci capitala țării, unde era și cartierul general al Gomindanului. Lui H.H. îi trebuiră mai multe zile ca să dea de un adevărat subiect de reportaj - era cam anecdotică povestea ofițerului care a sfârtecat 60% din propria cumnată.

— Anecdotică?

Kate mai era și acum înspăimântată.

— Poate „anecdotică" nu-i cuvântul potrivit, recunoscu H.H. E mai simbolic decât credeam. China e o țară bizară.

Au tras la un hotel unde, dacă era numai cu Uricani, Rourke nu s-ar fi gândit să se oprească: era un hotel luxos, seara se lua masa în sunetele orchestrei, femeile aveau rochii lungi, iar la masa vecină, se afla consulul general al Marii Britanii, Sir Meyrick Hewlett ai cărui comeseni păreau să fie miniștri. Uri se pusese la masă cu Kate și H.H. dar, curând, fusese atras de două învățătoare englezoaice cu care părea că se înțelege de minune, deși nu cunoștea decât cel mult 100 de cuvinte din limba lor. În afara lor, în sală se mai aflau niște rusoaice, mai bine zis sovietice, vreo câteva erau foarte drăguțe, tinere, dar, cu toate astea, în mod ciudat, ofilite.

— Rourke? Cum faci de dai tot timpul peste istorii atât de oribile?

Spuse că nu știe. Poate era la el efectul unei dispoziții firești. Sau poate pentru că era așa.

— Cea de-a doua explicație e probabil mai potrivită.

— Te incomodez, Rourke?

— Da.

Kate începu să râdă:

— Ești singurul bărbat de pe lumea asta în stare să spună da la o asemenea întrebare. Ești de părere că prezența mea e de natură să te incomodeze în reportajele tale?

— Da.

— Ți-e frică să nu intervin, cum spui tu?

— Nu numai.

— Ți-e teamă pentru mine?

— Se poate, spuse H.H.

— Pot să mă întorc la Shanghai și să mă sui pe un vapor ce pleacă în Japonia și California. Aș putea găsi un vas și aici. Nanjing e un port. Se merge pe Fluviul Albastru, apoi se intră în larg. Asta vrei?

— Nu.

— Dacă aş face-o?

Rourke zâmbi:

— Ştii care-i răspunsul, Kate.

— Chiar te-ai întoarce cu mine? Ai părăsi China când de-abia ai venit?

— Chiar în clipa asta, ştii foarte bine, spuse H.H.

Kate zâmbi la rândul ei:

— E adevărat. Dar ce faci în China, pot să faci şi-n altă parte. Invită-mă la dans.

Totul se termină pe o notă de râs. Rourke confunda toate dansurile, n-avea deloc ureche muzicală, chiar simplul vals era pentru el ceva obscur. Kate râdea, cu faţa înfundată în umărul lui Rourke:

— O faci dinadins sau ce?

Avu în clipa aceea unul dintre surprinzătoarele accese de imaginaţie pe care numai Mimi le cunoştea. Rourke începu să-l imite pe Rudolf Valentino. Dansa de unul singur, (nu ştia să danseze tango decât de unul singur, fără parteneră; de îndată ce ţinea pe cineva în braţe era catastrofal), străbătând scena de la un capăt la celălalt, impasibil, dar cu sprâncenele ridicate, cu profilul în direcţia umărului, în faţa unei asistenţe uluite, care s-a întrerupt din conversaţie.

...Rourke o dezbrăcă în jilăveala camerei.

— Nu mă părăsi, Kate.

O lăsă goală puşcă, lăsând să alunece treptat hainele de pe ea.

— Să nu mă părăseşti niciodată.

— Ţi-am cedat şi am venit cu tine. Oare de ce numai eu trebuie să cedez?

Îl trase lângă ea.

Vizitară Nanjingul de la un capăt la celălalt, vechea Capitală a Cerului, înconjurată de zidul ei de 54 de kilometri, înălţat în 20 de ani, concomitent cu plantarea a cinci milioane de copaci. Oraşul pe care-l străbătură era ornamentat cu platani aduşi din Franţa şi cu cedri din Himalaya şi avea nenumărate grădini. În *rickshaw* al cărui marinar cu picioarele goale îşi umezise sandalele ca să se simtă mai bine la picioare, sau la volanul maşinii Hotchkiss, vizitară Turnul Tamburului, Parcul Doamnei Fără Grijă, Dealul de Purpură şi Aur sau Terasa Ploii de Flori. În acest ultim loc, soldaţii le-au interzis intrarea: erau împuşcaţi aici 500 sau 600 de persoane, aşa era obiceiul de când au intrat în oraş trupele Gomindanului. În fiecare zi, de vreo trei ani încoace, erau împuşcaţi oameni. Aşa avea să fie încă 20 de ani. Soldaţii pe care Kate i-a intimidat spuseră că era mai bine să treacă ceva mai târziu pe acolo, dacă se aflau în vizită.

— Eu inventez oroarea? întrebă Rourke.

— China e învolburată.

— Toate ţările sunt aşa.

— Atunci, de ce-ai venit aici?

Rourke râse:

— Ca să fiu sigur de asta.

Se urcară în maşina Hotchkiss ca să ajungă la Ţărmul celor O mie de Buddha, în apropiere de râul frecventat de cohorte de păsăruici şi lângă mormintele câtorva personaje despre care nu ştiau nimic, lângă o pagodă despre care auziseră că ar fi veche de 15 secole, ceea ce în China părea de dată recentă.

Făcură dragoste în compania acelor păsăruici, se scăldară într-un heleşteu, sperând ca apa acestuia să fie sfinţită, şi, la întoarcere, Rourke găsi subiectul primului din cele patru reportaje pe care avea să le facă la Nanjing.

Saperstein avea să fie primul care va protesta, urmat de Jean Maurin, agentul francez: din perioada Nanjing, timp de câteva luni, reportajelor lui H.H. Rourke le lipsea, spuneau ei, cruzimea sarcastică care făcea toate paralele.

Erau caraghioase, fără îndoială. Povestea oficianţilor din casele unde se servea ceaiul, echivalentul chinez al caselor destinate numai protipendadei, stârnea râsul; Rourke izbutise s-o introducă pe Kate, deghizată în bărbat, jucând amândoi rolul unor amanţi homosexuali care, în disperarea situaţiei, îşi căutau leacul la Mandarinii Roşii (gazdele depuneau mărturie că se duceau la culcare cu clientul lor, numai după ce acesta le făcuse o curte sistematică, zi de zi) şi la Mandarinii Albaştri (tinere gazde, neapărat neprihănite, a căror virginitate, la capătul stagiului, făcea adesea obiectul unor licitaţii faimoase).

Caraghioasă era şi afacerea cu misionarii anglicani proaspăt veniţi din Marea Britanie care au fost timp de cinci luni prizonierii unui nobil de război de la hotarele Mongoliei; temnicerul a refuzat să-i repună în libertate câtă vreme nu ştiau să vorbească la perfecţie ceea ce credeau că-i un fel de chineză (adică *han*) dar care se dovedise a fi un dialect groaznic şi obscen la culme, un amestec de mongolă, miao, tibetană, uigur, zhuang, buyei, dong, hani, kasak, li, lisu, va, she, shui, donxang, naxi, jingpo, tu, daur, menba, ewenki, benlong (plus alte câteva zeci de dialecte, unele cunoscute de cel mult 500 de cetăţeni chinezi).

China pe care o descria H.H. Rourke în reportajele sale parcă nu se afla în război, orice menţionare sau aluzie uşoară la luptele în cauză era înlăturată, de parcă nu era nici o înfruntare între Gomindan şi comunişti, între părţile rivale, între generali vrăjmaşi ce se urau unii pe alţii, între sectele atotputernice ce se luau la întrecere, de o mie de ori mai sălbatice decât orice mafie, între interese străine, mai ales britanice, americane şi franceze, dar şi italiene, spaniole sau belgiene, toate comiţând abuzuri pe scară largă, cu ajutorul armatelor private, între bandiţi - unii din ei fiind în fruntea armatei - ce-şi aduceau aminte că, la o adică, majoritatea dinastiilor din îndelungata istorie chineză s-a întemeiat cu ajutorul tâlharilor la drumul mare, unii mai sangvinari decât alţii - ceea ce, într-o ţară unde violenţa e ceva specific, trecea drept faptă de vitejie.

Reportajele lui Rourke din clipa când ajunse la Nanjing, vreme de şapte sau opt luni, descriau un imperiu celest dezlănţuit, debordând de bună dispoziţie (era adevărat că exista un formidabil umor chinezesc, uneori negru, poate prea negru, dar real), plin de inteligenţă, de o cultură ameţitoare, dezbărat de orice ideologie, în timp ce Europa n-a cunoscut decât Evul Mediu iar America n-a fost încă descoperită.

Reportajele lui Rourke nu erau numai umoristice, ci şi lirice şi poetice; erau descrieri, se vorbea despre trecut într-un mod ce te ameţea. Bineînţeles, în măsura cunoştinţelor pe care Rourke începea să le acumuleze, de-a lungul călătoriilor, prin cărţile şi, mai ales, stăpânirea tot mai temeinică a limbii mandarine. Într-adevăr, învăţa chineza citind două, trei ore pe zi şi perfecţionându-se tot restul timpului, silindu-i pe interlocutorii cu care se întâlnea să facă conversaţie cu el. Kate a procedat şi dânsa la fel, nemaiavând răbdare să înceapă cu începutul - nu cu studiul gramaticii care practic nu există în limba chineză, ci cu principiile fundamentale ale construcţiei ideogramelor ale expresiei gândirii. În felul acesta, n-avea să fie niciodată în stare să citească, să descompună fiecare ideogramă în elementele ei constitutive, care fac ca limba chineză scrisă să nu corespundă cu cea vorbită; dar avea să înțeleagă tot ce i se spunea și să se poată exprima.

Ceea ce Constantin Uricani n-a reușit nicidecum să facă în totalitate (nici nu-i păsa, teoria lui era că poți vorbi cu orice indigen din orice țară dacă știai cel mult 25 de cuvinte în limba respectivă; mai ales dacă indigenul era femeie).

Mai mult ca sigur, Kate Killinger l-a influențat pe H.H. în domeniul lui, în alegerea subiectelor și a transpunerii lor într-o formă. În orice caz, acesta își abandonă, de la Nanjing sau de la Shanghai, rutele obișnuite pe care le-ar fi urmat de-ar fi fost singur, asumându-și toate riscurile, după cum avea obiceiul, având credința fermă că nimic nu i se putea întâmpla. Prezența lui Kate alături de el schimba totul. De altfel, ea l-a înțeles. Era în plus și-și dădea seama de asta. Îl împiedica, o recunoscuse și Rourke în timpul cinei de la hotelul *International* al lui Zhongshanbeilu de la Nanjing. Ceea ce, pe lângă faptul că ea a renunțat la propriile ambiții și i-a cedat - cum îi plăcea să spună - făcea ca traiul în doi să fie și mai precar.

Larry Saperstein nu intră în toate aceste amănunte. Telegramele pe care le expedia la Pekin și pe care Rourke le găsea la destinație spuneau toate același lucru:...*Nu spun că ceea ce-mi trimiți nu e bun. Asta-i apă de ploaie. Poate să placă. Numai că obișnuiții clienți sunt derutați, - s-au obișnuit cu un asemenea tip de reportaj, pe care-l faci mai bine decât oricine, pe care ești singurul - sau erai singurul - în măsură să-l faci. Ce se întâmplă cu tine? Cu cât e mai oribil, cu atât le place oamenilor mai mult. Oroarea e fascinantă, nu-i o noutate. Rourke, nu mai fă pe prostul, ți-ai făcut un nume, nu ți-l pierde...*

Francezul Maurin i-a scris cam același lucru, adăugând și altceva celor spuse de agentul american: nu reușea să înțeleagă raționamentul bizar al lui H.H. care a pus condiția ca nici unul din articole să nu fie semnate cu numele său - Maurin avea de ales fie să menționeze numele propriei sale agenții, fie să folosească unul din cele opt sau zece pseudonime convenite de comun acord:...*Dacă ai fi semnat astea și, mai ales, seria precedentă, cu numele tău adevărat, astăzi ai fi fost la fel de celebru în Franța ca și Albert Londres. Știu că tocmai asta nu vrei tu. Dar nu înțeleg.*

De la Nanjing, mașina Hotchkiss se îndreptă spre nord, traversă provinciile Anhui, Shanxi, Shandong, Hebei. Lunile treceau, înclinația naturală a lui Rourke era cea care-l împingea să se afunde tot mai mult. Când îi plăcea regiunea. Ceea ce era cazul Chinei. Scrisorile şi documentele obţinute de la guvernul de la Nanjing, datorită lui T.V. Song, financiar format în Statele Unite (felul cum îşi spunea numele, precedat de două iniţiale, era destul) şi, pe deasupra, cumnat cu Sun Yat Sen şi Chang Kai-Chek, aceste scrisori şi documente îi erau tare utile. Mai ales că Rourke şi Kate se puteau exprima în chineză. Fireşte, rămâneau tot Diavoli Străini (o credinţă foarte răspândită printre chinezii de rând spunea că Diavolii Străini ar avea puterea, printre altele, de a vedea prin pământ ca să descopere comorile îngropate), dar nişte diavoli cumsecade care, contrar celorlalţi, nu numai că-şi dădeau seama de existenţa chinezilor în China, dar şi vorbeau cu aceşti chinezi, le câştigau încrederea şi câteodată prietenia, confidenţele, nu şovăiau să mănânce orice, nici să doarmă oriunde; pe deasupra, nu cereau nimic - doar să se uite şi să tragă învăţăminte; ştiau, mai ales, să stârnească un râs nebun, dându-şi seama că un chinez, fie el ţăran sau împingător la ricşă, e înzestrat de la natură cu un simţ al umorului uneori prea mare.

...Chiar şi atunci când îşi cumpărau câte ceva, puteau glumi cu ei: ştiau să negocieze, mai ales Femeia Uriaşă, era o adevărată plăcere să faci negoţ cu dânsa. Ştia deprinderile mai bine decât Bărbatul Cu Ochi de Erete, nu cerea prosteşte un preţ ca toţi ceilalţi mocofani de Nasuri Lunguieţe*, ca să te trateze după aceea drept hoţ. Nu, ştia să-şi bea ceaiul fără să se grăbească, aşa cum trebuia, se interesa amabil de sănătatea familiei vânzătorului, spunându-i că şi ea are 19 copii de hrănit fără a mai pune la socoteală pe cei 42 de nepoţi şi nepoate, başca nişte unchi şi mătuşi, şi dacă plătea cu doi piaştri mai mult era sinucidere curată. Cel puţin, asta era tocmeală civilizată! (Unul din reportajele lui Rourke relata povestea cumpărării unei perechi de sandale pentru Uricani, care s-a tocmit nouă zile, stârnind un sat întreg să pună rămăşaguri - pasiunea jocului e chineză în cel mai înalt grad - astfel încât, în cea de-a patra zi, lumea a venit din satele vecine ca să asiste la reprezentaţie. Dar cele nouă zile de tocmeală se încheiară cu un acord care a salvat reputaţia ambelor părţi în prezenţa - pe de o parte, a lui Kate şi H.H., iar, pe de cealaltă, a unui bătrânel cumsecade pe nume Wei - şi-i dădu lui Uricani posibilitatea de a economisi 11 cenţi, adică o reducere de 59%).

---

* expresie prin care chinezii îi desemnează pe occidentali.

— Dacă mi-ai fi lăsat timp, spuse Kate, aş fi putut scădea şi mai mult preţul. Nu cu mult, ce-i drept. Poate cu un cent.

H.H. explică cum că tocmai şi-a terminat reportajul iar Uricani că, probabil, o să-şi pună noile sandale într-o casă de bani: asemenea sandale, atât de greu dobândite, erau istorice, după părerea lui.

Ajunseră la Pekin la şapte luni după plecarea din Shanghai. Aici, oamenii erau masacraţi mai ceva ca la Nanjing, măcelărirea era permanentă, cu o ingeniozitate din cele mai remarcabile în privinţa mijloacelor folosite de a-i împinge pe oameni la moarte: a repezi bărbaţii, femeile şi copiii în gura căscată a cazanelor de locomotivă sau în jarul înspăimântător al furnalelor era chestie de rutină; H.H. privi mult timp, dar nu voi să vadă nimic. Trimise mai ales reportaje bucolice. De pildă, despre reţetele de bucătărie. Pe deasupra, îşi îngădui să confrunte amintirile a doi martori direcţi ai Celor 50 de Zile cât durase asediul cartierului de ambasade de către Boxerii revoltaţi. Dar tonul era uşuratec, nostalgic, iar cei doi bărbaţi care, cu 30 de ani în urmă, s-au aflat faţă în faţă trăgând unul asupra altuia, au căzut până la urmă unul în braţele celuilalt, asemenea unui german şi a unui francez ce evocă bătălia de la Verdun sau, şi mai bine, războiul din 1870.

— E tare înduioşător, spuse Kate.

— Până la lacrimi, răspunse calm H.H.

— Nu eşti obligat să mergi până aici, Rourke. Unde vrei să ajungi? Să-mi dovedeşti că dacă sunt alături de tine nu eşti în stare să scrii decât apă de ploaie, cum spune Larry Saperstein? O faci dinadins.

Se certară. În felul lor. Fără urlete sau mânie pe faţă, fără cuvinte stropşite, pe tonul unei conversaţii obişnuite, atât de liniştit, încât Uricani, în spate, în maşina decapotabilă, nu observă nimic. Sau se făcu că nu observă nimic.

Kate rezistă lui H.H. următoarele trei zile. Dar cedă prima. Şi chiar îşi ceru scuze.

H.H. zâmbi, ca de obicei, cu acea drăgălăşenie şi licărire în priviri, de o tandreţe şi veselie nemăsurate, care-i plăceau lui Kate.

— Kate, nu-mi pasă deloc ce-au să spună Larry şi Maurin. Dacă nu le place ce le trimit, să-i ia naiba.

Nu ducea lipsă de bani, cu toate că nu era bogat. Cel puţin, aici era clar ce-au stabilit o dată pentru totdeauna - făceau jumătate jumătate în privinţa cheltuielilor, Kate fiind cea care ţinea socotelile. El îi făcea mici cadouri, ea i le întorcea cu altele de aceeaşi valoare (cufărul din maşină era aproape plin, iar la Pekin, înghesuiră într-o valiză cumpărată special pentru asta produsul achiziţiilor din ultimele şapte luni şi expediară totul la Paris, la Rourke, pe adresa celor două camere de pe strada Amélie. Valiza n-avea să ajungă la destinaţie decât după cinci luni).

Şederea la Pekin a fost plină de încântare. Prietenul lor T.V. Song le-a dat adrese şi nume. Le-a fost uşor să-şi facă o seamă de relaţii în exclusivitate chineze. De vreo trei ori l-au întâlnit pe Chang Kai-Chek, un bărbat foarte inteligent pentru un chinez, şi, mai ales - ceea ce era curios - de-a dreptul incoruptibil, nesinchisindu-se să facă avere, el, care conducea o armată, şi acum, o ţară unde corupţia era ceva firesc.

Kate deveni prietenă la cataramă cu soţia lui şi, dându-se drept ziaristă, se înţeleseseră să facă un reportaj despre condiţia femeii în China de altădată, din momentul de faţă şi pe viitor.

— Ce să fac, Rourke?

— Să-l scrii, evident.

— Asta e! Eu să plec pe drumul meu, iar tu pe drumul tău! Şi ce mai vrei?

Munciră la el împreună. Kate fu cea care l-a scris, dar în urma unei colaborări strânse, şi fu dintr-o dată conştientă, mai mult decât oricând, dacă din întâmplare s-ar mai fi îndoit, de condeiul excepţional al lui Rourke, de grija lui de a înlătura orice efect de prisos, de înzestrarea lui naturală de a surprinde esenţialul, de pasiunea lui pentru cuvântul potrivit, de grija aproape maniacă pentru concizie, chiar şi pentru simpla punctuaţie. Tocmai ea, care se măgulea, nu fără temei, că scrie repede şi bine, descoperea un grad superior ei sau lui Nick DiSalvo. Numai Ernie Pohl pe care l-a debutat în *Queens Gazette* avea şanse să ajungă într-o zi la o asemenea măiestrie. H.H. Rourke scria într-un fel polimorf, sec, cu bună-credinţă. De la un reportaj la altul, îşi putea schimba complet maniera de a scrie.

— Ar trebui să scrii cărţi, Rourke.

H.H. scutură din cap: ficţiunea nu-l interesa, nu era pentru el. Nu voia să se lase cu una cu două. Voia să fie reporter, nimic altceva.

Automobilul Hotchkiss îi duse până în apropiere de Zidul chinezesc. Trecură dincolo, la bordul camioanelor armatei Gomindanului, apoi cocoţaţi pe catârce traversară o mică parte din Mongolia, unde chinezii tot mai încercau să reziste, dar în van, guvernului mongol sprijinit de Moscova. Rourke profită de această incursiune în țara lui Gengis Han ca să scrie povestea completă a baronului Von Ungern-Sternberg, Baronul Sângeros. Dădu peste o mulțime de oameni care s-a luptat cu el sau împotriva lui; era un adevărat aristocrat de pe malul Mării Baltice care, alungat de Roșii, plănuise să recucerească o întreagă Rusie în fruntea hoardelor mongole. În scopul ăsta, și-a făcut o armată de 10 000 ostași de o sălbăticie nemaiîntâlnită, chiar în acest capăt de lume. Bineînțeles că sfârșise prost. Reportajul lui Rourke despre Baronul Sângeros avea să-i placă lui Saperstein și lui Maurin, care aveau să-l vândă până și în Noua Zeelandă.

Cu toate astea, H.H. scrise fără tragere de inimă. Nu era de părere că e un reporter adevărat. Adunase mărturii, atâta tot. Nu era ca și când el însuși s-ar fi aflat călare alături de Von Ungern, nu era muncă de reporter, ci de istoric, pe care oricine putea s-o facă.

Kate râse:

— Știi că ești de-a dreptul fanatic, în felul tău liniștit de-a fi?

— Foarte bine.

Era răspunsul lui obișnuit, când nu se sinchisea să răspundă de-adevăratelea.

Stătură câteva nopți într-o iurtă, în inima pustiului. În depărtare, se zăreau niște munți, poate erau aceia de unde Gengis Han, Vulturul Negru cu Privirea Aurită, își luase zborul pentru ca, mai târziu, să vină să se odihnească întru Domnul, dacă e să ne luăm după legende. Încă o dată, Rourke se afla la capătul lumii. Împreună cu Kate. Uricani le făcu o poză pe care amândoi aveau s-o păstreze până la sfârșitul vieții: cuplul stătea în mijlocul unui detașament de soldați chinezi, înfofoliți în moltoanele de capoc, iar în spatele lor se vedea stepa. H.H. avea pe cap o căciulă de blană cu urechile lăsate, iar Kate una din acele pălării mongole caraghioase ce semănau cu un Borsalino rămas cinci ani în ploaie; zâmbeau amândoi cu gura până la urechi, imagine a unei fericiri nemărginite - iar Rourke, zbanghiu la culme, își pusese degetele în formă de V deasupra capului lui Kate.

Se întoarseră la Pekin și-și reluară operațiunea în travesti; Kate se deghiză în bărbat, adică într-un tânăr. Își ascunse formele cât se poate de feminine (șolduri arcuite și sâni semeți) sub un pantalon, o cămașă bufantă și un veston cu două numere mai mari. În afară de asta, își puse o pernuță pe piept, astfel încât se putea crede că e un tânăr burduhănos, cu un piept voluminos - degeaba își legase strâns sânii, tot se vedeau. Repetară vizita la o casă unde se servea ceaiul; cu complicitatea prietenilor chinezi, mai folosiră o dată gagul care le plăcea la nebunie - acela când pretindeau că sunt bărbați, bașca amanți, rușinându-se cu asta și cerșind sfaturi tehnice de la unul sau altul din Mandarinii Roșii. Sfaturi risipite în van, fiindcă mărturiseau că nu-i nimic de făcut, se iubeau prea mult ca să poată renunța, și se îmbrățișau în prezența revoltată a celor de-ai casei care își puneau în gând să-i îndrepte, mai mult pe tânărul cu ochi albaștri atât de frumoși, decât pe celălalt, cu privirea lui de vultur.

Kate îl întrebă după aceea:

— Ți-am plăcut ca bărbat?

H.H. nu se grăbi să răspundă. În general, îi trebuiau vreo 30, 40 de minute. Spuse, în cele din urmă, cu sufletul la gură, că da. Se prefăceau câteodată că se bat, Kate nu reușea să se convingă în întregime, sau se făcea, dacă Rourke era, fizic, mai puternic decât dânsa, el, care era atât de slab și avea aceeași înălțime. Bineînțeles, partida de *Catch as catch can* se sfârșea previzibil pentru amândoi. Poate că nu era decât un joc de îndrăgostiți. Poate că nu era vorba aici decât de punerea în discuție, de către Kate, a supunerii pe care i-a acordat-o.

Plecară în Manciuria unde trăia părintele Darrieumerlou care i-a predat lui H.H. primele noțiuni elementare de chineză, cu intenția de a nu mai pleca niciodată și de a fi înmormântat aici, dacă cineva și-ar asuma sarcina de a-l îngropa. Dar asta nu-l preocupa prea tare.

Misionarul stătea într-un fel de izbă minusculă de la periferia orașului Harbin, capitala provinciei Heilongjiang, la 3 000 kilometri de Shanghai, la 1 555 de Pekin și hăt, în nord-estul Chinei, la dracu'n praznic. Trăia de unul singur, adică fără nici o coreligionară sau vreun tovarăș oarecare. H.H. îl întrebă de ce-a ales drept ultim popas pe pământ un loc care, la drept vorbind, nu era China. Darrieumerlou îi explică lui H.H. că, deși a străbătut 63 de ani pământul chinez, n-a ajuns niciodată până aici. În altă parte, cunoștințele pe care le-a dobândit, prieteniile pe care nădăjduia că le-a legat, i-ar fi îndulcit ultimele zile. Dar tocmai asta era, nu ținea prea mult, nu voia decât liniște. În Franța, au vrut să-l bage într-un ospiciu de bătrâni misionari. El prefera să se ocupe de manciurieni, în plus, învăța și limba lor. Își plătise biletul de întoarcere în China cu banii pe care i-a lăsat una din surori care tocmai murise în floarea vârstei, la 98 de ani (el era mai mic decât ea cu 23 de luni) şi-i mai rămăseseră destui ca să-şi plătească chiria şi mâncarea. N-avea nevoie de nimic altceva.

...Nu, nici de cărţi. Nu mai putea să citească. Îi erau de ajuns amintirile şi visele. Dacă ar fi fost mai tânăr, cu cel puţin cinci ani, şi-ar fi îngăduit să călătorească până la Fluviul Albastru...

— Cheile de la Yichang. Am fost acolo în 1873. Doamne, ce frumos mai era!

Kate plângea. Darrieumerlou îi rugă frumos să plece, erau tare simpatici, Rourke, Kate şi prietenul lor român, dacă voiau să-l scuze...

— Ar trebui să vă căsătoriţi, mai spuse el.

N-ar fi trebuit să se oprească deloc la Harbin. Oraşul nu atrăgea prin nimic, era ultima etapă de pe Transsiberian, între Cita, Vladivostok şi Marea Japoniei, erau sute de mii de ruşi, majoritatea veniţi după 1917, alungaţi de Revoluţie. Uricani care vorbea rusa dădu peste numeroase surori. Îl întrebă pe H.H. dacă putea să-şi vadă de treburile sale şi lăsă două sau trei adrese unde putea fi găsit în caz de urgenţă: dacă izbucnea vreun război, dacă se producea vreun cutremur sau dacă, pur şi simplu, H.H. făcea un alt reportaj.

Kate şi H.H. îşi găsiră o locuinţă în centrul cartierului rusesc alb, la Novy Gorod, motiv pentru Rourke de a justifica şederea în Manciuria prin aceea că se afla aproape în Uniunea Sovietică. De vreo patru ori ceruse viză ca să se ducă la Stalin, dar de fiecare dată a fost refuzat.

— Ăştia sunt ruşi albi, spuse Kate, la fel de curioasă.

— Drace, făcu H.H. Sunt ruşi albi, fără-ndoială, dar fac rămăşag că unul din cinci e spionul Kremlinului.

Se puseră pe căutat spioni; era un joc mai bun decât altele. Locuiau pe bulevardul Sadovaya, în apropiere de consulatul URSS. Rourke încercă din nou să obţină permisiunea de a intra în Uniunea Sovietică. I se răspunse că, în calitate de cetăţean francez şi irlandez, nu era nici o problemă, tot ce-avea de făcut era să se ducă la Paris sau la Dublin ca să completeze nişte formulare.

Se apropia iarna lui 1931, fuseseră preveniţi că avea să fie destul de frig. Cam -20^0 sau -30^0, în orice caz, nu mai mult, era suportabil. Casa pe care-au închiriat-o pe din două era din lemn, bine dotată ca să suporte asemenea temperaturi. Se sfătuiră amândoi şi hotărâră să rămână aici. De fapt, era prima dată când aveau o casă a lor, numai a lor. Descopereau viața conjugală care-i uluia pe amândoi. În orice caz, înainte de căderea primelor zăpezi, porniră la drum cu neobosita mașină Hotchkiss care, în afara celor 183 de plesnituri și a exploziei unei duzini de radiatoare, mergea de minune. Vizitară cei 14 vulcani, câmpurile de lavă și izvoarele de apă caldă de la Wudanlianchi și, pe o temperatură ce cobora în jur de 0^0, se scăldară goi pușcă într-un bazin clocotitor, în inima unui peisaj păduros, cu desăvârșire sublim. Ajunseră și pe malul unuia din cele mai frumoase lacuri din lume - Jingpo - și, tot scormonind prin împrejurimi, dădură de urmele unui oraș foarte vechi, de care nimeni nu părea să fi știut.

Odată întorși la Harbin, se duseră la Operă, la spectacolele *Carmen* și *Traviata*. Într-o seară, l-au auzit cântând chiar pe Șaliapin care nu mai avea voce: trebuia să te așezi în primele cinci rânduri ca să-l auzi. Luară lecții de chineză ca să se perfecționeze și-i cerură profesorului, un știutor de carte la fel de bătrân ca părintele Darrieumerlou, explicația tuturor cadavrelor de copii nou-născuți găsite în Sungari (afluent al râului Dragonul Negru, nume chinez, sau Iubire, nume european) care era acoperit tot mai mult de gheață; bătrânul le spuse că nu era nimic uluitor în asta. Era din vina gheții. Pe timp normal, nu s-ar fi observat nimic, cu toate că numărul cadavrelor rămânea constant de la începutul anului pe tot parcursul lui. Ce era cu cadavrele?

— Sunt ale *pei quian ho*.

— Mărfuri cu capital în rente, tălmăci cu aproximație Rourke.

Bărbatul foarte zbârcit și bărbos îi zâmbi lui Kate:

— Adică ale fetițelor care trebuie nu numai crescute de-a lungul anilor dar și măritate, ceea ce presupune plătirea dotei.

— Așa deci, spuse Marfa cu Capital în Rentă.

Rourke își petrecu toată seara scriind despre mărfurile cu capital în rentă.

Începu să ningă, se făcu tot mai rece, trebuia să fii înfofolit în blănuri ca să scoți nasul afară. Nici mașina Hotchkiss nu mergea.

Cele două incidente avură loc cam în același timp.

— M-ai lua de bărbat, Kate?

Ea nu răspunse. Stătea pe burtă, cu nasul în pernă, goală, plapuma groasă de puf nu-i acoperea decât picioarele, în camera supraîncălzită de o sobă mare. Afară, ningea încontinuu, ultima dată termometrul arătase -19^0.

Rourke se sculă, se duse să-şi ia o ţigară şi se întoarse în pat.

— Ai să dai foc patului, spuse ea.

— Nici un pericol.

Kate întoarse capul şi deschise ochii albaştri: stând pe pat, Rourke ţinea demn o tigaie lată pentru prăjit pe care o folosea drept scrumieră. În plus, îşi legase cravata la gât, iar pe cap avea o şapcă de vânător de lupi, pe care-a întors-o cu spatele în faţă, asemenea cicliştilor care făceau Turul Franţei. Şi, era gol puşcă.

Kate întinse braţul şi-şi puse degetele lungi pe pântecul lui Rourke.

— Hai să ne liniştim, spuse el. Să ne liniştim şi să ne gândim la altceva.

— Nu pari să vrei să te gândeşti la altceva. Chinezii folosesc o grămadă de rădăcini, prafuri şi alte câteva chestii...

— Praf din corn de rinoceri din Africa.

— Praf din corn de rinoceri din Africa. Tu n-ai nevoie de nimic.

— Nu oricine o are în pat pe Catherine Killinger.

— Exact, spuse Kate.

Dădu din şoldurile arcuite.

— Ne mai gândim şi la altceva, Rourke?

— Încercăm.

— Despre ce vorbeam?

— Ştii tu prea bine.

Kate scoase un suspin, îşi aduse braţele spre piept, se sprijini numai în degete, se întinse, îndepărtându-şi coapsele, se înălţă pe coate şi rămase aşa, în patru labe, dar cu faţa înfundată în pernă.

— Nu ştii ce să zici, făcu H.H.

— Adevărat. Cine-o să ne căsătorească?

— Părintele Darrieumerlou. Bunăoară.

— El e catolic, tu eşti catolic. Eu nu sunt.

— Puţin îmi pasă şi ţie la fel.

Kate se lungi dintr-o dată şi trase plapuma peste ea.

— Mi s-a făcut frig deodată.

— Nu-ţi stă în obicei să nu răspunzi.

— Tocmai ţi-am răspuns.

— Nu vrei să te măriţi cu mine sau nu ştii dacă să te măriţi cu mine?

— Nu știu.

H.H. își strivi pe îndelete țigara pe fundul tigăii pe care-o puse la piciorul patului pe parchetul de lemn și se băgă și el sub plapumă.

— Cred că răspunsul e nu, făcu Kate.

— Mă ține de câteva luni, din clipa când te-am văzut pe pachebot la Bombay, spuse Rourke.

— Chiar de mai demult.

— Chiar de mai demult. Nici măcar nu voiam să te ating. De la Bombay trăim cu un fel de ușă închisă undeva. Totul merge bine, atâta timp cât n-o deschidem.

— Tocmai ai întredeschis-o.

— Și tu și eu trebuia să facem acest pas fatal într-o zi. Pot să aflu care-s motivele?

— Nu vreau să am copii.

— Nu ține, știi prea bine. Chiar mă mir că n-ai rămas însărcinată.

— Poate sunt sterilă sau ceva asemănător. Sau poate pentru că nu vreau.

— Tocmai am găsit un subiect de reportaj, spuse H.H. Cum să n-ai copii prin metoda naturală a profesoarei Kate Killinger: e de ajuns să nu vrei, asta-i tot. Dacă vând asta în broșurele, am să câștig miliarde de dolari.

— Dar tu vrei?

— Nu mă grăbesc. Dar nici nu refuz.

— Mai ales de la mine. Cel puțin, ai putea fi galant să spui ceva în genul: *n-aș refuza un copil, mai ales dacă e de la tine, dragostea mea.*

— Mai ales dacă e de la tine, dragostea mea, făcu H.H.

Tăcură amândoi.

— Nu vreau, Rourke. Nici măcar de la tine. Și mai ales de la tine. Stinge, te rog, lumina, dacă vrei.

Kate nu voia să aibă copii sau poate mai târziu; la o adică, n-avea decât 25 de ani, avea tot timpul; nu voia copii de la Rourke - dar numai de la el putea să aibă, căci nu putea să se culce cu altcineva. Un copil de la Rourke nu putea fi decât nemaipomenit, în orice caz, avea să-l iubească la nebunie, și avea să fie, dacă nu imobilizată, atunci împiedicată în mișcările ei. Rourke știa asta: Kate n-avea să renunțe la ideea de a-și face un ziar. În fiecare zi întârzia în hotărârea de a se înapoia la Paris și deacolo în America.

— Nu știu cât timp are să mă țină, iubitule, nu știu nimic. Nu mă întreba nimic, nu-ți răspund.

Tăcură.

— Rourke, te rog, hai să facem dragoste.

— Închidem ușa?

— O închidem. Hai să facem dragoste.

Celălalt incident care avu loc la începutul anului a fost invazia armatelor japoneze în Manciuria și, curând, și la Harbin.

Rourke era pe fază la momentul potrivit.

Bine te-am găsit, scria Larry Saperstein. *Afacerea cu capetele tăiate e demnă de Rourke. Ca de obicei, am îndepărtat anumite detalii cu adevărat înspăimântătoare, dar clienții mei au rămas încântați. Continuă.*

Guvernatorul Manciuriei, teoretic aparținând Chinei, era fiul unui Barbă Roșie. În China, Bărbile Roșii sunt niște bandiți; sunt supranumiți așa, pentru că la Operă, personajele ce joacă rolul unor tâlhari sunt recunoscuți după barbă. Manciuria era de mult timp miza luptei între ruși și japonezi. În 1905, niponii au bombardat puternic flota țarului iar în privința Manciuriei s-au folosit de serviciile unui Barbă Roșie dintre cei mai sângeroși, pe nume Zhang Zuo Lin (Chang Tso-Lin) care a devenit general, apoi mareșal și, în cele din urmă, guvernator manciurian. Se luase până la urmă în serios. Japonezii l-au căsăpit în trenul său personal. A urmat fiul lui la conducere, aducându-și dintr-o dată aminte că era chinez, la urma urmei. Începuse să asculte cântecul sirenelor chinezești, emis de Chang Kai-Chek. În cele din urmă, plictisiți de familia Zhang, japonezii invadaseră Manciuria - tactică inadmisibilă din partea unei țări occidentale dar justificată în rest.

Pentru a se feri de frigul din Manciuria, santinelele japoneze aveau curiosul obicei de a săpa o gaură mare verticală și de a se băga înăuntru, rămânând cu capetele afară. Oricât de puțin ar fi nins, ele nu se mai vedeau (dar nici nu vedeau nimic, însă nu asta era problema).

Cu toate că adăpostea 300 000 de ruși, mai mult sau mai puțin albi, Harbin era, totodată, și un oraș chinez, i se spunea Fu Jia Dan. H.H. Rourke și Kate își făcură aici mulți prieteni. De la ei auzi H.H. vorbindu-se de planul a doi tineri studenți de la Institutul Pedagogic. La drept vorbind, Rourke nu află mare lucru, mai mult ghici sau presimți despre ce-i vorba. Poate chiar își punea nădejdi. Îi urmări pe cei doi studenți mai multe zile, reluându-și ocupația de vânător. Îi văzu făcând cumpărături și înțelese.

Îl convocă pe Uricani care stătea ca un boier de spiță înaltă la două dansatoare tinere de la Teatrul Municipal.

— Cum ai vrea să fac fotografii noaptea?

— Descurcă-te.

— Hatchi?

— Da.

— Aici miroase a război, nu-i așa?

— Ți-am spus că da.

Apucară pe urmele studenților de la Institutul Pedagogic. Tehnica lor era tare interesantă: soseau cu coasele și tăiau din pământ capetele. Până să fie prinși, au tăiat vreo 34.

Japonezii i-au jupuit de vii, în adevăratul sens al cuvântului.

— Am reușit să fac pozele acelea. Pentru altele, nu bag mâna în foc: nu numai că era noapte, dar mai și ningea.

Uricani reușise să scape de închisoare. Nu și H.H. care stătu acolo trei săptămâni, numai în pantaloni și hrănindu-se numai cu o chifteluță de orez pe zi, în temnițele armatei japoneze, în compania altor trei duzini de chinezi, dintre care aproape un sfert muriră sub ploaia de lovituri administrate dimineața și seara. Fu eliberat doar pentru că era francez: unul din ofițerii japonezi vizitase Franța și-l întâlnise pe Georges Clemenceau.

— Ești mulțumit de tine? îl întrebă Kate la ieșirea din închisoare.

— Am adunat în închisoare material pentru alte trei reportaje, avu el timp să spună, înainte de a cădea leșinat.

Avea spatele, pieptul și umerii însângerați, iar o lovitură cu patul puștii îi zdrobise genunchiul. Kate a fost nevoită să-l care până la mașină.

Mai stătură vreo două săptămâni în Manciuria, timp în care Rourke și Kate realizară mai multe reportaje despre modul în care armata Mikadoului se instalase acolo, pregătindu-se să invadeze China.

Împreună cu Kate, H.H. făcu la Pekin toate reportajele lăsate cu bună știință deoparte, din prima zi a șederii lor aici. Până și Kate avea probleme cu sănătatea. Contractase ceea ce s-a crezut, la un moment dat, că e holeră. Nu era decât o febră foarte puternică, care a deprimat-o puțin, lucru extraordinar la dânsa.

— Rourke? Am crezut că am rămas însărcinată.

— Medicul spune că nu eşti.

— Aş fi putut să fiu, pot să fiu în orice clipă. Pe moment, joc la un fel de ruletă rusească.

— Asta ce mai vrea să însemne? Că nu trebuie să te mai ating?

— Nici tu, nici eu nu ţinem la asta. Vino lângă mine.

— Încă eşti slăbită.

Avea urme vineţii la ochi.

— Vino.

De îndată ce Kate se restabili - Rourke păşea normal, iar cicatricele sale, oricât de adânci ar fi fost (se gândea la Alvaro) nu-l mai făceau să sufere de mult - duseră la bun sfârşit proiectul despre care părintele Darrieumerlou le dăduse ideea: să coboare Fluviul Albastru pe o joncă. Uricani nu merse cu ei. Nu se putea imagina pe o joncă zile întregi, fără ca vreo femeie să-i ţină companie. De altfel, nu coborau fluviul în maşina Hotchkiss, urma ca cineva să aibă grijă de ea şi s-o aducă în locul unde trebuia să aştepte (care încă nu era stabilit), unde Kate şi H.H. aveau să pună capăt croazierei lor. Uri se oferi bucuros să se ocupe dânsul de asta, mai ales că o revistă americană de geografie, căreia Rourke îi vânduse deja două articole prin intermediul lui Saperstein, dorea o serie de fotografii despre etapele chinezeşti ale vechiului Drum al Mătăsii. Avea să facă el acele fotografii, slujindu-se drept ghid de un prieten chinez; totul era foarte simplu.

Rourke şi Kate se interesară de istoricul Drumului Mătăsii care mergea din China în Europa, pe care au circulat caravane întregi, din timpuri imemoriale. Ca subiect de reportaj, asta nu-l interesa pe H.H. Era muncă de istoric, nu de reporter. Denumirea Drumului o făcea pe Kate să viseze. Ultima etapă a Drumului era la Xian, penultima oprire importantă în oraşul Lanzhou, situat deja în contrafortul himalayan.

— Aş vrea să ţinem drumul ăsta, Rourke. Uri o să facă poze; o să ne îndreptăm către vest, spre oazele Turfan şi Urumqui. Apoi o să coborâm spre sud, prin Xian până la Chongqing.

Sau Chong-King, după ortografia occidentală a vremii. Numele nu-i spunea nimic lui Rourke (nici lui Kate) care, totuşi, avea să se întoarcă pe aici, peste ani, cu Tigrii Zburători ai lui Claire Chennault, „Claire" era prenumele unui bărbat.

Ajunseră la Lanzhou în primăvara lui 1932. Munţii aveau ochi de pete întunecate, se vedeau tot mai clar, vestind deja lanţul himalayan, la mii de metri, în forme arhitecturale colţuroase, presărate cu mănăstiri lamaiste şi temple taoiste pe care lumea le credea inaccesibile, şiroind de o mulţime de cascade. Nenumărate straturi multicolore străjuiau cheile Fluviului Galben care-şi învolbura valurile umflate de primăvară. La o altitudine de 1 500 de metri, unde se afla oraşul, aerul avea o limpezime de cristal. În miresmele de mentă şi de flori, de muşchi şi de pădure, se amestecau izurile străvechi, fără îndoială, imaginare, ale caravanelor de altădată.

— Am putea opri aici, Rourke.

— Eşti obosită?

După câteva calcule simple, au străbătut 9 500 kilometri de-a lungul Chinei, timp de 29 de luni.

— Puţin ostenită, spuse Kate.

— Să rămânem.

Kate clătină din cap: nu. Aveau deja experienţa vieţii conjugale din Manciuria, în urma căreia a rezultat, cu ajutorul blândeţii şi al fericirii liniştite, deschiderea a ceea ce ei au numit o uşă pe care-ar fi trebuit s-o lase închisă pe viitor. Nu. N-ar fi trebuit să-i propună lui H.H. să rămână la Lanzhou, vorbise sub impulsul momentului, regretând acum. Era mai bine să plece. Măcar de-a lungul călătoriilor neîntrerupte în ţara asta care-i plăcea atât, după cum şi lui Rourke îi plăcea, putea să-şi stăpânească nervozitatea, acea grabă constantă. Kate i-a spus lui H.H. că nimic nu s-a schimbat; nu ştia cât avea s-o mai ţină. O ajuta mult dacă făcea călătorii.

Se despărţiră de Uricani care plecase deja la Turfan, la 1 500 kilometri vest-nord-vest; n-aveau să-l mai vadă decât peste o lună. Se despărţiră şi de automobilul Hotchkiss căruia trebuia să-i fie schimbată o chestie pe la motor; cel mai caraghios era că se afla în Lanzhou un tip a cărui familie avusese, timp de mai multe secole, un caravanserai, a închiriat cămile (mai aveau şi acum) şi care pretindea că e în stare să repare orice fel de motor de maşină.

H.H. şi Kate aveau intenţia să se îndrepte spre sud, către Chongqing. Nu era atât de uşor, trebuiau să urce şi să coboare la nesfârşit munţi; încercarea lor eşuă după zece zile de urcuş. Li s-au furat caii, un Barbă Roşie i-a capturat şi nu i-a înapoiat decât după câteva zeci de ore de tocmeală, contra unui preţ de răscumpărare de 623 dolari, plus alţi 2,50 dolari pentru o catârcă.

Se îndreptară spre est către drumul (neasfaltat, bineînţeles) care lega Lanzhou de Xian. După şase zile de călărit pe catâr, făcând cu rândul, dădură la intrarea în orăşelul Baoji peste primele santinele ale unui militar care răspundea de regiune şi de o parte din provincia Shanxi. Se simţea plutind în aer o oarecare nervozitate: militarul format la West Point era în conflict cu armata lui Chang Kai-Chek care se voia stăpână peste întreaga Chină. Cel puţin o divizie a trupelor Gomindanului se vedea în zare; s-au auzit somaţiile obişnuite, dar generalul le-a respins cu amabilitate.

A doua zi, Kate şi H.H. se aflau la Xian , unde au fost primiţi ca nişte prinţi. Generalul nu era un simplu militar ca toţi ceilalţi, ci un literat, şi încă unul din cei mai rafinaţi; avea o adevărată pasiune pentru acest oraş imperial în care se născuse, mândrindu-se cu cele 30 de secole de istorie; mai pe scurt, se identifica cu Xian. Închisorile erau goale, nimeni nu mai fusese executat de vreo 15 ani, de când se afla el în fruntea oraşului. Visul lui era, dacă nu de a-i da strălucirea de altădată, măcar de a o menţine şi a o pune în valoare. Călătorise mult, prin Statele Unite şi prin Europa. Spre stupefacţia lui Kate şi a lui Rourke, le recită din Baudelaire. Ştia pe de rost două sau trei poeme din *Florile răului*, învăţase *Adormitul din vâlcea* de Rimbaud şi începutul *Legendei secolelor*. Îl fermeca muzica cuvintelor, cu toate că nu le pricepea, din păcate, sensul. Bineînţeles, a pus să i se tălmăcească, dar nu era acelaşi lucru.

Ce-avea de gând în faţa armatei lui Chang? Nimic. Şansele de a-i opune rezistenţă erau nule, a învăţat asta la şcoala militară americană. N-ar fi trebuit să se facă soldat, ăsta era adevărul. Ştia că se condamnase singur. Chang n-avea să-i ierte răspunsul înjositor, malițios pe care i l-a dat când l-a somat să se supună. Chiar de n-ar fi fost aşa, tot i s-ar fi tăiat capul: reprezenta prea mult China pe care Gomindanul voia să o transforme.

— Ai să faci un reportaj despre el, nu-i aşa, Rourke?

— Bineînţeles. Dar o să dureze.

— Am să aştept.

La Xian, unde era înmormântat primul împărat cunoscut al Chinei, o imensă parte din istoria Chinei se afla adunată în straturi succesive sau, pur şi simplu, alăturate. Kate şi H.H. vizitară locul unde, peste 42 de ani, avea să fie făcută una din cele mai uluitoare descoperiri arheologice din toate timpurile: imense galerii adăpostind intact o armată de mai bine de 7 000 de ostaşi morţi şi de infanterişti din lut ars ce păzeau mausoleul celui care a pus bazele imperiului chinez cu două secole înainte de Isus Hristos.

Uricani li se alătură, la volanul automobilului Hotchkiss. N-a stat prea mult la Turfan, se mai dădeau lupte pe acolo, apoi, nu prea erau femei primitoare.

Peste trei săptămâni, generalul militar de la Xian a fost decapitat.

Kate își făcu o nouă coafură - lăsase să-i crească părul în ultimele luni și-i venea mai jos de umeri. Rourke băgă în portbagajul mașinii pătura de călătorie pe care-o întindea pe iarbă. De pe drum, auziră un vuiet: coloana comandată de Tuang pleca, se îndrepta spre Xian, în depresiunea muntoasă.

Și Uricani auzise zgomotul; își făcu apariția, cu niște smochine în mână.

— Sunt delicioase, luați și gustați.

Mai așteptară puțin, până ce soldații plecară de-a binelea. După zece minute, Rourke porni motorul, trase la drumul mare și se îndreptă către vila fostului general. În aer plutea un iz puternic de carne arsă. În curtea unde avusese loc decapitarea, dădură de cadavrul fără cap al fostului general care murise recitând din François Villon și de trupurile celor șase neveste împușcate. Cei șapte morți au fost aruncați claie peste grămadă, cineva a turnat benzină peste ei și le-a dat foc.

Secondat de Kate, H.H. începu să toarne pământ ca să stingă focul. Uricani își pregătea aparatele.

— Nu fă poze, spuse H.H.

— Am înțeles, șefu'.

Se auzeau păsările cântând. Palidă, Kate apucă de picioarele care ieșeau din mormanul de acdavre.

— Nu vrei să mă lași pe mine? spuse Rourke.

— De ce?

Aliniară cele șapte trupuri goale, șase femei și un bărbat fără cap. În urmă cu trei secole, un păstor de capre de-al lui Li Zicheng, devenit Barbă Roșie, apoi militar, cucerise Pekinul; după ce ultimul împărat din dinastia Ming s-a sinucis, Li Zicheng a vrut să-i ia locul. Alungat de manciurieni, s-a refugiat la Xian. Dar a fost trădat, decapitat, iar capul său azvârlit la porci. Cei care i-au rămas credincioși, în clipa înmormântării, i-au făcut un cap înlocuitor din papură.

Lui Kate și H.H. le-a trebuit vreo două ore ca să confecționeze un cap pentru fostul general căruia-i plăcea poezia franceză fără s-o înțeleagă.

— Pot să fac acum o poză, șefu'?

— Da.

Reușiră să-l pună pe picioare pe fostul general, susținându-l din spate cu o construcție din bambus. Îi puseră șapca pe capul din papură. Părea un cadavru viu- numai că între gulerul cămășii și șapcă era papură.

— Ce-ai să scrii în reportaj? întrebă Kate. Că niște credincioși i-au imitat pe oamenii lui Li Zicheng?

— Nu obișnuiesc să spun minciuni în reportajele mele, făcu H.H. Am să scriu numai că niște oameni au făcut asta, fără să spun cine anume.

— Nu cumva te amăgești?

— Ba da. Am să-mi adresez o scrisoare de protest.

În clipa aceea, toți trei - Kate, H.H. și Uricani - avură senzația că mai era cineva de față. Se întoarseră brusc: prin ușa batantă a curții își făcuse apariția în tăcere o mulțime compactă de țărani, bărbați, femei și copii care se uitau la ei cu fețe indiferente.

Cei mai mulți aveau în mâini mănunchiuri de papură.

...Unul din noii veniți înaintă. În numele celor care erau cu el, îi spuse lui Rourke că erau impresionați, de-a dreptul impresionați, de gestul pe care Diavolii Străini l-au făcut, punându-i generalului un cap de papură.

— Am venit tocmai pentru asta. Dar ne-ați luat-o înainte. I-ați făcut un cap frumos, noi n-am fi reușit altul mai bun.

Rourke se uită la Kate.

Îl întrebă pe purtătorul de cuvânt al țăranilor dacă-l puteau chiar ei, care erau din Xian și nu Diavolii Străini, îngropa pe Generalul cu Capul de Papură.

Purtătorul de cuvânt, un bătrânel într-o haină lungă și tichie neagră răspunse că el și concetățenii lui erau onorați să îndeplinească o asemenea sarcină.

H.H. îl mai întrebă de ce locuitorii din Xian arătau atâta respect unui mort.

— Pentru că a fost militarul cel mai blând din istorie, spuse bătrânul.

22

COBORÂND PE FLUVIUL YANGTZE

În cele de urmă, au ajuns în provincia Sichuan, dincolo de care se întindea Tibetul; se aflau la Chengdu, printre munții care se înălțau în fața lor, dintre care unii aveau peste 7 500 metri. Părintele Darrieumerlou le spusese că Sichuan era raiul chinezesc pe pământ. El însuși trăise aici aproape 30 de ani.

Erau numai ei doi. Uricani, având asupra lui textele și fotografiile celor nouă reportaje, plus pozele pe care le-a făcut pe Drumul Mătăsii, a preferat să se ducă direct la Shanghai cu automobilul Hotchkiss.

Era sfârșitul lui august, anotimpul ploios era pe sfârșite. Era posibil să mai plouă, dar sporadic, 10, 15 minute, câteodată mai puțin, aproape la aceeași oră de la sfârșitul dimineții, după care soarele se arăta din nou, făcând să strălucească pământul, acoperișurile din țiglă cenușie, flamurile sclipitoare, albastrul și verdele crud al veșmintelor mandarine. Trecură pe lângă minunatele case din lemn cu paiantă, cu zăbrele din lemn cioplit, cu balcoane suspendate, sprijinite de zidurile de argilă colorată ale cetății imperiale ce aveau să fie distruse.

Kate era în pragul unei transformări, cu toate că avea grijă să o ascundă. Cum de Rourke n-a observat nimic? De când erau în Manciuria și la Harbin, reportajele lui și-au redobândit, prin subiect și tonul scriiturii, obișnuita cruzime sarcastică. Kate și-a adus și ea contribuția la reportaje. În povestea Generalului cu Capul de Papură s-au implicat în mod egal, fiecare contribuind într-o armonie de care și-au dat din plin seama; n-a fost singurul caz. Erau făcuți unul pentru celălalt, se potriveau pe plan profesional dar și în alte domenii.

Asta putea fi explicația rezervei pe care o avea Kate. Se simțea prinsă în capcană tocmai prin această reușită care făcea să fie nu numai însoțitoarea unui reporter, ci o asociată cu drepturi egale (cu siguranță era un calcul de-al lui Rourke, de-abia putea să-l ascundă, de vreo două ori îi propusese să semneze alături de dânsul, sau chiar numai ea. Pentru el, era singurul mijloc - motivat - de a continua să trăiască împreună și de a o smulge definitiv ambițiilor personale).

Era primul din motivele schimbării lui Kate.

Dar mai era unul.

La Chengdu, locuiră un timp la etajul unei case cu copertină din lemn sculptat, cu un balcon pe care puteau să-l folosească, cu vedere la un splendid parc cu boscheți din bambus iar, mai încolo, spre munții acoperiți cu zăpadă, cu toate că era foarte cald - doar noaptea se mai potolea puțin căldura. Nu mai era nici o altă casă prin preajmă. Kate avea obiceiul să stea la soare dezbrăcată, fără riscul de a aduce jigniri aşa-zisei virtuți chinezeşti.

În ziua aceea, era goală puşcă, plină de strălucire. Călătoria de la Xian la Chengdu, în camioanele armatei sau călare pe catâri, pe drumuri surpate, umflate de apă, fusese obositoare, de prea desele întreruperi datorate luptelor între grupările comuniste (cartierul general era hăt, departe, la est, în provincia Shanxi, la jumătatea distanței între Shanghai şi Canton) şi trupele Gomindanului. Dar nici o urmă nu se vedea pe fața ei, dimpotrivă, părea şi mai frumoasă, bronzul auriu îi acoperea pielea, îi înnegrea până şi sfârcurile.

Rourke veni lângă ea cu o carte de poeme a lui Liu Bei, una din gloriile oraşului Chengdu, pe care se străduia să o citească, fără să reuşească prea mult; destule caractere îi erau necunoscute.

Kate deschise ochii şi-i zâmbi:

— Mă simt bine.

Rourke clătină din cap:

— N-ai vrea să vorbim, Kate?

— Nu înțeleg.

— Ba da.

Îşi scoase pachetul de țigări şi bricheta din buzunarul pantalonilor de mătase neagră dar le puse pe pardoseala de abanos. De câtva timp, fuma mai puțin şi nu bea aproape deloc.

— Bine, spuse el cu vocea lui calmă. Bine. Când am trecut a doua oară prin Pekin, când ne-am întors în Manciuria, mi-ai vorbit de o anumită ruletă rusească.

Se aştepta ca ea să rămână nepăsătoare şi nu se uită la fața ei. Îi auzi doar imperceptibila tresăltare a respirației.

— Ei, şi?

— Era un fel de a spune că dacă trăieşti cu mine şi dormi cu mine îți luai riscul de a rămâne însărcinată. De fiecare dată. Au existat numeroase dăți.

— E puțin spus.

Tonul lui Kate era ușor batjocoritor.

— Te temeai să nu fii sterilă. Adică te temeai dar sperai în același timp.

— Cred că sunt.

Rourke se hotărî să-și aprindă o țigară.

— Cred că ești însărcinată, făcu el.

— Foarte bine.

— Hai să vorbim despre asta.

Tăcură. Kate trase aer în piept.

— Nimic nu-i scapă lui Rourke, nu-i așa?

— În ceea ce te privește, foarte puțin.

— Rourke Privire de Șoim.

— Eu sunt ăla. Faima mi s-a dus pe trei continente.

Atinse ușor cu palma unul din sfârcuri care se făcu tare.

— Ce-ai de gând să faci, Kate?

— Nu te privește.

— Ba da.

— Te-ai gândit c-aș putea crede altceva.

— Într-adevăr.

— Și ai ajuns la concluzia că mă înșelam.

— Exact.

Tonul ciudatei lor conversații era de un calm nefiresc; le era dat să nu se certe decât în liniște, pe o întreagă gamă de tonuri mascate. Dacă cineva s-ar fi aflat la zece metri distanță și ar fi auzit murmurul conversației ar fi crezut că discutau cu nonșalanță.

— Starea Catherinei Killinger - adică a mea - și ceea ce se întâmplă în pântecul ei n-o privește decât pe ea. Că ești de acord sau nu, asta nu schimbă cu nimic lucrurile. E ca și cum ți-aș pretinde să renunți la fumat, sub pretextul că am impresia că aș îmbrățișa o scrumieră aproape tot timpul.

Rourke zâmbi:

— Nu ți se întâmplă prea des, dar iată o argumentație tipic feminină. Compari ceea ce nu se poate compara. Mă simt în ipostaza soțului care se întoarce acasă cu vestea că e ruinat iar soția îi răspunde: *Nu mă miră, uiți tot timpul să-ți pui patinele pe parchetul meu dat cu ceară.*

— Ţi-a trebuit atâta timp ca să-ţi dai seama că sunt femeie?

— Nu schimba vorba.

— Schimb ce-mi place.

— Nu şi privirea, făcu H.H.

Kate se uită la el cu o privire plină de mânie. Rourke fu acela care cedă primul, plecând capul.

— Din două una, făcu el. Sau aveai de gând să mi-o spui mai târziu, după ce ai fi luat vreo hotărâre, sau ţi-ai pus în cap să mă părăseşti, înainte de a-mi fi dat eu seama; poate crezi că bărbaţii sunt nişte tâmpiţi necesari.

— Te simţi tâmpit, Rourke?

— Uneori, da.

Kate se ridică şi se aşeză pe rogojina căptuşită cu mătase roşie, cu picioarele sub ea şi spatele curbat; stătea cu capul plecat şi braţele întinse, cu mâinile nemişcate, cu o graţie ce te ungea la suflet.

— Bine, să vorbim. M-am liniştit.

Tăcură.

— Sunt foarte calmă. Încă n-am luat nici o hotărâre.

— Dacă să păstrezi sau nu copilul?

— Da.

— Eu ce pot să spun sau să fac?

Kate scutură din cap: nimic. Părul îi crescuse şi mai mult, era destul de lung şi se revărsa de-o parte şi de alta a capului. În clipa de faţă, stătea cu capul plecat şi ceafa dezgolită, ascunzându-şi faţa.

— Nu-i drept, Kate.

— Oricine putea să-mi facă copilul.

— Numai că-i vorba de mine. Ce neşansă. Ne-am văzut atât de rar în ultimul timp! Nu ştiu exact cât, în medie cam o dată şi jumătate pe zi, de-a lungul a o mie de zile; dacă am făcut dragoste de 1 500 de ori e mare lucru!

Trupul încovoiat tresări din nou.

— Şi mai spuneai de ruleta rusească, mai spuse H.H. Ai un tupeu nebun. Nu-i nimic de râs în asta, Killinger.

Kate râdea.

Rourke stătea cum stau chinezii, cu picioarele lipite de pardoseala neagră, cu braţele pe genunchi şi mâinile în sus. Se ridică în genunchi iar Kate se încolăci în jurul lui, printre coapsele lui de care se sprijinea, cu faţa la pieptul lui H.H.

Râdea cu lacrimi.

— Ştii că eşti de-a dreptul tâmpit. Ce idee să faci statistici!

— E doar un calcul mental.

— Ai pus la socoteală şi clipele când am avut orgasm?

Rourke intră în joc:

— 77%, spuse el cu certitudine.

— Greşeşti amarnic.

— Mai puţin?

— Mai mult.

— 83,7%?

— Eşti îndemânatec, amirale, spuse ea. Pare o prostie, dar aşa e. Pe deasupra, o ştii şi tu, lichea ce eşti! De nenumărate ori, la limită, a fost foarte bine.

— Mulţam fain'!

— Chiar că n-ai de ce să-mi mulţumeşti. Am avea de împărţit complimentele. Am pus şi eu niţel suflet în toată treaba, nu-i aşa?

— De acord.

Kate îi muşcă în joacă un deget pe care i-l sugea. Rourke o lăsă.

După câteva clipe, Kate spuse:

— Amândoi suntem bătrâni. Avem 50 de ani. Fiecare din noi.

— Kate!

— Nu.

— Parcă ai fost de acord să vorbim, n-am terminat.

— Să nu mai vorbim. Începând de acum.

— Ne putem întoarce imediat la Shanghai.

— Numai dacă ţii neapărat. Eu am un chef nebun să cobor fluviul Yangtze.

De la Chengdu, situat la 2 400 kilometri de Shanghai, nu coborâră de-a dreptul pe fluviu. Se îndreptară către un orăşel pe nume Leshan unde se afla o statuie de-a lui Buddha de 71 de metri pe care inginerii din dinastia Tang au dotat-o, cu 13 secole în urmă, cu un sistem de drenaj interior ca să poată rezista eroziunii apei. Au urcat, după aceea, pe muntele Emei, în vârful căruiai puteai ajunge păşind pe cele 3 000 de trepte din piatră. Pe puţin trei sau patru chinezi încăpeau pe o treaptă. Erau singurii occidentali din fluviul acela de oameni.

...După aceea, se îmbarcară, mai întâi pentru a trece râul Min, la bordul unei ambarcaţiuni plate care tot lua sau lăsa pe unul din maluri ţărani ce se cocârjau sub greutatea cobiliţelor de bambus, unele echilibrate pe de o parte de către un ţânc vesel, iar de cealaltă, de nişte raţe.

Râul Min se unea cu Yangtze. Făcură o escală de două zile la Chongqing, care avea să fie o vreme capitala Chinei după ce japonezii vor invada ţara. Fură nevoiţi să recunoască faptul că era cel mai frumos oraş din China, aşa cum era prins în lanţul muntos, împânzit cu străduţe mai fasonate decât un joc de puzzle în care te puteai pierde - de altfel, se şi rătăciră de vreo cinci sau şase ori; dar şi-au propus. Merseră şi cu litiera, ceva mai repede decât cu ricşa; se putea circula şi cu cai de închiriat ale căror potcoave făceau să sară scântei pe drumurile pietruite. Pe malul apei se aflau cârciume de mahala, cam în genul celor din Nogent-sur-Marne, numai că aici se putea respira un aer foarte tare, unde mirosul puternic de bucătărie se amesteca cu duhoarea stătută a mâlului apei şi, mai ales, cu izul pătrunzător al excrementelor de om destinate agriculturii şi al unui abator ce degaja o duhoare oribilă de măruntaie putrezite. Kate şi H.H. se obişnuise, însă, de mult cu parfumurile Asiei şi din China. Chiar le adulmecau cu nesaţ în timp ce mâncau crapi, picioare de porc ardeiate şi salamandre, uitându-se la navele cu aburi de 3 000 de tone, aflate la mii de kilometri în larg.

Ar fi rămas mai mult la Chongqing dar, după 70 de zile de la înfruntarea lor de la Chengdu, Kate păşi în a cincea lună de sarcină, după spusele medicului german pe care dânsa îl consultă şi care se instalase în provincia Sichuan după ce-a traversat Birmania, cu soţia şi copiii lui.

Rourke nu fu de faţă la cele două vizite pe care i le făcu Kate, n-a vrut dânsa. Aşa că nu puse nici o întrebare. Îi era de ajuns că ea se îmbarcase la bordul unui vapor unde-au obţinut foarte scump o cabină cu două paturi. Kate nu făcuse nici un avort; niciodată, Rourke n-avea s-o întrebe dacă fusese sau nu tentată s-o facă. Poaţe că neamţul a refuzat-o.

Trecuse perioada fluxului care ar fi făcut aproape imposibilă trecerea Fluviului Albastru, dar mai persistau vârtejuri înspăimântătoare, iar câteva stânci tot îşi făceau apariţia cu regularitate. Înaintarea se făcea greu şi lent, cu ajutorul sutelor de marinari care puneau frână să nu fie nava luată de curent. Trecură de primele din cele trei chei mai importante prin care se strecura Yangtze, acelea de la Qtang, după două zile de la plecarea din Chongqing, după o escală într-un mare port - Wanxian. Urmară, după aceea, cheile de la Wu şi Xilling, şi una şi cealaltă lungi de 30 de kilometri, la fel de neguroase şi mărcțe; drumurile de remorcare erau ca nişte şanţuri de scurgere printre pereţii lor abrupţi.

Prin luneta sa, H.H. urmărea acrobaţiile marinarilor care nu dădeau greş: aveau o precizie uluitoare.

La început, plănuiră să coboare la Yichang.

— Ştiu că n-am nici un drept să hotărăsc, spuse H.H. dar mi se pare că e mai bine să nu mergem pe drum. Nu te văd nici călare, nici în camion.

Spre surprinderea lui, Kate fu de acord. Pe lângă desele indispoziţii care o făceau să vomite de zece ori pe zi, deformarea trupului o umplea de furie, la fel ca şi plimbarea de acum încolo lentă, într-un peisaj care devenea plat, preschimbându-se în dealuri şi în lacuri tot mai numeroase, şi în câmpuri de orez. Îşi dădu încuviinţarea, voia să meargă tot pe calea apei.

Tot timpul a fost nerăbdătoare. Se enerva repede şi era irascibilă. Rourke avea cu dânsa o răbdare de fier.

De la Yichang, Rourke îi trimise lui Uricani o telegramă. Nu se ştie prin ce minune a poştei chinezeşti, românul îi aştepta cu automobilul Hotchkiss când au ajuns la Wuhan, în provincia Hubei:

— Hatchi, avem de lucru mai la sud, în Jiangxi. Ai auzit de Mao Ze Dun şi Chu En Lai?

— Tacă-ţi gura, Uri.

Se aflau la mii de kilometri de Shanghai iar benzină nu mai aveau decât pentru şase zile. Uricani cărase după el pe un nepot de-al Generalisimului; cel mai mărunt detaşament întâlnit în cale sărea de îndată în poziţie de drepţi şi prezenta armele, iar bacurile le dădeau prioritate. Când aveau loc ciocniri de trupe, de îndată erau suspendate ostilităţile la trecerea lor - la urma urmei, se aflau în China, unde se mai întâmpla ca oamenii să nu se mai bată între ei din pricina ploii.

— Du-te la Jiangxi, Rourke. N-am nevoie de tine.

— Nici o grabă, n-au să pună capăt războiului fără mine.

Armatele Gomindanului au pătruns pe teritoriul comunist, împingându-şi adversarul mereu către sud. În doi ani de lupte, au parcurs 400 de kilometri.

Automobilul Hotchkiss îşi făcu intrarea în Shanghai unde numai câteva străzi erau asfaltate, apoi în coloniile din afara teritoriului, unde circulația la întretăierea drumurilor internaționale era controlată de sikşi bărboşi cu turban care, de regulă, îi călcau pe nervi pe chinezii care treceau pe acolo dacă nu purtau cravată.

— Pot să cobor şi să merg singură.

Kate traversă parcul francez - se credea la Neuilly -, urcă treptele vilei pe care Uricani a închiriat-o (la doi paşi de bulevardul Foch care delimita colonia internațională), îi examină pe cei cinci servitori care se înclinară, urcă scara, intră în cameră şi se băgă direct sub duş; de-abia după aceea se dezbrăcă, era o temperatură de peste 45°.

Numai H.H. s-a luat după ea.

— Rourke, ai face bine dacă nu m-ai păzi ca şi când aş vrea să plec. În ciuda aparențelor, nu sunt un aerostat.

Rourke găsi timp să se dezbrace, după care se băgă şi el sub apa călduță.

— Ai lăsat să-ți scape câteva ocazii bune, făcu el. Am citit undeva că, uneori, e de ajuns să cazi de pe scară.

— Cu un Rourke în burtă? Glumeşti. Un Rourke nu moare aşa uşor.

Kate se aşeză pe pardoseală şi-şi desfăcu rochia.

— Cu toate astea, am izbutit să urc blestematele alea de 3 000 de trepte de pe blestematul ăla de munte sfânt.

— Ai călărit şi porcăria aia de cal la Chongqing, ai stat patru săptămâni pe porcăria aia de vapor de pe blestematul Fluviu Albastru, ai mers şase zile cu porcăria aia de automobil Hotchkiss pe blestematele alea de drumuri chinezeşti, presărate la tot pasul cu porcăriile alea de gropi ca nişte cratere.

— Ca nişte blestemate de cratere.

— Adevărat, iartă-mă.

Rourke se aşeză lângă Kate; ciurul de la stropitoarea duşului atârna perpendicular peste capetele lor.

— Aş putea să-mi bag un cuțit în burtă.

— Sau să te arunci pe fereastră.

Kate apucă cu violență piciorul îndoit al lui Rourke şi-şi puse capul pe umărul lui.

— Simt cum se mişcă, Rourke.

H.H. găsi de cuviință să tacă.

— Ce caraghios! spuse ea. Te am de două ori. La fel de enervant în ambele cazuri.

Rourke nu se clinti deloc. Apa îi şiroia pe chip, dar stătea cu ochii larg deschişi.

— Să nu spui nimic, Rourke. Mai ales să nu spui nimic.

H.H. ridică mâna cu degetele răsfirate şi apucă degetele lui Kate.

— Trăieşte şi o să trăiască, cât timp va depinde de mine.

Tăcură amândoi; numai apa se auzea şiroind.

— Ai de făcut comentarii, Rourke?

H.H. nu reacţionă nici acum. Kate se îndreptă şi se uită la el de aproape.

— Ia vino lângă mine, spuse ea.

Îi prinse chipul în palme, îl apropie de buze, sărutându-l încetişor, mai întâi pe gură, apoi de-a lungul nasului şi în jurul ochilor. Îşi trase limba înapoi:

— M-am convins acum. Sau poate au băgat sare în apa de la duşurile din Shanghai.

Uricani întâmpinase destule greutăţi până să le găsească o casă unde să locuiască. În timp ce toţi trei umblau hai-hui prin nordul Chinei, prin nord-vest şi vest, în Shanghai şi-au făcut apariţia japonezii cu gândul să atace oraşul ca ripostă la boicotarea produselor lor; în felul acesta, chinezii protestau şi împotriva ocupaţiei Manciuriei şi a ameninţării invaziei trupelor Mikadoului asupra Pekinului. Luptele s-au dus în apropierea coloniilor, mai ales în Chapei (la nord-vest de colonia internaţională sau *settlement*, unde se afla gara de Nord ce servea linia Nanjing). S-au înjunghiat sălbatic unii pe alţii. S-a întâmplat că soldaţii chinezi, cărora nu le stătea în obicei, s-au angajat în luptă, spre surprinderea generală. Nimeni n-a înţeles de ce, cu atât mai puţin japonezii, pe care rezistenţa chinezilor i-a supărat la culme. Mai ales că s-a încheiat un armistiţiu, cu toate că Japonia şi China n-au fost niciodată oficial în război.

...O vreme, în colonii s-a înregistrat o creştere a populaţiei tot mai mare. Primarul oraşului Shanghai şi ambasadorul Japoniei în China, însoţiţi de câteva mii de notabilităţi şi de un mare număr de oameni sărmani au găsit cu cale să se refugieze aici. În *Park Hotel, Cathay, Palace* şi alte clădiri, oamenii stăteau înghesuiţi câte şase sau opt în cameră; până şi ultima locuinţă la adăpost de sârma ghimpată ce înconjura coloniile (acestea erau socotite în afara teritoriului) fusese închiriată foarte scump.

— Pe moment, e mai bine, spuse Uri. Cine are bani a plecat în Hong-Kong şi Macao, sau în Singapore. Acum e refluxul. Mă rog, aproape. Nici nu vă închipuiţi ce-a trebuit să fac ca să dau de vila asta.

— Ai plătit cu propriul trup, spuse Kate.

Românul izbucni în râs: ei, da, casa cu grădină din apropierea Clubului francez era a unor văduve care nu luau niciodată hotărârile fără a le consulta şi pe cele şase fete ale lor; aşa că, a reuşit să le convingă pe toate.

Colonia franceză data din 1849, era în formă de patrulater neregulat, lung de 12 kilometri; în partea de est se îngusta, acolo n-avea decât lărgimea unui bloc de locuinţe (în care se aflau consulatul general al Franţei şi banca Indochinei) situat pe malul fluviului Huang-Pu.

Către vest se lărgea tot mai mult, avea vreo cinci mii de metri. În partea de nord era *settlement*-ul internaţional, iar în sud un golfuleţ adânc care forma un cot cu fluviul Huang-Pu.

Kate se simţea mai bine, se refăcuse. Indispoziţiile îi trecuseră, de-acum avea o sarcină liniştită. Ar fi putut să plece în Statele Unite ca să nască acolo.

— Nu vreau, Rourke.

— Foarte bine.

— Sunt şi aici medici, dacă o să am nevoie de ei, ceea ce nu cred. Un cal ca mine poate făta fără ajutorul nimănui.

Nu-şi schimbase părerea: faptul că era însărcinată n-o privea decât pe ea. H.H. Rourke o cunoştea prea bine ca să cuteze s-o contrazică sau să încerce s-o influenţeze în vreun fel. De când se afla în China, H.H. i-a scris lui Mimi şi lui Cucuvaie, dar mai rar decât de obicei, datorită neîntreruptelor deplasări şi a stării jalnice a poştei chineze; dar nu era numai asta. Pentru prima dată în zece ani, H.H. se cenzura când îi scria maică-si. De pildă, dacă menţionase prezenţa lui Kate Killinger alături de el, în privinţa raporturilor cu dânsa era de o discreţie prudentă (care era expresia propriilor incertitudini). Încă n-o anunţase de eventualitatea viitoarei paternităţi şi, probabil, nu era sigur dacă avea să facă cunoscută vestea, chiar după ce se va fi născut copilul. Era imposibil de a-ţi da seama dacă cunoştea sau nu planurile lui Kate, în legătură cu ceea ce-avea de gând să facă la vremea respectivă. Dacă presimţea ceva, nu lăsa să se vadă nimic; astfel, avea să-i scrie lui Cucuvaie:...*Suntem la Shanghai de vreo trei săptămâni, iar în China* *de 35 de luni. Nu fac nimic special, n-am nici un proiect. Poate, doar, acela de a da o raită prin Jiangxi unde se află trupele comuniste. Dar nu-i nici o grabă. E ca şi cum aş răsufla puţin. Viaţa în coloniile Shanghaiului v-ar place la nebunie: se bârfeşte aici mai ceva ca la Paris...*

Mai târziu, peste ani şi ani, Uricani avea să-şi amintească de perioada asta chiar în faţa lui Cucuvaie, vorbindu-i de „tensiunea nemaipomenită" pe care a suportat-o H.H. Rourke. *Doar ştiţi cum e: de-abia se observă ceva, totul e în creier, nimic pe faţă; la fel e şi cu dânsa, în privinţa asta se potrivesc! Eu am renunţat să mai pricep ceva, nici măcar n-am căutat să bănuiesc cum avea să se sfârşească, nu vorbeau niciodată de viitor, niciodată... După părerea mea, Rourke ştia ce are să se întâmple, dar n-aş putea băga mâna în foc... Îmi aduc aminte că înainte de prima noastră vizită la Mao au ieşit de multe ori împreună, aşa însărcinată cum era ea, iar el ca un soţ cumsecade. Ce cuplu! Dumnezeule, cât de frumoasă mai era!*

Fără a-i mai pune la socoteală pe chinezi (şi nimeni nu-i punea), 60 000 oameni trăiau pe cei aproape 20 de kilometri pătraţi ai coloniilor din Shanghai. Din numărul acesta, mai trebuia scăzut un sfert constituit din ruşii ce nu se înţelegeau între ei, şi un alt sfert format din japonezi. Mai rămâneau 20 000. Jumătate erau britanici, 4000, americani, 2500, francezi, iar restul, alte naţionalităţi: germani, spanioli, italieni, belgieni (ultimele trei naţionalităţi părăsiseră coloniile din Pekin), scandinavi, portughezi, mai mult sau mai puţin corciţi, şi chiar sud-americani.

Kate şi H.H. începură să frecventeze această lume încă din cea de-a doua zi a întoarcerii lor la Shanghai. Îşi stabiliră tabăra la Clubul francez din apropiere, la numărul 290 de pe strada Cardinal-Mercier, unde femeile erau primite dacă se descurcau. Prezenţa unei americane însărcinată în luna a şasea a luat prin surprindere lumea din jurul imensului bar în semicerc; după aceea, s-au obişnuit cu ea, mai ales după ce Rourke a spart câteva sticle de ţeasta a trei sau patru clienţi. H.H. şi Kate se duceau şi la Country Club de pe Bubbling Well Road, la Shanghai Club de pe Bund (plimbându-se pe malul fluviului Huang-Pu). Luau masa la cele şase restaurante franţuzeşti, dintre care unul ţinut de un bărbat din Pirinei, mai precis din Orthez, se duceau la concertele din Jessfield Park ca să asculte *Muzica de noapte* a lui Mozart, stâlcită cu bună-ştiinţă sau la câteva spectacole ale Teatrului

Liceului unde mişunau trupe de amatori.

Posedând niscaiva cunoştinţe rudimentare dintr-un joc basc cu mingea, de pe vremea şederii sale la Pau şi Biarritz, Rourke luă parte la câteva întâlniri de la capătul bulevardului Regele Albert. Participă şi la două turnee de rugby încercând să-şi aducă aminte de regulile pe care i le repeta Cucuvaie; aşezată pe un scaun pliant, Kate se tăvălea de râs, spunând că dacă nu s-ar fi aflat în starea în care era, s-ar fi descurcat mai bine decât el. Asistară şi la cursele de ogari (bietele animale erau atât de ghiftuite de atâtea stimulente, încât trebuiau să fie prinse cu lasoul ca să poată fi oprite la terminarea cursei).

— Ai chef să te duci în provincia Jiangxi, nu-i aşa, Rourke?

— Pot să mai aştept.

— De ce? Te învârţi în cerc.

Kate citi în privirea lui şi clătină din cap:

— Ai cuvântul meu de bărbat că am să te aştept. Ai să mă găseşti tot aici la întoarcere.

Până la urmă, Rourke fu de acord cu despărţirea.

Împreună cu Constantin Uricani, H.H. urcă Yangtze până la Lushan (în chineză, muntele Lu) unde cei mai bogaţi oameni din Shanghai veneau să respire aerul proaspăt din vârf de munte - Chang Kai-Chek era unul din ei. Mai greu a fost s-o apuce către sud, în ciuda recomandărilor pe care le aveau de la ei. Frontul era sigur pe undeva prin zonă, dar nu se ştia cu exactitate unde. Nici măcar generalul Falkenhausen, un neamţ pe post de consilier militar al Gomindanului, n-avea informaţii precise - războiul chinez îl adusese în pragul nebuniei, îi mărturisi dânsul lui Rourke, de îndată ce-şi reveni din surpriza de a-l auzi vorbind pe acest franco-irlandez fără carte de identitate, care ştia la perfecţie chineza, cum i se adresează în limba sa maternă. Îl sfătui pe H.H. cum să ajungă de cealaltă parte a taberei.

Era mai uşor decât părea. Partea cea mai importantă a forţelor naţionaliste (Gomindan) era reprezentată de Divizia N, venită din nord; nici ofiţerii, nici soldaţii nu înţelegeau dialectul din sud. Divizia N aflată în cantonament la Nanchang era echipată jalnic. Armele, dacă existau, erau de mărci diferite, iar aprovizioanarea cu cartuşe punea mari probleme. În principiu, fiecare trebuia să-şi fabrice propriile grenade, având grijă să fie inofensive, ca să nu sară în aer. La fel era şi cu cartuşierele, făcute din bumbac, pe care le spălau cu regularitate -

consemnul îndemna la curățenie - cu tot cu cartușe. În lipsa cantonamentelor, soldații dormeau la oameni acasă, extorcându-i de bani; numai că nici un comandant de unitate n-avea nici cea mai mică idee în ce loc se aflau oamenii lui și câți erau. În privința ostilităților, situația era ca la operă: erau ocupate întăriturile, fiecare tabără adopta această apărare elastică; numai așa puteau fi date publicității comunicate victorioase. Singurii care se aventurau prin acest *no man's land* erau cercetașii de meserie care lucrau nediferențiat și pentru una și pentru cealaltă tabără. Erau plătiți cu patru dolari (shanghaieni) de misiune, sumă imensă. Dar sindicatul lor protestase atunci când un comandant comunist, într-o pasă proastă, îi decapitase pe unii din acești onorabili corespondenți. Revendicările lor au fost satisfăcute, iar salariul urcat la șase dolari.

Rourke oferi zece dolari.

A doua zi, Uri și cu el au căzut în mâinile Armatei Roșii.

Partidul Comunist Chinez fusese întemeiat în 1921 în colonia franceză; mai mulți dintre conducătorii lui au stat un timp în Franța, printre ei se număra și Chu En Lai, pe vremea aceea avea 34 de ani și, pe lângă engleză și rusă știa și franceza. Zâmbi:

— Îmi aduc aminte că la Paris am citit în *New York* rubrica celui căruia-i spuneți Cucuvaie. Cred c-am trecut de vreo 20 de ori prin fața magazinului mamei dumneavoastră

— Lumea e mică.

— Mi s-a spus că știți la perfecție chineza.

La perfecție, era prea mult spus, explică Rourke. În afară de dialectul mandarin, se descurca destul de bine în shanghaiană și cantoneză:

— Cu cantoneza stau mai prost. Încă n-am fost la Canton.

... La următoarea întrebare răspunsul a fost nu: oricât părea de ciudat, nu avea nici un fel de opinie politică, iar cunoștințele sale de marxism lipseau cu desăvârșire. Era reporter și atât. Discuția se îndreptă spre ceea ce înseamnă a fi reporter. Chu se distra copios. Inteligența lui era impresionantă iar finețea intelectuală de literat (în Occident se spunea că provenea dintr-o familie burgheză) îl făcea să evite capcanele fanatismului maoist. N-avea nici setea sălbatică de putere a lui Mao. Dar asta nu l-a împiedicat să organizeze câteva revolte sângeroase, cum a fost la Nanchang, Shanghai și Canton, în 1927.

În clipa de față, răspundea de afacerile militare ale comitetului central al Partidului Comunist Chinez şi conducea universitatea Armata Roşie din Jiangxi. Fu de acord cu reportajul lui Rourke şi acceptă să-i pozeze lui Uricani în mijlocul subordonaților, fără a se expune prea mult.

— Bineînțeles, cu condiția ca fotografiile pe care le faceți să fie autorizate...

— Adică, spuse H.H. în franceză, sunt liber cu condiția să nu fiu.

— Exact, spuse Chu tot în franceză, izbucnind în râs. V-ați înşelat când ați spus că nu ştiți, acum ați înțeles ce înseamnă comunismul.

De data asta, Rourke nu-l văzu pe Mao Ze Dun, dar nici nu-şi dorea în mod special să-l întâlnească; de-abia auzise de numele comisarului politic al celei de-a IV-a Armate Roşii comandată de Zhu De, un fost student din Germania.

— Cu oameni ca ăştia, vorbesc în orice limbă, numai în chineză nu , îi spuse H.H. lui Uricani.

Se aflau pe teritoriul comunist din Jiangxi de 37 de zile. Prima tentativă de a trece înapoi frontul fu sortită eşecului. Rourke încercă să se strecoare prin pădurile şi râpele de la Jinggangshan, ca să ajungă la Ciping unde, până în ianuarie 1929, avea să fie sediul comandamentului Armatei a IV-a. Puțin a lipsit ca el şi Uri să nu-şi piardă viața: se treziră față în față cu unități mult mai bine echipate decât celebra Divizie N şi cu predispoziții mult mai războinice. Au tras asupra lor fără să se sinchisească de asigurările lor de neutralitate. Au fost nevoiți să dea înapoi, românul avea un glonte în coapsă.

— Nu mă aştepta, du-te, Hatchi.

— Altceva ce mai vrei?

Rourke a mers vreo 15 ore ducându-l pe Uricani în spate. Cu riscul de a se rostogoli de pe coasta muntelui, ajunse în cele din urmă într-unul din rarele sate care n-au fost devastate în întregime de trupe. Îşi puse tovarăşul într-o roabă şi-i găsi şi un medic - priceput numai în medicina chineză - care izbuti de minune să-i scoată glontele şi să-i curețe rana. Se îndreptară apoi către est, de data asta, într-o şaretă. Şi aici erau masate trupele Gomindanului pentru ofensiva generală care, în realitate, n-avea să aibă loc decât la anul.

— Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă fără mine şi întoarce-te la Shanghai! Nu întârzia din cauza mea. Îmi dau bine seama că în sufletul tău arzi de nerăbdare.

H.H. zâmbea. Nu era totul să se întoarcă teferi la Shanghai; aveau asupra lor însemnări care le ajungeau pentru 15 articole şi vreo 600 de fotografii făcute în diversele cantonamente ale Armatei Roşii. Valoarea strategică a acestor documente era nulă („însoţitorii" desemnaţi de Chu En Lai avuseseră grijă de asta), dar era importantă din punct de vedere jurnalistic. Nu era vorba de o bombă, ci de 15, însoţite de interviuri cu principalii şefi comunişti. Nu degeaba H.H. se îndoia că serviciile de informare şi secţiunea politică a Gomindanului au consimţit să lase să transpire ceva. Cenzura era foarte severă. Până şi ziarele de limbă străină publicate în China, cum erau americanul *North China Star*, britanicul *North China Daily News* sau franţuzescul *Journal de Pekin*, se trezeau adesea cu articole ciuntite, când se întâmpla să apară. Şi nu era vorba decât de informaţii despre ceea ce se întâmpla în zonele controlate de Chang Kai-Chek. Pe când materialul din sursă directă de la Jiangxi aflat sub ocupaţie comunistă...

În cele din urmă, au reuşit să se strecoare prin masivul Wuji şi prin splendida vale de la Minjiang, să coboare până în portul Fuzhou, cu ajutorul unui inginer francez care lucra la exploatarea forestieră şi pregătea instalarea unei fabrici de cherestea şi a unei fabrici de hârtie. Un alt francez, un corsican din Propriano, avea un bar în apropiere de podul Prosperităţii. În afară de berea pe care o vindea echipajelor ce făceau escală aici, se ocupa de traficul cu arme (Rourke avea să-l întâlnească peste ani în Tonkin, apoi în Cambodgia). Îi sui pe cei doi tineri între buşteni de arbori tropicali care miroseau tare plăcut.

Sosiră la Shanghai după o absenţă de 64 de zile.

— Ţi-am făgăduit c-am să te aştept.

Camera de la primul etaj al locuinţei de pe strada Cardinal-Mercier avea dimensiunile unei jumătăţi de teren de baschet. Patul înalt, prevăzut cu o plasă pentru ţânţari, cu alură de baldachin, era imens - 2,40 metri în lung şi în lat.

Kate îl ascultă povestindu-şi odiseea prin Jiangxi, nu ca o soţie căreia bărbatul îi vorbeşte de munca lui, ci ca o ziaristă, având grijă să cântărească fiecare informaţie. Îl întrebă:

— Ai fi rămas acolo, fără mine?

— Da.

H.H. îi explică faptul că, în ciuda secretelor pe care Chu şi alţii i le-au împărtăşit, în ciuda unei convingeri şi a unei stări de spirit care i se păreau mai ferme în rândurile comuniştilor decât printre adversarii lor, nu dădea mari şanse Armatei Roşii.

— Mai devreme sau mai târziu au să eşueze. Uri a reuşit să stea de vorbă cu ruşii de acolo, se pare că Moscova n-are intenţia să vină în ajutorul coreligionarilor săi. De altfel, prea s-au dus către sud, ar trebui să se deplaseze ca să se apropie de frontiera sovietică. Nu-i văd înaintând spre nord, n-au cum să treacă.

Lungit lângă Kate, H.H. se ridică ca să-i aducă o citronadă pe care servitorul indigen numărul unu, adică intendentul general, a făcut-o special pentru *tai-tai* (doamna) pe bază de apă fiartă - apa din Shanghai nu putea fi băută altfel de occidentali - pusă la răcit într-un bac mare cu gheaţă.

— Ai fi rămas, spuse ea. (Izbucni în râs) Vrei să ştii părerea mea? Au să se descurce atâta timp cât n-o să fii tu acolo.

— Când Rourke vine, vine şi moartea cu el, spuse H.H. care s-a lungit din nou, după ce-a fixat baldachinul de abanos ce ţinea plasa pentru ţânţari.

— În orice caz, aici s-a întâmplat ceva. N-am scos nasul afară de când ai plecat tu, Rourke. Familiile Demaison, Dwyer, Buffière, Agostini, Donovan, Hutchinson şi atâtea altele, au venit să mă invite la cină, la micul dejun, să beau porcăria aia de ceai sau, pur şi simplu, să mă distrez. Le-am refuzat pe toate. Au să creadă, mai mult ca sigur, că sunt tipul de femeie care nu iese fără soţul ei.

— Asta-i grav, spuse H.H.

— Nu mă duci undeva să luăm masa, Rourke?

— Dacă o să am o clipă liberă, de ce nu?

— Mai fă-mi un serviciu: spune-i lui Rourke, cel din burtă, să se grăbească să iasă afară. M-am săturat.

Kate nu zâmbea; mai mult ca sigur, H.H. nu făcea greşeala să creadă că numai nerăbdarea femeii în aşteptarea naşterii era de vină. Mai era şi altceva, mai rău.

Ştia, dacă încă nu şi-a dat seama, ce avea să-i spună.

Kate îi spuse.

— După ce-o să se nască el sau ea, am să plec. Am vrut să plec înainte de sosirea ta, n-ai bănuit nimic?

H.H. dădu din cap; degetele îi erau din nou îngălbenite de nicotina ţigărilor pe care le fuma una după alta. Kate a fost cu ideea să ia masa la celebrul restaurant *La umbra florilor de cais*, specializat în bucătăria cantoneză şi, spre deosebire de el, care nu se atingea de mâncare, ea mâncă cu poftă, devorând totul: după trei rânduri de gustări reci, după holoturii, creveţi, crabi şi peşti, trecuse la carne.

— Poţi să vii cu mine unde-am să mă duc. Bineînţeles, iau copilul cu mine.

— Deci, ne despărţim.

— Ai veni cu mine la Paris sau la New York? Te-ai ţine de mine ca un caniş, în timp ce eu am să alerg să fac rost de banii care-mi trebuie?

— Cred c-am să găsesc de lucru pe la un ziar franţuzesc. Sau american.

— Sigur. Totul e să ştii cât ai să rămâi acolo. Rourke, nu ţine. Ai sta închis într-un birou, de la prânz până la miezul nopţii, în fiecare zi, să faci turul comisariatelor ca să stabileşti numărul furturilor, în timp ce o crimă banală ţi-ar aduce aminte, vag, din când în când, de vremurile bune? Ai pleca de bunăvoie. La o adică, te-ar face ei să pleci. Cine s-ar lipsi de un reporter de valoarea ta? Dacă nu te-or da afară înainte, din cauză că te-ai apuca iar de băut. O ştii prea bine.

H.H. golea metodic pahar după pahar ceea ce i se servea drept *maotai*, alcool din sorg şi din grâu, ciugulind, de ici de colo, cu beţişoarele, bucăţi mici de raţă sau vită.

— Să admitem că faci faţă, spuse ea. Nu e decât că e o presupunere. Dar după aceea? Ştii bine ce fel de ziar vreau să fac. Ai veni să lucrezi pentru mine?

Cineva se apropie de masa lor, un american pe care l-au cunoscut la Contry Club. Noul venit zâmbea, avu timp să deschidă gura dar nu şi să scoată un sunet.

— Şterge-o de aici, Johnny, dacă eşti bun, îi spuse Kate uitându-se fix la H.H. Avem ceva de vorbit, Rourke şi cu mine. Du-te şi aruncă-te în râu.

Celălalt se îndepărtă repede.

— Îmi vine al naibii de greu, Rourke, dar trebuie odată şi-odată să vorbim despre asta. Din cauza ta am păstrat copilul. Şi mi-o reproşez. Totul ar fi fost mult mai uşor. Pot să beau şi eu puţin? Un sfert de pahar ajunge.

Îşi muie buzele în *maotai* din care nu băuse până acum.

— Un lucru să fie clar, mai spuse dânsa. Acum trei ani şi ceva, când te-am întâlnit la Bombay, credeam că e cu putinţă să trăim împreună. Nu eram întru totul convinsă, dar nu voiam să mă gândesc prea mult la asta. Nu te-ai întrebat de ce-am venit? Bănuiesc că ai şi găsit răspunsul: pentru că voiam să trăiesc cu tine, măcar să încerc. Cu gândul că ai să te schimbi sau că am să mă schimb eu.

— Şi-ai dat greş.

— Am dat greş. Mai mult decât oricând, mă gândesc la ziarul meu. N-a existat nici o singură zi în care dorinţa asta să pălească.

— Nici măcar la Harbin?

Kate dădu din cap.

— Ba da, puţin. Dar mi-am revenit repede.

— Mi-ai spus atunci că nu vrei copii.

— Da. Nu uita că înainte, vreau să zic, înainte de a alerga ca o nebună până la Bombay, mi-am jurat să nu rămân decât un an cu tine.

— Suntem împreună de 38 de luni şi 9 zile.

— E adevărat, a durat mai mult decât am prevăzut. Ai contribuit şi tu. Rourke, nu-mi vine să cred că ai putut fi atât de drăguţ, n-aş fi sperat niciodată.

— Nu vrei să plecăm de aici?

H.H. plăti şi se urcară în automobilul Hotchkiss. Rourke era la volan. Kate întrebă:

— Te-ar plictisi dacă am merge la Nantao? Îmi vine să-nnebunesc când văd tipul ăsta de imitaţie a oraşului occidental. Mai mult îmi place oraşul chinezesc.

Merseră de-a lungul lui Bund, pe malul stâng al fluviului Huang-Pu, trecură de porţile metalice ale coloniei franceze, care fură deschise la trecerea lor, lăsând în urmă capra cu sârmă ghimpată pe care stăteau doi puşcaşi-marini înarmaţi. Strada pe care mergeau avea un nume franţuzesc, Laguerre, şi se întindea până în centrul oraşului chinezesc; curând, o mare de oameni înconjură maşina staţionată. Cete de copii curioşi se iţiră pe la portiere, zâmbind, părând că cerşesc cu îngăduinţă câte ceva, dar tot repetau un cuvânt insultător, *zhelo* sau *dangzhelo*, porc sau porc din Vest, rezervat numai străinilor.

— Hait, făcu Kate. Ce pot să spun e că ceea ce am făcut nu e uşor. Mă aşteptam să fie dur, dar nici chiar aşa... Rourke, e îngrozitor!

H.H. îşi luă mâna de pe volan şi i-o apucă.

— Sunt gata să vin cu tine, Kate.

— Ştiu. Dacă sunt sigură de ceva pe lumea asta, e dragostea ce mi-o porţi. Te cred în stare să renunţi la viaţa ta de dragul meu.

Rourke zâmbi:

— Dar ai şi găsit mijlocul de a mă împiedica, nu?

— Aşa cred. Bineînţeles, nu te provoc.

— Bineînţeles, făcu H.H.

— Să recunoaştem că n-avem noroc, nici tu, nici eu. Sunt îndrăgostită la nebunie, şi în vecii vecilor, de un bărbat care nu poate trăi altfel decât străbătând lumea, de preferinţă, prin locurile cele mai oribile. Dacă sunt de acord să se sacrifice pentru mine îl condamn. Cel puţin, asta-i clar. E ca şi cum i-aş interzice unui pictor să mai picteze. La rândul tău, ai dat peste una din acele femei, puţine la număr, - mă întreb câte suntem în cazul ăsta - care şi-a făcut o idee clară de ceea ce vrea să facă în viaţă, şi are pretenţia să reuşească numai prin ea însăşi. Fără s-o ajute nimeni. Asta-i curat fanatism. Sunt de-a dreptul nebună.

Kate se hotărî să bage-n seamă prezenţa copiilor adunaţi ciorchine la 50 de centimetri de ea. Le spuse în chineză, pe tonul cel mai calm cu putinţă, că Scroafa din Vest care era ea, era foarte onorată de atenţia sporită pe care i-o acordau, dar că purta în pântec un diavol înspăimântător care putea să iasă afară dintr-o clipă în alta, şi a cărui privire, numai ea singură, putea transforma în stană de piatră pe orice copil chinez pe o rază de doi li (în jur de 1152 metri).

Copiii se îndepărtară, la început uluiţi că ea ştie limba lor şi de tonul atât de calm, apoi de-a dreptul îngrijoraţi. Se răspândiră care încotro, dispărând din jurul automobilului Hotchkiss. Un trăgător de ricşă care a auzit-o îi zâmbi larg lui Kate:

— Asta-i limba vorbită, spuse el cu sarcasm. Pentru un Nas Lung, Înălţimea Voastră a fost de-a dreptul elocventă.

— Înălţimea Mea poată să facă mult mai mult, mai ales dacă cineva se amestecă unde nu-i fierbe oala. Cum stai cu afacerile?

— Bine, adică binişor, spuse omul care trăgea *rickshaw*. Şi copacii au nevoie de timp ca să crească. Cred c-am să dau o raită în altă parte. Şi, apucând cu nonşalanţă de cele două braţe ale vehicolului său, se îndepărtă.

— Te-ai gândit, Rourke? întrebă Kate, după un lung moment de tăcere. Ştii ce-am să fac ca să te oblig să mă laşi să plec singură?

— E vorba de copil.

— Ţi-aduci aminte prima dată când am făcut dragoste, chiar înainte de căsătoria mea cu Caterham şi de plecarea ta în Mexic?

— Vag.

— Ţi-ai întipărit fiecare secundă în minte. Ca şi mine. Mi-ai spus că ceea ce făceam eu era de-a dreptul degradant.

— Ceea ce-mi faci acum e de o mie de ori mai degradant.

— Mă miră. Sau mă laşi să plec singură, fără să te ţii de mine, sau îţi reneg paternitatea. Copilul o să fie numai un sau o Killinger, din tată necunoscut. De femei care urmăresc un bărbat ca să-l facă să recunoască faptul că e tatăl copilului lor s-a mai auzit, însă, după cât ştiu eu, invers, trebuie să fie puţine cazuri.

— O să am de-a face cu toţi avocaţii lui Killinger.

— Exact. Vezi cât e de degradant? Acum, n-ai vrea să fii drăguţ să mă duci acasă?

Kate născu peste 11 zile un băiat de nouă livre, bine făcut. De îndată ce i se dădu voie să părăsească spitalul, se duse împreună cu H.H. să-l declare, mai întâi la consulatul general francez, apoi la administraţia consulară americană, din celălalt capăt al străzii Bund, în apropiere de podul Grădinii de pe râul Wusong ce trecea drept graniţa de nord a coloniei internaţionale. În ambele cazuri, sub acelaşi nume: Daniel Karl K. (pentru Killinger, dar numele de familie nu era decât prenume) Rourke.

Kate semnă toate documentele ce atestau calitatea paternă a lui H.H., examinându-i cu o nepăsare înfiorătoare pe funcţionarii ambelor consulate ce se interesau de certificatul de căsătorie. Cu francezii au avut de furcă: după ei, prenumele unui copil trebuia să fie luat din calendar. Dar mai existaseră precedente la Shanghai: nu admiseseră ei nume chinezeşti în registrul stării civile? Oare *Adiere de primăvară* şi *Parfumul dulce al zorilor* sau *Ploaie de vară* se găseau cumva pe lista cu prenumele admise pe timpul Revoluţiei franceze?

Kranefuss îşi făcuse apariţia la Shanghai neschimbat, în acelaşi costum de şofer, ca şi cum ultimele 40 de luni, de când a însoţit-o pe Kate la vaporul *Viceroy of India* din portul Londrei care pleca la Bombay, n-ar fi fost decât o pauză de câteva zile.

Se îmbarcară amândoi, împreună cu copilul şi cele două *a-ma* chinezoaice - *a-ma* înseamnă dădacă - care au venit de bunăvoie. Cea mai mare avea 21 de ani, şi una şi cealaltă vorbeau franceza, erau catolice şi au stat şapte ani la Şcoala de măicuţe din apropierea catedralei de la capătul bulevardului Pétain.

— Ai anunţat mamei tale vestea?

— Nu, spuse H.H. Rourke. Dar avea s-o facă. Avea să-i scrie şi lui

Cucuvaie. Nimic în comportarea lui nu lăsa să se vadă durerea sa cumplită. Nu era indiferent, ci zâmbea şi vorbea cu glasul lui lent şi calm, atât de înşelător. Stătuse ore întregi şi se uitase la fiul său, dar nimic nu părea mai dramatic. Făcea impresia unui soţ, *tai-pan* (mare director) al unei firme cu sediul la Shanghai a cărui soţie urma să lipsească vreo câteva luni, potrivit obiceiului din colonia occidentală. De altfel, mai erau vreo cinci sau şase femei în situaţia asta, care plecau cu pachebotul american cu destinaţia San Francisco, via Yokohama şi Honolulu.

La drept vorbind, Kate fu cea care cedă prima. Nu în ultima noapte pe care o mai petreceau împreună, ci în penultima. Luau masa numai ei doi. A susţine o conversaţie îi costa pe amândoi eforturi nemaipomenite, dar până atunci s-au descurcat de minune. Brusc, Kate se întrerupse în mijlocul unei fraze, prinsă la început de tremurul nervos al degetelor. Puse tacâmurile jos şi, fiindcă tremura din tot corpul, se ridică, gâfâind:

— Îmi vine să urlu, Rourke.

Pe moment, H.H. nu se clinti, dar se ridică după aceea şi el, având grijă să nu se apropie de dânsa. Se duse la una din uşile sufrageriei şi-l preveni pe servitorul indigen numărul unu să-şi întrerupă serviciul şi să plece. Închise uşa şi stătu sprijinit de ea, încercând de trei ori să-şi aprindă o ţigară; era o dovadă a tensiunii sale.

Kate se plimba în lung şi în lat, trăgând aer în piept cu înghiţituri neregulate, ca cineva care se sufocă. Reuşi să ajungă în camera lor şi se ghemui pe o canapea din palmier împodobită cu pernuţe albastre. Rourke veni şi el dar rămase în prag. Kate tot mai gâfâia, dar se sili să zâmbească:

— Măcar de m-ai fi lovit, de mi-ai fi reproşat ceva. Dar nu. Eşti calm. La suprafaţă. Probabil că te fac să suferi...

— Nu *probabil,* spuse Rourke.

— Te fac să suferi ca şi când te-aş arde de viu iar tu-mi oferi, în schimb, blândeţe şi tandreţe, încât îmi vine să mă omor.

— Dacă şi tu eşti una din cele care-şi iau viaţa... nu-i cazul.

—.Ceea ce nu-i cazul.

Îi dădură lacrimile. La început, plânse în tăcere, nemişcată.

— De ce sunt aşa, Rourke? Nu cred că sunt anormală.

— Nu eşti. Cel puţin, pentru mine.

— Am încercat să fac totul ca să scap de... obsesie.

— Te-ai înşelat.

Kate încuviinţă, cu lacrimi în ochi:

— Tocmai aici e răul: că mă înţelegi şi-mi dai dreptate.

— Iartă-mă, spuse Rourke.

Kate plângea de-a binelea; îi întinse mâna lui H.H. Numai atunci veni lângă dânsa şi-o strânse în braţe.

— Promite-mi că n-o să-ţi iei viaţa, spuse Kate.

Rourke zâmbi:

— Nu mor aşa uşor, ai spus-o chiar tu.

După plecarea pachebotului, Uricani şi H.H. mai rămăseseră un timp la Shanghai. Făcură mai ales un reportaj uluitor despre gangsterii din Shanghai, despre lupta necruţătoare dintre două bande cu 3 000 sau 4 000 de complici. Erau numiţi simplu Cei Verzi şi Cei Roşii, dar numele lor chinezeşti erau mult mai poetice; ceea ce nu-i împiedica să ţină un control strict asupra extorcării de bani în toate domeniile, de la traficul de arme până la piaţa drogului.

În legătură cu acest ultim subiect, H.H. Rourke dădu de urmele încă proaspete ale unuia din tipii pentru care avea cel mai mare respect, cu toate că nu l-a întâlnit niciodată: Albert Londres, reporter, care, în acelaşi an, în mai, pierise în incendiul pachebotului francez *Georges Philippar* în golful Aden, când se întorcea din Extremul Orient, de unde relatase despre bătălia din Shanghai în clipa ofensivei japoneze, şi, mai ales, de unde venea - după cum anunţase la îmbarcarea la Saigon - cu un reportaj exploziv.

H.H. avu dovada încă din Shanghai; dinamita de care vorbea Londres cu două săptămâni înainte de a muri era drogul. Dădu peste trei din oamenii de la care Londres (care-şi dăduse demisia de la *Petit Parisien* ca să întreprindă, în calitate de independent, această anchetă) a adunat primele informaţii.

Merse pe urmele predecesorului său. Uricani se miră:

— Vrei să spui că o să părăsim China?

(Românul făcuse pe puţin patru copii la patru femei diferite).

— Da, dar n-o să scăpăm din ochi provincia Jiangxi. Nu eşti obligat să vii cu mine.

— Ce amuzant! spuse Uri.

Cu o zi în urmă, doi *snipers* - cum li se spunea, până şi în chineză, trăgătorilor ce stau la pândă - încercaseră să-l omoare pe Rourke, glontele atingându-i la suprafață pielea craniului. Se aștepta la alte tentative, pornite atât din partea Verzilor cât și din partea Roșilor, nemulțumiți de felul cum își băgase nasul în treburile lor.

Pe cargoul pe care s-au îmbarcat H.H. și cu Uri, în drum spre Hong Kong, un ucigaș din una din cele două grupări încercă să-i facă felul. Rourke reuși să-l dezarmeze și-l luă la bătaie. Au trebuit cinci oameni să-l potolească și să-l scoată din mâinile lui pe asasin, pe care H.H. îl stâlcise în bătaie, cu o cruzime căreia numai Uricani îi cunoștea cauza.

Nu se simțea chiar în apele lui.

CARTEA
A ŞASEA

DESTINE
SINGURATICE

23

CÂŞTIGĂM BANI, DOMNULE CUCUVAIE...

Cucuvaie nu reuşea să le priceapă pe cele două *a-ma* chinezoaice. Era peste puterile lui, nici o explicaţie nu-l mulţumea. A le auzi pe fiinţele acelea minuscule, la prima vedere nişte fete (nu se putea pronunţa asupra vârstei, poate între zece şi cincizeci de ani), ciripind într-o franceză curată - întrerupându-se ca să spună *apără-ne, sfinte Isus* - continua să i se pară, chiar după trei luni, o vrăjitorie şi o ciudăţenie care-l făceau să se simtă prost. Poate-ar fi fost mai puţin mirat dacă s-ar fi întâlnit în piaţa Operei cu o zebră care l-ar fi întrebat unde se află grădina zoologică din Vincennes. Ce să mai spui de limba lor maternă ce-ţi sărea în ochi ca arcurile de la pat, de care se foloseau nu numai când vorbeau între ele, ci şi cu Kate?

Mai erau şi alte lucruri, mai grave, care-l uluiau, îl puneau în încurcătură şi-l tulburau adânc pe Cucuvaie. Telegrama a sosit de la Londra, în noaptea de joi spre vineri, pe la 12,30: *Vă rog să fiţi în locuinţa de pe bulevardul Foch, vineri, la orele 10. Mulţumesc. Kate.* N-o mai văzuse de aproape 43 de luni. Îşi aducea aminte de plecarea ei, mai bine zis, de dispariţia ei: avea întâlnire cu dânsa pe şoseaua Antin, la 3,30 după-amiază (ceea ce pentru el era revărsatul de zori), când îşi făcuse apariţia un mesager cu un mesaj. Kate anula întâlnirea, din cauza absenţei neprevăzute. Avea să-i trimită o scrisoare. În care spunea: *La ora când citiţi această scrisoare, eu sunt deja pe pachebotul* Viceroy of India, *ce pleacă în India şi în China. Ştiţi, o să-l întâlnesc...* Dacă binevoieşte „Domnul Cucuvaie” s-o scuze, o să se întoarcă peste 14 luni. În legăturile cu treburile de croitorie de lux, de export, de contracte la New York, Letta Loew era la curent cu toate, gata să suplinească o absenţă atât de lungă; în privinţa banilor (necesarul de 100 000 lire sterline investite de Cucuvaie), trebuia să i se adreseze lui Markus şi Symington, la New York.

Cele 14 luni prevăzute au fost până la urmă 43. Cucuvaie a mers până acolo încât era plin de încântare: prelungirea asta era o dovadă că Rourke şi cu dânsa se legau şi mai mult unul de altul, şi, de-a lungul timpului, nădăjduia la mai mult - nici măcar Mimi nu se lăsa convinsă, de fiecare dată când aducea vorba de ei, dădea din cap: *Povestea nu s-a terminat, nu poate fi atât de simplu...*

Şi, iată, avusese dreptate; în cele din urmă, Kate se întoarse de una singură. Cucuvaie a venit la ora fixată la locuinţa particulară de pe bulevardul Foch, găsind-o pe Kate în compania Lettei Loew, a altor două femei şi a trei bărbaţi, în salonul Ludovic al XVI-lea de la parter, pe care, înainte de a pleca în China, l-a transformat în birou. Kate era cufundată în socoteli. S-a aruncat la gâtul lui (era un mod de a spune, fiindcă ea îl întrecea cu un cap):

— Domnule Cucuvaie, ce fericită sunt că vă văd! Aţi văzut afacerile noastre? Merg bine, o să fim bogaţi...

... Privirea de safir albastru ţâşni ca o săgeată.

— Aş vrea să vă arăt ceva, nu vreţi să veniţi cu mine? Tot timpul îmi spun: v-am scos din pat la o oră groaznică; iertaţi-mă. Vin direct de la San Francisco, iar între New York şi Londra cred că l-am ameţit cu vorbăria mea pe bietul Edward Symington. L-am lăsat pe malul Tamisei, n-a vrut să ia avionul ca să treacă Marea Mânecii, aşa că n-o să fie aici decât mâine dimineaţă. Vă rog, intraţi, dar vă previn: o să aveţi o surpriză.

La primul etaj, Cucuvaie se trezi nas în nas cu o asiatică mică ca un cintezoi, dacă nu ca un canar; după ce-a trecut de uşă, o a doua asiatică ieşi din bârlog...

...Înţepenise în faţa leagănului de abanos.

— Bineînţeles, fiul lui Rourke. Cine altcineva m-ar fi convins să fiu mamă?

O vreme,Cucuvaie rămase mut de uimire. În cele din urmă,întrebă?

— Unde se află dânsul?

— Dacă vorbiţi de Rourke, e tot în China. Poate în provincia Jiangxi.

Kate rosti ceva ce părea a fi un ordin într-o limbă ce se dovedi a fi chineza. Cele două fiinţe minuscule cu ochii oblici s-au şi retras, de îndată, cu graţie.

— Ştiu franceza, domnule Cucuvaie, mai bine decât mine. Ia încercaţi să le întrebaţi despre regula participiului trecut, o să aflaţi noutăţi.

Tăcură. Privirile lor se opriră asupra bebeluşului ce dormea.

— Cât are?

— În curând, trei luni. Îl cheamă Rourke, iar prenumele lui sunt Daniel şi Karl, ca cei doi bunici. Vă place?

— Nu prea am experienţa bebeluşilor. E normal să fie atât de mic?

Kate izbucni în râs: când naiba a văzut el vreodată un bebeluş ce mergea? Cucuvaie îşi lăsase pe undeva cei 70 de ani, scormonindu-şi amintirile: după cât îşi amintea el, niciodată, în mersul lui de somnambul în cei 46 de ani de cronici pariziene, n-a dat peste un asemenea copil. Ultimul şi, până la urmă, singurul de a cărui imagine îşi amintea era chiar el, uitându-se într-o oglindă din castelul strămoşesc din inima ţinutului Surry:

— La drept vorbind, am fost ultimul născut.

— Nu e atât de mic, dimpotrivă, e deja un uriaş. Dar unul liniştit. Ochii au să-şi schimbe culoarea, erau albaştri-violet, acum se fac verzi.

Câteva clipe, Cucuvaie avusese impresia că ea voia să mai spună ceva. Dar tăcuse, dintr-o dată. S-a aplecat asupra leagănului, mâna ei lungă aranjând cu blândeţe, cu o blândeţe nespusă, o păturică albastră care stătea foarte bine, şi, de îndată, nişte mânuţe rozalii i-au apucat unul din degete ţinându-l strâns.

— Cu toate astea, doarme, domnule Cucuvaie, închipuiţi-vă. Dacă ar fi fost treaz ar fi apucat şi mai strâns.

În clipa următoare, Kate îngenunche, îşi puse bărbia pe marginea leagănului în formă de scoică neagră plină de dantele albe şi rămase aşa, nemişcată, visătoare.

În cele din urmă, spuse:

— O ştiţi şi dumneavoastră la fel de bine: îl iubesc la nebunie.

Mimi Rourke sosise pe neaşteptate în după-amiaza aceleiaşi zile. Telegrama expediată din Londra n-a găsit-o la timp ca să ia Trenul Albastru. Era la Monte-Carlo în una din inspecţiile sale lunare. A fost nevoită să călătorească ziua, contrar obiceiului său, ea, care de trei ani folosea vagonul de dormit. Dar câştigase timpul pierdut, se aruncase într-un taxi de la gara Lyon până pe bulevardul Foch şi dădu buzna în locuinţa particulară; chinezoaicele au lăsat-o total indiferentă. A stat cu Kate şi cu nepotul ei vreo două ore, în timp ce Cucuvaie se învârtea prin salon în lung şi în lat. Nu de unul singur, atât mai trebuia. Întreg parterul era înţesat de trupe, parcă era în ajunul bătăliei de la Austerlitz sau, mai degrabă, tot din istoria napoleoniană, la întoarcerea de pe insula Elba. Edward Symington reuşise să sosească la Londra. Nu-i plăcea cu avionul, preferând să treacă Marea Mânecii, să-şi încredinţeze viaţa Săgetei de Aur care pleca din Victoria Station. Symington era un avocat de afaceri american, înalt şi masiv. Faţă de Cucuvaie era ca zimbrul pe lângă brebenoc (*...zoologia mea e tot mai extravagantă,* îi trecu prin cap lui Cucuvaie). În cursul ultimelor patru luni, cât timp Kate se afla în China, el sau asociatul lui, Simon Markus - o, amândoi la fel de eficace! - au venit de mai multe ori în Franţa ca să se sfătuiască cu Letta Loew, directoarea oficială a ceea ce a făcut Kate înainte de a-şi fi luat tălpăşiţa în Extremul Orient.

...În sfârşit, Mimi apăru.

— Vino!

Îl luase de braţ pe Cucuvaie, ca să-l facă să vină mai repede. Afară, au luat-o pe bulevardul Foch, au traversat piaţa l'Etoile, apucând-o pe partea dreaptă de pe Champs-Elyées.

— S-au despărţit, Rourke şi cu dânsa. Nu mă întreba dacă de tot, nu ştiu nimic. Kate aşa crede. Ca să nu-ţi ascund nimic, ne-am cam luat în beţe amândouă. Mă rog, pentru câteva minute. N-a durat mult, mai întâi, pentru că e în zadar, e ca şi cum ai da cu piciorul în turnul Eiffel ca să-l dărâmi; apoi, pentru că o înţeleg. Încerc; dar la fel de adevărat e că, în cazul ăsta, n-aş fi avut nici un motiv să-mi vâr nasul ascuţit în toată treaba...

Ceva mai încolo, Mimi spuse din nou:

— Nu s-au căsătorit, ar da naştere la bănuieli dacă ar face-o într-o zi, dacă o să se mai întâlnească. Ar trebui să-mi pese. Poate părea surprinzător, la început, situaţia e cel puţin originală. Kate nu ascunde că Rourke e foarte nefericit, se teme să nu-şi pună capăt zilelor. În privinţa asta, nu sunt de acord cu ea: nimeni n-o să-l ucidă pe Rourke, asta ar mai lipsi. Mi-e teamă pentru el în fiecare clipă, întotdeauna mi-a fost frică, la şapte sau opt ani, imbecilul ăsta se plimba pe acoperişuri, sărind de pe unul pe altul. Ar fi trebuit de o sută de ori să moară şi n-a fost să fie aşa; ferice c-a ales să fie reporter, cel puţin se mulţumeşte cu privitul. Altceva mai bun decât asta n-am găsit: cu cât e mai nebunatic, cu atât sunt mai calmă. Ori asta, ori deveneam isterică. Făceam sforţări să fim cu picioarele pe pământ, asta ar trebui să-i compenseze nebunia irlandeză. Şi o s-o compenseze: nimeni n-o să mi-l omoare. Am plătit slujbe dinainte, dar să nu mai vorbim despre asta.

Mai încolo, Mimi spuse din nou:

— E o femeie uluitoare, o grozăvie de femeie! O iubesc. Pe lângă ea, nu sunt decât o biată prăvăliaşă, pe când ea e un vultur ce-şi desfăşoară aripile. Sunt atât de mândră, Cucuvaie! Din toţi, numai Rourke al meu a fost în stare s-o facă să se odihnească. I-a dăruit mai bine de trei ani din viaţa ei, fără să ezite, cred că şi-a dat seama ce-a însemnat asta pentru ea. Moarte curată. Mă rog, nu în toate privinţele... (Mimi râdea, plină de îngâmfare). Pentru că, după câte-am înţeles eu, nu prea s-au plictisit amândoi în paturile chinezeşti. Ar trebui să aflăm dacă există paturi în China. Poate c-o fac în picioare, în hamacuri? Roşeşti, micul meu englez pudibond? În afară de Rourke, toţi bărbaţii sunt pentru ea ca nişte lăptuci trecute. Totuşi, a făcut un copil. În treacăt fie spus, e nepotul meu, ce minunat! Nu voia copii, nici unul şi de la nimeni. Şi aici a cedat. Pot să văd copilul oricând. Ştii cum îi spune? Nici Daniel, nici Karl, nici Killinger. Îl strigă Rourke, cum îi spun eu băiatului. Şi mai vrei ca după toate astea, să nu ne înţelegem amândouă?

Mimi avea ochii scăldaţi în lacrimi. Se oprise din vorbă, uitându-se în jur, cu aerul cuiva care se întreabă ce face la jumătatea bulevardului Champs-Elysées. Spuse:

— Am uitat şi de taxiul de pe bulevardul Foch care mă taxează, cu bagaje cu tot. Mă întorc. Am să-l mănânc din ochi pe copil. La urma urmei, sunt atât de fericită!

— Câştigăm bani, domnule Cucuvaie, e limpede. Investiţia dumneavoastră se îngroaşă, o să vă puteţi cumpăra tot Palais Royal.

Cucuvaie se apără cu nevinovăţie. Cele 100 000 lire sterline pe care i le-a dat cu împrumut făceau cam cât prima lui pălărie. De altfel, avea ceva mult mai important de făcut decât să discute despre finanţe: în după-amiaza asta, echipa de rugby a Franţei întâlnea echipa engleză, trebuia să se ducă cu cutia, cu pernuţa cu iniţiale, cu eşarfa tricoloră şi banderola sa la stadionul Colombes, în speranţa de a-i vedea pe blestemaţii de englezi cum iau bătaie.

— Dar şi dumneavoastră sunteţi englez, îi spuse Kate.

Cucuvaie căzu pe gânduri, derutat. Adevărat, cu toate că n-a mai traversat Canalul din toamna lui 1885.

— Dar la rugby nu sunt englez, ci din Toulouse, răspunse el până la urmă.

Asta s-a petrecut la mai bine de trei luni de la întoarcerea lui Kate Killinger din China, după ce-a ţinut în frâu, şi în ce mâini!, o afacere, având grijă să continue să prospere şi în lipsa ei, înainte de a pleca la Bombay (premeditarea asta, faptul că era sigură că o să-l întâlnească pe H.H. Rourke, după ce, în prealabil, prevăzuse totul pentru a închide paranteza la întoarcere şi a-şi relua zborul, continuau să-l sâcâie pe Cucuvaie. Credea că numai Kate şi cu el ştiau toate astea. Lui Mimi nu-i spusese niciodată nimic. N-avea de unde să afle că şi Rourke ştie).

Până la urmă, Kate îl prinse la interval, la câteva zile după întâlnirea sportivă - Cucuvaie mai avea de comentat şi acum în privinţa arbitrului scoţian care acordase pe puţin 11 sancţiuni, după părerea lui - *şi încă sunt imparţial!* - nejustificate:

— Mai ales că primul eseu nici n-a fost valabil, era unul în ofsaid, dacă nu chiar doi. Am vorbit atunci cu Arrizabalaga, Lalanne şi Passaterre care erau de aceeaşi părere...

Dinadins ocolea orice subiect în afară de sport, era un fel de a-şi arăta indiferenţa faţă de afacerile pe care dânsa voia să le facă. Kate se dovedi răbdătoare şi-i arătă până la urmă cifrele, fiindcă - vrând nevrând - era asociatul ei. Fireşte, a mai găsit bani şi în altă parte, mai ales la băncile americane, dar după ce începuse să-şi pună în practică proiectul. În privinţa asta, era simplu, originea lui era în marea criză care a lovit economia (mai întâi pe cea americană, după care catastrofa s-a extins şi în alte ţări, începuse şi în Franţa) în 1929. Fie că era informată în secret de cutare politician de la Washington, fie că presimţise ceva, Kate mizase pe modificarea taxelor de vamă americane asupra îmbrăcămintii.

Înaintea krahului din '29, toate creaţiile croitorilor de lux francezi intrau aproape liber în Statele Unite. Nu acelaşi lucru s-a întâmplat şi după aceea, în lunile care au urmat. Până şi slabul şi neintervenţionistul guvern Herbert Hoover s-a decis să facă ceva, sub presiunea *lobby*-ului reprezentând industria confecţiei din ţara sa: stabilise o taxă vamală de 90% *ad valorem*, ceea ce a făcut să se dubleze efectiv preţul oricărui model, de îndată ce era vândut peste Atlantic. În schimb, pânzeturile şi tiparele erau scutite de taxe. Kate Killinger a fost prima care a cântărit şansele pe care această situaţie i le oferea (mai târziu, avea să-i spună lui H.H. că el a fost cu ideea, evocând Joia Neagră de pe Wall Street).

Cu ajutorul a două întreprinderi aparent concurente - ca să ocupe mai bine terenul - Kate a cumpărat toate pânzeturile şi tiparele posibile, efectuând o adevărată razie, pentru care a folosit cea mai mare parte din cele 100 000 lire ale lui Cucuvaie. Calculul nu era deloc complicat: un model vândut în exclusivitate cu 50 000 sau 100 000 franci la Paris putea fi reprodus în mii de exemplare în atelierele de pe magistrala 7 new-yorkeză şi să fie revândut cu 15 sau 20 de dolari bucata.

— Ia uitaţi-vă: cu primele 55 de pânzeturi pe care Letta Loew le-a cumpărat în numele meu, am realizat un beneficiu de 49 000 dolari. Şi asta, înainte de plecarea mea.

...Mecanismul era pus la punct. De-acum încolo, n-avea să se mai oprească.

— Când l-am convins pe Paul Poiret să întreprindă un turneu în America, în 1928, deja îi propusesem ceva în sensul ăsta. E adevărat că pe vremea aceea ideea mea nu încolţise. Dar n-a vrut să audă nimic. Nici atunci când am insistat. Nici confraţii şi consurorile lui nu s-au arătat mai înţelegători. Domnule Cucuvaie... Vă deranjează dacă vă spun aşa?

Cucuvaie zâmbi: nu, deloc, dimpotrivă, îi plăcea la nebunie să-i spună aşa.

— Mi se spune de atâţia ani Cucuvaie, încât şi eu mi-am uitat adevăratul nume. Dacă cineva, mâine, pe stradă, abordează pe unul Harold Whitney- Scott, nu sunt sigur că am să întorc capul.

Şi apoi, prefera de departe să-i spună „domnule Cucuvaie” decât „pisoiaş” cum îi spunea Mimi Rourke. „Pisoiaş” îl incomoda:

— Dar să nu i-o spuneţi lui Mimi, vă implor.

Kate îi promise.

...Primul beneficiu de 49 000 dolari i-a dat posibilitatea să convingă băncile. Îşi făcuse alte trei societăţi, cea mai bună metodă de a ocupa piaţa era să apară sub mai multe nume, astfel încât să dea impresia de îngrămădeală ca să-i îndepărteze pe ceilalţi.

— Iată cifrele după 12 luni. Pe vremea aceea, eram la Pekin. Din cinci societăţi, numai una singură pierde ceva bani. Cu toate astea, Letta a păstrat-o şi a avut motiv să o facă - atâta timp cât nu ne-a costat prea mult. După care, a anunţat cu surle şi trâmbiţe falimentul, după cum i-am spus eu; era tot un mijloc de a descuraja concurenţa care a existat, totuşi, dar nu atât de virulentă.

— Sunt entuziasmat, spuse Cucuvaie. Sunt cumva miliardar?

— Nu anul ăsta, nici la anul. Mă aflam în nord-vestul Chinei, oamenii mureau de foame pe capete iar cineva pe care-l cheamă Constantin Uricani se ducea să fotografieze vechile rute ale Drumului Mătăsii.

— N-o să ieşim din îmbrăcăminte şi ţesături.

— La anul, o să câştigăm 77 000 dolari din afacerea precedentă...

— Vreo 150 000, spuse Cucuvaie la întâmplare; era amuzant la culme.

— 126 000, spuse Kate. Dar cele două case de croitorie înfiinţate cu cinci luni în urmă de Letta şi Paul de Saxe, la New York, pe 5 Avenue şi la Philadelphia pe strada 18, încă n-au început să scoată beneficii. Mai exact, dacă bilanţul lor e pozitiv şi mare, ar trebui să rambursăm totul băncilor şi să-i plătim pe modeliştii aleşi pentru asta.

— Deci, am să devin miliardar în al treilea an.

— Nici atunci. Nu uitaţi că economia americană e tot în criză, ba, mai rău, nu suntem decât în 1931. Toată strategia mea s-a bazat pe următorul dublu raţionament: femeile americane au să cumpere de la mine rochii ca la Paris la preţuri de 15 ori inferioare celor practicate în Franţa; şi-au să cumpere mai mult şi au să fie în număr cât mai mare. Însă tagma superioară a acestei clientele o să se plictisească până la urmă de reproducerile scoase în mii de exemplare, de aici, obligaţia de a le oferi modele aproape în exclusivitate şi, deci, necesitatea de a deschide case de croitorie în America, ca să le satisfacem pe femeile de aici şi pe cele care nu reuşesc să-şi convingă soţul să le lase să se îmbrace la Paris.

— Ăsta-i un raţionament?

— Primul. Al doilea e mai simplu.

— Ei, cu atât mai bine, spuse Cucuvaie.

— Poate că vorbesc prea repede iar frazele mele sunt prea lungi?

— Deloc. Oricum, nu înţeleg mare lucru.

— O să înţelegeţi de minune dacă vă daţi osteneala. Nu vă pasă deloc, asta-i tot. (Kate îi adresă unul din cele mai încântătoare zâmbete...). Cel de-al doilea raţionament, domnule Cucuvaie, e că există la Paris, nu chiar cincizeci, dar opt sau zece tineri modelişti şi desenatori care freamătă de nerăbdare...

— Printre alţii, Paul de Saxe.

— Printre alţii, Paul de Saxe. Am ales cinci, i-am ales înainte de a pleca, trei au acceptat propunerile mele de a se duce în Statele Unite, de a rămâne acolo un an sau doi, sau mai mult, dacă doresc. În cel mai rău caz, vor putea cunoaşte clientela americană şi ar putea să se întoarcă în Europa să-şi facă propria casă de croitorie.

— De Saxe este la New York...

— Jacques Mesnil e la Philadelphia, Suzanne Gregori e la Boston. Nici unul din ei nu ştie că lucrează pentru mine, habar n-au că un anume Cucuvaie e comanditarul lor şi face echipă cu o girafă. Beneficiile din cel de-al treilea an n-au fost decât 124 000 dolari.

— Care se adaugă sumelor de mai sus?

— Care se adaugă sumelor precedente şi câştigurilor din cel de-al patrulea an pentru care tocmai fac închiderea bilanţului: 138 000 dolari.

Pe Cucuvaie îl străbătu un fior ciudat. Nu pentru că era cel mai puţin impresionat de aceste sume, indiferenţa faţă de bani era o realitate (motivată de faptul că, chiar de-ar fi nevoit să trăiască încă o sută de ani, era la adăpost de griji, fie şi pierzând cele 100 000 lire împrumutate lui Kate), ci pentru că-şi aducea aminte de ceea ce i-a spus Kate acum patru ani, că voia pe puţin o jumătate de milion de dolari ca să pornească propriul ziar. Obiectivul nu i se părea chiar atât de îndepărtat.

Kate clătină din cap, zâmbind:

— Vă înşelaţi. Suma totală a beneficiilor până la ora asta, în patru ani şi cinci luni, de când am angajat-o pe Letta Loew, e de 388 000 dolari. Pe de altă parte, trebuie să vă dau înapoi cele 100 000 lire. O liră e cam 89 de franci francezi, iar dolarul e 25. Cu aproximaţie, am tocmai banii pe care trebuie să vi-i dau.

— Mă cuprinde panica, spuse Cucuvaie.

— Vă înşelaţi, mai ales când neglijaţi un alt aspect al afacerii. Beneficiile din ultimele treizeci de luni au fost scăzute pentru că Letta, la ordinele mele, a reinvestit progresiv. Suntem proprietarii imobilului de pe strada Royale, al celui cu trei etaje de pe 5 Avenue din New York, al unor instalaţii la Philadelphia şi Boston, avem, de asemenea - l-am cumpărat când am trecut prin San Francisco, de aceea i-am cerut Lettei să se întâlnească cu mine - un magazin de 300 metri pătraţi pe California Street. Ieri, Simon Markus mi-a transmis printr-o telegramă că a reuşit să cumpere localurile din Los Angeles şi să smulgă acordul lui Gilbert Adrian care le îmbracă pe toate vedetele de la Hollywood. Am stat toată noaptea cu Eddy Symington, domnule Cucuvaie. Nu în pat, ci la birou. Concluziile lui şi a mea sunt aceleaşi: deţinem aproximativ 45% din piaţa croitoriei de lux şi 34% din confecţiile de gata, mă refer la Statele Unite. Deocamdată, asta nu ne aduce prea mult, datorăm bani la bancă, datoriile se ridică la 650 000 dolari.

Cucuvaie se afla în biroul-salon din locuinţa particulară de pe bulevardul Foch. După cum l-a rugat Kate, îşi păstrase pălăria pe cap; ţinea mâinile cu mănuşi cenuşii, dintr-o ţesătură ce imita pielea, pe bastonul cu măciulie de argint aflat între picioarele lui mici, încălţat cu ghetre tot de culoare cenuşie până la înălţimea gleznelor. Avea tot atât cât la 20 de ani, adică 49 de kilograme şi 650 de grame (nu lua masa decât o singură dată pe zi; în ziua aceea încă nu mâncase).

— Dumnezeu să mă ierte, spuse el, dar am să fac ceea ce n-am mai făcut niciodată: am să vorbesc despre bani. Datorăm aproape 650 000 dolari, iar în casă nu avem decât aproape 400 000. Nu-i aşa?

— Exact, spuse Kate, zâmbind.

— N-am putea rambursa o parte din prima sumă cu cealaltă sumă, sau e interzis de lege?

— Putem s-o facem.

— O s-o facem?

— Părerea dumneavoastră e şi a mea.

— Ba bine că nu! exclamă Cucuvaie. Nu v-am dat cele 100 000 lire decât ca să nu luaţi din altă parte. Chiar mi-ar face plăcere să nu mi le mai daţi înapoi.

— Am să vi le dau până la ultimul şiling. Există interes de ambele părţi.

— Şi dacă v-aş spune că mi-ar face plăcere să-mi investesc banii într-un ziar anume pe care o să-l facă o tânără femeie?

— Mi-e teamă cu nu e cu putinţă, spuse Kate, amabilă.

— O să faceţi singură ziarul sau n-o să-l faceţi deloc.

— Da. Singură.

— Am să fac absolut tot ce o să-mi cereţi, spuse Cucuvaie. Ştiţi prea bine. O să-mi înapoiaţi banii, fiindcă ţineţi atât, atunci când o să vreţi. În privinţa intereselor, am să mă arăt aprig.

— O să negociem cu străşnicie, vă promit.

— Nu aş vrea să fiu indiscret, dar s-au şi fixat deciziile pe care dumneavoastră şi cu mine o să le luăm?

— Am putea vinde şi acum. Un preţ de 1 200 000, chiar 1 300 000 dolari o să fie rezonabil.

— După ce ne-am sfătuit atât de mult, am hotărât altcumva...

— Un anume Franklyn Delano Roosevelt o să-i urmeze jalnicului Herbert Hoover la Casa Albă. A face un ziar în lunile următoare nu-i o dovadă de abilitate. E posibil ca acest Roosevelt să pună capăt crizei. Ăsta-i primul motiv. Dar mai există unul ca să nu începem vânzarea de îndată: peste opt sau zece luni, cel mult un an, vom putea prezenta un bilanț superb. O să obținem, pe puțin, 2 000 000 din toată treaba, după ce-am efectuat toate rambursările la bancă.

— Suntem diabolici, spuse Cucuvaie.

Cu zgomotul unui norișor ce trece pe cerul de vară, își făcu apariția una din chinezoaice și-i servi lui Cucuvaie vinul de Xeres preferat, vechi de 110 ani. Ca de obicei, Kate bău apă, ca să-i țină companie.

— Mă întorc pentru câtva timp în Statele Unite, cel mult două săptămâni, spuse ea.

Masa din fața ei gemea de hârțoage dar ordinea era impecabilă.

— Bineînțeles, îmi iau copilul. Nu vreți să-l vedeți?

— Bucuros.

Urcară împreună la etaj. Copilul se trezise și râdea, dând din mâini și din picioare. Era gol, ceea ce-l miră pe Cucuvaie. Kate îl luă în brațe:

— Așa se duc copiii în China...

Își luă bebelușul de cinci luni călare pe șold. Cele două *a-ma* râdeau, dând din mâini. *De ce nu mă simt în apele mele?* gândi Cucuvaie. Cu siguranță, nu din cauza chinezoaicelor.

24

STĂPÂNUL-JUDECĂTOR ȘI ALTE ÎNTÂLNIRI

— Mai întâi, veștile bune, spuse Constantin Uricani. N-au mai tras asupra noastră cu revolvere și puști. Acum, cele rele: au tras cu mitraliera.

Ca pentru a întări cele spuse, o rafală lungă, de o răutate nemaipomenită, străpunse pe deasupra capetelor lor perdeaua de parachemniță a cărei rădăcină pătrundea printre pietrele sfărâmate ale unui vechi templu, făcu să sară scântei din pietre, despică bambușii și tăie de-a dreptul doi sau trei palmieri. Românul se afundă în mocirla galbenă în care cea mai mare parte a trupului său dispăru; încă un centimetru și nu mai putea să respire. Privirea sa era la nivelul suprafeței și îndreptată spre acel butuc argilos aflat la doi metri jumătate în fața lui, nemișcat ca un buștean neînsuflețit, cum era Hatchi Rourke. Uri era aproape sigur că Hatchi îl auzise șoptind dar nu și că l-a înțeles. *Nu în starea în care se află.*

Mitraliera trăgea întruna, într-un tir continuu, nu în rafale, era clar că un idiot o manevra fără altă ambiție decât de a face un maximum de zgomot și de distrugeri. În cele din urmă, se opri, se lăsă o tăcere brutală, mult mai neliniștitoare în felul ei. *În asemenea situații, nu te mişti,* îi recomandase de nenumărate ori Hatchi. Uricani nu se clinti. Meritul lui era cu atât mai mare, cu cât își simțea picioarele și bazinul, și puțin din spate și din brațe, afundându-se treptat în mocirlă. O clipă de panică răbufni: dacă-i așa, poate se afla pe nisipuri mișcătoare, care aveau să-l aspire, să-l înghită, să-l digere. Fu nevoit să se zbată sau, cel puțin, să-și scoată un braț și să se agațe de un rămuriș. Zgomotul de voci apropiate îl aduse la realitate. Urmăritorii se manifestau altfel decât să mitralieze orbește. Auzi câțiva trecând la mai puțin de cinci metri, sesiză șuieratul săbiilor - topor cu care își făceau drum, le urmări cu urechea înaintarea treptată - se îndepărtau, chemându-se în limba lor, și în curând se lăsă din nou tăcere. Dar o altă recomandare a lui Hatchi spunea că, în asemenea cazuri, se mai așteaptă. Uri avu înțelepciunea s-o respecte. Și bine a făcut: după un interval groaznic de zece minute - ce răbdare aveau acești hăitași! - se auzi un murmur, apoi o discuție: bărbații din urma coloanei, tocmai ca să se asigure că nimeni n-a scăpat, ieșiră din bârlog la rândul lor, pândind în tăcere cea mai mică mișcare. Se așternură la drum. Pânza de tăcere se lăsă pentru a treia oară. Avea să fie și ultima: nu se mai auzeau decât micile zgomote obișnuite ale pădurii redate ei însăși. Uri termină de numărat până la 500, după care se smulse cu precauție din prinsoarea mocirlei. Se ridică în picioare, fără ca cineva să tragă asupra lui.

— Hatchi?

Îl sperie lipsa de reacție.

— Să nu-mi spui c-ai murit!

Eliberă trupul inert înfundat sub rădăcini. Inert, dar arzând de febră. Îl cățără pe pardoseala de piatră și-l întinse acolo. Stând în alertă în cazul când urmăritorii s-ar fi putut întoarce brusc, făcu mai multe drumuri până la firișorul subțire de apă mâloasă ce curgea pe fundul mlaștinei, umplându-și de fiecare dată plosca. Măcar să-i dea lui Rourke să bea și să-i curețe fața. Numai atunci își dădu seama că n-a făcut altceva mai bun decât să-și depună prietenul la mai puțin de trei metri de un cuib de cobre, care începură să se agite înfricoșate.

— Mie mi-e și mai teamă, le spuse Uricani.

Se pregăti să-l care pe umeri pe Hatchi dar, în clipa când se apleca, pleoapele grele de la sine dar și încleiate de mâl se deschiseră.

— Pot să merg, spuse Rourke.

— Stai liniștit.

Nu era nimic de făcut. Totuși, cu ajutorul românului, trupul descărnat izbuti să se ridice și, lucru de neînchipuit, să înainteze. *Chiar că e nemuritor*, gândi Uricani căruia nu-i venea să-și creadă ochilor. În ultimele trei zile, de îndată ce-au putut să scape din satul unde erau prizonieri, Rourke îi atrăsese cu bună știință după el pe urmăritori. Numai Dumnezeu știa cât timp trebuie să fi alergat. Era o adevărată minune că a reușit să-i depisteze pe urmăritori și să aștepte la locul de întâlnire (vechiul templu din junglă).

Ieșiră din templu, mai bine zis, din ceea ce mai rămăsese din el. Dale și blocuri poate de 300 de kilograme fuseseră ridicate și smulse din loc de rădăcinile stânjenitoare ale arborilor exotici, unele din ele lungi de 30 de metri, albicioase, la bază, de două ori mai înalte decât un om.

Urcară de-a lungul mlaștinei, având grijă să meargă pe cursul râului, ca să nu lase nici o urmă.

— N-ai vrea să ne oprim puțin?

Străbătuseră deja 2 000 de metri. Nu primi nici un răspuns. Rourke mergea întruna, ca un somnambul, cu o rigiditate de automat. N-avea decât o haină lungă, era desculț; nici măcar crusta deasă de mâl de care era stropit din cap până-n picioare nu reușea să-i ascundă amărăciunea.

Trecură de prima cascadă, trezindu-se de-a dreptul într-un râu, lat de 15 metri; pârâiașul de până acum nu era decât un afluent auxiliar. Cursul apei era puternic. Totuși, fură nevoiți să-l înfrunte pe o distanță de trei kilometri. *Cum face de poate să meargă?* Uricani l-a văzut de mai multe ori pe Rourke cum se bate cu pumnii, câteodată împotriva unor bărbați mai înalți și, mai ales, mult mai solizi decât el; duritatea și iuțeala loviturilor lui l-au uluit tot timpul.

Urmă o nouă cascadă și o nouă confluență a râurilor. Merseră pe cel din dreapta și, deodată, pădurea luă sfârșit în fața lor: nu mai era acum decât un pârâu, însă cu apă limpede.

— Am ajuns, Hatchi.

De-acum are tot timpul să se prăbușească. După ce-au trecut și de ultima cascadă de pietre și apă, apăru, arătându-se deodată în dreapta lor, o poiană, în mijlocul căreia se înălța un tumulus natural decorat cu orhidee sălbatice înconjurate de blocuri de granit roz. Scurgerea de apă săpase în el un bazin de piatră în care strălucea o apă limpede-limpede, adusă de pârâiaș. Uri se porni să scotocească printre stânci, scoase sacul de piele englez și propriul lui echipament, ascunse aici în urmă cu zece zile, înainte ca Hatchi să se fi hotărât să afle ceva în legătură cu războinicul *shan* despre care se spunea că numai el producea mai bine de jumătate din cantitatea de opium ce trecea prin această parte de lume. Îl îndopă pe Rourke cu chinină, silindu-se chiar el să înghită trei comprimate, în ciuda gustului amar al produsului, cu toate că el, personal, n-a suferit deloc de malarie.

Rourke dormea; se lăsase noaptea; o dovedeau nu numai schimbarea luminozității, ci mai ales, și tocmai de aceea, bizara intensificare a foșnetelor pădurii...

...Care încetară brusc, ca la un semnal...

...Se auziră apoi din nou, într-un ultim concert, venirea nopții întrerupându-le iarăși.

Uricani l-a acoperit pe Rourke cu hainele lor de schimb. În ciuda atmosferei sufocante a aerului, Hatchi dârdâia cuprins de febră. Românul se puse pe așteptat, întrebându-se când avea să vină Stăpânul-Judecător.

Mai întâi s-au dus la Hong Kong unde au sosit de la Shanghai. N-au rămas aici decât 15 zile, orașul era mic și plin de viață; se trăia în ritmul lent al legăturilor maritime, trimiterea corespondenței prin poșta aeriană netulburând prea mult obiceiurile acelor *tai-pan* aroganți sosiți din cețurile britanice.

Apoi, au ajuns la Macao și Canton. Au stat mai bine de o lună la Canton; Rourke șovăi: adunase deja multe elemente despre traficul de droguri; prin generalitățile lui, reportajul începea să nu-l mai intereseze atât de mult. Pentru el, tema era prea mare. Îi plăceau personajele, de regulă eroii - de preferință tragici sau prea caraghioşi - poveştilor care ieşeau din comun. Dăduse peste câțiva din ei, dar nu aşa cum a sperat. Era un negoț cât se poate de banal. Având în plus față de Albert Londres avantajul de a şti chineza, dăduse cu destulă uşurință de urmele pe care acesta le-a făcut cu un an în urmă. Ca şi predecesorul său, H.H. stabilise legăturile între traficanții căutați de poliție şi notabilitățile de prim rang, occidentali pe care nimeni nu-i bănuia; dar nici asta nu-l mulțumi; avea aerul cuiva care umblă să denunțe. Nu asta urmărea el prin reportajul lui.

În cele din urmă, cedase propriei dorinți şi, în loc să se îmbarce pentru Haifong şi Hanoi, alesese să se întoarcă în colonia franceză străbătând Yunnan care, practic, era o regiune independentă. Lui H.H. şi Uri le-a trebuit o lună ca să ajungă la Lang-Son, unde se aflau jandarmi din Castelnaudary. Mai târziu, avea să-i scrie lui Cucuvaie din Hanoi: *Mă aflu aici, împreună cu fotograful meu, de două săptămâni şi n-am găsit nimic interesant. În urmă cu 30 de luni, în valea Fluviului Roşu, a izbucnit un fel de răzmeriță. Represiunea a fost sălbatică. Dacă eram în locul guvernului de la Paris, m-aş fi dezis de ea. La Canton, am cunoscut un vietnamez care are diferite nume, după nevoile sale; într-o zi îl cheamă Nguyen Ai Quoc, în alta Ho şi Min; e un confrate de-al lui Uricani:a lucrat la Paris ca retuşor-fotograf. Un tip inteligent. Mi-a făgăduit că o să mă prevină în ziua când va declanşa războiul lui de independență. A călătorit prin America şi Anglia, şi chiar la Moscova - mi-a arătat viza... O să ne îndreptăm spre Annam şi în Cochinchina, dar nu sper să dau peste ceva anume. E posibil să o luăm spre nord, spre Siam...*

Nici în scrisoarea asta, la fel ca în precedentele (cu excepția celeia de câteva rânduri în care-l anunța că e tatăl unui băiat şi-i făcea cunoscute intențiile lui Kate Killinger) n-a făcut vreo aluzie la Kate.

Constantin Uricani se temuse de ce e mai rău, îndată după plecarea la San Francisco a tinerei, însoțită de fiul ei şi de două *a-ma* chinezoaice: eventualitatea ca H.H. Rourke să se amestece în aventurile cele mai nesăbuite i s-a părut mai mult decât probabilă. Reportajul despre sectele din Shanghai părea să-i dea dreptate - de două ori H.H. era să fie ucis. Dar n-a fost aşa. Urmarea s-a dovedit calmă, era „Hatchi" cel dintotdeauna, dacă aşa obişnuia el să fie, de când se ținea după el de la plecarea din România, de mai bine de patru ani. Era tot timpul împins de nevoia de a rătăci în căutarea unui subiect rămânând fidel sie însuşi. Nu-i stătea nici în caracter, nici în obicei, românului să-i ceară cât de cât părerea despre destinaţiile unde aveau să ajungă. Făcea fotografii când Hatchi îi spunea să facă, altceva nu - *dacă nu era el, m-aş fi plictisit de moarte în magazinul meu din Bucureşti, pe care n-aş fi avut îndrăzneala să-l părăsesc de unul singur, eram prea leneş pentru aşa ceva*... avea să-i spună într-o zi lui Cucuvaie.

Nu văzu nici un inconvenient în faptul de a se duce în Laos după ce-au să plece din Hanoi, crezând că se îndreptau de-a dreptul spre Siam, de partea cealaltă a Mekongului. Nici pomeneală! Hatchi Rourke voia s-o apuce pe drumul din sud, înconjurând cu bună ştiinţă toată peninsula Indochina, din singurul motiv de a rămâne fără mâncare, dar asta făcea parte din stilul Rourke: la Cochinchina, la sud-vest de Saigon, au sosit taman la ţanc ca să asiste la un măcel; un cămătar împreună cu familia sa au fost omorâţi, într-un mod înspăimântător, de cultivatorii de orez, victime ale mârşavei extorcări, rod al unuia din flagelurile Indochinei: sistemul ce acorda marilor proprietari drept de viaţă şi de moarte asupra angajaţilor lor, care nici nu existau înainte de venirea francezilor. Au ajuns la momentul potrivit: Uricani îi fotografie pe cămătarul proprietar, pe nevasta şi fiica lui în timp ce erau ciopârţiţi bucăţi-bucăţele cu sabia, apoi execuţiile celor 17 asasini, apoi capturarea şi condamnarea la moarte a instigatorilor acestei revolte.

...În Cambodgia, nimic interesant, în afara nemaipomenitelor temple înfundate în junglă pe care românul le-a fotografiat în scopul de a vinde pozele aceleiaşi reviste nord-americane care i-a cumpărat şi fotografiile de-a lungul Drumului Mătăsii.

Şi-au făcut intrarea în Siam printr-un orăşel, ticsit de comercianţi chinezi, ca de obicei, pe nume Battambang. Tocmai aici Rourke dădu de urma Stăpânului-Judecător.

Numele lui adevărat era Jean-Baptiste* Morrachini. Era corsican, fiul unui vameş, născut în Cambodgia. Era un formidabil trăgător, atât cu pistolul, cât şi cu puşca. Omorâse un jandarm pe când stătea la pândă, şi luase calea codrului sau, mai degrabă, a versiunii sale cambodgiene: puternicul şi nepătrunsul masiv Cardamomes... Rămăsese aici trei sau patru ani, versiunile erau diferite, la fel ca şi în privinţa motivului pentru care a ieşit din ascunzătoare. Fie că a fost vorba de o femeie, fie ceva mai puţin romantic, din cauza traficului cu pietre semipreţioase. Oricum, a fost nevoit să treacă frontiera Siamului.

---

* Ioan Botezătorul

Se spunea că-şi întemeiase o împărăţie ciudată, în nord, în apropiere de Birmania sau chiar pe teritoriul birmanez.

...Au trecut prin Bangkok, apoi, luând-o spre nord, prin Chiang Mai. Harta indica, prin traseul nesigur al frontierelor, în nord-nord-est, nu mai puţin de patru ţări cvasilimitrofe: bineînţeles, Siamul dar şi Laosul, Birmania şi China. Peste patru zile de la părăsirea ultimei aglomerări urbane din Siam-Chiang Mai -, se întâlniră cu un negustor chinez ambulant ce călătorea cu o escortă numeroasă, înarmată până-n dinţi, care spunea că se ocupă cu negoţul de safire şi alte pietre preţioase. Putea fi vorba, la fel de bine, de arme sau de opium. Au stat de vorbă prieteneşte la o ceaşcă de ceai. Onorabilul neguţător nu auzise în viaţa lui de numele lui Morrachini. În schimb, se aventurase o singură dată pe teritoriul unui Nas Lung şi nu era prea dornic s-o ia de la capăt: pierduse vreo nouă oameni, iar un glonte tras de la câteva sute de metri i-a lăsat urmă pe scalpul capului. Când s-a întâmplat asta? Oh, cu vreo şase ani în urmă. În ce loc? Prin nord, la trecerea spre nord-nord-vest, unde trebuiau să ajungă acum.

— Dar nu ştiu dacă Nas Lung cu pricina e tot acela pe care-l căutaţi voi, spuse chinezul. În locul vostru, m-aş feri: nu numai că e interzis să te aventurezi la el, dar vecinii lui sunt şi mai răi, sunt războinici care nu-i îndrăgesc deloc pe albi, mai ales de când Stăpânul-Judecător şade acolo...

— Stăpânul-Judecător?

— E chiar Nas Lung pe care-l căutaţi.

— De ce i se spune aşa?

Chinezul habar n-avea. Înainte de a pleca, le dădu o ultimă informaţie: *djunde* Stăpânului-Judecător puteau fi recunoscuţi cu uşurinţă după bentiţa albă care le înconjura fruntea, o bentiţă cu un semn ciudat pictat în negru.

— Un semn ca ăsta...

Chinezul desenă pe pământ cu unghia sa lungă de patru centimetri o figură geometrică. H.H. Rourke contemplă desenul şi dădu din cap, întrebând ce înseamnă cuvântul *djunde* pe care nu-l cunoştea: era în chineză, în thai sau în altă limbă?

Nu era nici în chineză, nici în thai, nu era în nici o limbă cunoscută.

— Un djunde e un djunde, spuse chinezul.

Şi, dând această explicaţie clară, porni la drum împreună cu escorta şi caravana sa.

H.H. Rourke şi Uricani continuară să înainteze spre nord-nord-vest printr-un peisaj frumos de munţi prehimalayeni; unii din ei atingeau mai bine de 2 000 de metri, cu povârnişuri de un verde crud, mai ales după ploile musonului. Între şanţurile de scurgere ale acestor munţi se înmulţeau trecătorile, râurile repezi, unde apa curgea când limpede, când mâloasă, dacă nu roşiatică, unde vegetaţia deasă amintea de jungla tropicală. În dimineaţa celei de-a cincea zi de la întâlnirea cu negustorul chinez, cei doi tineri tocmai ţineau piept unuia din cursurile de apă ale râurilor, când se auzi un şuierat. După o clipă, ceva se implântă cu zgomot sec în trunchiul unui copac, aflat la mai puţin de un metru de Rourke. Era o săgeată de arbaletă, împodobită cu pene mici, albe şi negre, în semn de avertisment. Pe malul opus, H.H. şi Uri văzură doi bărbaţi nemişcaţi, dintre care unul tocmai trăsese şi era gata s-o facă din nou, ca şi tovarăşul lui. Amândoi aveau bentiţe albe cu o pată neagră. Rourke le vorbi în chineză, apoi folosi câteva din cele 30 sau 40 de cuvinte în thai pe care le-a învăţat recent. La început, n-a fost nici o reacţie evidentă. Apoi, unul din djunde făcu nişte semne: cei doi Nas Lung trebuiau să urce râul, s-o ia pe un râuleţ afluent la dreapta, să urce pe el şi să aştepte.

Să aştepte. Gestul palmelor îndreptate spre pământ aplecându-se de mai multe ori era fără echivoc.

Făcură întocmai şi numai aşa dădură de poiana cu orhidee şi cu bazinul de granit roz. Aşteptară aici trei zile. Degeaba. Atunci, H.H. hotărî să dea o raită ca să-şi dezmorţească picioarele, dar fără să treacă râul prin vale, care părea să marcheze o frontieră de netrecut. Nici bine nu merseră prea departe, că, după şase sau şapte kilometri în sud, dădură de o patrulă eterogenă alcătuită din doi sau trei chinezi, kareni roşii, mon-kmeri cu pielea ceva mai închisă la culoare şi chiar shani (care nu erau decât thai, în birmaneză). Toţi erau înarmaţi, nu numai cu arbalete ci şi cu arme de bătaie şi puşti. Degeaba încercă H.H. să le vorbească, să-i intimideze explicându-le că împreună cu românul formau avangarda unei armate puternice. Era ca şi când i-ar fi vorbit unui tigru hămesit. Fu nevoit să se cărăbănească cât ai zice peşte sub o ploaie de gloanţe. Negustorul chinez avea dreptate când spunea că albii nu erau prea populari prin regiune. A o lua la fugă nu era specialitatea lui Uricani. În afară de faptul că detesta orice fel de exerciţiu fizic, hrana asiatică l-a înzestrat cu un burdihan de care nu se ruşina (de vreme ce damele îl găseau tot timpul mignon). *Hai să ne despărțim,* spusese Hatchi. *Ne vom întâlni la templul în paragină de care-am trecut ieri. Te ascunzi acolo și mă aștepți.* Și asta, în goana mare. Imediat, românul îl auzi pe Rourke cum îi atrage pe urmăritori, insultându-și adversarii și sfidându-i prin tot soiul de maimuțăreli. Povestindu-i scena lui Cucuvaie, Uricani avea să spună: *Am crezut cu adevărat nu numai că va pieri, dar că alesese să piară. Evident, din cauza ei. Chiar dacă, de la plecarea noastră din Shanghai, nu mi-a vorbit o iotă despre asta.*

— Mi-e foame, spuse H.H.

Uri nu-l auzise când s-a trezit, a dat deoparte cuverturile improvizate și s-a sculat.

— Nu prea știi să faci pe paznicul. Puteam foarte bine să-ți tai beregata.

— Avem carne de vită, mai sunt trei cutii.

Rourke se duse să se spele în bazin, bău îndelung dintr-un firicel de apă ce șiroia printre stânci și mâncă o cutie de carne de vită în conservă:

— Cât am dormit?

— Vreo 40 de ore. Hatchi, am impresia că Stăpânul-Judecător al tău n-are nici un chef să ne vadă.

H.H. Rourke se bărbieri fără săpun și cu ajutorul unui tesac care era singura lor armă. Numai simpla răzuire a lamei pe piele îi dădea românului fiori; el prefera să-și lase barba să crească. Odată, îl văzuse pe Hatchi cum se rădea fără nici un strop de apă, umezindu-și părul cu bere.

Dup ce s-a bărbierit, H.H. își puse un pantalon de pânză și o cămașă, după care se lungi și închise ochii. Avu vreme să fumeze trei țigări (una din particularitățile lui era să facă o groază de gesturi, de pildă, să-și aprindă o țigară cu ochii închiși, mișcându-și doar mâinile). Uricani începu să-și curețe din nou aparatele în timp ce vorbea, fără mari speranțe că e ascultat, numai ca să umple tăcerea apăsătoare. Recita psalmodiind verbele neregulate engleze - engleza nu-i era, însă, prea familiară, iar Hatchi îi slujea drept profesor...

— *To grow, grew, grown; to hang, hung, hung*, spunea el. *To have...*

Glasul lui Rourke îl întrerupse:

— Au venit.

Uricani săltă nasul din aparatele sale şi descoperi, în faţa sa, la marginea poienii, şase djunde cu bentiţă albă.

— Am trimis un pluton cu jandarmi de-ai mei, dar nu mai eraţi aici, explică Morrachini, Stăpânul-Judecător. Am crezut că aţi murit. Putregaiul ăla de Korn era în stare să vă omoare; în una din zile am să-l aduc în faţa tribunalului meu şi o să înceteze definitiv să mai facă pe idiotul. Bine. Mai vedem noi. Acum trei zile, serviciile mele de emigrare m-au informat că aţi reuşit să scăpaţi de Korn. Am trimis un alt pluton de djunde.

„Djunde" era o deformaţie pe care limba thai o dădea cuvântului francez „jandarmi". Jean-Baptiste Morrachini era mai tânăr decât s-ar fi crezut, avea cel mult 30 de ani. La şolduri, în tocurile de piele, purta câte un Colt 45 cu ţeava lungă, iar în mână ţinea o splendidă puşcă cu patul încrustat în argint. Era de înălţimea lui Rourke, cu 25 sau 30 de kilograme mai mult decât acesta dar nu era gras deloc.

— Şi v-aţi aventurat până aici numai ca să mă vedeţi?

Era uluit, ar fi jurat că nimeni în afară de prietenii lui - shan - n-ar fi avut habar de existenţa lui... Da, îşi aducea aminte de tipul pe care l-a ucis în Cambodgia, dar era atât de mult de atunci! Parcă s-a întâmplat în altă viaţă. Povestea cu tigrul... Jandarmul a omorât puiul de tigru sub pretext că era periculos un animal sălbatic...

— Tocmai am omorât-o pe mama tigrului, îmi pare rău, m-am grăbit să trag, nu văzusem că ea ieşise cu micuţul după ea. Dacă... Bun, am luat puiul cu mine, era prea mic ca să poată supravieţui singur. În plus, m-am ataşat de el, ştiţi cum e. Apoi a crescut. Nu era mare, avea 150 de kilograme, era destul de tânăr. Iar dobitocul ăla mi-l omoară. M-am dus după el şi i-am arătat eu. A murit, nenorocitul. Am luat calea munţilor, ce puteam face? A fost ce-a fost să fie. În munţii Cardamomes s-a plictisit de moarte. Era cu gândul la logodnica sa, o metisă franco-annamită* , pe care-o lăsase la Siem-Reap. A coborât în căutarea ei. Au stat liniştiţi vreo doi-trei ani, *eram doar noi doi, ne înţelegeam bine.* Dar când femeia s-a îmbolnăvit, el a dus-o la Battambang ca s-o vadă un medic. La Battambang au vrut să-l aresteze, fără să se sinchisească de femeie. I-a sărit muştarul şi a luat-o către Bangkok, trecând frontiera. Oricum, n-a priceput niciodată povestea cu frontierele. La Bangkok, toți medicii i-au spus același lucru, în bolboroseala lor engleză: că femeia avea să moară, nu era nimic de făcut. Era condamnată. Da, chiar de-ar fi dus-o în Europa, în America, peste tot, asta nu schimba cu nimic lucrurile. Cu toate acestea, a făcut o încercare, s-au suit în primul vapor care pleca în America. A cărat-o tot timpul pe brațe, n-avea nevoie de porcăriile lor de tărgi. Nenorociții ăia de doctori americani i-au repetat aceleași tâmpenii, ca și când n-ar fi putut face nimic pentru ea. Atunci, s-au dus în Europa. După aceea, în Anglia și Germania, Elveția și Italia. Femeia se stingea puțin câte puțin, de la o zi la alta, asta-l îngrozea, se făcea tot mai mică. S-au întors în Asia, la Bangkok, în Siam. Femeia rezista cu brio, te întrebai cum de mai poate trăi. N-a vrut să se întoarcă în Indochina, unde l-ar fi arestat din cauza ei. Așa că, au luat-o către nord; femeia a murit la 29 de zile după sosirea lor chiar în locul unde erau acum, pe care nu l-a mai părăsit niciodată. Chestia asta, mă rog, mormântul ăsta, templul - dacă vreți - e ea, femeia e sub el, într-un sicriu de argint... Da, era gros, trebuie să fi fost 200 de tone de piatră, cel mai neînsemnat bloc cântărea 100 de kilograme. Da, a muncit la el de unul singur, atât mai trebuia ca cineva să se atingă de el, l-ar fi omorât pe loc. La fel și acum, bine că au aflat-o, dacă țin să se întoarcă... Oh, nu, shan erau tipi cumsecade, înțelegeau asemenea lucruri. La început, se aflau în război unii cu ceilalți, tăiau și spânzurau. I-a liniștit el. Avea nevoie de reculegere în jurul Micuței. Shan i-au cerut să facă pe arbitrul, adică pe judecătorul. I-a adunat pe toți și le-a spus că de-acum încolo să nu cumva să se mai omoare unii pe alții; dacă unul făcea pe idiotul, avea să se ocupe el în persoană de asta, după cum era treaba. Șapte sau opt n-au priceput imediat, erau grei de cap. Dar cu un glonte în țeastă, nici o problemă. A fost din nou liniște. *Shan erau de părere că puteam trage oricui un glonte în cap, chiar și pe timp de noapte sau închizând ochii. Vorbe goale! Sunt ca toată lumea: dacă închid ochii, nu mai văd nimic.* După aceea, a venit rândul vecinilor, a războinicilor cum li se spune, dar sunt de-a dreptul niște bandiți; s-au încumetat pe aici, din pricina minei de argint și a pietroaielor din fund; furau femei și omorau. Shan i-au cerut Stăpânului-Judecător - *eu sunt ăla; e ridicol să mi se spună așa, dar dacă le face plăcere...* - i-au cerut să facă ceva. A făcut. După spusele lor, ar fi ucis 243 de războinici. *M-a mirat că am ucis atâția, cred c-au exagerat. 200, hai, treacă-meargă, dar nu mai mult. Eu, de la 900*

---

* de la Annam - provincie din Vietnam

sau 1000 metri, bum!, nu dau greş. Dar ei, cu armele lor cu dopuri, ce-aţi vrea să facă? Odată, Korn în persoană s-a ascuns, nu i se vedea decât fundul. Era de-ajuns. la cereţi-i să se aşeze, dacă-l mai întâlniţi. E ciuruit de-a binelea. A rămas fără o bucată de fund. N-are importanţă, am să-l aduc în faţa tribunalului: nu-mi place că încearcă să-i omoare pe oamenii care vin în vizită la Micuţă şi la mine. Oricum, se ştie că pe aici sunt râuri ce nu pot fi trecute dacă vii cu intenţii ostile. Nu-i plăceau oamenii cu intenţii ostile. Nici opiumul. Pe cei cu intenţii ostile sau care se ocupau de traficul cu opium sau care voiau să adune pietre ce nu erau ale lor sau care îşi băgau nasul în mina de argint sau care nu erau cinstiţi în afaceri sau care erau plini de sine sau care veneau înarmaţi sau care doborau copaci sau care distrugeau totul sau care se atingeau de femei sau de copii sau care dădeau în cineva, îi aducea în faţa tribunalului. Mai întâi le trimitea doi jandarmi ca să-i prevină. După aceea, serviciile de emigrare făceau o anchetă. Dacă era în regulă, bine, se întorceau. Dacă nu...

— Bum! spuse Rourke.

Bum. Dar nu numai *bum.* Uneori, îi făcea plăcere să le defrişeze jumătate de claie de păr. Dinadins. Ca să le spună şi celorlalţi ce-i aşteaptă. Câţi shan erau cu el? Habar n-avea. În orice caz, mai mult de cinci şi mai puţin de cincisprezece.

— Cu siguranţă mai mult de cinci, observă H.H. Erau şase cei care-au venit să ne caute în poieniţă, unde doi din jandarmii tăi ne-au spus să aşteptăm.

Stăpânul-Judecător îi privi uluit: n-au înţeles, el vorbea de câteva mii. Între 5 000 şi 15 000 de shani. Nu 5 sau 15. Numai şefii de brigadă erau 400. Şefii de brigadă erau cei cu capul de maur corsican pe bentiţă, cei care erau numai jandarmi aveau doar un desen cu insula Corsica.

— Câţi sunt în serviciul de emigrare? se interesă H.H.

— Doi pe un kilometru. 650 de toţi. Plus 2000 de gărzi mobile republicane în rezervă. Dar, atenţie: el, unul, nu comanda deloc, nu era conducătorul shanilor, nu era războinic. Acum şase-şapte ani, când a venit aici cu Mititica, tot ce căuta era doar un loc frumos şi liniştit; îşi ducea iubita pe braţe, ea, care de-abia mai respira; ea a fost aceea care a ales: *aici e foarte bine, e frumos şi linişte, să stăm aici tot timpul, Jean-Baptiste!* Pe atunci, nu era nimeni aici. Nu s-a atins de nimic, până şi tăiatul unui copac i-ar fi făcut rău; cu cât iei mai puţin din pădure, cu atât îți dă ea mai mult; de-abia a putut să construiască un stănog de lemn cu o colibă de paie, pentru ca Micuța să se adăpostească de ploaie; îl făcuse chiar pe locul unde este acum mormântul, putea să vadă de acolo întreaga vale, râurile, munții, de pe rogojina sa, era de-ajuns să deschidă ochii ca să vadă totul. Era mulțumită, zâmbea, dar nu mai avea nici o putere. Și-au făcut apariția doi shani. În tăcere. Niciodată nu-i auzi când vin, te uiți, și numai ce-i vezi lângă tine. Cei doi shani s-au apropiat de Micuță; a fost nevoit să-i omoare pentru că au îndrăznit s-o privească. Degeaba i-a spus ea să nu-i omoare. După acești shani, au venit alții care discutau în șoaptă ca să n-o deranjeze pe Micuță. Erau de treabă. Le-au adus de mâncare, și-au dat seama că mureau de foame, pentru că el nu se ducea după hrană, de teamă să n-o lase singură nici o clipă (poate că voia să moară odată cu ea; poate). Ea a fost cu ideea să le ceară permisiunea să rămână aici, spunea că era pământul lor și că ei trebuiau să le dea voie. Au fost de acord să le dea Micuței și lui bucata asta mare de pământ de deasupra văii. Au marcat limita exactă și, de atunci, nici unul n-a mai trecut de ea, din cauza Micuței, numai și numai din cauza ei. Le-a căzut dragă, s-au rugat pentru ea, au ars tămâie. Veneau din ce în ce mai mulți, era o mulțime tăcută; dar ea se stingea pe zi ce trece. Aduseseră flori, multe flori. Orhidee. N-ar fi crezut că erau atâtea orhidee pe lumea asta. În cea de-a 29-a zi, când ea și-a dat duhul, au deplâns-o. Nu-i adevărat că oamenii ăștia nu plâng niciodată.

...S-au uitat la el cum cioplea pietroaiele. Au vrut să-l ajute dar și-au dat seama când le-a spus că numai el singur trebuia să facă treaba asta. I-a luat vreo doi-trei ani tăiatul pietrelor și adusul lor, una câte una. Nu-și amintea prea bine cum a început să fie judecătorul lor. Cândva le-a spus că Micuței nu-i plăcea să se bată între ei, că avea nevoie de liniște. Sunt lucruri pe care le spui și apoi e bine să le faci, dacă nu, înseamnă că nu-ți ții cuvântul și nimeni n-o să te mai asculte. Shan aveau obiceiul să vină să-l întrebe despre problemele lor, apoi despre problemele lor cu alții. Din una-n alta, s-a trezit Judecătorul lor. El unul, nu ceruse nimic. S-a întâmplat prin forța lucrurilor. Ca și cu jandarmii, serviciile de emigrare și gărzile mobile republicane pe care i-a venit greu să le facă, pentru că nu părăsea mai niciodată bucata de pământ pe care i-au dat-o shan. N-o părăsea decât atunci când se ducea să facă puțină ordine și liniște când djunde nu mai dovedeau. Sau în cazurile grave, când se aventura Korn sau vreun alt bandit de aceeași teapă. Dar nu-i făcea plăcere să se deranjeze: nu-i plăcea s-o lase pe Micuţă singură.

...De unde avea armele? Le aducea de la Rangoon sau de la Bangkok. Bucata de munte pe care i-au dat-o shan era plină de minereu de argint şi cu pietre preţioase, acvamarin, zircon, ametist şi, uneori, safir. Avea vreo 300 de kilograme cu care cumpăra orez şi unelte pentru shan. El, în afară de cartuşe, n-avea nevoie de nimic.

— Dacă vrei asemenea pietre, Rourke, poţi să iei câte vrei.

— Mi-ajunge un safir.

— Ia vreo 50, dacă pofteşti. Şi grăsanul ăla mic poate lua, dacă-i plac.

— Care grăsan? făcu Uricani, cu ochiul lipit de obiectivul aparatului său fotografic cu care a făcut poze mormântului de piatră piramidal înalt de 12 metri, aflat pe marginea culmii de unde puteai vedea pe o distanţă de 100 de kilometri. Fotografiase şi coliba de tec unde locuia Stăpânul-Judecător şi tribunalul de tec de la care Stăpânul-Judecător pronunţa sentinţele cohortelor de şefi de brigadă şi de jandarmi, serviciului poştal special al Stăpânului-Judecător însărcinat cu adunarea informaţiilor despre tot ce se întâmplă şi cu luarea la cunoştinţă a hotărârilor tribunalului (se comunica prin radio)...

— Numai un safir, spuse H.H.

— Micuţei i-ar fi plăcut de tine, Rourke. Poţi să vii când vrei.

— Am să încerc să vin .

— Şi asta-i tot ce faci tu. alergi prin toată lumea ca să aduni istorii?

— Atât şi nimic altceva.

— Îmi pare rău că n-am să-ţi spun nici o poveste interesantă. Am tot căutat, dar n-am găsit. Am să mai caut. Când ai să vii să mă vezi, poate că o să am o poveste adevărată pentru tine. fiindcă faci colecţie. Dar nu cred: aici e un loc liniştit. Mulţumită Micuţei e o pace deplină. Totul i se datorează ei. N-am să îţi ascund cât de mult am iubit-o.

— Da, mi-am dat seama, răspunse H.H. Rourke cu un nod în gât.

După aceea, s-au îndreptat către Mandalay. Djunde i-au însoţit cât mai departe, prevenind pe oricine ar fi avut intenţii ostile faţă de H.H. Rourke şi Constantin Uricani că o să fie adus în faţa tribunalului.

Rourke a încercat o experienţă, înainte de a-l părăsi pe

Jean-Baptiste Morrachini: pusese un urcior de lut ars la 40 de metri şi-i ceruse Stăpânului-Judecător să tragă în el. Dar cu ochii închişi.

— Ce idee caraghioasă, Rourke.

— Sunt un tip din cale-afară de curios, Jean-Baptiste. N-ai vrea să încerci? Te uiţi unde e urciorul, închizi ochii şi, la semnalul meu, tragi cu pistoalele.

— Am s-o fac de dragul tău şi pentru că nu e nici un shan prin preajmă. Nu-mi place să se spună c-am ratat...

Stăpânul-Judecător măsurase bine urciorul; H.H. îi puse bentiţa pe ochi, numără până la cinci şi strigă: *Acum!* Pistoalele pocniră cu o iuţeală nemaipomenită, şase gloanţe deodată. Se duseră împreună să verifice rezultatul experienţei.

— Ce-ţi spuneam eu, Rourke? Sunt ca toată lumea: cu ochii închişi, nu mai văd nimic şi dau greş. Să nu spui la nimeni, auzi?

— Jur, Jean-Baptiste, nici un shan n-o să afle.

Urciorul era ţăndări, trei gloanţe l-au atins. Celelalte trei au găurit pământul din jur; punctul de impact cel mai îndepărtat al ţintei se afla exact la 23 de centimetri.

H.H. şi Uri au sosit la Mandalay ca în puf; până şi întâlnirea lor cu o bandă de rătăciţi karen foarte agresivi se desfăşură fără incidente, de îndată ce un emisar shan îşi făcu apariţia, informând trupa că mai bine să-şi găsească pe altcineva cu care să aplice tehnica obişnuită de răpire ca să ceară apoi răscumpărare.

De la Mandalay puteau să se îndrepte către Imphal şi, de acolo, în India.

— Mi-ar place să ne întoarcem într-o zi acolo, îi spuse Rourke lui Uri. La urma urmei, reportajul despre Stăpânul-Judecător nu s-a terminat. Ar fi interesant să mergem pe urmele lui prin America şi Europa când a dus-o în braţe pe Micuţă şi să luăm un interviu la doctori. Mi-a dat numele lor.

— *To think, thought, thought; to thrive, throve, thriven,* recita românul care, acum, ştia la perfecţie verbele neregulate engleze. O să mergem unde vrei tu, Hatchi.

Nici o clipă, Uricani nu se îndoi că H.H. Rourke avea în realitate intenţia să-i revadă pe Kate Killinger şi pe fiul lui. Mai mult, ţinea la amândoi atât de tare, încât spera din toată inima să se întâlnească din nou. După el, erau de nedespărţit, nu făceau decât un singur trup;

subtilităţile nepotrivirii lor îi scăpau complet.

De la Mandalay se duseră la Rangoon, apoi la Singapore şi Yokohama. De aici nu se mai luară după urmele lui Morrachini, ci după acelea ale lui Kate, ale fiului său şi a celor două *a-ma* - *simplă coincidenţă, Cerule!* îşi spunea Uricani.

În America, unde-au ajuns în cele din urmă, era preşedinte F.D. Roosevelt, a cărui mamă era franţuzoaică - Delano pentru De La Noye - iar unul din bunici - făcuse avere în China ca *tai-pan*. Ţara se afla ca niciodată în criză, era în plină mizerie. H.H. făcu aici mai multe reportaje pentru clienţii europeni ai lui Jean Maurin - ziare franţuzeşti, belgiene, spaniole şi italiene - şi pentru patru cotidiane britanice unde erau publicate reportajele sale (aproape tot timpul sub diferite nume sau, măcar, diferite de la o ţară la alta, folosea vreo 15 pseudonime). Făcea descrierea depozitelor municipale unde nevoiaşii se înghesuiau cu miile sau *hoovervilles*, de la numele preşedintelui pe care l-a înlocuit Roosevelt, care erau şi mai jalnice şi în care era de ajuns dacă te plimbai puţin ca să afli câte ceva care putea fi subiect de reportaj.

Până la urmă, au ajuns la New York, după ce-au traversat ţara în zece săptămâni. Larry Saperstein părea căzut din cer când a dat cu ochii de H.H. în birourile sale de pe Madison Avenue. Ultima serie de reportaje pe care-a primit-o era trimisă din Tokyo sub titlul general: *Moartea e mai uşoară decât un fulg*, una din acele devize ale principiilor inculcate soldaţilor din armata imperială japoneză, căreia Rourke îi consacrase studiul. Erau relatate în amănunţime metodele de pregătire, caracterul de-a dreptul religios, fanatic al formării fiecărui soldat, puterea nemaipomenită pe cale de a se contura. Ca de obicei, H.H. Rourke a început cu personajele, şi dacă stârnea zâmbete atunci când sublinia că orice militar al Mikadoului, chiar dacă nu avea nimic de mâncare, era silit de regulament să aibă tot timpul asupra lui o scobitoare, simţeai fiori în şira spinării - la fel şi când povestea cum în fiecare zi, de mai multe ori pe zi, urcat pe o estradă, un ofiţer trebuia să recite în public evanghelia armatei, adică Ordonanţa imperială. Cea mai neînsemnată şovăire, bâlbâiala cea mai mică, impuneau obligaţia de a-ţi face hara-kiri. Rourke se afla pe fază la momentul potrivit, putând să asiste la sinuciderea sălbatică a unui locotenent de 22 ani.

— Ştii japoneza, Rourke?

— Nu prea bine. O înţeleg, doar atât.

Începuse s-o înţeleagă la Harbin, în Manciuria, în timpul şederii sale în închisorile japoneze, iar plimbarea pe care el, împreună cu Uricani, a făcut-o cu prilejul escalei la Yokohama, i-a permis lărgirea vocabularului său.

— Câte limbi ştii să vorbeşti?

— Nu prea multe. Vreo cinci cursiv, nu mai mult.

Saperstein îi arătă calculele. În aproape opt ani, Rourke i-a trimis 162 de reportaje...

— Unele din ele fabuloase, Hatchi. Există o chestie numită premiul Pulitzer, l-ai fi meritat de mai multe ori.

H.H. începu să râdă.

— Ştiu, spuse Larry Saperstein, nu-ţi pasă deloc. Îţi mai datorez 5943 dolari, inclusiv comisionul meu. Rămâi la New York?

Bineînţeles că nu. Avea să plece din nou, poate în Germania, unde un individ ce semăna izbitor cu Kranefuss devenise cancelar. După aceea, habar n-avea.

— E posibil să mă întorc în China, în Jiangxi. Depinde de ce-o să se întâmple.

— Cine e Kranefuss? întrebă curios Saperstein.

— Nu-l cunoşti.

...În schimb, cunoştea Larry un ziarist Nick Di Salvo?

— Ştiu foarte bine cine sunteţi, îi spuse Nick Di Salvo lui H.H.

Zâmbi dar privirea lui era nedumerită:

— Ştiţi că pentru mine sunteţi o figură mitică?

— Aveţi prea multă imaginaţie.

Di Salvo lucra la *New York Herald-Tribune*; n-avea să lucreze la *Times* decât peste doi ani. El şi cu H.H. se aflau în barul lui Jack Bleeck, o adevărată anexă a lui *Herald-Tribune* a cărui clădire era la doi paşi pe strada 40. Localul avea drept firmă oficială *Artist & Writers Restaurant* - nimeni nu-şi putuse explica vreodată de ce „Artist” era la singular, iar „Scriitori” la plural - era al unui tip din Saint- Louis, Missouri, pentru care nici măcar invazia unei hoarde de mongoli nu l-ar fi făcut să-şi înalţe sprâncenele a mirare. Era unul din locurile din New York unde se bea sec, unde femeile nu erau admise decât de puţin timp, negrii nu erau primiţi (într-o zi, Ogden Reid, proprietarul de la *Tribune* i l-a prezentat lui Bleeck pe regele Siamului în persoană, iar răspunsul a fost: *Dă-l afară pe cioroiul ăsta!*, în fiecare zi avea loc aici Meciul Secolului, constând într-un pariu despre numărul de chibrite pe care le puteai ține pitite în palmă; se juca în 10, 15 oameni, cei a căror mână a fost depistată erau eliminați, iar ultimul care intra în joc dădea de băut la toată lumea.

— Ai mai văzut-o?

Întrebarea era a lui Rourke; până acum, numele de Kate Killinger n-a fost deloc pomenit. Însă Nick Di Salvo a înțeles:

— Nu. De vreo câțiva ani. După câte știu, e și acum în Europa. Ar trebui să vă întâlniți cu Al Taggart și Ernie Pohl. Ea ne-a debutat pe toți trei. Al și Ernie lucrează acum la...

— Știu, spuse Rourke zâmbind, în timp ce-și golea paharul și făcea semn cu arătătorul să i se aducă din nou băutură.

— Eu am socoteala mea, spuse Nick. Rourke, nu m-am culcat niciodată cu ea, în cazul când v-ați pus întrebarea asta.

— Nu mi-am pus-o.

— E cea mai extraordinară femeie pe care-am întâlnit-o vreodată. O vreme, a circulat zvonul că o să se întoarcă la gazetărie și o să facă un alt ziar. N-a fost așa.

— Și dacă ar face-o?

— Aș fi nebun să lucrez din nou cu ea, făcu Di Salvo, uluit de propriul răspuns care era sincer, tocmai de aceea era mirat. Se uita fix la H.H. Rourke. În presa new-yorkeză, Nick începuse să dobândească faimă prin viteza și precizia scriiturii sale și prin formidabilul tupeu, la drept vorbind, tare șic. Cu toate acestea, în fața lui Rourke se simțea cuprins de o ciudată intimidare. Hatchi Rourke, Rourke pui de cățea, nu-l dezamăgea, tipul era ieșit din comun, după el, mai ceva ca eroii povestirilor sale.

— *Tribune* a publicat mai multe din reportaje, spuse el. Sub diferite nume, dar, de fiecare dată, se putea recunoaște stilul. Sunt al naibii de bune.

— Foarte bine, spuse H.H. indiferent.

Zâmbi:

— Fac rămășag pe patru chibrite.

— Cred că aveți deja trei, spuse Di Salvo.

Își ridicară fiecare mâna stângă, până atunci ascunse sub masă și, întorcându-le, lăsară să se vadă ce-au ținut în palmă.

Erau patru chibrite în mâna lui Nick și nici unul la Rourke.

— Nu vă rămâne decât să plătiți, Rourke.

— Ce surpriză, spuse H.H.

Uricani dăduse peste o groază de români la New York, dintre care trei verişori din Bucureşti - pe doi din ei îi chema tot Constantin ca şi pe el.

— Cât stăm aici, Hatchi?

— Poţi să rămâi şi o sută de ani.

— Bineînţeles că ar trebui să mă pun la punct cu engleza dar...

Au tras la un hotel nu departe de locul de la Greenwich Village unde Rourke stătuse cândva într-un apartament din Minetta Lane.

— Făgăduieşte-mi c-ai să-mi dai de ştire când ai să pleci, spuse Uri. Poţi să mă găseşti la numărul ăsta...

Uricani se porni dintr-o dată să se legene de pe un picior pe celălalt, pradă unei stânjeneli nefireşti: i s-a întâmplat ceva bizar, la numai 11 zile de la sosirea la New York...

— Vorbim ca de la bărbat la bărbat şi, apoi, eşti cel mai bun prieten al meu. E vorba de cumnata vărului meu Constantin Moraru. Nici nu-ţi închipui cât e de drăguţă. Am dus-o la cinema şi-am mâncat îngheţată, cum se obişnuieşte pe aici. O dată, de două ori, de trei ori. Aş fi putut... mă rog, înţelegi ce vreau să spun, a fost şi ea de acord. Dar n-am putut. Nu puteam să-i fac una ca asta. E prima dată când mi se întâmplă.

— Dramatică situaţie, spuse H.H. amuzându-se. E româncă?

— Da. Pe deasupra, evreică. Firesc, ar trebui să mă înspăimânte. Nu uita că acum e americană, a sosit aici la vârsta de doi ani. Vorbeşte româna ca şi tine; asta-i tot.

— Fizic, o preferi în locul meu?

— Nu-i nimic de râs în asta, nu-i ceva comic. Nici măcar nu ştiu ce vreau: să spăl putina de îndată sau să rămân. Eşti sigur că n-ai de gând să pleci chiar acum?

— Încă nu m-am hotărât.

Uricani îi spuse că nu făcea nimic ca să îndrepte lucrurile. Dacă ăsta se numea prieten, halal. Plecă, deopotrivă abătut dar şi bine-dispus. H.H. rămase singur. Au trecut mai multe zile. I-a făcut o vizită lui Timmy Moran, care acum era însurat, tată a trei copii, a cărui carieră la districtul general era tot mai strălucitoare. Se duse să-l vadă şi pe Neil Mac Neil la *Times*; Mac Neil îşi avea sediul tot la Bullpen; îl invită pe H.H. să ia cina la el, aducându-şi aminte că discutaseră despre China, despre Asia, în general, care-l fascinau atât pe Rourke.

...Le făcu vizite şi reporterilor de noapte. Cei mai mulţi îşi aduceau aminte că l-au însoţit plini de veselie la tren. Habar n-aveau ce-a făcut el după aceea, dezinteresul lor pentru tot ce nu era munca lor de noapte era total. Nu i-au pus prea multe întrebări, ştiind prea bine că n-ar fi servit la nimic. H.H. bău destul alături de ei şi le lăsă 113 dolari la poker, plus impresia că dinadins a jucat în pierdere.

Prima reîntâlnire importantă a avut loc ceva mai târziu. Pe la trei dimineaţa. La ieşirea din clădirea ziarului *Morning News*. Karl Killinger îşi făcu apariţia cu ultimul număr al ziarului în mână. Îl aştepta maşina Cadillac dar, ca de obicei, făcu semn şoferului că se plimbă câţiva paşi după 14 ore de stat în birou.

Killinger merse puţin, după care simţi prezenţa nemişcată. Se întoarse încet:

— Mă aşteptam să te văd odată şi odată, îi spuse el lui Rourke.

Începură să meargă împreună.

La început, în tăcere.

— Nu mi se întâmplă prea des, dar nu ştiu cu ce să încep, spuse în cele din urmă Killinger.

— De câte ori aţi văzut-o?

— De două ori. Se pare că a călătorit de mai multe ori în Europa. Numai de două ori a crezut de cuviinţă să-mi dea de ştire în legătură cu prezenţa ei aici. De fiecare dată, în ultimele clipe ale şederii sale, înainte de a pleca din nou.

— Aţi văzut copilul?

— De două ori. În total 20 de minute. Ce răsfăţ pe mine să fiu bunic! De afacerile ei habar n-am, doar de treaba cu moda. Am pus o întreagă echipă de reporteri pe urmele ei; am oameni care se ocupă de soiul ăsta de anchetă la fel de bine ca şi tine, dar trebuie să recunosc că m-am dezumflat, dacă aşa se spune. Am înţeles că băiatul e al tău?

— E al meu.

— S-a întâmplat în China?

— Da.

— Dacă nici tu n-ai putut s-o opreşti, nimeni n-o să fie în stare. Doar dacă n-ai renunţat cumva la ea.

H.H. dădu din cap:

— Nici eu nu mai ştiu.

— Du-te şi te culcă, îi spuse Killinger şoferului.

Aşteptă ca maşina să plece.

— Pentru prima dată de mai bine de 20 de ani, mi-am luat concediu. M-am dus în Europa. Am întâlnit-o pe maică-ta, o femeie cu totul deosebită.

— Habar n-am avut, spuse H.H. zâmbind.

— M-a surprins că-i place mult de Kate. Cred că sunt singurul care n-o înțeleg deloc pe fiică-mea. La drept vorbind, nici n-am făcut prea mari eforturi. Nu m-am ocupat deloc de dânsa, nici în copilărie, nici în adolescență. Dar explicația asta nu-i suficientă. Bineînțeles, mai e și faptul că n-am ținut cont îndeajuns de, hai să-i spunem, violența vocației sale. Până la afacerea din Queens. Atunci, am înțeles. Dar a fost cam târziu. Ideea ca cineva să aibă pretenția să împartă cu mine direcția ziarului meu mi se părea de neconceput. Mai ales o fată. Poate și asta-i o explicație.

Killinger se opri. Se uită la ziarul de 84 de pagini pe care-l ținea în mână și-l îndesă într-un canal de scurgere.

— Mă înșel eu, Rourke, sau știi dinainte tot ce am să-ți spun?

Rourke își aprinse o țigară.

— Dar nici asta nu-i o explicație tocmai potrivită, spuse din nou Killinger, după câteva clipe. Haida-de! Mult timp am crezut că e nebună, nebună de-adevăratelea, ca și maică-sa. M-am temut că așa o să fie și-am sfârșit să cred asta.

— Nu e deloc, spuse H.H. calm.

Ajunseră în fața locuinței particulare a lui Karl Killinger. Întreg parterul, ca și primul etaj, era luminat.

— Mi-ar face plăcere să intri, Rourke. Hai să bem împreună un pahar. O să pleci când ai să poftești.

Privirile lor se întâlniră.

— Nu e la mine, spuse Killinger. Sunt sigur că știi asta.

Un servitor le deschise ușa, fără să fi sunat. Intrară într-o bibliotecă unde erau 10 000 sau 15 000 cărți.

— E o casă cam mare pentru un bărbat singur, spuse Killinger. Whisky?

— Dacă vreți.

Killinger umplu chiar el paharele, îi întinse unul lui H.H. și se așeză în fața lui în unul din fotoliile din jurul șemineului.

— Kate nu e nebună. Poate n-o să mă ierte c-am crezut-o nebună. O să facă tot posibilul să-mi dovedească că m-am înșelat. Pot să-ți cer o favoare? Povestește-mi viața ta cu ea în China. Eu nu știu nimic.

Își ridică paharul, părând să cerceteze cu atenție la lumină culoarea galben-roșiatică a alcoolului.

— Pentru tot ce-am făcut, acum plătesc oalele sparte. Sunt clipe pe care le depășești, mai ușor sau mai greu. Am trăit cu speranța c-o să vii să mă vezi, am aflat c-ai sosit la New York. Dacă nu ții să-mi vorbești despre ea, putem aborda orice alt subiect de conversație.

— De pildă?

— Sfârșitul Prohibiției impusă de Roosevelt, uneltirile falsului Kranefuss în Germania, ultimul fapt divers, mișcările feministe, aventura colonială a lui Benito Mussolini. Fără a mai pomeni de celelalte.

H.H. Rourke își înălță privirea: deasupra șemineului se afla poza unui copil de câteva luni cu o privire gravă.

— A venit să mă întâlnească la Bombay...

Începu să povestească liniștit, fără să fie întrerupt, până în clipa când Kate s-a urcat la Shanghai pe pachebotul american.

Se ridicară.

— E timpul să mă întorc.

Killinger stătuse nemișcat, privirea lui limpede, asemănătoare cu cea a lui Kate, fixând flăcările care s-au stins.

— Un lucru e sigur, spuse el. O să-și facă un ziar și-o să se pună în calea mea. Am să fiu fără milă. Fără milă.

— Noapte bună, spuse H.H.

De la Washington, unde se dusese să-l întâlnească pe unul din atașații ambasadei Chinei, pe care-l cunoscuse la Nanjing și care-l informase că ofensiva lui Chang Kai-Chek în Jiangxi, în ciuda trupei de un milion de oameni - dar jumătate din ei nu erau apți de luptă - n-a avut efectele scontate, se întoarse la New York. Se gândi că bășcălia de război în varianta chineză s-a transformat într-o aprigă înfruntare în care Albii sfătuiți de generalii germani von Seeckt și Falkenhausen nu cucereau mare lucru din pozițiile Roșilor, aceștia din urmă asistați de un alt neamț, Otto Braun. Războiul putea să mai dureze câteva luni, dacă nu chiar ani.

La întoarcerea la New York, după ce-și luase toate măsurile ca să fie anunțat în cazul când vreo schimbare bruscă ar fi intervenit în Jiangxi, H.H. găsi mesajul lui Cucuvaie.

Se sui pe primul pachebot pe picior de plecare, *l'Ile-de-France*, după şase zile sosi la Havre, iar la Paris ajunse în seara aceleiaşi zile.

Nu se duse la locuinţa particulară de pe bulevardul Foch pe care Kate o părăsise o dată pentru totdeauna, ci pe bulevardul La Tour-Maubourg, unde se mutase săptămâna trecută.

Cele două *a-ma* se plecară în faţa lui cu respect.

25

PE FAZĂ LA MOMENTUL POTRIVIT

Intră în camera unde era copilul: cele două *a-ma* se luară după el: una din ele rămase în prag, cealaltă intră în camera unde se afla o a treia chinezoaică.

— Cine-i? întrebă H.H. în chineză, arătând spre cea de-a treia *a-ma*.

Află că o cheamă Mai, ea şi cu soţul ei au venit în urmă cu două luni de la Shanghai, şi ştiau engleza.

— Acum suntem patru de toate care ne ocupăm de fiul dumneavoastră, spuse una din *a-ma*. Doriţi să vă lăsăm singur cu el?

— Nu cred că e cazul, răspunse H.H.

O întrebă pe Mai ceva tot în chineză. Avea 20 de ani, era măritată de cinci luni, îşi făcuse studiile de infirmieră la spitalul din Hang Keu din colonia internaţională iar soţul ei fusese servitorul indigen numărul unu la o vilă de pe strada Cardinal-Mercier din Shanghai. Ea şi soţul ei erau tare fericiţi şi mândri că *tai-tai* şi-a adus aminte de ei şi le-a propus să vină cu ea.

— E un copil adorabil, spuse ea. A început să meargă, n-are decât opt luni şi jumătate şi a început să meargă.

Într-adevăr, copilul stătea în picioare, ţinându-se cu mâinile de ţarcul în care era pus.

— Are privirea lui taică-său, spuse Mai.

În cele din urmă, Rourke se mişcă, trecând de pragul uşii. Ajunse în dreptul ţarcului şi se ghemui în faţa copilului care se uită la el fix, apoi - dând cu ochii de un chip necunoscut - scoase un ţipăt de bucurie, întinse o mânuță durdulie și atinse cu degetele obrajii lui H.H.

— Aceeași privire, spuse Mai. Întocmai.

— Când o să înceapă să vorbească?

— Oh, nu atât de repede, spuseră *a-ma* zâmbind.

H.H. se ridică și ieși din cameră. Ceva mai încolo, pe culoarul lung, se nimeri în fața unei uși întredeschise.

— Poți să intri, spuse Kate.

Stătea la un birou supraîncărcat de dosare, dar se îndepărtă, lipindu-se de dosul scaunului.

— Te deranjez?

— E prea puțin spus, făcu ea calm.

— Îți mulțumesc că m-ai lăsat să-l văd.

— Așa stabilisem; poți să-l vezi ori de câte ori ai chef sau ai timp. Credeam că ești în China.

— După ultimele informații, armata sovietică de la Jiangxi încă mai rezistă. Ți-l amintești pe micuțul Wong din Nanjing care voia să se facă regizor de cinema? Acum e atașat de ambasadă la Washington.

— O să te anunțe când o să fie ceva.

H.H. dădu din cap.

Tăcură. El stătea în afara bătăii lămpii de birou, cu mâinile în buzunarele trenciului.

— Nu s-a schimbat nimic, Rourke.

— Știu.

Kate puse jos creionul pe care-l frământa în degetele ei lungi.

— Altceva mai știi?

— Unele mici detalii, pe ici, pe colo: că ai dat, probabil, de un cumpărător pentru treaba cu moda și cu croitoria de lux, că vânzarea o să aibă loc peste câteva luni, poate chiar săptămâni, pentru suma de 1 600 000 dolari pe puțin, că ai aranjat totul la New York ca să-ți faci ziarul, primul număr să vadă lumina tiparului în octombrie, poate pe 5, în format tabloid și în 48 de pagini, că ai făcut comandă pentru tot materialul, că ai închiriat deja localurile pentru birouri și imprimerie, că ai contactat vreo 20 de ziariști, bărbați și femei, și că 11 și-au dat deja acordul de principiu, că nu le-ai cerut lui Nick Di Salvo, Al Taggart și Ernie Pohl să vină din nou să lucreze cu tine, că ai semnat contractul de închiriere a casei unde-o să stai acolo, că această casă are o grădină mare și două apartamente mici pentru cele patru chinezoaice, plus un altul pentru Kranefuss, că ai părăsit locuința particulară de pe bulevardul Foch şi că, începând de acum, din martie, nu mai cheltuieşti nici un sfanţ de la taică-tău, nici măcar rochia de pe tine nu ţi-a plătit-o el, că el o să primească în curând un pachet mare cu bijuteriile pe care le-ai cumpărat pe vremea când mai făceai pe fata de bani gata, ca să folosesc propria ta expresie, că ai să-i înapoiezi lui Cucuvaie banii pe care ţi i-a împrumutat, cu toate că nu ţine să-i dai, că l-ai adus de la Shanghai pe servitorul Chen şi pe nevastă-sa, Mai, tocmai pentru că ştiu engleza şi că ai încredere în ei să se ocupe de fiul tău în timp ce tu ai să lucrezi mai ceva ca acum, şi că, în mare, îţi iei toate măsurile ca să deschizi războiul.

— Altceva nimic?

— Şi că te-ai operat ca să nu mai ai copii, spuse Rourke.

Kate resimţi lovitura dar săltă numaidecât capul:

— Ai ceva împotrivă, Rourke?

— E prea puţin spus, după cum te exprimai adineaori. E de-a dreptul scârbos.

— Ai venit ca să-mi spui asta?

H.H. făcu doi paşi şi se aşeză pe scaun în faţa ei, fără să-şi scoată nici acum mâinile din buzunar.

— L-am văzut pe taică-tău, cu vreo zece zile în urmă. Am stat la un pahar împreună. Resimte lovitura.

— O să-şi revină, spuse Kate. Ar fi cazul să pleci acum, am de lucru.

H.H. zâmbi:

— Nu-mi dă ghes să spăl putina.

— Ai de gând să distrugi tot ce-i aici şi pe mine?

H.H. căzu pe gânduri.

— Da, puţin.

— N-ai nici un drept, spuse ea. Nimeni n-are vreun drept asupra mea. Numai fiul meu.

— Care e şi al meu.

— N-ai să te ocupi tu de el. Deja eram o povară pentru tine. M-ai târât trei ani prin China.

— În clipa asta, nu lucrez. Aş vrea să-l iau cu mine, Kate. Trei sau patru săptămâni. Plecăm la Pau, mama şi cu mine. Chen şi Mai ar putea să vină cu noi. După aceea, ţi-l aduc eu.

Ceea ce părea a fi mânie se aprinse în privirea lui Kate. Pentru o clipă, H.H. avu impresia că avea să se scoale de pe scaun. Dar Kate rămase pe locul ei.

— Asta n-am mai prevăzut-o, Rourke.

— Am uitat s-o trecem în tratatul nostru, răspunse el cu falsă nonşalanţă.

Se lăsă din nou tăcere. Apoi Kate întrebă:

— Aştepţi ca să spun da?

Rourke dădu din cap. Apartamentul vast era cufundat în tăcere, nu se auzeau nici măcar ţipetele de bucurie ale copilului: camera în care se aflau era plină de dulapuri şi de şifoniere mobile, pe rotile, în care erau îndesate registrele, dosare în număr mare, adunate teanc, ca şi cele 25 sau 30 de pe biroul lui Kate. Toate dădeau impresia unei mutări în grabă şi, mai ales, provizorii.

— N-ai închiriat apartamentul ăsta decât pentru şase luni, Kate.

— L-ai văzut pe Cucuvaie?

— Încă nu. Abia am sosit.

— Nici pe maică-ta?

— Un sfert de oră. Mă întorc aici mâine dimineaţă ca să-mi iau fiul.

— Crezi c-am să te las?

— Cred că da. Am verificat la compania de navigaţie: pleci peste patru zile la New York şi te întorci pe 15 aprilie. O să-l aduc înapoi până atunci, ai cuvântul meu. Acum, te las să lucrezi.

Se ridică, rămase câteva clipe nemişcat, dar nu se uita la ea, ci într-un punct nedeterminat, dincolo de birou, de fotoliul în care stătea Kate. În cele din urmă se urni şi dădu să treacă pragul.

— Rourke.

H.H. se hotărî să se oprească.

— Rourke, te previn că am să fac totul ca să te uit.

Rourke dădu din cap şi plecă.

De teamă să abordeze subiectul care-i sfâşia inima, anume neînţelegerea inexplicabilă (inexplicabilă pentru el) dintre Kate Killinger şi H.H. Rourke, Cucuvaie se porni să vorbească despre o afacere personală: propria lui situaţie de la ziarul *New York*.

— Închipuieşte-ţi că vor să mă pensioneze.

— Tocmai pe dumneavoastră care sunteţi în floarea vârstei, dar e de-a dreptul scandalos, spuse H.H. cu zâmbetul pe buze.

— N-am decât 71 de ani, înaintez cu paşi mici în vârstă, mă economisesc, pot s-o mai duc 50 sau 60 de ani.

— Pe puțin.

— Pe puțin. Nu e exclus să prind anul 2000. Îți dau întîlnire pe atunci.

— Dacă am să întârzii, să nu mă așteptați prea mult. Și, bineînțeles, s-a dat curs cererii dumneavoastră de ne-pensionare...

— Helen și Ogden Reid, pe care i-am luat martori, au recunoscut că dreptatea era de partea mea. Cu atât mai mult, cu cât persoana mea nu-i costă nimic, de vreme ce nu mai sunt plătit. Dar au luat hotărârea să mi se păstreze coloana. Puțin a lipsit ca să mi-o ia și pe asta. Eram gata-gata să provoc o răscoală.

Cucuvaie îl invită pe H.H. să ia cina la *Maxim*. Masa la care s-au așezat era de trei persoane; trebuia să vină și Mimi, după închiderea magazinului din cartierul Saint-Honoré, trebuia să apară dintr-o clipă în alta. În acea seară de martie se simțea adierea primăverii. Pe Cucuvaie îl interesa noul sediu al ziarului *New York Herald* care, după 40 de ani, se mutase de pe strada Luvru pe strada Berri. Această modificare a obiceiurilor sale nu-l mai irita decât din când în când, în anumite zile când trebuia să se întoarcă pe jos, de pe Champs-Elysées, în apartamentul său de pe Palais-Royal. Dar îi plăcuse tot timpul să umble noaptea prin Paris, nu era ceva nou pentru el.

În timp ce-și muia din când în când buzele în paharul subțire cu picior plin cu șampanie, îi povestea lui Rourke despre revoltele recente, de la începutul lui februarie, când stânga și dreapta franceze au stăpânit, rând pe rând, străzile pariziene. Relata de luptele dintre cele două tabere aflate față în față ca și când ar fi povestit despre un ceai dansant sau despre vreo recepție de la ambasadă. La urma urmei, era sigur că H.H. Rourke era interesat și mai puțin decât el de ceea ce-i spunea. Era un mod de a umple timpul și de a alunga orice lucru serios. În adâncul sufletului său, Cucuvaie era tare trist. Poate că îmbătrânea pe zi ce trece și nu-și dădea seama, dar la fel de bine observa cum se schimbă lumea în rău. Parisul din perioada Belle Epoque și a Anilor Nebuni avea acum altă înfățișare, ca să nu mai vorbească de restul universului: asta era de ajuns ca să-l facă melancolic. În plus, mai era și băiețandrul ăsta ciudat...

— Câți ani ai?

— În curând, 30 de ani.

...Băiețandrul ăsta ciudat din fața lui, pe care l-ar fi crezut cel mai liniştit tip de pe suprafaţa pământului, care reuşea atât de bine să-şi stăpânească emoţiile, încât păreau plauzibile. *Îl cunosc de 20 de ani, ţin la el ca la un fiu şi tot nu reuşesc să-mi dau seama dacă e fericit sau nu, atunci când stau de vorbă cu el. A văzut-o pe Kate, s-a dus la locuinţa de pe bulevardul Tour-Maubourg. Dumnezeu ştie cum de-a aflat adresa, nici măcar Mimi n-o cunoaşte. Deci, s-au revăzut amândoi. Mi-a spus c-o să plece mâine la Pau, cu maică-sa şi cu fiul său, chiar aşa a spus, fiul meu, într-un mod firesc; n-a suflat o vorbă despre ea. După aceea, o să plece iar, dar de unul singur...*

— Ce-ai făcut cu Origani?

— Uricani. A rămas la New York. (H.H. zâmbi) S-ar putea să se însoare.

— Nu mai lucrează cu tine?

— Numai el poate să hotărască. Dar nu-i aşa dramatic. Pot călători foarte bine şi singur.

Tocmai atunci îşi făcu apariţia şi Mimi, înarmată cu veselia ei obişnuită.

Îi era o foame de lup:

— Iarăşi am uitat să mănânc. Rourke, n-ai vrea să te dai puţin mai încolo? Ocupi toată bancheta. Ai comandat, Pisicuţ? Nu? Ce aşteptaţi? Potopul? Îmi ştiţi gusturile mai bine decât mine. Pentru început, vreau nişte stridii. Te cam împleticeşti, Rourke, ai băut pe puţin 600 grame în patru ani. Bun, să vorbim de Pau. De data asta, Pisicuţ, n-o să mai scapi, o să vii cu noi, mă ocup eu de viză şi de vaccinări pentru departamentul din Pirineii de Jos.

Restul era aranjat. Încă o dată, în timp ce H.H. Rourke, în fiecare clipă stând să izbucnească într-un râs nebun, - în privinţa asta, semăna cu maică-sa - povestea anecdote (tot timpul nostime), ieşi la suprafaţă uluitoarea înţelegere dinte Mimi şi fiu-său. *N-o miră ce-o să se întâmple, că o să plece o lună întreagă cu fiul şi cu nepotul său, e încântată, se-nţelege, dar i se pare firească absenţa lui Kate; mai mult, nici nu pomeneşte de ea, nici măcar dânsa; oare de ce sunt singurul care mă mir?*

La ieşirea de la *Maxim*, Cucuvaie recurse la o minciună, spunând că trebuia să se ducă la o recepţie pe bulevardul Lannes (în realitate, îşi rezervase seara pentru ei, era liber ca pasărea cerului). Făgădui că avea să vină a doua zi dimineaţa, când o să plece trenul, ştiind dinainte că n-o să se ducă. Mimi şi Rourke plecară cu taxiul. Cucuvaie o luă pe strada Royale, trecu prin fața celebrului Fauchon, apoi apucă pe bulevardul Malesherbes, făcu de două ori turul parcului Monceau, trecându-i prin cap nişte idei năstruşnice; ce-ar fi, de pildă, să se ducă la Kate - era sigur că ea stătea aplecată deasupra dosarelor sale - şi să facă demersuri în scopul de a-i împăca. Avu bunul simț să nu întreprindă nimic. De la gara Saint-Lazare, cu paşii lui mărunți, o luă spre Madeleine, apoi pe calea Operei. Ajunse acasă, pe Palais-Royale; putea să se ducă să se culce, dar era de-abia 2,30 dimineața, era prea devreme. Ceea ce mult timp fusese un moft, devenise acum o circumspecție: nu adormea decât după ivirea zorilor. Îşi continuă hoinăreala, salutat din când în când de agenții din oraş care-l cunoşteau. Hotărârea în privința plecării la Pau rămânea definitivă: n-avea să meargă, va sta în Paris ca un paznic legat de farul lui. O să se întâlnească cu Kate, desigur, nu era el asociatul ei? (cel puțin avea să fie până când ea avea să-i înapoieze cele 100 000 lire; nu mai era mult până atunci, dar mai dura câteva luni, după ultimele informații).

O să-mi dea înapoi gologanii, de care am atâta nevoie cum am de mere pădurețe, şi o să se ducă la New York să-şi scoată ziarul. Printre altele, asta ar însemna să n-o mai văd... După cum n-am să-l mai văd nici pe Rourke, pentru că o să plece şi el, dar nu în aceeaşi direcție. Iată primul din motivele întristării tale, Cucuvaie, trebuie să recunoşti că e ridicol, ții la amândoi ca la copii tăi... Iar cel de-al doilea motiv e şi mai grotesc: i-ai vrea căsătoriți, împreună, nu poți crede că un cuplu vizibil predestinat nu e format, ba, se refuză unul pe altul. Pe undeva, eşti şi gelos pe dânsa care-i gata să-şi facă din nou amanți, mai mult ca sigur, aşa o să se întâmple, numai gândul ăsta te răscoleşte, că altcineva şi nu Rourke are dreptul s-o dezbrace...

Îi spuse cafegiului de la Halles:

— Suntem de-a dreptul nişte sentimentali nătăfleți.

— Numai că eu n-o spun, îi răspunse cafegiul care era din Narbonne, şi asta era replica lui neschimbată, în toate împrejurările.

În dimineața zilei de 15 aprilie, Mimi Rourke coborî din trenul de Pau, în fruntea escortei sale chineze care-i lăsase cu gura căscată pe locuitorii oraşului Pau, pe cei ce se plimbau pe bulevardul Pirinei, pe negustorii de pe strada Serviez. Venea cu nepotul ei pe calea Tour-Maubourg unde, printr-o frumoasă coincidență, Kate Killinger tocmai sosise de vreo 20 de minute, întorcându-se din America. Cele două femei se întâlniră şi stătură de vorbă la modul cel mai firesc: mai ales că aveau în comun copilul:

— Nu numai că merge, dar aleargă de-a binelea, spuse Mimi, cu orgoliu. Şi cum e cam mare ca să se bage sub mese, îşi pierde timpul izbindu-se cu capul de ele. Iar de vorbit, vorbeşte întruna, numai gura lui se aude. Numai că, adeseori, se exprimă în chineză, nu pricep prea bine ce vrea să spună. A învăţat ceva şi din bearneză...

— Le-a amestecat.

Mimi stătu cât fu nevoie, nici mai mult, nici mai puţin: timpul s-a scurs fără piedici. Nici n-au pomenit de Rourke (fără îndoială, ăsta era secretul, de nepriceput pentru Cucuvaie, al înţelegerii, dacă nu al afecţiunii, dintre Mimi şi Kate Killinger: niciodată Mimi n-a făcut nici cea mai mică încercare ca s-o influenţeze pe Kate).

...N-au pomenit de el decât la sfârşitul întrevederii lor, când Mimi se pregătea să plece:

— Unde e? întrebă Kate.

H.H. i-o luase înainte maică-si, se întorsese la Paris cu două zile în urmă, guvernul sovietic i-a acordat viza, până la urmă.

— S-a dus la Moscova, spuse Mimi fără alt comentariu.

Kate îşi ţinea băiatul în braţe, era imposibil să mai pui la îndoială pasiunea ei pentru Rourke. Îi explică că asta e, tocmai şi-a vândut societăţile, mai rămăseseră doar câteva chestiuni de detaliu, în suspensie, dar câteva zile erau de ajuns ca să le clarifice.

— Am să părăsesc Franţa, spuse ea. O să mai vin de două sau trei ori până la toamnă, dar numai eu. Aş vrea să vă simţiţi liberă să veniţi să vă vedeţi nepotul, ori de câte ori o să vreţi, dacă n-o să vă plictisiţi prea tare de traversat Atlanticul pentru asta.

— Am să vin.

Mimi zâmbi, cu acel zâmbet pe care H.H. l-a moştenit de la ea:

— Noroc, Kate.

H.H. Rourke rămase 40 de zile în Uniunea Sovietică. Până la urmă, a fost expulzat, iar oamenii NKVD-ului nu-l lăsară să plece decât cu părere de rău: le-a dat peste cap planurile, din prima clipă a şederii sale acolo, bănuindu-l de spionaj. Dar n-au găsit nimic când i-au cotrobăit prin lucruri, în singurul lui bagaj - sacul de piele englez - n-avea decât un dicţionar franco-rus, o gramatică rusească şi *Maladia* *infantilă a comunismului*, cu dedicație, dar nu din partea autorului, Vladimir Ilici Ulianov, zis Lenin, ci în chineză, din partea unui oarecare Zhu En Lai, care-i recomanda s-o citească: oamenii NKVD-ului nu-l reținuseră decât câteva ore.

Se întoarse la Paris cu un reportaj zguduitor, în special despre deportarea în Siberia a cincisprezece milioane de țărani, culaci, deportare care făcuse șase milioane de morți și dăduse peste cap aproape întreaga agricultură sovietică.

— A plecat, au plecat cu toții, fiul tău și cvartetul chinez, îi spuse Cucuvaie.

H.H. se mulțumi să dea din cap. De parcă vestea îl lăsa indiferent. La Paris se duse la ambasada Chinei, dar nu află noutăți despre ce se petrecea în Jiangxi, care să fi meritat plecarea imediată în China. Se stabili în cele două camere de pe strada Amélie, dar nu singur. Recrutase două manechine care să-i țină companie...

...Acolo îl găsi scrisoarea prin care Gottlieb Eckart îl sfătuia să vină în Germania pentru că avea să se întâmple ceva aici. Plecă la Berlin, în primele zile din iunie 1934, iar la sfârșitul șederii sale făcu reportajul despre uciderea lui Ernst Roehm și a trupelor SA de către Adolf Hitler; de-abia la întoarcerea în Franța, la începutul lui iulie, o revăzu pe Kate Killinger în apartamentul de la Ritz; nu și pe fiul lor care era la New York...

Ieși din hotelul din piața Vendôme și hoinări mult timp. Stabilise să ia masa cu tipa cea mai înaltă din cele două fete pe care le-a găsit în patul lui când s-a întors de la Munchen. Dădu telefon la locuința de pe calea Montaigne, la numărul pe care i l-a dat ea, ca să-i spună că n-o să vină:

— Plec, părăsesc Franța. Dar pentru mai multă vreme. Puteți păstra apartamentul de pe Amélie, tu și...

Uitase deja prenumele celor două fete. Puse receptorul în furcă. Luînd-o pe jos, se îndreptă din nou spre ambasada Chinei. Informatorul lui obișnuit nu era acolo, dar n-avea a face, lăsă vorbă că pleacă la Shanghai.

Cucuvaie îl văzu în după-amiaza aceleiași zile. H.H. Rourke trecuse să-și ia rămas bun. Poate pentru totdeauna. Lui Cucuvaie i se păru că era în plecarea asta ceva iremediabil (știa că H.H. și Kate s-au întâlnit, i-a spus chiar ea). Apartamentul de pe Palais Royal unde locuia Cucuvaie de la începutul şederii sale la Paris. în anul 1880, se afla lângă Montpensier, cu vedere la parc, unde, pe jumătate ascuns de o statuie, se vedea un tun mic acoperit de iederă care, timp de 148 de ani, bubuise în fiecare zi, pe la amiază, atunci când soarele se izbea de o lentilă deasupra căreia era pusă o detonantă.

— N-a mai tras din 1914, tocmai când începusem să mă obişnuiesc cu el. Când pleci?

— Mâine seară, cu primul vapor de la Marsilia.

H.H. zâmbi:

— Aveţi grijă de mama.

— Nu sunt prea sigur c-o să fiu în stare să am grijă de cineva, spuse Cucuvaie cu o tristeţe nespusă.

Se petrecu atunci ceva surprinzător sau, cel puţin, aşa i se păru lui Cucuvaie, care fu cuprins de emoţie: H.H. Rourke îşi scoase o mână din buzunarul trenciului şi o puse pe umărul lui Cucuvaie, atingându-l uşor şi în treacăt cu degetele.

— Sunt convins de contrariul,spuse H.H. M-am gândit tot timpul că mama ar fi trebuit să se căsătorească cu dumneavoastră.

La sfârşitul după-amiezii, H.H. Rourke trecu pe la locuinţa de pe strada Amélie. Nu era tipul care întârzia mult până să-şi facă bagajele: îi era de ajuns să-şi îndese vreo trei cămăşi şi ceva lenjerie intimă în sacul de piele englez. Cheia o încredinţă cizmarului a cărui dugheană era la doi paşi de el. O luă pe jos în direcţia gării Lyon; trenul nu pleca decât peste două ore, avea tot timpul.

...Se angajase în traversarea esplanadei Invalizilor, când automobilul îl ajunse, încetini şi-şi potrivi mersul după al său.

— Bună ziua, domnule, spuse Kranefuss în germană.

— Bună ziua, Emil.

Cu toate acestea, H.H. nu se opri din mers. Dar, după zece metri, se opri şi-şi lăsă sacul la picioare. Automobilul îl depăşi şi se alinie de-a lungul trotuarului, la 60 de paşi mai încolo; Kate coborâse deja, se aşezase pe o bancă, în spatele lui Rourke.

— Du-te la dracu', îi spuse ea în engleză, nici măcar nu ştiu de ce-am venit.

— Mă duc la dracu', răspunse el tot în engleză.

Îi întoarse spatele, prefăcându-se că urmăreşte desfăşurarea unui joc de bile, pe sub copacii înfrunziţi ai lunii iulie care împărţeau aleea paralelă cu strada Faber, pe esplanadă, în zone cu luminozităţi diferite.

— Vino lângă mine, Rourke. Nu cred că ne paşte pericolul dacă stăm pe bancă unul lângă celălalt.

H.H. aprobă cu un aer gânditor şi ceea ce făcu după aceea ar fi luat prin surprindere pe orice altă fiinţă muritoare, dar nu şi pe Kate Killinger. Într-adevăr, ca să ajungă la banca care se afla la cinci, şase metri în spatele lui, în mod normal, Rourke ar fi trebuit să se întoarcă, să se aplece ca să-şi ia sacul de piele, în orice caz, să se îndrepte spre bancă, să se întoarcă şi să se aşeze pe ea. Or, nu se întâmplă nimic de felul ăsta. Fără să se întoarcă, îşi duse un picior îndărăt, apoi pe celălalt, îndoind genunchii, mergând cu paşi mai mari de un metru, ca un clovn - ca unul care măsura terenul, dar de-a-ndăratelea - în timp ce chipul lui era impasibil. Fie că a avut noroc, fie ca urmare a unui calcul foarte precis, se trezi în mijlocul băncii (cu mâinile în buzunarul trenciului), lăsându-şi sacul englez în centrul aleii, stând lungit între Kate şi un bătrânel la fel de îngrijit ca şi Cucuvaie - dar care, bineînţeles, nu era Cucuvaie.

— Am venit, spuse el.

Se lăsă tăcere.

Apoi, Kate se aplecă:

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule, îi spuse ea în franceză tipului din dreapta lui H.H. N-aţi vrea să aveţi bunăvoinţa să vă aşezaţi în altă parte?

Şi-i zâmbi.

— N-o să stăm mult, spuse şi Rourke. O să vă înapoiem, după aceea, banca.

Bătrânelul se uită când la unul, când la altul, buimac. Îşi puse pălăria panama de un galben deschis, se ridică, se îndepărtă, se întoarse după câtiva metri ca să se mai uite o dată la ei, după care plecă de-a binelea.

Kate luă ţigara pe care H.H. o ţinea în colţul gurii, trase un fum şi i-o înapoie.

— Chiar că eşti cea mai împuţită lichea ordinară, Rourke. Ai făcut pe bufonul. Era o scenă de rămas bun, aşa e tot timpul, dar am făcut-o şi eu pe şmechera de data asta.

— Îmi pare rău, spuse H.H.

— Trebuia să izbucnesc în râs.

— Nu mi-aş fi iertat-o niciodată.

— Fără tine, ar fi fost atât de simplu, încă de la început.

— Mă rog, aproape.

— Da, aproape. M-ai făcut să pierd pe puțin cinci ani. Și chiar acum... Am izbutit, am ajuns acolo unde voiam s-ajung, trebuia să n-am în cap decât ziarul, al cărui prim număr o să iasă peste 78 de zile, n-aş fi făcut deplasarea asta la Paris...

— Ai grijă, Kate.

— Să am grijă la ce?

— Eşti pe cale să-mi spui că mă iubeşti, iar eu o să mă prefac că nu-mi pasă.

— E o scenă de rămas bun, Rourke, nimic altceva.

— Foarte bine, spuse Rourke. Sunt pasibil să spun sau să fac ceva special?

— Faci deja multe, prefăcându-te că nu-ți pasă. Dar asta-i din vina mea: eu ți-am scris ca să-ți cer să vii să mă vezi la *Ritz*.

— Unde prevăzuseşi chiar şi un amant, ca să te dai în spectacol.

— Nici măcar nu m-ai întrebat de fiul nostru.

H.H. era cu zâmbetul pe buze:

— Tot ce pot să spun e că nu era momentul. De altfel, am veşti despre el, de la mama, de la Cucuvaie, de la chinezoaicele *a-ma*. Ştii prea bine. Ce mai face?

— În fiecare clipă şi în fiecare zi e H.H. Rourke în picioare. A trebuit să îți semene ție!

— Ce nenoroc!

— Nu începe iarăşi, te rog!

Tăcură de comun acord. Jucătorii cu bilele se apropiară. Kranefuss aflat la volan stătea nemişcat.

— Scena ta de rămas bun n-a ieşit prea bine, spuse în cele din urmă H.H.

Îşi aprinse o altă țigară.

— Fără îndoială, există o explicație, Kate.

— Care-ar fi aceea?

— Că nu e o adevărată scenă de rămas bun.

— Pentru mine, este.

— Ceea ce ne place la amândoi, spuse H.H. cu vocea sa tărăgănată, e că, uneori, suntem de o tâmpenie colosală. În clipa de față, tu eşti aceea.

— E drept că am fost surprinsă, spuse Kate.

— Tatăl tău mi-a pus o întrebare, în legătură cu noi doi. M-a întrebat dacă am renunțat la tine.

H.H. tăcu.

— Dacă ai pretenția c-am să te întreb care-a fost răspunsul tău, ai să apuci bătrânețile așteptând pe banca asta, Rourke.

— Ca răspuns la întrebarea ta, i-am spus că nu-mi dau seama.

— Ceea ce nu-i adevărat.

— Ceea ce nu-i adevărat. N-am să renunț niciodată la tine. Niciodată.

Kate închise ochii, se aplecă încetișor și-și puse obrazul pe umărul lui H.H.

— Să nu mă atingi, spuse ea. Ultima dată când s-a întâmplat asta, m-am trezit la Bombay. Nu vreau s-o luăm de la capăt.

— Data viitoare, n-o să fie nevoie să vii după mine. Eu o să fiu acela care o să vin după tine.

— N-o să ajute la nimic.

— Mai vedem noi.

Se uită la ceas.

— Am să pierd trenul și vaporul.

— Știai c-am să vin, nu-i așa?

— Nu pot spune c-am rămas surprins când v-am văzut, pe tine și pe Kranefuss. Dar trebuie să recunosc că scena de la *Ritz* ne-a lăsat flămânzi. Știi, ar trebui să-i spui lui Kranefuss să-și radă mustața.

— Celălalt să și-o radă, nu el.

Kate se îndreptă și se sculară amândoi deodată. Urmăriră în tăcere partida de bile, o vreme, apoi merseră unul lângă celălalt, fără să scoată o vorbă, până ce se urcară în mașină; Kranefuss, scoțându-și șapca din cap, le deschise portiera. Au ajuns la gara Lyon cu nouă minute înainte de plecarea trenului.

H.H. își cumpără bilet la clasa a III-a, iar pentru Kate, un tichet de peron.

— Ar trebui să călătorești deasupra. Trenul e arhiplin.

H.H. o apucă de cot în timp ce mergeau prin mulțime. Fu singurul moment când o atinse, dar și clipa când el îi dărui safirul pe care i l-a dat Stăpânul-Judecător al shanilor.

Pe care ea l-a strâns în palmă, tremurând. Aburul vaporilor de la locomotivă îi învălui pe amândoi, înțepenindu-le pupilele.

— Mai rău e că ai fi în stare să te întorci la mine, spuse ea.

— Am să fiu pe fază la momentul potrivit.

Se uitară unul la altul cu înfocare. Kate clătină din cap:

— Pe ce punem rămăşag?

— Pe o noapte de dragoste, răspunse H.H. Rourke, agăţându-se de treaptă, chiar în clipa când trenul se punea în mişcare.

— De acord, strigă Kate de pe peron.

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE 5

MIROS DE MOARTE ŞI DE SÂNGE PROASPĂT 7

CARTEA ÎNTÂI: *H. H. ROURKE* 23

- 1. „ROURKE ŞTIE CE FACE..." 23
- 2. AVENTURILE LUI ALBERT LONDRES JUNIOR 45
- 3. FEMEIA DIN HOBOKEN CARE TĂIA OASE 54
- 4. ZIUA ÎN CARE S-A ÎNTÂMPLAT 66
- 5. ŞASE SUTE CINCIZECI ŞI TREI DE FEMEI, SPUSE H. H. . . 80
- 6. CEASORNICARUL DIN JITOMIR 92
- 7. TE-AI ÎNDRĂGOSTIT DE MINE, ROURKE 103
- 8. PROFESIUNEA: ASASIN 118
- 9. UN COZOROC ŞI O BUSOLĂ 138

CARTEA A DOUA: *KATE KILLINGER* 147

- 10. CERULE, SOŢUL MEU! 149
- 11. AM ÎNVĂŢAT MULTE DE LA EA. 161
- 12. DOGS, CATS AND MURDERS 172
- 13. ROURKE O SĂ-MI ŞTEARGĂ O PALMĂ. 188

CARTEA A TREIA: *ÎNTOTDEAUNA MOARTEA E BUNĂ* 205

- 14. POVESTEA LUI ALVARO 207
- 15. CONTINUAREA POVEŞTII LUI ALVARO 217
- 16. SFÂRŞITUL POVEŞTII LUI ALVARO 227
- 17. OMUL CU MITRALIERA GATLIN 240

CARTEA A PATRA: *CEEA CE ŞTIA CUCUVAIE* 253

- 18. CEEA CE ŞTIA CUCUVAIE 255
- 19. CĂPCĂUNUL DIN CARPAŢI 277
- 20. SUNT FOARTE GRĂBITĂ, ROURKE. 300

CARTEA A CINCEA: *H. H. ŞI KATE* 313

- 21. GENERALUL CU CAP DE PAPURĂ 315
- 22. COBORÂND PE FLUVIUL YANGTZE 344

CARTEA A ŞASEA: *DESTINE SINGURATICE* 367

- 23. CÂŞTIGĂM BANI, DOMNULE CUCUVAIE. 369
- 24. STĂPÂNUL-JUDECĂTOR ŞI ALTE ÎNTÂLNIRI 379
- 25. PE FAZĂ LA MOMENTUL POTRIVIT 401

Coperta: *MIHAIL-ALEXANDRU POPA*

ISBN: 973-9146-23-6
© Paul-Loup Sulitzer - *La femme presée,* Edition °1 Stock, Paris, 1992
© Toate drepturile asupra acestei ediţii aparţin Editurii **MOLDOVA,** B-dul Copou, Iaşi — 6600

CASA EDITORIALĂ **MOLDOVA**
B-dul Copou nr. 3, Iaşi — 6600

Lector: *MIOARA ADINA AVRAM*

Tehnoredactor: *MIHAIL-ALEXANDRU POPA*

Culegere şi corectură pe calculator:
LILI-MARIANA ŢURA

Bun de tipar 17-XII-1993; Apărut: 1993
Format 54x84/16; Coli tipo: 26

Tipar executat la Tipografia **MOLDOVA**
sub comanda nr. 138/1993

- Prin romanele sale - difuzate în 40 de țări - *Femeia grăbită, Kate, Hannah, Regele verde, Money, Cash, Fortune*, Paul-Loup Sulitzer a devenit campionul best-seller-urilor.

- *Femeia grăbită* - un mare roman de dragoste şi de aventuri.

ISBN: 973-9146-23-6 Lei 2500